MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP

DE NEDERLANDSCHE LEEUW.

1923.

41STE JAARGANG.

INHOUD.

1923.

Kolom.

Bestuursberichten . . . . . 1, 57, 97, 137, 171, 217, 259, 305.
Mededeelingen over de Graven de Larrey, door W. Wijnaendts van Ressndt . . . . . 3.
Het geslacht van Haersma, door J. M. de With. . . . . 7.
Philips van Glymes, heer van Grimbergen, door G. C. A. Juten. . . . . 19.
Twee huwelijken van bastaarddochters van Wyhe, medegedeeld door J. D. Wagner . . . . . 21.
Ondertrouwden te Doesburg in de jaren 1459-1579 en 1585—1586, medegedeeld door A. P. G. Hens 22, 78, 119.
De stamvader van het geslacht van Ysselt betrokken bij den moord op Graaf Floris V?, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts vau Blokland. . . . . 59.
Het Rotterdrmsche geslacht Deynoot, door A J. Bicker Canrten 62, 113
De la Sablonière en aanverwante geslachten (de Lussanet, van Dijck, Schultz, Brunnier, e.a.), medegedeeld door A. van der Poest Clement . . . . . 66.
Genealogische fragmenten (Van der Marck, Ribbius, Verspyck, van der Horst, van Blankesteyn, e.a.), medegedeeld door A. J. Domis. . . . . 74, 287, 345.
Dé stamvader van het geslacht van Doorn, door H. C. de Man . . . . . 81.
Kwartierstaten . . . . . 98.
De riddermatigheid van het geslacht van Ysrelt (vóór 1450), door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland 101.
Zutphensche Geslachten. Bijdrage tot de genealogie Solner, thans Sölner, door Jhr. H.H. Röell . . . . 104.
Het wapen der gemeente Woensdrecht, door Mr. J. P. W. A. Smit . . . . . 122.
Algemeene Vergadering van het Genootschap (40e Jaarvergadering) . . . . . 138.
Jaarverslag over 1922 . . . . . 140.
Hieronymus van Ysselt, onthoofd te 's-Gravenhage 21 December 1702, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland . . . . . 145.
Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Commelin, door A. B. van der Vies . . . . . 152, 196.
De Excursie . . . . . 171.
De afstamming van het geslacht van Reede en de afkomst der bannerheeren van Baer, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland . . . . . 173.
Het geslacht (van) Motman, door W. Wijnaendts van Resandt . . . . . 180.
De gezamenlijke 32 kwartieren van het echtpaar van Borck-Alberdn, door Jhr. Mr. W. G. Feith. . . . 188.
Nog eens Hieronymus van Ysselt, door Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt. . . . . 193.
De Heeren van Valkenberg en hun wapen, door Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop . . . 217.
De afstamming van het Goesche regeeringsgeslacht Oyee, door H. W. van Tricht . . . . . 232.
De oorsprong van het huis Nassau, door Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop . . . . . 259.
Wapens van Passausche bastaarden, door J. D. Wagner . . . . . 270.
Het geslacht Ketel, door W. Wijnaendts van Resandt . . . . . 273.
De Duvenvoirde's als ambachtsheeren van Noordwijkerhout, door Jhr. Mr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssins. . . . . 284.
Over de graven van Zutphen vóór 1190, door Prof. Mr. R. Fruin . . . . . 308.
Jongere takken van het geslacht van Wassenaer, vóór 1300 daaruit voortgesproten, 111, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland . . . . . 317.
Het „constrijcke" geslacht Vennekool, door A. Hoynck van Papendrecht . . . . . 334.
Bijdrage tot de geschiedenis van het geslacht van Mervelt en van het goed de Ehze te Almen, door Dr. J. S. van Veen. . . . . 339.
Bergen op Zoom, door G. C. A. Juten . . . . . 342.

Korte mededeelingen: Een belangrijke uitgave 28; Ketel(l) (van Hackfort) 28, 83, 158, 201, 238, 239, 292, 353; Des Villates 30; Caen (Caan) 31; Schimmelpenninck 33 ; Banier 34 ; Van Maurik 35, 85 ; Woldringh 35; Van Doorn 36, 88; Vnrmester 37, 356; De Mey 37, 88; Van Hogendorp-Broncken 37; Engbers (Engelberts) later van Bevervoorden 38; Gemeentewapens 38; Adelsverheffing 38; Wapenverbetering 38; Van Egmond van der Nyenborch 86; Van Nispen 87; De Larrey 88; Van Hoey 124; Bowier 124; Crena 125; Deynoot 125, 204; Aanteekeningen uit kerkelijke archieven 157; Van Limburg Stirum 159; Van Wijnbergen 200; Völcker van Soelen 202; Van Royen 203; Het leen Hacfort 23G ; De naamsoorsprong van het

geslacht van Hondenberch 237; Hoffmann-Momma 238; Grafschriften op Java 239; Sweder en Sywert van Wijnbergen 239; Verdwaalde grafsteenen 240; De Grave 240; Huyssen van Kattendijke 290; Het wapen der van Balveren's 292 ; Gemeentewapens 292, 355; Buys 352; d'Ablaing 354; Heraldiek in de Martinikerk te Groningen 355; van Cleef 356 ; Viruly 356.

Boekaankondiging. Hildebrandt's Wappen-Fibel 198; Inventaris der huisarchieven op Oolde 235; Genealogie van het geslacht Sels-van Löben Sels 348; Das Geslecht Wentges aus Dülken (Rh.) 351.

Vragen en antwoorden: Altius 125, 159; Amorie (des) 240; Andreas 39; Andres 240; Aylva (van) 125, 204, 240, 293, 294. 356; Backer 362; Baerda 241, 295; Ba(a)ren (van) 241; Balen (van) 41; Bavinge 160, Beek (van) 39, 88, 127, 128, 242, 296, 357; Bekius 241; Bergsland (van) 295; Bernaige (de) 357; Bersselaer (van den) 241, 295; Blok 39, 88, 127, 128, 242, 296, 357; Blootenburg (van) 363; Bok (de) 39, 89; Bollant 128; Bonnet 39, 242; Bonte 250, 301, 365; Boonebakker 357; Boot 39; Borch (van der) 160, 205, 206; Borssele (van) 40; Bosch 363; Boucquet 152, 206, 242, 296; Braems 40, 206; Brahm 243, 297; Brake11 (van) 160, 207, 243; Brederode (van) 160; Breugel (van) 357; Bringenberg 357; Broers 89, 128, 243; Bronckhorst (van) 358; Brousson 40; Brugman 41, Bruyn (Feuilletean de) 41; Bruine (de) 123, 159; Brnnings 160, 207; Bueren (van) 247; Burgh (van der) 89; Calkoen 212; Camstra (van) 125, 294; Cannegieter 41; Cant 160,207; Chambrier (de) 132 166, 167; Chatvelt 41; Cloribus 89, 128; Coeverden (van) 128, 208, 244 ; Commelin 208, 244: Cornelii 41, 89, 90, 129, 358; Cruidenier 358; Cuvel 244, 297; Cuylemans 90; Cuyper 41; Bieden (van) 47, 93, 130, 362; Diepenbrugge (van) 41, 161; Dingemans 244, 297; Doorn (van) 90, 129. 161; Drenkers 161; Dubbels van Hemert 162, 210; Du(e)ren (van) 162, 297; Echten (van) 162, 209; Egmont (graven van) 162, 209; Egmond van der Nijenburch (van) 129; Ermel (van) 162, 209; Eyckelbergh 90; Faassen, 297, 359; Faber 162; Feuilleteau de Bruyn 41; Franken 359; Gardingen (van) 41; Geer (van der) 214; Gelein (van) 41, 90, 91, 130, 244; Geveke 209; Giessen (van) 246; Glimmer 42; Grnaff (de) 246; Grand 209, 246; Groen 246; Groeneweg 130; Groot (de) 42, 91, 209; Grosett (de) 44; Groskamp 359; Gunckel 247, 298; Gutberlet 209, 247, 298: Gijselaar (de) 359; Hagendijk 251; Hart (de) 298; Harthals 247,299; Hasselt (van) 51, 93, 250; Hauschild 43, 92; Havelaar 43, 92: Heerdt (van) 359; Hees (de) 247; Hemert (Dubbels van) 162, 210; Hen (de) 299, 360; Hermes 247, Herweyer 162, 211; Heuvel (van den) 41, 89, 90, 129, 247, 358; Hoeven (van der) 41, 93, 130, 161; Hoevenaar 247, 299, 360; Hoffmaus 303; Honcoop (van) 43; Horst (van der) 49; Hosson (de) 43; Hoy (de) 43; Hulst (van der) 247; Isebree 300; Jelgerhuis 93; Jentink 44, 92; Jongknecht 362; Junius 362; Halma 248; Kantzow (von) 44; Kelsdonck (van) 300; Kessler 39; Kettingh 362; Koendrink 211; Kolk (van der) 44; Korthals 92, 130, 211, 300; Kotting 45, 93; Kreyssig 251; Kuyper 41; Larrey (de) 130; Leeuwen (van) 362; Lens 247; Leonhardy 300; Lier (van) 45; List (van der) 301; Lodisio 301; Lommen (van) 52: Loncke 130; Luderus 211, 301 ; Luyken 45, 93; Man (de) 362; Meer (vau der) 130, 211; Nerré (de) 357; Mettingh 47; Meurs 362; Meyneken 47, 93, 130; Middendorp 131, 163; Moor (de) 165; Mosselmans 367; Mye (van der) 47; Nassau (van) 248, 301; Ncomagus 363; Nering 163; Nevelaar 248; Nieuwenkamp 49, 135; Nisbeth 248; Noordhoorn 363; Nooten (van) 49; Nuys (van) 93; Nijenrode (van) 93; Oem van Wijngaarden 368; Olde (de) 211; Olmius 54; Oortman 363; Orsoy (van) 89, 128; Oterlijk 363; Oudhuizen (van) 53; Palsma 248; Pater (de) 241; Pelgrim 135, 213; Péval (de) 49; Phitzinger 163 ; Pik 243 ; Plaat 248; Polack 362 ; Poll (van de) 163 ; Pous 49 ; Ramdohr 164 ; Randwijck (van) 41; Reverhorst -(van) 165, 211; Riess 248; Riesen (van) 49; Rîetberg 50; Rippen (van) 41; Roelans 131; Roeters 94; Royen (van) 165; Ruuck (de) 92, 130; Rijswijk (van) 42; Salinières 131, 165; Santvoort 363; Sax de Mousax 363; Sayer 132, 166, 167; Schaep 94, 249; Schallig 364, Scheene 364; Scheffer 133; Schellingwou 365; Scheltema 249; Schiefbaan 50, 94; Schmasen (van) 95; Schrassert 51; Schultz 133; Schut 249; Schuyll 41, 133, 249; Scriverius 167, 212; Seebeck (van) 95; Sille (de) 133; St. Gilles (de) 165; Sleght 250, 301, 365; Slingsbie 131, 167; Sloterdijck (van) 134; Smaasen 134; Snethlage 51; Speyart 362; Spreekens (van) 131, 167; Staphorst (van) 51, 95, 250; Steenvoorden (van) 250; Steger 251; Stembroek 251; Stuart 363; Styrum (van) 51, 95; Tabingh 52; Tatum 52; Tecko 365; Telghorst 302, 365; Temminck 363; Tessemaker 130, 211; Timmer 95, 134; Toornenburg (van) 251; Torck 52; Umbgrove 302, 365; Valck (de) 362; Valk (van der) 49; Veer (de) 52, 53; Velsen (van) 134; Vermeulen 53; Vernède 244, 297; Vernhout 167; Verschuer 365 ; Versteegh 53 ; Vingerhoedt 53, 96; Visscher 250, 301, 365; Vlaming 212; Vreempt 302; Vries (de) 251, 367; Vyvyan 212, 251, 282; Waal (de) 134, 167, 212, 213, 252; Wachmans 213, 253, 254, 302; Waey (van) 302; Wageningen (van) 367; Wanra(e)y (van) 254, 303; Werff (van der) 54; Westenberg 51, 54; Westrik 135, 255, 303; Wiegel 135, 213; Willink 364; Wilsoet 362; Winter 54, 135; Witte (de) 368; Woensel (van) 303; Woesthoff 214; Zandwijk 303; Zuydlandt (van) 136. — Onbekende wapens 54, 55, 96, 136, 168, 214, 215, 255, 303, 304, 368; Portretten in het Rijnlandshuis te Leiden 56; Vrijgraafschappen 216, 256.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap „De Nederlandsche Leeuw"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan de leden van het Genootschap gratis toegezonden.
Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie en opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Mr. TH. R. VALCK LUCASSEN, huize *„Sparrenheide", Driebergen.*
De jaarlijksche contributie voor het lidmaatschap bedraagt *f* 10.— en voor de leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, *f* 15.—. Voor niet-leden is het Maandblad verkrijgbaar tegen een abonnementsprijs van *f* 10.— per jaargang.

Correspondentie betreffende het Genootschap gelieve men te richten tot den secretaris Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Zijdeweg, 's-Gravenhage,* en die betreffende de Bibliotheek en de wekelijksche portefeuille, zoomede aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen, tot den bibliothecaris Jhr. Mr. W. G. FEITH, Prinses *Mariannelaan 34, Voorburg.*
De Bibliothesk van het Genootschap, gevestigd *Juffrouw Idastraat 3, 's-Gravenhage, is voor* de leden geopend iederen Maandag van 3—5 uur en op nader met den bibliothecaris overeen te komen uren.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 1/2. **XLIe Jaargang.** Januari/Februari **1923.**

BESTUURSBERICHTEW.

Tot lid zijn benoemd:

Mr. E. VAN BEUSEKOM . . . *Nieuwersluis a/d Vecht.* *Huize „Vijverhof".*
J. P. ENKLAAR . . . . . *Velp (Geld.)*
Gep. Kapitein Artill. *Beekhuizerlaan 11.*
A. C. baron VAN HEERDT . . . . . *'s-Gravenhage.* *Willemstraat 34.*
C. J. Baronesse VAN HEENSTRA . . . *'s-Gravenhage.* *Javastraat 3.*
J. G. KAM . . . . . *'s-Gravenhage.*
Teohn. Student. *Klimopstraat 7.2.*
JAC. MEES . . . . . *Rotterdam.* *Javastraat 8.*
F. J. MIJNLIEFF . . . . . *Tiel.*
Corresp. Ned. Bank.
Mr. D. KAARS SIJPESTEIJN . . . . . *Rotterdam.*
Subst. Griffier Rechtbank *Slotlaan 24.*

Adreswijzigingen.

H. VAN WICKEVOORT CROYMELIN VAN BERKENRODE . . . . . *Amsterdam.* *Amstel 228 p/a. C. Pruyser.*
Mr. H. J. F. HEYMAN . . . . . *Rotterdam.* *Voorschoterlaan 27.*
Jhr. Mr. H. J. L. TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS . . . . . *Voorburg.* *Laan v. Oostenburg 17.*
H. W. M. J. KITS NIEUWENKAMP . . *Leeuwarden.* *Emmakade 114 Zz.*
Jhr. E. O. VAN NISPEN TOT SEVENAER . *'s-Gravenhage.* *Mauritskade 6.*
A. J. SERVAAS VAN ROOYEN . . . . *'s-Gravenhage.* *van Speykstr. 162.*
Mr. E. R. VAN EIBERGEN SANTHAGENS . . . . . *Wijk bij Duurstede* *„Nieuw Bouwlust", Singel.*
J. M. A. WIJNAENDTS VAN RESANDT . *Wageningen.*

Het Bestuur deelt mede, dat het Genootschap ten opzichte van wederzijdsche publicaties in ruil is getreden met het Historisch Genootschap te Utrecht.

Aanwinsten der Bibliotheek.

Dr. Steph. Kekule v. Stradonitz; Ad. M. Hildebrandt, Wappenfibel; die hauptsächlichsten Regeln der Wappenkunst und Geschlechterkunde, 12e Aufl. 1923. (Gesch.).

A br. Fe r werd a. Adelijk en aanzienelijk wapenboek van de ***Zeven Provincien,*** waar bij gevoegt zijn een groot aantal genealogien van voornaame adelijke en aanzienelijke familien, 3 dln. 1760/72. ***(Gesch. v. N. N.).***

v. Weleveld en O'Kelly Jr. Armorial général du royaume des *Pays-Bas. 1830.* ***(Gesch. v. N. N.).***

A 1 p h. B rem o n d. Nobiliaire *Toulousain*, inventaire général des titrcs probants de noblesse et de dignités uobiliaires. 1863.

H. G. S tr ö hl. *Japanisches* Wappenbuch „Nihon moncho". 1906.

G. De m ay. Inventaire des sceaux de la *Flandre,* recueillis daus les dépôts d'archives, musées et collections particulières du departement du Nord. 2 dln. 1873.

C. de Waard. De *Nederlandsche* vlag; nieuwe bijdragen tot de kennis harer kleuren. 1900. ***(Gesch. v. Jhr. Mr. W. G. Eeith).***

[J. B. Chris t ij n.] Nobilitas sive septem tribus patriciae ***Antwerpienses*** 1672.

Dito 2e dr. 1689.

C. S tr o o b a n t. Derniers avis de ***Jancke Douwema*** à sa femme et à ses enfants. 1853.

Corn. S tr o o b a n t. Notice historique et généalogique sur les seigneurs de ***Braine-le-Château*** et *Haut-Ittre.* 1849.

C. S t roo b a n t. Notice sur les quatre anciennes vicomtés de *Hollande.* 1850/55.

Corn. S tr o o b a n t. Notice historique et généalogique sur les seigneurs de ***Tyberchamps.*** 1851.

Voorts genealogieën van de geslachten ***Bernoulli*** 1922, ***von Biberstein*** 1911, *Carton* 1886, ***de Chignin 1882, de Cock 1855, Elsevier 1845, 1847, Gent*** 1904, ***de Grandson 1866, van Haersolte 1881, de Huybert 1851, Gr.*** hert. v. ***Mecklenburg 1884,*** *Rengers* 1892, ***van Schouwen*** 1911 en gr. ***von Silva*** 1899.

(Van bovengenoemden heer N. N. ontving de Bibliotheek bovendien nog vele boekwerken, die hier niet genoemd worden, waarvan het exemplaar, dat de bibliotheek reeds bezat, in veel ongunstiger toestand verkeerde.)

Kon. Kabinet v. Munten, Penningen en Gesneden Steenen. Catalogus der *Nederlandsche* en op ***Nederland*** betrekking hebbende gedenkpenningen I—II 1903/06.

(Gesch. v. d. Min. v. O. K. en W.)

Ludwig Finckh. Der Ahnengarten. 1922.

(Gesch. v. d. Schr.)

Register.

Titel, inhoud en register op den 40sten jaargang (1922) worden den leden tegelijk met dit nummer toegezonden.

Mededeelingen over de Graven de Larrey,

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Nadat mijne mededeelingen over de Graven de Larrey waren verschenen [1]), ontving ik van de Heeren H. F. Macco te Berlijn en W. J. J. C. Bijleveld te Leiden nog een aantal gegevens over leden dezer familie, terwijl vau bevriende zijde mijn aandacht gevestigd werd op een zeldzaam voorkomend. doch voor het onderwerp belangrijk werk, getiteld : Erman et Reclam. ***Mémoires pour seroir à l'histoire des refugiés françois dans les états du roi. 9 volumes. Berlin chez Jean Jasperd 1782-1790.***

Aangezien deze uitgave wel niet in handen van vele der leden van het Genootschap gekomen zal zijn en het werk blijkbaar weinig geraadpleegd wordt, komt het mij voor, dat het in het belang van deze mijne mededeelingen is, indien ik uit lome 3 enkele zinsneden aanhaal, welke betrekking hebben op ***Isaac de Larrey (1638*** -1719) en zijne naaste familie.

„Un Refugié bien intéressant & bien remarquable & qui jouit à Berlin d'une considération & d'une fortune, dues à son mérite & bien propres à lui faire oublier les maux que la persécution lui avoit fait souffrir, est Mr. *Isâc* de Larrey, Seigneur de *Grand-Champs* & ***de Courmenil, né*** à Montivilliers, d'une famille ancienne du pays de Caux en Normandie. Ayant fait son cours de droit il voulut exercer la profession d'Advocat dans sa patrie, il n'en put pas obtenir la permission; on percécutoit alors sourdement les Réformés auxquels ancun arrêt n'avoit encore ôté leurs privilèges; il se consola sans doute par la culture des Lettres de l'impossibilité où il se voyait de se pousser dans la carrière des emplois auxquels sa naissance & ses talens pouvoient le faire aspirer. L'intolérance, qui s'svangoit pas à pas vers le but qu'elle s'étoit proposé, lui réservoit des coups plus sensibles; en 1680 parût un arrêt du Conseil portant que les enfans des Réformés jouiroient dès l'âge de sept ans de la liberté de choisir la Réligion qu'ils voudroient professer, pouvoit-on se jouer plus ouvertement de la Réligion? Mr. de Larrey craignant les effects d'un édict qui ouvroit la porte à tous les moyens de séduction ou de violence dont le faux zèle convertisseur pourroit se servir, vint à Berlin pour implorer la protection de Frédéric Guillaume."

Bij dezen Vorst ontving hij een gunstig onthaal en keerde hij naar Frankrijk terug met brieven aan den Pruissischen gezant om van de Fransche Regeering gedaan te zien te krijgen, dat de ouderlijke macht over de kinderen der Protestanten ten aanzien van de Religie aan de ouders teruggegeven werd. Deze poging had echter geen

[1] Zie Maandblad XL, 22.5 en 309.

resultaat en toen de maatregelen tegen de gereformeerden steeds scherper werden, besloot Isaac de Larrey Frankriik te verlaten en zich met zijn gezin te Berlijn te vestige;, waar hij eenige jaren later benoemd werd tot ***Conseiller d'Ambassade.***

In het aangehaalde werk, waaruit ik mijne mededeelingen put, leest men over zijn leven te Berlijn:

„Il vécut sur un pié très agréable à la Cour de Frédéric 1, qui aimoit à y attirer tout ce qui pouvoit attribuer à la rendre brillante; la Reine Sophie Charlotte [1]), cette protectrice si éclairée des lettres, en fit son Lecteur & lui assigna un appartement à Charlottenburg etc.

La Reine Sophie Dorothée, Epouse de Frédéric Guillaume, qui partageoit l'estime de toute la Maison Royale pour Mr. de Larrey, demanda après la mort de ce Savant, respectable autant par ses vertus que psr son esprit, son portrait à sa famille pour le placer dans son cabinet etc."

Toen de schrijvers hun genoemde *Mémoires* over de refugiés te Berlijn opstelden, bevatte de *Bibliothèque germanique* een opstel : ***Mémoires sur la vie et les ouvrages de Mr. de Larrey*** (T. I, p. 222) ; gegevens hiervoor kregen de schrijvers blijkens mededeeling in eerstgenoemd werk, van een broeder van Mr. ***Isac de Larrey,*** die ***Pasteur de l'Eglise Wallone de Schiedam was.*** Deze broeder komt straks ter sprake; van ***Isac de Larrey,*** die tot 1719 te Berlijn leefde, kan ik thans zijn acte van overlijden mededeelen, waarvan de heer H. F. Macco te Berlijn mij de copie bezorgde, getrokken uit de Registers van de Waalsche gemeente te Berlijn.

***1719** vendredi 17e (du mois de mars) à 8½ heures du soir est mort Isaac de Larrey, vivant écuyer, conseiller de la cour et des Ambassades du Roy, agé de 80½ ans, natif de Montivilliers en Normandie, et a été enterré le 20e dito dans le cimitr de l'Eglise de la Dorothee Stadt (à Berlin).*

Zijn eerste echtgenoote was Anna ***Eudes,*** uit welke het latere geslacht de *Larrey* afstamt. Zijn tweede vrouw was ***Elisabeth d'Alençon de Mirville,*** die in 1721 te Berlijn overleed. Ook van haar acte van overlijden ontving ik van den heer Macco copie:

1721 vendredi 30e (du mois de mai) est morte Dame Elisabeth d'Alençon de Mirville, agée** environ 75 ans, **native du païs de Cau en Normandie, veuve de feu Mr. Isaac de Larrey, viuant Ecuyer, conseiller** de la **Cour et des Ambassades du Roy, et** enterrée le **2e juin suivt au cimitr de la Dorothéestadt.

Tot de kinderen van ***Isaac de Larrey*** voornoemd, behoorde niet de in het eerste gedeelte van mijne „Mededeelingen" genoemde ***Marianne de Larrey;*** deze was een dochter van een van *Isaac's* broeders en komt straks ter sprake. Wel waren kinderen van hem, behalve de latere generaal-majoor ***Henri de Larrey,***

1.** Susanna **de Larrey, geb. in Normandië in 1667, overleden te Berlijn 17 April 1696, blijkens haar acte van overlijden aldaar: ***fille de Mr. Isaac de Larrey, seigneur** du Grand **Chavnp, conseiller** d'Ambassade **de S. S. E., refugié de** Normandie, **agée de oingt-huit ans et a esté enterrée à la Dorothée Stadt.***

2. Anna de Larrey, geb. te Montivilliers in Normandië

[1]) Blijkens mededeeliog van den heer Macco bestaat er een afbeelding van de begrafenis van deze Vorstin van 28 Juni 1705 ; achter den stalmeester de la ***Terasse*** te paard, gaan 3 ***„ordentliche Marschälle"*** n.l. ***1. de*** Larrey, 2. Marquis de Chandieu en 3. ***d'Ingenheim.*** Zie ook Erman et Reclam, T 3, p. 83.

in 1669, overleden te Berlijn 2 October 1744 als weduwe van *Jacques Paul* **Baron de Gundling, conseiller privé du Roi et Président de l'Académie des Sciences à Berlin.**

3. Pierre *de* **Larrey,** écuyer, seigneur du Grand-Champ, geb. in Caux in Normandië, overleden vóór 1712, omstreeks 1690 gehuwd met ***Elisabeth de Rouillart,*** bij wie een dochter ***Françoise de Larrey,*** geboren in 169'1. ongehuwd overleden te Berlijn 13 April 1712, aldaar begraven 16 April d.a.v.

In den eerder afgedrukten brief van *Henri* de **Larrey** aan de Gravin *van Aldenburg*, d.d. Siegen 26 Dec. 1728, schreef deze: ***lorsque le Baron de Brunbog, mon oncle, épousa la Baronne de Canitx,*** *fille du Grand-Chambellan de* **Borstorf à Berlin.** Ik had gemeend daaruit te moeten concludeeren, dat de Baron de *Brunbog* een broeder van ***Henri de Larrey***'s moeder of stiefmoeder **was.** Uit de door den heer Macco mij gezonden copie der huwelijksacte, blijkt echter, dat deze Baron óók een de **Larrey** is en dus een broeder was van den voornoemden ***Isaac de Larrey,*** Qcuyer, heer van Grand Champ en van Courmenil.

1676 Sept. 28 le ***mercredi, monsieur Fornerod, Ministre, à béni le mariage de Mr. Pierre de Larrey, Baron de Brunbac auec dame Marguerite Catherine baronne de Bustorf.***

Derhalve toen ***Isaac de Larrey*** uit Frankrijk naar *Berlijn trok, vond hij daar zijn broeder ***Pierre*** gehuwd. Over bedoeld huwelijk is indertijd bijzonder veel te doen geweest; men kan zulks nalezen in het 3e deel van meergenoemd werk van de Heeren Erman en Reclam over de Fransche refugiés te Berlijn. Deze schrijvers wisten toenmaals niet of *Pierre* en ***Isaac de Larrey*** 'broeders waren. Het is dus gelukkig dat de brief van ***Henri de Larrey*** van 1728 is bewaard gebleven, omdat deze daarin uitdrukkelijk spreekt van ***son oncle.***

Hoogergenoemde auteurs schrijven **o.a. :**

„Ce Gentilhomme François est Pierre de Larrey, Baron de Brunbosc ou Brumboc, originaire de Normandie, qui épousa la veuve Canitz, mère du célèbre poëte de ce nom; ce mariage fit beaucoup de bruit, causa des brouilleriea dans la famille de la Dame & fournit matihe à raillerie à la Cour & à la Ville",

en verder :

„On accusoit Madame de Canitz [1]), qui après son premier mariage avoit épousé le Général Baron de Goltz dont elle s'étoit séparée, d'avoir chargé un marchand de Paria de lui faire venir un mari jeune, beau, vigoureux, poli, spirituel & noble, & l'on prétendoit que le Baron de Brunbosc manquoit au moins d'une partie de ces qualitée. Madame de Canitz trouva apparemment que son commissionnaire l'avoit bien servi, son mariage avec Mr. de Brunbosc fut béni en 1676 par Mr. Fornerod, Pasteur de l'Eglise française de Berlin. Nous ne savons pas si Madame de Canitz fut toujours satisfaite de son choix, mais sa famille ne le futguéres, le pauvre Brunbosc fut vu de très mauvais oeil & ne trouva pas dans ses nouveaux alliés ce goût pour les François qui avoit si favorablement disposé pour lui le cœur de son épouse."

Blijkens mededeeling van den heer Macco is het overlijden van dezen ***Pierre de Larrey,*** als volgt in de registers van de Waalsche gemeente te Berlijn ingeschreven :

Le Dimanche 12 9bre 1699 à 11 heures du soir est mort *messire* ***Pierre de Larrey, Baron de Brunbosc, natif*** *du pays de Caux en Normandie, âgé de* 54 ***ans*** *ou environs,* a ***esté*** *enterré* ***le 14 dito dans le cimitierre du*** *Werder.*

1) ***Zij*** was ***een*** **dochter van** Conrad von Burgsdorff, minister van staat, **kolonel en commandant.**

In 1740 schrijft — zooals wij reeds mededeelden — ***Thomas Isaac de Larrey*** van uit den Haag: *j'ai été à Leyde où j'ai* ***une cousine.*** Dank zij de hulp van ons medelid den heer W. J. J. C. Bijleveld ben ik thans in staat over deze Leidsche familie alle gegevens mede te deelen.

Zij stamt uit ***Jacpues de Larrey,*** Waalsch predikant te Schiedam, die blijkens Erman en Reclam uitdrukkelijk vermeld wordt als broeder van ***Isaac de*** Larrey, seigneur du Grand Champ etc. De genealogie van dezen tak luidt als volgt:

Jacques de Larrey, eerst predikant te Luneray in Normandië, daarna refugié en in April 1686 benoemd tot Waalsch predikant te Schiedam, als zoodanig bevestigd 14 Juli 1686 en als emeritus te Schiedam overleden 23 Febr. 1722, er begraven 27 Feb. d. a.v.

Hij huwde 1° in Frankrijk met ***Madeleine*** *Néel*, overl. te Schiedam en er begraven 28 Dec. 1709; hij trouwde 2° ***Françoise le Gendre,*** die zich einde 1738 als weduwe met 3 dochters te Leiden vestigde, waar zij 4-11 Sept. 1761 overleden is, dochter van *Phillippe* ***le Gendre,*** Waalsch predikant te Rotterdam, en van ***Judith du Bosc.***

Uit het eerste huwelijk sproten o.a.:

1. ***Marianne de Larrey,*** geboren denkelijk te Luneray, reeds vermeld in het eerste gedeelte van deze Mededeelingen, overleden na 1747, trouwt 1° te Schiedam 26 Aug. 1714 ***Pierre François d'Echalon of de Chalon,*** écuyer, seigneur de Lieuré; zij huwt 2° 's-Gravenhage 26 Juli 1719 met ***Lancelot*** *de Marconnay*, kapitein, overl. voor 1747.

2. ***Jacques de Larrey,*** geb. denkelijk te Luneray, werd 20 jaar oud op 25 Febr. 1704 als ***coll. ord. al.*** in de Philosophie te Leiden ingeschreven. Als proponent werd hij 24 Mei 1708 gekozen als predikant te Schiedam (Walen) en overleed hij aldaar 8 Mei 1723 (er begr. 13 Mei d.a.v.).

Uit het tweede huwelijk sproten:

3. ***Judith de Larrey,*** ged. Rotterdam (Walenkerk) 3 Maart 1713, begraven te Amsterdam 14 April 1774, **trouwt te Leiden** 29 October 1743 ***Paulin Philippe de Dompierre de Joncquières,*** ged. 's-Gravenhage 16 April 1711, kapitein, begr. Hulst 15 Mei 1747, zoon van ***Henry David de*** *Dompierre*, écuyer, seigneur de Joncquières, en van ***Anne Cathérine de*** *Masclary.*

4. Anne de Larrey, ged. Rotterdam (Walenkerk) 10 Nov. 1716, begraven 's-Gravenhage 8 Augustus 1786, trouwt te Leiden 29 Oct. 1743 *Jean* ***François de Dompierre de Joncquières,*** ged. 's-Gravenhage ***17 Nov.*** 1709, kapitein, begr. 's-Gravenhage 9 Febr. 1781, broeder van den vorige.

6. ***Françoise*** *Susanna* ***de*** Larrey, ged. Rotterdam (Walenkerk) 1 Maart 1719, begr. 's-Gravenhage 21 April 1774, ongehuwd.

6. ***Jacques Philippe de Larrey,*** ged. Rotterdam (Walenkerk) 30 Sept. 1722, ingeschreven als student in de theologie te Leiden 13 Dec. 1737, als zoodanig er overleden en begraven in de Vrouwenkerk te Leiden 11—18 Mei 1743.

Deze tak de ***Larrey*** was dus in 1786 uitgestorven.

Ook deelde de heer Bijleveld mij nog mede, dat uit het huwelijk de ***Larrey-von Schwerin*** (zie k. 314-316) als 6e kind nog is geboren *Julie Albertine Wilhelmine* ***de Larrey***, gedoopt te 's-Gravenhage 7 Maart 1779.

De heer A. P. van Schilfgaarde deelde mij ten slotte nog het volgende mede:

In 't werk van Age Friis: Die ***Bernstorffs*** (Bd. I Leipzig 1906) komen verschillende mededeelingen voor over ***Thomas Isaac de Larrey,*** die sinds 1731, toen zij elkander te Dordrecht ontmoetten, zeer bevriend was met *Johann Hartwig* ***Ernst von Bernstorff*** (1712—1772), den bekenden Deenschen staatsman. Later waren zij gelijktijdig gezant in Parijs. De brieven van de Larrey aan ***Bernstorff*** berusten in 't familiearchief ***Bernstorff*** op Wotersen (Hertogdom Lauenburg).

Met zijn zoon ***Anton de Larrey*** was bevriend *Andreas* ***Peter von Bernstorff*** (1735—1797), oomzegger van *Johann* ***H.E. v. B.,*** sinds hun gezamelijken studietijd te Göttingen (± 1764). Van hem wordt in 't aangehaalde werk gezegd: „Diesen schätzte ***Andreas Peter (u. B.)*** sehr und sagte von ihm, dasz er edle Gesinnung mit viel Geist und Lebensart verbinde. Er war jedoch ein unbedeutender Mensch, von weichem Charakter, leiohtsinnig und energielos; und trotzdem zog *Johann* ***H. E. v. B.*** auch ihn nach Dänemark und gab ihm eine Anstellung in der dänischen Diplomatie. Er kam zuerst als Legationssekretär nach Stockholm, darauf wurde er Gesandter in Madrid, ja er bekleidete zulest mehrere Jahre lang den wichtigen Gesandtschaftposten in Berlin."

Correspondentie van ***Anton de L.*** met beide graven ***von Bernstorff*** berust op Stintenburg (Lauenburg) en Woteraen.

Het geslacht van Haersma,

door J. M. DE WLTH.

Het geslacht ***van Haersma,*** behoorende tot de oude regentengeslachten van Friesland, wordt in verschillende genealogische werken vermeld o. a. bij Ferwerda, van Halmael en de Haan Hettema en door van Sminia in de Friesche Volksalmanak van 1841.

Bij Ferwerda en van Halmael en de Haan Hettema is de geheele genealogie wel behandeld, doch niet volledig, terwijl van Sminia alleen den oorsprong van het geslacht bespreekt.

Ik heb daarom gemeend, in het bezit zijnde van tal van meerdere gegevens, welke ik in den loop der jaren verzameld heb o. a. uit kerkelijke archieven, Nederl. Jaarboeken, naamrol Raden 's Hoffs van Friesland, Nieuwe naamlijst van Grietmannen, Charterboeken, Winsemius Chronycke, de Vrije Fries enz., goed te doen eene zooveel mogelijk volledige genealogie te publiceeren.

Wapen : In zilver een eik in natuurlijke kleur, beladen met 6 gouden eikels, geplaatst op een groenen grasgrond en vergezeld rechts van den stam van een zespuntige gouden ster en links van een gouden lelie. Gekroonde helm met zilver-groene dekkleeden. Helmteeken: een eiketakje in natuurlijke kleur, beladen met een gouden eikel.

Het geslacht ***van Haersma*** is herkomstig uit het Kwartier van Oostergo en is van den oorsprong tot aan het uitsterven in 1839 steeds aldaar gevestigd geweest. De oudst bekende stamvader is:

1. *Arent* ***Oedszoon*** [1]), geb. omstreeks 1510, wordt vermeld als gegoed te Oudega 1542, Volmacht ten Landsdage wegens Smallingerland 1642, onderteekent als zoodanig 17 Jan. 1560 de acte van den Landsdag nopens den eed en de huldiging van Prins Philips van Spanje als Erfheer van Friesland in geval van het overlijden des Keizers (Charterb. III, blz. 184), tr. *Houck Haersma* [2]), dr. van ***Meyndert Haersma.***

Uit dit huwelijk (naar de moeder ***Htrersma*** geheeten):

1. Mr. ***Frederik Arents Haersma.***
2. ***Oeds Arents,*** volgt II.
3. ***Eercke*** of *Hercke* ***Arents,*** volgt II bis.
4. ***Meyert*** *Arents* ***Haersma,*** tr. N.N., waaruit ***Meyert Meyerts Haersma.*** [3])

11. ***Oeds Arents Haersma*** [4]), Volmacht ten Landsdage 1577-1679, Gecommitteerde ter Provinciale Rekenkamer, † 1616, begr. in de kerk te Bergum, tr. 1° *Auck* ***Hettinga,*** tr. 2° ***Luts Reitsma van Hoitsma,*** † ***19*** September 1622, begr. in de kerk te Bergum.

---

[1]) Het stam- en wapenboek van den Frieschen adel geeft de genealogie van *Haersma* als bijlage van het geslacht van *Hillama* en meent, dat ***Arent Oedszoon*** dezelfde persoon is geweest als ***Arent Hillama*** te Bergum, in de stamlijst van Hillama genoemd onder 1.

Een voldoend bewijs is mijns inziens niet geleverd. In ***een*** bijvoegsel van dit werk wordt overgelegd een later gevonden acte uit het hypotheekboek van Leeuwarden ***van*** 1632 fol. 143, die deze afstamming echter niet waarschijnlijker maakt.

[2]) De naam van Haersma, vroeger ook geschreven als ***Harsma,*** moet volgens eene familieoverlevering ontleend zijn aan „de Harste,", eene buitenbuurt onder Suameer, niet ver van Oudega gelegen, alwaar de vader van ***Houck Haersma*** n.l. ***Meyndert Haersma*** woonde.

[3]) Uit wiens tak moeten gesproten zijn:

Meyert Eercks Haersma, tr. ***Sjoerdtje Renckema.***

Ericus Haersma, Gerechtssoholt 1682.

Meyert Haersma, commies-collecteur te Kollum 1736.

Saepcke Haersma, † 1698, tr. ***Petrus Poutsma***

Ericus Haersma, Raad ter Admiraliteit van Friesland, Burgemeester der Stad Harlingen, † 1710, tr. Anna ***Clara Canter,*** geb. 23 Aug. 1654, † 1724.

Uit dit huwelijk:

1. ***Sjoerdtje van Haersma,*** geb. Leeuwarden 1 Dec. 1676, † Harlingen" 5 Dec. 1719, tr. 19 April 1696 ***Arnoldus van Idsinga,*** geb. Harlingen 25 Jan. 1668, volmacht ten landsdage en secretaris der stad Harlingen, † aldaar 15 Maart 1739, zn. van ***Matthijs*** en Henderyna ***van Loo.***

2. ***Geertruidt van Haersma,*** tr. Driezum Dec. 1722 Mr. ***Titus Sloter-Eyck,*** geb. 10 Juni 1677, † 28 April 1744, Raad-Ordinaris in den Hove van Friesland, zn. van Mr. ***Wilhelmus*** en ***Catharina Feyckens*** en wedr. van ***Titia van Idsinga.***

[4]) Ferwerda meldt van hem „Deze heeft benevens Hette Wybes uit Oostergo, Seerp Galama en Goslyck Hiddema uit Westergo, Erasmus van Douma en Aak Edes uit de Zevenwouden, Sjoerd Pyters en Dirk Jansen uit de Steden, zijn persoon en goederen tot gijzelaar gesteld binnen deszelfs wallen te blijven, belovende als edellieden en mannen van eer zonder consent van de gemeene burgers van Leeuwarden niet te vertrekken, zo lange de betalinge niet zal wezen gedaanvan de verschotene pénningen door de gemeene burgerij van Leeuwarden gedaan tot afbetalinge der Walsohe soldaten, ingevolge accoord van den 23 Jan. 1578, zijnde de aote van den 26 dito Staats Resol. 1578."

Van Sminia sohrijft van hem „***Oeds Arentr Haersma*** schijnt de meer en meer veldwinnende gevoelens der Hervorming niet toegedaan te zijn geweest, maar zich aan de Spaansohe zijde gehouden te hebben; hij teekende althans den 2en Juni 1579 met vele anderen een verzoekschrift aan den Stadhouder Rennenberg ten einde Friesland de aanneming der Unie van Utrecht te beletten (Winsemius Chronycke bl. 632). Daar deze aanneming nogtans doorging verliet hij eerlang Friesland en komt den 7 Juli 1580 reeds als uitgeweken voor. (Charterboek deel 4). Hij keerde later naar Friesland terug. (Zie Friesche Volksalmanak, ook voor de andere leden van het geslacht).

Uit het 1 ° huwelijk :

1. *Arent Haersma,* † *vóór* 1616.

Uit het 2° huwelijk:

2. *Auck Haersma*, begr. Gallileërkerk te Leeuwarden, tr. Mr. *Gellius van Hillama* [5]), geb. Leeuwarden 15 December 1663, Secretaris der Stad Leeuwarden, Raad-Ordinaris in den Hove van Friesland, Gecommitteerde ter Staten-Generaal, Plenipotentiaris tot het maken van het Bestand met Spanje 1608 en 1609, Curator der Academie te Franeker, † 2 Januari 1626, zoon van *Keympe* en van **N.** *Matsma* en wedr. van ***Houck Haersma*** (zie hieronder).

II bis. ***Eercke*** of ***Hercke Arents*** Haersma [6]), Volmacht ten Landsdage 1676, 1617 en 1624, tr. N.N.

Uit dit huwelijk:

1. ***Houck Haersma,*** † *2* April 1696, tr. Mr. *Gellius* van *Hillama*. Hij hertrouwde *Auck Haersma* (zie boven).

2. *Taets* ***Haersma,*** testeerde 28 Mei 1603, † 1603, tr. ***Obbe Assema,*** † 1699, begr. Gallileërkerk te Leeuwarden.

3. *Arent*, volgt III.

111. *Arent van Haersma,* Grietman van Smallingerland 1625—1637, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde ter Provinciale Rekenkamer, testeerde Oudega 16 Oct. 1643, tr. Juli 1609 ***Hylck van Harckema,*** dr. van *Aulus* en ***Roelofke*** *Coyters* [7]).

Uit dit huwelijk:

1. ***Eelck van Haersma,*** geb. 1610, testeerde 27 Dec. 1642, † 6 Jan. 1643, begr. in de kerk te Buitenpost, tr. ***Pieter van*** *Boelens*, geb. 1689, Grietman van Achtkarspelen 1637-1639, Volmacht ten Landsdage, † 1639, begr. in de kerk te Buitenpost, zn. van *Tjerk* en ***Aalk van Douma.***

2. *Aulus*, volgt IV.

IV. ***Aulus van Haersma,*** geb. 1611, Grietman van Smallingerland 1637-1660, Volmacht ten Landsdage, Gedeputeerde Staat van Friesland, Gecommitteerde ter Provinciale Rekenkamer, Raad ter Admiraliteit op de Maze, Commissaris-politiek bij de Synoden te Heereveen en Dokkum, † Haersma-state onder Oudega 18 Juni 1669, begr. in de kerk te Oudega, tr. Leeuwarden 12 Februari 1637 ***Catharina van Scheltinga,*** geb. 26 Jan. 1619, † Haersma-state onder Oudega 29 September 1662, begr. in de kerk te Oudega, dr. van Mr. ***Livius*** en **Anna de** *Blocq.*

Uit dit huwelijk:

1. ***Hylck van Haersma,*** geb. Oudega Juli 1638, † aldaar 2 April 1639, begr. in de kerk te Oudega.

2. ***Hylck van Haersma,*** geb. Oudega Juli 1641, † 11 September 1669, tr. Oudega 8 November 1668 Mr. ***Isaac de Schepper,*** Secretaris der Staten van Friesland, Grietman van Achtkarspelen 1677-1688, Volmacht ten Landsdage, Commissaris-politiek bij de Synode te Franeker, † 9 Mei 1688, begr. in de kerk te Surhuizum, zn. van *Sybrand* **en** *Feickje* ***Jochums.***

3. Maria van Haersma, geb. Oudega Juli 1642, testeerde 1 November 1669, tr. 1° Lekkum 17 November 1661 Mr. ***Johannes van Scheltinga,*** Grietman van Gaasterland 1659—1669, Volmacht ten Landsdage, Gedeputeerde Staat van Friesland, † 17 April 1669, zn. van Mr. *Johannes* en *Fockel* ***Faatsma;*** tr. 2° Oudega 20 Augustus 1671 ***Alexander*** *Hume* (Earl of Dunbar), heer van Manderstone, Dunglas, Coldingham en Stickelkamp, geb. 1661, kapitein der Infanterie in Nederlandschen dienst, Drost van Greetzijl en van Aurich, Gezant van Vorstin Christine Charlotte en van Vorst Christiaan Eberhard van Oost-Friesland bij het Hof van Groot Brittannië en bij de Republiek der Vereenigde Nederlanden, Geheimraad, † Aurich 4 Januari 1720, **zn. van** *George* **en** *Hester van* ***Loo.*** Hij hertr. *Isabella* ***Cornelia van Fiwen.***

4. *Arent*, volgt V.

6. ***Eelck van Haersma,*** geb. te Leeuwarden 26 Nov. 1646, † November 1646, begr. in de Kerk te Oudega.

V. ***Arent van Haersma,*** geb. Oudega 1646, Grietman van Smallingerland 1660-1694, Volmacht ten Landsdage, Gedeputeerde Staat van Friesland, Gecommitteerde ter Provinciale Rekenkamer, Raad ter Admiraliteit op de Maze, Gecommitteerde in den Raad van State, Commissaris-politiek bij de Synoden te Bolsward en te Heerenveen, † Groot-Haersma-state [8]) onder Oudega 21 Augustus 1709, tr. Goutum 2 October 1664 ***Aurelia van Glinstra***, geb. Leeuwarden 4 April 1646, † Groot-Haersma-state onder Oudega 27 Juni 1707, dr. van ***Eelco*** en ***Lucia van Bouricius.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Caiharina van Haersma,*** geb. Augustus 1666, † 13 Februari 1694, begr. in de Westerkerk te Leeuwarden, tr. Oudega 17 April 1692 Mr. ***Hobbe Baerdt van Sminia,*** geb. 22 Augustus ***1666,*** Raad-Ordinaris in den Hove van Friesland, † Leeuwarden 21 Ootober 1721, begr. in de Westerkerk te Leeuwarden, zn. van Mr. *Jetze* **en Anna Maria** ***van Baerdt*** en weduwn. van *Tettje Gerroltsma*; hij hertr. ***Ida Margaretha van Rhala.***

2. Eelco, volgt VI, zie **A.**

3. ***Houck van Haersmn,*** geb. 21 Augustus 1670, † Friesma-state onder Idaard 2 Maart 1728, tr. *Cornelis* ***van Scheltinga,*** geb. 18 Januari 1666, kolonel der Infanterie, Volmacht ten Landsdage, † 16 November 1732, zn. van Mr. *Daniel de Blocq* en ***Martha van Kinnema,*** weduwn. van ***Magdalena van Haren*** en van *Doedtje Rosema.*

4. Aulus, volgt VI bis, zie **B.**

6. Hector Livius, volgt VI ter, zie **C.**

A.

VI. ***Eelco van Haersma,*** geb. 21 October 1667, Griet-

[5]) Zie Staatkundig Nederland door Mr. J. Scheltema 1805. Vriemoet Ath. Frisiacae XXXIV naamrol der Raaden en Baudius, Hist. Induc. alwaar zijne afbeelding.

[6]) Woonde te Drachten en wordt volgens Stam- en Waapenboek gevonden in een oud register van personen, die men in de provincie meende op leeninge gesteld te kunnen worden.

[7]) Blijkens aantt. uit eene Sententie van den Hove aanwezig in Archief Buma portefeuille Genealogien, was *Roelofke Coyters* dr. van *Hobbe en Ath Siccama*. welke laatste aan hare dochter bij haar eerste huweiijk 18 September 1579 met *Auth Harckema* Siccama-state te Augustinusga ten huwelijk gaf Volgens deze sententie kregen zij 2 kinderen *Hylck,* gehuwd met *Aarnt* of *Arent van Haersma,* en *Auth* of *Aulus* van Harckema, Hoveling te Westerdijk, Grietman van Visvliet. Siccama-state bleef tot het begin der 19e eeuw eigendom *van de* grietmannen van Haersma van Achtkarspelen.

[8]) Groot-Haersma-state werd tusschen 1660 en 1666 gestioht door *Arent van Haersma en Aurelia van Glinstra,* aldus ter ondersoheiding van het door zijn vader bewoonde Haersma-state, staande op de Zandburen te Oudega. Mr. *Hector Livius Haersma van Vierssen*, zn. van Mr. *Martinus van Vierssen* en Johanna Maria *van* Haersma, was de laatste eigenaar, na wiens dood in 1839 Groot-Haersma-state gesloopt werd.

man van Aohtkarspelen 1688—17 12, Volmacht ten Landsdage, Gedeputeerde Staat van Friesland, Raad ter Admiraliteit op de Maze, † 1 Februari 1712, begr. in de kerk te Augustinusga, tr. 1° 4 Februari 1694 *Romelia van Scheltinga*, geb 16 Februari 1668, † 20 Januari 1702, dr. van *Livius* en *Wiskje van Kinnema*; tr. 2° Stiens 2 Januari 1704 ***Maria van Bosman***, geb. 1687, † Auguetinusga 17 Juni 1763, begr. in de kerk te Augustinusga, dr. van *Cornelis* en ***Aurelia van Wyckel.***

Uit het 1° huwelijk:

1. ***Arent***, volgt VII.

2. ***Livius Valerius van Haersma,*** geb. 17 September 1696, Cornet bij het Lijfregiment Oranje-Friesland, † Oudega 26 April 1716.

3. Doodgeboren zoon 26 Januari 1697.

Uit het 2° huwelijk:

4. ***Cornelis van Haersma,*** geb. *3* April 1707, † 18 Mei 1727, begr. in de kerk te Augustinusga.

5. *Aulus*, volgt VII bis.

6. ***Hans Hendrik,*** volgt VII ter.

7. ***Aurelia van Haersma,*** geb. 18 Januari 1711.

8. ***Eelco,*** volgt VII quater.

VII. *Arent* van ***Haersma,*** geb. 16 Februari 1696, Grietman van Achtkarspelen 1712—1740, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde Staat in het Mindergetal, Gecommitteerde ter Provinciale Rekenkamer, Raad ter Admiraliteit van Friesland en op de Maze, † Augustinusga 16 September 1740, tr. Jelsum 18 April ***1717 Ansk Doys,*** ged. Jelsum 10 September 1699, † Augustinusga 11 Januari 1765, dr. van ***Johan*** *Lodewijk* en *Maria van Boelens.*

Uit dit huwelijk :

1. ***Eelco,*** volgt VIII.

2. *Romelia* ***Maria van Haersma,*** geb. 14 September 1722, † 16 Mei 1791, begr. in de kerk te Cornjum, tr. Cornjum 23 Januari 1746 Jonker ***Epo Sjuck van Burmania***, geb. Martena-state onder Cornjum 31 October 1697, Ontvanger-Generaal der Consumptiën van Friesland, Burgemeester der stad Dokkum, Volmacht ten Landsdage, Gedeputeerde Staat van Friesland, Luitenant-Houtvester van Friesland, lid van den Raad van Voogdij over Prins Willem V, † 1 Februari 1775, begr. in de kerk te Cornjum, zn. van ***Tjaard*** en Remia ***van Douma*** en weduwn. van ***Christina van Qlinstra.***

3. Mr. ***Johan Lodewijk Doysvan Haersma,*** geb. 5 Augustus 1723, Secretaris van Achtkarspelen, Volmacht ten Landsdage, Raad-Ordinaris in den Hove van Friesland, tr. 6 April 1766 ***Maria Louisa van Glinstra,*** geb. 1736, † Leeuwarden 29 Mei 1759, begr. in de kerk te Augustinusga, dr. van *Hector* en *Eritia van Glinstra;* tr. 2° Surhuizum 4 Augustus 1760 *Albertina* ***Sophia*** des H. R. Rijksbarones ***van Plettenberg,*** geb. 13 April 1727, † Leeuwarden 22 December 1808, dr. van des H. R. Rijksbaron ***Lodewijk*** en ***Ermgard Heinsius.***

4. Livius *Suffridus van Haersma,* geb. 19 October 1724, Kolonel-Commandant van het Lijfregiment Oranje-Friesland, † vermoord 's-Hertogenbosch in den nacht van 13 op 14 Februari 1782.

5. ***Juliana Aurelia van*** Haersma, geb. 29 October 1726, † Leeuwarden 11 Januari 1793, tr. 1° 1746 Jonker *Gerlach Willem* ***Doys,*** geb. 1699, Equipagemeester der Admiraliteit van Friesland, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde Staat in het Mindergetal, Gedeputeerde Staat van Friesland, † Leeuwarden 30 Januari 1774, begr. in de kerk te Jelsum, zn. van *Carel* en ***Ansk van Douma;*** tr. 2° 23 Januari 1776 Jonker ***Tjaard*** *Willem* ***van Burmania***, geb. Metslawier 28 October 1743, Luitenant bij het Lijfregiment Oranje-Friesland, † 31 Mei 1775, zn. van ***Laas Ulbe en- Juliana Dorothea*** van *Unia*; tr. 3° Leeuwarden 9 Juni 1781 ***Justus von Geusau,*** geb. Jena (Saksen) 7 November 1729, Kolonel-Commandant der Friesche Guardes, † Leeuwarden 1784, begr. in de kerk te Cornjum, zn. van *Christiaan*, heer van Heygendorf en Schafsdorf en *Sophia* ***Dorothea von*** *Streibwitz*, weduwn. van ***Antoinette Anna Rengers.***

6. ***Anna Catharina*** van ***Haersma,*** geb. 4 Augustus 1727, † 16 Juni 1790, tr. Cornjum 10 Juli 1746 ***Valerius van, Glinstra***, geb. Juni 1713, Postmeester-Generaal van Friesland, Volmacht ten Landsdage, Gedeputeerde Staat van Friesland, † h. Wijdevelt onder Cornjum 26 Juni 1794, begr. in de kerk te Cornjum, zn. van ***Johannes*** en ***Louisa Albertina van Glinstra.***

7. ***Gerlach Arent van Haersma***, geb. 1732, Luitenant der Infanterie? † Augustinusga Augustus 1756.

8. *Carel* ***Alexander van Haersma,*** geb. 2 April 1737, Secretaris van Achtkarspelen, Volmacht ten Landsdage, † 28 Augustus 1783.

VIII. Mr. ***Eelco van Haersma,*** geb. 9 October 1718, Secretaris van Achtkarspelen, Winkelier der Oost-Indische Compagnie te Makaesar 1742 en te Batavia. 1746, repatrieerde 1747, Volmacht ten Landsdage, † Leeuwarden 11 Januari 1793, tr. Batavia *Suzanna Maria* ***Elisabeth Faber,*** geb. October 1721, † Leeuwarden 26 Maart 1783, dr. van Ds. ***Wilhelmus Fredericus Faber.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Anskje*** Anna ***Catharina Elisabeth van Haersma,*** geb. *24* Mei 1744, † 30 Mei 1744..

2. *Arent* Willem ***Frederik van Haersma,*** geb. Kampen Mei 1760, † Kampen 23 Augustus 1760, begr. in de kerk te Augustinusga.

VII bis. ***Aulus van Haersma,*** geb. 7 Juni 1708, Kapitein in het regiment Saxen-Eisenach, Grietman van Achtkarspelen 1740-1764, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde Staat in het Mindergetal, Gedeputeerde Staat van Friesland, Raad ter Admiraliteit op de Maze, Gecommitteerde in den Raad van State, † Augustinusga 29 November 1763, begr. in de kerk te Augustinwsga, tr. Britsum 19 Mei 1764 *Eritia wan Wyckel*, geb. 1 November 1714, † Leeuwarden 1 April 1792, begr. in de kerk te Augustinusga, dr. van *Johannes Saeckma* en ***Anna Maria van Sminia.***

Uit dit huwelijk:

Hendrik van Haersma, † oud 6 weken,

VII ter. ***Hans Hendrik*** *van* ***Haersma,*** geb. 30 December 1709, Raad en Rentmeester der Domeinen van Friesland, Volmacht ten Landsdage, † Leeuwarden 8 Februari 1781, begr. in de Westerkerk te Leeuwarden, tr. 1737 ***Isabelta*** *Boreel*, geb. 1704, † Leeuwarden 6 December 1774, begr. in de. Westerkerk te Leeuwarden, dr. van ***Jacob*** en ***Libra*** *Crob.*

Uit dit huwelijk:

1. ***Jacob,*** volgt VIII.

2. ***Maria Libora van Haersma, ged.*** Leeuwarden 27

December 1741, † Leeuwarden 12 October 1783, begr. in de kerk te Huizum, tr. 26 Januari 1766 Jonkheer Mr. *Ulbo van Burmania*, geb. Leeuwarden 16 September 1737, Page van Prins Willem V, Grietman van Leeuwarderadeel 1765—1795, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde Staat in het Mindergetal, Gedeputeerde Staat van Friesland, Gecommitteerde ter Provinciale Rekenkamer, Monster-Commissaris van Friesland, Raad ter Admiraliteit van Friesland, lid der ridderschap en der Staten van Friesland, † Holdinga-burgt onder Anjum 18 Augustus 1818, zn. van *Hobbe* en *Helena Emerantiana Lucia van Unia.*

3. Isabella Aurelia van Haersmn, ged. Leeuwarden 28 Mei 1744, † Leeuwarden 4 Februari 1825, begr. in de Westerkerk te Leeuwarden, tr. Hempens 3 Juli 1787 Ds. *Theodorus ten Bokkel*, geb. Aalten (Gelderland) 1728, Predikant der Gereformeerde kerk te Lienden (G.) 1751, Bodegraven 1756 en Leeuwarden 1764, † 3 December 1787, begr. in de Westerkerk te Leeuwarden, weduwn. van ***Cornelia Margaretha van Hoey.***

4 Aurelia Aletta van Haersma, geb. Leeuwarden 6 April 1748, † Friesma-state onder Idaard 15 Augustus 1810, tr. 19 Juni 1768 ***Cornelis van Scheltinga,*** geb. 2 Januari 1743, Grietman van Idaarderadeel 1763—1795, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde Staat in het Mindergetal, Gecommitteerdeter Provinciale Rekenkamer, Raad ter Admiraliteit op de Maze, lid van het Departementaal Bestuur van Friesland, † 30 Juli 1812, zn. van *Arent Cornelis en Jetske Wiskia van Vierssen.*

VIII. Mr. ***Jacob Boreel van Haersma,*** geb. Leeuwarden 24 November 1738, Raad en Rentmeester der Domeinen van Friesland, Ontvanger-Generaal van de Losse Renten, † 22 November 1805, begr. in de Westerkerk te Leeuwarden, tr. Groningen 28 October 1759 ***Anna Henrietta van Swinderen***, geb. Groningen 10 September 1741, † Leeuwarden 9 Mei 1.819, dr. van *Wicher* en ***Anna Maria Trip.***

Uit dit huwelijk:

1. Mr. *Hans Hendrik van Haersma,* heer van Nederhorst, Horstwaerde, Overmeer en Riethoven, ged. Groningen 17 Augustus 1760, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde ter Staten-Generaal, lid van de Provisioneele Volksrepresentatie, lid van het comité tot Zaaken van Marine, lid der Vergadering van Notabelen, lid van den Raad der stad Amsterdam, † Amsterdam 4 September 1825, tr. Amsterdam 17 Maart 1788 *Constantia Elias*, geb. Amsterdam 3 Juli 1757, † aldaar 16 Januari 1823, dr. van ***Pieter*** en *Hester Witsen.*

2. Anna Maria van Haersma, ged. Leeuwarden 7 October 1761, † Zwolle 19 Juni 1781, begr in de Groote Kerk te Zwolle.

3. ***Isabella Boreel van Haersma,*** ged. Leeuwarden 12 October 1763, † Leeuwarden 21 Mei 1789, tr. Dronrijp 17 April 1785 Jonkheer Mr. ***Idsert Aebinga van Humalda,*** geb. Leeuwarden 12 September 1754, Commandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, Raad-Ordinaris in den Hove van Friesland, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde Staat in het Mindergetal, Grietman van Hennaarderadeel 1791-1796, Maire van Wommels, lid der Vergadering van Notabelen, lid en Voorzitter der Ridderschap van Friesland, Gouverneur van Friesland, Staatsraad in buitengewonen dienst, curator van het

Athenaeum te Franeker, † Leeuwarden 21 Februari 1834, zn. van ***Binnert Philip*** en ***Catharina Johanna van Sminia.***

4. Wicherus Hendricus, volgt IX.

6. *Eelco Jacob Boreel van Haersma,* geb. Leeuwarden 4 September 1771, † jong.

IX. Mr. ***Wicherus Hendricus van Haersma,*** ged. Leeuwarden 21 Januari 1767, Volmacht ten Landsdage, Monster-Commissaris van Friesland, Vrederechter in het kanton Bergum, † Kuikhorne onder Bergum 4 Sept. 1824, begr. in de Westerkerk te Leeuwarden, tr. Bergum 30 September 1813 *Aalkje* ***Braunius,*** geb. 1787, † Kuikhorne 4 Mei 1823, begr. in de kerk te Bolsward, dr. van ***Paulus Marius Beuckens Braunius*** en *Wierdina* ***Reynira van der Nagel.***

Uit dit huwelijk:

Anna Henrietta Boreel van ***Haersma,*** geb. Bergum 23 September 1822, † Kampen 29 Januari 1887 als laatste van haar geslacht.

VII quater. ***Eelco van Haersma,*** geb. ***12*** April 1712, Majoor der Infanterie, † Leeuwarden 21 Maart 1786, begr. in de kerk te Augustinusga, tr. Oudega 6 Nov. 1740 ***Cornelia Aurelia van Haersma*** (zie hieronder) geb. Haersma-state onder Jelsum 19 Maart, ged. 26 Maart 1713, † Leeuwarden 12 Juli 1787, begr. in de kerk te Augustinusga, dr. van Mr. *Hector* ***Livius*** en *Titia van Bosman.*

Uit dit huwelijk:

1. ***Maria van Haersma,*** geb. Leeuwarden 21 Augustus ged. 26 Augustus 1741, † 14 October 1741.

2. ***Maria van Haersma,*** geb. Leeuwarden 18 December, ged. 27 December 1743, † Augustinusga 9 April 1826, tr. Augustinusga 19 Juni 1774 Mr. ***Leonardus Epeus van Scheltinga,*** geb. 14 September 1748, † Augustinusga 11 Augustus 1834, zn. van ***Daniël de Blocq*** en ***Aletta Catharina Lycklama à Nyeholt.***

3. Titia van Haersma, geb. 23 Februari, ged. Augustinusga 5 Maart 1749, † 30 Juli 1751.

4. ***Titia van Haersma,*** geb. Augustinusga 14 Maart, ged. aldaar 1 April 1753, † Leeuwarden 12 Maart 1815.

B.

VI bis. *Aulus van* ***Haersma,*** geb. 28 Juni 1671, Grietman van Smallingerland 1694-1716, Volmacht ten Landsdage, Gedeputeerde Staat van Friesland, Gecommitteerde ter Provinciale Rekenkamer, † Leeuwarden 11 Februari 1717, tr. December 1696 ***Anna van Scheltinga,*** geb. Buitenpost Maart 1666, † Groot-Haersma-state onder Oudega 9 October 1729, dr. van ***Livius*** en *Wiskje van Kinnema.*

Uit dit huwelijk:

1. ***Arent van Haersma,*** geb. Oudega 6 April 1696, † aldaar 10 September 1698, begr. in de kerk te Oudega.

2. *Arent van Haersnaa,* geb. Oudega 19 Maart 1700, Grietman van Smallingerland 1716-1723, Volmacht ten Landsdage, Gedeputeerde Staat van Friesland, Raad ter Admiraliteit van Friesland, † Groot-Haersma-state onder Oudega 3 Mei 1723, begr. in de kerk te Oudega.

3. ***Livius van Haersma,*** geb. Oudega 20 Mei 1702, Grietman van Smallingerland 1723-1770, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde Staat in het Mindergetal, Gedeputeerde Staat van Friesland, Raad ter

Admiraliteit van Friesland, op de Maze en van Amsterdam, † Groot-Haersma-state onder Oudega 30 Januari 1778, begr. in de kerk te Oudega, tr. 1" Jelsum 13 Juli 1727 Aurelia van ***Haersma*** (zie hieronder), geb. Leeuwarden 24 Dec. 1705, † Leeuwarden 28 Februari 1763, begr. in de kerk te Oudega, dr. van Mr. ***Hector Livius*** en ***Titia van Bosman***, tr. 2° Oudega 19 April 1766 ***Johanna Maria van Wyckel***, geb. Britsum Augustus 1716, † Groot-Haersma-state onder Oudega 16 September 1792, begr. in de kerk te Oudega, weduwe van ***Eelco van Hnersma*** en dr. van ***Johannes Saeckma*** en ***Anna Maria van Sminia.***

4. Catharina van Haersma, geb. Oudega Januari 1704.

6. ***Auck van Haersma,*** geb. Oudega Mei 1705, † Orxma-state onder Menaldum 26 Septemher 1781, tr. Grouw 28 October 1731 Jonker ***Tjalling Willem van Camstra,*** geb. 1696, Grietman van Idaarderadeel, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde Staat in het Mindergetal, Gedeputeerde Staat van Friesland, Raad ter Admiraliteit op de Maze, † 7 Maart 1742, zn. van ***Tjalling Homme*** en ***Juliana*** des H.R. Rijksbarones ***van Aylva.***

6. ***Wiskje van Haersma,*** geb. Oudega 9 September 1706, † 2 Maart 1786, begr. in de Westerkerk te Leeuwarden, tr. 29 Mei 1729 ***Jetxe van Sminia,*** geb. Leeuwarden 28 Maart 1703, Ontvanger-Generaal der Admiraliteit van Friesland, Secretaris der Staten van Friesland, † 7 Augustus 1771, begr. in de Westerkerk te Leeuwarden, zn. van Mr. ***Hobbe Baerdt*** en ***Ida Margaretha van Rhala.***

C.

VI ter. Mr. ***Hector Livius van Haersma,*** geb. 22 Juni 1673, Raad-Ordinaris in den Hove van Friesland, † 10 April 1760, tr. Stiens Januari 1700 ***Titia van Bosman,*** **geb.** 1683, † 20 April 1734, dr. van ***Cornelis*** en ***Aurelia van Wyckel.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Arent Aulus,*** volgt VII.
2. ***Cornelis,*** volgt VII bis.
3. ***Eelco,*** **volgt VII ter.**
4. **Aurelia** ***van Haersma,*** geb. Leeuwarden 24 December, ged. 30 December 1706, † Leeuwarden 28 Februari 1763, begr. in de kerk te Oudega, tr. Jelsum 13 Juli 1727 ***Livius van Haersma*** (zie B VII. ***3).***

6. Hans Hendrik, **volgt VII quater.**

6. ***Johannes Saeckma van Haersma,*** geb. 9 April, ged. Leeuwarden 10 April 1709, majoor der Infanterie, † 30 Maart 1742, begr. in de kerk te Oudega.

7. ***Cornelia Aurelia van Haersma,*** geb. Haersma-state onder Jelsum 19 Maart, ged. 26 Maart 1713, † Leeuwarden 12 Juli 1787, begr. in de kerk te Augustinusga, tr. Oudega 6 November 1740 ***Eelco van Haersma*** (zie A VII quater).

8. ***Auk van Haersma,*** geb. Haersma-state onder Jelsum Juni, ged. 1 Juli 1714.

VII. ***Arent Aulus van Haersma,*** **geb.** Leeuwarden 8 Januari 1702, Raad-Ordinaris in den Hove van Friesland, † Buitenpost 16 Juni 1737, tr. 26 April 1722 ***Martha Cecilia van Bouricius,*** geb. 16 April 1706, † Leeuwarden 9 Februari 1742, dr. van ***Jacobus en Wiskje van Scheltinga.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Catharina Wiskia van Haersma,*** geb. 26 Januari 1723, † Buitenpost 13 September 1744, begr. in de kerk tc Buitenpost, tr. ***Martinus van Acronius,*** geb. Augustus 1713, Luitenant-Generaal der Infanterie, † 30 November 1780, begr. in de kerk te Buitenpost, zn. van Mr. ***Gellius Dominicus*** en ***Romelia*** van ***Scheltinga.*** Hij hertr. ***Baudina Lucia Aebinga ean Humalda.***

2. Mr. ***Hector Livius van Haersma,,*** geb. 30 Augustus 1724, Pluimgraaf, Luitenant-Houtvester van Friesland, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde Staat in het Mindergetal, † Haersma-state onder Jelsum 16 Mei 1767, tr. Leeuwarden 17 September 1762 ***Amelia Wiskia Lycklama à Nyeholt,*** geb. Juli 1733, dr. van ***Tinco*** en ***Martha Kinnema van Scheltinga. Zij*** hertr. ***Vincentius van Glinstra.***

3. Johannes Jacobus van Haersma, geb. 18 December, ged. Leeuwarden 21 December 1726, † 11 April 1727.

4. ***Johannes Jacobus van Haersma,*** geb. 6 September, ged. Leeuwarden 10 September 1727, † April 1737.

6. ***Cornelis Martinus,*** volgt VIII.

6. *Martha Cecilia van Haersma,* geb. 12 Mei, ged. Leeuwarden 20 **Mei 1731, † 1734.**

7. *Daniël,* volgt VIII bis.

8. ***Arent Aulus van Haersma,*** geb. ***4*** Sept., ged. **Leeuwarden 23 September 1733, † Amsterdam 1746.**

9. *Martha Cecilia van Haersma,* ged. Leeuwarden 22 October 1734.

VIII. ***Cornelis Martinus van Haersma,*** geb. **28 Juni, ged. Leeuwarden 6 Juli 1729, kapitein der Infanterie, Secretaris der Provinciale Rekenkamer, Volmacht ten Landsdage, Raad ter Admiraliteit van Amsterdam, † Dronrijp 1795, tr. Leeuwarden 26 Januari 1766** ***Wiskje van Bouricius,*** geb. 1 **April 1734, † Leeuwarden 20 Maart 1768, dr. van** ***Martinus*** **en** ***Romelia Margaretha Lycklama à Nyeholt.***

Uit dit huwelijk:

Martha Cecilia van Haersma, **geb. 10 Februari 1767, † 18 Mei 1768.**

VIII bis. **Mr.** ***Daniël de Blocq van Haersma,*** geb. **Leeuwarden 4 September 1732, Tonneboeier van Friesland, Grietman van Achtkarspelen 1764-1796, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde Staat in het Mindergetal, Gedeputeerde Staat van Friesland, Monstercommissaris, Meesterknaap van 't Jagtgerigt, Raad ter Admiraliteit van Friesland, West-Friesland en het Noorderquartier en op de Maze, curator der Academie te** Franeker, Drost van Dantumadeel, Kollumerland en Achtkarspelen, † Haersma-state [9]) onder Buitenpost 7 December 1814, begr. in de kerk aldaar, tr. Kollum 14 September 1760 ***Maria Wybrandi***, geb. **Kollum 16 Januari, ged. 17 Januari 1734, †** Haersma-state **onder Buitenpost 16 Juni 1821, begr. in de kerk te Buitenpost, dr. van *Sybrandus Wybrandi.***

Uit dit huwelijk:

1. Mr. ***Arent Aulus van Haersma,*** **ged. Kollum 26 Augustus 1762, Secretaris van Achtkarspelen,** Raad-**Ordinaris in den Hove van Friesland, † 13 Juli 1803, begr. in de kerk te Buitenpost.**

2. ***Martha Cecilia van Haersma,*** ged. Kollum 16 October 1763, † Juni 1809, begr. in de Westerkerk te Leeuwarden, tr. Buitenpost 30 Juni 1793 Mr. ***Hendrik***

[9]) Mr. ***Daniël de Blocq van Haersma en Maria*** Wybrandi hebben **Haersma-state** gesticht in 1764; na 1909 **werd** het gesloopt.

Anthony *van Alphen van den Broeck*, **geb.** Zierikzee 1 Januari 1765, Schepen, Raad en Burgemeestèr der stad Zierikzee, Opperdij kgraaf van Schouwen, Gecommitteerde Staat van Zeeland, † 's Gravenhage 13 October 1815, zn. van Mr. ***Jan Cornelis van den Broeck en Maria Adriana van Alphen.***

3. Catharina van ***Haersma, geb.*** Kootstertille 12 September 1764, † Buitenpost 18 April 1827, begr. aldaar, tr. Menaldum 5 October 1794 ***Jan Minnema de With,*** geb. Dockum Januari 1762, Ritmeester bij de Armee van den Staat, Commies van 's Lands Gemeene Middelen, Ontvanger der Beschreven Middelen, Secretaris van Achtkarspelen, Maire en Schout van Buitenpost, notaris aldaar, † Buitenpost 18 April 1827, begr. in de kerk te Buitenpost, zn. van ***Jan de With en Wikje Minnema.***

4. Sybrand van Haersma, geb. Kootstertille 11 Augustus 1766, Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, Volmacht ten Landsdage, Secretaris van Achtkarspelen, Drost van Leeuwarderadeel en Idaarderadeel, Vrederechter in het Kanton Buitenpost, lid der Vergadering van Notabelen, Grietman van Achtkarspelen 1816-1839, lid der Staten van Friesland, † Haersma-state onder Buitenpost 12 September 1839, begr. te Buitenpost als laatste mannelijke afstammeling van zijn geslacht [10]), tr. Idaard 22 Juni 1794 ***Isabella Boreel van Scheltinga,*** geb. 17 October 1775, † Haersma-state onder Buitenpost 16 October 1826, dr. van *Cornelis* en ***Aurelia Aletta van Haersma.***

5. Wiskje van Haersma, geb. Haersma-state onder Buitenpost 12 Mei 1768, † Leeuwarden 1 April 1835, begr. te Buitenpost, tr. Buitenpost 7 Augustus 1796 Jonkheer Mr. ***Rector van Sminia,*** geb. Leeuwarden 5 December 1763, Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde ter Provinciale Rekenkamer,-lid van den Raad van Financiën, lid van den Municipalen Raad der stad Leeuwarden, Raad van Prefecture en Assessor van het Departement Friesland, Commissaris-Generaal van Friesland, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Grietman van Idaarderadeel, † Leeuwarden 31 October 1816, zn. van ***Hobbe Baerdt*** en ***Louise Albertina van Glinstra.***

6. Baudina Martina van Haersma, geb. Haersma-state onder Buitenpost 16 Juli 1769.

7. Mr. ***Hector Liuius van Haersma,*** geb. Haersma-state onder Buitenpost 9 April 1771, Volmacht ten Landsdage, † Leeuwarden 1794.

8. ***Titia Ida van Haersma,*** geb. Haersma-state onder Buitenpost 10 September 1773, † Buitenpost 16 Januari 1841, begr. te Buitenpost.

VII bis. *Cornelis van Haersma,* geb. 19 Februari, ged. Leeuwarden 21 Februari 1703, Kolonel-Commandant van het regiment thoe Schwartzenberg, Secretaris der Provinciale Rekenkamer, Volmacht ten Landsdage, † Boerma-state onder Drachten 30 Maart 1783, begr. in de kerk te Drachten, tr. 17 Mei 1733 ***Calharina Jetskia van Bouricius***, geb. 9 Augustus 1711, dr. van ***Jacobus*** en *Wiskje van* ***Scheltingtr.***

Uit dit huwelijk:

1. *Aurelia Jetskia van Haersma*, geb. Buitenpost 7 Januari 1734.

2. *Wiskje van* ***Haersma,*** geb. Buitenpost 5 Februari 1735, tr. 12 October 1755 ***Aulus van Sminia,*** geb. 18 December 1732, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde ter Provinciale Rekenkamer, zn. van *Jetze* en ***Wiskje van*** *Haersma.*

3. Catharina Johanna van Haersma, geb. Buitenpost 24 Juni 1736, † Leeuwarden 9 April 1771.

4. ***Hector Livius*** *van Haersma*, geb. 18 Juni 1738.

6. ***Titia*** *van Haersma*, geb. Boerma-state onder Drachten 13 December 1739, † Leeuwarden 6 Mei 1817, tr. 1772 *Daniël Cornelis* ***van*** *Altena*, geb. 1746, kapitein der Infanterie, † Borgum 26 December 1773, zn. van ***Henricus*** *Wiardus* en ***Johanna*** *Hillegonda* ***ean Qlinstra.***

VII ter. ***Eelco van Haersma,*** geb. Leeuwarden 26 Juli,, ged. 30 Juli 1704, Majoor in het regiment Saxen-Eisennach, Ontvanger-Generaal der Consumptiën van Friesland, † Haersma-state onder Jelsum i3 Mei 1766, begr. in de kerk te Jelsum, tr. Jelsum 16 September 1736 ***Johanna Maria van*** *Wyckel*, geb. Britsum Augustus 1716, † Groot Haersma-state onder Oudega 16 September 1792, begr. in de kerk te Oudega, dr. van ***Johannes Saeckma*** en ***Anna Maria van Sminia.*** Zij hertr. ***Livius van Haersma.***

Uit dit huwelijk:

VIII. ***Hector Livius van Haersma,*** geb. Haersma-state onder Jelsum 8 December, ged. 15 December 1737, Secretaris, Grietman van Smallingerland 1770-1.796, Volmacht ten Landsdage, Gecommitteerde Staat in het Mindergetal, Gedeputeerde Staat van Friesland, Gecommitteerde ter Provinciale Rekenkamer, Monster-Commissaris van Friesland, lid van de Rekenkamer van het Departement Friesland, Drost, van Smallingerland, Opsterland en Oost-Stellingwerf, Baljuw in het 6° district, † Groot-Haersma-state onder Oudega 15 Januari 1820, begr. in de kerk te Oudega, tr. Heerenveen 7 Juni 1761 ***Catharina van Scheltinga,*** geb. 21 December 1737, † 6 Maart 1813, dr. ***van Daniël de Blocq en Aletta Catharina Lycklama*** *à Nyeholt.*

Uit dit huwelijk:

1. Doodgeboren dochter 8 Mei 1762.

2. ***Johanna Maria van Haersma,*** geb. Groot-Haersma-state onder Oudega 18 Juni, ged. 2 Juli 1763, † Leeuwarden 1 Maart 1830, tr. Oudega 26 Juli 1789 Mr. *Martinus van Vierssen,* geb. Groningen 19 October 1764, Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, Raad-Ordinaris en President van den Hove van Friesland, lid van het Departementaal Gerechtshof van Friesland, lid der Vergadering van Notabelen, President van de Rechtbank van Eersten Aanleg te Leeuwarden, † Leeuwarden 16 Mei 1837, zn. van ***Livius*** en ***Sophia Henrietta de Valcke.***

3. ***Aletta Catharina van Haersma,*** geb. Groot-Haersma-state onder Oudega 26 April, ged. 18 Mei 1766, † Leeuwarden 15 Januari 1826, tr. Oudega 1 Augustus 1790 *Eyzo* ***de Wendt,*** geb. Leeuwarden 1761, Volmacht ten Landsdage, † 1803, zn. van *Eco* en ***Qeertruid Redding.***

VII quater. ***Hnns Hendrik van Haersma, ged.*** Leeuwarden 20 Februari 1707, kapitein bij het Lijfregiment

[10]) De naam *van* Haersma werd daarop door het geslacht de ***With*** aangenomen n.l. door 2 zoons van ***Jan Minnema de With en Catharina van Haersma*** t. w. Mr. ***Daniël de Blocq van Haersma de With,*** die zijn oom als grietman van Achtkarspelen opvolgde, en ***Cornelis Martinus van*** Haersma de ***With,*** wiens afstammelingen tengevolge eener actemisstelling den naam ***van Haersma*** tegenwoordig niet voeren. Eene zuster van genoemde broeders, ***Maria de With,*** huwde Mr. ***Wiardus Willem Buma,*** uit welk huwelijk de familie van ***Haersma Buma*** stamt.

Oranje-Friesland, Burgemeester der stad Leeuwarden, Grietman van Oostdongeradeel 1744-1767, Volmacht ten Landsdage, Gedeputeerde Staat van Friesland, Secretaris der Provinciale Rekenkamer, † Stania-state[11]) onder Oenkerk 17 Maart 1767, tr. 1° Idaard Mei 1733 Annn *Catharina van Scheltinga,* geb. 1711, † 4 November 1741, dr. van ***Cornelis*** en ***Houck van Haersma;*** tr. 2° *Dodonea van Wyckel,* geb. 1717, † Leeuwarden 26 Januari 1761, dr. van ***Regnerus Annaeus*** *Lycklama van Wyckel* en ***Elisabeth van*** *Bosman.*

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Cornelis van Haersma,*** ged. Leeuwarden 19 Maart 1734, † aldaar 23 April 1734.

2. Cornelis ***van Haersma,*** ged. Leeuwarden 4 Maart 1736, † Leeuwarden 13 Mei 1735.

3. ***Houck van Haersma,*** ged. Leeuwarden 18 April 1736, † Lettinga-state onder Britsum 16 Augustus 1782, begr. in de Westerkerk te Leeuwarden, tr. 17 Mei 1768 Mr. ***Hans Hendrik van*** *Wyckel*, geb. 14 September 1728, Secretaris der Gedeputeerde Staten van Friesland, † na Augustus 1782, zn. van *Johannes Saeckma* en *Catharina Knock.*

Philips van Glymes,
heer van Grimbergen,

door G. C. A. Juten.

In de „Chronycke van Nederlant van den jaere 1027 tot den jaere 1623" vind ik deze aanteekening:

Int jaer MCCCCLXIX sterff heer ***Philips van Qlymes,*** heer van Grimbergen, in den Hage in Hollant, daer hij begraven wordt op den.. .. van Oest, dat een goet vroem ridder was. [1]).

Timareten vermeldt in zijne Verzameling van gedenkstukken in Nederland 11 blz. 219, dat in 1770 bij de restauratie der Hofkapel onder de oploopende houten banken een riddergraf werd gevonden en dat in de nabijheid een wapenschild van dezelfde steen als het beeld is gevonden, dragende het wapen, zooals dit door den markies van Bergen werd gevoerd. Met een beroep op de „oude beschrijving van 's-Gravenhage in het Latijn en Nederduitsch met kaart door J. Loenderzeel in 1616 gemaakt" besluit Timareten, „dat alhier in deze kapelle is statelijk begraven eene marquys van Bergen, voor wien een prachtige graftombe was opgerecht en waarop den gemelden marcquis in zijn wapenrustinge was afgebeeld". Het grafmonument zou vervaardigd zijn van marmer of albast, doch een andere bron spreekt van witten Bentheimersteen.

Ongetwijfeld spreken beide berichten over één en denzelfden persoon.

Om meerdere gegevens te krijgen vroeg ik inlichtingen aan dhr. A. J. Servaas van Rooyen, wiens uitgebreide kennis van het Haagsch verleden genoeg bekend is. Deze had de welwillendheid mijn schrijven door te zenden aan den archivaris der gemeente 's-Gravenhage. Mr. W. Moll was zoo vriendelijk een onderzoek voor mij in te stellen, waarvoor hier mijn oprechte dank.

De mededeeling van Timareten wordt bevestigd door een handschrift, waarin een der onderzoekers van 1770 dit wapen volgender wijze beschrijft: „voerende in de rechter hoek van 't schild een leeuw, in de linker drie staande balken of palen, en in 't onderste gedeelte drie langwerpige puntige ruiten."

Een duidelijke beschrijving van het wapen, dat de heeren van Bergen op Zoom uit het geslacht ***van Glymes*** steeds hebben gevoerd! Men kan dit terugvinden in meerdere gemeentewapens van plaatsen van het voormalige markiezaat van Bergen op Zoom, o.a. in dat van mijne woonplaats Willemstad.

De leeuw duidt op ***Brabant,*** waaruit Glymes door bastaardij is gesproten; de drie palen op ***Bautersem,*** welks erfdochter de heerlijkheid Bergen op Zoom door huwelijk in Glymes overbracht. De drie langwerpige puntige ruiten zijn natuurlijk de drie maliën in het benedenschild, welke *Bautersem* ook altijd voerde. De herkomst ervan is mij niet duidelijk, maar toch geloof ik, dat de Raadt het zich wat gemakkelijk maakte met de bewering : les trois macles semblent n'être, parfois, qu'une brisure [1]).

Bij het bewerken van eene geschiedenis der heeren van Bergen op Zoom heb ik over Philips van Glymes eenige bijzonderheden bijeengebracht. Ik wil deze thans reeds mededeelen, in de hoop hiermede een antwoord uit te lokken op de vraag, hoe deze Brabantsche edelman er toe kwam zijn graf te kiezen in de Haagsche hofkapel.

Zijne ouders waren ***Jan van Qlymes*** en *Joanna van Bautersem.* Zijne moeder had dit huwelijk aangegaan tegen den zin haars vaders, en wel kort vóór diens overlijden († 1419). De oudste zoon uit dit huwelijk was ***Jan II van Qlymes,*** in de geschiedenis van Bergen op Zoom meer bekend als ***Jan metten Lippen.***

Vermoedelijk is deze ***Philips*** de zoon, over wien de hertog van Brabant op het laatst van Juni 1492 als peter stond. [2])

In de rekeningen van den rentmeester der heerlijkheid wordt herhaaldelijk over ***Philips,*** als broeder van den tweeden Jan gesproken. Zoo wordt in de rekening 1439/40 de terugbetaling verantwoord aan „joncker Baudewijn van Qlymes in afcortinge van den 1111" gulden die hem mijn joncker van Bergen ende joncker Philips siin broeder sculdech waren". [3])

De rekening van 1442/43 noemt hem „joncker Philips, heer van Grymbergen".

Kort daarna zal hij gehuwd zijn: „merjouffr. van Glymes, die opten XXIIII^en^ dach van Augusto a° XLVI gebeden was te heffen jonckeren Philips, huers brueders kindt" [4]).

Goethalsnoemt als zijne echtgenoote *Joanna van Hamal van Elderen,* weduwe van ***Rogier van Petershem,*** heer van Leefdael, waarmede hij reeds in 1444 zougehuwd zijn.

Tijdens den veldtocht van Philips den Goede tegen Gent in 1442 vinden wij Philips in het Bourgondische

---

[11]) Stania-stato werd door de erven van Mr. ***Hans Hendrik van Haersma*** in 1758 verkocht aan Jan de ***With,*** oud-Commandeur der Oost-Indische Retourvloot, Kolonel en Kapitein ter Zee ter Admiraliteit van Friesland, die het Hofwegen noemde.

[1]) De beste uitgave van deze kroniek, welke in de Kon. Bibl. te 's-Gravenhage berust, is ons bezorgd door ***Ch. Piot*** in ***Chroniques de Brabant et de Flandre*** in 1879 uitgegeven door de Commission Royale d'Histoire.

[1]) *Sceaux Armoriés:* 1 119.

[2]) De Dynter-de Ram, ***Chronique des ducs de Brabant*** 1 1: 89.

[3]) Rijksarchief 's-Gravenhage: C. v. Br. n° 333, 1° rek.

[4]) A.p.: 7° rekening.

leger. Een der eerste wapenfeiten was het veroveren van eene geduchte versterking, opgeworpen tusschen Dendermonde en Gent, nabij het dorp Laerne.

Daags voor den aanval, 23 Mei 1462 werden meerdere edellieden tot ridder geslagen, en onder hen noemt Chastellain ook Philips van Bergen [1]).

Aan de overwinning, welke Karel de Stoute 16 Juli 1466 te Monthlèry op den Franschen koning behaalde, had hij een groot aandeel. In de Memoires inédits de Jean Hennin, welke door Reiffenberg geplaatst zijn in het zesde deel van Barante's Geschiedenis der hertogen van Bourgondië, lezen wij: „le conte de Charrolais ordonna, que tous les crenequiers à cheval iroyent tous devant et y allèrent à grand trot tous en ung hot sans aller en bataille, et m'est d'advys, que monseigneur Philippe de Berghes, Seigneur de Grimberges, estoit principal chef et conducteur des dits crenequiers".

Een paar bladzijden verder verhaalt Hennin dat Philips van Glymes daar gevangen werd genomen. [2]).

Voor verdere bijzonderheden houd ik mij aanbevolen.

Twee huwelijken van bastaarddochters van Wyhe,

medegedeeld door J. D. WAGNER.

1.

1660 Maart 21. Huwelijksvoorwaarden van *Udo Zas Willemsz.* en ***Otto Jaspers van Wyhe*** [3]) nat. dochter.

Gheuert Lamberts en Herman Wouters als hylixmannen, vrunden en dedingsluden ter eenre van wegen *Udo Zas Willemsz.* en wij Aelbert Jans en Thonis Peters als h., vr. en ded. ter anderen van wegen *Jasper* van *Wy en* ik Gherit Jans als een hylixvrundt en dedingsman ten beiden zijden.

Udo Zas brengt aan al hetgeen hij bezit en hetgeen hij nog van zijne twee zusters krijgen zal.

Jasper van Wy geeft in den eersten toelaten tymmeren en laten setten op Frederiks hof op die tiendvrij stede een huys van vyer gebout alst behoirt dat men daarin wonen mach of indem dat sich geviel in de deeling met zijn zusters dat *Udo* vurs. aan een huys gedeeld worden end dat huis vurs. niet van doen en het, zoo zal *Jasper* hem voor dat huys geven zooveel geld daervoor tot erkenthenis van vier onpartijdige mannen aan elke zijde twee. Noch twee peerden, een wagen en een ploeg en twee koeyen en zal hem die twee koeyen weiden drie jaar. Noch sullen dood en te niet wesen negen philips gl.'s jaars als *Jasper* uit Frederikshof gehad heeft.

Onderteekend en gedaan 21 dach in den Meert anno etc. 60.

(Geene onderteekeningen).

Udo Zas Willemsz. geeft een morgengave van 100 enkel golden hartog Philips gl. Getuichsluden: Jan van Haeften, Aelbert Jans, Geuert Lamberts, Jan Goerts, Aelbert Gerits en Thonis Peters. Gedaan den 22 dach in den Meert anno etc. 60.

(Geene onderteekeningen).

---

[1]) Kervyn de Lettenhove: *Oeuvres* de *Chastellain* 11 261, 264.

[2]) Barrante, *Histoire des Ducs de Bourgogne* (Brussel 1836) VI 431 en 433.

[3]) ***Jasper van Wyhe*** heer van Echteld, z[n] van ***Otto en Geertruid Tengnagel***, overleed op de Poll 7 Nov. 1568. Zijne wettige vrouw ***Walburg van Haeften*** overleed op Echteld in Aug. 1575.

II.

1666. Aug. 12. Huwelijksvoorwaarden ***Henrick van Laer en Christina van Wyhe*** b.

Barnadyne van Herwaerden wede Dom. ***Baertramus*** van *Laer* in leven predikant te Tiel als moeder en ***Petrus van Laer*** predikant tot Deyl als momber zijner moeder en als broeder van Henriczcs *van Laer* toecomende bruidegom ter eenre.

Reynoud van Wyhe [1]) heer van Echtelt als vader van zijn nat. dochter ***Chrystyna van Wyhe*** toecomende bruid ter ander zijde.

Barnardyna van Herwaerden belooft 1000 Car. gl. daarmede inbegrepen hetgeen voor sijns vaders versterf aen gecomen is.

Reynout van Wyhe geeft: een bouwhof groot 27 mergen gen.[t] Hoenselaershof in kerspel Buurmalsen en Ericom, die Christina alreede ter hand gestelt zijn; noch een schepenbrief van 1200 gl. capitael staande op Geertgen Jacobs met haar kinderen; noch een huis, hofstad met aangehoorig land en dijken groot 3½ mergen gen.[t] Philips de Giers camer in de Buurschap Oy kerspel Echteld; noch een obligatie slaande op Willem Sas en Claes Willemsen tot Dreumel en bevestigd uit Sassen hofstad, sterk zijnde 260 gl. capitael; noch een obligatie slaande op Willem Sas van 176 gl.; noch een obligatie op Claes Willemsen voorn. van 200 gl.; noch een obligatie op Willem Sas van 60 gl.; noch een op Claes Willemsen van 100 gl. en een obligatie op Claes Willemsen van 60 gl. Al noch twee bedden met zijn toebehooren en twee dozijn servetten.

Onderteykent op den 12[en] Augustus 1666.

HENRICUS VAN LAER. CHRISTINA VAN WYHE.
BERNHARDINA VAN HERWERDEN. PETRUS VAN LAER.

(Beidehuwelijksvoorwaardenzijn in het bruikleen Wassenaer op Rijksarchief te 's Gravenhage).

Ondertrouwden te Doesburg in de jaren 1559-1579 en 1585-1586,

medegedeeld door A. P. G. HENS.

In mijn bezit is een boekje [2]), gebonden in lederen rug (18de eeuw), groot 216 × 96 mM., bevattende 1° eene naamlijst van hen, voor wier zieleheiliederen Zondag van den kansel moest worden gebeden, „quod contulerunt nobis annuos redditus" ; 2° een kalendarium van het bisdom Utrecht, waarin aanteekeningen van memoriën, en 3° eene lijst der dedicatiedagen van de altaren, in de St. Martinuskerk te Doesburg, alles op perkament.

Op zich zelf zou dus dit boekje, hoe interessant overigens, voor het algemeen van geene beteekenis zijn, maar zijn karakter verandert door de bijvoeging op papier, die voorin is gebonden, n.l. het register der door de pastoors van Doesburg van 1669 tot 1679 en van Paschen 1686 tot in 1586 geslotene huwelijken. Dezejaren hebben historische

---

[1]) ***Reinoud van Wyhe*** heer van Echteld, z[n] van ***Otto en Christina*** van ***Wyhe*** (van Hernen), was geboren 29 Sept. 1577 en is ongehuwd overleden 30 Augustus 1657.

[2]) Zie hierover „Navorscher" 1874, blz. 145. Tot het midden der 18[e] eeuw en wellicht nog langer is het eigendom geweest van twee bekende Roomsch-Katholieke geslachten te Doesburg, hetgeen bewezen wordt door deze opschriften op het titelblad: „Stenderingh, anno 1699" en „Me jam possidet P. C. Baerken A°. D. N. 1742".

beteekenis. Het beginjaar 1559 hangt samen met een besluit van het Concilie van Trente, waarbij den pastoors werd voorgeschreven registers van doop, huwelijken enz. aan te leggen; het jaar 1579 is dat van den overgang van Gelderland van de Spaansche naar de Staatsche zijde, terwijl 15 April tot October 1586 de tijd is, waarin Doesburg weder in Spaansche handen is geweest.

Aan het hoofd van het register staat: „Matrimonio coniungendi". De pastoor heeft dus de inschrijving gedaan bij de eerste proclamatie. In verband daarmede staat natuurlijk de bijvoeging „copulati", die na het sluiten van het huwelijk is aangebracht. Ik heb gemeend deze te moeten weglaten en alleen te moeten vermelden, wanneer het huwelijk òf niet jzooals eenmaal is voorgekomen) òf elders is gesloten.

Aan Dr. J. S. van Veen te Arnhem, die mij bij de publicatie van dit register van ondertrouw behulpzaam *was,* betuig ik te dezer plaatse mijn bijzonderen dank.

Matrimonio coniungendi.

A Festo Assumptionis

1559.

[blz. 1.]

Jan ***Stoeldreer.***
Trinken *then Diick.*
Costis magistri ***Henrickx.***
Geesken *Berntz.*
Bernt ***Aernss.***
Henricksken *Jansz.*
Jorien ***Oveljonck.***
Jut ***die*** *Wiis.*
Otto *Kloeck.*
Evertken ***van*** *Ulleft.*
Derick ***Francken.***
Fyken ***the*** *Haen.*
Jacob ***Schenynck.***
Fyke ***Zymyss.***

A Festo Martini.

Peter ***Kroess.***
Geertken ***Moelraets.***
Jan Janssen ***Bols.***
Steven ***Moelraetz.***
Claes ***Lettynck.***
Gerrytken *upten* ***Oerdt.***

Post Octavas Epiphanie A° 60.

Ott *Koenen.*
Nees Slueters.
Jan ***Berntssen.***
Rentgen ***Engelbertzcn.***
Peter ***van*** *Verssen.*
Liisken ***Martens.***
Derick ***Reyersz.***
Henricksken ***Henrickss.***
Reyner *Schaep.*
Alyt Blyeffers.
Wolter ***van Lennep.***
Merry ***Berntssen.***

[blz. 2.]

Jan ***Bennynck.***
Hylleken ***the Berkelor.***
Bernt ***Toenysz.***
Fy *Wyllemsz.*
Jan *Arntsz.*
Liisbet *Jacobss.*
Willem *Symyss.*
Henryxken ***Wessels.***
Jan *Jansz.*
Nen *Jansz.*
Jan ***van*** *Ackeren.*
Griet ***Avynckx.***
Geerlych ***Francken.***
Eefs ***Herbertxen.***
Jacob ***Schenynck.***
Jenneken *Hansz.*

Post Octavas Pasche.

Wyennolt ***van der Hey.***
Cornelys ***Loeffsen.***
Jan ***Frerycx.***
Meyntgen ***Gerrytsz.***
Arndt ***Smyt.***
Liiske *Wyldtshuesen.*
Zeyger ***Borsten.***
Styen ***van Hern.***
Jan *Janssen.*
Eefs *Mellynck.*
Jan *Toenysz.*
Geertgen ***ten*** Htreff.
Henrick ***Ansynck.*** } copulati (onleesbaar)
Jenneken ***then Holten.*** }

[blz. 3.]

Wylhem ***then Holt.***
Aeltgen ***then Haeff.***
Goese *Toenysz.*
Elske ***Berntsz.***
Evert *Branss.*
Gryet ***Offeryncks.***
Herman ***Toenysz.***
Gryet ***Moelraetz.***
Johan ***ten Nyenhuyss.***
Heylke ***Hengefelts.***
Steven ***Convents.***
Wyechke *Kloecken.*
Deryck ***van Hern.***
Jennyke ***Pelssers.***

Wynolt *Wemmers.*
Aeltken ***Vaeckx.***
Deryck ***Henrycxss.*** } cop. in Drempt.
Mechtelt ***Toenysz.*** }
Bernt ***ten Broeyll.***
Gerrytgen ***ten Puft.***
Engelman ***Borgers.***
Geesken ***Zwecrs.***
Goert ***van Berefelt.***
Jan *Meyerinckx.*

A Fcsto Martini 60.

Aerndt ***Ferwer.***
Gertruyd ***Frolycx.***
Jan *Wemmers.*
Griet ***Ploenyss.***
Johan *ten* ***Bergh.***
Thomas *Goltsmytz.*

[blz. 4.]

Post Octavas Epiphanie A^no 61.

Woltcr *Schaep.*
Joffr. Fy ***van Baerll.***
Gerryt *Slaniet.*
Aeltken ***Smelynckx.***
Guilhelmus ***Moelraet.***
Beelken ***van*** *Lengel.*
Hermen *upter* ***Straeten.***
Anneken ***Arntz.***
Derick ***Gruyter.*** } cop. in Zutph.
Alystus *Schraven.* }
Dubbelt *Janzen.*
Mechtelt ***Gervtz.***
Egbert *Ansynck.*
Reynken ***Lucas.***
Lambert ***Stenderinck.***
Lutgart ***Zueren.***
Evert ***Keppelman.***
Weyndel ***then Boem.***
Hermen *Baerken.*
Aeltken ***van*** *Yperen.*
Henryck ***Bartelzen.***
Bett ***Meysters.***

Pasche A° 61.

Arnt ***Bartolzen.***
Crien (?) *Hugen.*
Berntt ***Gerrytzen.***
Wiis ***Berntz.***
Wyenolt *Jansz.*
Aelke ***Wassyngs.***
Jan ***Keppelmans.***
Arien ***Derickzen.***
Henryck ***Wyenolts.***
Gryetgen ***van*** *Goch.*
Arnt ***van*** *Ackeren.*
Stiin ***van Roe.***
Werner ***Zeystynck.***
Griet ***Sebastianus.***

Post Penthecosten.

Jan *Jansz.*
Naelke *Janss.* } copul. in Angerlo.

[blz. 5.]

Marten *Hermans.*
Aelke ***Huessens.***
Johan ***ten Sandt.***
Ursala *upter Straeten.*
Jacob ***Polem.*** } cop. opt Horstgen' prope Zanten.
Jeeske *Simons.* }
Herman ***Bedber.***
Jennyke *Wetters.*
Aernt *Wemmers.*
Jennyke ***Baerkens.***
Deryck ***ter Huest.*** } cop. in Zevenhaer.
Barbara ***Weerdtz.*** }
Esken ***die Kremer.***
Styen ***Aerntzen.***
Alphert ***Pyels.***
Lutgert ***Schaeps.***
Gerryt ***ten Holte.***
Wylhemke ***van*** *Lennep.*
Gysbert ***Claess.*** } copulati A^0Dni 64 Julii die tertia [1]).
Geertgen ***van Lennep.*** }
Gerryt *Jacobs.*
Idtgen ***Boems.***
Wessel ***Thonysz.***
Ewys ***Driessen.***

A Festo Michaëlis A° 61.

Gelis ***Branfzen.***
Beert ***Huefkens.***
Engelbert ***Smyt.***
Meynsken ***van Hagen.***
Aernt ***Philip.***
Hees ***Wolters.***
Gerryt ***van Remunde.***
Aeltken ***van Heethuyzen.***

[blz. 6.]

Wylhem ***Raemaker.***
Jacob ***then Pas.***
Baert *Jacobsen.*
Dericksken ***tho Voerthusen.***
M. Jan ***ter Klocken.***
Gerrit ***van Bervelt.***
Hermen ***Holtmans.***
Geertgen ***Noerincks.***
Jan *Thonyszen.*
Herremken ***van Tyll.***
Jan ***van Tyll.***
Deryck ***Sluyters.***
Henrick ***Stenderinck.*** } sunt cop. Zutphen.
Anna ***Mockynckx.*** }
Jan ***the*** *Heker.*
Hylleke ***Gerryts.***
Hermen ***Moller.***
Flyssen ***Stochofs.***
Randolph *Schaep.*
Gertgen ***then Grotenhuyss.***
Gerrit ***then Velde.***
Aeltgen *Hacken.*
Henrick ***Smelinck.***
Geerten ***Massynck.***
Lenartt ***Lenarzen.***
Meyntgen *Bernzen.*

Pasche A° 62.

Lambert ***Goetschalckx.***
Wyllemken ***Wolsinckx.***
Deryck *Berntzen.*
Stiin ***Smelynckx.***

[1]) Met andere inkt bijgeschreven.

Gerrit *opten* **Oirt.**
Anna *van Keppel.*
Jan **Wiltinck.**
Aeltgen **Stoeldreyers.**

[blz. 7.]

Aernt **van** *Ackeren.*
Engeltgen **Lensincks.**
Gerrit **Kerckwyck.**
Gertgen **Krebbers.**
Harmen *Hollans.*
Griet **Klandermans.**
Jasper **Beerntssen.**
Stiin **Gerritsen.**
Jan **Henricksen.**
Triin *Janssen.*
Jan **Giginck.**
Joffer Fie **van Haitshoevel.** } in Zevender.
Evert **Brans.**
Jenneken **Hernkes.**
Hermen **van der Heyden.**
Derrycken **Vroelickx.**
Derick *Jacobsz.*
Elizabeth **Henrickzen.** } in Groll.
Jan **Goessens.**
Gertgen **Floris.**
Jacob *Berntsz.*
Essel **Gadschalcks.**
Wynalt **Engelberts.**
Harmken **van** *Gemen.*
Jan **then Nyenhuys.**
Beeltken **then Dam.**
Wylhem **Symys.**
Weyndel **Bernss.**
Bernt **Henricksz.**
Jenneken **Heeckinx.**
Evert *Henricksz.*
Liisbeth **Beerntsz.**
Lubbert **the Venhuysen.**
Gertgen *Janssen.*
Aelbert **Moeller.**
Geertgen **Harmans.**

[blz. 8.]

Harmen **Henricksz.**
Aeltgen **Berntss.**
Jan *Jansz.*
Triin **Henricksz.**
Henrick **Aerntsz**
Deeff **Aelbertss.**

A festo Epiphanie A° LXIII.

Thonis *Hugen.*
Evertgen **ten Berge.**
Gerrit **Smit.**
Griet **ten Berge.**
Rutger **Sanderss.**
Gertgen *Janssen.*
Reyner **Henricksz.**
Griet *Jacobsz.*
Wilm **Reyners.**
Ryck **Evertsz.**
Derick **Komen.**
Geertgen **Braeckmans.**
Engelbert **Willinck.**
Griet **van Wanraey.**
Frederick **ther Stege.**
Heesken **Boenen.**

Aernt **die** *Kremer.*
Guetgen **van Mallen.**
Jan **van** *Kecken.*
Anna *Wessels.*
Henrick **Noyden.**
Anna **Setters.** } Sutph.
Henrick *Hoeffsmit.*
Thomas **van Hernen.**
Aernt *Joyncks.*
Jut **Goessens.**
Henrick *Wemmers.*
Lum *Janssen.*
Roloff **Wicherinck.**
Lutgert **the** *Rabint.*

[blz. 9.]

Gysbert **van** *Ulfft.*
Lutgert *Kloecken.*
Peter **van Vierssen.**
Lutgert **Dericksen.**
Derick **Thoenis.**
Deeff *Wemmers.*
Wessel *Schaep.*
Wilmken **ten Holt.** } cop. in Ellinchem
Evert *Jacobssen.*
Elsken **Gerritsen.**
Rutger **Bloenissen.**
Barber **Wilmssen.**
Cornelis **Aryssen.**
Liisbeth *Scherers.*
Aeltgen **Ulrix.**
Jan *Somer.*
Evert **ther Hegge.**
Aeltgen **Wamsteckers.**
Warner **Hermanssen.**
Aertgen **Peterssen.**
Reynt **Gerritssen.**
Henricksken **Aernsz.**
Ot *Janbroers.*
Henricksken **Bruyns.** } cop. Anno 64
Ness **Henricksz.**
Berntgen **Sweers.**
Gerryt *Jacopzen.*
Liisken **Goertsdochter.**
Hermen **Wyltynck.**
Henrixken (niet ingevuld).
Bernt *Hulsbusz.*
Mechtelt **Vaechs.**
Wilm **van Stralen.**
Anna **Seelen.**

[blz. 10.]

A festo Pasche A° 64.

Jan **van Huef.**
Marie *Slanit.*
Gerrit **Luerman.**
Beeltgen **Henrickss.**
Derick **Winelts.**
Aeltgen **Aernfss.**
Jan *Wessels.*
Geesken *Janssen.*
Jan *Janssen.*
Dericksken **Gerritss.**
Claes *Vrolick.*
Jenneken **Cupcrs.**

A festo Penthecoste.

Wilm **Thomass.**
Grietgen **Schaeps.**

Jan **Wilmss.**
Elsken **Berntss.**
Jan **Henricksr.**
Aeltgen **Henricksz.**
Jan **Nyter.**
Ewys **then** *Broeck.*
Jan **Huberts.**
Stiin **Keppelnzans.**
Derick **Ghisbertsz.**
Alyt *Roloffs.*
Jan **Glasemakers.**
Gerritgen **Rademakers.**
Henrick **Kistemakers.**
Maria **Macharyssen.**

A festo Omnium Sanctorunz A° 64.

Gerryt **Otten.**
Armgert *Janssen.*
Daem **Berentssen.**
Henricksken **Gerritsen.**
Jan **Horstman.**
Gertgen **Henricksen.** } in Aernhem copulati.
Harmen **Wilmsen.**
Nenneken **lansen.**
Reyner **Arienss.**
Liisbeth **lansen.**

[blz. ll.]

Ab Epiphania A^no 65.

Henrick **Gerrifss.**
Heyltgen *Hermss.*
Gerrit **van Nahuyss.**
Betgen **van Keecken.**
Harmen **Sweers.**
Mechtelt **van Gendt.**
Warner **Haeck.**
Frederick *Simons.*

A festo Pasche A° 65.

Aelbert **Komen.**
Anna **Verwers.**
Aernt *Janbroers.*
Jenneken **then Have** (of **Hane).**
Henrick **Marikens.**
Ulent **Engelbertz.**
Gerrit **Meyster.**
Anna *Janssen.*
Jan **van** *Huenen* (of *Hueven*).
Jut *Roeloffs.*
Jan **Gerritsen.**
Fyken **de Raidt.**
Wilm **Arnsen.**
Armgert **Mertens.**
Aert **van Poelwick.**
Heesken *Bernsen.*

A festo Penthecostes.

Roloff *Schaep.*
Beth **opter Straet.**
Gerrit **Francken.**
Liisken **Steentgens.**
Jan **Pouwels.**
Aeltgen **the Puth.**
Jan **Henricksz.**
Wiisken **lansen.**
Ot **Valckenborch.**
Griet **Hoeffsmit.**

Wylhem **Leykes.**
Deefken *Wemmers.*
Harmen *Harmensz.*
Aeltgen **Evertss.** } Literas testimoniales habent ad pastorem Dierensem.
Henrick *Janssen.*
Harmken *Janssen.*
Rutger **then Holtendorp.**
Aeltgen *Janssen.*
Steven **Wolfers.**
Liisbeth **Berntss.**

[blz. 12.]

. . . . . [1].
Hilleken *Garritss.*
Derick **Winalts.**
Heyl **lansen.**
Henrick **Noirdinck.**
Henricksken **van Neshoven.**
Thomas *Pouwels.*
Aeltgen *Smits.*
Frerick **Anssem.**
Griet *Bernsen.*
Jan **Aelbertss.**
Gertgen **lansen.**

Ab Octava Epiphanie A° 66.

Gerrit *Schaep.*
Anna *Bliiffers.*
Jorien **Elbertss.**
Maria **Aernss.**
Gerrit **ther Kues.**
Wilmken **lansen.**
Garrit **Rutgers.**
Gheesken **Berntsen.**
Henrick **Ctenderynck.**
Derick **Zuer.**
Jan *Jordens.*
Ryck *Janssen.*
Jan **van der Lew.**
Wilm **van** *Ulfft.*
Harmen **Keppelman.**
Lemmertgen **Wentinx.**
Derick *Prick.*
Claes **Smeynck.**

A festo Pasche.

Derick **Steegman.**
Geertgen *Jacobsen.*
Jan **Spaens.**
Hill *Vrolicks.*
Lucas **die Kremer.**
Triintgen *Bernss.*
Gerrit **Meyster.**
Steven **Glasemakers.**
Bruyn **van den** *Dam.*
Gerrit **Oveljonck.**
Simon **Schul.**
Anna **Leyendeckers.**
Jan **Aernss.**
Aeltgen **Goertss.**

[blz. 13.]

Henrick **Henrickss.**
Wendel **Harmenss.**

[1]) Gedeeltelijk afgesneden en daardoor onleesbaar.

Ian *van Ackeren.*
Mechtelt *Kerstgens.*
Peter *Bouwens.*
Gertgen *Janssen.*
Bernt *ther Laick.*
Aeltgen *Wilmss.*
Jan *van Bairl.*
Joffr. Henrick *tho Boecop.*
Cornelis *van Heerd.*
Joffr. Lutgert *Kloeck.*
Jan *van Trier.*
Harmen *Everwiins.*
Henrick *Swaefken.*
Joffr. Jan *Smalevelt.*
Harmen *Wilmss.*
Mechtelt *Sweeckers.*
Derick *Albertzen.*
Eefs *Claessen.*

A fcsto Pontiani [1]) *Aº 67.*

Jan *Janzen.*
Jenneke *Vriithoeffs.*
Lambert *then Holt.*
Elsken *Wolters.*
Bernt *Lansinx.*
Fyken *Henrickss.*
Claes *Janssen.*
Harmken *Berntss.*
Henrick *van Suerhuys.*
Joffr. Anna *van Seyst.*
Harmen *Henrickss.*
Aeltgen *Helmichs.*
Brant *Lubbertss.*
Jenneken *Janss.*

A festo Pasche Aº 67.

Henrick *Boene.*
Ghiel *van Kessel.*
Jan *the Haen.*
Fye Piil.
Henrick *Buekcvoirt.*
Jenneke *van Reness.*
Gerrit *Kruyss.*
Jenneken *Heyendaels.*
Henrick *Lerinck.*
Elsken *Gerrits.*
Goert *Everss.*
Aeltgen *Smelinck.*

[blz. 14.]

Gerrit *Moeller* [2]).
Beeltgen *Bramels.*
Gerrit *thtr Ifeg.*
Wessel *Dillen.*
Jan *Wilmsen.*
Aeltgen *Jacobss.*
Jan *lansen.*
Truitgen *Aernssen.*
Jan *Albertss.*
Henrick *Henrickss.*
Engelbert *van Santen.*
Jutgen *Pothofs.*
Jan *lansen.*
Henricksken *Jansen.*
Cornelis *ther Klocken.*
Derixken *van der Heyd.*

[1]) 14 Januari.
[2]) Gedeeltelijk afgesneden.

Henrick *Henricss.*
Wilm *Frrrickss.*
Engel *Huermans.*
Henrixken *Blanckenbiils.*
Peter *Jansen.* } cop. in Steender
Griet *Noirdinx.* }
Gysbert *Warntzinck.*
Griit *Kerckwyck.*
Sweer *Sewinck.*
Aeltgen *Wiltinck.*
Sweer *Cloit.*
Grietgen *Berntss.*
Henrick *van Lobberig* Michiels
Meynt *Janssen.*
Henrick *Janssen.*
Gcrritgen *Smitz.*

Aº Dni 1568 a festo Epiphanie.

Henrick Roeloeffs.
Fyken *Janss.*
Henriek *Krecmer.*
Triin *Vroelickx.*
Lennert Jacobss *van der Borcb*
Appollonia *Laurenss.*
Hans *Wessels.*
Nenn *Henrickss.*
Hans van der *Lip.*
Alyt *Noltinck.*

[blz. 15.]

[Nu volgt een blad waarvan de onderste helft afgeknipt is.]

Jan *Wyntgens.*
Jenneken *Wilms.*
Peter *Peterss.*
Aeltgen van Aersen.
Frerick *ther Stege.*
Anna *Verwers.*
Henrick *Eskens.*
Mechtelt *Bossinx.*
Tilman *Christoffels.*
Grietge *Dericks.*
Aernt *Smit.*
Mechtelt *Woerm.*

A festo Pa(sche).

Jorien *Ebbers.*
Elsken *Kerstgens.*
Wilm *tho Voirthusen.*
Niesken *Verwers.*
Harmen *Busch.*
Meynt *Jansen.*
Henrick *Gerritss.*
Syken *Pauwels.*
Hubert *Reyners.*
Maria *tho Voirthusen.*

[blz. 16.]

[Keerzijde van het doorgeknipte blad.]

Wilm *Stenderick.*
Belie *van Wanray.*
Derick *Otten.*
Wiisken *van Eshaven.*
Harmen *Harst.*
Anna *van Keppel.*

ioessen *Raemaker.*
enneken *Aevinck.*
)erick *Gerritss.*
da *Albertz.*
Lutger *Meuwsz.*
ut *Rolofs.*
ierrit *Balterman.*
'yke *Porssenbroecks.*

Reyner *Lambertz.*
Anna *van Bremt.*
Gerrit *Berntss.*
Lum *Dericsen.*
Hermen *Buyninck.*
Jenneken *Berntss.*
Gerrit *van der Voirdc.*
Joff. Jochim *Smalevelt.*

(Wordt vervolgd.)

KORTE MEDEDEELINGEN.

Een belangrijke uitgave.

Wie bekend is met de moeilijkheden in deze tijden an de uitgave van wetenschappelijk werk verbonden al onder den indruk zijn van de vaak eerbied afdwingende wijze, waarop zelfs thans nog de Duitsche genealogen voortgaan met de resultaten van hun arbeid aan iet — in hun vak toch altijd vrij beperkt — lezend ubliek aan te bieden. De middeleeuwsche genealogie ls geschiedenis der toonaangevende geslachten verkeert og veelal in een eerste beginstadium van volmaking ot datgene wat zij behoort te zijn — getuige de artikelen, welke ons Maandblad vooral de laatste jaren evatte en waarin op zoo loffelijke en degelijke wijze verd getracht de leemten aan te vullen en orde in den haos te brengen. Ook bij onze oostelijke naburen zit nen den laatsten tijd in dit opzicht niet stil; wij noemen lechts de namen van schrijvers als Schenck v. Schweinsberg, von Oidtmann, Knetsch, Forst-Bataglia e. a. Thans willen wij de aandacht vestigen op een nieuwe uitgave van de Hessische Hist. Verein: *Stammtnfeln Westdeutscher Adelsgeschlechter im Mittelalter*, door W a 1 t h e r M o e 11 er (Darmstadt 1922). Vooral daarom is dit werk zeer vermeldenswaard, wijl de schr. zich ten doel stelt allereerst de tot nu toe door anderen verwaarloosde gedachten te behandelen, en wel speciaal op zeer volledige wijze de als „dynasten" bekend staande, welker genealogische positie reeds destijds dermate internationaal was, dat het belang hunner beschrijving niet tot Duitschland beperkt is; ieder Nederlander toch, die zich voor de middeleeuwsche geslachtkunde interesseert, zal met graagte kennisnemen van de genealogieën Virneburg, Gulik, Saarwerden, Falkenstein, Daun en dgl. En wanneer men daarbij weet, dat voor een volgend deel in bewerking zijn Meurs, Sierck, Heinsberg, ja zelfs Gelre en Cleve, dan zal men zeker volgaarne de uitgave van dit tweede deel (dat evenals het eerste ruim 40 stamtafels bevatten zal) in dezen moeilijken tijd daadwerkelijk willen steunen. Dit doet men het best door zich deel 1 aan te schaffen, waarvan nog enkele exemplaren à f 10.— beschikbaar zijn. Ondergeteekende is gaarne bereid hierbij zijn bemiddeling te verleenen. Na toezending aan zijn adres van bovengenoemd bedrag zal het werk franco worden toegezonden.

TH. à TH. VAN DEB HOOP.

Ketel van Hackfort.

(XXXVI, 69 en 106, XL, 236 en 380).

Aan het slot van zijne jongste mededeelingen aangaande het geslacht *Ketel van Hackfort* heeft de Heer W. Wijnaendts van Resandt ons dringend aangespoord

verdere gegevens betreffende deze familie in ons Maandblad te publiceeren. Gaarne voldoe ook ik hieraan, maar vooraf wensch ik naar aanleiding der uitlating van den Heer W. v. R. aan mijn adres openlijk te belijden, dat niet alleen de belangrijke mededeeling van Jhr. Mr. A. Martens van Sevenhoven op kol. 105 van jaarg. 1918 maar ook die van den Heer J. D. Wagner op kol. 59 van dienselfden jaargang — welke laatste mededeeling evenzeer van groot belang is — aan mijne aandacht was ontsnapt. Voor de terechtwijzing van den Heer W. v. R. ben ik hem dan ook zeer dankbaar.

Resumeerende blijkt ten aanzien van de afkomst, dat *Bernt van Hacfordt geheiten Ketell,* die in 1467 met een goed te Vorden werd beleend en in 1477 dood was, volgens zijn zegel (1473) heeft gevoerd een dwarsbalk (gelijk Hackfort), waaroverheen een schuinstreep, hetgeen ongetwijfeld op bastaardij wijst [1]). Hieruit mag echter niet worden afgeleid, dat *Bernt* zelf een natuurlijke zoon van een *Hackfort* is geweest. Zooals ik reeds vroeger opmerkte, komen volgens de genealogische aanteekeningen van v. Rhemen reeds lang vóór *Bernt* andere *Ketel's van Hackfort* of *van Hackfort's gend. Ketel* voor. Dit laatste nu kan ik thans nader aanvullen, dank zij eene vriendelijke vingerwijzing van Dr. J. S. van Veen. Hij toonde mij n.l. een charter van 27 Januari 1424 (R. A. Arnhem: v. Rhemen n° 1488) met een brokstuk van het zegel van *Roelf van Hackfort gen. Ketell*, hetwelk nog een gedeelte van diens wapenschild te zien geeft, eveneens vertoonende eenen dwarsbalk waaroverheen een schuinstreep.

Voor de *Ketel's* te Wijk-bij-Duurstede zij verwezen naar blz. 15 en 61 van de door „Gelre" bezorgde uitgave van het Register op de Leenaktenboeken — afd. Uitheemsche leenen, waar van *Roedolph* en *Beernt Ketel* melding wordt gemaakt. Ook komt daar op blz. 21 en 25 de door den Heer W. v. R. genoemde *Dorothen Ketel,* echtgenoote van *Jacob van Zuylen van Natewisch* voor. Zij heet hier echter *Kettels.* Aangezien haar tweede zoon *Bernt was* genaamd, acht ik het waarschijnlijk, dat zij mede eene dochter van *Bernt Ketel* en *Catharina van Hollandt is* geweest. Ik twijfel echter aan de waarheid der door den Heer W. v. R. medegedeelde opgave uit de genealogie *van Hollandt*, dat deze *Bernt Ketel* maarschalk van der Eem zou zijn geweest. In het Groot Utr. Placaatboek (zie dl. 11 blz. 1068) komen lijsten der maarschalken 's Lands van Utrecht voor, maar van *Bernt* wordt daar onder de maarschalken van Eemland geen gewag gemaakt.

Wat den tak *Ketel* (van *Hackfort)* betreft, waarin de voornamen *Anthonis* en Seyno voorkomen, kan de Heer W. v. R. het een en ander vinden in de genealogische aanteekeningen van v. Rhemen in het Rijksarchiefdepôt te Arnhem. Tot dezen tak behoorde *Elisabeth Ketel,* die met *Olivier van Utenhove* trouwde en waardoor mijne aandacht indertijd op deze *Ketel's* werd gevestigd.

Ook in Groningen schijnen afstammelingen van dit geslacht te hebben geleefd en lange jaren (17de eeuw) in aanzien te zijn geweest. Hiernaar zou een afzonderlijk onderzoek zijn in te stellen.

W. A. **Beelaerts.**

[1]) **Aan** dit teeken van bastaardij schijnt de Heer W. v. R. geene aandacht te hebben geschonken, hoewel dit van belang is, daar het op de latere rouwborden niet voorkomt en de heer Wagner mededeelde: „Van Spaen Lalecq zegt dat *Ketel* bastaarden van *Hacfort* zijn". Ook in verband met de beweerde riddermatigheid mag dit m. i. niet over het hoofd worden gezien.

Uitfamiliepapierenvermochtik het volgendeonvolledige fragment *Ketel* samen te stellen, waarvan aanvulling mij zeer welkom zou zijn:

Berent Ketel te Zutphen (wiens voornaam op verwantschap met de *Ketel van Hackfort's* schijnt te wijzen) was gehuwd met ***Aaltjen Valck,*** geb. 16 Oct. 1632, † 18 April 1707, dr. van ***Hendrick*** en ***Aaltjen*** *Gerrits Hulshoff,* uit welk huwelijk:

1. *Jan Ketel* (elders *Helmich Ketel* genaamd), wijnkooper te Zutphen, tr. *Alida Planten,* waaruit:
   a. *Berent Ketel,* wijnkooper te Zutphen, waarvan kinderen te Arnhem.
   b. *Hendrika Ketel,* tr. ..... *Olthof*, te Arnhem.
   c. *Harmina Ketel,* tr. Luit. *Varrier* te Leeuwarden, waaruit een zoon: *Jan Varrier.*
2. *Aaltie Ketel,* tr. Capt. *Quernheym,* waaruit:
   a. *Karel Quernheym*, vaandrig.
   b. *Aleyda Quernheym,* tr. Luit. *Jan Keun.*
   c. *Helena Quernheym,* tr. Dr. *Schomaker*, burgemeester.
3. *Barber Ketel,* tr. Luit. *Rees,* waaruit:
   a. Luit. *Rees,* tr. ... de *Leeuw*, ouders van Vaandrig *Rees.*
   b. eene dochter.

Behoorden bovengenoemde *Quernheym's* tot het adellijke geslacht van dien naam in Hannover en Pruissen?

Valck Lucassen.

Des **Villates.**

Sedert een jaar bezit onze bibliotheek het prachtwerk in 1881 uitgegeven door den Haarlemschen archivaris Mr. A. J. Enschede en den franschen graaf de la Boutetière, beiden afstammelingen uit bovengenoemd geslacht, en getiteld: Des Villates en France et aux Pays Bas. De leden van dit geslacht hebben, voornamelijk als krijgslieden, een rol gespeeld in ons Staatsche leger gedurende het eind der 17e en de geheele 18e eeuw. De vertegenwoordiger der jongste generatie, *Jean Henri des Villates,* heeft echter meer van zich doen spreken op politiek gebied, eerst als vurig, heethoofdig patriot, ten slotte, na 1787, als landverrader. Bij vonnis van 9 Oct. 1789 werd hij tot 25 jaren gevangenisstraf veroordeeld. In bovengenoemd werk kan men heel veel lezen over zijn leven en vooral de bijlagen geven een kijk op deze onsympathieke, minderwaardige persoonlijkheid. Ook over zijne verhouding tot *Catharina Lubertina van* der *Weyde,* eene Haagsche burgerdochter, die hem zijne gevangenschap op de Gevangenpoort hielp bekorten en die hij in 1795 trouwde, wordt ruimschoots gerept, doch het bleef den schrijvers blijkbaar onbekend, dat er buiten de door hen genoemde dochter *Henriette Caroline,* met wie de familie in 1857 uitstierf, nog twee kinderen waren, waaromtrent ik onlangs de gegevens ontdekte.

Hoewel het oogenschijnlijk weinig belang heeft deze kleine omissie recht te zetten, leek het mij toch niet van alle belang ontbloot, daar kort geleden nog pogingen in het werk zijn gesteld, om te bewijzen, dat een bestaand Nederlandsch geslacht van den beruchten J. H.

des Villates zou afstammen. Al werd de toeleg verijdeld, men weet eenmaal, hoe hardnekkig dergelijke onjuiste familietradities zijn.

Jean Henri des Villates dan, geboren in 's-Gravenhage en gedoopt 10 Juli 1757 als zoon van Mr. ***Alexandre Auguste*** en ***Anna Petronella*** des H. R. Rijksgravin *van* ***Heemskerclc,*** Mr. in de rechten te Leiden 1775, secretaris der desolate boedelkamer te Amsterdam 1776-1789, van 1789-1795 geconfineerd ter Gevangenpoort, sindsdien pamflettist-journalist te 's-Gravenhage, totdat hij in het einde van 1796 gedwongen werd te vluchten naar het Bentheimsche, overleed te Steinfurt 14 Maart (begr. 20 Maart) 1797.

Reeds kort na zijne gevangenschap maakte hij kennis met C. ***L. van der Weyde,*** vriendin van Marie van Zuylekom, de bijzit van zijn medegeconfineerde, den vaandrig de Witte, eveneens landverrader.

Nu vond ik in het Gereformeerde doopboek van Warmond, dat op 20 November gedoopt is, de op 3 Nov. 1791 geboren ***Jan Hendrik,*** waarvan als vader wordt opgegeven ***Jean Henry*** Baron des ***Viblattes de Champanje***, moeder is ***Cornelia Lubertina van der Weyde*** ; getuigen Hendrik van Lutsenburg en Mondina Koppenaal.

6 April 1792 geeft de wede Arnoldus van Tol te Warmond 't lijk aan van ***Jan Hendrik,*** waarvan als vader bekend staat ***Jean Henry*** Baron des ***Villates*** en moeder ***Cornelia Lubertina van der Weyde*** in de 4e kl. f 3.—; begraven in de afgebrande kerk 7 April 1792.

1 Feb. 1794 wordt dan te Amsterdam geboren en 23 April te Nieuwendam gedoopt de reeds genoemde ***Henriette Caroline,*** kinderloos overleden 1857.

Op 4 Feb. 1796 teekent ***J. H. des Villates,*** sedert de komst der Franschen natuurlijk bevrijd, aan met *C. L.* v. *d. Weyde* en trouwt den 22en voor de Haagsche magistraat.

Als eerste wettig kind wordt vervolgens op 13 Nov. van datzelfde jaar hunne dochter ***Maria Jacoba*** geboren en 15 Nov. in de Haagsche Groote Kerk gedoopt, doch zij sterft reeds den 25en en wordt 27 Nov. in het graf der van Heemskerck's te Scheveningen begraven.

Blijkbaar liet des Villates zijne weduwe zwanger achter, want zij schrijft 4 Juli 1797 een brief (afgedrukt onder de bijlagen van de genealogie) betreffende de fideicommissaire goederen van haren behuwdoom van Heemskerck, waarin de zinsnede: „welke op Jetje thans gevallen zijn en staan te vallen op het onschuldig wigie, welke nog onder mijn hart rust". Dit kind schijnt echter niet levend ter wereld te zijn gekomen, daar de doop niet heeft plaats gehad in den Haag, waar zij nog geruimen tijd heeft gewoond. Later verhuisde zij naar Leiden, waar zij 6 October 1808 stierf om op den 10en d.a.v. te Katwijk begraven te worden, nalatende één minderjarig dochtertje.

BIJLEVELD.

Caen (Caan).

(XL, 166, 196)

In het Rotterdamsche Jaarboekje 1918 werden door den Heer R. T. Muschart eenige grafzerken in de St. Anthony kerk te Delfshaven beschreven. Onder No. 26 wordt genoemd :

Met wapen op het midden en opschrift daarboven en daaronder.

Wapen : gevierendeeld: 1 een geplante boom (vermoedelijk), 2 een van de linkerschildrand uitgaande horizontaal geplaatste naakte voorarm met een verticaal geplaatste vager (tenminste een voorwerp, dat er veel op lijkt) in de hand, 3 afgesleten, 4 de Friesche adelaar.

Dit wapen binnen een oirkelrand, links waarvan de hoofdletter 1 en.. .., rechts de hoofdletters S 1 N en waarboven een huismerk verbonden met de hoofdletters I N T.

Het opschrift boven het wapen luidt:

„Hier is begraven Trintgen Willemsdr. huisvrou van Heinderick Tielmansz. Backer ende sterf op den 17en April Anno 1621".

Het opschrift onder het wapen luidt:

„Hier leit begraven Sara Jansd. huisvrou van Heindrick Tielmansz. Backer sterf den 30en July Ao. 1632".

Ongetwijfeld liggen onder deze zerk begraven twee echtgenooten van den stamvader van het geslacht *Caan,* want slaan wij op wat o.a. Ned. Adelsboek 1913 van dien stamvader mededeelt, dan vinden wij aangegeven:

„*Heynderick Thielemans* (*Caan*), geb. Delfshaven 1590, grutter te Rotterdam, † Rotterdam 1644, tr. 1° ***Sara*** *Jansdr. Nilenius*; tr. 2° Delfshaven 18 Jan 1633 ***Magteltje Heyndrix.***"

„De naam „Backer" op de grafzerk zal wel duiden op zijn beroep te Delfshaven voordat hij zich te Rotterdam als grutter vestigde. In de latere generaties is de familie graanhandelaar. Kwartier 1 van het wapen is ook hetzelfde als van het door de familie Caan gevoerde wapen n.l. in zilver een groene boom op een grasgrond. Het is jammer, dat het 3e kwartier uitgesleten is; dit zal dan wel de hond geweest zijn en de korenwan later bij het overgaan tot den graanhandel zijn aangenomen. ***Sara*** *Jansdr.* draagt in de genealogie den familienaam ***Nilenius*** (Nielen? zie ook grafzerk 4, waar een Tijtgen Jansd. Nielen, een zuster?, voorkomt) en hetwelk klopt met de hoofdletters rechts S 1 N. De overlijdenndatum van Sara Jansd. maakt ook het huwelijk in 1633 met *Magteltje* ***Heyndrix*** mogelijk. Door deze grafzerk is dus nog een eerste huwelijk van Hendrik Tielemansz. bekend geworden. Kan een der lezers de andere hoofdletters oplossen, alsmede de twee overige kwartieren van het wapen? Is dit mogelijk *Nilenius* (Nielen)?

Omtrent het Vlissingsche regeeringsgeslacht van dien naam werden door den Heer C. A. van Woelderen eenige gegevens medegedeeld, waarbij nog de volgende aanvullingen kunnen worden gevoegd :

1 bis Mr. Cornelis ***Caen*** was in 1677 griffier te Sluis.

Hoogstwaarschijnlijk een zuster van dezen is: Cornelia *Caan Cornelisdr.* uit Sluis, die in 1685 Ds. ***Balduinus*** *Hunnius* huwt. Hij was weduwnaar van *Catharina Eduarts en* zoon van ***Nicolaas H.*** en van ***Jacoba*** *Costenobel.* (Nagtglas).

Zie ook Sanderus Vlaanderen blz. 207, 208.

De vermoedelijke stamvader wordt genoemd ***Cornelis*** *Caen* ***j.g.*** van ter Gouda.

In Gouda worden in dien tijd aangetroffen: ***Anthonis*** *C'aen* van Oudenaerde tapitsier, poorter gemaect bij Gerrit Huges Hopcooper 30 Nov. 1684; *Jacob Corn. Kaen,* in 1621 gildebroeder van het St. Lucas gilde te

Gouda, in 1608 Burger kapt. en glasschrijver, maakte een glas voor de kerk te Worcum. Hij was volgens Walvis een leerling van de gebroeders Crabeth.

In 1618 is er een notaris *Melchior* Caen te Middelburg.

In Wapenheraut 1898 worden mededeelingen gedaan omtrent *Antonie Caan*, landvoogd te Amboina en zijn familie. Zie ook Nav. 36.

Andere dragers van den naam *Caan* **(Caen)** zijn de volgende :

Johannes *Albertus Caan*, die als j.m. oud 22 jaar van Amersfoort 8 April 1739 provisioneele admissie te Rotterdam krijgt.

Er was een notaris *Cornelis Caen* te Amersfoort, Protocol 1681—1702, zie verslag Rijksarch. 1907 blz. 269.

In 1733 wordt te Utrecht ingeschreven *Cornelius Franciscus* ***Caen*** Amersfortensis.

In de klapper op de doopboeken te Nijmegen komt 23 Juni 1799 voor ***Hendrik*** *Carel Caan.*

W. J. HOFFMAN.

Schimmelpenninck.

Mijn laatste mededeelingen over de afstamming van dit geslacht in jg. 1921, k. 318-322, beëindigde ik met de opmerking, dat deze van ***Johan*** *Schimmelpenninck* te Zutphen over *Thomas Schimmelpenninck*, zijn kleinzoon te Zwolle, naar ***Johan*** *Schimmelpenninck,* diens kleinzoon te Almelo, thans vast stond, doch dat in die reeks alleen de naam van de vrouw van ***Thomas*** te Zwolle nog onbekend bleef. Dat men in dergelijke gevallen nooit den moed heeft op te geven, bleek mij weder hier, daar ik onlangs acten vond, waarin hij mèt zijn vrouw voorkomt en daarmede dus ook deze lacune kan worden ingevuld.

In de op k. 321—322 van bovenbedoelden jaarg. opgenomen stamtafel der 6 eerste generaties had ik niet opgenomen al de kiuderen van *Thomas* ***Sch.*** te Zutphen en diens vrouw ***Aeltgen van der Maese***, welke toch allen door mij vermeld zijn in mijn eerdere mededeelingen over dit geslacht in jg. 1916, k. 218. Het waren behalve de op de stamtafel voorkomende ***Johan*** en *Thomas* ook nog: 1. heer ***Arnt Sch.*** (denkelijk een geestelijke), 2. ***Margaretha Sch.*** gehuwd met ***Thomas*** *Gisen* en 3. *Aeltgen Sch.* gehuwd met ***Herman Dirksen Becker***, welke 2 laatstgenoemde mannen dus zwagers waren van den naar Zwolle vertrokken *Thomas* ***Sch.,*** wiens vrouw tot dusver onbekend bleef.

Het was nu in verband met deze te Zutphen achtergebleven zwagers dat ik ***Thomas Sch.*** in de Zutphensche Rentenissen terugvond: 10 Febr. 1631. ***Thomas Schimmelpennìnck*** en ***Elisabeth Janssen,*** zijn vrouw, en ***Herman Dirkszn.*** *Becker*, met zijn tegenwoordige huisvrouw *Evertien Voet*, verkoopen aan ***Thomas*** *Gijsen* en *Grietgen Schimmelpenninck*, diens **vrouw,** een huis en wehre in de Vleishouwerstraat te Zutphen, welk huis belast is met 2 jaarrenten, enz. en verder:

23 Jan. 1632. ***Thomas*** *Schimmelpenninck* voor zich en voor zijn afwezige huisvrouw ***Elisabeth Janssen***, verkoopt aan *Rogier Backhuis* en diens vrouw, een rentebrief van 6 car. gl. 's jaars, belovende ***Thomas*** voornd. zoo spoedig mogelijk aan schepenen van Zutphen over te leggen de machtiging zijner voornoemde vrouw, waarin zij hem tot verkoop van deze rente machtigt.

Daaronder is in April 1632 ingeschreven de volmacht van ***Elisabeth Janssen*** huisvrouw van *Thomas Schimmelpenninck*, gepasseerd voor burgemeester, schepenen en raden van de stad ***Zwolle,*** waarin *Lijsbeth* ***Janssen*** haar man volmacht tot bovenbedoelde overdracht geeft.

Al het bovenstaande bewijst dus, dat de onbekende echtgenoote van den Zwolschen ***Thomas*** *Sch.* — die in de oudere Adelsboekjos *N. N.* ***Jansdr.*** was genoemd — inderdaad ***Elisabeth*** *Janssen* heette en dat zij in 1632 nog leefde.

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Banier.

Wapen : In goud een zwarte adelaar houdende in den bek een rood koord, waaraan bevestigd een rood breedarmig kruis, geplaatst in den rechter benedenhoek. (De Friesche Adelaar, 1889, no. 6, bl. 34).

1. ***Hermanus B.,*** maakte als meerderjarig koopman, wonende te Leeuwarden, op 13 April 1697 acte van huw. voorw. (voor not^{s} Z. v. d. Brugge te Rotterdam. Inv. 853, Reg. 32 fol. 66) met ***Amalia van Steerling,*** meerderjarige dochter, wonende te Rotterdam. [1])

II. ***Abraham B.,*** geb. Leeuwarden, tr. Batavia 10 April 1727 met *Margaretha Terre*, geb. Batavia (2) in Aug. 1711, † Oudenbosch 6 Dec. 1800 (In 1741, 10 Mei woonde hij blijkens een acte, gepasseerd voor not. D. van Oostrum te Amsterdam, te Leeuwarden). [2])

Hunne kinderen :

1. ***Herman Rudolph***, volgt III.

2. ***Willem Hendrik B.,*** geb. Oudenbosch 6 Febr., ged. 9 Febr. 1749, verdere gegevens ontbreken.

III. ***Herman Rudolph B.,*** ged. Rinsumageest 26 Sept. 1736, werd 28 Dec. 1766 met zijne vrouw lidmaat der Waalsche kerk te Breda, ingeschr. als stud. te Leiden 14 Mei 1764 (heet daarbij afkomstig van Leeuwarden), drossaard van Breda (zie nog over hem Taxandria, 1916, p, 276, 277 en Nav. 1893), begr. Breda 13 April 1804, tr. Breda (Waalsche Kerk) 17 Jan. 1764 ***Maria de Ceua,*** ged. 's-Gravenhage (Eng. kerk) 16 Juli 1737, † Breda 10 Dec. 1812, dr. van *Claude* en *Mary Cox*.

Hunne kinderen :

1. ***Margaretha Claudina B.,*** geb. Breda 21 Mei (ged. 23 Mei) 1765, † Ginneken 8 Juni 1841, tr. Breda 13 Oct. 1788 ***Jan Steven Verspyck,*** geb. Culemborg 27 Aug. 1758, † Breda 6 April 1824, zn. van Mr. ***Leonard*** en ***Anna Theodora van Beest.***

2. ***Marie*** Sophie ***Charlotte B.,*** ged. Breda (W. K.) 6 April 1767, † zeer jong.

3. ***Maria Sophia B.,*** geb. Breda omstr. 1771, † (ongeh.) Breda 7 Maart 1798.

4. ***Anna B.,*** ged. Oudenbosch 1 Jan. 1775, † vermoedelijk zeer jong.

5. ***Amelia Catharina Charlotte B.,*** ged. Oudenbosch 18 April 1779, † Breda 6 Juni 1802, tr. (ondertr. Breda 20 Sept. 1800) ***Antoine Legendre,*** sous-lieutenant 16e reg. jagers te paard (Fransche republiek).

Alle aanvullingen van bovenstaande geslachtslijst zijn welkom.

VAN EPEN.

[1]) Een kind uit dit huwelijk werd begr. Rotterdam tusschen 13-19 Dec. 1716, oud 10 jaar.

[2]) Hij wordt nog vermeld: Nederl. Leeuw 1906; blz. 55 en 1912, p. 21.

Van Maurik.

(XL, 377).

Door vriendelijke aanwijzing werd ik op het spoor gebracht van een in 1717 geschilderd wapenbord van Aart ***van Doorn*** en diens echtgenoote ***Elisabeth van Mourick***. Het wapen van ***van Doorn*** is een geschaakt kruis van rood en goud op een goud veld, en een gouden schildvoet beladen met een zwart wiel; dat van ***van Mourick*** is in goud drie zwarte hoefijzers. De wapens zijn gedekt door een helm met rood-zwarte vlucht; dekkleeden, rechts goud en rood, links goud en zwart.

Twee zaken trekken hierbij de aandacht. De kleuren van het wapen van Doorn verschillen van die, welke de familie tegenwoordig voert. En ten tweede : het wapen van Elisabeth van Mourick vertoont zeer groote overeenkomst met dat van het geslacht *van Mourik* in Vorsterman van Oyen's Stam- en Wapenboek en verschilt daarvan alleen doordat het schild in bedoeld Wapenboek niet van goud, doch van zilver is.

Dat geslacht van Mourik in het Wapenboek vangt aan met Cornelis ***van Mourik***, schepen en vroedsman te Zevenbergen, die nog leefde in 1746 en wien in 1706, 1708 en 1710 te Zevenbergen kinderen werden geboren. Van eenige betrekking met Asperen blijkt niet. Het verdient intusschen opmerking, dat het trouwboek van Asperen onder dagteekening van 31 Mei 1722 melding maakt van het huwelijk van ***Dirk van Maurik,*** geboren en wonende te Zevenbergen, met Eva *Bartha de Merode*. Dit bewijst zeker niet dat de twee families identiek zijn, maar te zamen met de wapenovereenkomst maakt het eenig verband toch wel aannemelijk.

In het midden der zeventiende eeuw leefden te Asperen ***Pieter Jansz.*** van ***Maurick*** (vader van ***Jan, Gerrit, Dirk, Cornelis,*** *Neeltje* en misschien nog meer kinderen), ***Teuntje Jans van Maurick*** en *Hendrick Jansz. van Maurick*. Een nader onderzoek zou misschien niet vruchteloos zijn.

BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Woldringh.

Volgens Maandblad 1912, kol. 406 en het bij de Familie berustend Familie-boek heette de echtgenoote van ***Jan Woldringh*** (1727—1798), ***Senske*** *Ocken* ***van Huininga en*** wordt een kleinzoon uit dat echtpaar ingeschreven in zijne geboorteacte te Breede 19.10.1820 als Sebo ***Huiningo Woldringh,*** terwijl zijn overlijdensacte i.d. Zoutkamp 17.9.1891 hem de namen geeft van Sebo *Huninga*.

Nederl. Patriciaat 1915, bl. 391 [art. ***Woldringh]*** noemt de echtgenoote van ***Jan Woldringh, Senske Ockens*** geb. Huninga 23 Aug. 1736 en geeft als plaats en datum van het huwelijk Wittewierum 6 Juni 1756.

Wanneer we nu het trouwboek van Wittewierum raadplegen dan vinden we op 22 May 1756: „Hebben ***Jan*** *Woldringh* J. M. geboortigh van Groningen en ***Senske Ockens*** J. D. ***geboortigh van Huningn van de Beerta*** haar huwelijk bij mij alhier behoorlijk laten aanteekenen en zijn daarop na drie achtereenvolgende opentlijke kerkelijke voorstellings zonder dat er eenige verhindering is tusschen gekomen op attestatie van Groningen en de Beerta alhier in den houwelijken staat bevestigt op Pinxter Zondag d. 6 Juny nadat bovengemelde Juffer drie jaren bij mij gewoont en als een deugtrijke Juffer zigh eerlijk vlijtigh en naerstigh gedragen heeft".

Het doopboek van *Beerta* leert ons i.d. 28 Aug. 1736 : ***Censke,*** dochter van ***Jan Okkes*** en ***Sebina Hesse.***

Het vreemde geval doet zich hier dus voor, dat aan het kleinkind de naam van de geboorteplaats der grootmoeder als voornaam werd gegeven.

Of dit met opzet werd gedaan om eene vermaagschapping met het geslacht v. *Huninga* te fantaiseeren is vermoedelijk niet meer uit te maken.

De zeer uitvoerige trouwacte der grootouders laat aan duidelijkheid niets te wenschen over. [1])

M. G. WILDEMAN.

Van Doorn.

(XL, ***376-378).***

In een tinsboek van het gasthuis te Asperen 1652—1708 (gemeentearchief van Asperen) komt voor ***Jan*** *Gijsbertsz.* ***van*** *Asperen*, die van 1666-1686 aan het gasthuis tins betaalt over 13 hont en 46 roeden land in Heynenhoef. Van 1687-1708 betalen zijn erfgenamen.

Dit zijn 1° de schout ***van Doorn,*** 2° Willem *van* ***Doorn,*** 3° ***Aard Loyen en*** 4° ***Jan*** *Teunissen* ***van*** *Someren*. Jan Gijsbertsz. van Asperen, wiens naam uitdrukkelijk als familienaam voorkomt, is vermoedelijk een broeder van ***Lijsbeth*** *Gijsberts*, vrouw van ***Willem van Doorn,*** rademaker te Asperen. Immers een ***Jan*** *Gijsberts* is zooals Mr. Beelaerts mededeelde in 1663 en 1654 doopgetuige van haar kinderen.

Haar geslachtsnaam is dus vermoedelijk *van Asperen*.

VAN RHEINECK LEYSSIUS.

Naar aanleiding van de opmerking van ons geacht medelid Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland (zie de noot in XL, kol. 377), dat de echtgenoote van ***Pieter*** *Jansz.* ***van Maurik*** niet ***van Doorn*** heette, doch ***van Maurik,*** kan ik melden dat ik in de doopregisters van Asperen inderdaad uit het huwelijk van ***Pieter*** *Jansz.* ***van Maurik*** en ***Elisabeth van Maurik*** tussohen de jaren 1699 en 1711 den doop van 7 kinderen vond. Aangezien ik den naam van de vrouw van Pieter Jansz. van Maurik echter soms vermeld zag als ***„Elisabeth van Maurik genaamd van Doorn",*** leidde ik hieruit af, dat zij feitelijk ***van*** *Doorn* heette; de bijdrage van Jhr.

[1]) Wij zouden van het bovenstaande de volgende verklaring willen opperen. Zooals men weet was Huninga geen „plaats" doch een in de 18e eeuw vervallen „borg" onder Beerta gelegen. De vermelding in de huwelijksacte van ***Senske Ockens*** als „geboortigh van Huninga" wettigt de veronderstelling, dat hare ouders bij hare geboorte op Huninga woonden. Is het nu niet waarschijnlijk, dat haar vader ***Jan Ockens*** — zooals in het N. des lands zoo vaak gesohiedde — in de wandeling naar het door hem bewoonde huis genoemd werd, welke naam op dezo wijze al of niet offioieel tot een geslachtsnaam werd? Op deze wijze zou de naam Huninga voor ***Sebo Huninga Woldringh*** niet op de geboorteplaats zijner grootmoeder duiden, maar wel degelijk een familienaam zijn, zij het ook niet die van het adellijke geslacht.

Intusschen staat het verband tusschen ***Senske Ockens en*** de oude *Huninga*'s o.i. vrijwel vast. Jhr. C. Ph. L. van Kinschot publiceerde in jaarg. XXX, kol. 409 een stemlijst dezer laatsten (echter zonder jaartallen), waaruit valt op te maken, dat het geslacht in de mannelijke lijn uitstierf met Jan en ***Sebo Huninga,*** wier oudste zuster ***Senske*** gehuwd was met Geert ***Hes.*** Het lijkt ons zeer waarschijnlijk, dat laatstgenoemden de ouders waren van ***Sebina Hesse,*** bovengenoemd, gehuwd met Jan ***Ockens,*** wier dochter ***Senske Ockens,*** de vrouw van Jan ***Woldringh,*** dan naar hare grootmoeder ***Senske Huninga*** zou zijn genoemd. De Huninga-borg zal na het uitsterven van den manstam op de afstammelingen van ***Geert Hes(se)*** en ***Senske Huninga*** zijn vererfd.

REP.

Mr. F. Beelaerts van Blokland toont echter aan dat deze gevolgtrekking onjuist was.

C. W. VAN DAM.

Vurmester.

De Koninklijke Bibliotheek bezit een psalterium (nº. 74 G 7) vermoedelijk in de tweede helft der 15de eeuw gebruikt in het klooster Aduard. In de voorafgaande kalender zijn de volgende sterfdata genoteerd:

1. Pridie Idus Februarii obiit dominus Otto *Klynge*, cellerarius in Adewerth, anno Domini M 4cLXXXVI (= 1486 Februari 12).

2. VI Idus Martii obiit *Sybrant* **Yurmester,** pater meus M 4cLXIII (= 1463 Maart 10).

3. Kalendas Maii obiit soror ***Jutteld Vurmeysters*** monialis in Syloe, anno Domini M 4cLXXIII (= 1473 Mei 1 te Selwerd).

4 en 6. 111 Nonis Maii obierunt Mº4cLXIII ***Hebbela Vurmesters***, mater mea et Mº4cLXXXVI ***Hasa Vurmesters, ava*** mea (= 1463 en 1486 Mei 5).

6. Kalendas Julii obiit *Gherlacus* **Vurmester,** frater meus (= Juli 1).

7. XII Kalendis Julii obiit *Johannes* **Vurmester,** frater meus M 4cLXXXIIII (= 1484 Augustus 21).

Deze familie ***Vurmester*** ben ik in de Groningsche en Oost-Friesche lectuur nooit tegengekomen. De familie *Clinge* is meer bekend. Het is een patricische familie in de stad Groningen, die in de 14de en 15de eeuw herhaaldelijk voorkomt. Zij voeren: van goud met een dwarsbalk van rood, vergezeld van 3 luipaardekoppen van rood. In de 17de eeuw en later komt in de magistraat te Groningen een familie *Clinge* voor, die voert: van blauw met 3 horizontaal boven elkaar geplaatste degens van zilver.

W. G. FEITH.

De Mey.

Ingeteekend Amsterdam Extra ordinair 14.11.1617 :

Op de acte van Monsr de la Riviere aangeteekend *Jean de May*, weduwnaar, en ***Eva Rnye,*** beiden wonende te ***Rouang.***

Nieuw Nederl. Biog. Woordenboek Deel 1 kol. 1330:

Jan de Mey, ged. Rotterdam 20.9.1633, zoon van *Jehan* ***de Mey*** en Sara ***Raey.***

Ingeteekend Amsterdam 17.81637 :

Jan de Mey × ***Magdalena Bartels*** (Nederl. Adelsboek 1916 p. 309). Hij was de zoon van ***Jacob de Mey*** en had een oom ***Jan de Mey.***

Hier is misschien een nader onderzoek wel van belang, daar de afkomst van de adellijke familie de *Mey* dan in plaats van in Kampen in *Rouan* gezocht moet worden.

A. B. VAN DER VIES.

Van Hogendorp-Broncken.

Trouwboek van Bleskens graaf (R. A. den Haag).

Den Hoog Ed. Gebore Heer *Gijsbert* ***Steenbergenois*** grave ***van Hogendorp***, vrijheer v(an) Hofwegen, en de Eerbare Juffr(ouw) ***Jacoba Soetje Broncken,*** sijn alhier in de kerk van Bleskensgraef en Hofwegen den 29 July 1763, nadat hare huw(elijksche) geboden gegaen waeren in den Haeg en Rotterdam, door mij getrouwt, komende

met 3 jagte te Alblasserd(am) en hier met een koets met 4 paerden, en gevende buyten 6 ducaten aen de kerk nog 42 ducaten aen den armen.

A. P. VAN SCHILFGAARDE.

Engbers (Engelberts) later van Bevervoorden

(XXXI, 366). Dr. jur. L. Edel te Schiittorf deelt ons onderstaande acte mede uit het burgerboek van Neuenhaus betreffende den in Ned. Adelsb. 1919 onder 111 vermelden stamvader van het geslacht ***van Bevereoorden tot Oldemeule:***

„Anno 1677 den 26 Januari hefft *Berent* ***Enbers*** (sic!) van Ulsen sin burgerschaft vulldan unde betalt also vor borger ingeschrewen. ***Fennegin Lewen*** sin frow ys unse burgersche gebohren."

De familie ***Engbers*** bestaat volgens Dr. Edel nog heden ten dage te Ulsen en Schiittorf.

Gemeentewapens.

Bij Kon. Besl. van 28 Nov. 1922, nº 99, is aan de gemeente ***Rolde*** (provincie Drenthe) het navolgende wapen verleend: in goud een paal van keel beladen met een zilveren zwaard met gouden gevest en een klein zilveren kruisje daarboven, en begeleid van vier rechterhanden met twee opgestoken vingers.

Bij Kon. Besl. van 1 Dec. 1922, nº 38, is aan de gemeente ***Woensdrecht*** (provincie Noordbrabant) het navolgande wapen verleend : gedeeld : 1 in keel eene Lieve Vrouwe, houdende op den rechterarm een Christuskindje, dat in de linkerhand eene wereldbol draagt, alles van zilver; 11 doorsneden: 1 gedeeld: ***a.*** van sabel met een leeuw van goud, genageld en getongd van keel; *b.* in keel drie palen van goud; 2. in sinopel drie maliën van zilver.

Bij Kon. Besl. van 18 Januari 1923, nº 80, is aan de gemeente *Doornspijk* (provincie Gelderland) het navolgende wapen verleend : in azuur een dubbelstaartige gouden leeuw, gekroond van hetzelfde, en een schildhoofd van keel beladen met een gouden sleedoorntak gebloemd van zilver.

Adelsverheffing.

Bij Kon. Besl. van 13 December 1921, nº 40, is ***Robert Smissaert***, administrateur bij de theecultuur op Java, op zijn verzoek, met al zijne wettige, zoo mannelijke als vrouwelijke nakomelingen in den Nederlandschen Adelstand verheven, met de praedicaten van Jonkheer en Jonkvrouw.

Wapenverbetering.

Bij Kon. Besl. van 29 December 1922, nº 116, is aan ***Jhr. Mr. A. P. C. van Karnebeek***, te 's-Gravenhage, op zijn verzoek *wapenverbetering* toegekend en hem met zijne wettige nakomelingen vergund om voortaan als hun aangeboren geslachtswapen te voeren : in keel twee rechtop geplaatste, afgewende gouden jachthoorns, de monding naar boven, gesnoerd van goud met afhangende kwasten aan elkander verbonden. Het schild gedekt met een gekroonden zilveren helm, getralied en gesierd van goud, gevoerd van keel. Helmteeken: een gouden jachthoorn, gesnoerd van hetzelfde. Dekkleeden van goud en keel. Schildhouders: twee leeuwen van natuurlijke kleur, getongd van keel. Wapenspreuk: Officio Duce, in letters van sabel op een zilveren lint.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Andreas-Kessler. Paulus *Andreas, geb.* te Ispahan 3 December 1804, overl. te Sindanglaija 19 November 1861, was gehuwd met ***Johanna Christina*** *Kessler*, geb. Samarang 13 Mei 1810, aldaar overl. 30 November 1877, dochter van Johan Daniel Kessler en Sara Elisabeth Brugman. Kan men mij datum en plaats van hun huwelijk opgeven alsmede nadere gegevens omtrent *hare* ascendentie (omtrent de *zijne* zal dat wel niet mogelijk zijn)?

A. W. *c.* W.

Blok-van Beek. (XL, 197,343). Het wapen van ***Maria van Beeck,*** gehuwd met *Michiel Block*, was een zwart St. Andries-kruis op goud; helmteeken eengouden brakken-kop en- hals, de laatste beladen met een zwart St. Andrieskruis. Zij was een dochter van ***Lucas van Beeck en Maria Block Anthonys***dr. ex ***Barbara Leeuw.***

De familiën Block en van Beeck waren door verschillende huwelijken aan elkaar verbonden. ***Pieter van Beeck,*** een broeder van Lucas voornoemd, was gehuwd met ***Abigaël*** *Block*, dochter van ***Michiel*** *Block* en *Aeltje* ***Anslo.*** Laatstgenoemde Michiel had eene zuster *Cornelia Block,* geb. 1647, die in eerste huwelijk trouwde met ***Jacob van Beeck,*** een oom van Lucas en Pieter voornoemd.

's-Gr. B v. B.

Bok (de). (XL, 386). ***Beatrix Johanna Jacoba de Bok*** is geb. te ? 29 Febr. 1763 als dochter van ***Hendrik*** en ***Ester Bont.***

Haarlem. BERVOETS.

Bonnet (XL, 386). Blijkens het lidmatenboek der Ned. Herv. Gem^te^ te Vreeswijk kwamen te Vreeswijk 8 Juli 1720 *Marcus Bonnet* van Utrecht, 28 Nov. 1720 ***Maria Versteeg,*** huisvrouw van den Heer *Bonnet*, uit den Haag. In Juli 1737 worden beiden vermeld onder de lidmaten. Bij de vrouw staat vermeld „obiit" zonder jaartal. Bij den man „obiit 1751". Uit hun huwelijk werden te Vreeswijk 7 kinderen gedoopt: w.o. ***Catrina,*** ged. 26 Maart 1723.

Te Utrecht ondertrouwden 8 Dec. 1720 ***Marcus*** *Bonet* en ***Maria Verstegen,*** getrouwd 22 Dec. d.a.v. in de Catharinakerk met gesloten deuren. Naar hun doop is tusschen 1680 en 1705 vergeefs gezocht. De lidmatenboeken der Gereformeerde Kerk te Utrecht en 's-Hage zullen dus nadere aanwijzing moeten geven omtrent beider geboorteplaats.

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Boot. (XL, 81). Door mij werden t,a.p. nadere mededeelingen verzocht omtrent de voorouders van den vice-admiraal ***Justus Boot,*** geb. Edam **16** Aug. 1739, over boord geslagen van zijn schip „de Utrecht" en verdronken 8/9 Nov. 1793. Tot dusverre mocht ik op deze vraag geen antwoord ontvangen, echter vond ik zelf eenige bijzonderheden, welke wellicht tot meerdere inlichtingen kunnen leiden.

De ouders van Justus Boot waren Mr. ***Hermannus Boot,*** secr., schepen enz. te Edam en *Reyna Leoninus*, zijne grootouders ***Roelof Boot,*** burgem. te Edam en ***Grietje van der Ley,*** zijne overgrootouders *Herman* ***Boot,*** geb. 1666, en ***Lysbeth*** *Wijngaard*. De vader van dezen Herman Boot heette ***Roelof*** en was afkomstig uit Harder w ij k. Daar er als ik mij niet vergis een bekend Geldersch geslacht ***Boot*** heeft bestaan, zal de origine der Noord-Hollandsche familie Boot uit Harderwijk misschien aanleiding kunnen zijn tot meerdere gegevens.

Amsterdam, D. F. PONT.

Borssele (van). (XL, 344). Blijkens een m.i. niet al te betrouwbare „Genealogie van de Famille van Borssele, „nauwkeurig gecopieert uyt een nagelate handschrift, "gemaakt door wijlen den Heere Waterballiu Arnout „Wz. van Citters" is de bedoelde ***Anna van Borssele:***

1. een dochter van ***Adolf van Borssele van Spreeuwesteyn*** en ***Lecina van Tuyll van Serooskerken;***

2. een kleindochter van ***Wolfert van Borssele van S.*** en ***Martina van der Eooge*** ;

3. een achterkleindochter van ***Wolphert van Borssele*** en ***Jacqueline van der Capellen,*** welke Wolphert een natuurlijke zoon was van ***Hendrik van Borssele van Veere.***

Weltevreden. W. M. G. SCHUMANN.

Braems. Aanvulling, event. verbetering verzocht van het onderstaande:

1 ***Jan*** *Braems*, geb. Dover Maart 1681, †?, huwt Amsterdam 12 Juli 1608 ***Abigaël van Harinckhouclc,*** geb. Sandwich 1686, †?, dr. v. Ds. ***Anthonie*** en ***Abigaël*** *Wijts.*

(Jan had een zuster ***Suzanna,*** welke in Engeland haar testament maakt in October 1613 en daarin bedenkt haar broeder *Jasper*, wone te Haarlem. Bij zijn huwelijk waren zijne ouders reeds overleden).

Uit dit huwelijk:

II. ***Daniël Braems,*** juwelier, geb. Amsterdam 4 November 1612, † in Engeland aan de pest 1644 of 1646, huwt Amsterdam plm. 1640 ***Marie le Maire,*** geb. Amsterdam plm. 1608, † in Indië ?, dr. van Ds. ***Johannes*** en ***Maria*** *Mercier.*

Uit dit huwelijk (op 7 Januari 1642 werd te Amsterdam een zn. gedoopt, genaamd ***Johannes,*** welke zeer jong gestorven moet zijn) :

III. ***Daniël Braems,*** boekhouder-generaal 0. I.C., geb. Londen plm. 1640, † Amsterdam plm. 1690, huwt Batavia plm. 1670 *Clara* ***Reyers,*** geb. ?, † Indië plm. 1681, dr. v. ?

Uit dit huwelijk:

1. ***Abigaël Braems,*** geb. Mazulapatnam 1674, † Cuyk 23 April 1753, huwt te Amsterdam 8 Mei 1696 Mr. *Cornelis* ***Heinsius*** (Zie Ned. Patr. 1920).

2. *Clara Sarah* Braems, geb. in Indië 1681, † Amsterdam 1 December 1750, huwt Amsterdam 7 April 16997 ***Jan van der Burgh,*** geb. ?, † Amsterdam 16 December 1743, zn. v. ***Gerrit*** en ***Anna*** *Marcelis?*

Breda. P. BINKHORST VAN OUDCARSPEL.

Brousson. (XL, 285, 391). ***Arnoldus Brousson,*** geb. Nijmegen, Luit. 2^e^ Bat. Regiment prins van Holstein-Gottorp, tr. Drumpt 2 Dec. 1777 ***Johanna*** *Mechtelt Voyer*, ged. Buren 19 Nov. 1762, dr. van Theodorus, Med. Doctor, Schepen en Burg. van Buren en Maria Engelberta van Hulst. Uit dit huw. werden te Buren gedoopt: ***a. Hendrika Johanna Maria Engelberta B. 18*** Juli 1779; *b. Theodora* ***6 Nov.*** 1780; c. ***Anna Margaretha Johanna 30*** Juni 1782. Verder vond ik van hen noch te Drumpt, noch te Buren iets. Wellicht is bij het nagaan van de verschillende garnizoenen van ***Arnoldus Brousson*** het overige te vinden.

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Brugman-Cannegieter (XL, **386).** *Anna Cannegieter* is ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 14 April 1764.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Chatvelt. (XL, *387).* Te Breda overl. 30 Dec. 1668 „capiteyn *Chatvelt" en* werd aldaar begraven in de 0. L. Vr. kerk 3 Jan. 1669.

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Cornelii-van den Heuvel. Gevraagd ouders en kinderen van *Johan Cornelii,* schepen te Nijmegen 1641, 1662, overl. 25 Juli 1659, begraven in de Stephanuskerk te Nijmegen, gehuwd met ***Anna van den Heuvel,*** overl. 1'7 Aug. 1669.

Behoorde deze Anna v. d. H. tot het in Ned. Patriciaat behandelde geslacht, thans ***van Linden van den Heuvell?***

Djasinga. W. PH. VEEREN.

Cuyper (Kuyper)-van Rippen. Waar en wanneer werden geboren, overleden en huwden *Zeger Cuyper* en ***Maria van Rippen*** (wellicht te Rotterdam?)? Uit dit huwelijk werd 13-10-1716 te Rotterdam een zoon geboren.

's-Gr. W.

Diepenbrugge (van)-van Balen. *Jeremias van* ***Diepenbrugge,*** gest. Gorinchem 20-7-1774, huwt Gorinchem 8-2-1722 ***Johanna Kornelia van Balen,*** geb. te Woudrichem (?).

Gevraagd: plaats en data van geb. van ***J. v. Diepenbrugge,*** plaats en data van geb. en overl. van ***J. K. van Balen,*** en de namen hunner wederzijdsche ouders.

Bestaat er een genealogie ***van Diepenbrugge?***

's-Gr. A. L. S.

Diepenbrugge (van)-van der Hoeven. *Cornelis* ***wan Diepenbrugge,*** notaris te Gorinchem, geb. aldaar 6-1-1736, huwt 's Grevelduin Cape1 13-5-1764 ***Catharina van der Hoeven,*** geb. 's Grevelduin Cape1 20-11-1740.

Gevraagd: plaats en data van beider overlijden.

's-Gr. A. L. S.

Feuilleteau de Bruyn-van Randwijck. Ned. Patr. 1918 geeft in de genealogie ***Beeckman*** bl. 12 een huwelijk ***Willem Eeuilleteau de Bruyn*** met *Roline* gravin ***van Randwijck,*** waaruit een dochter ***Adriana Roline,*** geb. A'ft 10 Jan. 1809, tr. *Beeckman.* Dit ontbreekt in Geneal. Herald. Bladen, waar in de genealogie *van* ***Randwijck*** bl. 137/8 daarentegen vermeld wordt een huwelijk 1808 van ***Johan Feuilleteau de Bruyn*** met *Geertruid Gijsberta* des H.R.R. gravin *van Randwijck* wede Struuck van der Steege. — Wat is het juiste?

B. *v.* D. v. H.

Aardingen (van). ***Maria Cornelia van Gardingen,*** geb. te. ... den. ..., gest. te Hoorn den 28 Nov. 1794, dochter van. ... en. ..., huwt te.. .. den.. .. met ***Dirk Merens,*** Raadsheer in den Hove van Holland enz., geb. te Hoorn 18 Oct. 1730, gest. te. ... den 18 Aug. 1801. Wie kan het ontbrekende aanvullen en hoe is het wapen *van* ***Gardingen ?***

's-Gravenhage. A. MERENS.

Gelein (van). Gevraagd het wapen en genealogische gegevens omtrent eene doopsgezinde familie *van Gelein,* in de 17e en 18e eeuw o.a. te Amsterdam gevestigd.

Djasinga. W. PH. VEEREN.

Ons is slechts één wapen *van Gelein* bekend en ofschoon wij betwijfelen, of dit het wapen van het genoemde doopsgezinde geslacht zal zijn, willen wij het toch vermelden. Dit wapen is „een geplante boom, vergezeld in de rechter- en linkerbovenhoek van een roos". Helmteeken : de boom.

Volgens eene coll. Monumenten etc. van Kinschot was dit wapen te vinden op de grafzerk in de O.L. Vrouwekerk te Maastricht van *Joannes van Gelein,* ob. 17/6 171 ., getrouwd met *Joanna Jacobi,* ob. 6/9 17 ..

DOC.-BUR.

Glimmer, van Rijswijck (XXXVII, 302). ***Roelof van Rijswijck*** droeg in 1436 het dagelijksch gericht en het huis te Rijswijck met landerijen aldaar, een Hollandsch leen, op ten behoeve van ***Glimmer,*** *Jansz.* Diens leenvolger was in 1441 zijn zoon ***Jan*** *Glimmersz.,* na wiens dood het leen in 1486 kwam aan zijn zoon ***Jan Jansz. van Rijswijck,*** van wien het in 1501 vererfde op diens zoon ***Adriaen van Rijswijck*** *Jansz.,* die het in 1607 overdroeg aan ***Peter van Bent.***

Het „Boek met de gespen", waaraan het vorenstaande is ontleend, vermeldt ook nog als in 1460 beleend met goed onder Rijswijk: 1° ***Adriaen Dirk*** *Glimmersz. van* ***Rijswijck,*** zoon van joffr. ***Elisabeth Jansdr. van Rijswijck;*** na zijn dood kwam het leen in 1482 aan zijn minderjarigen zoon *Adriaen* van ***Rijswijck,*** voor wien ***Jan vun Rijswijck*** *Jansz.* den leeneed deed ; 2°. ***Willem van Wijck*** als man van joffr. ***Anna Dirk*** *Glimmersdr. van Rijswijck.*

Omstreeks denzelfden tijd leefde ***Arent van Rijswijck Johan*** *Glimmersz.*

In 1461 wordt vermeld joffr. *Ott van Malsen* als vrouw van ***Jan*** *Glimmersz. van Rijswijck.*

's-Gr. B. v. B.

Groot (de). (XXXIII, 313). De familieoverlevering volgens welke *Cornelia Wilhelmina* ***de Groot*** (de latere echtgenoote van *Pieter Damas* Graaf *van* ***Hogendorp),*** die in 1770 te Bergen op Zoom als getuige stond bij den doop van ***Cornelia Wilhelmina,*** dochter van ***Dirk Albertus de Groot*** en *Barbara* ***Maria*** *Mostman,* eene zuster van den vader der doopeling zou zijn geweest, is met de feiten in strijd.

Dirk Albertus voornoemd was, blijkens hetgeen Dr. C. Hofstede de Groot mededeelde, te Groot Zundert geboren uit het huwelijk van ***Antoon de Groot*** en *Margaretha* ***Cornelia*** *Notaal.* Mevrouw van Hogendorp daarentegen was het jongste kind van ***Jan de Groot,*** baljuw van Spijk en secretaris der stad en baronie van Heukelom, en ***Cornelia van Mourik.***

Het zou intusschen mogelijk zijn, dat Cornelia Wilhelmina en Dirk Albertus, al waren zij dan geen zuster en broeder, elkander toch in den bloede bestonden. Onjuiste familieoverleveringen hebben somtijds toch nog een meer verwijderden feitelijken grondslag.

In dat geval zal nochtans het familieverband vrij verwijderd moeten zijn geweest, immers hoogstens zouden dan beider grootvaders broeders kunnen zijn geweest. De familie Hofstede de Groot zou in dat geval niet uit Westelijk Noord-Brabant of uit Normandië, maar uit Heukelom stammen.

De overgrootvader van Mevrouw van Hogendorp was ***Laurens Adriaensz. de Groot,*** die gehuwd was met *Theuntje* ***Jansdr.*** *Schaeff* en te Heukelom tusschen 1643 en 1649 vier kinderen liet doopen. Hoeveel kinderen zij hadden

is uit, het doopboek, dat tusschen 1660 en 1672 slechts enkele inschrijvingen bevat, niet na te gaan.

Een der kinderen, die in het doopboek niet voorkomt, was ***Pieter de Groot,*** die drossaard, schout, dijkgraaf en stadhouder der leenen der stad en baronie van Heukelom werd, op 31 Mei 1718 overleed en in de kerk te Heukelom begraven ligt. Uit zijn huwelijk met ***Maria van Druynen Johannesdr.*** had hij o. a. de volgende kinderen :

1. ***Anthonia,*** ged. 13 Febr. 1689, gehuwd met Jan ***van Druynen.***

2. *Laurens,* ged. 23 Aug. 1693, drossaard van Heukelom, gehuwd met *Ghualtrina* ***Cornelia Kolff***, die hem zes kinderen schonk.

3. ***Johannes,*** ged. 8 Jan. 1696, secretaris van Heukelom, baljuw van Spijk, op 28 Juni 1726 te Asperen gehuwd met *Cornelia van Mourik.* ***Zij*** hadden negen kinderen.

Het is mij niet bekend welk wapen deze familie de Groot voerde. In Scheffer en Cbreen's Geslacht van Hogendorp wordt aan Cornelia Wilhelmina de Groot het wapen van Cornets de Groot toegekend, hetgeen in elk geval niet ten rechte is geschied. Wie schaft hier licht?

's-Gr. B. v. B.

Hauschild. In de 15de eeuw moet te Zwolle een familie ***Hauschild*** in aanzien zijn geweest. Bestaan er over deze familie en het wapen, dat zij voerde, ook gegevens ?

's-Gravenhage. **W. G. Feitr.**

Havelaar. Hoe sluit de in het Rotterdamsch Jaarboekje 1916 blz. 81 genoemde ***Aert Adriaensz. Havelaar,*** kapitein van het schip de Hasewindt, die in 1618 land tusschen Groenland en IJsland ontdekte, aan het Rotterdamsche geslacht aan?

Brookline Mass. U.S.A. W. J. Hoffmañ.

Honcoop (van). (XXXVI, 108, 160, 201). Een onderzoek in de Gorinchemsche Archivalia zal met betrekking tot dit geslacht zeker niet vruchteloos zijn. Daarbij is evenwel in het oog te houden, dat de familienaam, oudtijds veelal van Hoencoop geschreven, dikwijls wordt weggelaten en alleen een patronymicum den weg wijst.

Uit mijne terloops gemaakte aanteekeningen geef ik de volgende twee genealogische fragmenten.

A. ***Matthijs van Honcoop Petersz.*** leefde te Gorinchem in April 1666, doch overleed vóór **12** Febr. 1669. Hij was gehuwd met ***Elisabeth van Remmerswael,*** wier vader ***Jan Claesz. van Remmerswael*** in 1644 schepen van Gorinchem was. Zij was in 1680 hertrouwd met *Claes Dierhout* ***Aertsx.,*** schepen en thesaurier van Gorinchem tusschen 1666 en 1571, en komt in 1687 en '94 als diens weduwe voor. Op 19 Juni 1601 werd hare nalatenschap verdeeld onder hare vier kinderen of hunne nakomelingen :

1. ***Niclaes v. H. Matthijsz.,*** schepen, vroedschap en thesaurier van Gorinchem (1592—'98), kocht 16 Oct. 1687 voor 2700 gulden een huis met hofstad op den Langendijk. Hij overleed omstreeks 1 612 (deeling 13 Sept. 1612) en was gehuwd met ***Magdalena*** *Colff*, die nog leefde in 1620.

2. *Maria van* ***H. Matthijsdr.***, gehuwd met *Hendrick Snoeck Jansz.*, schepen, vroedschap en burgemeester van Gorinchem, st. Aug. 1603.

3. ***Aefken v. H. Matthijsdr.***, gehuwd met *Cornelis Dierhout Ciaesz.*, weduwnaar in 1601.

4. *Cathalina* ***v. H. Matthijsdr.***, gehuwd met ***Aert Blommert Aertsz.,*** schepen, vroedschap en burgemeester van Gorinchem (1579—1601). In 1689 was haar broeder Niclaes voogd over de door haar nagelaten vijf kinderen.

B. ***Peter van Honcoop Matthijsz. was*** bij *Anneken* ***Hermansdr.,*** die als zijne weduwe nog leefde in 1676, vader van:

1. *Alardt* ***v. H.*** *Petersz.* Hij was in 1666 waard in „de Zwaen" te Gorinchem en trouwde vóór 1673 met *Eelken* dochter van ***Jan Laurensz.*** en *Lijsbeth* ***Adriaensdr.*** ***Zij*** wordt 17 Aug. 1576 als zijne weduwe vermeld. Hare nalatenschap werd 16 April 1601 verdeeld onder hare drie kinderen:

a. ***Peter v. H. Alardtsz.***

b. Jan v. ***H.*** *Alardtsz.*

c. Aerdtgen v. H. *Alardtsdr.*, gehuwd met *Willem* ***van Aelst,*** wiens vader ***Merten van Aelst Willemsz. 1660-73*** vroedschap en schepen van Gorinchem was geweest.

2. ***Dircxke v. H.*** *Petersdr.*, meerderjarig en ongehuwd in 1676.

3. *Herman* ***v. H. Peterss.,*** vroedschap (1672) en schepen (1674) van Gorinchem. Blijkbaar is hij spoedig na laatstgenoemd jaar overleden, want in 1676 treedt niet hij, maar Niclaes van Honcoop Matthijsz., hierboven genoemd, op als naaste bloedvoogd van Alardt v. H's kinderen. Herman was de vader van:

a. ***Jan*** *v.* ***H.*** *Hermansz.*, die in 1602 gehuwd was met *Mayken* ***van Herwaerden,*** dochter van ***Jan v. H.*** en weduwe van ***Jan Petersz. van Borcharen.*** Hun zoon, de kapitein *Herman* ***v. H., was*** blijkens eene deeling van 15 Juli 1643 voogd over de kinderen van wijlen zijnen halfbroeder ***Pieter Jansz. van Borcharen.***

's-Gr. **B. v. B.**

Hosson (de) (XL, 283, 346). Dr. jur. L. Edel te Schüttorf was zoo welwillend ons mede te deelen, dat blijkens het kerkboek der R. K. gemeente te Bentheim de ouders van ***Hermanus Fredericus Carolus de Hosson*** waren: ***Maximìlian Frans d' Hosson*** en ***Anna Maria*** *Schürmann* te Bentheim.

Vóór 1715 schijnt dit echtpaar elders gewoond te hebben; van af dien datum vond hij zeven kinderen uit dit huwelijk te Bentheim vermeld w.o. „ 1718 18 Febr. : ***Hermannus Fredericus Carolus d' Ousson*** (sic) : legitime natus ex ***Maxim. Fran. Husson*** (sic) ***et*** Dna ***Anna Maria Schürmans ,*** patrini Exelmi Comites Hermannus Fredericus et Exelma Carolina Comitessa Benth. quorum loco Dnus Wiets et virgo Karwey."

Hoy (de). (XL, ***283,*** 388). De door mij genoemde ***Magdalena de Hoy*** is blijkbaar een zuster van de ***door*** den Heer v. Leeuwen v. Duyvenbode genoemden, die mij niet bekend waren. ***Magdalena*** was bij haar huwelijk (aant. Amsterdam 31 Mei 1748, geassisteerd met haar moeder ***Maria de Lajaille*** — de ***f was*** een fout van den zetter) 18 jaar oud. Zij huwde ***Pieter Willem van den Heuvel***, zn. van ***Pieter*** en ***Catharina de Hoy,*** ged. Schiedam 14 Jan. 1720, overl. Amst. 21 Nov. 1780. Hun eenig kind ***Sara Maria v. d. H.,*** ged. Amst. 8 Jan. 1751, werd bij den schouwburgbrand te Amsterdam 11 Mei 1772 gered door ***Duco van Haren,*** zoon van *Onno* ***Zwier,*** wat een huwelijk ten gevolge had.

Vl. *v.* D. H.

Jentink. Van 1800-1804 was predikant te **Ankeveen** *Andries Jentink.* Waar was hij sedert dien predikant?

Druten. *C.* W. VAN **D A M.**

Kantzow (von)-de Grosett. *Maria Anna von Kantzow,* geb. Lissabon 26.8.1801, overl. **Neuenahr 22.6.'71,** gehuwd te Stockholm 28.12.1825 met ***Alexander Carel Jacob Schimmelpenninck van der Oye,*** was de dochter van ***Johann Albrecht von Kantzow en Lucie Alice de Grosett.*** Gevraagd data van geboorte, huwelijk en overlijden van dit echtpaar en namen van hunne ouders.

Voorschoten. SCHIMMELPENNIKCK VAN DER OYE.

Kolk (van der). (XL, 389) *Catharina Elisabeth Hofstede* is geb. te ? 4 Dec. 1724.

Haarlem. **BERVOETS.**

Kotting. Kan iemand mij nadere gegevens verschaffen aangaande het voorgeslacht van *Jan Ludolph Kotting* of ***Cottingh,*** geboren Amsterdam(?) 22 Sept. 1747, koopman aldaar en poorter 1 Mei 1770 (volgens poorterb. Gem. **Arch.** Amsterdam, waarbij als zijn vader vermeld wordt ***Gerrit Cottingh,*** banketbakker), † Amsterdam 28 Juli 1830, tr. te .... den .... 1784 *Jannetje Brinkel,* geb. te.. .. den.. .. Febr. 1767, † Amsterdam 29 Juni 1797, dr. van.. .. en ....

Leeuwarden. **KITS** NIEUWENKAMP.

Lier (van). (XL, 389). Mr. ***J. v. Lier*** geb. Rotterdam 1726. In Drenthe: Ette 1764-1785; Gedeputeerde staat **1753—1758;** daarna Ontvanger-Generaal.

Vertrok naar de Kaapkolonie, overleed te Kaapstad.

Bijzonderheden en geschriften bij v. d. Aa ; ook: Seerp Gratama: Gebeurtenissen in Drenthe in het laaste kwart der 18e eeuw. Jaarg. 1893 en '94.

S. J. **TH. E.**

Lier (van). (XL, 389). Mr. ***Johannes van Lier*** was Ontvanger-Generaal van het landschap Drenthe; geb. in 1727, zoon van ***Johan*** en *Barbara Meesters,* tr. 1751 ***Rolina Johanna Hofstede,*** geb. te ? 9 Dec. 1730.

Haarlem. BERVOETS.

Lier (van). (XL, 389). Mr. ***Johannes van Lier*** is waarschijnlijk te vinden in het Geslachtsregister van de Drentsche familie ***van Lier,*** dat in het bezit is van den heer Jan Lels te Kinderdijk.

R. *C.* J. L.

LuyKen uit Antwerpen (XXX, 16). Een mij in handen gekomen archief je ***Schoock—Luyken—Waanders*** geeft de volgende aanvullingen van af gen. IV. :

1. ***A... Luyken,*** vermoedelijk burgemeester van Antwerpen ;

11. ***Anthony Luyken*** tr. 1666 ***Rachel van Schijne*** ;

III*bis*. Mr. ***Daniel Luyken*** 1659—1741 tr. 1686 ***Geertruid Youtschop*** 1661—1755[1]).

IV. Mr. ***Daniel Luyken Dan. Fil, geb.*** A'dam 5 Febr. 1694, promoveert Leiden 24 Mrt. 1716, doet 3 Nov. 1716 den eed en wordt geadmitteerd als adv. voor **den Hoogen** Raad van Holland, trouwt den Haag in de Kloosterkerk 23 Mrt. 1717 ***Maria Lense*** [2]).

Uit dit huwelijk:

1. Mr. ***Daniel Luyken,*** volgt V.

2. Cornelia Sara Luyken, geboren Den Haag 6, ged. in de Kloosterkerk 6 Maart 1722 [3]), tr. te **Yperen** 20 Jan. 1739 Ds. Jan *Voget,* Predikant bij de Geref. **Gemeente** aldaar.

V. Mr. ***Daniel Luyken,*** gedoopt [4]) Den Haag in der Groote Kerk 16 Febr. 1718, promoveert Leiden 24 **April** 1736, doet 27 Apr. d. a. v. den eed en wordt **geadmitteerd** als advocaat voor het Hof van Holland, doet 17 Oct. 1737 den eed en wordt geadmitteerd als advocaat voor den Hove van Vlaanderen, aditeur-militair te **Yperen** en Veurne, trouwt (als advocaat te Middelburg) te **Yperen** 7 Dec. 1739 met attestatie van Middelburg en Arnhem ***Cecilia Cornelia Schoock,*** dr. van ***Diederick Schoock*** en ***Susanna Catharina van Bree,*** gedoopt te Zaltbommel [5]) 22 Nov. 1716. Zij hertr. ***Lucas Knieriem.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Daniel Diederik Luyken,*** geb. te **Yperen** 12, ged. Nederd. Kerk 19 Jan. 1741, overl. 22 Mei **1756, 15 jaar oud.**

2. Mr. ***Jan Cornelis Luyken,*** volgt VI.

VI. Mr. ***Jan Cornelis Luyken,*** geb. te **Yperen** 26, ged. op **het Saelhof** (ook) 26 April. 1'742, overl. te **Batavia** 18, begr. 19 Oct. 1786, krijgt 27 Febr. 1766 van de Staten van Holland en Westfriesland brieven van meerderjarigheid, doet 6 Nov. 1772 den poortereed te. ...., promoveert te Harderwijk 8 Mei 1773, doet 8 Juli 1773 den eed en wordt geadmitteerd als advocaat voor het Hof van Gelderland; raad en adv. fiscaal in Ned. Indië, tr. te „**Wehl** in het **Cleefsche**" [6]) 24 Juli 1771 ***Catharina Sehoock,*** dr. van Mr. *Godefridus Amelis Schoook en Elisabeth Priem,* geb. te Amsterdam 26 Jan. 1746, overl. te 's-Gravenhage 26 Jan **1826;** zij testeeren voor Nots. J. A. Lette te Amsterdam 6 Juni **1777.**

Uit dit huwelijk:

1. ***Diederick Daniel Luyken.,*** gedoopt te Amersfoort. 6 Dec. 1772, overl. te Batavia 24, begraven 26 Jan. 1779.

2. ***Aletta Catharina Luyken,*** gedoopt in de Kapel te Koelhorst (bij Amersfoort?) 14 Mei 1776.

3. ***Gijsbert Pieter Adriaan Luyken,*** volgt **VII.**

4. ***Jan Coenraad Cornelis Luyken,*** geboren te Batavia 31 Mei, ged. 6 Juni 1781, krijgt **18** Juni 1802 brieven van meerderjarigheidsverklaring van het Hof van Justitie van het voormalig gewest van Utrecht, kwiteert zijne moeder 3 Nov. 1803 voor **not**s P. F. Baum te **Amsterdam** als wonende te West-Zaandam van de **uitkeering** van het aandeel uit de nalatenschap **zijns** vaders.

6. ***Jan Hendrik Luyken,*** geboren te Batavia **21** Jan., ged. 1 Febr. 1784.

VII. ***Gijsbert Pieter Adriaan Luyken,*** geboren a/b van

[1]) De uit dit huwelijk vermelde Sara ***Luyken*** ondertr. Den **Haag** 30 Oct., tr. in de Kloosterkerk i5 **Nov. 1718** met Mr. Johan ***Abel*** Dougias. (Zie over hem Bijdr. en Meded. van Die Haghe 1908, **blz. 401—416;** Een gedegenereerde familie ***Douglas-Luyken*** door Th. Morren; en Jaarboek van Die Haghe 1921/22 bl. 1-6: Een gedegenereerde familie door † Th. Morren). Eene andere dochter was ***Geertruid Luyken,*** gedoopt in de Nieuwe Kerk 9 Febr. 1706: ***Geertruid,*** dochter van **Mr. Daniel** Luyken, advokaat **ende** Geertruid Moutschop.

[2]) Ondertr. 7 Maart 1717: Mr. **Daniel** Luycke de Jonge met Maria Lense.

[3]) Doopboek: ***Cornelia Sara*** **Dogter** van Mr. **Daniel** Luyken de Jonge en Maria Lense, de getuygen Mr. **Daniel** Luyken en Sara Douglas.

[4]) Doopboek: ***Daniel zoon van*** Mr. Daniel Luyken de Jonge en Maria Lense, get. Mr. **Daniel** Luyken en Geertruid Montschop.

[5]) Doopboek: (1716, Nov.). Den 22 dito hebben Dideriok. Sohoook en **Susanna** Catrina ***van*** Bree., **egte-lieden** haar kind laten **dopen** en noemen ***Cecilia Cornelia.***

[6]) Gemeente **Weel** of Wehl in den Achterhoek. Zie de trouwakte in De Wapenheraut XV, bl. **404.**

het O.I. Compagnieschip „de Morgenster" op de Indische Zee 25 Jan. 1778 [7]), overl. 's-Gravenhage, begraven Zaterdag nà 2 Juni 1830, tr. te Hoevelaken 4 Mei 1800 *Wymtje Koppen,* dr. van ***Aalt Koppen en Wymptje van Korlaar,*** geb. ....., overl. te Nijkerk 30 Mei 1830.

Uit dit huwelijk:

Wymptje ***Margrietje Luyken,*** geb. te Nijkerk 11 Apr. 1813, overl. te Amsterdam 6 Aug. 1869, trouwt te Amsterdam 7 Febr. 1838 ***Hendrik Willem Waanders,*** zoon van *Willem Waanders* ***en Johanna van der Meden,*** geb. Delft 19 Jan. 1814.

B. ***v.*** D. v. H.

Mettingh (XL, 39). Een stamboom van dit geslacht uit Ibbenbueren komt voor in de Frankfurter Blaetter f. Familiengesch. 1911.

Brookline Mass. U.S.A. W. 3. HOFFMAN.

Meyneken-van Dieden. ***Frederik*** *Meyneken,* geboren tusschen 1740 en 1746 te Sonsfeld, bij Vechel (N. Br.), tr. te Rotterdam 17 Mei 1770 ***Dirkje van Dieden.*** Ik zoek naar de ouders en grootouders van dit echtpaar en zou mijnen medeleden, die mij daarbij mochten behulpzaam zijn, ten zeerste erkentelijk zijn.

Berlijn-Steglitz. H. F. MACCO.

Mye (van der). (XXXVII, 44, 46, 86, 129 en 196). T. a. p. heeft in de eerste plaats de heer J. van Leeuwen de aandacht gevestigd op het Leidsche geslacht ***van der Mye,*** hetwelk in zilver drie palen van sabel voerde. Op grond van dit wapen achtte hij eene Vlaamsche afkomst aannemelijk. Hij voegde daaraan evenwel toe, dat reeds ten tijde van Graaf' Floris V van der ***Mye's*** als leenmannen in Leiden's omstreken voorkomen, maar dat bij onbekendheid van hun wapen niet was te zeggen, of zij van denzelfden stam waren als de latere ***van der Mye's*** met de drie palen.

De heer J. D. Wagner heeft vervolgens gewezen op een Utrechtsch geslacht ***van der Mye,*** hetwelk zijnen naam ontleende aan het huis ter Mey onder Vleuten.

Dit geslacht zou volgens eenen kwartierstaat opgemaakt door Ph. Baron van Leefdael „in zw. een zi. keper beladen met 3 ro. pompebladeren" hebben gevoerd.

Aangaande de door deze beide schrijvers aangehaalde ***van der Mye's zou*** nog heel wat te zeggen zijn. Deze rubriek leent zich daar echter niet toe, vandaar dat ik mij hier tot enkele opmerkingen moet bepalen.

Vooreerst moet ik dan opmerken, dat het door Ph. Baron van Leefdael opgegeven wapen mij niet juist voorkomt, immers volgens mijne aanteekeningen, ontleend aan van Spaen, Buchell en verschillende rouwborden, hebben de Utrechtsche *van* der Mye's, die het huis ter Mye onder Vleuten in leen hielden van de Haer, niet een ***keper,*** maar een ***schuinbalk*** beladen met drie plompebladeren (somtijds als harten weergegeven) gevoerd. Hun helmteeken was een vlucht van sabel beladen met den schuinbalk van het schild.

Voorts wil ik er op wijzen, dat het mij niet waarschijnlijk voorkomt, dat genoemd huis ter Mye (Mey) het stamslot van dit geslacht zou zijn geweest. Veeleer geloof ik, dat omgekeerd dit huis zijnen naam aan zijne bezitters zal hebben ontleend. Het stamslot van dit geslacht zoek ik namelijk elders. Vóóaf dien ik echter de aandacht te vestigen op een ander huis ter Mye (Mey), en wel onder Leiderdorp. De heer van Leeuwen heeft reeds opgemerkt, dat aldaar van der Mye's bekend zijn geweest lang vóór het Leidsche regeeringsgeslacht van dienzelfden naam tot bloei is gekomen. Het wapen dier oude van der Mye's vermocht hij niet te vinden en ik acht mij daarom gelukkig deze leemte thans te kunnen aanvullen. Mij is namelijk gebleken, dat ***Jan van der Mye,*** die goed te Leiderdorp van de abdij van Egmond in leen hield, 2 Juni 1311 op zijn zegel [1]) volkomen hetzelfde wapen als de latere van der Mye's onder Vleuten voerde. Neem ik hierbij in aanmerking, dat de oudste zegels dier laatste van der Mye's, welke uit. de eerste helft der vijftiende eeuw dagteekenen, eene brisure vertoonen, b. v. een ster of een lelie in den linkerbovenhoek, dan ben ik geneigd het er voor te houden, dat deze Vleutensche van der Mye's een jongere tak zijn van die onder Leiderdorp.

Is nu het huis ter Mye (Mey) onder Leiderdorp te beschouwen als het stamslot der van der Mye's, die den schuinbalk met de drie plompebladeren voerden? Ook dit geloof ik niet. De Leiderdorpsche ***van der Mye's*** komen mij voor op hunne beurt jongere zonen te zijn. Hun wapen wijst mij hier den weg. Het herinnert mij nl. sterk aan dat van het latere geslacht *van* ***Matenesse,*** hetwelk een schuinbalk beladen met drie sterren voerde. Deze ***Matenesse's*** stamden uit *van* der *Goude* en het oorspronkelijke wapen van dit laatste geslacht vertoonde wel sterren, maar geen schuinbalk. Nu is het mij opgevallen, dat ik zegels van ***van der Mye's*** heb gevonden, waarin wel plompebladeren, maar geen schuinbalk voorkomt, zoodat ik mij de vraag heb gesteld, of deze ***van der Mye's*** mogelijk dichter bij den ouden hoofdstam staan. Inderdaad pleiten hiervoor verschillende gegevens, en dit nader onderzoek bracht tevens aan het licht, waar de bakermat van dit geslacht is te zoeken, te weten tusschen Bodegraven en Nieuwkoop aan het riviertje de Mij.

Op twee zegels wil ik hier nog de aandacht vestigen. In de eerste plaats een van 5 November 1303 [2]) van *Vrieze* van der ***Mye,*** baljuw van Zuidholland, hetwelk een wapenschild vertoont met een plompeblad en twee achtpuntige sterren in het schildhoofd: omschrift: S. *Vriese van der Mie.* Ter mogelijke verklaring van dit wapen is het gewenscht even bij dezen ***Vriese van der Mye*** stil te staan. Hij heette voluit Hugo *Vriese* van der *Mye* en werd naar de gewoonte dier dagen *Vriese* geheeten, evenals zijn zoon ***Dirk Troveis van der Mye*** meestentijds onder den naam ***Troveis*** voorkomt. Zoowel vader als zoon hebben den ridderslag ontvangen. De zoon [3])

[7]) Op de verkooping van boeken en handschriften bij Van Marle en De Sille Nov. 1908 te Rotterdam kwam voor onder n°. 1146: Gerrit Springer, schipper en 5 leden van de equipage van het O.I. Compagnieschip de Morgenster, verklaren dat aan boord van dien bodem, op weg naar Batavia, den 25 Jan. 1778 is geboren een kind van Mr. ***Jan Cornelis Luyken,*** geëlig. Raad van Justitie in Indië en van Catharina ***Schooek,*** dat den 26 Jan. is gedoopt door den medevarenden predikant L. Vreede Le Gou en genoemd ***Gijsbert Pieter Adriaan;*** als peters waren opgegeven Mr. Gijsb. Adr. Patijn en Mr. Pieter Vermeulen, schepenen en raden van Haarlem.

[1]) A. R. A,: charter abdij van Egmond.

[2]) A. R. A.: charter van de Grafelijkheid. Uitgegeven in v. Mieris' Charterboek, 11 blz. 35.

[3]) Hij werd reeds genoemd door den heer Wagner; zie jaarg. 1919, kol. 196.

zegelde volgens Buchell[4]) in 1342 met een achtpuntige ster zonder meer. Het wil mij voorkomen, dat deze ***Troveis zijnen*** naam zal hebben ontleend aan heer ***Troveis*** van ***Moordrecht,*** die in de tweede helft der dertiende eeuw leefde en eveneens eene achtpuntige ster voerde[5]). Hoewel de achtpuntige sterren in het schildhoofd van ***Vriese van der Mye*** zeer wel op zichzelf nietszeggende brisure's kunnen zijn, acht ik het, gezien den naam zijns zoons en het wapen van ***heer Troveis van Moordrecht,*** zeer wel mogelijk, dat ***Vriese van der Mye*** die sterren heeft ontleend aan het wapen van de ***Moordrecht's,*** met wie hij vermaagschapt zal zijn geweest.

En ten slotte zij nog melding gemaakt van een zegel van ***Gerrit van der Mye Boydensz.***, evenals zijn vader, die in de eerste helft der veertiende eeuw leefde, gegoed te Bodegraven (1359) en schout aldaar in 1379. Dit zegel aan eene oorkonde in het archief van het kapittel van St Pieter te Utrecht, vertoont volgens eene afteekening door van Spaen een wapenschild met één plompeblad zonder meer.

's-Gravenhage. W. A. BEELAERTS.

Nieuwenkamp-van der Horst. *Hendrikus Nieuwenkamp*, j.m., geb. Hasselt. ..., gemeensman aldaar, † te. ... den.. ., ondertr. Hasselt 6 Nov. 1791 ***Geesje van der Horst,*** j.d. geb. Hasselt. ..., † te.. .. den. ... dr. van.. .. en.. ..

Welke waren de stamdeelen van genoemd echtpaar en met welk wapen zegelde ***Hendrikus Nieuwenkamp als*** gemeensman van Hasselt?

Leeuwarden. KITS NIEUWENKAMP.

Nooten (van)-van der Valk. *Cornelis van Nooten*, burgemeester van Haastrecht, geb. aldaar 6—7—1710, gest. Haastrecht 5-1-1768, gehuwd aldaar 3-8-1761 met ***Margaretha van der Valk.***

Gevraagd: Plaats en data van geboorte en overlijden van ***Margaretha van der Valk.*** Wie waren hare ouders?

's- Gr. A. L. S.

Péval (de). 27 December 1740 werd te Middelburg gedoopt *Johanna*, dochter van ***Karel de Péval*** en ***Jacomina van der Beeke.*** De de *Péval*'s behooren hoogst vermoedelijk tot eene familie van refugiés: vóór 1740 zijn zij te Middelburg in de poorter- en kerkeboekon niet te vinden. Zij komen evenmin voor op het register der Fransche vluchtelingen, die ± 1686 te Middelburg kwamen wonen. Derhalve hebben zij eerst elders gewoond en waarschijnlijk in Zeeland of Staats-Vlaanderen. Zoude iemand mij kunnen inlichten in welke plaats ik hen vroeger moet zoeken ?

's-Gravenhage. TH. G. VAN EOK.

Pous. Gevraagd plaats van overlijden van ***Sara Maria Pous,*** geb. Zierikzee 26—1—1750, overl. te ? 9-4-1834, geh. Middelburg 20—12—1774 met Mr. ***Wilhem Arnout de Beveren.***

's- Gr. A. L. S.

Riesen (van). Gegevens gevraagd aangaande het geslacht ***van Riesen,*** dat herkomstig heet te zijn uit Riesen in Westphalen en waarvan een lid zich in de 16e eeuw in Friesland zou hebben gevestigd. Deze familie voert: in rood een klimmenden gouden vos met in den rechtervoorpoot een bundel rijshout van zilver.

Bestaat er een genealogie van dit geslacht?

Leeuwarden. KITS NIEUWENKAMP.

Rietberg. (XL, 389). Door een lid der familie Rietberg kreeg ik indertijd de volgende genealogische aanteekeningen:

Jan Rietbergh, geb. 21 Mei 1684, tr. te Meppel ***N.N. Hofstede.*** Uit dit huwelijk geen kinderen. Jan Rietbergh was de zoon van ***Evert Rietbergh,*** koopman te Zwolle, gemeensman en provisor van het Buitengasthuis aldaar, sterft in 1742, tr. 26 April 1680 ***Margaretha van Noorle,*** geb. 1668, † 20 Sept. 1724, dr. van ***Jan Derks van Noorle en Albertien Hiddink.*** Evert Rietbergh was de jongste van de vijf zoons uit het huwelijk van *Jan Hermen Rietbergen* en *Woltera* ***Beeldsnijder*** (getr. te Kampen 1644), dochter van ***Gerrit Janszn. Beeldsnijder*** en *Wijna* of *Winolda Steenbergen*, Jansdr.

Het echtpaar Evert Rietbergh en Margaretha van Noorle had behalve Jan Rietbergh nog vijf ongehuwd gestorven kinderen (wier namen mij onbekend zijn) en twee gehuwde zoons, betreffende welke ik, desverlangd, meer inlichtingen kan verschaffen.

Huis ter Heide. H. MIJNSSEN.

Wij vestigen er de aandacht op, dat ons correspondeerend lid de heer W. Wijnaendts van Resandt in zijne bijdrage „De beweerde afkomst van het geslacht Beeldsnijder" (jaarg. 1920, kol. 277-282) op afdoende wijze heeft aangetoond, dat de echtgenoot van *Wijna* ***Steenbergen,*** bovengenoemd, niet was ***Gerrit Janszn. Beeldsnijder,*** zooals hij in manuscript-genealogieën vaak genoemd wordt, doch : ***Gerrit*** Jacobsz n. ***Beeldsnijder.***

RED.

Rietberg. (XL, 389). *Johan Rietberg* is geb. te Meppel 21 Mei 1684, gest. te ? 11 Sept. 1734, zoon van ***Evert*** en ***Margaretha van Noorle,*** tr. ***Elisabeth Hofstede,*** dochter van *Wilhelmus* en ***Elisabeth Maria Beeldsnijder.***

Haarlem. BERVOETS.

Schiefbaan. Een geteekend wapen van *C. J. Schiefbaan*, notaris te 's-Gravenhage, geboren in 1798, vertoont het volgende : tweemaal gedeeld en tweemaal doorsneden, gevende 9 kwartieren: 1 en 8 in blauw een zilveren valk ; 2 en 6 in goud een roode leeuw; 3 en 7: in goud 3 zwarte adelaarskoppen; 4 en 9 in purper een zwarte hond met zilveren halsband ; 5 in zwart 2 schuingekruiste gouden zwaarden. 2 Helmteekens en wel 1° een zilveren valk, 2° een roode leeuw."

Onder het wapen staat de naam C. J. Schiefbaan.

Hierbij wordt opgemerkt, dat het sub 6 omschreven kwartier, dat dus het middelste der 9 is, als hartschild fungeert.

Deze notaris Schiefbaan was de zoon van Mr. ***Johan Anthony Schiefbaan,*** geb. 1769, ob. 1826, en ***Maria de Graaff,*** ob. 1812, welke laatste ***Maria van der Valck*** tot moeder had. Hij — de notaris — was getrouwd met ***Maria Elisabeth Louisa Hovius,*** dr. van Mr. ***François*** en *Petronella Cornelia* ***Diert.***

Kan men mij ook mededeelen, welke wapens door de verschillende kwartieren worden aangeduid ?

's- Gr. A. v. G.

[4]) **R. A.** Utrecht: **H.** S. n° 319, fol. 43vso.

[5]) Zie zijn zegel van 27 October 1285; **A. R. A.:** charter Grafelijkheid.

Alhoewel onder de wapenteekening, die de geachte vrager voor oogen heeft gehad, de naam *Schiefbaan* vermeld staat, kunnen wij toch met zekerheid verklaren, dat het beschreven wapen niet dat van Schiefbaan doch van ***van der*** *Valck*, in casu dus van zijne moederlijke grootmoeder is.

Het wapen komt met variaties voor; zoo vindt men het in het Armorial Général onder *van der* Valk-Schiedam (H. R. Rijks Adel) met de valk in 1 en 6, den leeuw in 2 en 7, en de adelaarskoppen in 3 en 8, terwijl ***Abraham van der Valk,*** 24/2 ***1728*** te Amsterdam, handel drijvende in kogels, bommen en derg., en getrouwd met *Sara* ***Obbens,*** niet 9 doch 6 kwartieren voert, zijnde zijn wapenschild 1 maal gedeeld en 2 maal doorsneden, met de valk in 1 en 6, den leeuw in 2, den hond in 3, de zwaarden in 4, en 3 wolfs- of leeuwenkoppen in 6.

Theodorus ***van der Valck,*** wiens weduwe *Christina* ***Elisabeth Terswaeke*** 11/6 1796 te 's-Gravenhage woont, voert het wapen als door vrager beschreven, behoudens de kwartieren 3 en 7, waarin 3 vijfpuntige sterren.

'Ten slotte kunnen wij nog vermelden, dat ***David Valk van Blanken,*** in 1736 notaris te 's-Gravenhage, eveneens het wapen met de 9 kwartieren, als in de vraag beschreven, voert, doch met wolvekoppen in plaats van adelaarskoppen in 3 en 7.

De kwartieren met de valk en den leeuw houden niet onmogelijk verband met het doorsneden wapen ***van der*** *Valk*-Schiedam, vermeld in het Arm. Général, omtrent welk wapen men bijzonderheden vinden kan in het Alg. Nederl. Familieblad 1895, pag. 73. Dit zelfde wapen komt voor als 2e en 3e kwartier in het gevierendeelde wapen van de familie *van Lelyveld* (zie Nederl. Patriciaat 1911 en Stam- en Wapenboek). Opmerkelijk echter is, dat in dit doorsneden wapen de leeuw in de bovenhelft slechts ***half*** is, terwijl hij in het wapen *van der Valk* met de 9 (en 6) kwartieren ***geheel*** voorkomt. In dit verband is weder opmerkelijk, dat het zegel van *Cornelis Pietersz. Vdk,* 10/12 1739 Schepen van Vlaardingen, vertoont een doorsneden veld met een ***geheelen*** leeuw in de bovenhelft en een vogel in de benedenhelft.

Van de overige kwartieren weten wij niets te zeggen.

Doc.-Bur.

Schrassert-Westenberg. Gevraagd datum en plaats van het huwelijk van ***Johan Jchrassert,*** geb. Elburg 11-9-1729, gest. Brummen 11-10-1794, huwt 1764 *Gerharda Johanna Westenberg*, geb. Goor 2-6-1728, gest. Brummen 26-11-1814.

's-Gr. A. L. S.

Snethlage. Ds. ***Johannes Snethlage*** werd geb. te Odoorn den .... 1767. Hij huwde te. ... den. ... 1783 ***Ignatia Maria Hofstede.***

's-Gr. *v.* E.

Staphorst (van)-van Hasselt. Gezocht genealogische data betreffende ***Nicolaas van Staphorst,*** gehuwd met ***Maria van Hasselt,*** en van hunne ouders.

Hester, dochter van genoemd echtpaar, 1738—1795, huwde 1° ***Adriaan Mees*** en 2° Mr. ***Adriaan Caan.***

Brookline Mass. U.S.A. W. J. Hoffman.

Styrum (van). Volgens trouwregisters te Haarlem trouwden 1 Februari 1633 *Antony Gerritsz.* ***(van Slyrum)*** *j. g.* van 'Zutphen met *Maritje Jans., j.* d. van Delft.

Haar vader was, zooals uit andere acten blijkt: ***Jan*** *Cornelisz.* ***Piek*** of ***Pick.***

Zij moet dus ongeveer 1610-1613 te Delft gedoopt zijn. Kan iemand mij hieromtrent inlichten teneinde zoodoende haars moeders naam te vinden?

H. Th. d. B. D.

Tabingh. (XL, 390). *Lambert Tabingh*, van Assen, ondertrouwt te Groningen 16 Juli 1736, trouwt te Assen*a* *Mari Haeck*, wed. Ds. Paeschen, van Assen.

Dit waren de ouders van:

Lambert ***Tabingh,*** geb. 16 Sept. 1736, 1772 Grootburger van Groningen, geboortig in de Landschap Drenthe, 1788 Gezworene te Groningen en koopman, † 30 'Oct. 1810 ***niet*** te Groningen, tr. 17 Mei 1772 ***Maria Johanna Hofstede,*** geb. 21 Oct. 1764, † 2 Oct. 1820.

Velp. S. B. Tabingh Suermondt.

Tatum (XXXVII, 197, 244, XL, 390). Omtrent dit geslacht werd door ons nog het navolgende gevonden in de protocollen van de Utrechtsche Notarissen Jacob Smit en Cornelis de Wijs.

Aarlandina ***Tatum,*** weduwe van ***Berent Jan van Harscamp,*** woont 1/3 1761 te Utrecht. Haar lakafdruk vertoont den vogel als kraai en op beide pooten rustende en het veld van het hartschild zilver. ***Aerlandina*** *Tatum,* getrouwd met Mr. ***François Cornelis van Bochoven,*** 10/12 1768 Secretaris van den Lekdijk bovendams, wonende te Utrecht, voert op haar lakafdruk den vogel evenals de voorgaanden en het veld van het hartschild groen. *Cornelia Tatum*, getrouwd met ***Hubert Zaunslifer,*** 17/5 ***1777*** predikant in Cothen (provincie Utrecht).

Doc. Bu r.

Torck-van Lommen. (XL, 390). Huwelijksinteekening Amsterdam 13.4.1696 :

Hendrik (sic) *Torck, v.* Dortmunt, bakker, o. 27, ouders dood, oom Barend Torck ; en

Catarina Poelemans, v. Amsterdam, o. 26, m. Styntie Barens.

Amsterdam. A. B. van der vies.

Veer (de). (XL, 390). In het protocol N°. 1921 van notaris Jacob van Tinge in het gem. archief te 's-Gravenhage kan vrager de lakafdrukken vinden van *Quintijn, Maria, Pieter, Jan* en ***Anna de Veer,*** allen 14/9 1717 te 's-Hage woonachtig en kinderen van ***Johan de*** Veer, Secretaris van de Generaliteits-Rekenkamer, en ***Anna Maria*** *Graswinckel*. Deze lakafdrukken vertoonen het volgende wapen : „gevierendeeld: 1 en 4 : 2 struisveeren schuingekruist ; 2 en 3: een uitgerukte boom". Helmteeken: de 2 schuingekruiste veeren.

Het 2e en 3e kwartier in dit wapen is dat van de familie ***Quintingh,*** waartoe o.a. behoort ***Dirck Jacobsz. Quintingh*** in 1604 Schepen van Amsterdam (zie Eliss „de Vroedschap van Amsterdam" pag. 60).

Alle door ons gevonden wapens komen wat betreft het 1e en 4e kwartier en het helmteeken geheel overeen en vertoonen de 2 veeren zilver op blauw. Die overeenstemming bestaat niet wat betreft het 2e en 3e kwartier. Zoo vermeldt van den Brandeler in zijn Wapenen van de Amsterdamsche Magistraten pag. 78, dat de reeds genoemde Schepen *Dirck Jacobsz. Quintingh* een uitgerukten zwarten dorren boom op zilver veld voert, terwijl op den bovensten tak van dien boom een zwarte vogel zit.

De H.H. Wildeman en v. d. Blocquery hebben dat in hun kwartierstaten *(Anna Q. × Claes Pancras)* evenzoo aangegeven.

De Alkmaarsche Schepenen *Jan Claesz. Quintyng* (1689) en *Dirck Jansz. Quinting* (1616) echter voeren den dorren boom niet uitgerukt, doch geplant op een grond, volgens hunne zegels in het Museum aldaar, zooals wij hem ook vonden in de lakafdrukken van *Anthonis de Veer* 24/4 1706 te 's-Hage, van *Aelbert de Veer,* 9/11 1668 aldaar en in een oud wapenboek in het Museum Meermanno Westreenianum.

In al die wapens de *Veer* echter mankeert de vogel, die volgens van den Brandeler op den boom zit en is het veld goud.

Doc. Bur.

Veer (de). (XL, 390). Zie het M. S. *78* 1. 9 Kon. Bibl. 's Gravenhage van Ao. 1733, waarin het rouwbord van bedoelden *Johan de Veer* (ob. *27* Maart 1706) uit de Groote Kerk te 's-Gravenhage is afgebeeld. Wapen *de Teer:* gevierendeeld : 1-4: in bl. 2 gekr. zi. struisvederen; 2-3 in go. een dorre uitgerukte zwarte boom.

Ginneken. Steenkamp.

Vermeulen-van Oudhuizen. (XL, 390). Huwelijksinteekening Amsterdam 9.6.1676 :

Gerard Vcrmeulen, v. Utrecht, wijnkooper, w. Cornelia van Dijk; en

Helena, Outhuysen, v. Amsterdam, o. 21, va. Hendrik Outhuysen.

Amsterdam. A. B. **van deb vies.**

Versteegh. (XL, 223—230, **292).** Uit *Lambert Versteegh* (zie III bis 1°, kol. 225) trouwt te Amsterdam:

Kerkboek 546 fol. 103 vso.

Den 29 Augustus 1710 *Teunis* ***Lambertsz. Versteegh,*** van Trigt, timmerman, oud 25 jaren, opt Kuypers padt, sijn vader *Lambert* ***Dirkse Versteegh*** tot Tright, en *Adriaantie Schaaff*, van A., oud 32 jaren, woont als voorn geasst. met haar moeder *Magdaleentie Witte.*

Geteekend: ***Anthonis*** *Verstee* en ***Ariaantie Schaf.***

Verder vond ik te Amsterdam nog het huwelijk van 111 *bis* 9° (kol. 226):

Kerkboek 537 fol. 108.

1 Aug. 1710 *Antonie Jansen van* ***Beusekom,*** molenaar, weduwn. *Tijntie Jans*, woont buiten de uiterste poorten, en ***Rijckie*** *Dirks Versteegh*, van Tricht, oud 30 jaar in de oude Doelestraat, ouders dood, geass. met haar zuster *Neeltje.*

Hilversuna. W. L. **van den Akker.**

Vingerhoedt. Aanteekeningen gezocht betreffende deze familie, die te Rotterdam in de regeering was en vooral betreffende de onderlinge verwantschap van de volgende personen :

Pieter Jansz. Vingerhoedt huwt *Hillegond* ***van Melisdijck,*** geb. 13 Aug. 1641.

Jacob Vingerhoedt, geh. met ***Cath.*** van ***der Plas*** (dr. van *Jan* en *Neeltje* ***de Voogd),*** wier dochter ***Cornelia V.*** huwt ***Theodoor*** *François* ***de Mey.***

.... ***Vingerhoedt*** huwt ***Maria Cornelia 's-Graafweg.***

Jacoba Catharina ***V.,*** geb. Rotterd. 23 Nov. 1720, gest. ald. 3 Sept. 1746, huwt Rotterd. 3 Sept. 1738 Mr. ***Jean Bichon.***

Mr. ***Jacob Herman Vingerhoedt,*** geb. 1739, st. Brussel

10 Juli 1788, huwt 10 Dec. 1764 ***Jacomina Anthonia Terwen*** (dr. Terwen-Boutkan), geb. Rotterd. 10 Dec. 1731.

Catharina V., geb. Rotterdam 1746, st. ald. 16 Febr. 1790, huwt Mr. ***Anihony Wilhelmus Senn van Basel.***

Brookline Mass. U.S.A. W. J. Hoffman.

Werff (van der). (XL, 391). **De** gezochte genealogie is afgedrukt als Bijl. B. van Levensbijzonderheden van ***Pieter Adriaansz. van de Werff*** enz. door Jona Willem te Water (Leiden 1814). Een exemplaar bevindt zich in de bibliotheek van het genootschap.

Doc. Bur.

Westenberg-Olmius. (XL, 293). Is de vermelding van de plaats van het huwelijk ***Haarlem*** wellicht eene vergissing ? Ik vond het huwelijk n 1. vermeld te ***Lochem*** en daags daarna op 4 Dec. 1724 te *Laren.* Daar de doopregisters te Lochem eerst aanvangen met 1698, vond ik aldaar verder niets.

Druten. C. W. **van Dam.**

Winter. In het artikel „Mededeelingen over de Graven de Larrey" (XL, 316) wordt als doopgetuige van Johann Wilhelm Ludwig de Larrey vermeld *Johann Wilhelm Winter,* Nassausche geheime Justitieraad. Vermoedelijk is laatstgenoemde dezelfde persoon als *Johann Wilhelm Winter*, geb. 15 Dec. 1712 te Siegen, overl. 11 Dec. 1788 te Oranienstein, Geheime Justitieraad, Raad en Geheim Secretaris van den Prins van Oranje-Nassau. Is dit vermoeden juist, dan is hij de zoon van ***Johann Winter,*** geb.. ... te.. .., overl. 4 Dec. 1729 te Krombach, Predikant te Hilchenbach in Siegen, geh. 14 Jan. 1712 met ***Anna Elisabeth Dresler,*** en is zijn oudste broeder *Johann* ***Ludwig*** *Winter*, Landesrentmeister, geb. .... te. ..., overl. .... te. ..., gehuwd met. ... ***Achenbach.***

Uit laatstgenoemd huwelijk is te.. .. den.. .. 1761 geboren *Johann Wilhelm Winter*, koopman, overl. . . . . 1796 te...., geh. met *Maria Adelheid Koenen*, wiens dochters *Anna* ***Aletta*** met *J. L. H. Momma*, ***Elisabeth*** *Charlotte* met *W. J.* ***Both Hendriksen*** en *Marianne Henriette* met G. ***L.*** *Walkart* gehuwd zijn.

Kan iemand het bovenstaande eenigszins nader aanvullen ?

S. R. v. S.

Volgens L. Calkoen in de Wapenheraut 1904, p. 210 waren de voornamen van de echtgenootc van *Johann* ***Ludwig*** *Winter:* ***Anna*** *Clara.* Doc.-Bur.

Onbekende wapens. Men vraagt ons van welke geslachten de navolgende wapens zijn, welke op een paar gekleurde tegels (geen pendanten) van buitenlandsch aardewerk staan.

1. Gevierendeeld : 1. van blauw met 6 (2, 2, 2) liggende ribben van zilver, waarboven een luipaard van goud; 2. gevierendeeld van zilver en rood met een kruis van goud over de vierendeeling, gecantonneerd van 4 lelies van het een in het ander; 3. van blauw met een poorttoren van zilver; 4. van zwart met een leeuw van goud.

11. Gevierendeeld: 1. van zilver met een zon van goud; 2. van blauw met 3 (2, 1) penningen van zilver; 3. van blauw met een kasteel van zilver van 3 verdiepingen op een grond van groen; 4. van goud met een palmboom van groen op een grond van groen met een rund van zwart voor langs den boom.

Het wapen I 1 is met een kleine variatie, datgene, dat Rietstap vermeldt voor *Costanzo* (Napels), evenals 1 2 behoudens de kleuren dat van *Florio* (Dalmatië) zou kunnen zijn. II 4 is met een koe van rood *du Pac* (Languedoc). De overige wapens zijn te algemeen om namen te noemen. Wie weet welke deze wapens zijn?

Doc. Bur.

Onbekend wapen. (XL, 396, B). Indien de beschrijving van het wapen, dat de geachte vrager gezien heeft, juist is, dan kunnen wij met zekerheid constateeren, dat het een ongelukkige nabootsing is van hetgeen het wapen van het geslacht Vermeer behoort te zijn.

In de zoog. Wapenkaart van 's Bosch door R. A. van Zuylen vinden wij het wapen van *Steven Vermeer*, in 1653 Raad van 's-Hertogenbosch, zijnde: „gevierendeeld: I in zilver een zwarte pentalpha, II de Friesche adelaar, III in blauw een zilveren wiel, IV in goud een groen klaverblad (geen meerblad !) Hartschild : in groen een zilveren vogel met opgeheven vlucht".

Heraldische Bibliotheek 1876 pag. 300 beschrijft het wapen van dezen *Steven Vermeer* evenzoo.

In „de Nederlandsche Leeuw" 1887 vinden wij op pag. 117 de beschrijving van het wapen van *Steven* Vermeer ± 1650 „Contrerolleur-generaal der redemptien van de Meyerije van 's-Hertogenbosch" en getrouwd met *Ida ter Steege Everhardsdr.*, als volgt : „gevierendeeld : I in goud een zwart merk (zonder nadere omschrijving), II in blauw de Friesche adelaar, III in blauw een rood wiel, IV in goud een groen klaverblad. Hartschild: in blauw een zilveren zwaan met rooden bek". Helmteeken : een zilveren zwaan met rooden bek en opgeheven vlucht.

De lakafdruk echter op den brief van dezen S. Vermeer, contrarolleur te 's-Hertogenbosch, d.d. 30/8 1636, te vinden in de Missiven aan den Raad van State, vertoont het wapen aldus: „gevierendeeld: 1 een klaverblad, 11 de Friesche adelaar, III een wiel, IV een pentalpha. Hartschild : een zwaan". Helmteeken: een uitkomende zwaan met opgeheven vlucht.

Hoewel het laatstbeschreven wapen met de 2 voorgaande in zooverre verschilt, dat de kwartieren 1 en 4 onderling verwisseld zijn, komen zij toch allen daarin overeen, dat het blad geen meerblad doch een klaverblad is.

Ons vermoeden is dan ook, dat het kwartier met het blad niets met den naam *Vermeer* heeft uit te staan en dat het hartschild n.l. „in blauw een zilveren zwaan met rooden bek" het wapen *Vermeer* is, dat gelegd is op dat van eene aangetrouwde Friesche familie.

Ons vermoeden is gebaseerd op 2 omstandigheden.

In de eerste plaats is het helmteeken een zwaan (met opgeheven vlucht), blijkbaar dus bij het hartschild behoorende, en doet deze omstandigheid ons veronderstellen, dat het wapen in het hartschild het voornaamste, bij den naam behoorende wapen is. En ten tweede vinden wij in Alberdingk Thijm's „Patriciaat van Amsterdam" op fol. 6 het wapen van *Justus Vermeer*, getrouwd met *Catharina Splinter*, ± 1650 vermoedelijk te Utrecht, als volgt beschreven : „in blauw een zilveren gans met rooden bek".

Het gevierendeelde wapen zonder het hartschild kunnen wij niet thuisbrengen.

Doc. Bur.

Onbekend wapen. (XL, 361, B). Hoewel ik den geachten inzender geen antwoord op zijn vraag kan geven, moge ik het volgende opmerken. Waar de roemer vermoedelijk uit de 18e eeuw dateert en de alliantie *Halbertsma-Rinia Stinstra* in 1669 plaats had is er m.i. geen aanleiding voor de veronderstelling dat het gevraagde wapen door den Dokkumschen burgemeester *Joost Rinia Stinstra* werd gevoerd.

Van het Dokkumsche regeeringsgeslacht *Stinstra* valt gereedelijk aan te nemen dat het van het naburige Aalsum afkomstig is, alwaar Stinstra-sate ligt. Het wapen dezer Stinstra's is : in rood 3 (2, 1) zilveren rozen, al dan niet gedeeld met den Frieschen adelaar. Het gevraagde wapen is evenmin een wapen *Rinia (de* echtgenoote van voornoemden burgemeester wordt opgegeven eene *Rinia* te zijn).

Een ander — uit Dokkum herkomstig — geslacht *Stinstra*, dat echter v.z. bekend in geen verband staat met het gelijknamige regeeringsgeslacht en den naam *Stinstra* eerst na 1700 draagt, voert: in zilver een roode burcht (toren).

Overigens heeft het onbekende wapen eene opmerkelijke overeenkomst met dat der familie *Halbevtsma* zelf.

Sawa *Loento*. G. F. E. Gonggrijp.

Portretten in het Rijnlandshuis te Leiden. (XL, 352, 392). Het door ons medegedeelde kan nog als volgt worden aangevuld :

Blijkens het werk van de Haan Hettema stellen de portretten voor: *Frans van Donia*, zn. v. Keympe van Donia en Frouke van Goslinga, en zijn eerste echtgenoote *Geertruy Engelstede*, dochter van Ludolf Engelstede en Anna van Harinxma, geschilderd in 1630, kort voor hun koperen bruiloft. Hij was kapitein en later afgevaardigde ter vredesconferentie te Munster en hertrouwde met Helena van Hoeclum tot Spaensweerd. — De portretten staan ook genoemd bij Moes.

Doc.-Bur.

INHOUD 1923, **N°. 1/2.**

Bostuursberiohten. — Mededeelingen over de Graven de Larrey, door W. Wijnaendts van Resandt. — Het geslacht van Haersma, door J. M. de With. — Philips van Glymes, heer van Grimbergen, door G. C. A. Juten. — Twee huwelijken van bastaarddochters van Wyhe, medegedeeld door J. D. Wagner. — Ondertrouwden te Doesburg in de jaren 1459-1579 en 1585—1586, medegedeeld door A. P. G. Hens. — Korte mededeelingen: Een belangrijke uitgave; Ketel van Hackfort; Des Villates; Caen (Caan); Schimmelpenninck; Banier; Van Maurik; Woldringh; Van Doorn; Vurmester; De Mey; Van Hogendorp-Broncken; Engbers (Engelberts) later van Bevervoorden; Gemeentewapens; Adelsverhelfing; Wapenverbetering. — Vragen en antwoorden: Andreas-Kessler; Blok-van Beek ; Bok (de); Bonnet; Boot; Borssele (van); Braems; Brousson; Brugman-Cannegieter; Chatrelt; Cornelii-van den Heuvel; Cuyper (Kuyper)- van Rippen; Diepenbrugge(van)-van Balen; Diepenbrugge(van)-van der Hoeven; Feuilleteau (Le Bruyn-van Randwijck; Gardingen (van); Gelein (van); Glimmer, van Rijswijck; Groot (de); Hausohild; Havelaar; Honcoop (van); Hosson (de) ; Hoy (de) ; Jentink; Kantzow (von)-de Grosett; Kolk (van der); Kotting; Lier (van); Luyken uit Antwerpen; Mettingh; Leyneken-van Dieden; Mve (van der); Nieuwenkamp-van der Horst; Nooten (van)-van der Valk; Péval (de); Pous; Riesen (van); Rietberg; Schiefbaan; Schrassert-Westenberg; Snethlage; Staphorst (van)-van Hasselt; Styrum (van); Tabingh; Tatum; Torck-van Lommen; Veer (de); Vermeulen-van Oudhuizen; Versteegh ; Vingerhoedt; Werff (van der); Westerberg-Olmius ; Winter. — Onbekende wapens; Portretten in het Rijnlandshuis te Leiden.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, v/h h. L. Smits.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch- heraldisch Genootschap : „De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan de leden van het Genootschap gratis toegezonden.

Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad en opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Mr. TE. R. VALCK LUCASSEN, *huize „Sparrenheide", Driebergen.*

De jaarlijksche oontribntie voor het lidmaateohap bedraagt *f* 10.— en voor de leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksohe portefeuille ontvangen, *f* 15.—. Voor niet-leden is het Maandblad verkrijgbaar tegen een abonnementsprijs van *f* 10.— per jaargang.

. Correspondentie betreffende het Genootschap gelieve men te riohten tot den secretaris Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Zijdeweg, 's-Gravenhage,* en die betreffende de Bibliotheek en de wekelijksohe portefeuille, eoomede aanvragen om exemplaren van vroeger versohenen Maandbladen, tot den bibliotheoarie Jhr. Mr. W. G. FETTE, *Prinses Mariannelaan* 34, *Voorburg.*

De Bibliothesk van het Genootsohap, gevestigd *Juffrouw Idastraat 3, 's-Gravenhage, is voor* de leden geopend iederen Maandag van 3—5 uur en op nader met den bibliotheoaris overeen te komen uren.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 3. **XLIe Jaargang.** **Maart 1923.**

BESTUURSBERICHTEN.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

De eerstvolgende bijeenkomst zal in plaats van op Maandag 2 April a.s. gehouden worden op Maandag 9 April in Café-Rest. „de Kroon", Spui 10, 's-Gravenhage.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Jhr. Mr. Th. H. F. van Riemsdijk te 's-Gravenhage, lid van den Hoogen Raad van Adel en oud-Algemeen Rijksarchivaris, in den ouderdom van 74 jaren. De Heer van Riemsdijk, wiens naam in wetenschappelijke kringen in de eerste plaats zal blijven voortleven als de schrijver van het bekende werk „De Tresorie *en* Kanselarij van de Graven van Holland en Zeeland uit het Henegouwsche en Beyersche Huis", was sedert 1891 eerelid van ons genootschap.

Ook geeft het Bestuur met leedwezen kennis van het overlijden van Prof. Emil Doepler d. J. te Berlijn, in den ouderdom van 68 jaren. Aan den wederopbloei der heraldische kunst in de laatste decenniën der vorige eeuw had deze teekenaar een belangrijk aandeel; vooral de Duitsche renaissance strekte hem daarbij tot voorbeeld.

Sedert 1891 was Em. Doepler correspondeerend lid van ons Genootschap.

Adreswijzigingen.

W. F. HARTMAN . . . . . *Lochem.*
Nieuwstad 42.

Mr. J. G. HOLSTEIJN . . . . . *Rotterdam.*
Schiekade 172.

Aanwinsten der Bibliotheek.

Nic. Ritter shusius. Tabulae genealogicae illustrium aliquot familiarum. 1668.
(Gesch. Mr. E. J. lh. à Th. v. d. Hoop).

J. J. Vürtheim Gz. *Campbell (ov.* dr. 1922).
(Gesch. v. d. Schr.).

Dr. Aloys Schul te. Geschichte der *Habsburger* in den ersten drei Jahrhunderten. 1887.
(Gesch. Mr. E. J. Th. à Th. v. d. Hoop).

J. J. Vürtheim Gz. „Malgré le tort" *(Haighton)* (ov. dr. 1922). *(Gesch.* v. d. *Schr.)*

H. H. van Dam, Aanteekeningen betreffende *Joh. Theod. Schalbruch* etc. (ov. dr. 1921). *(Gesch.* v. *d. Schr.)*

F. S. Knip sch eer. De ficheeringsarbeid der kerkelijke registers (ov. dr. 1922). *(Gesch. v. d. Schr.).*

Jhr. J. W. van Sypesteyn. Geschiedenis van het regiment Rijdende Artillerie. 1832. *(Gesch. H. H.van Dam).*

Mr. R. Fruin. De rekeningen en andere stukken in 1607 uit de Hollandsche rekenkamer naar de Zeeuwsche overgebracht (Bourgond.-Oostenr. tijdvak 1433—1684) 1909. *(Gesch. H. H. van Dam).*

Georges Sens. Les évêques d'*Arras* et leurs blasons. 1911.

Otto Behm. Die ältesten *clevischen* Chroniken und ihr Verhältnis zu einander. 1908.
(Gesch. Mr. E. J. Th. à Th. v. d. Hoop).

Vestische Zeitschrift. (*Recklinghausen*) XX. 1910.
(Gesch. IV. J. J. C. Bijleveld).

Mr. W. J. C. van Hasselt. *Vianden,* de oudste bezitting der graven van Nassau in het groothertogdom Luxemburg. 1850. (Gesch. *Mr. E. J. Th. à Th. v. d. Hoop).*

Geo. M. Thea 1. Korte geschiedenis van *Zuid-Afrika* van 1486 tot 1835. 1891. (Gesch. *H. H. van Dam).*

Gust. A. Seyler. Die *deutschen* Souveraine und Lande (Siebmacher's Wappenbuch 1. 1. 3 + 4). 1916, 1921. (Gesch. *Mr. E. J. 1 h. à lh.* v. *d. Hoop*).

Zum Kleeblatt ; heraldische Mitteilungen II—X, XII—XXIX, XXXI. 1891-1920. (*Gesch. H. H. van Dam).*

Bou1yde Lesdain. Sur quelques groupes d'armoiries appartenant à la région du *Nord,* 1919.

Bouly de Lesdain. Notes sur l'héraldique du *Royaume Oni.* 1919.

Dr. E. Wiersum. Een misleidend zegel. (ov. dr. 1922).
(Gesch. v. d. Schr.).

Geschichtsblatter der *von Hoff* 1 1, 2. 1922, 1923. *(Gesch. Dr. Rich. v. Hoff te Bremen).*

M. CSig a 1 Jr. Het geslacht *Dorsman* te Vlaardingen 1620—1922. *(Gesch. J. Dorsman te Vlaardingen).*

De stamvader van het geslacht van Ysselt betrokken bij den moord op Graaf Floris V?

door Jhr. Dr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt heeft op blz. 121 e.v. van zijne in 1915 verschenen „Genealogie van het geslacht van Sasse" de familie *van Ysselt* behandeld. Hij zegt daar op blz. 123: „De geregelde geslachtslijst „van deze familie vangt aan met den door Buchelius „reeds genoemden Dirck heer Cozyn van Isselt, elders „geheeten Dirk genaamd Cosijn van Ysselt" [1]).

Blijkens hetgeen hij aangaande dien stamvader mededeelt, leefde deze in 1326 e. v. jaren, en lijdt geen twijfel, of hij is dezelfde als *Dirk Cosijn van Ysselt,* dien ik als een van de leden der hofhouding van Bisschop Jan van Diest verleden jaar in ons Maandblad ten tooneele heb gevoerd (zie kol. 252). Uit eenen daar vermelden brief van 21 April 1332 blijkt, dat een der andere leden dierzelfde hofhouding *Willem Vlaming* geheeten, een broeder moet zijn geweest, hetzij van den Stichtschen maarschalk *Wouter Gerrit van der Goude,* hetzij van *Dirk Cosijn van Ysseit.* Op grond van het wapen in 1366 door *Willam Vlaminc van Botlernesse* op zijn zegel gevoerd, hetwelk gelijk is aan dat van het geslacht *van Ysselt,* met dien verstande echter, dat de eerste besant door eene achtpuntige ster is vervangen, achtte ik het zeer waarschijnlijk, dat *Willem Vlaming* in 1336 een broed er van *Dirk Cosijn van Ysselt* is geweest. Wie was nu echter hun vader?

Willen wij het geheim van de afkomst van *Dirk Cosijn van Ysselt* en *Willem Vlaming (van Botternesse)* trachten te ontsluieren, dan dienen wij ons in de eerste plaats nauwkeurig rekenschap te geven van de door hen bezeten goederen, aangezien die bovenal goede aanwijzingen kunnen geven omtrent de herkomst, zoowel als de afkomst van hunne bezitters.

Aangaande de goederen van *Dirk Cosijn van Ysselt* bevat deel 6 der Hollandsche leenkamer waardevolle gegevens. Wij lezen daar in de eerste plaats op fol. 6vso, dat *Cuysin van Ysel* 19 Mei 1328 in recht leen ontving: „zijn huus ende sinre hofstede toit Ysel ende „al dat land, dat hi ligghende heeft tusken Lisenvoirde „ende Alenrehurst an der Langhe ende Amersvoirder „beec ende Vernehese an der Breede; ende voird tses„tich morghen lands, die gheleghen sien bi Bindelmaer„broec op die Holendrecht, die gheheten sien Moyneveld". *Dirk Cosijn van Ysselt* bezat dus een huis en landerijen te Ysselt en omgeving — t.w. tusschen Amersfoort en Soest — en 60 morgen land in het vrij ver vandaar gelegen Bijlmermeerbroek bij Abcoude, op de grens van Amstelland [2]). Deze laatste 60 morgen werden 23 October 1330 van den leenband ontslagen, zooals blijkt op fol. 8vso, waar staat aangeteekend, dat Diederic *Cosijn van Hisselt* vergunning verkreeg „dat land, dat tMenevelt „hiet ende hi van ons te lene helt, legghende op die „Hollendrecht in die prochi van Abcoude in des proist „gherechte van sinte Pieters tUtrecht", ten vrij eigen te verkoopen. Onder deze acte staat: „Ende Willem „van Outshoirne hevet minen here ghelovet op ene pene „van VIIIc ℔, dat *Dieric* voirs. dit ghelt weder beleg„ghen sal binnen enen jare an sekeren renten ende „dat van hem ontfangen". Van dezen borgtocht is Willem van Outshoorn [1]) kunnen worden ontslagen, immers wij lezen op fol. 12vso:

„Dits tgoed dat *Coesijn* van *Hisselt* minen here „van Hollant op ghegheven heeft ende Willem „van Outshoirne van mijns heren weghen ontfeng: „omtrent siere woninghen toet Hisselt die Langhe „Maet, die groet is X dachmaet, ende die Voswijc, „die groet is drie dachmaet, ende Voswijc, die hi „barenteerde om ander land jeghens den Bisscop „van Utrecht; ende dese II lande legghen te gader „in Cosijns gherechte voirs. tuschen der Ouder beke „ende der Nuwer beke.

„Item gaf *Cosijn* minen here op, legghende „int gherecht van Benscoep, XVIII morghen lands „op die noirtside van den dorpe van Benscoep, wilc „land beleghen heeft, beyde boven ende beneden, „een knape, hiet Bairnier Swanelden sone, angaende „tote der wateringhen in Benscoep, streckende ant „Blocland, dat Roevers gherechte is van Montfoirde".

Gelijktijdig dat dit in het leenboek werd ingeschreven, werd daarin geboekt, dat *Dieric Coesin van Hisselt* oor den Graaf van Holland op 28 April 1333 hiermede werd beleend en met zijn huis en hofstede te Ysselt (Hisselt) en het bijbehoorende land, waarmede hij reeds 19 Mei 1328 was beleend, tegelijk met het sedert dien vrij gegeven land onder Abcoude. Ook bevestigde de Graaf van Holland op dienzelfden 28sten April 1333 [2]) den lijftocht door *Dieric Cosin* gemaakt aan *Margrieten Dierix, sijns soens* [3]), *wive,* waarvoor hij de door hem opgedragen 18 morgen land te Benschop verbond. Op dit laatste bezit moet ik nog de aandacht vestigen, immers daaruit blijkt, dat de stamvader *Dirck Cosijn van Ysselt* niet alleen te Ysselt en op de grens van het land van Amstel, maar ook in dat van IJsselstein was gegoed.

Gaan wij nu na, waar de bezittingen van *Willem Vlaming (van Botternesse)* waren gelegen, dan moet ik tot mijn leedwezen zeer kort zijn, daar mij dienaangaande niets met zekerheid bekend is. De toevoeging *van Botternesse* bevat echter eene niet te versmaden aanwijzing. Deze toch duidt n.f. op Boternesse bij het reeds genoemde Bylmermeer, dus wederom op het land van Amstel. Voorts moge ik hier er aan herinneren, dat blijkens het op kol.

[1]) Dit laatste zal wel de juiste lezing zijn. Ongetwijfeld is het afgekorte *dictus voor dominus* aangezien.

[2]) Over het Bindelmeerbroek is na den moord van Graaf Floris V en'de daarop gevolgde verbanning en verbeurd verklaring der goederen van *heer Gijsbrecht van Amstel* geschil gerezen tusschen den Graaf van Holland en den Bisschop van Utrecht, en de Graafheeft ziohzelf dat als Amstel's goed toegewezen 26 April 1298 (zie v. Mieris' Charterboek 1, blz. 587 en 593).

[1]) Hij was rentmeester van Amstelland.

[2]) Het verdient opmerking, dat de eerste brief is gedateerd: Woensdag vóór Mei 1333, en de tweede: Woensdag na St. Marcusdag 1333, hetgeen beide 28 April 1333 is.

[3]) Hier wordt deze zoon van *Dirk Cosijn* aan *Ysselt,* die later de leenvolger zijne vaders werd, aangeduid met den voornaam *Dirk;* uit latere acten blijkt evenwel, dat hij, evenals zijn vader, voluit *Dirk Cosijn* heette en dat hij nu en dan ook als *Cosijn* voorkomt.

262 van jaargang 1922 aangehaalde charter van 14 December 1292 een *Willem Vlaming vóór* dien gegoed is geweest onder Eiteren, dus in het land van IJsselstein. Ook is het niet van belang ontbloot, dat deze *Willem Vlaming,* die te Achtersloot bij IJsselstein woonde, vóór 27 October 1286 leenman is geweest van heer Gijsbrecht van Amstel en nadien van den Graaf van Holland [1]). Gezien, dat Dirk *Cosijn van Ysselt* later ook in het land van IJsselstein — zij het meer bepaaldelijk onder Benschop — gegoed is geweest, acht ik het niet onmogelijk, dat de moeder van *Dirk Cosijn van Ysselt* en *Willem Vlaming* eene dochter van evengenoemden, vóór of in 1292 overleden *Willem Vlaming* is geweest. Deze onderstelling is te aanlokkelijker, omdat daardoor én de naam van *Dirk Cosijn*'s broeder én zijn grondbezit in het ver van Ysselt verwijderde land van IJsselstein alleszins begrijpelijk zoude worden. Het gelijktijdig bezit van goederen in het land van Amstel en in dat van IJsselstein vraagt dan nog om verklaring, maar voor een ieder, die eenigszins op de hoogte van 's Lands historie is, komt dit neêr op „enfoncer une porte ouverte", immers het is voor de zulken van genoegzame bekendheid, dat de oorspronkelijke heeren van Amstel en die van IJsselstein van denzelfden stam waren. Het is dan ook niet te verwonderen, dat de moord van Graaf Floris V, waardoor voor immer de naam van heer Gijsbrecht van Amstel befaamd is geworden, niet zonder gevolgen is gebleven voor den toenmaligen heer van IJsselstein, hetzij hij inderdaad vooraf van de samenzwering kennis heeft gedragen, hetzij hij alleen reeds door zijne bloedverwantschap suspect moest zijn.

Lezen wij nu nog eens in Melis Stoke's Rijmkroniek na, hetgeen daar wordt verhaald omtrent den moord van Graaf Floris V en het daarop gevolgde beleg van het slot Kronenburg aan de Vecht, binnen welks muren heer Gerard van Velsen en anderen, zoowel moordenaars als partijgangers van heer Gijsbrecht van Amstel en de zijnen, eene toevlucht hadden gezocht, dan zien wij [2]), dat bij de inname van het kasteel alle daarbinnen aanwezige mannen werden gevat, onder wie de tijdgenoot Stoke met name noemt:

Gheraert ende *Aernt van Benscoop*
Ende *Kosijn van Boternesse.*

Wanneer wij in aanmerking nemen al hetgeen ik hierboven heb medegedeeld, dan mogen wij, naar het mij voorkomt, dezen *Kosijn van Boternesse,* omtrent wiens verder lot Stoke ons in onzekerheid laat, voor den stamvader van het geslacht *van Ysselt* houden [3]), en ik acht het lang niet onmogelijk, dat met de hier verschafte gegevens voor oogen het bewijs dier afstamming te eeniger tijd zal kunnen worden gevonden In hoeverre *[Dirk] Cosijn van Boternesse* tot de werkelijke moordenaars van Graaf Floris V moet worden gerekend, zal echter moeilijk zijn uit te maken; het is mogelijk, dat hij alleen een partijganger van *heer Gijsbrecht van Amstel* en de zijnen is geweest en bij den moord geen rol van beteekenis heeft gespeeld, hoewel het feit, dat, hij door Stoke met name wordt genoemd toch te denken geeft.

[1]) Zie Bijdragen en Mededeelingen van het Hist. Gen. te Utrecht, XXII blz. 163.

[2]) Boek V vers 352; zie de uitgave ven het Hist. Gen. te Utrecht, dl. 11 blz. 17.

[3]) Ik merk hier voorts nog op, dat een ***Dirk Cosijn reeds*** voorkomt in 1224 en 1225, en wel als borg van heer Hendrik van Amersfoort, ridder, — denk aan dc ligging van Ysselt — en als getuige van den Bisschop van Utrecht (zie Sloet's Oorkondenboek nos. 476 en 478).

Het Rotterdamsche geslacht Deynoot [1]),

door A. J. Bicker Caarten.

Onderstaande genealogie is opgemaakt, na een onderzoek in het familie-archief Gevers Deynoot en in de archieven van Rotterdam en Haarlem.

1. *Maarten Deynoot* [2]), geb. Gent, tr. N. N.

II. *Christoffel Maartense Deynoot,* geb. Gent 13 Febr. 1609, tr. N. N.
Uit dit huwelijk:
1. *Maarten,* volgt III.
2. *Hans Deynoot,* geb. Gent 30 Nov. 1636.
3. *Coppe Deynoot,* geb. Gent 20 Oct. 1638 of 1663.

III. *Maarten Christoffelse Deynoot,* geb. Gent 6 Febr. 1634, tr. N. N.
Uit dit huwelijk:
1. *Christoffel,* volgt IV.
2. *Maerten Christoffelse Deynoot,* geb. Gent 13 Febr. 1668, beenhakker te Gent a° 1636 (attestatie Not^s. N. v. d. Hagen Rotterdam), zie Oud Holland 1890 pag. 209.
3. *Hendrik Deynoot,* geb. Gent 19 Maart 1673.

IV *Christoffel Maertense Deynoot,* geb. Gent 26 Juni 1664, beenhakker [3]), st. Rotterdam voor Juni 1616, tr. I° Rotterdam 26 Aug. 1688 *Maeken van Aelst,* ook genoemd *Maertje Hendriks v. d. Bergh of Maertje Willems* [4]), tr. II° Rotterdam als wed^r van Gent, wonende Hoogstraat, *Grietje Broekmans* [5]), j.d. geb. Brussel 2 Mei 1677, begr. Rotterdam 29 Mrt.-6 April 1637.
Uit het eerste huwelijk:
1. *Pieter,* volgt V, Tak A.
2. *Mayke (Maria) Deynoot* [6]), st. na 1662, tr. I° *François Regout* [7]), ged. Haarlem 17 Maart 1696,

[1]) Het geslacht ***Deynoot*** behoort tot de oudste regeeringegeslachten van Vlaanderen (Gent); de oudst gevondene was *Michel Deynoot, om*trent wien men op bladz. 398 van Recherche des antiquités et noblesse de Flandre" door l'Espinay vindt:
„le nenfiesme Eschevin (schepen) (du deuxieme bancq dit Parchons "(Gent) ranouvellez la diote année 1315) estoit ***Michel Deynoet***".
Het wapen Deynoot is: in goud drie zwarte ossenkoppen en -halzen, elk overtopt door een zwarte ster.

[2]) De eerste 3 generaties zijn ontleend aan ***een*** oud stuk (17de eeuwsch schrift), van een onbekende hand, blijkbaar overgenomen uit authentieke gegevens en zich bevindende in het familie-archief Gevers Deynoot en verder aan de genealogie ***van*** Hasselt-Gent (zie Jansen en v. Dalen "Bijdragen Oudheidkunde van Zeeuwsch-Vlaanderen Deel I bladz. 360 e. v.).

[3]) Zie archief Weeskamer Rotterdam N° 596 pag. 20. Hij koopt 9 Dec. 1598 van Johan Verlou een buis aan de Hoogstraat Z. Z. Rotterdam genaamd „de Zwaen met de gouden halve maen"; bij verkoop van dit huis (acte 26 Mei 1635 Rotterdamsch archief prot. 345) worden zijn kinderen genoemd, behalve ***Jacob*** die toen blijkbaar overleden was.

[4]) Volgens opg. v. d. Archiv. v. R'dam.

[5]) Zij had bij erfenis eigendommen te Aalst en was eigenares van een huis Pannekoekstraat 0. Z. Rotterdam.

[6]) De oudere geslachten ***Deynoot*** werden meest remonstrantsch gedoopt; deze doopboeken beginnen ± 1650, de aan huis gedoopten werden daarin niet vermeld.

[7]) Zij maken 15 Febr. 1620 testament voor Not^s M. van Woerden, Haarlem (prot. 27 pag 32) en testeeren later (prot. 51) voor Not^s A. Willems Haarlem en maken tot hun erfgenamen, bij vóór over-

begr. Haarlem 13 April 1639 Gr. Kerk, zoon van *Maurus en Fenneke Deyeman*, tr. II° Haarlem 9 Juli 1641, zij wonend Gr. Houtstraat, *Govert (Gerrit) van de Liphorst,* j.m. van Haarlem, wonende Anegank.

3. ***Hendrik Deynoot,*** st. voor 1636, tr. Rotterdam 17 Juni.1626 ***Johanna van Nuffelen***, wonende Botersloot Rotterdam (wede van *Jan Adriaenzn v. hyck),* st. vóór 1660.

   Kind o.a.:

   Hendrik Deynoot [8]).

   Uit het 2de huwelijk:

4. *Daniel*, volgt Vbis, Tak B.
5. Jacob ***Deynoot,*** ged. voor 1617, st. voor 1635 [9]).
6. ***Maerten,*** volgt Vter, Tak C.
7. ***Jannetje Deynoot,*** ged. voor 1617, st. vermoedelijk Zeeuwsch-Vlaanderen Nov. 1670, tr. Haarlem 17 Aug. 1632 ***Harme*** (*Herman*) ***Hooglant*** [10]), geb. Rijnsburg, st. 1677 verm. Zeeuwsch-Vlaanderen, zoon van ***Dirk Harmenszn.***
8. ***Christoffel,*** volgt Vquater, Tak D.

A.

V. ***Pieter Christoffelse Deynoot,*** geb. Rotterdam 1693, tr. *Tryntje IJsbrants.*

Uit dit huwelijk:

1. *Marytje (Maria) Deynoot,* geb. Rotterdam, st. verm. Haarlem 31 Dec. 1682, tr. Rotterdam 29 Maart 1656 ***Jacob Jansz. v. d. Sluys (Versluys)***,geb. Haarlem, st. Haarlem vóór 23 Mei 1667 [11]).
2. *Krijntje* ***Deynoot,*** geb. Rotterdam, tr. Rotterdam 19 Dec. 1660 *Cornelis Crijnszn. Vermeer, j.* m. van Bleiswijk, wonende aldaar, geb. Bleiswijk.
3. *Christoffel*, volgt VI.
4. ***Pieter,*** volgt VIbis.
6. ***Trijntje (Catharina) Deynoot,*** geb. Rotterdam, begr. Rotterdam 22-28 Febr. 1722 (als Wed. Johs. Lagendaal Wijnstraat, 6 meerderj. kinderen), tr. Rotterdam 27 Maart 1661, als j. d. geb. Rotterdam, ***Johannes Pieterse.*** Lagendaal, geb. Rotterdam, st. vóór 1722 [12]).

VI. ***Christoffel Pieterse Deynoot*** [13]), lakenkooper, begr. Rotterdam 13 Maart 1698, Groote Kerk Trans 193 (3 uren beluid), wonende Oppert, tr. Berkel, aanget. Rotterdam 11 Juli 1668, Eva (*Aafje*) *Nijs*, ger. ged. Rotterdam 20 Jan. 1634, † Rotterdam 18 Dec., begr. aldaar 23 Dec. 1706, Groote Kerk Trans 193, d^r^ van ***Anthony*** de jonge Pauwelszn en *Geertruid* ***Cupus.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Pieter,*** volgt VII.
2. ***Clementin Deynoot,*** rem. ged. Rotterdam 14 Sept. 1664, tr. Rotterdam 26 Febr. 1688 ***Jeremias Persoons,*** geb. Rotterdam.
3. ***Catharina Deynoot,*** rem. ged. Rotterdam 24 Aug. 1667.

VII. ***Pieter Deynoot*** [14]), geb. Rotterdam 1 Mei, aldaar rem. ged. 11 Mei 1669, begraven Rotterdam 22 Febr. 1734, Groote Kerk Trans 193, wonende Botersloot, tr. Rotterdam 17 Febr. 1683 ***Catharina de Lange,*** geb. Rotterdam 6 Maart ***1660*** (aan huis rem. ged.), begr. Rotterdam 25 Juli 1737, Groote Kerk, Trans 193, dr. van *Adriaen* en ***Margaretha Bonxer.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Qeertruy Deynoot,*** geb. Rotterdam 3 Febr., aldaar rem. ged. 21 Febr. 1684 (doopget. Christ. Deynoot en Aafje Nijs), begraven Rotterdam 29 Jan. 1729, Groote Kerk, Trans 193, wonend Nieuwehaven, tr. Rotterdam 18 Aug. 1717 ***Samuel de Bak,*** rem. ged. Rotterdam 17 April 1696 (doopget. Dirk Vettekeuken), begr. Rotterdam 13 April 1730, Groote Kerk, Trans 133, zn. van ***Abraham*** en ***Margaretha Vettekeuken.***
2. ***Adriaan,*** volgt VIII.
3. ***Christoffel Deynoot,*** geb. Rotterdam 20 Dec., aldaar rem. gedoopt 30 Dec. 1687 (doopget. Chr. Deynoot, Aafje Nijs, Cornelis Groenendijk, Sophia de Lange), st. Rotterdam 5 Maart, begr. aldaar 8 Maart 1668 (kerk niet vermeld), wonend Oppert.
4. ***Clementia Deynoot,*** geb. Rotterdam 12 Juli, aldaar rem. ged. 1 Aug. 1689 (doopget. Chr. Deynoot, Geertruida Nijs, Agatha Cupus), st. Rotterdam 12 Maart, aldaar begraven 18 Maart 1761, Groote Kerk, Trans 193, wonend Botersloot.
5. ***Margaretha Deynoot,*** geb. Rotterdam 23 Sept.,

---

lijden hunner kinderen, haar volle broeders ***Pieter en*** Hendrik ***Deynoot.*** — Compareert ***Maria Deynoot*** huisvr. van ***Gerrit v. d. Liphorst*** (prot. 350, pag. 25 Haarlem).

[8]) Hij vertrekt ± Oot. 1650 naar Indië en testeert 5 Oot. 1650 (prot. 231 Haarlem) aan zijne moeye Maria ***Deynoot*** vreuw van *G. v* d. ***Liphorst.***

[9]) Hij wordt niet meer genoemd in den giftbrief van 26 Mei 1635 zie de noot bij IV ***Christoffel Maertense Deynoot.***

[10]) Uit dit huwelijk (zie prot. 322, bladz. 359 Not^s^ Henrick van Gellinckhuysen-Haarlem) *:*

- ***a. Woutertje Hooglant,*** geb. ...., begr. Retranchement-1 Nov. 1672 tr. Jan ***van Hasselt*** te Casandria.
- b. ***Christoffel Hooglant,*** woonde Nieuw Nederland, tr. N. N., 5 kinderen ***Dirk — Stoffel — Maarten.—*** Frans — ***Frans.***
- c. ***Franchois Hooglant,*** woonde Amsterdam.
- d. Margaretha ***Hooglant,*** woonde Haarlem.
- e. ***Jannetje Hooglant,*** st.... Oostburg, tr.. ...***Kempe de Putter,*** te Casandria, hun kind ***Abraham de Putter,*** st. 5 Maart, begr. Retranchement 7 Maart 1672 (zie over de familie ***Hooglant:*** Jansen en v. Dalen, Bijdragen Oudheidkunde van Zeeuwsoh-Vlaanderen deel 1, bladz. 369 e. v.).

[11]) Op 23 Mei 1667 compareert Maria ***Pietersdr. Deynoot, Wed. Jac. Versluys*** (prot. 386 p. 174 Haarlem).

[12]) Op 17 Juli 1662 maken ***Joh".*** Lagendaal, koopman, en Catharina ***Pietersdr. Deynoot*** mutueel testament voor Not^s^ A. v. Aller, Rotterdam.

[13]) Hij koopt 20 Nov. 1675 voor f 9000 een huis West-Nieuwland bij de Groote Markt (prot. 4524), hij verkoopt dit huis 28 Oct. 1692 voor f 15500.—, koopt 23 Oct. 1692 en 23 Juli 1694 een huis Botersloot over de Nieuwe Markt Rotterdam (prot. 2415). Verder kocht hij 10 April 1669 (prot. 381^B^) „het Hof van Weena" zijnde een buitenverblijf, met tuin, tuinhuize en erve; dit huis wordt 7 April 1724 verkocht door ***zijn*** zoon Pieter D.

[14]) Hij koopt 7 Juni 1727 de hofstede „Walenburg" met deszelfs huijsinge en erve, mitsgade tuijne, boomgaerde, speelhuijs, stallinge en singels"; in 1738 waren eigenaars: *Clementia, Gerard* en ***Jacoba Deynoot*** (zijne hem overlevende kinderen, allen ongehuwd), in 1741 alleen ***Clementina D.,*** in 1763 werd eigenaar Mr. ***Paulus Gevers;*** volgende eigenaars werden: 19 Jan. 1782 Mr. ***Adriaen Gevers Deynoot*** en na zijn overlijden zijn wedwe (2de vrouw) Anna Lohman.

Pieter Deynoot was door zijn vrouw verwant aan de familie ***v. Walenburg*** (de vrouw van ***Bruno van Walenburg was Geertruid. de Lange).***

Uit het geslaoht van ***Walenburg,*** waarvan in 1550 ***Cornelis Hugensen. Besemer,*** vroedschap van Rotterdam, de stamvader was, zijn gesproten Adriaen ***v. Walenburg,*** suffragaan-bisschop ***van*** Keulen tot 1682 en ***Pieter v. Walenburg,*** bisschop van Mysië, in partibus infidelium, wijbisschop van Mainz ***en*** In ter ***van*** Keulen st. 1675; zij waren de eerste bisschoppen uit een Rotterdamsoh geslacht.

Het geslaoht ***v. Walenburg was*** gereformeerd, doch de kinderen van ***Cornelis*** werden R.-K. gedoopt; hun moeder was Anna ***Gysbrandtsdr. Kievit*** (een R.-K. geslacht).

aldaar rem. ged. 21 Oct. 1691 (doopget. Adriaen de Lange en Margaretha Bonser), begr. Rotterdam 6 Nov. 1727, Groote Kerk, Trans 193, wonend Oppert, tr. Rotterdam 3 Oct. 1725 *Johan* van *Mierop*, rem. ged. Rotterdam 1 Juli 1696 (doopget. Catharina Prins). begr. Rotterdam 17 Mei 1734, Waalsche Kerk graf 144, nal. 1 minderjarig kind, zn. van *Gerbrand* **en** *Martina* **Peddy;** hij tr. II° Rotterdam 8 Aug. 1731 *Henriette* **Magdalena Schenkenberg.**

6. ***Christoffel Deynoot,*** geb. Rotterdam 11 Nov., aldaar rem. ged. 7 Dec. 1693 (doopget. Chr. Deynoot, Aafje Nijs), begr. Rotterdam 29 April 1719, Groote Kerk, Trans 193.
7. *Catharina* ***Deynoot,*** rem. ged. Rotterdam 21 Sept. 1695 (doopget. Margaretha Bonser), begr. Rotterdam 16 Febr. 1697, Groote Kerk, Trans 193, ouders wonend Botersloot over de Prinsenkerk.
8. ***Gerard*** *Deynoot*, geb. Rotterdam 28 Aug., aldaar rem. ged. 5 Sept. 1697 (doopget. Cornelis Groenendijk, Sophia de Lange), begr. Rotterdam 15 Oct. 1740, Groote Kerk, Noordpand 20. [15])
9. *Jacoba Deynoot*, geb. Rotterdam 4 Febr., aldaar rem. ged. 9 Febr. 1700 (doopget. Agneta Buis wed^we^ Bonser), begr. Rotterdam 12 Nov. 1759, Groote Kerk Trans 193, wonend Botersloot.

VIII. Mr. *Adriaan Pietersz. Deynoot* [16]), geb. Rotterdam 31 Oct., aldaar rem. ged. 9 Nov. 1686 (doopget. Adriana de Lange, Margaretha Bonser), koopman, raad en vroedschap van Rotterdam, begr. Rotterdam 14 Sept. 1744, Gr. Kerk Trans 210, oud 58 j., wonend West Nieuwland, tr. Rotterdam 26 Febr. 1710 ***Aletta van Mierop***, geb. 18 Mei, rem. ged. Rotterdam 23 Mei 1688 (doopget. Daniel v. d. Hey en Catharina Prins), begr. Rotterdam 5 Juli 1740, Groote Kerk Trans 210, wonend West Nieuwland, d^r^. van *Gerbrand* en ***Aletta van der*** *Hey*.

Uit dit huwelijk :

1. ***Catharina Deynoot,*** geb. 21 Mei, rem. ged. Rotterdam 6 Juni 1711 (doopget. Pieter Deynoot en Catharina de Lange), st. Rotterdam 18 Juni, begr. aldaar 20 Juni 1711, Groote Kerk Middelpand 224, wonend West Nieuwland [17]).
2. ***Pieter Deynoot,*** geb. 6 Aug., rem. ged. Rotterdam 12 Aug. 1712 (doopget. Pieter Deynoot, Cath. de Lange), st. Rotterdam 2 Oct. 1716, begr. aldaar 7 Oct. Groote Kerk Trans 210.
3. *Keno (Kenau) Deynoot*, tr. ***Abraham Gevers,*** zie genealogie *Gevers* (Maandbl. XXXIX, k. 136.).
4. ***Catharina Deynoot,*** geb. 13 Jan., rem. ged. Rotterdam 18 Jan. 1717 (doopget. Pieter Deynoot en Cath. de Lange, ouders wonend West Nieuwland), st. Rotterdam 5 Aug., begr. 10 Aug. 1762, Gr. Kerk Trans 210, tr. Rotterdam 8 Maart 1752 (aanget. 20 Febr.) ten huize harer ouders, ***Hendrik*** *Caan Jr.* wonend Rijstuin, geb. 4 Sept., ger. ged. Rotterdam 6 Sept. 1719, st. den Haag 15 Dec. 1794, begr. Rotterdam 20 Dec. Gr. Kerk Hoogkoor 16, schepen van Rotterdam, zoon van *Heyndrick* en ***Adriana v. d.*** *Bergh*. hij tr. II° Capelle a. d. IJssel 13 Mei 1754 (aanget. Rotterdam 21 April, toen wonend West Nieuwland, in het huis van Adriaen Deynoot, vader zijner eerste vrouw, en hem bij erfscheiding toebedeeld) ***Johanna Magdalena de Mey,*** wonend Boompjes Rotterdam wed^we^. van ***Johannes*** *Hage*, secretaris van den Haag.

VIbis. ***Pieter*** *Deynoot* , geb. Rotterdam, leerkooper [18]), begr. Rotterdam ***24*** Juli 1698, wonend Oppert, tr. Rotterdam 28 Aug. 1661 (aanget. 11 Aug.) ***Jacominn de Back,*** dr. van ***Jacobus*** en ***Helena Adrinensdr.*** *Hartevelt*.

Uit dit huwelijk:

1. ***Jacobus Deynoot,*** rem. ged. Rotterdam 4 Nov. 1663 (doopget. Helena Hartevelt, Ds. Adrianus Hartevelt).
2. ***Catharina*** *Deynoot*, rem. ged. Rotterdam 16 Aug. 1666 (doopget. Joh^s^ Lagendael, Trijntje Deynoot), tr. (voor 1695) ***Barend Cornelis Rees,*** leerhandelaar en brandmeester, ged. 1662 of 1663, begr. Rotterdam 29 April 1740, Gr. Kerk Trans 120, oud 77 j.
3. Helena *Deynoot*, rem. ged. Rotterdam 25 Dec. 1666 (doopget. Stoffel Deynoot, Aafje Nijs), begr. Rotterdam 27/5—2/6 1703, wonend Oppert.
4. ***Debora Deynoot,*** rem. ged. Rotterdam 23 Oct. 1668, begr. Rotterdam 4 Sept. 1726, tr. Rotterdam 6 Oct. 1693 ***Dirk*** *Peijs Janszn.* [19]), begr. Rotterdam Gr. Kerk Middelpand naast N° 36, wed^r^ van ***Hendrina*** *Zwaerdekroon*.
6. ***Hillegonda Deynoot,*** rem. ged. Rotterdam 7 Maart 1773 (doopeget. Samuel en Hillegonda de Bacq) begr. Rotterdam 3-9 Juni 1703, wonend Oppert.
6. *Adriaan* ***Deynoot.***

(Wordt vervolgd.)

De la **Sablonière**

en aanverwante geslachten

(de Lussanet, van Dijck, Schultz, Brunnier e.a.),

medegedeeld door A. VAN DER POEST CLEMENT.

Daar het mij niet bekend is, dat er eene genealogie van het geslacht de *la Sablonière* bestaat en ik onder mijne familiepapieren nog al wat daarover gevonden heb, meende ik dat het volgende, door mij uit verschillende brieven, advertenties en aanteekeningen samenge-

[15]) Zijn gebeente werd 83 jaar later (1823) uit dit graf genomen, in een kistje gedaan en weer begraven Zuidpand 22, toeneigendom van zijn achterneef Mr. ***Adriaen Gevers Deynoot.***

[16]) Koopt 25 Mei 1712 een huis West-Nieuwland. na demping thans Groote Markt (prot. 4525[a]). Dit huis ging bij erfscheiding over aan Hendrik *Caan* wed^r^. van ***Catharina Deynoot*** (zijn dochter), wordt 10 Juli 1754 gekocht door Mr. *François Beeldemaker*, vervolgens op 10 Oct. 1770 door Prof. Dr. *Lambert Bicker* (getr. met *Johanna Geertruid Caarten*) voor f 20000.— en weêr op 14 April 1794 voor f 18000.— verkooht aan *Joh^s^. Noozeman* (procureur).

[17]) Haar gebeente werd 7 Oct. 1716 opgegraven en weder begraven, gelijk met haar broeder ***Pieter,*** in dit graf van haar vader Groote Kerk, Trans 210.

[18]) Wonend Oppert W. Z. protocol 1959 A°. 1674 (kohier klein familiegeld), koopt 8 Oct. 1664 een huis waarin leerlooierij in de Peperstraat (prot. 1095), dit huis wordt 30 Maart 1725 verkocht door ***Barend Rees,*** leerverkooper (zijn schoonzoon).

[19]) Uit dit huwelijk *Pieter Peys*, ger. ged. Rotterdam 1697 (doopget. Barend Rees, Catharina Deynoot).

In het grafboek staat bij de opvolgende eigenaars van graf Noordpand 791/2 ***Dirk Peys,*** is een bandijt en leijt nu onder 't orgel int Middelpand naast N°. 36.

steld, geschikt zou zijn om in dit Maandblad mede te deelen. Wellicht zal een der lezers dit, vooral wat vroegere generaties betreft, kunnen aanvullen.

Voor zoover mij bekend leeft het geslacht de la Sablonière alleen nog maar voort in den tak de *Lussanet de la Sablonière* en in de la Sablonière *van Eelde.*

Het wapen dat de familie d. 1.8. voerde was twee aanziende skeletten tezamen dragende een zandlooper [1]). Dat wat Rietstap, Armorial général 11 p. 644 aangeeft: „Ecartelé aux 1 et 4 deux squelettes affrontées, supportant ensemble un sablier ; aux 2 et 3 un chevron accomp. de trois croissants et un chef chargé te trois merlettes" is naar mijn bescheiden meening, het wapen van den tak de *Lussanet de la Sablonière.*

Mijne aanteekeningen beginnen bij :

1. *Jean de* la *Sablonière.* kapitein, huwde *Johanna Elisabeth de Lussanet* (dochter van *Jean en* zijne te Aarhausen bij Embden den 18 Sept. 1667 oude stijl, gehuwde echtgenoote *Aurelia de Langh,* overl. te Leuven 12 April 169.), geb. te Nijmegen 6 Juli 1688.
   Waaruit:
   1. *Stephan Hendrik de la Sablonière,* die volgt 11.
   2. *Lodewijk Hendrik de Lussanet de la Sablonière,* overl. in elk geval vóór 4 October 1762 blijkens den op dien datum besloten uitersten wil van zijn moeder, waarin reeds van hem als overleden wordt gewag gemaakt en waaruit blijkt dat hij is gehuwd geweest met *Elisabeth Jacoba van Dijck* (dochter van *Gerhardus*, burgemeester van Kampen, en *Adriana van der Leij*, gehuwd te Amsterdam 6 Juli 1706). Hieruit de tak de *Lussanet de la Sablonière.*

   (Zie over den oorsprong van den naam de Lussanet de la Sablonière Ned. Leeuw XXXI kol. 341 [2]) en verdere aanteekeningen in Bijlagen A en B).

11. *Stephan Hendrik de la Sablonière,* geb. te Nijmegen 10 Sept. 1714, van 19 Maart 1768—Juli 1773, Gouverneur-generaal van Rio de Berbice en onderhoorige forten. [3]) Hij overleed aldaar 17 Juli 1773. Hij was 13 Dec. 1749 gehuwd met *Beata Louise Schultz* (dochter van *Ephraim* en *Barta Brunnier)* geb. te Kampen 27 Augustus 1724. Na het overlijden van haar echtgenoot keerde zij naar het vaderland terug en overleed te Kampen 14 Januari 1779.

    (Zie omtrent de families Schultz en Brunnier Bijlagen C en D).

    Tot de nalatenschap van S. H. de la Sablonière behoorden o.a. de plantages „Maria Agnes, La Prudence en Bleyendaal".

    Hunne kinderen waren :

a. *Aurelia Elisabeth de la Sablonière,* geb. te Berbice 2 Sept. 1760.

b. *Barta Juliana de la Sablonière,* geb. 18 Juni 1752, gehuwd met *Jan de Vrij Jacobsz.*, Raad in de beide hoven van Justitie, Vendumeester en Soldi-Boekhouder te Rio Berbice.

c. Jan *Joseph de la Sablonière,* geb. te Berbice 22 Juni 1755, overleden aldaar.

d. *Stephan de la Sablonière,* geb. te Berbice 6 Oct. 1767.

e. *Fronica Aurelia de la Sablonière*, geb. te Berbice 22 Oct. 1768.

f. *Jacobus Johannes Christoffel de la Sablonière,* die volgt III.

g. *Ephraïma Barta Johanna de la Sabbonière,* geb. te Berbice 9 Febr. 1771, overl. te Oldenbroek 30 Dec. 1812, huwde eerst te Oldenbroek 2 Aug. 1789 met Mr. *Daniel Jannette Walen,* geb. te Dordrecht 12 Januari 1766, overl. te Kampen 19 Januari 1800, Lid in den Raad aldaar.

   Uit dit huwelijk:

   1. *Henriette Wilhelmina Jannette Walen,* geb. 1792, overl. te Leiden 27 Oct. 1832, geh. geweest met *Jacobus Scheltema Jr,* fabrikant te Leiden, uit dit huwelijk drie kinderen.
   2. *Jean Pierre Jannette Walen,* geb. 1794, koopman te Amsterdam, gehuwd met *N.* de *Vos Brouwer.*
   3. *Barta Jeanne Julie Jannette Walen, geb.* 1796, gehuwd met *Willem Jacob Steinbach*, directeur der posterijen te Amersfoort.
   4. *Maria Beata Jannette Walen,* geb. te Kampen 17 Dec. 1798, overl. te Ginneken 13 October 1883, huwde op den huize Oldhorst bij Oldenbroek 25 Oct. 1823 *Pieter (de Josselin) de Jong* [4]), geb. te Oirschot 31 Januari 1789, overl. te Ginneken 4 Nov. 1867, notaris te St. Oedenrode (zoon van Mr. *Gerard de Jong* en *Allegonda Schouw).*

   Zij huwde voor de tweede maal in 1804 met *Frans Thomas Engelenburg,* uit welk huwelijk de volgende kinderen ;

   5. *Vredenrijk Jan Engelenburg,* geb. 1805, notaris te Olst [5]), huwde Deventer *Catharina Christina van Delden.*
   6. *Lodewijk Hendrik Engelenburg,* geb. 1807, overl. 9 Febr. 1833.
   7. *Maria Catharina Albertina Everhardina Engelenburg,* geb. 1809, huwde C. *M.* van der Goes, notaris te Asten, later te Beek gem. Ubbergen [6]).
   8. *Jacobus Johannes Christoffel Engelenburg,* geb. 181.1, overleden Januari 1821, en
   9. *Eephraïma Barta Johanna Engelenburg,* geb. *13* Oct. 1812.

   Genoemde *Frans Thomas Engelenburg* is nog gehuwd geweest met *Lucia Maria Westerlo,* overl. op den huize Oldhorst 12 Mei 1848.

III. Mr. *Jacobus Johannes Christoffel de la Sablonière,* geb. te Kampen 16 Maart 1761, overl. aldaar 21 April 1835, huwde te Baambrugge gem. Abcoude 24 December 1823 met *Alida Johanna Clement* (dochter van Mr. *Johan Christiaan* en *Alida van*

---

1) Zie ook: Kwartierstaat van Mr. Pieter de Josselin de Jong in de Genealogische kwartierstaten van Ned. Geslachten door v. Rhede v. d. Kloot en Bär (uitgave van Stockum & Zoon 188'7) en lakstempel op een brief van de Wed de la Sablonière-Clement d.d. Kampen 21 Juli 18'73 aan haar broeder A. van der Poest Clement te Zevenbergen.

2) Alwaar *Jean* de *la Sablonière* (1) „procureur" genoemd wordt. Red.

3) Zie: P. M. Netacher, Geschiedenis van de Koloniën Essequebo, Demerary en Berbice, blz. 329.

3 P. de Jong, notaris te St Oedenrode van 1818-1856 (zie: Register der Protocollen van Notarissen in Nederland. Uitgegeven door de Broederschap der Notarissen in Nederland 1916 blz. 124).

5) V. J. Engelenburg, notaris te Lunteren 1832 en te Olst van 1832-1836 (id. blz. 75).

6) C. M. van der Goes, notaris te Asten van 1835-1844 en te Beek, gem. Ubbergen, van 1844-1867 (id. blz. 89).

Linden van den Heuvell), geb. te Middelburg 8 Maar 1796, overl. te Kampen 29 April 1877 [7]).

Uit welk huwelijk:

a. ***Louisa Agneta Beata de la Sablonière,*** geboren huizt Paddenburg onder Baambrugge 1 Nov. 1824, over1 te 's-Gravenhage 12 October 1890, gehuwd te Etter en Leur 6 Juni 1850 met *Johan Reinier Leonarc* ***van der Gronden,*** notaris te Nijmegen [8]), overl. al daar 13 Aug. 1867.

b. Mr. ***Stefphen Hendrik de la*** *Sablonière*, geb. huize Paddenburg onder Baambrugge l Oct. 1826, Burgemeester van Kampen van 9 Dec. 1866 tot 1 Jul: 1885, Lid van de Gedep. Staten van Overijssel sinds 3 Juni 1885, officier der Orde van de Eikekroon overl. te Kampen 31 Augustus 1888.9)

c. ***Jacobus*** *Johannes* ***Christoffel de la Sablonière,*** geb huize Paddenburg onder Baarnbrugge 22 Januari 1827, overl. te Utrecht 6 Sept. 1849 als student in de rechten.

d. *Eephraïma* ***Barta Johanna de la*** *Sablonière,* geb te Kampen 24 Nov. 1868, overleden te Winterswijk(?) 1918. Zij huwde te Utrecht 14 Juni 1849 met ***Adriaan Karel*** *van* ***Eelde,*** geb. te Utrecht 24 Februari 1863 (zoon van ***Antoni Johannes*** en ***Johanna Cornelia*** *van Haeften*), overl. te 's-Gravenhage 12 Juli 1884. [10]).

Uit dit huwelijk:

1. ***Johanna Cornelia van Eelde,*** geb. te Beek bij Nijmegen 26 Maart 1867, overl. te 's-Gravenhage 10 Juli 1882.

2 ***Jacobus Johannes*** *Christoffel* ***van Eelde,*** geb. te Zalt-Bommel 27 Januari 1861. Bij Kon. besluit van October 1888 nº werd hem vergund den naam de ***la Sablonière*** bij den zijnen te voegen en zich te noemen ***J. J. C. de la Sablonière van Eelde.*** Hij huwde 15 Mei 1889 ***Jantina*** *van* ***Dam,*** geb. te Groningen.

Uit dit huwelijk:

1. ***Jurrian de la Sablonière van Eelde,*** geb. te 's-Gravenhage 26 Febr. 1890. Hij huwde te Dieren 20 Augustus 1918 met ***J. M. Goossens.***

2. ***Ephraïma Barta Johanna de la Sablonière van Eelde,*** geb. te 's-Gravenhage 5 Mei 1892.

3. ***Adriaan Karel de la Sablonière van Eelde,*** geb. te Utrecht 16 Juli 1894, overl. te Voorschoten 9 April 1909.

e. Barta *Clara* ***Johanna de la Sablonière,*** geb. te Kampen 14 Sept. 1831, overl. aldaar 12 Januari 1832.

BIJLAGE A.

de Lussanet.

1. ***Jan de Lussanet*** [11]), gehuwd den 18 September 1667, oude stijl, met ***Aurelia de Langh*** te Aarhausen, 1½ uur buiten Emden in Oost-Vriesland, en zij in den Heer ontslapen te Leuven 12 April (1692?) waaruit:

1. ***Peter Hendrik de Lussanet,*** geboren te Gorcum 17 Juny 1668, gedoopt 19 dito, heeft tot peet meutie van der Graeft en ons swager Hendrik de Langh.
2. ***Madeleen Elisabeth de Lussanet,*** geboren. te Gorcum 1 Aug. 1669,gedoopt den 4 Aug. Peet: mijne moeder.
3. ***Jan de Lussanet,*** geb. den 23 Januari 1671, gedoopt denzelfden dag, tot peet: om (oom) Mierop, Gorcum, en overleden 23 February 1671.
4. ***Fronica de Lussanet,*** geboren te Gorcum 20 Juni 1672, gedoopt den 22 dito, tot peet nicht Heinsius. Dat kind overleden 31 July 1672.
5. ***Fronica de Lussanet,*** geb. 28 November 1673, gedoopt denzelfden dag, hebbende tot peet mijne moeder en oom Myerop te Gorcum.
6. ***Daniel de Lussanet,*** geboren te Kampen den 14 November 1676, oude stijl, hebbende tot peet neef Daniel Smaut, overleden 19 April.
7. ***Jan Willem de Lussanet,*** geboren te Kampen 25 Augustus 1677, gedoopt den 27e. Heeft tot peet mijnheer de Overste Holsappel en de oudste juffrou van Siegen, overleden 27 September 1689,oude stijl.
8. ***Joseph de Lussanet,*** geboren te Maastricht den 26 December 1679 en gedoopt 27 dito aldaar, in de kerk op het Vrijthof, zonder peet.
9. ***Anna Judith de Lussanet,*** geboren te Swol 7 February 1682, oude stijl, gedoopt den 8 Febr., tot peet de Luijtenant Pieffer en onse cousin ende matant Bussinck. De Heer Kapitein Rouse en Zijn Ed. huisvrouw, hebben in plaats van cousin en matant gestaan. Overleden te Nimwegen 7/17 Augustus 1693.
10. ***Helena de Lussanet,*** geboren te Swoll, 29 April 1683, oude stijl, ten doop gehouden door hare oudste suster Magdalena Lisabeth de Lussanet.
11. ***Hendrik: Jansen de Lussanet,*** geboren te Nimwegen 4 Mei 1685, nieuwestijl. Gedoopt in de Groote Kerk ten overstaan van mij en mijne oudste dochter.
12. *Sophija* ***Aurelia de Lussanet,*** geboren te Nimwegen 10 December 1786, gedoopt den 13den en ten doop gehouden door de huijsvrouw van den Heer Capitain Bierman.
13. ***Johanna Elisabeth de Lussanet,*** die volgt 11.
14. ***Christoffel Helmigh de Lussanet,*** geboren 2 January 1691, nieuwe stijl, te Nimwegen, en gedoopt in de

---

[7]) Uit een brief van A. J. Clement aan haar vader Mr. J. C. C. d.d. 's Gravenhage 7 April 1822 blijkt dat Mr. J. J. C. d. 1. S. woont op den huize Zwaluwenburg onder Odenbroek, doch binnenkort een ander buiten (Paddenburg te Baambrugge onder Abcoude) zal gaan betrekken. Uit latere brieven dat in 1827 Paddenburg wordt verkocht en zij in 1828 naar Kampen vertrekken.

[8]) J. R. L. van der Gronden, notaris te Nijmegen van 1857-1867 (zie Register Prot. van Notarissen 1916 blz. 9-1).

[9]) In de Zwolsche Courant .. Oct. 1885 wordt melding gemaakt dat het geschenk dat hij bij zijn aftreden als Burgemeester van de ingezetenen van Kampen ontving bestaat uit een op een zwart marmeren voetstuk geplaatst zilveren beeld, voorstellende de Stedemaagd van Kampen. Zij houdt in de rechterhand een lauwerkrans en haar linker. hand rust op 't wapen van Kampen; aan haar voeten prijken de jaartallen '1866-1885, terwijl aan de kolom achter haar het naamcijfer van den heer Sablonière is aangebracht. Op het marmeren voetstuk vindt men vóór eene plaat, die het opschrift „Huldeblijk" ene bevat, en achter ziet men het familiewapen van den heer d. 1. S. De Raad der gem. Kampen besloot de verlengde IJselkade, beginnende met de Koornmarktspoort, den naam te geven van „de Sablonièrekade" ter eere van den afgetreden burgemeester (Nieuws v/d Dag 30 Juli 1885).

Door het Genealogisch-Heraldisch Archief te 's Gravenhage is in 1888 uitgegeven een „Catalogus van het Kunstboek vau Philippus 11, Hertog van Pommeren, toebehoorende aan Mr. S. H. de la Sablonière te Kampen, opgemaakt door Mr. J. Nanninga Uitterdijk.

[10]) Zie wapen *van* ***Eelde:*** Ned. Leeuw XXXVIII kol. 188. Het zelfde wapen vond ik op een brief van A. K. van Eelde 7 Maart 1878 te Kampen, aan A. J. van der Poest Clement te Amsterdam.

[11]) Van wien de onderstaande aanteekeningen afkomstig zijn.

groote kerk, hebbende tot getuijgen, jufvrouw Theodora van Voorst en mijn oudste zoon. Overleden 28 July 1691, oude stijl, aldaar.

15. . . . . .. ***de Lussanet.*** laatste zoon, geboren te Leuven Maart 1692 Heeft tot peet : de Prins van Birckenfeld en de Overste Haemerstein, die hem selven ten doop hebben gehouden. Overleden Maart 1692.

II. ***Johanna Elisabeth de Lussnnet,*** geboren te Nimwegen 6 July 1688. Hare getuijgen sijn Elisabeth Backers huisvrouw van Dominee Leeuwen en Antonetta Kiebes huisvrouw van den heer Vendrig Salma. Huwde met Capitein ***Jan de la Sablonière.***

Bijlage B.

Van Dijck.

Onder mijne papieren bevindt zich een herdruk (1839) van een „Zeegenwensch op het goude huwelijksfeest van den Weledelen Gestrengen Heer ***Gerhardus van Dyclc,*** oud burgemeester der stad Campen, en Mevrouwe ***Adriana van der Ley,*** mijn veel geliefde Papa. en Mama, Egtelijk vereenigt in den Jare 1706 den 6 July binnen Amsteldam in de Nieuwe Kerk en plegtig gevierd in 't jaar 1766 den 6 Julij binnen Campen, door hun onderdanige Dienaresse en liefhebbende Dogter ***Elisabeth Jacoba de Lussanet de la Sablonière***, gebooren van *Dyck*".

Bijlage C.

Schultz.

1. ***Ephraim Schultx,*** geboren te Barlien (Berlijn) 8 April 1684, overleden 22 December 1751, gehuwd den 13 January 1715 met ***Barta Brunnier*** (dochter van ***Willem*** en ***Barbera de Mulder),*** geboren 2 January 1696 en overleden 2 April 1741.
   Waaruit:
   1. ***Barbera Johanna Schultx,*** die volgt II.
   2. ***Gesiena Juliana Schultz,*** die volgt II bis.
   3. ***Ephrahm Willem Schultz***, geboren te Campen 16 December 1718, capitein ten dienste dezer landen.
   4. ***Aleidn Theodora Schultz,*** geboren 8 Mei 1720, overleden 10 October 1722 aan de pokken.
   5. ***Beata Louise Schultz,*** geboren 28 Mei 1722, overleden 10 November 1722 aan de pokken.
   6. ***Beata Louise Schultz,*** geboren te Campen 27 Augustus 1724, gehuwd 13 December 1749 met ***Stephan Hendrik de la Sablonière,*** geboren 10 September 1714, Capitein in dienst van den Staat en den 20 October 1768 vertrokken als Gouverneur naar de Berbice en aldaar overleden 17 July 1773. Zij overleed te Campen 14 Januari 1779.
   7. ***Bernard Godfried Schultz,*** geboren 28 Maart 1726, overleden 31 July 1730.
   8. Mr. ***Guilliam Schultz,*** die volgt 11 ter.
   9. ***Alardus Johannes Schultz,*** die volgt II quat.
   10. Mr. ***Jan Christoffel Schultx,*** die volgt II quinq.
   11. ***Adam Godfried Schultz,*** die volgt II sext.
   12. ***Bernard Frederik Schultz,*** geboren te Campen 14 Februari 1738.

11. ***Barbera Johanna Schultz,*** geboren 1 October 1715, overleden 23 September 1776, gehuwd te Campen 20 January 1739 met ***Joächim Jan*** Arnold ***van Ongeren***, Lid der gesworen gemeente en Scholtus van Enst en Meulebeurt (op Schokland), geboren 7 February 1711.
    Waaruit:
    1. Simon van *Ongeren*, geb. 24 Sept. 1739. overl. 2 jaren oud.
    2. ***Helena Sophia van*** *Ongeren*, geb. ***20 Nov. 1740.***
    3. ***Albertus Arnoldus van*** *Ongeren*, geb. 9 Febr. 1743.
    4. *Hermanna* ***van*** *Ongeren*, geb. 20 Nov. 1744, gehd July 1766 met Mr. ***Aron Exalto*** *d'Almares*, Secretaris en Verwalter hoofdschout van Hasselt.
       Waaruit:
       a. Theodorus Marcus *Exalto d'Almares*, geb. 20 April 1766.
       b. Barbara Johanna Exalto *d'Almares.*
       c. Helena Eleonora Exalto *d'Almares*, geb. 3 Aug. 1769.
       d. *Barta* ***Wilhelmina Exalto*** *d'Almares.*
    5. ***Barta Eleonora van*** *Ongeren*, geb. 20 Nov. 1744, gehuwd 28 Juli 1776 met *Willem* ***Adriaan Joan*** *Bruijning*, geb. ***22*** Mei 1740 te Ceylon, waar zijn vader Gouverneur was.
    6. ***Gesiena*** *Juliana* ***van*** *Ongeren*, geb. ***14*** Aug. 1749.
    7. ***Berendina Amelia Eleonora van*** *Ongeren*, geb. 8 Juli 1752.
    8. ***Amelia Eaerdina*** *van Ongeren*, geb 12 Dec. 1756.

II bis. ***Gesiena Juliana Schultz,*** geb. 18 ***Nov. 1716,*** gehd te Campen met *Johan van Toever*, Lid der gesworen gemeente.
Waaruit: ***Barta Johanna van*** *Toever*, geb. te Campen 12 Sept. 1767.

II ter. Mr. *Guilliam* ***Schultz,*** geb. te Campen 21 Febr. 1728, Advocaat voor den Ed. Hove van Friesland en mede-gecommitteerde ten Landdage, gehd in 1762 met ***Tietsia*** *Terpstra* te Franeker. [12]).
Waaruit:
1. ***Ephraim Schultz.***
2. ***Cornelis Schultz,*** geb. te Franeker 26 Juny 1763.
3. ***Barta*** *Bouwina Schultz,* geb. te Franeker 31 January 1755.
4. *Cibbeltje Schultz,* geb. te Franeker 2 Nov. 1766.
5. ***Johanna Schultz,*** geb. te Franeker 12 Mei 1768.

II quat. ***Alardus Johannes Schultz,*** geb. te Campen 8 Maart 1730, huwde eerst den 8 Dec. 1761 met *Catharina* ***Prins,*** geb. te Amsterdam 11 Nov. 1726 en overl. 7 April 1763 [13]) en daarna den 22 Nov. 1763 met ***Wilhelmina*** *Reminck*, geb. te Deventer 5 Mey 1725 en weduwe van kapitein ***Abram Allebregt*** *Schurer*, geb. te Bern.
Waaruit, allen uit het 1e huw.:
1. *Ephraïm* ***Schultz,*** geb. *3* Sept. 1752, overl. in 1764.
2. *Clara* ***Schultx,*** geb. te IJsselmuiden 21 Aug. 1754.
3. *Ephraïm Schultz*, geb. te IJsselmuiden 21 Aug. 1764.
4. *Bartha* ***Schultz,*** geb. 1 Oct. 1767.

II quinq. Mr. ***Johan Christoffel Schultz,*** geb. te Campen 16 July 1732, in 1766 als Advocaat naar O.I. gegegaan, huwde te Batavia 17 Febr. 1758 met *Jacoba* ***Grote,*** geb. te Batavia.
Waaruit, allen geb. te Batavia:

[12]) Volgens Ned. Leeuw XXXV was hij gehuwd met ***Julia*** Terpstra.
[13]) Zij was eene dochter van ***Gerrit Jan Prins en*** *Clara Valck.* RED.

1. ***Louwerentia Jacoba Schultz.***
2. ***Berta Johanna Schultz.***
3. ***Ephraïma Schultz*** [14]).
4. ***Barbera Johanna Schultz.***
5. ***Dorothea Louisa Schultz.***
6. ***Gesiena Schultz.***
7. ***Christoffel Schultz en***
8. ***Laurens Erederik Schultz,*** geb. ***10*** October ***1775.***

II sext. ***Adam Godfried Schultz, geb. te*** Campen 28 January 1734, Ontvanger der convooyen en licenten, geh[d] 31 Oct. 1770, met ***Françoisa Joannn Doitsma*** te Dokkum.

Waaruit:

1. ***Ephraïm Schultz.***
2. ***Aletta Barta Agatha Schultz,*** geb. 5 Dec. ***1773.***

BIJLAGE D.

Brunnier.

Willem Brunnier, overl. 26 Dec. 1731, huwde eerst ***Barta Stolte*** en daarna ***Barbera de Mulder,*** di0 overleed 9 Febr. 1732.

Uit 1e. huw.:

Gesiena Brunnier, geh[d] in 1e. huw. met ***Welter Bello*** (?) en in 2e huw. met ***Berend Thibaud.***

Uit 2e huw..

1. ***Arnoldus Brunnier,*** overl. 1 Nov. 1728, huwde ***Margaretha van Haarst,*** waaruit:
   1. ***Willem Brunnier*** en
   2. ***Maria Brunnier***
   (Nargaretha van Haarst, weduwe geworden, herhuwde met ***Lucas Breevoort,*** waaruit ***Jacoba Breevoort).***
2. ***Elias Brunnier,*** overl. 12 Maart 1729, gehuwd met ***Cornelia Pik,*** waaruit :
   1. ***Elias*** Brunnier, overl. te Batavia.
   2. ***Willem Brunnier.***
   3. ***Maria Brunnier.***
3. ***Gesiena Juliana Brunnier,*** overl. 17 Sept. 1731, geh[d] met.... ***Kronenburgh.***
4. ***Jannus Brunnier,*** geh[d] met ***Aleyda van Berkum,*** waaruit :
   1. ***Willem Brunnier.***
   2. ***Hester Brunnier.***
   3. ***Klaas Brunnier.***
   4. ***Aleyda Brunnier.***
   6. ***Guilliam Brunnier.***
   6. ***Berenardus Brunnier.***
5. ***Guilliam*** Brunnier, geb. 10 Febr. 1691, Burgemeester van Campen en gecommitteerde ter admiraliteit, overl. 6 July 1773, huwde eerst 27 Juny 1714 met ***Femmina van Ditten***, overl. 27 January 1720 en daarna den 14 Nov. 1720 met ***Johanna Rensia Ekkelboom,*** geb. 7 July 1687 en overl. 6 Dec. 1771.

   Uit het 1e huw.:

   1. ***Jan Brunnier***, geb. 7 Juny 1716, overl. zonder kinderen A°. 1740, gehuwd met ***Sterke. Zij*** hertrouwde met Nicolaas ***van Berkum.***
   2. ***Hester Brunnier,*** geb. 14 January 1717, overl. 19 July 1719.

[14]) ***Ephraïma Schultz*** gehuwd te Batavia 16 Januari 1796 met Jan ***Berkhout van*** Alkmaar. Ned. Leeuw **XXIII**, kol. 197.

3. ***Willem Brunnier,*** geb. 17 July 1719 overl. 26 Oct. 1719.

   Uit het 2e huw.:

4. ***Helena Maria Brunnier,*** geb. 19 Dec. 172 1, overl. 11 Julij 1724.
5. ***Bernardus Brunnier,*** geb. 1 Mei 1723, overl. 6 Juny 1723.
6. ***Querinus Brunnier,*** geb. 22 Dec. 1724, huwde eerst den 7 Juny 1747 met Anna ***Bakker,*** geb. 17January 1724 en overl. 14 December 1763 en daarna den 6 July 1773 met ***Maria Eabius,*** geb. 16 Maart 1736.

6. ***Barta Brunnier,*** geb. 2 January 1696, geh[d] 13 January, 1715 met ***Ephraïm Schultz,*** geb. te Berlijn8 April 1604.

Genealogische fragementen.

(Van der Marck, Ribbius, Verspyck, van der Horst, van Blankesteyn e. a.),

medegedeeld door A. J. DOMIS.

In mijn bezit bevinden zich een aantal familiepapieren, in hoofdzaak afkomstig van Mr. A. A. van der Marck (1786-1831) [1]) en omvattende, behalve genealogische tabellen van de hand van laatstgenoemde, eene origineele ***genealogza propriae familiae van der Marck*** uit de 1ste helft der 18e eeuw [2]), bijbelbladen, gedrukte communicaties enz. Aangezien zij vele gegevens bevatten, die ook voor anderen van belang kunnen zijn, heb ik gemeend die aanteekeningen, voor zoover zij mij den indruk van betrouwbaarheid gaven, te moeten publiceeren. Wegens de vele herhalingen en den minder geschikten vorm, waarin zij waren samengevoegd, heb ik de familie-aanteekeningen geextraheerd en in fragmentvorm overgebracht.

Van der Marck (Westphalen).

I. ***Johan van der Marck***, bijna 50 jaren burger te Hamm, geb. ± 1670, overl. Hamm 1638 (misschien is zijn vader: Gerhard v. d. M. geb. ± 1540, overl. Pinksteren 1690, begr. gr. k. Emden, tr. Fia Falcke, van wie Edzart en Johannes [3])). Kind ..... II.

II. 1. ***Johan van der Marck***, negociant te Hamm, geb. Hemelvaartsdag 1603, overl. 11 Feb. 1666, tr. 11 Dec. 1636 ***Anna van Summern,*** geb. 14 April 1.614, overl. 28 Oct. 1680, begr. 2 Nov. 1680, dochter van ***Eijlaart*** en ***Magdalena Mürrman*** en zuster van ***Diderik*** (een Dirck van Summern dient pretentie in op de Braziliaansche regeering 10 Mrt. 1663). Kinderen. ..... III*a.*

   2. ***Diderik van der Marck*** tr. N.N. Kind .... III*b.*

III*a.* 1. ***Magdalena van der Marck***, geb. 14 dagen vóór Martini 1636, ongeh. overl. 27 Aug. 1679.

   2. ***Johann van der Marck***, gräflich Bylantscher Richter te Halte, Keeken, Brienen en Düffelwart, geb. 26 Jan. 1638, overl. 23 Maart 1693, tr. ***Aleida***

[1]) Mr. ***Anthony Adriaan van der Marck*** (zie hieronder VI. 4), laatstelijk vice-pres. van de Reohtbank te Amsterdam, was de eerste man van mijne grootmoeder ***Antoinetta Johanna*** Constantia Nobel, later hertrouwd met Abraham ***Justus Domis.*** Door zijn kinderloos overlijden in 1831 kwamen bedoelde papieren in het bezit van mijn grootvader ***Domis.***

[2]) Opgesteld door Mr. ***Johan Adolf van der Marck*** (zie hieronder (IV*c* 1).

[3]) Zie Maandb. XXXVI, k. 48 sub IV ter.

Demmers, geb. 1643, overl. 16 Oct. 1706. Kinderen ..... IV*a*.

3. ***Catharina van der Marck,*** geb. 12 Mei 1640, overl. 11 Jan. 1656.

4. ***Dieterich van der Marck,*** geb. Hamm 22 Nov. 1642, overl. 5 Nov. 1708, rentmeester te Blankenstein.

5. *Herman* ***van der Marck,*** geb. 8 Jan. 1.645, overl. 23 Dec., begr. 29 Dec. 1682.

6. ***Alexander van der Marck,*** geb. 4 Jan. 1647, overl. 8 April 1651.

7. *Gerhardt* ***van der*** *Marck*, geb. 18 Nov. 1648, overl. 16 Apr. 1706, tr. ***Anna Margaretha v. d. Hardt,*** geb. 1663/4, overl. Hamm 30 Oct. 1728. Kinderen ..... IV*b*.

8. *David van* ***der*** *Marck*, raadsvriend en koopman te Hamm, geb. 29 Oct. 1650, overl. Hamm 29 Dec. 1728, tr. ***Helena Hart,*** geb. 3 Juli 1658, overl. 7 Sept. 1727, dochter van *Thomas*, overl. 26 Mrt 1674, en ***Helena Lintlau,*** overl. 3 Juli 1658, wier overige kinderen waren : 1° ***Johan Gisbert Hart,*** geb. 22 Nov. 1647 ; 2° ***Johan Heinrich Hart,*** domeinraad, geb. 11 Oct. 1650; 3° ***Barth. Adolph Hart, geb. 6*** Juli 1653 ; 4° *Cathar. Gertrud* ***Hart,*** geb. ***2*** Febr. 1655. Kinderen ..... IV*c*.

9. ***Henriclc van der Marck,*** geb. ***4*** Oct. 1652, overl. 22 Juli 1701, tr. N. N. ; zijn weduwe hertr. ***Johan Diderik Brande.*** Kinderen ..... IV*d*.

10. ***Bernhardt Wilhelm van der Marck,*** geb. 11 Nov. 1654, overl. in Italië 1706, tr. N. N. Kinderen IV*e*.

ll. ***Anna Catharina van der Marck,*** geb. 3 Sept. 1656, overl. Hattingen 22 Mei 1741, tr. huw. voorw. Hattingen 17 Apr. 1706 ***Eberhard Arnoldus Erckels,*** richter te Clyff en griffier van het ambt Blankenstein, geb. 1665/6, overl. Hattingen 4 Dec. 1727, zoon van ***Werner Erckels,*** Med. Doct. en broeder van ***Henr. George Erckels,*** predik. te Herdeche, *Fred. Gotfried Sylvester Erckels*, Med. Doct. en Prof. te Duisburg, ***Anna Sybilla Erckels,*** getr. met ***B. M.*** *Badenius*, secretaris der kanselarij van Lingen en Tecklenburg.

111 *b*. 1. ***Johan Diderik van der Marck,*** richter te Keeken, leefde te Hamm 24 Juni 1728, tr. N. N. Kind.. .. IV *f*.

IV *a*. 1. ***Ruleman Bertram van der Marck,*** in plaats van wijlen zijn vader in dato Keeken 30 Mei 1693 aangesteld tot richter te Halte, Düffelwart, Keeken en Brienen, overl. 30 Juli 1721, tr. 1° N. *van der* ***Marck*** (volgt IV ***f***. 1), tr. 2° ***Ellersiek.***

2. Johanna Maria van der *Marck*, tr. ***Evert van Laar,*** schepen *van* Huissen.

3. ***Charlotta van der Marck,*** geb. Keeken 31 Mrt 1684, overl. Doesburg 6 Jan., begr. Doesburg 11 Jan. 1774, tr. 27 Aug. 1713 door Ds. Johann von Lehnhoff, pred. te Halte en Düffelwart, Mr. ***Johan Adolf van der Marck*** (volgt IV c. 1).

IV *b*. 1. ***A. C. van der Marck.***

2. Johan Hendrik Gerard van der Marck.

IV c. 1. Mr. ***Johan Adolf van der Marck,*** promoveerde 1706, advocaat te Emmerik, richter van Praest, Doornik en Offenberg, aangesteld door Frederik Kon. van Pruisen in dato Potsdam 6 Juli 1708 tot Kon. Pruis. rentmeester des ambts Blankenstein in de graafschap Marck, aangesteld 14 Aug. 1724 tot richter te Offenberg en rentmeester van Gen. maj. Graf von Lottum, geb. Hamm 20 Dec. 1683, overl. 1758, tr. 27 Aug. 1713 ***Charlotta van der*** *Marck* (voornoemd IV ***a.*** 3). Kinderen. .... V.

2. ***Diderik*** *Herman* ***van der*** *Marck*, geb. 1692/3, leefde Aug. 1735.

3. ***Diderik David van der*** *Marck*, was Jan. 1730 te Wesel, leefde Aug. 1735.

4. ***Anna*** Josina ***Maria van der Marck,*** leefde Aug. 1735, tr. Juni 1724 ***J. M.*** Camperman, pred. te Bentheim, overl. vóór 1736; hun kinderen: 1° ***Alexander*** *Everhard* ***Camperman,*** overl. 3 Feb 1757 ; 2° ***Coenraad Adolph Willem Camperman;*** 3° N. ***Camperman.***

5. Anna Etisabeth van der Marck, overl. Bentheim 6 Jan. 1738.

6. ***Helena*** *Maria* ***van der Marck,*** overl. Hamm vóór 1736. tr. ***Hart,*** hun kind: ***Helena Hart.***

IV *d*. 1. ***Maria*** *Catharina* ***van der Marck,*** geb. Juni 1684, overl. Amsterdam 27 Sept. 1771.

2. ***Theodora Christina*** van *der* ***Marck,*** geb. 1688, overl. Amsterdam 8 Jan. 1761, tr. ***David*** *Woesthoven,* overl. vóór 1760; hun kinderen : 1° ***Johannes W.;*** 2° ***Christiaan*** *W.*, geb. Jan. 1726, overl. Amsterdam 21 Juni 1807 ; 3" ***Petrus W.*** ; 4° ***Rebecca W.,*** overl. 30 Mei 1767; 5° ***Beatrix W.***

IV e. 1. ***Johan*** *Werner* van ***der Marck*** ; over hem werd Johan Diderik v. d. M. 23 Apr. 1718 voogd.

2. *Sibilla* ***Charlotta van der Marck,*** over haar werd Johan Diderik v. d. M. 23 Apr. 1718 voogd.

IV *f*. 1. N. van ***der Marck*** tr. *Ruleman Bertram* ***van der Marck*** (voornoemd IV*a*. 1).

[Tot generatie IV behooren nog:

Johan *Daniel* ***van der Marck,*** woonde 1735 te Hamm als voogd van ***Helena Hart,*** genoemd onder IV*c* ***6.***

Dr. ***Johan Frederik van der Marck,*** Med.Doct. te Hamm, gepromoveerd 1714, geb. 1687/8, overl. 22 Jan. 1730, tr. *G. Grote*; hij liet.4 kinderen na en was neef van ***Joh. Adolf v. d. M.*** (IV*c* 1.); ***Anna Cath. Erckels,*** geb. v. d. ***M.*** (III*a* 11) was zijn tante.

Anna ***Magdalena van der*** *Marck*, geb. Juni 1685, overl. Dec. 1767 te Hamm, tr. ***Hendrik*** *Westhof*; ***zij*** liet 4 kinderen na; ***Anna Cath. Erckels,*** geb. *v.* d. ***M.*** (III*a* 11) was haar tante; hij was 12 Nov. 1734 te Hamm.]

V. 1. *Lodewijk* ***Sigismund van der Marck,*** secretaris van Dinslaken, geb. 13 Aug., ged. 20 Aug. 1714, overl. Oct. 1750; peten waren Ludwig Ruleman graf von Bylandt, Clev-Märckischer Regierungsrat en Ferdinand Sigismund freiherr von Heiden zum Clyff, drost te Blankenstein.

2. *Johann* ***David van der Marck,*** stads Med. Doct. te Doesburg, geprom. Harderwijk 21 April 1762, geb. Emmerik 27 Febr., ged. 10 Mrt. 1716, overl. Doesburg 20 Aug. 1773; peten waren zijn grootvader David v. d. M. en zijn oudtante Anna Cath. v. d. M., vrouw van Erckels, gerichtsschreiber.

3. ***Sophia Charlotta van der Marck,*** geb. ***15*** Sept., ged. 26 Sept. 1717, overl. Burg-Steinfurt 2 Apr. 1795,

4. Mr. ***Friderich Adolph van der Marck,*** prof. te Groningen, geb. 9 Mrt., ged. 22 Mrt. 1719, overl. Groningen 1 Nov. 1800, tr. Milligen 27 Juni 1762 *Agneta van der Horst,* geb. Arnhem 26 Nov. 1730, ged. Gr. k. Arnhem 29 Nov. 1730, overl. Groningen 21 Oct. 1798, dochter van Mr. ***Anthony*** en 1° ***Barta Nobel.*** Kinderen. ..... VI.

6. ***Helena van der Marck,*** geb. 24 Mrt, ged. 3 Apr. 1721, overl. Lingen 12 Apr. 1'780; peet was haar grootmoeder Helena Hart, vrouw van David v. d. M.

6. *Carl Ludwig* ***van der Marck,*** student Harderwijk 1749, Med. Doct. te Groningen, geb. Emmerik 28 Feb. 1723, ged. 10 Mrt 1723, overl. Groningen 5 Mei 1767; peten waren Cnrl Casimir freiherr von Sonsfeldt, königl. preuss. maj. infant., en Louysa Dorothea treifrau von Heiden zum Clyff geborene freiin von dem Busch.

VI. 1. ***Johanna Elisabeth Charlotta van der Marck,*** geb. Arnhem 31 Oct., ged. Gr. k. Arnhem 8 Nov. 1753 door Ds. Coest, overl. Arnhem 15 Dec., begr. Gr. k. Arnhem ***19*** Dec. 1763 ; was genaamd naar haar overgrootmoeder van moedersvaderszijde Johanna Grameij, vrouw van Johan van der Horst, en naar haar grootmoeder van vaderszijde Charlotta v. d. M.

2. ***Johanna Theodora van der Marck,*** geb. Arnhem 15 Oct., ged. Gr. k. Arnhem 19 Oct. 1766; woonde 1831 te Deventer.

3. ***Johannes Theodorus*** *Hieronymus* ***van der Marck,*** geb. Arnhem 18 Febr., ged. Gr. k. Arnhem 20 Febr. 1767, overl. Arnhem 6 Aug., begr. Gr. k. Arnhem 9 Aug. 1767,

4. *Constantia Grada Barta* ***van der Marck,*** geb. Arnhem 9 Juni, ged. Gr. k. Arnhem 15 Juni 1758, overl. na 1830, tr. Lingen 11 Mei 1784 ***Jan Jacob*** *Bouwens*, geb. 24 Jan. 1761, zoon van Mr. *Daniel* ***Johan,*** commissaris te Amsterdam, geb. 1722/3, overl. 26 Apr. 1781; hun kinderen: 1° *Daniel* ***Frederik B.,*** overl. 12 Febr. 1788; 2° ***Clasina Petronella B.,*** geb. Deventer 28 Febr. 1786, overl. na 1830, tr. ***Jean Batist de Bouge;*** 3° ***Frederik Adolph van der Marck B.,*** geb. Deventer 21 Febr. 1788, luit. ter zee, tr. Jan. 1814, ondertr. Kampen 28 Dec. 1813 ***Anna Maria Elisabeth van Ingen;*** 4° ***Jan Hendrik B.,*** geb. Groningen 7 Feb. 1790, tr. ***Johanna Petronella van Hardenberg,*** overl. 9 Mrt. 1816, van wie ***Jan Jacob Alexander B.,*** geb. 3 Mrt. 1816; 5" ***Pieter Jan B.,*** geb. Groningen 7 Feb. 1792; 6" *Daniel* ***Jan B.,*** geb. Groningen 16 Juli 1793, overl. 27 Apr. 1794; 7° ***Agnetha B.,*** geb. Groningen 3 Juli 1795, tr. ***Frederik Willem del Campo gen.*** *Camp*; 8° *Anthonij* ***B.,*** geb. Groningen 8 Dec. 1796, overl. na 1830.

4. Mr. ***Anthony Adriaan van der Marck,*** geprom. Franeker 23 Sept. 1785, advocaat te Amsterdam tot 1795, schepen Amsterdam 21 Jan. 1804 tot 1 Mrt. 1811, vice-pres. rechtbank Amsterdam Mrt. 1811, ridder kon. orde van de Unie 24 Apr. 1808, ridder keiz. orde van de Reunie 7 Mrt. 1812, geb. Groningen 8 Febr., ged. Gr. k. Groningen 13 Febr. 1761, overleden. Amsterdam 24 Mei 1831, tr. 1° Amsterdam Walenkerk 29 Mrt. 1792 *Hester Josina Swalue*, geb. Leeuwarden, overl. Amsterdam 11 Jan., begr. Amsterdam Oude k. 16 Jan 1812, wede van ***Paulus*** *Rombertus Nauta* ***Beuckens*** en eenige dochter van Mr. ***Alexander Otto*** en ***Belida Beuckens;*** tr. 2° 's-Gravenhage 22 Dec. 1814 ***Calharina van*** *Nispen*, geb. 's-Gravenhage, overl. Amsterdam 11 Oct. 1866, jongste dochter van Mr. ***Johan*** en ***Pauline Jacoba*** *Croiset*; uit dit 2° huw. een doodgeb. zoon 3 Aug. 1818; tr. 3" (Weesperkarspel?) 20 Nov. 1829 ***Antoinetta Johanna Constantia Nobel;*** geb. Zwammerdam 12 Mrt., ged. Hev. Gem. Zwammerdam 24 Apr. 1808, overl. Leiden 18 Nov. 1884, dochter van ***Pieter*** en *Angelique* ***Slicher;*** zij hertr. ***Abraham*** *Justus Domis.*

6. *Carel* ***Albert van der*** *Marck*, geb. Groningen 14 Dec., ged. Gr. k. Groningen 17 Dec. 1762, sneuvelt 10 Sept. 1799 bij Crabbendam in N.H. tegen de Engelschen als captein in Bataafschen dienst.

7. ***Johanna*** *Jacoba van* ***der Marck,*** geb. Groningen 3 Febr., ged. Gr. k. Groningen 6 Feb. 1764, overl. na 1830.

8. ***Frederik*** *van* ***der Marck,*** geb. Groningen 4 Febr., ged. Gr. k. Groningen 8 Feb. 1765, overl. Deventer31 Oct. 1822, capteinin Bataafschendienst.

9. ***Hendrik*** *Cornelis* ***van der Marck,*** geb. Groningen 25 Jan., ged. Groningen Gr. k. 31 Jan. 1768, overl. Lingen.

(Wordt vervolgd).

Ondertrouwden te Doesburg in de jaren 1559-1579 en 1585—1586,

medegedeeld door A. P. G. HENS.

(Vervolg van XLI, 28.)

[blz. 17.]

*A^no^* ***D. 1568,*** *a festo Victoris* [1]).

Hans *Vlessen.*
Wychmoet *the Haen.*
Jan *Nullen.*
Griet *Gerritss.*
Thiis Wygers.
Stiin *Wolters.*
Jan *Albertz.*
Harmen *Henrickss.*
Evert *Jansen.*
Triin *Janssen.*
Jan *lansen.* } A° 1569 ipso die Augusti.
Evertgen *Wyers.* }
Segewolt *then Herenhaeff.*
Joff. *Jan van Wiinbergen.*
Claes *then Oert.*
Jut *then Oostenderrep*
Henrick *Meckinck.*
Aeltgen *Wetters.*
Gerrit *Schrieck.*
Sweentgen *Henrickss.*

*A^no^* ***D. 69*** *a festo* ***Pontiani.***

Arnt *Barst.*
Evertgen *Sweers.*
Jan *Janzen.*
Jenneken *Gerritzen.*
Thoenis *thc Haen.*
Agnes *van Berffelt.*
Jacob *van Reinoert.*
Aeltgen *fhoe Haen.*
Augustinus *Meyerinck.*
Maria *Peterss.*
Reyner *fhen Barg.*
Gertgen *Damen.*
Wolter *van Lennip.*
Griet *Evertss.*
Arien *Derickss.*
Grietgen *the Vennis.*
Lubbert *Ossman.*
Elsken *then Burg.*

[blz. 18.]

A festo Pasche A° ***69.***

Jan *Henrickss.*
Harmken *Pouwels.*
Gerrith *van Heethuyzen.*
Hilleken *Arnzen.*
Gerrith *van Stockraen.*
Merri *Kreivengers.*
Thoenis *Helmichs.*
Wiiss *Noirdinx.*
Geerlich *Goetschalck.*
Gerrithgen *Roevers.*
Jochim *Jorns* (?).
Aeltge *Henrickss.*
Driis *Smyf.*
Geertgen *Janss.*

[1]) 10 October.

Gerrit *the Byner* (of *Byver*).
Geertgen *Massop.*
Cornelis *Lambertss.*
Belia *Jacobss.*

A festo Penthecostes.

Fredrick *van Dam.*
Cathriin *van Huen.*
Rutger *Kloeck.*
Lum *Henrickss.*
Daem *then Herenhaeff.*
Joffer *Arnt van Baerl.*
Herbert *van Haegen.*
Petronella *Jacobzen.*
Jan *lansen.*
Grietgen *Derickss.*
Henrick *Vriithof.*
Frerick *Massinck.*
Harmen *Baerkens.*
Gerritgen *van Lenip.*
Aernt *Ringenberch.*
Gertgen *Jansen.*
Ebbert *Henrickss.*
Aeltgen *Bettinx.*
Henrick *Heyendael.*
Bertgen *Willinx.*
Steven *Schut.*
Fyken *van Tuyll.*

[blz. 19.]

Marien *Gerlichs.*
Frederick *Henrickss.*
Derick *Janssen.* cop. sunt. A⁰ 157. 3 Julii.
Hilleken *Doyss.*
Harmen *Willemsen.*
Henrick *Claessen.*
Jan *Vruncken.*
Aeltgen *van Assen.*
Gerrit *Kortbeck.*
Lutgert *Schaeps.*
Jan *Voss.*
Jorien *Noirdinx.*
Derick *Steegman.*
Triin *Borns.*
Rutger *Joisten.*
Essel *Gadschalx.*

Anno 1570 Ab Epiphania.

Goert *Evertss.*
Jenneken *Dirickss.*
M. Goert *de Wyse.*
Lutgert *Zoer.*
Jan *Henrickss.*
Jenneken *Kreyenvengers.*
Dries *Piill.*
Sween *opten Noirt.*
Jacob *Beernzen.*
Elsken *Lambers.*
Wilm *Lucas.*
Geertgen *Gerritss.*
Henrick *Weyer.*
Henricksken *Berntss.*
Jan *van der Heyd.*
Stiin *Rutgers.*

A Festo Pasche.

Gerrit *Strenger.*
Gerritgen *Haecks.*

[blz. 20.]

Bernt *the Grotenhorst.*
Liisken *the Stall.*
Harmen *tho Averdiick.*
Belyken *Ross.*
Derick *Cfoevinck.*
Jenneken *Janssen.*
Jan *Smelinck.*
Mechtelt *Peterss.*
Steven *Gerritss.*
Thonisken *Hiddinx.*
Jan *Harmenss.*
Harmken *lansen.*
Gerrit *Janbroers.*
Liisken *van der Heyd.*
Wilm *Wetters.*
Liisbeth *Wolters.*
Henrick *Ansem.*
Stiintgen *Pauwenberchs.*
Jorien *Derickss.*
Grietgen *Bastianus.*
Reyner *Aerntss.*
Niesken *Derickss.*
Derick *Dericksen.*
Aertgen *Janssen.*
Derick *Gerritss.*
Maria *lansen.*
Jan *Wilmsen.*
Hendrixken *Derickss.*
Pelgrom *then Voird.*
Joffrou Kasiin *van Hoinn.*
Thonis *Haeck.*
Derick *Smeynck.*
Evert *van Voirst.*
Henrixken *Henrickss.*
Harmen *Henrickss.*
Hadewich *Gerritss.*

[blz. 21.]

Gerrit *van Wesick.*
Ytgen *Brantss.*
Gerrit *Lambertz.*
Anna *Wolfers.*
Henrick *Wychers.*
Griet *Aernsen.*
Jan *Zoer.*
Griet *Bongers.*
Goessen *Sweeckers.*
Berntgen *Janss.*

A festo Epiphanie A° 1571.

Evert *Damen.*
Hilleke *Baex.*
Gerrit *Peters.*
Mechtelt *lansen.*
Warner *Janss.*
Aeltgen *Aelbertss.*
Jorien *van Elst.*
Cornelisken *Loefs.*

A festo Pasche A°. 1571.

Henrick *Henrickzen.*
Liisken *Driessen.*
Henrick *Wilmss.*
Jenneken *Evertss.*
Jan *Pouwels.*
Jut *Peters.*
Henrick *Wilmsen.*
Gerritken *lansen.*

A festo Penthe(costes).

Henrick *Scharffert.*
Jof. Margriet *Smalevelts.*
Aernt *Smit.*
Wilmken *Lippers.*
Evert *Kerchof.*
Griet *Damen.*
Gerrit *Harmens.*
Gertgen *Jansen.*
Jan *Lubbertz.*
Griet *Jacobs.*
Jan *Arnss.*
Stiin *Lerinckx.*
Gerrit *Evertzen.*
Harmken *Rutgers.*
Jan *Reiners.*
Arien *Symyss.*
Gerryth *Wynckelman.*
Geertruyd *Versteegh.*
Severiin *Derickzen.*
Srietgen *Roeloeffs.*

[blz. 22.]

A^no D. 1571 a festo Victoris.

Jan *Gygynck.*
Joff. Fye *van Renzelair.*
Arndt *then Zandt.*
Aeltgen *Janss.*
Jan *van Mallen.*
Jenneken *Ubbekynck.*
Jan *Meuss.*
Elsken *Gerritzen.*
Gerrith *Wolfers.*
Jenneken *Kreemers.*
Henrick *Huyskens.*
Niisken *Janss.*

A festo Eyiphanie A° 72.

Wilhem *the Voerthuys.*
Liisken *Bervels.*
Jan *Wycherss.*
Heyle *Janssen.*
Bernt *Henrycksen.*
Triin *Garrytsen.*
Franss *Goessens.*
Heylken *Wemers.*
Henrick *Henrickss.*
Werner *Janss.*
M. Wilhem *Thomassen.*
Jacob *Jannsen.*
Henrick *Boeff.*
Jennycken *van Marwick.*
Berndt *van Berckem.*
Wende11 *Hoefsmyts.*
Jan *Koenen.*
Stiin *Henricks.*
Wilhem *van Leenep.*
Elizabeth *Boemss.*
Arien *Kruesen.*
Luth *Rensen.*

[Ingevoegd twee snippers papier. Op het eerste staat op de binnenzijde onderste boven:]

Egbert *Driessen.*
Jenneke *Steynfges.*
Zell *Wansinck.*
Fenneken *Diemers.*

[Op het tweede staat op de achterzijde:]

Lubberth *Straetman.*
Raepken *Verstraeten.*

[blz. 23.]

Wilhem *Zewinck.*
Joerien *Bervels.*
Rutger *then Holtendorp.*
Griet *Reiners.*
Henrick *Lamberts.*
Mechtelt *Harmens.*

A fcsto Pasce 72.

Deryck *Jansoen.*
Aeltyen *Rutgers.*
Deryck *Post.*
Liiss *Kettelbueters.*
Henrick *van Lochum.*
Hendersken *Smeyncks.*
Jan *Harmenss.*
Anna *Everths.*
Henryck *Verness.*
Mary *Claessen.*
Arnth *Smyt.*
Aeltyen *Boenyncx.*
Garryt *Henrycx.*
Fyken *Bodden.*
Harmen *Broeckeler.*
Stiin *van der Ness.*
Jan *Jacobs.*
Beel *Henricks.*

A festo Michaëlis 72.

Lubbert *Straetman.*
Raebken *Verstraten.*

A Nativitate 73 (Kerstmis 1572) [1]*.*

Otto *Sessynck.*
Aeltyen *Wichmons.*
Henrick *van der Heyd.*
Aeltyen *Janssoen.*
Aelbert *Bernts.*
Jermycken *Sammyss.*

A festo Pasche A° 1573.

Jan *Boumeister.*
Hilken *Holtmans.*
Garryt *Scherder.*
Ennycken *ter Wocht.*
Peter *Zoest.*
Sween *Toenyss.*
Lenardt *Jansoen.*
Mary *Arntsenn.*
Jan Janssoen *van Haen.*
Gertyen *Berntzen.*

[blz. 24.]

A° 73 a Penthecost.

Thomas *ten Bergh.*
Lutgerth *Wycheryncks.*

[1]) Kerststijl.

Deryck *te Beest.*
Liisken *Hannersmakers.*
Arnt *Baerckens.*
Elisabeth *te Heickynck.*
Sweer *Zewyncks.*
Berntyen *Janssen.*
Deryc *Zarynck.*
Mary *Cornelis.*
Arnt *Wessels.*
Jennyken *Willemss.*
Alerth *Mom.*
J. Judith *Grutters.*
Bernt *Wilhemsen.*
Gertyen *Wichmuetsen.* } milites
Jan *Hilbrantsen.* }
Mary *Wolters.*
Wilhem *Lucas.*
Aeltyen *Boemss.*
Roloff *Joriens.*
Lisken *Everts.*
Garryt van *Lenep.*
Anna *Scheppers.*
Jorien *van Seell.*
Catarina *ter Beck.*
Jacobus *Holts van Huesem.*
Eeffs *Joannis.*
Hartwich *Livolen (?)*
Gruetgen *Amsinck.*
Jacob *Blieffer.*
Lya *Goetinckx.*
Goerth *Bernzen.*
Hermken *Janzen.*
Wilhem *Heyendall.*
Geesken *van Coelen.*
M. Wilhem *Hoedemaeker.*
Ryckxken *Stenderinckx.*

[blz. 25.]

Henrick *van der Heyden.*
Henricken *Martens.*
Vallick *van Zutphen.*
Aeltgen *Haex.*
Tymen *Janss.*
Geertgen *ther Klocken.*
Henrick *Vatebender.*
Gerberich *Sebastiaen.*
Ott *Henrickx.*
Gerritken *Smelinckx.*

A festo Michaëlis.

Goessen *Raemaker.*
Aeltyen *Bernts.*
Poppe *Jeukes.*
Hendersken *Heynfers.*
Deryck *Brechten.*
Aeltyen *Kremers.*
Jelys *Becker.*
Liisken *Henrycks.*
Bernth *Wychmonsz.*
Gertyen *Janssen.*

A festo Pontiani Anno 1574

Cornelis *Noyden.*
Elsken *Huenenbarts.*
Toenis *Smyt.*
Mary *Iansen.*
Harbert *van Haegen.*
Clara *Schienen* (of *Schrenen*)
Jan *Janssen.*
Lisbet *Harukes.*
Jan *Lubbertsen.*
Lisbet Henrycx *Waterfuerers*
Hans *Heinynck* (of *Heminck)* van Salfelt.
Mary *Henrycx* van 's Hartzigenboess.
Meister Wilhem *Biel.*
Idyen *van Vyerackeren.*
Jan *Arntsen.*
Griet *Elgers.*
Henryc *Jacobs.*
Lisbet *Jansoen.*

A festo Pasche.

Deryck *Heinynck* (of *Hemynck).*
Gerretyen *Berntsen* et filia *Bettynxs.*
Warner *ter Stall.*
Wyllemken *Addyncks.*
Jan *Toenysen.*
Hendersken *Boemss.*

[blz. 26.]

A festo Penthecostes.

Jan *Boenynck.*
Anna *Symons.*
Jan *Stapellfelt.*
Alyt *Everts.*
Jan *Braemelt.*
Aeltyen *Toenys.*
Bernt *Garrytsen.*
Mechtelt *Hussen.*
Criin *Claessen.*
Elsken *van Heythuesen.*
Gaert *Teelbarch.*
Mechtelt *Smyts.*
Jan *Bowman* of *Boenen.*
Anna *Jambroers.*
Aelberth *Warnynck.*
Aertyen *van Boemell.*
Garryt *Henrycks.*
Grietyen *Noerdyncx.*
Rent *Pannenbecker.*
Triin *Bowmanss.*

(Wordt vervolgd).

De stamvader van het geslacht van Doorn,

door H. C. DE MAN.

Het artikel van Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland in N° 12 van den vorigen jaargang (XL, 376 e.v.) onderving mijn plan om iets te schrijven over de onjuistheid der genealogie *van Doorn* in Nederland's Adelsboek en in Nederland's Patriciaat.

Ik meen echter toch nog eenige aanvullingen op de gegevens van Jhr. B. v. B. te kunnen verstrekken.

Bij den doop van *Ariaentje*, dochter van *Willem van Doorn* en *Lijsbeth Gijsberts* op 11 Januari 1664 (kolom 378) vermeldt Jhr. B. v. B. niet, dat in het doopboek als vader staat aangegeven: *Willem* **T.** *van Doorn.*

Nu komt in de Kerkrekeningen van Asperen [1]) van 1668 een *Willem 1 heunisz van Doorn voor* ter zake van eenige iepenboomen door hem gekocht. In de zelfde rekening vinden wij nog Willem van Doorn vermeld voor de levering van eenig zwartsel.

In de Stadsrekening van Asperen van 1658 komt „de huisvrouw van Willem van Doorn" voor in verband met door haar geleverd buskruit en in 1660 heeft Willem van Doorn den impost van den azijn gepacht. In verband met het beroep van „raedemaecker" en den naam van zijn vrouw mogen wij wel aannemen, dat de navolgende post in de Stadsrekeningen van 1663 op hem betrekking heeft :

„Betaelt aen *Lysbeth Gijsberts* voor het verstellen van een cruywagen en een nieuwe cruywagen en drie pont keerssen over den jare 1661 bij haren man zal[r] gemaect en gelevert ...."

Mag uit het feit, dat Willem van Doorn herhaalde malen zonder bijvoeging van zijns vaders naam voorkomt, de gevolgtrekking worden gemaakt, dat onderscheiding van een anderen Willem van Doorn niet noodig scheen, dan blijkt dus uit het voorgaande, dat Willem Theunisz van Doorn tusschen 1661 en 1663 is overleden. Nu komt in dezen tijd geen begraafpost van Willem Theunisz (van Doorn) voor, doch wel vinden wij in de kerkrekeningen van 1661 „2 April een graff geopent voor *Willem Jansz. van Doorne* ...."

Voor het vermoeden, dat wij hier met een schrijffout te doen hebben en dat de vader van Willem v. D. Theunis heette, pleit nog, dat Willem een zoon *Anthony* heeft gehad. In de kerkrekening van 1676 vinden wij n.l.: „1 November 1676 *Aeraentjen Willems van Doorn* beneden in de kerck begraven.. .. memorie staet in te vorderen" en „. *Nov.* (na 13) *Anthony Willemsz van Doorn* beneden 'in de kercke .... in te vorderen". Bij beide posten staat in margine „naerderhandt bet 3-10-0 bij Jan Gijsberts en in de rekeninge van de jaere 1679 verantwoort".

In de kerkrekening van 1679 staat dienaangaande: „In November 1676 zijn *Ariant Gijsbert (!) Willemsz. van Doorn* beneden in de kerck begraven waeren daerover schult seven gl. .. naederhant bij Jan Gijsberts van Asperen betaelt . ..."

Bovendien vinden wij in de Schepensignaten der Stad Asperen (Reg. loopende van 1644—1654, fol. 193), dat op 2 December 1650 Ghijsbert Pietersz. Kessel compareert, die bekent schuldig te zijn aan *Willem Teunisz* van *Doornen wnegemaecker* tot Heuckelom 200 car. guldens. In margine blijkt, dat Willem Teunis van Doorn op 9 Mei 1653 verklaart voldaan te zijn.

Blijkens hetzelfde register fol. 240 verso heeft op 18 November 1653 de loting en deeling plaats van de na-

[1]) Het geheele oud-archief van Asperen is overgebracht naar het Rijks-Archief te 's-Gravenhage en wordt thans aldaar geordend. Aan de kerkrekeningen (copieën), welke aanvangen in 1588, ontbreken slechts weinige jaren. Ik verzamelde uit die van 1588-1699 de posten voor begraven,

latenschap van Segerken *Aerts*, waarbij compareeren *Anneken Ghijsberts* geassisteert met Jan Aerts de Swart haar gecoren voocht, *Peter Ghijsbertsz Kessel* als behoutoom van de nagelaten weeskinderen van *Jan Lodewijks* zal[r], geprocreert bij Anneken Ghijsberts voornoemd [1]), Willem *van Doorn als* man en voocht van *Lijsbet Ghijsberts* en *Jan Ghijsberts* out omtrent 21 jaren. .. kinderen en kintskinderen van Segerken Aerts [2]), die weduwe was van *Ghijsbert Jans* Schoenmaecker haren vader en moeder zal*.

Willem van Doorn ontvangt daarbij de helft van 13 hont lant gelegen in de heerlijkheid Asperen in 't blocklant, nog een koopcedule sprekende op Pieter Jansz van Maurick van 2 mergens lant van Ghijsbert Jansz zal[r] gekocht en aan geld 1018 gld 15 st. Betreffende eenig geld, dat hij en zijn vrouw nog uit den boedel te goed hebben, verklaart in margine *Jan Geerits van Leeuwen* als man en voocht van Lijsbet Gijsberts op 28 Nov. 1670, dat dit sedert lang is voldaan.

Voornoemde Segerken Aerts maakt haar testament op 12 Aug. 1653 (zelfde reg. fol. 233). Den naam *van Asperen*, welken haar zoon voert, trof ik niet aan bij Ghijsbert Jansz, die meestal de toevoeging „schoenmaecker" heeft. Vgl. zelfde register fol. 26, waar op 26 Juni 1646 compareeren *Aerien Jansz* Schoenmaecker tot Heuckelom, *Ghijsbert Jansz* Schoenmaecker alhier beide erfgenamen van haer broeder zal[r] Cornelis *Jansz* Schoenmaeoker. . . . waar tevens blijkt dat *Juttien Aeriens* hun moeder was. [3]) De kerkrekening 1661 geeft op 16 Oct. het begraven van Ghijsbert Jansz Schoenmaecker.

In verband met het voorgaande kan de eerste generatie van de stamreeks in kolom 378 worden aangevuld als volgt:

1. *Willem Theunise van Doorn*, rademaker (wagenmaker) te Heukelom, later te Asperen, begr. 2 April 1661, tr. *Lijsbet Gijsberts*, begr. 23 Juli 1673 [4]), dr. van *Ghijsbert Jansz* en *Segerken Aerts*. Zijn weduwe hertrouwt met *Jan Geerits van Leeuwen*.

Aangaande Gijsbert Willemsz van Doorn wil ik nog het volgende vermelden. Uit de kerkrekening van 1677 blijkt, dat 20 Oct. 1677 een kind van Gijsbert van Doorn op het kerkhof wordt begraven. Den doop van dit kind vond ik niet. Is Gijsbert reeds vóór dien datum met Hilleken Zegers getrouwd of is zij zijn tweede vrouw? Een nadere aanduiding omtrent dit huwelijk is wellicht in Dordrecht te vinden. In de lidmatenlijst (doopboek Asperen) komt nl. in September 1678 voor : „aengenomen met attestatie Dordt *Hillichien Zegers*".

KORTE MEDEDEELINGEN.

Ketell (van Hackfort).

(XXXVI, 59 en 105, XL *235 en 380*, XLI, *28*).

Bij een kort bezoek aan het rijksarchief in Groningen heb ik eenige leden van het geslacht *Ketel1* genoteerd, die hoogstwaarschijnlijk behooren tot het meer besproken geslacht Ketel1 van Hackfort, althans hetzelfde wapen voeren. Ik heb deze aanteekeningen nog aangevuld met gegevens, die mij van welwillende zijde verstrekt werden betreffende een Drentschen tak der Ketell's, die bij den Groningschen bleek aan te sluiten.

1. *Anthonis Ketell*, dezelfde die vermeld wordt Ned. Leeuw XXXV. k. 21 etc.; hij is in 1639 schout te Meppel en wordt door de Spanjaarden vermoord. Hij was gehuwd met *Mechteld Mulert*, d[r] van Seyno en Fye van Wullen ; zij hertrouwde Vincent Uiterwijck.
   Kinderen :
   1. *Berend*, volgt II.
   2. *Seino*, volgt II bis.
   3. *Elisabeth*, gehuwd met *Olivier uit den Have*, schout van Meppel ± 1575—± 1692; uit hen stamt het geslacht van Utenhove.
   4. *N. N.* dochter.

II. *Berend Ketell*, schout te Diever en Wapserveen, banschout in Dievender dingspel 1612-1626, huwt *Hermanna Arents*, die 1629 en 1633 als zijn weduwe voorkomt.
   Hieruit:
   1. *Helmich*, volgt III.
   2. *Christiaan*, volgt III bis.

IIbis. *Seino Ketell*, gehuwd met *Catharina van Haersolte*, d[r] van Frans van Haersolte van Yrst en Geertruid de Wolff van Westerode. Hij overlijdt aan de pest te Hattem 1667. Zij hertrouwt Willem van Haeften.
   Uit dit huwelijk: *Anthonis* volgt IV.

III. *Helmich Ketell* in 1629 en 1636 schout te Diever.
   Kinderen :
   1. *Pierre*, volgt IV bis.
   2. *Anna*, vermoedelijk althans is zij een dochter van Helmich, in ieder geval een dochter vaneen broeder van Berend. Zij huwde luitenant *Titus van Hania*, zn. v. Wigle van Hania en Aeltje van Scheltema; in 1664 komen ze als echtpaar voor.

III bis. *Christiaan Ketel1* was gehuwd (h. v.w. 27 Oct. 1629) met *Frouke Auwema*, d[r] van grietman Eling *Fossema* en Ulske Auwema. In 1632 wordt hij grietman genoemd; aangezien hij in 1614 en 1641 voorkomt als hoofdling te Grootegast, was hij waarschijnlijk grietman van het ambacht Langewold. Als hij zijn schoonvader opgevolgd is, zal hij het van Vredewold zijn geweest, aangezien de Fossema's woonden op de Coendersborch bij Nuis.
   Uit dit huwelijk:
   1. *Bocko*, volgt IVter.
   2. *Hyma Ketel1* huwde (h. v.w. 6 Sept 1664) *Beno Uden*, overleden voor 1680.
   3. *Eling*, volgt IV quater.
   4. Maria *Ketell*, genoemd in 1664.
   5. *Rutger Ketell*, genoemd in 1666, overleden 21 Juni 1671 en begraven te Oosterwytwerd onder een steen met het wapen en helmteoken der Ketell's van Hackfort.

IV. *Anthonis Ketell*, overleden 1 Mrt 1693, was gehuwd met *Geertrui Nordinck*, d[r] v. Nicolaas Nordinck en Walburg van Voorthuysen.
   Uit dit huwelijk een zoon *Seino Ketell*.

IV bis. *Pierre Ketell*, schout te Diever in 1678 en 1682, huwde *Gesina Anna Timans*.

IV ter. *Bocko Ketel1* huwde *Wya Frix*, die in 1683 weduwe is. Hij studeerde te Groningen in 1662 en was in

[1]) Peter Ga Kessel was gehuwd met Mayken Lodewijks (Loyen).
[2]) Waarschijnlijk is zij de Seger Aerts, die als getuige optreedt bij den doop van Gijsbert van Doorn (kolom 377, 378).
[3]) Zou uit deze acte niet zijn op te maken, dat „Schoenmaecker" hier niet een bloote toevoeging doch de geslachtsnaam was? RED.
[4]) Kerkrekening Asperen 1673: 23 Juli graf geopent voor de vrou van Jan Gerits van Leeuwen.

1661 en 1662 curator van de Academie voor de Ommelanden.

Uit dit huwelijk o.a.

Bouwina Maria Ketell, gehuwd met *v. Specht.*

IV quater. *Eling Ketel1* **huwde** *Frouke Helena Writzers.* Hij is in 1669 raad in de Admiraliteit van Harlingen en in 1677 curator der Groningsche Academie voor de Ommelanden. In 1686 is hij dood.

Uit dit huwelijk:

1. *Clara Margaretha Ketell*, in 1687 en 1694 vermeld als echtgenoote van *Caspar Celosse*, majoor der stad Emden.
2. *Christiaan,* volgt V.
3. *Johan Ketell*, vaandrig onder overste Losecaat; sterft 1706.

V. *Christiaan Ketell,* luitenant te paard, huwde (h. v.w. 16 Jan. 1685) *Anna Maria Bartram.*

Uit dit huwelijk:

1. *Barbara Everdina Ketell.*
2. *Frouke Helena Ketell* huwde (h. v. w. 21 Febr. 1716) met luitenant *Jan Ernst Meyer*, zn van Georg Christiaan Meyer en Assele Maria van Assuede.

Bovenstaande gegevens zijn grootendeels geput uit het Register H. 0. Feith in het Rijksarchief in Groningen (1629 n° 61; 1654 n° 66 e.a.). Uit eenige inventarissen van het rijksarchief in Drenthe blijken behalve de hier genoemden nog meerdere Ketell's schout te zijn geweest in Drenthe.

a. *Thys Ketell*, schout van Meppel 1634 en 1602.
b. *Thys Ketell*, schout van Anlo, Gieten en Zuidlaren in de 17de eeuw,
c. *Ryckert Ketell*, in 1643 en 1646 schout te Diever en Wapserveen,
d. *R. Ketell,* in 1700 en 1703 schout te Diever,
e. *P. Ketell*, in 1727 schout te Diever en Wapserveen.
f-g. Verder komen te Diever nog voor: 1668 *Hendrik Ketell* en 1663 *Anna Ketell,* weduwe van Mr *Corneiis Jansen.*

W. G. FEITH.

Van Maurik. [1])

(XLI, *36).*

Omtrent het verband tusschen de geslachten *van Maurik* te Asperen en te Zevenbergen kan ik het volgende mededeelen.

De eerste van Maurik, dien ik te Asperen vond, is: *Jan Beeritsz van Mauwerick,* begr. te Asperen 22 Sept. 1647 [2]), tr. *wijve Jans van Es* [3]), begr. te Asperen 1666 [4]).

Blijkens de vertichting op lb Juni 1648 in de Schepensignaten van Asperen zijn hunne kinderen: *Geerit, Peter, Handerick, Jan, Teuntie* tr. *Lauwerens Aeriensz van Heuckelom, Peterken* [5]) en *Aelken.* Voor de beide laatsten treedt *Handerik Geeritsz van Mauwerick* als „oom en bloetvoocht" op.

[1]) Wij ontvingen ook een in hoofdzaak gelijkluidende bijdrage van ons medelid J. P. de Man, die ons mededeelde, dat meerdere gegevens aangaande de familie *van Maurik* te Zevenbergen en aanverwante families voor belangstellenden ten dienste staan.

RED.

[2]) Kerkrekening Asperen 1647 22 Sept. ontv. van wijve Jans v/h overluyden van haer man zalr...

[3]) Zij komt met dezen achternaam voor als getuige bij den doop van een kleinkind te A. op 4-8-1647.

[4]) Kerkrekening Asperen.

[5]) Huwt blijkens aanteekening in margine vóór 10 Juni 1657 *Frans Aeriens Drost.*

Een dezer kinderen, *Pieter,* schepen en burgemeester van A., huwt *Lijsbeth Dirx Cleyn* (vermoedelijk dr. van burgemeester *Dirck Jansz. Cleyn* en *Neelke Gerits*). Aan de kinderen uit dit huwelijk, reeds in XLI, 35 vermeld, dient nog toegevoegd *Pieter,* gedoopt te A. 11—2—1652.

Een broeder van laatstgenoemde, *Gerrit Pietersz van Y.,* ged. te A. 31 October 1649, huwt te Zevenbergen [6]) 12 Mei 1676 *Susanna Korenkopers* jd. van Zevenbergen, dr. van den schepen *Adriaen Cornelisz. K.* en *Jacobmina Pieters.* Deze Gerrit, van beroep grutter, wordt 23 Juni 1699 te Zevenbergen begraven; zijn vrouw 18 September 1719. Bij den doop van zijn jongste kind, 26 Juni 1699, zijn getuigen: de Hr. Johan van Maurik borgermr tot Asperen en dess. huysvr juffr. Cornelia van Schayk.

Uit het huwelijk van Maurik (v. Mourik)-Korenkopers zijn te Zevenbergen 11 kinderen geboren, waarvan in de 18e eeuw in Zevenbergen, Clundert, Fijnaart en Steenbergen afstammelingen voorkomen, niet vermeld in Vorsterman van Oyen's Stam- en Wapenboek. Een der kinderen is *Cornelis van M.,* ged. Zevenb. 30 Nov. 1681, die in XLI, 3ö wordt genoemd.

Hiermede is dus het verband tusschen de takken te Zevenbergen en Asperen voldoende verklaard.

Dirk v. M. (tr. Eva Bartha de Merode) (XLI, 36) is eveneens een zoon van Gerrit en wordt te Z. 9 April 1694 gedoopt. Zijn vrouw, ged. Z. 6 April 1704, is een dochter van *Johan Hendrik de M.* en *Willemina van Maurik,* die in Nov. 1701 te Asperen huwden. Willemina van M., ged. te A. 25—2—1683, was een dochter van Cornelis (zn. van Pieter en Lijsbeth Cleyn) en Eva Heykoop.

Bovendien gaat nog een van Maurik uit Asperen naar West-Brabant nl. *Johan van M.*, Secretaris en stokhouder van Glundert, die in 1724 te Asperen *Cornelia Boellaard* huwt en in 1731 te Gorinchem hertrouwt met *Johanna Maria Noorthoorn.*

Ik moet hier nog even wijzen op een onjuistheid in de derde zinsnede van de noot in XL, 377. Genoemde Johan v. M. is nl. te Asperen gedoopt 7-2-1704 en is de zoon van Pieter Jansz. v. M. en Elisabeth Cornelisdr. van Maurik. Dit blijkt o. a. uit een acte voor Schepenen van Zevenbergen (RA. 's-Bosch N°. 17827 fol. 240) ,waarin Sr Dirk van Mourik.. .. op 14-9-1724 vest en erft Juffr. Elisabet van Mourick wed. van den Hr. Pieter Jansen van Mourick in sijn leven Borgemr tot Asperen en wonende aldaar voor wien alhier compareert de Hr. Johan van Mourick Secr. in de Clundert „haren soon".

H. C. DE MAN.

Van Egmond van der Nyenborch.

Volgens van Leeuwen's Batavia illustrata en zijn navolger Ferwerda zou dit geslacht, als afstammende van een bastaardzoon van *Willem van Egmont* heer van IJsselsteyn, aanstonds den naam *van Egmont van der Nyenborch* gevoerd hebben. Uit een authentiek stuk, door mij onlangs uit de verzameling van Lockhorst verworven, blijkt dat in 1565 de naam *van der Nyenborch was* en dat eenige jaren daarvoor alleen een patronymicum werd gebezigd.

[6]) In het trouwboek te Zevenbergen staat: Gerrit van Mourik jm. van Asperen; in een der twee oudste doop- en trouwboeken, welke nog steeds in het bezit van de Hervormde kerk aldaar zijn, staat hij bij zijn ondertrouw op 21 April 1675 vermeld als Gerrit Pieters van Maurik.

„Hier naer volgen alsulcke perceelen van gueden als wij naer doverlijden van wijlen onse salige groete moeder *Soutgnen Gerritsd*r van heur ende onze salige groote vader *Jan* Janss Bailliu van der Nyenburch to erve genaemen hebben".

„Achtervolgende de scheycedullen daer van tusschen ons onse oomen Mr *Gerard* ende *Adriaen vander Nijenburch* ende onse meuij *Elijzabeth vander Nijenburch* gemaeckt op den derden Juli anº XVc vijff ende tzestich".

Nu volgt een opgaaf van het vast goed, meest in den ban van Bergen gelegen, tot eene gezamenlijke waarde van 11813 8.

„Van welcke somme getrocken de lasten volgende de voors. scheijcedulle blijft suiver 5823 ℔ 5 st."

In margine van het bovenstaande staat nog dat ons en oom Mr ***Gerard van der Nyenburch*** de verschillende inkomsten zou heffen en besturen en een der goederen „As deel upden XV February anº XVcLXIX mijn broeder ***Barthoudt*** in huwelycke gegeven".

Uit het vorenstaande nu kunnen wij besluiten, dat er vóór 1666 een echtpaar ***Jan Janss*** en ***Soutgnen Gerritsd***r geleefd heeft en dat uit dat huwelijk geboren zijn Mr ***Gerard, Adriaen en Elysabet van der Nyenborch,*** maar dat er nog een vierde kind moet geweest zijn, welk kind wederom kinderen heeft gehad en dat een daarvan ***Barthoudt*** genaamd was. Nu vindt men bij van Leeuwen dat de eenige *Nijenburg*, die den naam ***Bartout*** draagt, tot vader heeft Jan van ***der Nyenborch*** en deze is dus het vierde kind hierboven bedoeld.

Van Leeuwen geeft aan ***Jan Janss,*** den baljuw van der Nyenborch, tot vrouw ***Sophie van Amerongen;*** in werkelijkheid heet ze dus *Soutgnen Gerritsd*r. Hij geeft in de bewijsstukken op de genealogie van Egmond van der Nijenburg, dat in 1567 Jan. 24 testeeren de eerzame Cornelis van der *Nyenburg* en de earbare *Elizabeth* ***Jans,*** geëchte man en wijf, en hij vindt het te remarqueeren dat zij daarbij eenvoudig *Elizabeth* ***Jans*** heet; voor ons is na het boven verhaalde dit duidelijk, aangezien zij tot vader had ***Jan Janss,*** den schout van der Nyenburch.

J. D. WAGNER.

Van Nispen.

Onderstaande aote uit het Prot. van Opdr. en Waerbr. 6 E 1693 fol. 25 (Oud Arch. Leiden) is m.i. niet zonder belang voor de kennis van de eerste generaties van het geslacht *van Nispen*:

Wij Pieter van Dorp ende Pieter van Poelgeest, Schepenen in Leyden, oirkonden dat voor ons gekomen ende verschenen is, ***Jacob den Dopper*** woonende binnen dese stadt als procuratie hebbende van de Hr ***Jacob van Nispen*** Schepen ende Raet der Stadt Vlissingen, de Hr *Abraham van Nispen*, ***Adriaen van Nispen***, *Christiaen* ***Abrahamsz. van Nispen***, in huywelijk hebbende *Magdalena* ***van Nispen,*** Juffr. ***Maria van Nispen***, meerderjarige dogter ende *Anthonij* ***van Nispen***, mitsgaders ***Magdalena van Steenhoecker***, wedº ende boedelhouster van wijlen ***Christiaen Jacobs van Nispen***, alle kinderen ende erffgenamen van d'Heer ***Jacob van Nispen***, in desselfs leven mede Schepen Raet ende Thesr derselver stede ende Juffr. ***Maria de Nuff*** za. ged. welcke Hr ***Jacob van Nispen*** executeur en erffgenaem is geweest van za. *Neeltie* ***van Steenkist,*** wede ende Boedelhouster van wijlen ***Francois van Agtersoon,*** sijnde

deselve procuratie gepasseert voor de Heeren Schepenen der Stadt Vlissinger den 9 Juny 1693, ons Schepenen ten verlijde deses verthoont ende laten lesen verklarende verkoft te hebben ende opdroughen dienvolgende bij desen aen ende ten behoeve van *Dirck Cramer* Mr Chirurgyn een huys ende erve staende ende gelegen binnen deser stede aen de Zuytsijde van de oude Hogewoart omtrent de Hogewoerts Brugge belent aen d' een zijde ten oosten de erffgen. van za. Cornelis Agthoven ende aen d'andere zijde ten westen Willemijna Joosten streckende tot agter aen Jan Vennekool enz. enz.

In oirconde desen met onsen zegelen beves(tigt) op den 23e Juny 1693.

(Was get.) J. v. GROENENDIJCK ende bezegelt etc.

BIJLEVELD.

Van Doorn.

(XL, 376, XLI, 36.)

Naar aanleiding van hetgeen door Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland is gepubliceerd betreffende de stamreeks der familie ***van Doorn, zij*** hieronder een en ander medegedeeld uit eene in het gemeente-archief van Asperen aanwezige slechte copie van eene leenacte van het jaar 1566. Vermoedelijk is er bij onderzoek der betreffende leenregisters zelve wel meer te vinden.

„Caarle van Gods genade, rooms kijzer," etc. „doen kond dat voor onzen stadhouder van de leenen, onses furstendoms Gelre ende graafschap Zutphen, en onze mannen van leen hier na beschreven, verscheenen is Claas Piek, en heeft oorkonde derselver, onse nabeschreven leencamer, als man en momboir en van zijner wettige huysvrouwe ***Wilhelma van Doorn,*** van onzen stadhouder, in stad onser tot leen ontfangen die visserijen tot Brake1 soo die van als totter heerlijkhijd van Asperen gehoorende is geweest, ende hier gebragt hebben, van de gerechten van Herwijnen, tot Floerkepijne toe, als die voorsz. visscherijen haer Wilhelma voorsz. van haren vader, *Gijsbert van Doern* aanbestorven, en ons als Hertoge van Gelre en Grave van Zutphen, tot Zutphense regten, met een pont goed geld te verheergewaaden, leenende is", etc. 12 October 1556.

VAN RHEINECK LEYSSIUS.

De Mey. (XLI, 37). Ons medelid Ph. F. W. van Romondt verwijst mij naar zijn artikel „Het muntmeestersgeslacht Wyntgens" in Ned. Leeuw jrg. 1916, kolom 204, alwaar vermeld wordt dat ***Jacob de Mey*** volgens zijn huw. procl. te Rampen 1 Maart 1609 kwam uit *Jennivy*(?).

A. B. VAN DER VIES.

De Larrey. (XL, 225, **309;** XLT, 3). In mijn bezit is een werk „Histoire d'Angleterre, d'Ecosse et d'Irlande, par Monsieur ***de Larrey,*** conseiller d'Ambassade de Son Altesse Electorale de Brandenbourg, 2 dln., uitgegeven door Reinier Leers, Rotterdam 1697. De opdracht aan koning Willem 111 is geteekend ***de Larrey.***

P. M. VAN WALCHREN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Blok-van Beek. (XL, 197, **343,** XLT, 39). Het St. Andrieskruis in het wapen van *Beeck* is m.i. niet zwart, doch rood. In mijn bezit is n.l. een bundel huwelijksge-

dichten op ***Hendrik Pieter van Beeck*** en ***Maria Aletta Vermande, 28 van*** Wijnmaand 1738, op het titelblad waarvan het wapen is afgebeeld, waarop zeer duidelijk de kleur is aangegeven met vertikale streepjes, dus rood, evenals het St. A.kruis op den hals van den brak; bovendien heeft het schild een geschulpten rooden rand.

Verder schrijft de heer B. v. B. dat genoemde ***Michiel Block*** een zuster had ***Cornelia,*** geb. 1647, in eerste huwelijk getrouwd met ***Jacob aan Beeck.*** Op mijn stamtafel Block komt een ***Cornelia*** voor (als zuster van ***Michiel),*** doch geb. in 1624 en † vóór 1649, in 1643 gehuwd met ***Hans de Wolff***, dus op 19-jarigen leeftijd; een vroeger huwelijk is mij niet bekend en komt mij ook niet waarschijnlijk voor.

Wie heeft het in deze bij het rechte eind?

Hilversum. Mr. D. M. VAN GELDER DE NEUFVILLE.

Bok (de). (XL, 386, XLI, 39). Als ouders van *Cornelia* ***Petronella de Bok,*** die 10 Aug. 1774 te ? trouwde met Ds. ***Gabriël Ripping,*** noemt een geslachtsregister-Ripping : ***Hendrik de Bok en Hester Bowlt.*** Zijn deze laatsten identiek met de in kol. 39 genoemde ***Hendrik de Bok*** en ***Ester*** Bont, en zoo ja hoe luidt dan de laatste naam? Alle gegevens omtrent deze beide personen, hun wapens en voorgeslacht zouden mij hoogst welkom zijn.

De in kol. 243 van den XXXVIII^{sten} jaargang genoemde ***Cornelia Petronella de Bock***, geh. met *Gillis Groenevelt*, zal wel een gelijknamige nicht van de bovengenoemde zijn.

Bilthoven. H. W. VAN TRICHT.

Broers-van Orsoy. (XL, 197). Te Arnhem werd gedoopt 3 Juli 1735 *Wouterina*, het kindt van ***Hendrik van Ommeren*** en ***Elisabet Budding.***

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Burgh (van der). *Johanna Amelina* ***van der Burgh,*** j.d. geb. Batavia, ondertr. Batavia Donderdag 19 Januari 1768 met ***Amadeus Libregt Brusz*** van Berlijn, cornet der burgercaval. te Semarang; huw. heeft voortgang gehad. Zij heet geboren 17 April 1742. Waar en wanneer hertr. zij met ***Isaac Cornelis Domis***? Wie waren haar ouders en verdere kwartieren ?

Amersfoort. A. J. DOMIS.

Cloribus. (XLI, 81). Volgens eene genealogie Teyler is het wapen ***Cloribus:*** in blauw een zilveren dwarsbalk, vergezeld van 3 gouden kronen, helmteeken: een uitkomende griffioen.

DOC. BUR.

Cornelii-van den Heuvel. (XLI, 41). ***Johan*** Cornelii was schepen te Nijmegen van 1634-1658; blijkens eene aanteekening bij een van de jaren was hij predikant. De naam werd geschreven ***Cornelii,*** *Cornely* en ***Corneliss.***

Hij had 2 kinderen: 1. *Cornelis*, ged. Nijmegen 28 Juni 1633, getuige o. a. Hendrik van der Linden. De naam der moeder is hierbij niet genoemd; 2. *Gerhard*, ged. id. ***17*** Jan. 1637, deze huwde met ***Catharina Thyssen*** uit welk huw. werden geboren 3 kinderen, op 12 Juli 1670, 26 Aug. 1671 en 2 Dec. 1673 ged. te Nijmegen als ***Johannes.*** Bij transport-acte van 18 Aug. 1641 is ***Johan Cornelii*** voogd over de minderjarige kinderen van ***Jacob van den Heuvel.*** Daar op het oogenblik de huw. registers niet aanwezig zijn, moet een uitvoeriger onderzoek eenigen tijd wachten. Zoodra zij terug zijn, hoop ik nadere opgaven te kunnen doen. Nog vond ik te Nijmegen gedoopt uit het huwelijk van ***Dirck Cornelii*** en *Belia Sproncken*: **1** ***Derck,*** ged. ***23*** Maart 1703; 2 ***Jacomina,*** ged. 11 Oct. 1693; 3 ***Johanna Jacoba***, ged. 27 Oct. 1697; 4 ***Jonas,*** ged. ***3*** Aug. 1700.

In het register van grafzerken der St. Stephanuskerk komt het alliantiewapen voor van het echtpaar ***Cornelii-van den Heuvel,*** t. w. van den man : 3 rozen (2. 1.); van de vrouw: een huismerk, gevormd door de initialen A v D H.

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Cornelii-van den Heuvel. (XLI, 41). ***Anna aan den Heuvel*** was een zuster van ***Dirck,*** genoemd op bladz. 159 van Ned. Patriciaat 3^{en} jaargang. De ouders van *Johan Cornelissen* zijn mij onbekend.

Vl. J. H. v. L. v. D. H.

Doorn (van). (XXVIII, 315/6). Het huwelijk *Huygens—van Doorn* had 26 Mei **1797** te Wadenoyen plaats [1]; dat van ***Westerouen van Meteren—van Doorn 9*** April 1801 te Kerk Avezaath [2]; terwijl het tweede huwelijk van den vader *Gijsbertus W. v. M.* in Oct. 1773 eveneens in Avezaath plaats had [3]. (Zie ook N. P. 11,377).

B. ***v.*** D. v. H.

Eyckelbergh-Cuylemans. Genealogische gegevens gevraagd betreffende de ouders en grootouders van ***Agneta Eyckelbergh***, geboren te Haarlem 1670 of 1671 (blijkens haar ondertrouw te Amsterdam 23.10.1705), dochter van ***Nicolaas*** (wordt a° 1687 makelaar te Amsterdam en aldaar begraven in de Nieuwe kerk 14.7 1699) en van ***Helena Cuylemans*** (begraven te Amsterdam in de Nieuwe kerk 27.8.1688). ***Helena*** *Cuylemans* had een broeder ***Dirk*** en zusters ***Elisabeth*** en ***Maria.***

Zijn de wapens ***Eyckelbergh*** en *Cuylemans* bekend?

Bennekom. J. P. DE MAN.

Gelein (van). (XLI, 41). Blijkens eene genealogie Teyler is het wapen van de doopsgezinde familie van *Gelein*: gedeeld : 1 de Friesche adelaar en II in blauw 3 gouden lelies boven elkaar; helmteeken een gouden lelie tusschen een zwarte vlucht.

DOG. BUR.

[1]) Wadenoyen 1797: „Den 5 May in ondertrouw opgenomen ***Willem Jacobus Huigens jm.*** geb. en woonende in 's-Hage met Maria Johanna van ***Doorn,*** jd. geb. te Gorinchem en woonende alhier en zijn na drie voorafgaanden huwelijks-proclamatien zo hier als in 's Hage den laatste op den 21 May, in den huwelijken staat kerkelijk bevestigd geworden op den 25 dito".

[2]) Wadenoyen 1801: „Ondertrouwd op den 18 Maart ***Arnoldus Gijsbertus Westerouen van Meteren*** jm. geb. te Dinter in de Majorij van den Bosch en wonende te Buren, met ***Elisabeth van Doorn*** jd. geb. te Gorinchem en wonende alhier. K(e)rkelijk in het huwelijk In K(e r)k Ave z aath volgens ingekomen attest op den 9 April bevestigd na 3 vorafgaande huwelijks proclamatien laatstelijk op 6 April".

[3]) Buren 1773 „21 September zijn in tegenwoordigheid van de Broedere Ouderlingen Ad. Lam en Th. Voyer op schriftelijk vertoont consent van Mevr. Koyman geb. Boellaard ***en*** tgeen van de zijde des Bruidegoms vereischt wierd, op buitengewoonen tijd en plaatse in wettigen ondertrouw opgenomen de WelEdl. Gestr. Heer ***Gijsbertus Westerouen van Meteren,*** Drossaard etc. der beide Hooge Heerlijkheden Heeswijk en Dinther, wed. van Vrowe ***Maria Dina*** van ***Hoven,*** geboren te Dordrecht en wonende te Dinther, en Mejuffrouw ***Elisabeth Kornelia van*** Doorn, meerderjarige j. dochter geboren en wonende te Buuren met belasting om de drie huwelijksproclamatien te Heeswijk en Dinther mede te laten afkondigen. Getrouwt in Avezathen. (Extract ***gegeven*** den 13 April 1801).

Gelein (van). (XLI, 41). Mij is geen wapen *van Gelein* bekend, doch wel de genealogie van het Akensche burgergeslacht ***von*** *Geleen, Gelehn, Geleyen*, dat aan het einde der 16e eeuw gedeeltelijk gereformeerd en gedeeltelijk Luthersch was, maar na den val van de Protestantsche heerschappij te Aken uitweek of om geldboeten te ontgaan de kinderen Roomsch liet doopen. Ik stel mijne genealogische gegevens over deze familie gaarne ter beschikking.

Berlijn-Steglitz. H. F. Macco.

Groot (de). (XXXIII, ***313,*** XLI, ***42).*** In mijn aanteekeningen, jaren geleden verzameld ter completeering en verbetering van de genealogie Van Hogendorp door Soheffer en Obreen, vind ik — evenwel zonder vermelding van bron — als wapen dezer familie de ***Groot:*** in goud een eenhoorn au naturel.

Nu deze familie weder ter sprake komt, kan het vastleggen der volgende acta en gegevens nog van eenig nut zijn.

Doopreg. Heukelum, 1696. Den 8 January gedoopt het kint van den Officier ***Pieter de Groot*** en Maria van ***Druynen,*** het kint heet ***Johannes,*** getuygen de vader en de Secretaris Willem Exalto, die voor Johannes Rombouts gestaan, en Helena van der Kolck, die het voor Cornelia van Druynen geheven heeft.

Doopreg. Heukelum, 1743. Den 24 February is gedoopt *Cornelia* ***Willemina*** Egte Dogter van ***Jan de Groot,*** Bailluw van Spijk en Cornelia ***van Mourik.*** Doopgetuige Juffr. Cornelia van Aerssen van Wernhout.

Ondertr. reg. Heukelum, 1726. Den 24en May heeft den Secrts *Jan de Groot*, als toekomende Bruydegom, met juffr. Cornelia ***van Mourik,*** wonende tot Aspere, aangevinge gedaan van sijn Huwelijk onder de classis van . . . . . 30-0-0.

Ondertr. reg. Heukelum 17'71, den 28 April zijn aen het huis der Bruit te Heukelum voor den E. kerkenraet in den Heiligen Echt by procuratie door den Bruidegom notarieel voor den Notaris in 's Hage Lambertus Sythoff gepasseert op den Heer Laurens de Groot, Secretaris dezer stede, bevestigt de HoogWelGeboren Heer ***Pieter*** *Damas* Grave ***van Hogendorp en*** Juffr. Cornelia ***Wilhelmina de*** *Groot*, welken den 10 April voor de Heeren Commissarissen in 's Hage waren aangetekent, na dat ons gebleken was dat die voornoemde personen in 's Hage hunne drie huwelijkse voorstellingen onverhindert gehat hebben."

In genoemde Genealogie Van Hogendorp wordt bij ***Pieter*** *Damas* graaf ***van Hogendorp*** alleen vermeld dat hij raad te Goes was. Hij werd evenwel 18.11.1767 aangesteld tot sous-lieutenant bij de Guardes Cavallery Holland en komt in een der orderboeken van de Guardes in 1771 voor als ritmeester-titulair, doch in de Officiersboekjes nà 1770 zoekt men hem tevergeefs, hetgeen niet ten onrechte in verband gebracht moet worden met zekere „excessen", waaraan hij zich op 10 Febr. 1771 te 's-Gravenhage had schuldig gemaakt. (Zie voorn. Orderb. v. d. Guardes, Krijgsgesch.-Archief v/d Gen. Staf.) Na zijn huwelijk schijnt hij zich eerst te Gastel (N.-B.) te hebben gevestigd; althans zijn aldaar zijn twee oudste kinderen gedoopt, n.l. ***Pieter*** *Damas* ***20.9.1772*** en ***Johan*** *François* 19.6.1774. — De volgende kinderen werden allen in de Fransche kerk te Goes gedoopt, n.l. *Sara* ***Johanna*** 21.8.1775, *Guillaume Adrien* 4.5.1777, *François* 15.7.1778, *Marin* ***Pierre 2.1.1780*** en *Maria Petronella* 16.4.1781. [1])

Hij werd dan ook 24.9.1774 als poorter te Goes ingeschreven, in 1775 benoemd tot lid van de schutterij der Eàele Busse, den 6.12.1777 aangesteld tot pensionaris van Goes, terwijl hij aldaar den 22.11.1782 overleed.

Zijne weduwe ***Cornelia*** *Wilhelmina* ***de Groot*** hertrouwde te Goes 16.11.1790 met Laurens ***Jan van de Spiegel,*** ald. gedoopt 27.6.1764 als zoon van Mr. Laurens Pieter en Digna Johanna Ossewaarde.

's-Gr. M. G. W.

Hauschild. (XLI, 43). Onder de rentekwijtbrieven in het Stedelijk archief te Keulen vond ik er een van ***Heinrich Hauschildt*** betreffende een lijftocht van 25 overl. gld., vervallende met Pinksteren en gedateerd 15 Juni 1491, waaraan het volgende helaas wat beschadigde zegel hing: een gepantserde ridder met op het hoofd een gevleugelden helm en vóór zich een schild met een leeuw houdende. — 1 Juni 1496 kwiteerde ***Rutger*** *Hauschild* voor een rente van 16 gld. Vermoedelijk was hij met een ander erfgenaam van den inmiddels gestorven *Heinrich.* — ***20*** Oct. 1497 kwiteerde ***Thonis Houwschilt*** van Aich voor 10 gld., idem 1498. Hij zal wel de tweede erfgenaam zijn. 18 Dec. 1497 kwiteerde voor hem ***Derick*** *Sprenger* met een handelsmerk.

Berlijn-Steglitz. H. F. Macco.

Havelaar. (XLI, 43). ***Aert Adriaensa.*** *Havelaar* was de 2e zoon van ***Adriaen Sebastiaensz.*** *Havelaar* en *Belijtgen* ***Aertsdr.*** Zijne 2 broeders waren *Sebastiaen Adriaensz.*, van wien een nu uitgestorven tak afstamt, en ***Adriaen*** *Adriaensz.*, die de voorvader is van het bestaande geslacht Havelaar. ***Aert was*** gehuwd met ***Janneken Jansdr.,*** en was dood vóór 1628; hij had onder meer 2 kinderen : ***Adriaen*** en *Annitgen*; de verdere afstammelingen zijn onbekend.

Rotterdam. J. Havelaar.

Hoeven (van der)-de Ruuck. Wanneer werd te Rotterdam geboren ***Aletta de Ruuck*** (dr. van Burgemeester ***Elias de*** *Ruuck* en van (1o) ***Anna*** *Lindius* of (2o) ***Lyntje Besemer),*** die 28 Oct. 1693 te Rotterdam huwde met den weduwnaar ***Philippus van der Hoeven,*** pres. schepen van Rotterdam (zoon van ***Nicolaas*** *van* der ***Hoeven*** en ***Baayke de*** *Graaff*)? In het doopboek te Rotterdam is blijkbaar een hiaat.

B. ***v.*** D. v. H.

Jentink (XLI, ***46). A. Jentink*** is als proponent in 1799 te Ankeveen beroepen, van daar in 1803 naar Grootebroek ***en*** vervolgens in 1809 naar Steenwijkerwold vertrokken, waar hij tot zijn emeritaat in 1849 werkzaam is gebleven. Hij is in 1834 overleden [2]).

A. V.

Korthals. Voorouders en afstammelingen gezocht van ***Willem Corthals,*** afkomstig uit Nieuwkerke in Vlaanderen, die 23 April 1600 te Schoonhoven huwde met ***Peryntgen van der Voeren,*** uit „Marcque" (Marken?). Zij woonde vermoedelijk in Schoonhoven.

---

[1]) Soheffer en Obreen vermelden slechts 5 kinderen.

[2]) Deze vraag werd vrijwel op gelijkluidende wijze beantwoord door de leden A. B. van der Vies te Amsterdam, Dr. J. P. de Bie te 's-Gravenhage en v. E. te 's-Gr. Red.

Eveneens voorouders en afstammelingen gezocht van *Willem Korthals*, die 23 Jan. 1783 huwde met *Suzanna van der Hoop*, geb. te Nijmegen 12 April 1766, dr. van Willem *Gerrit* en *A. T. L.* Baronesse *van Randwijck* (zie Vorsterman v. Oyen, Stam- en Wapenboek II p. 83).

Idem van Dr. *Pieter Willem Korthals*, waarschijnlijk geboren te Amsterdam, geëxamineerd apotheker, daarna geattacheerd bij het Kon. Museum van Natuurl. Historie te Leiden, in 1830 benoemd tot lid van de Nntuurk. Commissie op Java, 1839 doctor in de philosophie te Bonn; maakte daarna reizen in Caracas, de V. S., en Venezuela. Na 1849 is mij niets meer van hem bekend.

's-Gr. A. A. M. STOLS.

Kotting. (XLI, 46). *Jan Ludolf Kotting, ged.* Amsterdam (Nieuwe Kerk) 24 September 1747.

Zijne ouders ingeteekend Amsterdam 15 Juli 1746:

Gerrit Kotting, van Rees, o. 31, in Kalverstraat, m. Maria van Waay te Rees.

Aletta Renkink, van Amsterdam, w. Simon van Paddenburg.

Amsterdam 7 Mei 1784 ingeteekend:

Jan Ludolf Kotting, van Amsterdam, o. 35, ouders dood.

Janneije Brinkel, van Amsterdam, o. 18, va. Pieter.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Luyken uit Antwerpen. (XXX, 16, XLI, 46). Ik kan nog bijvoegen, dat uit het huwelijk van VII *Gijsbert Pieter Adriaan Luyken en Wymtje Koppen nog* geboren zijn: 31 Mei 1804 *Gijsbertha Pieternella Adriana Luyken* en 23 Maart 1809 Weimtje *Luyken*.

Gendringen. Dr. A. G. H. LUYKEN.

Meyneken-van Dieden. (XLI, 47). Hoe luidt de proclamatie- of huwelijksakte te Rotterdam, waaruit o. a. de herkomst van de bruid kan blijken? Mogelijk kunnen daarna nadere gegevens of aanwijzingen verschaft worden.

B. v. D. v. H.

Nuys **(van), Jelgerhuis.** Van uit Hamburg wordt ons, ter completeering van kwartieren, gevraagd naar de voorouders van *Friedrich Ulrich van Nuys*, Kommerzienrat te Aurich ca. 1750, van wiens dochters *Sophie Friederike Charlotte* tr. *Eberhard Friedrich Bertram* „Kämmersekretär" aldaar, en *Charlotte Luise* tr. *Thomas Carl Reimers* „kgl. pr. Amtsaumiener" ibidem.

Voorts wordt van dezelfde zijde gezocht naar de kwartieren van *Anna Jelgerhuis*, geb. Leeuwarden 1780.

DOC.-BUR.

Nijenrode (van). In de St. Michielskerk (Buurkerk) te Utrecht ligt in een zijkapel een groote zerk, waarop de afbeelding van een graftombe van ter zijde gezien in den stijl van het eind der 16de eeuw. Op de graftombe ligt een man in harnas, aan de tombe hangen drie wapens, waarvan het middelste ruitvormig: 1. *Schagen*, 2 gedeeld van *Schagen* en *Nijenrode*, 3 *Nijenrode* Aan den voet der tombe worden ter weerszijden twee schildjes vastgehouden 1 *Nijenrode*, 2 *Zuilen*. De wapens Nijenrode zijn in de drie gevallen het met de heerlijkheid Velzen *(Persijn)* gevierendeelde wapen. Voor wien is deze zerk bestemd en wat is de verklaring van deze wapencombinatie? In de tweede helft der 15de eeuw is een huwelijk bekend tussehen Albrecht, heer van Schagen, ridder, en Adriana van Nijenrode, vrouwe van Velzen. Hij HOU begraven zijn te Schagen. Het is mogelijk, dat deze steen als cenotaaf of gedenksteen voor heer Albreoht is geplaatst door den lateren erfgenaam der heerlijkheid Velzen n.l. Frans *van Nijenrode* en zijn eerste vrouw Johanna *van Zuylen, of,* aangezien deze Frans ± 1660 overleed, mogelijk door hun dochter Anna, echtgenoote van Jan van der Does van Noordwijk; maar hoe zijn dan de wapens 1, 2, en 3 te verklaren? Nog moeilijker wordt de oplossing als men let op een zijwand der kapel, waarin in een boog naast elkaar de wapenschildjes *Nijenrode* (-Velzen) en *Schagen* zijn aangebracht uit ongeveer denzelfden tijd, terwijl Buchel in zijn handschrift over de kerken van Utrecht op fol. 102 vermeldt: infra sacellum est Nienrodiorum ubi in vitris haec signa — (ad parietem tabula); deze geeft ook een afbeelding in kleuren van de gebrandschilderde ruiten nl. 1 *Nijenrode* (-Velzen) met helmteeken, 2 gedeeld van *Nijenrode* en *Schagen* in ruitvorm, gehouden door een engel, 3 *Schagen* met helmteeken. Ter adstructie zou nog kunnen dienen, dat volgens de teekening van Buchel in zijn gemeld handschrift fol. 68 v° in de kerk van St. Marie een dergelijke renaissancesteen gelegen heeft, eveneens voor een in de 15de eeuw overleden persoon, nl. voor Dirk van Bentheim, proost van St. Marie, overleden 1416 kal. Ootobr. 17. Op de tombe zijn echter geen wapens, wel op dezelfde wijze tegen den voet nl. 1 van zilver met een St. Andrieskruis van rood, 2 *Bentheim*. Het eerste wapen is door talrijke families ook in Nederland gevoerd, maar zou hier kunnen zijn v. *Benthem*. Ik kom dan tot de gissing, mede in verband met het opschrift: p(ia) p(osteritas) p(osuit), dat de familie *van Benthem* pretendeerde af te stammen van het geslacht *van Bentheim* en nu èn eigen wapen èn des proosts wapen aanbracht. Hoe het zij, gaarne zou ik de oplossing voor den eerstgenoemden steen weten: de vraag heeft zich nl. voorgedaan bij de Rijksbeschrijving der monumenten.

V. W. G. F.

Roeters. Kan een mijner medeleden mij helpen aan een eenigszins volledige genealogie van dit (waarschijnlijk Oudewatersche, later Amsterdamsche) regeeringsgeslacht? Mij is bekend alles wat Dr. Elias („Vroedschap van Amsterdam") daarover mededeelt, als mede de fragment-genealogie in ms. uit het Amsterdamsche Archief. Mijn gegevens (ontleend aan deze bronnen) loopen van ± 1680 tot ± 1700, doch zijn uiterst incompleet.

Amsterdam. Mr. F. E. POSTHUMUS MEYJES.

Schaep. Gevraagd worden wapen en voorouders van *Helena Schaep* te Doesburg, waaromtrent mij het navolgende bekend is:

Jan Schaep, schepen en burgemeester van Doesburg tusschen 1636 en 1667, overleden te Doesburg omstreeks 1667, stelt 25 October 1667 op zijn ziekbed als voogden over zijn onmondige kinderen aan den burgemeester *Coesvelt* en *Herman Holtman*.

Huwt 1° N. N., 2° *Angela Stijp*, als zijn weduwe vermeld a° 1679.

Uit het eerste huwelijk:

a. Herman Schaep, schepen en burgemeester van Does-

burg van af 1671, overleden vóór 1715. Huwt, waarschijnlijk te Doesburg, vóór 1683 ***Catharina Gijsen,*** dochter van ***Henrick Gijsen,*** burgemeester van Doesburg uit welk huwelijk 4 kinderen n.m.: ***Wolter,*** a° 1716 luitenant, ***Johan Philip*** a° 1716 vaandrig, *Odilia* vóór 1715 gehuwd met ***Borgard Philip Hoffman*** en ***Agatha Schaep.***

b. Helena Schaep, geb. te Doesburg(?) den?, huwt te Hummelo 12 Maart 1682 met ***Hendrick Philip Lindenbergh,*** luitenant, later kapitein in het regiment von Bülow in Staatschen dienst, afkomstig uit Hannover, overleden Doesburg(?) 1690/94, uit welk huwelijk bij zijn overlijden 3 kinderen in leven waren: ***Adriaan Warner, Geertruydt Margaretha*** en ***Maria,*** over welke kinderen zij 28.4.1697 tot voogd stelt ***Adriaan Warner*** baron ***van Pallant,*** heer van Keppel (Voluntaire acten Doesburg 1693/1712).

Helena Schaep leeft nog in December 1715 en woont dan te Emmerik.

Bennekom. J. P. DE MAN.

Schiefbaan. (XLI, 50). Volgens een lakafdruk uit de collectie Caland zou het wapen ***Schiefbaan*** zijn: zilver met een molensteen van zwart (duidelijk aangegeven). Helm aanziende. Helmteeken (dus foutief gegraveerd) een naar R. gewende uitkomende leeuw met een kroon in de rechter-voorklauw (kleur?). Volgens den stijl is het lak uit de 18e eeuw.

Ginneken. STEENKAMP.

Seebeck (van)-van Schmasen. Men vraagt ons uit de Ver. St. v. N. A. om alle mogelijke inlichtingen betreffende de afkomst van den Overste ***Klaus v. Seebeck,*** milit. gouverneur van Ingria (die volgens overlevering uit Holland zou stammen) en zijn vrouw ***Anna van Schmasen,*** geboortig uit ***Rotterdam.***

Doc. BUR.

Staphorst (van)-van Hasselt (XLI, 51). *Nicolaas van Staphorst was* een zoon van ***Roelof Dirkszn. van Staphorst*** en *Hester* ***Dirks.*** Zijn vrouw ***Maria van Hasselt*** had tot ouders *Arendt* ***van Hasselt,*** geb. Leiden 24 Aug. 1668 (als zoon van Mr. ***Joris van Hasselt,*** geb. Emden 1 Sept. 1629, poorter te Amsterdam 28 Mei 1659, overl. aldaar 20 Mei 1680, en ***Catharinn Rutgers***) en zijne echtgenoote (geh. Amsterdam, ondertr. 26 Juli 1695) ***Maria Jacobsdr. Larwood.***

Terneuzen. L. T. VAN HASSELT.

Styrum (van). (XLI, 51). De doopboeken te Delft beginnen eerst in 1616, zoodat een officieel extract daaruit voor *Maritje Jans* onmogelijk is. Daarentegen is bekend, dat in Delft in 1600 aan den Ouden Langendijk in de Brouwerij de 3 Klaverbladen woonde ***dnthonis Jansz. Pick*** (begraven Nieuwe Kerk 7 Juny 1603) en in 1618-20 zijn zoon ***Jan Anthonisz***: kan deze soms de vader zijn?

Daar de huwelijken na 1694 nog niet geklapperd zijn, is een verdere opgave moeilijk te geven.

Mr. L. G. N. BOURICIUS.
Archivaris van Delft.

Timmer. Genealogische gegevens en zoo noodig verbetering gevraagd betreffende het echtpaar ***Harmen Timmer*** († vóór 1802) en ***Anna Maria Quist*** (hertr. *Nic. van Meeteren M*zn*) en hunne kinderen (3?): *Cornelia*

Maria T. X Nic. Westerouen van Meeteren (wijnhandelaar te Dordt). ***Hester T. X Cornelis van Someren Brand*** (koopman' te Dordt), ***Johanna T. X Mattheus v. Meeteren D. W.zn.*** (koopman te Dordt, daarna R'dam).

B. ***v.*** D. v. H.

Vingerhoedt. (XLI, 63). In een h.s. genealogie Verhaven vind ik:

1 ***Jacob Vingerhoed,*** tr. ***Catharina van der Plas.***

II 1. ***Cornelia Vingerhoed,*** tr. Theodore ***François de Mey,*** ***z. v.*** Pieter en Geertruy van der Hey.

2. ***Elisabeth Vingerhoed,*** tr. ***Herman van Gelé.***

3. Herman Vingerhoed, tr. 1° ***Johanna Ignatia van der Hoeven,*** 2° ***N. Schraafwig.*** Kinderen zie III.

111 ex 1ª 1. ***Jacoba Catharina Vingerhoed,*** tr. Mr. ***Jean Bichon van IJsselmonde*** (zie Ned. Adelsb. 1912. bl. 226); ex 2ª 4 kinderen, waarvan geen nadere gegevens bekend.

Hoorn. W. VAN MAANEN.

Onbekende wapens. A. Op een paar portretten door Bol in 1668 geschilderd, komen de ouderswapens voor. Op dat van den man het vaderswapen: van zwart met een gouden klimmenden aanzienden leeuw ***(Bouwens?);*** het moederswapen : van goud met een rooden springenden vos. Op dat van de vrouw het vaderswapen : gevierendeeld 1 en 4 van rood met twee (eenigszins gebogen) gekruiste gouden harpoenen (?) met den haak omhoog, 2 van goud 3 (2 en 1) zwarte bollen (eenigszins verticaal ellipsvormig aangegeven), 3 van goud met een schuinslinks geplaatsten druiventros ; het moederswapen doorsneden a. van zilver met 3 (1-2) zwarte brandemmers (2) b. van groen met een gouden klimmenden aanzienden leeuw.

Wie stellen deze portretten voor?

B. ***v.*** D. v. H.

Onbekend wapen. B. Welke familie voert: gevierendeeld 1 en 4 van rood met een berg van 6 rotsen van zilver, rechts overtopt door een ster van goud, 2 en 3 van zilver met een eikeboom van groen met eikels van goud.

Voorburg. W. G. FEITH.

INHOUD 1923, N°. 3.

Bestuursberichten. — De stamvader van het geslacht van IJsselt betrokken bij den moord op Graaf Floris V? door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Het Rotterdamsche geslacht Devnoot, door A. J. Bicker Caarten. — De la Sablonière en' aanverwante geslachten (de Lussanet, van Dijck, Schultz, Brunnier e. a.), medegedeeld door A. van 'der Poest Clement. — Genealogische fragmenten (Van der Marck. Ribbius, Versovok. van der Horst, van Blankesteyn e.a.). medegedeeld door A. J. Domis. — Ondertrouwden te Doesburg in de jaren 1459-1579 en 1585-1586, medegedeeld door A. P. G. Hens. (Vervolg). — De stamvader van het geslacht van Doorn, door H. C. de Man. — Korte mededeelinnen: Ketell (van Hackfort); Van Maurik; Van Egmond van der Nyenborch; 'Van Nispen; Van Doorn; De Mey; De Larrey. — Vragen en antwoorden: Blok-van Beek; Bok (de); Broers-van Orsoy; Burgh (van der); Clositbus; Cornelii-van den Heuvel; Doorn (van); Egckelbergh-Cuylemans; Gelein (van); Groot (de); Hausohild; Havelaar; Hoeven (van der)-de Ruuck; Jentink; Korthals; Kotting; Luyken uit Antwerpen; Meyreken-van Dieden; Nuys (van), Jelgerhuis; Nijenrode (van); Roeters; Schaep; Sohiefbaan; Seebeok (van)-van Schmasen; Staphorst (van)-van Hasselt; Styrum (van); Timmer; Vingerhoedt. — Onbekende wapens.

DE NED. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, v/H H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan de leden van het Genootschap gratis toegezonden.
Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad enopgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Mr. TE. R. VALCK LUCASSEN, *huize „Sparrenheide", Driebergen.*
De jaarlijksche oontribntie voor het lidmaatschap bedraagt ƒ10.— en voor de leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, ƒ15.—. Voor niet-leden is het Maandblad verkrijgbaar tegeneen abonnementsprijsvan ƒ10.— per jaargang.

Correspondentie betreffende het Genootschap gelieve men te richten tot den secretaria *Mr.* E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Zijdeweg 9, 's-Gravenhage,* en die betreffende de Bibliotheek en de wekelijksche portefeuille, zoomede aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen, tot den bibliothecaris Jhr. Mr. W.G. FEITH, *Prinses Mariannelaan* 44, *Voorburg.*
De Bibliotheek van het Genootschap, gevestigd *Juffrouw Idastraat* 3, *'s-Gravenhage,* is voor de leden geopend iederen Maandag van 3-5 uur en op nader met den bibliotheoaris overeen te komen uren.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 4. XLIe Jaargang. April 1923.

BESTUURSBERICHTEN.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

De Maandelijksche Bijeenkomsten zullen van af *Maandag* 7 Mei a.s. tot nadere aankondiging weder plaats hebben op iederen eersten Maandag van de maand in Hôtel Wittebrug te Scheveningen.

Benoemd tot Correspondeerend Lid:

Excellenz E. VON OIDTMAN . . . . . *Wiesbaden.*
Dr. phil. hon. causa, Luit. genl. b. d., Eerevoorz. „Westdeutsche Geselsch. f. Familienkunde" *Humboldtstrasse 9.*

Tot lid zijn benoemd:

P. C. L. BLOM . . . . . *Amersfoort.*
1e luit. d. Caval. *Kon. Sophialaan 1.*
W. K. M. DE BRUYN . . . . . *Dordrecht.*
Buitenwalevest 6.
Mr. B. PH. baron VAN HARINXMA THOE SLOOTEN *Leeuwarden.*
Ambt. 0. M. *Nieuwestad 49.*
GERARD J. KRUSEMANN . . . . . *Amsterdam.*
P. C. Hooftstraat II.
J. 1. TEMMINCK . . . . . *Amsterdam.*
Heerengracht 166.

Adreswijzigingen.

J. C. VAN BIJLERT . . . . . *Delft.*
Rotterd. weg 9.
Mr. Jos. M. F. ESKENS . . . . . *'s-Gravenhage.*
Adriaan Pauwstraat 48.
Jhr. Mr. W. G. FEITH . . . . . Voorburg.
Prinses Mariannelaan 44.
J. G. KAM . . . . . *Helmond.*
le Hoogstraat 82.
Mr. A. STARING . . . . . *Dordrecht.*
Singel 62.
J. C. SWAVING . . . . . *Velp (G.).*
Heerenlogement, Hoofdstraat.
M. WOLF . . . . . *Bosch en Duin* (gem. Zeist).
h. „de Laan".

Aanwinsten der Bibliotheek.

Goth. Geneal. Taschenbuch (*Deutscher* Uradel). 1923. *(Gesch.* v. *h. lid W. J. J. C. Bijleveld).*

Geschichtsblätter des Geschlechtes **Bom.** 1 1, 2. (Gesch. *Aug. Born, Hannover*).

A. B. v. d. Vies. Bijdr. t. d. geneal. v. h. gesl. *van den Broek d'Obrenan* (Ov. dr. 1922). *(Gesch. v. d. Schr.).*

Rob. v. Horn. Anteckningar om ätten *von Horn.* 1916. *(Gesch. v. Gust. v. Horn, Stockholm).*

A. K. A. Gijsberti Hodenpijl. Gustaaf Willem baron *van Imhoff* als gouverneur van Ceylon 1736—1740. (Ov. dr. 1919). *(Gesch. v. d. Schr.).*

W. J. J. C. Bijleveld. Verloren glorie; Jhr. Dr. Ph. F. B. von *Siebold* en zijne buitenplaats Nippon. 1923. *(Gesch. v. d. Schr.).*

Prof. Dr. Gottfr. Eckert z. Necrologium *Gladbacense.* 1881.

M. en W. Eahlke. Die Wappen der alten Bauernfamilien *in den Holsteinischen* Elbmarschen. 1920.

Dr. Rob. Schol ten. Beitr. 3. Gesch. v. *Wissel* und *Grieth* und zur Genealogie Niederrheinischer Geschlechter. 1890.

Kwartierstaten.

Onder de genealogische schrifturen genoten steeds de kwartierstaten (Ascendenztafeln, Ahnenproben) bijzondere belangstelling [1]). De voorliefde voor deze wijze van teboekstelling, zich uitend niet slechts in druk en schrift, maar ook in tal van monumenten, grafteekens, kunstvoorwerpen, wapenkundige composities van allerlei aard, — is wellicht te verklaren uit het bijzondere gewicht, dat altijd gehecht is aan de bekendheid met iemands afstamming ter beoordeeling van zijn eigen-

[1]) *Vgl.* vooral: Ottokar Lorenz, *Lehrbuch* der ges. Wissensch. Genealogie, blz. 203 vlg., en voorts Devrient, *Familienforschung*, blz. 71 vlg.

schappen, zijn wezen; gelijk juist in den laatsten tijd van natuurwetenschappelijke ziide de belangstelling voor dezen „Grundtypus genealogischen Denkens" weer uitermate is verlevendigd. Voor de leer der afstamming hebben de eigenlijke „genealogieën" (Stammtafeln) slechts zeer beperkte beteekenis: zij toch houden zich bezig met één bepaalde familie, waaronder is te verstaan het genealogisch complex zooals het zich onder den invloed van maatschappelijke en juridische opvattingen gedurende zooveel eeuwen heeft afgebakend n.l.: alle uit een bepaald persoon agnatisch (d. w. z. door ***mannelijke*** generatie) gesproten individuën, met opgave van hun huwelijken en verdere biographische bijzonderheden, een en ander behoorlijk door bewijzen gestaafd en in meerdere of mindere mate toegelicht. Dat een dergelijke behandeling, natuurwetenschappelijk gesproken, weinig waarde heeft, springt in het oog: zij toch biedt slechts wat men zou kunnen noemen een uittreksel uit die zooveel uitgebreider genealogische opstelling, welke onze oostelijke naburen met den naam „Descendenztafel" aanduiden, en waaronder is te verstaan de volledige opgave van ***alle*** uit een gemeenschappelijken stamvader voortgekomenen. Bij deze, weinig in praktijk gebrachte methode vinden dus ook de vrouwelijke lijnen volledige behandeling; zij komt in zooverre met de „Ahnentafel" overeen. Beide stelsels zijn, mits streng wetenschappelijk volgehouden, te beschouwen als de meest volmaakte genealogische uitdrukkingsvormen, hetgeen, bij een voortgezette beoefening der vererving sleer op biologisch-genealogische grondslagen, vooral zal uitkomen. De laatstbesproken vorm, de „Descendenztafel" (wie geeft hiervoor een goed-Nederlandsch woord?) gaat uit van één persoon als verwekker en stamvader en beschouwt alzoo de *actieve* zijde der geslachtkundige betrekkingen; haar tegenhanger de „Ahnentafel" (kwartierstaat) stelt de passieve zijde (das Erzeugt w er den) op den voorgrond [2]). De bekende genealoog Otto Forst gaat nu zelfs zóó ver, dat hij uit natuurwetenschappelijk oogpunt de kwartierstaat boven de „Descendenztafel" stelt „da beim streng gleichmäszigen Schema der Ahnentafeln, „hier viel leichter aus dem an vielen Einzelfällen ge„wonnenen Tatsachenmaterial allgemeine Schlüsze gezo„gen werden können" s).

Hoe het zij, de samenstelling van kwartierstaten, de bestudeering van alle genealogische gebeurtenissen, welke tot het ontstaan van één bepaald individu hebben geleid (de z. g. Ahnenforschung), mag ook thans op onverflauwde belangstelling rekenen en het is die belangstelling' blijkens verschillende uitingen — o. a. op de laatste jaarvergadering — ook onder de leden van ons genootschap levendig, welke het Bestuur te rade heeft doen gaan, om zoo mogelijk op dit terrein tot meer vruchtbare samenwerking en daardoor tot meer resultaten te komen. Vast staat, dat door zeer velen in deze richting wordt gewerkt, en waarlijk niet alleen tot het opstellen (en z. m. opluisteren) van eigen kwartierstaat. De echte Ahnenforscher [4]) blijft ook niet stilstaan bij

[2]) Vgl. Heydenreich, ***Handbuch*** der ***praktischen Genealogie*** 1, 42.

[3]) „Nicht auf den Stammbaum, auf die Ahnentafeln griindet sioh der einzige, etwa biologisoh bereohtigte Ahnenstolz" (Genealogie, von Otto Forst-Battaglia, 1913, blz. 32).

4) Ook tegenover dit begrip weten de Duitsohe schrijvers natuurlijk een ander te plaatsen: de „Einfamilienforscher", d. i. hij die zich alleen voor de genealogie van een bepaald geslacht interesseert.

een „volledigen" staat van 32 of 64 of meer voorouders: overal, waar hij kans ziet hooger op te klimmen, wordt verder nagevorscht, en het is juist deze uitgebreide opvatting van zijn taak, die hem, ook door de vaak verrassende resultaten, het meest moet bevredigen en zoowel cultuurhistorisch als biologisch ook inderdaad de meeste waarde heeft.

Of nu reeds de tijd daar is, om ook in Nederland te komen tot een uitwisseling van kwartierstaten („Ahnentafelaustausch") zooals in Duitschland onder de auspiciën van de Leipziger Zentralstelle bestaat, zal nader moeten blijken. Zeker is het wenschelijk, dat alle belanghebbenden zooveel. mogelijk in de gelegenheid worden gesteld kennis te nemen van de door anderen bereikte resultaten, — daarbij is echter steeds in het oog te houden, dat vooral op dit gebied de grootst mogelijke omzichtigheid dient te worden betracht, en dat, waar een kwartierstaat veelal slechts een compilatie is van door anderen opgebouwde fragment-stamreeksen, de namen der laatstbedoelde auteurs steeds bekend behooren te zijn, zoodat eventueele fouten onmiddellijk kunnen worden achterhaald en, door het teboekgestelde aan de door hen opgegeven bronnen te toetsen, tot een zuiver resultaat is te komen. Hoe onze Nederlandsche „Ahnenforscher" ten deze het best zoude zijn te helpen, maakt nog een punt van overweging bij het Bestuur uit. Reeds het doorlezen of doorbladeren van zooveel mogelijk kwartierstaten en andere geschriften kan den navorscher, vooralindien deze over een goede memorie beschikt, van veel nut zijn. Vaak zullen op die wijze onverwachte aanvullingen worden gevonden op kwartierstaten, aan welker voortzetting men reeds wanhoopte. Wanneer dan bovendien het aanwezige materiaal van doelmatige klappers voorzien is, wordt het benutten van hetgeen onze voorgangers, soms met bewonderenswaardige volharding en geduld hebben bijeengebracht, zeer vergemakkelijkt. [5])

Reeds staat ons op dit gebied veel materiaal ten dienste. Naast de gedrukte verzamelingen [6]) bezit ons genootschap — en bezitten ook vele zijner leden — tal van kleinere en grootere kwartierstaten in handschrift, voor het meerendeel afkomstig uit nalatenschappen van genealogen; wij denken hier, om een voorbeeld uit vele te noemen, aan den bekenden Gelderschen ge-

[5]) Vgl. Kekule ***von*** Stradonitz, ***Der*** Handapparat des ***Ahnenforschers*** („Adler", 1906) alwaar tal van gedrukte bronnen vermeld worden, welke in verschillende gevallen behooren te worden nageslagen.

[6]) Wellicht ten overvloede worde hier herinnerd aan de bekende uitgaven van v. d. Dussen en Smissaert (3 deelen), v. Rhede v. d. Kloot en Bär (1 dl.), Wildeman ***en*** van de Blocquery (1 dl.), D. G. van Epen (1 dl.) en Juten (kw. van Nederl. Katholieken); voorts aan de werken van d'Ablaing over de kwartieren der ridders van de Duitsohe Orde en die der leden ***van*** de ridderschappen der drie Geldersche kwartieren. Volgens hetzelfde systeem als de eerstgenoemde verzamelingen zijn de Belgische uitgaven ingericht: Dhont de Waepenaert, ***Quartiers Généalogiques des familles flamandes,*** en Troostembergh, Recueil ***de quartiers de noblesse des familles belges.*** De oudste uitgaven van dezen aard zijn de Thesaurus ***principum*** van Eyzinger (1591) en de 17de eeuwsche verzamelwerken van Spener, Gerschovius en Bucelinus, welker waarde echter zeer twijfelachtig is. Ten slotte noemen wij het standaardwerk op dit gebied, de voortreffelijke ***Ahnentafel-Atlas*** (1898-1904) van Kekule von Stradonitz, als voorbeeld eener volgens streng wetenschappelijke methode behandelde verzameling van de kwartieren der Europeesohe vorstenhuizen. Behalve tal van minder beteekenende werken, worden hier uitteraard niet vermeld de niet speoiaal aan kwartierstaten gewijde verzamelwerken, welke niettemin dergelijke staten kunnen bevatten (zoo b.v. de werken van Fahne, alsmede talrijke familie-uitgaven).

leerde Mr. G. van Hasselt, die tal van M. S.-staten heeft nagelaten, waarvan onze bibliotheek er ook eenige bezit. Erkend moet worden, dat al dit materiaal aan twee groote euvels lijdt: 1° dat veelal iedere bronnenopgave ontbreekt (deze fout hebben de geschreven staten met de gedrukte verzamelingen gemeen) en 2° dat bij gebreke aan klappers veel tijd verloren gaat (de gedrukte uitgaven zijn voor het meerendeel van indices voorzien).

Het Bestuur zoude gaarne een beroep doen op de medewerking van alle leden, teneinde dit materiaal zooveel mogelijk uit te breiden *en* daarbij *tevens de hierboven genoemde fouten te vermijden.* Voor een doelmatige indioeering kan ter bibliotheek worden zorggedragen, waarbij het tevens in de bedoeling ligt, de reeds aanwezige kwartierstaten geleidelijk van klappers te voorzien. En het andere genoemde euvel worde in het vervolg tegengegaan door het vermelden van de bron, waaraan ieder gegeven is ontleend. Op deze wijze kan een proef worden genomen met het aanleggen eener uitgebreide verzameling handschrift-kwartierstaten, welke steeds ter inzage van de leden zullen zijn, terwijl dan tevens zal kunnen blijken of en in hoeverre de beoefening van dezen tak der genealogische wetenschap onder onze leden reeds een dusdanig peil heeft bereikt, dat aan het organiseeren eener meer stelselmatige „uitwisseling" kan worden gedacht.

Zoo wil het Bestuur dan zijn medeleden bij dezen uitnoodigen, aan de bibliotheek at te staan de afschriften van alle in hun bezit zijnde kwartierstaten. Het veroorlooft zich daarbij te wijzen op de voor dit doel bijzonder geschikte z.g. Kiefer-formulieren [7]), welke in verschillende formaten verkrijgbaar zijn. Desgewenscht zal voor de aanschaffing dezer formulieren tusschenkomst worden verleend. Het Bestuur meent, door voorloopig deze oproeping in zoo algemeenen vorm tot de leden te richten, het beoogde doel het best te kunnen bevorderen; bepaalde voorschriften worden daarom niet gegeven. Ieder overwege op welke wijze hij zijn gegevens wil overleggen; ***slechts op vermelding der bronnen wordt nogmaals ten sterkste aangedrongen.*** Uit het gevolg, door de leden aan deze uitnoodiging te geven, moge dan te zijner tijd blijken, in welke richting ons genootschap en zijn documentatiebureau ten deze een taak hebben te vervullen.

Namens ***het Bestuur:***

TH. à TH. V. D. HOOP,
Secretaris.

De riddermatigheid van het geslacht van Ysselt (vóór 1450),

door Jhr. Dr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Uit hetgeen tot dusverre aangaande het geslacht ***van Ysselt*** is gepubliceerd'), blijkt, dat het eigenlijk niet juist is om te spreken van het geslacht ***van Ysselt.*** Wij moeten namelijk wel onderscheiden drie verschillende geslachten, die den naam ***van Ysselt*** hebben gevoerd en het wapen, hetwelk aan het oudste dier drie eigen was.

Het eerste geslacht ***van Ysselt*** stierf, naar wordt beweerd, uit met ***Margriet,*** *Henric* ***Casinsdochter van Ysselt,*** die als erfgename haars vaders en van haren broeder, „die beyde binnen tsjaers gestorven sijn", 2 September 1440 met het huis Ysselt (Hollandsch leen) werd beleend [2]). Zij trouwde met ***Jan*** *Karman,* raad en schepen der stad Amersfoort, en hunne afstammelingen hebben den naam en het wapen van Ysselt aangenomen [3]).

Ruim eene eeuw later trad eene achterkleindochter van ***Margriet van Ysselt*** en ***Jan*** *Karman,* ***Christina van Ysselt*** geheeten, in het huwelijk met *Cornelis Jansz.* ***van Vianen*** en hunne nakomelingen hebben vervolgens ook den naam en het wapen van Ysselt gevoerd [4]).

Wanneer ik nu enkele beschouwingen ga wijden aan de riddermatigheid van het geslacht ***van Ysselt,*** heb ik het eerste geslacht van dien naam op het oog; van riddermatigheid der latere kan m i. geen sprake zijn.

Dat het oudste geslacht *van* ***Ysselt*** onder de riddermatige is te rangschikken, behoeft eigenlijk geen betoog meer, daar dit reeds afdoende valt op te maken uit hetgeen tot heden betreffende dit geslacht is medegedeeld. Ik acht het echter gewenscht op een en ander nog eens uitdrukkelijk de aandacht te vestigen, daar dit tevens kan strekken tot verruiming van het gezichtsveld in deze.

In de eerste plaats moet ik dan herinneren aan den brief van 21 April 1332, waarbij ***Wouter*** *Gherret* ***Symons*** *zone* ***van der*** *Goude,* ***knape,*** verklaarde ***haren Aernoude van*** *Yselsteyne,* ***ridder,*** schadeloos te zullen houden voor een borgtocht van 100 ponden, waarvoor deze zich te zijnen behoeve had verbonden tegenover ***Ghisebrecht Falien,*** *borgher t'* ***Amersfoert,*** welke brief mede werd bezegeld door eersomme ***knapen als Dideric Cosin van Ysselt ende*** *Willam Vlaming (sinen) broder* [5]). Dezen ***Dirk*** *Cosijn van* ***Ysselt, knape,*** leerden wij reeds kennen als een van de leden der hof houding van Bisschop Jan van Diest. Van hem stamde het oudste geslacht van ***Ysselt*** af en zijne nazaten waren zich hunne edele af komst wel bewust, zooals blijkt uit de navolgende oorkonde van 3 Mei 1393 [6]), die overigens als afkomstig van de familie zelve, niet voldoende is om den ouden adel der ***Ysselt's*** te bewijzen.

> Wi *Willam* ***van Ysselt,*** *Herman* ***van Ysselt,*** *Willam* ***van*** *Hemert, Ghisebrecht* ***Uterkocken*** ende *Cossijn* ***van Ysselt*** *Willamssoen* van ***Ysselt*** maken kenliken allenluden, dat ons kundich is, dat Henric van den Werve, onse neve, ende Byatris van Stridelant, ziin zuster, onse nycht, [hare twier over-

7) Deze staten, uitgegeven door de Papiermühle bei Roda S. A., schijnen in het gebruik beter te voldoen dan die van Walther Gräbner e. a. (uitgaven van C. A. Starke, Görlitz i. Schl.). De Kiefer-formulieren bieden plaats voor 256, 64 of 32 kwartieren en zijn weinig kostbaar. Voor kwartierstaten van geringeren omvang kunnen natuurlijk ook andere, als b.v. de oude formulieren voor 8 kw., gebruikt worden.

1) Zie voornamelijk Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt: "Genealogie van het geslacht van Sasse" (1915), blz. 121-129, en W. E. van Dam van Isselt: "Bijdragen tot eene genealogie betreffende het Amersfoortsche geslacht van Ysselt (van Isselt)" (1920).

2) Algem. Rijksarch.: Holl. leenkamer n°. 114, fol. 158vso.

3) Van dit echtpaar stamt in vrouwelijke lijn het geslaoht *van Dam van Isselt* af.

4) Van laatstgenoemd echtpaar stamt in vrouwelijke lijn het geslacht *van Sasse van Ysselt* af.

5) Zie jaarg. XL, kol. 253.

6) Zie v. Spaen, Inleid. tot de Hist. van Gelderland, Codex Dipl. blz. 70. en v. Dam v. Isselt t.a.p. blz. 10. Merkwaardig is. dat volgens v. Spaen twee exemplaren van deze oorkonde bestaan met eenigszins verschillenden tekst; zie noot 7.

oudevader ende hare twier overoudemoeder wael-gheboren ende waren uut tween e d e 1 en hofsteden gheboren, alse haer overoudevader, die eens ridders zoen was, gheboren uter hofstede van der Helle, ende hoer overoudemoeder een waelgheboren wiif was, gheboren uter hofstede van Ysseltj[7]). Ende in kennisse der waerheit zo hebben wi Willam van Ysselt, Herman van Ysselt, Willam van Hemert, Ghisebrecht ende Cossiin voerscreven onse seghellen an desen brief gedaen tenen oerconde. Ghegheven int jaer ons Heren dusent drehondert dre ende neghentich op des Hilichs cruusavont inventio.

Wat Willem van Hemert en Gijsbert uter Koken betreft, die deze verklaring medebezegelden, kan ik mededeelen, dat de eerste blijkens zijn zegel de drie leeuwenkoppen voerde, die nog heden door het geslacht van Hemert van Dingshof worden gevoerd, en dat Gijsbert's zegel hetzelfde wapen, doch gebroken met een barensteel, vertoont, zoodat laatstgenoemde, zoo niet een zoon of een jongere broeder van Willem, dan toch tot diens maagschap zal hebben behoord. Dat Willem van Hemert dit attest mede afgeeft, wordt verklaarbaar, wanneer wij zien in eenen brief door den abt van St. Paulus te Utrecht *Henrik* van den *Rijn*. in 1383 geschreven a a n Gerard van den Rijn Danielsz. van Everdingen s), dat deze abt, die mede van den Ysseltschen stam was gesproten [9]), spreekt van *Willam van Hemert, onsen lieven neve, die ons oems soen is.*

Behalve deze bewijzen voor den ouden adel der eerste Ysselt's zijn nog andere aan te voeren, al betreffen die personen, die niet den stamnaam *van Ysselt* droegen. Ik denk hier b.v. aan den reeds meer genoemden *Willem Vlaming van Boternesse* [10]). Sedert ik voor de eerste maal melding van hem maakte, mocht ik er in slagen de door Buchell afgeschreven oorkonde van 1366 met *Willem's* zegel in originali terug te vinden. Bedoelde oorkonde is van 3 Juni 1366 en berust in het archief van het Kapittel van St. Pieter te Utrecht (inv. n°. 389); Mabely, jonkvrouw van Buren en haar zoon Alard heer van Buren, knape, stellen daarbij hun geschil met het kapittel over het recht op de tienden van Malsen ter beslissing van de dekens der kapittelen van den Dom en van St. Pieter als scheidslieden, onder aanwijzing van borgen, onder wie wordt genoemd *Willam Vlaminc van, Botternesse,* k n a p e.

Tot zoover hetgeen reeds meer of minder bekend was.

[7]) Het tweede exemplaar dezer oorkonde (vgl. noot 6) is een weinig uitvoeriger en heeft in plaats van het tusschen [] geplaatste: „waelgheboren sijn, als van oere ouders, ende ghekomen sijn uyt „tween verleen den hofsteden, dat is te weten, dat van der eenre „sijt oer averoudarvader eens ridders soen was, gheboren opter hof-„steden ter Helle, dat een leen is ons ghenedigen heer van Gelre, „ende van der ander sijt oer averoudermoeder der een waelghebaren „wijf was. ehebaren opten hofstede tot Yaselt, dat een „leen is onsghenedighen here *van* Hollant".

Men wachte zich er intuseohen wel voor op grond van leen b ezi t in de tweede helft der veertiende eeuw adel te presumeeren.

[8]) R. A. Utr., Arch. der Geestel. Gestichten n°. 505, fol. 56.

Q) Zie jaarg. XL, kol. 254.

[10]) Zie jaarg. XL, kol. 255, en jaarg. XLI kol. 59 e.v. Hij is vermoedelijk niet te vereenzelvigen met *Willem Vlaming*, den broeder van *Dirk Cosijn van Ysselt. maar eene* generatie lager stellen. Deze *Willem Vlaming van Boternesse* vond ik nog vermeld in eenen schepenbrief van Rhenen van 1362, waarbij eene hofstede binnen Rhenen aan de markt van hem in erfpacht wordt genomen (R. A. Utreoht, m.s. no. 828, fol. 101).

Nieuw is mijne meerring, dat uit den ouden Ysseltschen stam ook het geslacht *van Neckevelde* is voortgekomen, welks adel onmiddellijk is te bewijzen. Ik vond n.l. dat *Kusijn van Neckevelde Geritssoen*, die tot de „knechten des lants van Veluwen" moet worden gerekend, 14 November 1433 het verbond tusschen de ridderschap en de steden des lands van Gelre heeft bezegeld [11]), en dat diens zegel een wapenschild met 14 besanten (4 : 4 : 3 : 2 : 1) vertoont. Dit wapen, hetwelk, wat de figuren betreft, volkomen overeenkomt met dat der *Ysselt's*, is mij eene vingerwijzing naar dat geslacht. Ook de voornaam *Kasijn* (*Cosijn*) wijst in diezelfde richting. De naam *van Neckevelde* ontleende deze familie zonder eenigen twijfel aan het nog bestaande gehucht Nekkeveld in de gemeente Nijkerk, dus in de nabijheid van Amersfoort, waar ook de *Ysselt's* thuis behoorden.

Op deze *Neckevelde*'s, aangaande wie slechts weinig bekend schijnt te zijn [12]), veroorloof ik mij hierbij de aandacht te vestigen in de hoop, dat het mogelijk zal blijken ook hunne afkomst nader vast te stellen.

Zutphensche Geslachten.[1])

Bijdrage tot de genealogie S o l n e r, thans S ö l n e r,

door Jhr. H. H. Röell

1. *Laurens Solner*, woonde te Nisse.

11. *Steven Solner*, geb. te Zevenbergen, burger van Zutphen 12 Juli 1611 [2]), rijdende bode in plaats van *Gerrit Op ten Nas* 20 Feb. 1617, van stadswege een glas vereerd in zijn hersteld huis in de Turfstraat 16 Juli 1630, subsidie voor een nieuw paard 10 Dec. 1631, koopt 11 Mei 1637 de wahre N° 66, verkrijgt acte van survivance voor zijn zoon *Laurens* 9 Maart 1668, zijn ambt door dien zoon waargenomen 19 Mei 1660, doet afstand ten behoeve van dien zoon 24 Juli 1661, overl. vóór 31 Mei 1666, huwde 1° te Zutphen 20 Oct. 1611 (0.22 Sept. [3]): *Hendersken de Haes*, dr. van *Udo de Haes*, van Arnhem.

Hij huwde 2° te Zutphen 21 Mei 1626 (o. 30 April): *Grietgen Dirks*, dr. van *Dirk Claesz.*

Hij huwde 3" te Spankeren (o. te Zutphen 30 Oct. 1636): *Qeertien Jans van Brummen*, wed. van *Peter Timmerman*, overl. na 31 Mei 1666.

Uit het eerste huwelijk 3 kinderen:

1°. *Sander*, die volgt III. A.

2°. Laurens, ged. te Zutphen 20 Febr. 1620, jong overl.

3°. *Geertruid*, ged. te Zutphen 29 Juni 1621, jong overl.

[11]) Zie Nijhoff's Gedenkwaardigheden IV, blz. 138 noot.

[12]) Ik verwijs hier nog naar het Geldersch leenregister, Kwartier van Arnhem, blz. 86, waar blijkt, dat *Wouter van Neckenvelde* vóór 1432 gegoed is geweest te Nekkeveld.

[1]) Zie ook Maandbl. XXXVII, kk. 401-408.

[2]) Burgerboek der Stad Zutphen, 1478-1630.

Opten 12en Julij 1611: *Steven Zolner, van* Seevenberaen., sijnde begunstiget mit het recht van de burgerschap hefft sijnen burgereedt gedaen ende aengelaavet sich the willen dragen conform der Heeren schepenen ordon. ende is alsoo tot burger angenaamen.

[3]) Trouwboek der stad Zutphen, 1600 -1651, ondertrouwd 22 Sept. 1611: *Steffen Solner*, uijt Sevenburgerland, Laurens *Solner*, van Nisse a.s. en *Hendricxken de Haes*, van Aernhem, Oyde *de Haes*, b. tot Aernhem d. (× 20 Oot. 1611).

Bij Res. van 26 April 1626 worden *Thomas Gijsen*, die olde, en *Jan Mesmaecker* benoemd tot momberen „over 't onmundige kindt van *Steven Zolnaer*, *Alexander* genoemt, oldt 13 jaeren bij *Hendricksen de Haesz* ehelick verwecket" (Weesboek der stad Zutphen, 1624-29, fol. 289).

Uit het tweede huwelijk 6 kinderen:

4°. ***Hendersken,*** ged. te Zutphen 23 Febr. 1627, jong overl.
5°. ***Ermgard,*** ged. te Zutphen 26 Oct. 1628, jong overl.
6°. ***Sara,*** ged. te Zutphen 4 Febr. 1631, jong overl.
7°. ***Laurens,*** ged. te Zutphen 14 Juni 1633, jong overl.
8°. ***Joost,*** ged. te Zutphen 21 Mei 1636, jong overl

De kinderen uit het tweede huwelijk allen vóór het derde overleden, daar er dan geen momberen benoemd zijn.

Uit het derde huwelijk 4 kinderen:

9°. ***Qrietgen,*** ged. te Zutphen 3 Sept. 1637, huwde te Zutphen 17 Aug. 1666 (0.27 Juli): *Barent* ***Franssen,*** zn. van ***Frans Barentsen,*** te Zutphen.
10°. ***Jan,*** ged. te Zutphen 5 Dec. 1638, jong overl.
11°. ***Laurens,*** die volgt III. B.
12°. ***Jan,*** ged. te Zutphen 1 Sept. 1650, jong overl.

A.

III. ***Sander Solner, geb.*** volgens het Weesboek 1613, genoemd als pachter van den impost op het zout 21 April 1648 en 26 Juni 1663, van stadswege een glas vereerd in den nieuwen gevel van zijn huis in de Laarpoort 30 Mei 1646, erft de wahre N° 56, huwde te Zutphen 31 Mei 1639 (o. 7 April): ***Dirksken*** *Coupers*, dr. van ***Warner*** *Couper*, burger te Lochem.

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1°. ***Laurens,*** ged. te Zutphen 6 April 1640, jong overl.
2°. ***Warner,*** ged. te Zutphen in 1641, genoemd als pachter van den impost op de zeep 7 Nov. 1671, onderschoolmeester 29 Febr. 1688, contra-schrijver van den vendumeester in plaats van zijn broeder ***Hendrik 6*** Mei 1706, na zijn overlijden opgevolgd door ***Jan*** *Pieck* ***1*** Maart 1726, erft de wahre N° 56, huwde 1° te Westervoort 31 Maart 1668 (o. te Zutphen 16 Maart): ***Hilleken*** *Beeren*.

Hij huwde 2° te Almen 7 Maart 1676 (o. te Aalten en Zutphen 24 Jan): *Jannetje Stronck*, dr. van ***Jan*** *Stronck,* te Aalten.

Uit het eerste huwelijk 3 kinderen:

a. ***Derk,*** ged. te Zutphen 26 April 1669, jong overl.
b. ***Derksken,*** ged. te Zutphen 6 Juni 1670.
c. *Margaretha,* ged. te Zutphen 11 Oct. 1671, jong overl.

Bij Res. van 19 Febr. 1676 worden *Antoni* ***Brant*** en ***Evert van*** *Mansvelt* benoemd tot momberen „over het onmundighe kint van ***Warner Solner*** bij ***Hilleken Beren*** ehelijck geprocreeert, met namen *Dercxken*, out 6 jaeren" (Weesboek der stad Zutphen, 1666—77).

Uit het tweede huwelijk 8 kinderen:

d. ***Sander,*** ged. te Zutphen 21 Jan. 1677, genoemd als „burgertamboer" 24 Aug. 1714, erft de wahre N° 66, die 12 Febr. 1744 na zijn dood verkocht wordt aan zijn neef ***Henricus Adolphus Solner.***

e. ***Jacob,*** ged. te Zutphen 23 Jan. 1679.
f. *Aaltjen*, ged. te, Zutphen 14 Nov. 1680.
g. ***Johannes,*** ged. te Zutphen 7 Maart 1683.
h. *Steven* ***Jan,*** ged. te Zutphen 27 April 1684.
j. *Jan*, ged. te Zutphen 26 Febr. 1687.
k. ***Hilleken,*** ged. te Zutphen 12 Nov. 1689.
l. *Aleida,* ged. te Zutphen 1 April 1692.

3°. ***Hendrik,*** die volgt IV.
4°. ***Johannes,*** ged. te Zutphen 23 Febr. 1644.
5°. *Herman*, ged. te Zutphen 10 Febr. 1647.
6°. ***Hendersken,*** ged. te Zutphen 8 Mrt. 1648.

IV. ***Hendrik Solner,*** ged. te Zutphen 11 Nov. 1642, genoemd als pachter van den impost op 't gemaal 22 Dec. 1677, contraschrijver van den vendumeester in plaats van *Antony van Eijll* 13 Oct. 1697, na zijn overlijden opgevolgd door zijn broeder ***Warner 6*** Mei 1702, koopt 13 Nov. 1686 de wahre N°. 66, huwde (o. te Zutphen 16 Jan. 1676): ***Reintje*** *Wychmans*, dr. van *Wychman Gosselicx* en *Anneken Stercken*, ged. te Zutphen 18 April 1649.

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1°. ***Wychman,*** die volgt V.
2°. ***Sander,*** ged. te Zutphen 2 Juli 1679.
3°. ***Steven,*** ged. te Zutphen 26 Juli 1682.
4°. ***Steven,*** ged. te Zutphen 13 Febr. 1684.
5°. *Anna*, ged. te Zutphen 6 Mei 1686.
6°. *Jacobus*, ged. te Zutphen 24 Oct. 1688.

V. ***Wychman Solner,*** ged. te Zutphen 3 Mrt. 1678, schoolmeester in de Latijnsche School aldaar 3 Febr. 1700, erft de wahre N°. 65, verdronken 17 Jan. 1710 en in zijn ambt opgevolgd door ***Arnolt Raesvelt 26*** Jan. 1710, huwde te Almen 6 Mei 1700 (o. te Zutphen 24 Nrt.): ***Janna ter Meulen,*** overl. na 17 Jan. 1710.

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1°. *Arnoldus,* die volgt VI.
2°. ***Henricus Adolphus,*** die volgt VIbis.
3°. ***Jacobus,*** ged. te Zutphen 14 Febr. 1706, ingeschr. als student te Harderwijk 3 Oct. 1726, overl. als proponent te Zutphen 6 Nov. 1738, ongeh.
4°. ***Adriaan Warner,*** ged. te Zutphen 26 Nrt. 1708.
5°. ***Anna Maria,*** ged. te Zutphen 1 Nov. 1709.

VI. *Arnoldus Solner*, ged. te Zutphen 14 Sept. 1701, ingeschr. als student te Harderwijk 6 Nov. 1720, solliciteert voor een schoolmeestersplaats in de Latijnsche School te Zutphen 1 Mrt. 1727, doch niet aangesteld, koster van de Nieuwstadskerk te Zutphen inplaats van ***Derk Rekkers*** 1 Mrt. 1730, na zijn overlijden opgevolgd door **Gerrit van** *Eldik 29* Febr. 1740, erft de wahre N°. 66, huwde te Zutphen 19 Sept. 1725 (o. aldaar en te Harderwijk 2 Sept.): *Maria Elisabeth Weijerman*, dr. van ***Jan Jurrien*** *Weijerman* **en** *Anna Tijben*, **ged.** te Zutphen 3 Oct. 1700, begr. aldaar in de Nieuwstadskerk 29 Oct. 1784.

Uit dit huwelijk 9 kinderen:

1°. ***Wichman,*** ged. te Zutphen 24 Oct. 1726, jong overl.
2°. ***Anno,*** ged. te Zutphen 13 Oct. 1726, verkrijgt als eenig overgebleven kind harer ouders 22 Jan. 1786 de wahro N°. 66, overl. te Zutphen 28 Nrt. 1817, ongel].

3°. *Jan Jurrien,* ged. te Zutphen 18 Febr. 1728, *jong* overl.
4°. *Geertruid,* ged. te Zutphen 20 Nov. 1729, jong overl.
5°. *Robbert Jan,* ged. te Zutphen 6 Juni 1731, jong overl.
6°. *Johanna Geertruid,* ged. te Zutphen 19 Febr. 1733, begr. aldaar in de Nieuwstadskerk 23 Jan. 1782, ongeh.
7°. *Jan Jurrien,* ged. te Zutphen 28 Dec. 1734, jong overl.
8°. *Hendrik Adolf,* ged. te Zutphen 5 Mei 1737, jong overl.
9°. *Antonetta, ged.* te Zutphen 5 Mei 1737, jong overl.

VIbis. *Henricus Adolphus Solner,* ged. te Zutphen 9 April 1704, weidemeester, in plaats van *Jan in den Bosch 29* Febr. 1736, na zijn overlijden opgevolgd door Jan *Jolink 3* Dec. 1765, koopt 12 Febr. 1744 de wahre N° 66 van zijn neef *Sander Solner,* begr. te Zutphen in de Broerenkerk 8 Dec. 1766, huwde te Brummen (o. aldaar 27 Oct., te Zutphen 28 Oct., naar Brummen geatt. 11 Nov. 1736): *Nannette Herwig,* geb. te Rijssel, begr. te Zutphen in de Nieuwstadskerk 4 Juni 1796.

Uit dit huwelijk 8 kinderen:

1". *Heilwich Assuera Henrietta,* ged. te Zutphen 21 Mei 1738.
2°. *Alexander Hendrik,* ged. te Zutphen 6 Mrt 1740.
3". *Johanna Arnoldina,* ged. te Zutphen 7 Jan. 174%
4". *Sophia Charlotta,* ged. te 's-Gravenhage (o. te Haarlem 16 April, naar 's-Gravenhage geatt. 30 April 1776): *Lucas* van *Luik,* te Amsterdam.
5°. *Wiggerdina,* ged. te Zutphen 3 Sept. 1746.
6°. *Christina Charlotte,* ged. te Zutphen 3 Nov. 1748.
7". *Carel Lodewijk,* ged. te Zutphen 16 Nov. 1750.
8°. *Frederica Elisabeth,* ged. te Zutphen 15 Juni 1763, begr. aldaar in de Broerenkerk 23 Nov. 1764.

B.

111. *Laurens Solner,* ged. te Zutphen 20 Mrt 1642, rijdende bode bij afstand van zijn vader 24 Juli 1661, doet den eed 7 Mrt 1662, opgevolgd door Lucas Muller 1 Mrt 1666, kamerdienaar en roedrager in plaats van *Thomas Gijsen* 1 Mrt. 1666, vendumeester in plaats van *Hendrik Haeck 6* Sept. 1678, na zijn overlijden opgevolgd als roedrager door *Steven Fildar* en als vendumeester door *Evert ter Hulze* 1 Mrt. 1729, koopt 1 Sept. 1669 de wahre N°. 83, huwde (o. te Zutphen 7 Dec. 1667): *Meijntjen Rauwers,* dr. van Lic. *Jan Rauwers* en *Christina Bruggink,* ged. te Zutphen 16 Jan. 1639, overl. na 1 Mrt. 1712.

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1°. *Steven,* ged. te Zutphen 18 Oct. 1.668, ontvangt „tot support van zijn studiën" 20 Feb. 1689 een vierjarig subsidie van f 60 's jaars, ingeschr. als student te Leiden 24 Mrt. 1693, vóór zijn vader overl.
2°. *Christina,* ged. te Zutphen 6 Jan. 1670.
3°. *Johannes,* ged. te Zutphen 29 Oct. 1671, kapitein in 't regiment *van Delen 24* Aug. 1709 (commissie en eed 19 Sept.), later van *Haersolte tot Yrst,* majoor 28 April 1729 (eed 4 Mei), later *van Randwijck,* kolonel-titulair 10 October '1737 [4]), erft de wahre N°. 83, die 28 April 1762 na zijn dood verkocht wordt, ongeh.
4°. *Theodora,* ged. te Zutphen 1 April 1674.
6". Ds. *Otto,* ged. te Zutphen 26 Mei 1678, ontvangt „tot support van zijn studiën" 31 Jan. 1699 een vierjarig subsidie van f 60 's jaars, student te Utrecht [5]), ontvangt bij Res. van 11 Mrt. 1707 honderd car. gulden „ter cause alhier een tijdt lanck den predickdienst bij affsterven van Ds. *Abrahamus Becker,* ende vertreck van Ds. *Wilhelmus Vonck* hebben waergenomen", legerpredikant, predikant te Groenlo 1708-1713, te Doetinchem 1713—1720, bevestigd aldaar 2 Sept. 1713, overl. 1720, ongeh.
6°. *Joost,* die volgt IV.

IV. Mr. *Joost Solner,* ged. te Zutphen 23 Nov. 1684, ingeschr. als student te Harderwijk 21 Sept. 1702, te Utrecht 1706, advocaat te Zutphen, onder-rentmeester in plaats van Dr. *Johan Frederik Hecking 29* Febr. 1712, opgevolgd 1 Mrt. 1718 door Dr. *Dirk van Lathum,* koopt 7 Nov. 1719 de wahre N°. 237, burgemeester van Doesburg 17 Febr. 1752, overl. 2, begr. te Doesburg 8 Mei 1773, huwde 1° (o. te Zutphen 14 Mei, naar buiten geatt. 28 Mei 1713): *Isabella Geertruid Hecking,* dr. van Dr. *Johan Andries Hecking* en *Johanna Catharina van Rijswijck,* geb. te Zevenaar, overl. nà 18 Oct. 1719. Hij huwde 2° te Warnsveld 6 Mei 1731 (o. te Zutphen 22 April, naar buiten geatt. 6 Mei): Maria *Johanna van Heeckeren,* wed. van *Alexander van der Capellen tot den Boedelhof,* dr. van *Robbert van Heeckeren tot Barlham en Enghuijzen* en *Anna Wilhelmina Cecilia van Keppel,* geb. 23 April, ged. te Zutphen 26 April 1689, begr. te Zutphen 26 Oct. 1760 (de stadsroeden op dato toegestaan).

Uit het eerste huwelijk 6 kinderen:

1°. *Jan Laurens,* die volgt V.
2°. *Casper Arnold,* ged. te Zutphen 19 Juni 1716, ingeschr. als student te Harderwijk 1 Mei 1732, verdwenen [6]).
3°. *Meynarda Christina,* ged. te Zutphen 29 Mei 1716, jong overl.
4°. *Otto,* ged. te Zutphen 9 Juni 1717, jong overl.
5°. *Andries Jan,* ged. te Zutphen 19 Aug. 1718, jong overl.
6". *Meinard Steven,* ged. te Zutphen 18 Oct. 1719, jong overl.

Bij Res. van 25 April 1731 worden Dr. *Johan Andries Hecking* en *Hendrik Jan Abbing* benoemd tot momberen over de twee onmondige zonen van Dr. *Joost Solner* bij wijlen *Isabella Geertruid Hecking,* met namen *Jan Laurens,* oud omtrent

4) Mededeeling van het Krijgsgeschiedkundig Archief van den Generalen Staf.

5) Komt niet voor in het Album Studiosorum.

6) Res. van 8 Juli 1747:

Verlesen de reaueste van Jan *Solner,* colonel titulair ten dienste deser landen, daar bij versoekende, dat 'wegens desselfs hogen ouderdom en affneminge van cragten, in sijn plaats tot curator over sijnen absenten neve *Caspar Arnold Solner,* van wien men niet heeft konnen ontwaar worden, waar sigh is ophoudende, selffs niet of levendig dan dood zij, enz.

17 en *Caspar* **Arnold,** oud omtrent 16 jaren (Weesboek der stad Zutphen, 1728—39, fol. 92).

Uit het tweede huwelijk één zoon:

7°. ***Joost Jan,*** ged. te Zutphen 18 Mei 1731, venia aetatis 23 Dec. 1750, ingeschr. als student te Leiden 19 Sept. 1749, vertrekt in Oct. 1761 naar Parijs, wordt 27 Mei 1752 door tusschenkomst van den gezant *Lestevenon* ***van Berkenrode*** naar Zutphen gebracht, vanwaar hij het huis zijns vaders ontvlucht en 31 Mei d. a.v. te Brummen gevat wordt; bij Res. van 1 Juni 1752 in 't Provinciaal Verbeterhuis te Arnhem opgesloten, en bij Res. van 24 Nov. 1763 daaruit ontslagen. [7])

V. Mr. ***Jan Laurens*** *Solner*, ged. te Zutphen 27 Mei 1714, ingeschr. als student te Harderwijk 1,. Mei 1732 en 14 Mei 1736, stadhouder van het schoutambt Lochem 13 Juni 1742, burgemeester van Lochem 26 Juni 1776, op zijn verzoek ontslagen 20 Juli 1788, begr. te Lochem 4 Jan. 1789, huwde te Lochem 24 Juni 1742 (o. te Zutphen 10 Juni, naar buiten geatt. 24 Juni): *Stoffelina* ***Qeertruid Bruggink,*** dr. van *Gerhard* ***Bruggink*** en ***Hendrica Lugard,*** ged. te Zutphen 23 Mrt. 1721, overl. 7 April, begr. te Lochem 10 April 1804.

Uit dit huwelijk 16 kinderen:

1". ***Jan Laurens,*** die volgt VI.

2°. Mr. *Gerhard*, ged. te Lochem 10 Sept. 1741, ingesohr. als student te Harderwijk 20 Sept. 1762 en 13 Dec. 1766, burgemeester van Lochem 21 Juli 1788-1796, overl. op het Cornegoor te Ruurlo 8 Mrt., begr. te Warnsveld 12 Mrt 1806, huwde te Ruurlo (o. aldaar 10 Aug., te Zutphen 20 Aug., naar Ruurlo geatt. 3 Sept. 1769) : ***Johanna Frederica van Trier,*** dr. van ***Hendrik Jan van 1 rier*** en ***Agnita Heckers,*** ged. te Geesteren 12 Mrt. 1727, overl. nà 8 Mrt. 1806.

Uit dit huwelijk geen kinderen.

3°. ***Otto,*** ged. te Lochem 4 Dec. 1743, jong overl.

[7]) Res. van 1 Juni 1752.

Is ter vergsderinge gelesen de requestc van Mr. ***Joost Sölner***, houdende hoedat zijn zoon, ***Joost Jan Sölner,*** in de maant October van 't laatst gepasseerde jaar 1751 zig van Leiden op een olandestine wijze buiten s'lands hadde begeven met een vreemd vrouwspersoon, zodanig, dat na vele aangewende moeite te Parijs was ontdekt, en, nadat hij eig aldaar bij de zeven maanden hadde opgehouden, door de goede directie van den Heer *Lestevenon van Berkenrode,* ambassadeur van dezen Staat aan het Hof van Vrankrijk, op jongstleden Zaturdag (27 Mei) des avonds omtrent tien uiren onder 't geleide van twe knegten ten huize van suppliant gebragt geworden; dat niettegenstaande alle genomen precautien, denzelven, *van* alles genoegzaam tot de klederen incluis, gedestitueert, blootshoofds uit suppliants huys hadde geweten 't aufugieren, met intentie om zig weder met voorss. vrouwspersoon, zo baar alhier sedert die tijd heimelijk hadde opgehouden, op nieuw weg te begeven als uit een onderschepte brief, ter requeste geannecteert, bewijslijk; dat suppliant gemelten zijn zoon na de vlugt van gisteren aanstonds hadde doen vervolgen, te Brummen apprehenderen en aldaar laten arresteren, verzoekende derhalven, vermits hieruit niet anders dan ruineuse ge*volgen* te wagten stonden, dat H. E. Gr. Agtbare om deze en meer andere redenen aan den suppliant geliefden te permitteren, om voorn. *zijn* zoon in 't Provintiaal Verbeterhuijs bij provisie te mogen confineren.; waarop gedelibereert zijnde hebben H. E. Gr. Agtbare des suppliants verzoek geaccordeert en dienvolgens aan denzelven gepermitteert, gelijk geschiet bij dezen, om zijn zoon ***Joost Jan Sölner*** bij provisie in 't Provintiasl Verbeterhuijs te mogen cofineren.

Zie over dezelfde zaak de Res. van 19 April 1752, 22 Juni 1752 en 24 Nov. 1753 en over het tweede huwelijk van Mr. ***Joost Solner*** de mededeling in de ***Wapenheraut*** 1916, blz. 164, ontleend aan een brief van ***Steven Jan van*** den ***Velde dict Honselaer.***

4°. *Isabella* **Qeertruid,** ged. te Lochem 7 Nov. 1746, jong overl.

5°. *Gerdina* **Juliana Christina,** ged. te Lochem 16 Jan. 1747, jong overl.

6°. ***Johunna Theodora Elisabeth,*** ged. te Lochem 20 April 1749, lidmaat aldaar Sept. 1767, begr. te Zutphen 24 Sept. 1783, huwde te Almen 7 Nov. 1769 (o. te Zutphen 22 Oct., naar Lochem geatt. 6 Nov.): ***Jan Hendrik ter Maten,*** zn. van ***Jan ter*** *Maten* en ***Albarta*** *Jalink*, ged. te Zutphen 24 Juli 1735.

Zij huwde 2" te Almen 19 Juni 1782 (o. te Zutphen 2 Juni, naar buiten geatt. 16 Juni): ***Gerrit Bruggink.***

7°. ***Isabella Juliana,*** ged. te Lochem 24 Jan. 1761, lidmaat aldaar Kerstmis 1769, overl. te Zutphen 7 April 1823, huwde te Lochem 23 April 1796 (o. aldaar 24 Febr.): *Harmen* ***Haesebroeck,*** wed. van ***Dina Petronellavan Wickenburg,*** zn. van Dr. ***Jacob*** *Haesebroeck* en *Arnolda* ***Elisabeth van*** *Megen*, ged. te Steenderen 4 Juni 1730, vaandrig in 't regiment ***van Broeckhuijzen 1746,*** luitenant, burger van Zutphen met zijn vader 7 April 1736, herwint zijn burgerschap 19 Mrt. 1778, begr. te Zutphen 19 Febr. 1807.

8°. ***Joost,*** ged. te Lochem 4 April 1763, jong overl.

9°. *Geertruid Christina*, ged. te Lochem 26 Febr. 1766, lidmaat te Lochem Sept. 1773, begr. aldaar 6 Mei 1789, huwde te Kralingen 8 Mei 1786 (o. te Lochem 17 April): ***Cornelis*** *Leonard* ***Prevenier,*** zn. van ***Jan Hendrik*** *Prevenier* en Aletta ***Diemont,*** ged. te Bredevoort 21 April 1764, kapitein-ter-zee, overl. 22, begr. te Lochem 24 Aug. 1793. Hij hertr. met ***Anna Maria Constantia de Wolf,*** op haar beurt hertrouwd met Mr. ***Jan Bernardus*** *Haytink*, wedr van ***Josina Margaretha van der*** *Graaff*.

10°. ***Joost,*** ged. te Lochem 20 Juni 1766, jong overl.

11°. ***Jan*** *Andries*, ged. te Lochem 18 Sept." 1767, jong overl.

12". ***Hendrika*** *Ida* ***Femia,*** ged. te Lochem 31 Dec. 1768, jong overl.

13°. ***Joost.*** ged. te Lochem 29 Juni 1760, jong overl.

14°. ***Joost;*** ged. te Lochem 19 Juli 1761,' jong overl.

16". ***Ida Hendrika,*** ged. te Lochem 26 Juli 1762, lidmaat aldaar Paschen 1781, huwde 1° (o. te Lochem 26 Jan., naar Geesteren geatt. 8 Febr. 1789): *Gerrit Putman*, lid der stedelijke regeering van Lochem 7 Nov. 1796, van het gemeentebestuur 6 April 1798, overl. 29 Oct., begr. te Lochem 30 Oct. 1798.

16". ***Josina*** *Meijntjen*, ged. te Lochem 17 Aug. 1766, overl. te Zutphen 3 Mrt 1843, huwde te Warnsveld 19 Dec. 1790 (o. te Lochem 28 Nov., naar Warnsveld geatt. 12 Dec.): ***Petrus Jacobus*** *Toebosch,* sergeant in het regiment ***van Dam.***

VI. Mr. ***Jan*** *Laurens Solner*, ged. te Zutphen 5 Mrt. 1739, ingeschr. als student te Harderwijk 16 Sept. 1767 en 1 Nov. 1760, secretaris van Lochem 13 Mei 1766-17 Juli 1797, daarna tweede secretaris van gecomm. ter finantie der Graafschap Zutphen, lid der magistraat van Lochem 30 Sept. 1802, overl. 28 Juni, begr. te Lochem 3 Juli 1804, huwde

te Lochem 27 April 1779 (o. aldaar 11 April) : *Geertruid Abbinck*, dr. van Mr. *Bernhardt Engelbert* **Abbinck en** *Helena'* **Henrica** Schalen, ged. te Groenlo 6 April 1754, overl. te Lochem 18 April 1832.
Uit dit huwelijk 9 kinderen:

1°. ***Joost Bernhard,*** die volgt VII.

2". ***Helena Henrica,*** geb. 14, ged. te Lochem 15 Juli 1781, overl. aldaar 16 Jan. 1848, huwde te Lochem voor schepenen 16 April 1797 (o. 1 April): ***Charles Marin,*** zn. van ***Jean*** *Marin* en *Marguérite Hélène* ***Locama,*** geb. te Annecy in 1763, bij zijn huwelijk kapitein bij de 1e Halve Brigade Lichte Infanterie in Franschen dienst, overl. te Lochem 19 Mrt. 1821.

3". *Stoffelina Geertruid*, geb. 16, ged. te Lochem 21 Mrt. 1783, overl. aldaar 22 Sept. 1857, huwde te Lochem 23 Dec. 1818: ***Albertus Harmsen,*** wedr. van *Aleida* ***Thomasson,*** eerder wedr. van ***Johanna Christina*** Brass, zn. van *Jan* ***Harmsen*** en Geer***truid*** *Lankheet*, ged. te Zutphen 6 Mrt. 1766, koopman te Lochem, overl. aldaar 13 Mei 1839.

4°. Harmina, geb. 6, ged. te Lochem 8 Juni 1786, huwde te Lochem 9 en voor schepenen 10 Oct. 1806 (o. 19 Sept.) : Ds. ***Zion Quint van der Trans,*** zn. van Ds. *Johannes* ***van der Trans*** en Sara ***Egbertina Quint,*** geb. 19, ged. te Hummelo 29 Nov. 1778, ingeschr. als student te Harderwijk 8 Oct. 1798, predikant te Kootwijk 1805, te Lichtenvoorde 1808, overl. aldaar 27 Mei 1841.

5°. ***Johanna*** *Theodora* ***Elisobeth,*** geb. 11, ged. te Lochem 16 Mrt. 1787, overl. te Lochem 19 Jan. 1879, ongeh.

6°. ***Bernnrda Engelberta,*** geb. ***6,*** ged. te Lochem 9 Dec. 1789, huwde te Lochem 7 April 1820: *Everhurdus* ***Waardenburg,*** zn. van ***Hendrik*** *Waardenburg* en ***Catharina de Keth,*** geb. te Franeker 1 Jan. 1792, rector der Latijnsche school te Lochem, daarna te Arnhem, overl. aldaar 9 Sept. 1839.

7°. ***Jan Laurens,*** geb. 26 Sept., ged. te Lochem 2 Oct. 179 1, van wien verder niets bekend is.

8°. ***Johanna*** *Laura* ***Gerharda,*** geb. ***26 Nov.,*** ged. te Lochem 6 Dec. 1792, overl. 18 April, begr. te Lochem 22 April 1803.

9°. *Rudolphina* ***Johanna,*** geb. 8, ged. ***22*** Mei 1796, overl. aldaar 7 Dec. 1872, huwde te Lochem 7 April 1820: Mr. ***Jan*** *Gerhard* ***Becking,*** zn. van ***Qerhardus Becking*** en ***Jannn*** *Willemina Teger*, geb. 18, ged. te Zelhem 25 Jan. 1789, ingeschr. als student te Harderwijk 27 Sept. 1809 en 8 Dec. 1811, ontvanger der registratie, overl. te Lochem 26 Sept. 1866.

VII. Mr. ***Joost 'Bernhard*** *Solner*, ***geb.*** 18, ged. te Lochem 23 Jan. 1780, ingeschr. als student te Harderwijk 16 Mei 1800 en 13 Sept. 1805, secretaris van Lochem 3 Mrt. 1802, schout, later burgemeester van Laren en notaris te Lochem, overl. aldaar 20 Nov. 1863, huwde te Lochem 7 April 1820: *Johanna Maria* ***Joosten,*** dr. van Gerrit ***Jan*** *Joosten* en ***Harmken Qraeuwert,*** geb. 8, ged. te Lochem 13 Nov. 1799, overl. aldaar 28 Oct. 1826.
Uit dit huwelijk 4 kinderen:

1°. ***Jan Laurens,*** volgt VIII.

2°. ***Johanna*** Maria ***Harmina,*** geb. te Lochem 24 Mrt. 1822, overl. aldaar 22 Juni 1827.

3°. ***Jan Hendrik Abbinck,*** geb. te Lochem 10 Nov. 1823, overl. aldaar 26 Sept. 1826.

4°. ***Egbert,*** geb. te Lochem 14 Mei 1826, overl. aldaar 30 Oct. 1826.

VIII. ***Jan Laurens*** *Solner*, ***geb.*** te Lochem 7 Oct. 1820, ingeschr. als student te Utrecht 20 April 1839, overl. te Lochem 6 Nov. 1884, huwde aldaar 8 Juni 1849: ***Judith Reerink,*** dr. van ***Gerrit Reerink*** en ***Rorothea Paschen,*** geb. te Lochem 29 Mei 1819, overl. aldaar 8 Sept. 1882.
Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1°. ***Joost Bernhard,*** die volgt IX.

2°. *Susanna* ***Dorothea,*** geb. te Lochem 21 Nov. 1862, overl. te Amsterdam 30 Mei 1887, huwde te Lochem 3 April 1879 : *alexander* ***Eusebius Horst,*** zn. van Ds. ***Hendrik Hermanus Mauritaus Horst*** en *Gerharda* ***Barendina Voombergh, geb.*** te Angerlo 19 Dec. 1847, commissionair, overl. te Amsterdam 16 Mrt. 1887.

3°. ***Johanna Maria,*** geb. te Lochem 2 Febr. 1864, overl. aldaar 8 Juli 1854.

4°. ***Johanna Maria.***, geb. te Lochem 13 Mei 1866. wonende te Brummen, huwde te Lochem 4 Juni 1876: ***Charles Henri Marin,*** zn. van ***Jean Laurens Joseph Marin*** en ***Frederica Christina*** *Louisa Waardenburg*, geb. te Lochem 3 Jan. 1846, notaris te Brummen.

5°. ***Johanna*** *lheodora* ***Elisubeth,*** geb. te Lochem 21 Juni 1857, ongeh., wonende te 's-Gravenhage.

6°. ***Gerrit,*** geb. te Lochem 22 April 1860, overl. te Sherrels Mount (Ver. Staten) 1886, ongeh.

1x. Mr. ***Joost Bernhard Sölner,*** geb. te Lochem 30 Jan. 1861, oud. rechter in de arr. rechtbank en wethouder te Zutphen, huwde te Vreeland 19 Mrt. 1876: ***Elisabeth*** *Maria* ***Wilhelmina Menne,*** dr. van ***Willem Menne*** en ***Neeltje Cornelia van den*** *Andel*, geb. te Vreeland 17 Juni 1863, overl. te Zutphen 6 Sept. 1922.
Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1°. Mr. ***Jan Laurens,*** geb. te Zutphen 16 Sept. 1876, advocaat en procureur aldaar, 1e luit. vrijw. landstorm 1 Nov. 1917, ongeh.

2°. ***Mari Cornelis Willem,*** geb. te Zutphen 1 Oct. 1877, koopman te Batavia, ongeh.

3°. ***Charles Henri,*** geb. te Zutphen 2 Mrt. 1879, wonende te Los Angeles (Cal.) geh. met ***Fr. Kreutz.***

4°. *Julia*, geb. te Zutphen 26 Mrt. 1880, huwde te Zutphen 11 Mei 1904: ***Willem Hendrik Haverkorn van*** *Rijsewijk*, zn. van ***Pieter Haverkorn van*** *Rijsewijk* en ***Dorothea Carolina Slotemaker,*** geb. te Rotterdam 20 Mrt. 1870, directeur der Zutphensche melkinrichting.

5°. ***Cornelia Elisabeth,*** geb. te Zutphen 19 Mei 1882, huwde te Zutphen 15 Oct. 1907: *Carl* ***Adolph Rothe*** *Bech*, zn. van *Carl* ***Adolph Rothe*** *Bech* en ***Josepha del Carmen,*** geb op Engelsholm (kerspel Norup, ambt Veile, Denemarken 16 Aug. 1879, ingenieur te Aarhus, 1922 consul-generaal van Denemarken te Batavia.

Het Rotterdamsche geslacht **Deynoot,**

door A. J. BICKER CAARTEN.

(Vervolg van XLI, 66).

B.

Vbis. *Daniel Deynoot,* geb. Rotterdam 23 Juni 1604, twijnder [20]), st. Haarlem 15 Juni 1680, begr. aldaar 20 Juni, Groote Kerk, Middelkerk graf 164, wonend hoek Oudegracht, tr. I° Haarlem 8 Febr. 1628 (aanget. Rotterdam 16 Jan. 1628) *Mayke Maria Regoot, j.* d. wonend Anegang, geb. 7 Juni, ger. ged. Haarlem 16 Juni 1604 (doopget. Clays de Wolf, Clays de Wolf de Oude, Barbara v. d. Acke), begr. Haarlem, Gr. Kerk, Middelkerk 164 [21]), dr. van *Anthonie en Jacquemyna de Wolf;* tr. II° Haarlem 3 Nov. 1648 (aanget. 18 Oct.), hij wonend Gr. Houtstraat, zij Schackelstr., *Hester de Block, j.* d. [22]), ger. ged Haarlem 28 Febr. 1621 (doopget. Jan Verschuyl en Zara Marinus), begr. Haarlem 18 Juli 1689, Gr. Kerk Trans 166, dr. van Abraham (geb. Leiden) en Bester *Verschuyl.*

Uit het 1ste huwelijk:

1. *Christoffel Deynoot,* geb. 19 Nov., ger. ged. Haarlem 29 Nov. 1628 (doopget. Chr Deynoot, Jakonijntje de Wolf), begr. Haarlem 16 Sept. 1633, Gr. Kerk, Middelkerk 164 [23]).
2. *Jacomijntje Deynoot,* geb. 22 *Nov.,* ger. ged. Haarlem 3 Dec. 1630 (doopget. Francoys de Wolf, Grietje Thomasdr.), begr. Haarlem 31 Dec. 1630, Gr. Kerk, Middelkerk 164 [24]).
3. *Jacomijntje Deynoot,* geb. 29 Oct., ger. ged. Haarlem 4 Nov. 1631 (doopget. Paulus Garme, Jacomijntje de Wolf), st. Haarlem 28 Sept., begr. Haarlem 2 Oct. 1703, Gr. Kerk, Middelkerk 164 [25]).
4. *Margaretha Deynoot,* geb. 21 Mei, ger. ged. Haarlem 26 Mei 1633 (doopget. Anthony Regoot uit der name van Francoys Regoot, Margrieta Thomasdr), begr. Haarlem 3 Sept. 1666, Gr. Kerk, Middelkerk 164, tr. Haarlem 11 Febr. 1669, zij wonend Nouwe Appelaarsteegh, hij Penselaersteegh, *Joan Staats, j.* m., ger. ged. Haarlem 31 Juli 1633 (doopget. Dirk Janszn, Lambert Barends), st. Haarlem 13 Maart 1708, zn. van *Staets* Isbrandes en *Cornelia Jansdr.*

Uit dit huwelijk: *Maria Staats,* ger. ged. Haarlem 14 Dec. 1669 (doopget. Daniel Deynoot, Cornelia Jansdr), tr. *Johannes Flodorp* (Flodrop), koopman en burgemeester van Endhoven [26]).

5. *Maria Deynoot,* geb. 26 Juni, ger. ged. Haarlem 29 Juni 1635 (doopget. Pieter Deynoot, Catelijntje Regoot), begr. Haarlem 13-19 Oct. 1635, Gr. Kerk, Middelkerk 164.
6. *Christoffel Deynoot,* geb. 27 Jan., ger. ged. Haarlem 28 Jan. 1637 (doopget. Cornelis Coninck, Mayke Deynoot), koopman te Londen, st. Londen 3 April 1698, tr. *Maria van der Mersch,* ger. ged. Haarlem 4 April 1660 (doopget. Andries Gijszn, Josina Laurodina (?), Cornelia v. d. Mersch), st. Londen vóór 1 Nov.' 1689.
7. Maria *Deynoot,* geb. 30 Sept. ged. Haarlem 3 Oct. 1640 (doopget. Cornelis Coning, Janneke Deynoot), begr. Haarlem 1 Mei 1706, Gr. Kerk Trans 166 [27]), tr. Haarlem 12 Juni 1683 *Dirk de (van der) Graaf,* begr. Haarlem 6 Nov. 1702, Gr. Kerk Koor 46 [28]), wedr. van *Margrieta van Hoeke;* uit dit laatste huwelijk 2 dochters *Johanna en Elisabeth.*
8. *Anna Deynoot,* geb. 16 Nov., ger. ged. Haarlem 30 Nov. 1642 (doopget. Niclaes Abeels, Anna Regoot), overl. 12 Dec., begr. Haarlem 20 Dec. 1642, Groote Kerk, Middelkerk 164.
9. Ds. *Anthonius Deynoot,* geb. *12* Jan., ger. ged. Haarlem 17 Jan. *1644* (doopget. H.(eer) Cornelis Coning, Anna Regoot), predikant te Obdam tot na Nov. 1690 (zie test. van Maria Deynoot), begr. Haarlem 14 Mei 1706, Gr. Kerk Trans 166 [29]).

C.

Vter. *Maerten Christoffelse Deynoot* [30]), geb. Rotterdam ± 1606, beenhakker, tr. Rotterdam 1 Maart 1637, als j.m. wonende Botersloot, *Lysbet Claesse van der Penning,* j.d. wonende aldaar Steiger.

Uit dit huwelijk:

1. *Nicolaas,* volgt VI.
2. *Grietje Deynoot,* tr. Delfshaven 4 Juli 1662, aanget. Rotterdam 11 Juni 1662, als j.d. van Rotterdam, wonend Lombardstraat, *Wouter Antoniszn. de Wit,* j.m. wonend Bergenopzoom.

---

[20]) Als zoodanig *vermeld* 21 Maart 1630 (prot. 132 Not. Jacob Schoudt Haarlem), maakt met zijn eerste vrouw mutueel testament 10 Oct. 1628 (prot. 147 pag. 10). Zijn portret komt voor op de schilderij voorstellende regenten van het Oude Mannenhuis te Haarlem door Frans Hals i. h. Museum „Frans Hals" te Haarlem.

[21]) In het grafboek vermeld: een roefde kist, f 7.

[22]) Transp. *reg.* 183 Juffr. *Hester Blox* wed. zal. *Daniel Deynoot* so voor haer zelve als last ende procuratie hebbende van Ds. *Anthonis Deynoot* predikant te Opdam; *Jacomeina Deynoot, zijn suster,* volgens acte voor Not. Jacob Cos tot Opdam 13 Aug. 1681; item de Heer Anthony Coning raet ende out Schepen der stadt (Haarlem) als testamentaire voogt over *Maria Staets,* dogter van *Margaretha Deynoot* ende ncgh als procuratie hebbende van Sr. *Christoffel Deynoot* coopman tot London volgens acte voor Not. Willem Scorey aldaar op 18 Aug. 1681, ons scepenen ingelijks vertoont, ende verclserde *Maria Deynoot,* meerderjarige ongetrouwde dogter, alle kinders en kints kint en erf. genamen van *Daniel Deynoot* enz.. . .

[23]) Grafrecht f 1. bet. 24 Sept. 1633.

[24]) Grafrecht 10 stuivers bet. 4 Jan. 1631.

[25]) Grafgeld bet. 29 Sept. 1703. Zij woonde bij haar broeder Ds. *Anth. Deynoot* predikant te Obdam en maakt daar 12 Aug. 1698 testament voor Nots. Dirk Pittes; in dit testament genoemd haar broeder *Anthonius,* zuster *Maria* en *Maria Staats* (dochter van *Margaretha Deynoot* × *Joan Staats).*

[26]) Hij was Aug. 1706 innocent (prot. 685 N° 110 Haarlem).

[27]) Zij testeert 19 Maart 1703 voor Notaris Cleijnenberg Haarlem en 5 April 1703 voor Notaris Pittes Obdam; haar erfgenamen waren *Anthonius* en *Jacomijntje Deynoot.*

[28]) *Zij* maken huwel. voorwaarden voor Nots. P. Baas, Haarlem 17 Mei 1683, hij geassisteerd met zijn zwager Melchior Vermeulen en Gilles Bouchalliou, raet en burgemeester van Haarlem; zij j.d. geassisteerd door haar behuwdmoeder *Hester de Block* wed. van *Daniel Deynoot,* haar broeder *Anthony,* haar neef *Anthony Coningh,* raed en regeerend schepen van Haarlem.

[29]) In zijn testament 8 Nov. 1703 (prot. 682 p. 142 Nots Melchior van Cleyenbergb, Haarlem) en in de eigenhandig *geschreven* codicillen 4 Juni 1705 en 8 Febr. 1706, worden vermeld: zijn zuster Maria en nicht *Maria Staats* (× *Johan Flodrop),* zijn neef en nicht *Stoffel en Lysbet Deynoot* (× *Corns van Middellum),* beiden kinderen van testateure oom *Maerten Deynoot* te Rotterdam.

[30]) Prot. 1646 Rotterdam: hij koopt 22 Dec. 1642 van de Wed. van Hendrick Corneliszn Tieloos een huis aan de 0. Z. v. d. Weste Wagenetraat voor f 4700.—; hij verkoopt dit huis 15 Maart 1656 voor f 3600.— aan Catharina *van* Droesbeke; prot. 682 p. 142, 8 Nov. 1703 Haarlem Nots M. v. Cleynenberg; uit deze acte blijkt dat hij een broeder was van *Daniel Deynoot.*

3. ***Daniel Deynoot, ger. ged.*** Rotterdam 14 Juni 1657 (doopget. Wouter Kerf, Adriaentje Claesd[r]).
4. *Christoffel*, volgt VIbis.
5. ***Lysbet Deynoot,*** tr. ***Corneiis*** van ***Middelum*** [31]).

VI. Nicolaas ***Deynoot,*** beenhakker in de Lombardstraat O. Z.[32]), begr. Rotterdam 1 Mei 1702, kerk, wonend Lombardstraat, 2 meerderj. kinderen, tr. 1° Rotterdam 2 Maart ***1660 Petronella van Aller*** [33]), j.d. wonend Rotterdam Lombardstraat, st. voor 1669, d[r] van ***Adriaen en Pietertje Jacobs;*** tr. II° Overschie 21 April 1669, aanget. Rotterdam 7 April 1669, Griefje *Laurensd[r]* ***van der Schans***, d[r] van ***Laurens van der Schans.***

Uit het 1[ste] huwelijk:

1. ***Lysbet Deynoot,*** tr. ***Jacobus van Helmont.***

Uit het 2[de] huwelijk:

2. ***Martinus (Maerten),*** volgt VII.

VIbis. ***Christoffel Deynoot,*** tr. *Clementia(Miensje)* ***van der Heul.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Martinus,*** volgt VIIbis.
2. ***Pieter Deynoot,*** rem. ged. Rotterdam 2 Feb. 1681 (doopget. Pieter v. d. Heul, Willemina v. d. Heul), verm. begr. Delft Oude Kerk 31 Oct. 1737, wonen& Oostpoort ten huize van Monsieur de Ruyter, met 16 dragers en koetsen (zie begr. reg. Oude Kerk Delft.)

VII. ***Martinus Deynoot,*** ger. ged. Rotterdam 16 Maart 16'70 (doopget. Japick Mout, Lysbet Deynoot), vleeschhouwer in de Lombardstraat bij de Doelenstraat, begr. Rotterdam 26 Mei 1732, Oosterkerk, wonend Lombardstr., 2 meerderj. kinderen, tr. I° Haarlem 20 April 1701 *Grietje Andriesd[r]*, ***j.*** d., geb. Haarlem, begr. Rotterdam 13 Juli 1701, Oosterkerk Huurgraf [34]), d[r]. van Andries ***Claeszn.*** en ***Geertruida de*** Sanger ; tr. II° Rotterdam 28 Juni 1702 ***Lysbet Jonkers, j.*** d. wonend buiten de Delftsche poort, ger. ged. Rotterdam 31 Jan. 1677 (doopget. Hendrik Jonkers, Annetie Fredericks), begr. Rotterdam Oosterkerk, Huurgraf 201, d[r]. van ***Augustyn*** en ***Pieternella*** *Wouters.*

Uit het 2[de] huwelijk:

1. ***Geertruy Deynoot,*** ger. ged. Rotterdam 9 Maart 1704 (doopget. Stoffel Deynoot, Ida Iusio (?)), begr. Rotterdam 19-26 Mei 1761 (als vrouw van Steven Post), tr. Rotterdam Steven ***Post***, st. na Mei 1761, zoon van ***Gerrit*** en ***Heyndrina*** van ***der Mark.***
2. *Clasyntje* ***Deynoot*** (tweeling met N° 3), ger. ged. Rotterdam 13 Dec. 1705 (doopget. Maertinus Deynoot, Pieternelletje Wouters, Anna Andries), begr. Rotterdam 13-19 Mei 1777 als wed[we] van Servaas v. Setten, wonend Botersloot, 6 meerderj. kinderen, tr. ***Servaas ean Setien,*** st. vóór Mei 1777.
3. *Pieternelletje* ***Deynoot*** (tweeling met N°. 2), ged. en doopget. als N°. 2, begr. vóór 1733.

VIIbis. ***Martinus Deynoot,*** begr. vóór 1 Maart 1719, tr. I° Haarlem 24 Febr. 1699, als j. m. wonend Rotterdam ***Johanna v. d. Graaf*** [35]), wonend Damstraat, ged. Haarlem 1676, begr. Haarlem 1 Sept. 1700, Gr. Kerk Middelkerk 164 (graf van Daniel Deynoot), met haar in de kist haar doodgeboren kind, d[r]. van ***Dirk*** en *Margreta* ***Hoeken,*** tr. II° Haarlem 6 Febr. 1701 als wed[r]. van Rotterdam, ***Anna Andriesd[r] (de Sanger)*** [36]), ***j.*** d. ged. Haarlem 4 Mei 1776 (doopget. Elias v. d. Berg, Geurtie Claesd[r].), begr. Haarlem 10 Maart 1718, Gr. Kerk Nieuwe Trans 337, d[r]. uit het 2[de] huwelijk van ***Andries*** *Claesz[n]* („Vleeshouwer") en *Geertje* ***de Sanger.***

Uit het 2° huwelijk:

1. ***Kind*** (verm. doodgeboren), begr. Haarlem 22 Aug. 1703, Gr. Kerk Middelkerk No 446.
2. ***Christoffel,*** volgt VIII.
3. *Clamenxje* ***(Clementia) Deynoot,*** ger. ged. Rotterdam 13 Mei 1707 (doopget. Stoffel Deynoot, Geertruy de Sangerj, begr. Rotterdam 11 Juni 1709, Nieuwe (Ooster) Kerk, Huurgraf, ouders wonend Hoogstraat.
4. ***Andries Deynoot,*** ger. ged. Rotterdam 4 April 1709 (doopget. als N° 3), sterft jong.
6. Clementia ***Deynoot,*** ger. ged. Rotterdam 13 Juli 1710 (doopget. Stoffel en Ida Deynoot), begr. Rotterdam 30 Juli 1710, Nieuwe (Ooster) Kerk, Huurgraf.
6. ***Clementia Deynoot,*** ger. ged. Rotterdam 13 Oct. 171 i (doopget. Harmanus Pardoen, Huibertje Hendriks van Santen), begr. Rotterdam 6 Nov. 1711 Nieuwe (Ooster) Kerk, Huurgraf.
7. ***Andries Deynoot,*** per. ged. Rotterdam 17 Jan. 1713, begr. Rotterdam 21 Oct. 1732, Groote Kerk, Zuid: pand Huurgraf.
8. ***Clementia Deynoot,*** ger. ged. Rotterdam 26 Nov. 1714, st. vóór 6 Jan. 1721.
9. ***Martynus Deynoot,*** ger. ged. Rotterdam 26 April 1716, st. vóór 6 Jan. 1721.

VIII. ***Christoffel Deynoot,*** ger. ged. Rotterdam 16 Juni 1706 (doopget. Stoffel Deynoot, Geertruy de Sanger), tr. Rotterdam 23 Febr. 1'729, als j.m. wonend Hoogstraat, met ***Marytie (Maria) Vyterweer,*** j.d. wonend Weste Wagenstraat, ger. ged. Rotterdam 2 Aug. 1706 (doopget. Joh[s] v. d. Kerkhove, Levina Toeloop), begr. Kralingen, Kerk, 1 Oct. 1781, oud 77 jaar, 2 meerderj. kinderen, wonend Schied. Veer, d[r] van ***Pieter*** en ***Maria Swaenhill.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Anna Deynoot,*** ger. ged. Rotterdam 24 Juni 1732 (doopget. Abraham v. d. Putte, Anna Andriesse),

---

31) Hun dochter *Jannetje van Middelum* was *voor* $\frac{1}{3}$ erfgenaam van Ds. ***Anthonius Deynoot*** (zie prot. 946 No. 74 Haarlem).

32) Kohier 1674; hij koopt 4 Dec. 1665 een huis a/d Lombardstraat te Rotterdam voor f 3100. (prot. 2259[c]); dit huis wordt 9 Sept. 1733 verkocht door ***Steven Post*** × ***Geertruid Deynoot en Servaas*** van ***Setten*** × ***Clasina Deynoot (zijn*** kleinkinderen) als erfgenamen van Maarten *Deynoot* voor f 5467.10.

Hij werd 25 Juli 1668 benoemd tot keurmeester en opziener van de vleeschhal te Rotterdam en wordt 28 Juli 1692 vermeld als hoofdman v. h. vleeschhouweragilde (zie Navorscher 1910, bladz. 148).

33) Zij verkoopt met andere van Aller's als erfgenamen van Pietertje Jacobs wed. ***Adriaen van Aller*** een huis a. d. Lombardstraat 0. Z., hoek Kalverstraat N. Z. (prot. 2278 Rotterdam).

34) Zij sterft ab intestato.

35) Mutueel testament Haarlem 12 April 1699 voor Not[s] Pieter Gerings (prot. 556 N° 68).

36) Mutueel test. 28 Juni 1701 (prot. 559 N° 187 Haarlem); prot. 717 N° 14-1 Maart 1719 Haarlem, hierin zii genoemd als ***Anna Adriesdr.*** wedwe. van ***Martinus Deynoot, zij*** wordt -genoemd in het testament van haar neef ***Hendrik de Sanger*** voor Not[s] Aalst de Bruyn 5 Jan. 1721 (zij alsdan overleden), alsook haar kinderen ***Christoffel*** en ***Andries*** prot. 736 N° 1).

ouders wonend Kaasmarkt, over het Stadhuis, at. Rotterdam 26 Oct., begr. 28 Oct. 1800, Zuiderkerkhof, oud 68 jaar, wonend Hoogstraat over de Nieuwe Ooster Kerk.

2. Pieter, volgt IX.
3. *Martinus Deynoot,* ger. ged. Rotterdam 4 Jan. 1739 (doopget. als N° 1), st. Rotterdam 17 Nov. 1791, begr. aldaar 2 1 Nov., Zuiderkerkhof, wonend achter het Stadhuis (Kaasmarkt).
4. *Johannis Deynoot,* ger. ged. Rotterdam 10 Maart 1744 (doopget. Joh[s] Uijterweer, Maria Andries).

IX. *Pieter Deynoot,* ger. ged. Rotterdam 3 Aug. 1734 (doopget. Gerrardus Springer, Marija Swaenhill), ouders wonend Kaasmarkt achter het Stadhuis, begr. Rotterdam 4 Jan. 1771 Schotsche Kerkje (Lombardstraat), Huurgraf L. M., tr. Rotterdam 26 Febr. 1764 *Willemina de Weys,* ger. ged. Rotterdam Ei Juni 1736 (doopget. Johannes Nieuvaart, Johanna van Eyck, Johanna van Noorden), d[r] van *Willem* en *Elisabeth Muyt* en wed. van *Willem van Aken.*

Uit dit huwelijk:

1. *Kraamkind,* begr. Rotterdam 9 April 1764, Westerkerkhof, ouders wonend Haagsche Veer bij de Delftsche poort.
2. *Stoffel Deynoot,* ger. ged. Rotterdam 4 Juni 1766 (doopget. Maria Uyterweer), ouders wonend Schied. dijk.
3. *Kraamkind,* begr. Rotterdam 17 Jan. 1768, Westerkerkhof, ouders wonend Naauwe Kerkstraat.
4. *Kraamkind.* begr. Rotterdam 22 Dec. 1768, Westerkerkhof.

D.

V quater. *Christoffel Deynoot,* lakenverver [37]), begr. voor 1662, tr. Rotterdam 26 April 1637, wonend Botersloot, *Sara Bonnecroy*[38]), jd. wonend Oppert, begr. Rotterdam 27 Nov. 1671 als wed[we] wonende Oppert, in „de Wilde Zee", d[r]. van *Nicolaas* en *Maijke Bartholomeusd[r] Brouckman.*

Uit dit huwelijk:

1. *Nicolaas,* volgt VI.
2. M[r] *Pieter Deynoot,* advocaat, begr. na 1727. [39])

VI. Nicolaas *Deynoot,* begr. voor 8 Febr. 1696[40]), tr. Rotterdam 13 Febr. 1662, aldaar aanget. 27 Jan., *Perina Hofland,* ged. 1629 ot 1630, begr. Rotterdam 6 Febr. 1708, Gr. kerk Hoogkoor 38, oud 78 jaar, 4 uur beluyt.

Uit dit huwelijk:

1. *Catharina Deynoot,* ged. 1666 of 166'7, begr. Rotterdam 12 Maart 1723, Gr. kerk, Noordpand 20, oud 66 j., geen kinderen; tr. I° Rotterdam 11 Mei 1694 Mr *Cornelis van Welsenes,* begr. vóór Juli 1708, Adj. Subst. Secretaris van Rotterdam; tr. II° Rotterdam 19 Juli 1708 ten huize van de bruid, present Burgemeester Runck, Mr *Gerard* de *Lange* [41]), begr. Rotterdam 17 Juli 1722, Gr. kerk Noordpand 20, luyen van 2 tot 4 uur.
2. *Sara Deynoot,* rem. ged. Rotterdam 23 Jan. 1664 (doopget. Sara Deynoot geb. Bonnecroy, Catelina Blankerts, Arnoud Hofland).

Losse gegevens Deynoot.

Johannes Deynnout (Deynoot), j. m. van Gent, tr. Rotterdam 5 Nov. 1668 *Hillegont Visschers,* j.d. van Emmerich, beyde wonende Hoogstraat.

Protocol Not[s] Dirck Meesters Rotterdam 1 Sept 1664; in deze acte vermeld *Johannis Deynoot* als getrout hebbonde *Hillegont Vissers.*

Boedelinventaris Weeskamer Rotterdam 14 Dec. 1644 bladz. 234 e. v. van *Jan Deinout* (*Deynoot*) gehuwd met *Jannetje Gillis,* zij hertrouwt *Servaas Damme.*

Volgens acte voogdijstelling 14 Dec. 1644 benoemd Pieter Jans Bex, factor en Adriaen Adriaenszn. Dirckges, schoenmaker, tot voogden over de naegelaten weeskinderen van *Jan Deynoudt (Deynoot),* beenhacker, daer moeder af is *Jannetje Gillis* nu vrouw van *Servaas Damme.*

In de boedelinventaris onder de schulden o. a. genoemd *Mayken* en *Jan Deinout* voor geleend geld resp. f 60 en f 60 en *Maerten Deinout* over coop van runderbeeste f 60.

Begr. Rotterdam 14 Aug. 1688 *Cornelets* (*Cornelis*) *Krijcktsman* (*Krijgsman),* man van *Josintje Janr* (*Deynoot*), wonend Hoogstraat hoek Marktsteeg, begr. in de straat (om de kerk). Zijn boedelinventaris ingeleverd ter Weeskamer 26 Juli 1691, was eigenaar van diverse huizen (zie prot. 468, 2282 en 806).

Begr. Rotterdam 3 Dec. 1716 († 28 Nov.) *Josyna Jans Dynouts* (*Deynoot*) eerst *wed. van Pieter den Herder,* laatst van Cornelis *An thonisz. Krijgsman,* aannemer en metselaar (prot. Not. v. Voorst 1686); zij maakt testament voor Not. 0. v. Voorst 4 Mei 1698, hierin genoemd haar kinderen: *Dionijs Krijgsman, Leunis Pietersz. den Herder, Anthony* en *Louis Krijgsman* en de *2* kinderen van haar overleden dochter *Jaapje Krijgsman, Cornelis* en *Jacob Stuwaert.*

Boedelscheiding voor Not. A. de Guylicker 8 Febr. 1717, hierin genoemd *Leunis Pietersz. den Harder (Herder)* voorzoon, *Louis, Anthony* en *Dionys Krijgsman* en de *2* kinderen van *Jaapje Krijgsman,* overleden.

---

37) Hij nam 30 Juni 1654 het bedrijf van zijn schoonvader Nicolaas *Bonnecroy,* lakenverver. over. Zie acte N° 16 prot. Not[s]. L. v. Zijl, Rotterdam 30 Juni 1654; laatst genoemde maakte toen inventaris."

38) Zij verhuurt in 1666 als *wedwe Stoffel Deynoot* onroerend goed, acte 53 Not[s]. G. v. Rossem Rotterdam.

39) Hij maakt 8 Febr. 1696, ziekelijk zijnde, testament voor Not[s] Pieter Rabus en benoemt tot universeel erfgenaam Juf. *Cath. Deynoot,* doohter van zijn overleden broeder *Nicolaas en Perina Hofland*; legaten aan Weintje Barends Everaud en Kaatje Gerrits Schrama zijne dienstmaagden,. resp. f 300 en f 800 in eens; executeurs zijn neef *Stoffel Deynoot* en *Kernelis* van *Welsenes* (× *Cath.a Deynoot);* hij bezat onroerend goed te Ameide. Hij verkoopt een huis gelegen Oppert op 4 Febr. 1726, afkomstig van *Nicolaes Bonnecroy* (zijn grootvader), die dit huis („de Wilde Zee") gekocht had 30 April 1631. (prot. 2015).

40) Zij maakt testament 23 Nov. 1680 voor Not[s]. V. Mustelius, koopt 7 April 1701 (prot. 2014) als wed. *Nic. Deynoot voor* f 6000, een huis in de Oppert; dit huis wordt 21 Maart 1727 verkocht door *Pieter Deynoot* als erfgenaam van *Catha Deynoot* wedwe. van Mr. *Gerrit de Lange* voor f 8805,15.

41) Test. 29 Nov. 1722 voor Not[s]. Willem Boon, hij was van 1706—1722 brandmeester.

Ondertrouwden te Doesburg in de jaren 1559-1579 en 1585-1586,

medegedeeld door **A. P. G. Hens.**

(Vervolg van XLI, 81.) [1])

A festo Michaëlis A° 1574.

Arnt *van Bleem.*
Mechtelt *van Selsth.*
Dryes *Huegen.*
Eva *Varwerss.*
Jan *Smyt.*
Beth *Comans.*
Harmen *Engerman.*
Grieth *Everts.*
Goessen *Everts.*
Triin *Warnsinck.*
Harmen *opten Hoff.*
Wilhemken *Symons.*
Albert *Janssoen.*
Lisken *Barvelts.*
Harmen *Lamberts.*
Gertyen *Kettelbueters of Arnts.*
Henryck *Hartgers.*
Griet *van Ackeren.*

A festo Nativitatis A° 1575 (Kerstmis 1574).

Deryck *Lubberts.*
Lutgert *Willems.*
Garryt *Peters.*
Jennyken *lansen.*
Jan *van Nottelen.*
Griet *Heyendaels.*
Evert *Keppelman.*
Anna *Schaeps.*
Joachim *van Lennep.*
Mechtelt *Dunsbers.*
Gaert *Kystenmeeker.*
Charitas *Cloecken.*
Harmen *opter Straet.*
Jennyken *Dumselers.*
Bernt *Garrytsen.*
Grieth *Aelberts.*
Joachim *Jansen.*
Gertrut *van Essen.*

[blz. 27.]

A Festo Pasche A° 75.

Rutger *Kluyck.*
Grietgen *Bervels.*
Arndt *Laurenzen.*
Fyken *Bernzen.*
Henrick *then Lichtenhorst.*
Beell *van Tuyll.*

A festo Pentecostes A° 1575.

Caspar *Luyss.*
Lutyen *Garrytsetz.*
Jan *Steph.*
Wiis *Bloecx* of *Toenis.*
Loenyss *Mewyss.*
Mary *Nordyncx.*
Henryck *Boumeister.*
Gerrytyen *van Gemmen* of *Boltduts.*
Aelbert *Moesell.*
Kunnyken *Heyendals.*
Bartolt *lansen.*
Hendersken *Friithoffs.*
Garryt *Francken.*
Mary *Koenyncks.*
Jan *Henrycks.*
Wendel *te Walraet.*
Joachim *Joriens.*
Gertyen *Beckers.*
Deryck *Rosegardt.*
ldyen *Bueckeforts.*
Henryck *ten Knueff.*
Engel *Scholten.*
Peter *van Puelyc.*
Jennyken *Friithofs.*
Garryt *ter Clocken.*
Ulent *Duffelycx.*
Henryc *Sass.*
Trutyen *Garrytsen.*
Jan *Henrycks.*
Jennyken *Aeriens.*
Deryc *van Cuck.*
Jennyken *Kystemakers.*
Henryck *Roeloffs* of *Boemers*
Jennyken Janssen *Kussenmackers.*
Jan *Poessen.*
Gerrytyen Bernts *Hagenbec.*
Jan *Molts.*
Nese Ryngers.
Hermen *Leyendecker* off *lansen.*
Fyken *Garrytsen.*
Jan *Smyt.*
Gerrytyen *Creyncks.*

A° 1575 a festo Michaëlis

Jan *Rutgers.*
Betyen *Willems.*
Jan *van Tett.*
Lutgert *ter Steeg.*
Loeff *Wolters.*
Wendel *Schaeps.*

[blz. 28.]

Anno 1576 a festo Purificationis Marie.

Jorien *Buckerst vel Derickzen.*
Catharina *Jacobzen.*

[1]) Wij verwijzen ook naar „Navorscher" 1910, blz. 49 e.v., waar over vele der hier genoemde families nadere gegevens staan, welke door de mededeelingen uit het register van ondertrouw grootendeels bevestigd en ook hier en daar gerectificeerd worden. Red.

A festo Epiphanie A° 1576.

Garryt *Balterman.*
Lutyen *Roesyncks.*
Bernt *Blanckenborch.*
Bellycken *ter Cuesth.*
Wilhelm *Symons.*
Triin *Knoeps.*
Egbert *Kystemaeker.*
Jennyken *die Goeyck.*
Jan *Toenys* off *Tuttenborch.*
Anna *Jacobs.*
Jan *Wynelts.*
Gerrytyen *Otten.*
Jan *te Feltcamp.*
Jennyken *Rycken.*
Claes *die Waeler.*
Jennyken *Derycks.*
Freryck *Thoenys* off *Stall.*
Gerrytyen *lansen.*
Henryck *Hugen.*
Aeltyen *Swers.*
Ryckelt *Rensen.*
Gertyen *Peters* of *Smyts.*
Joncker Bartholt *van der Beeck.*
Joffer Wilhelm *van Marwyck.*
Daem *van Tett.*
Evertyen *Swers.*
Garryt *Everts* of *die Bleyker.*
Gryet *Hugen.*

A festo Purificationis Marie A° 1576.

Gerrith *van Sweeten.*
Geertruyth *Versteech.*
Garryt *Maess.*
Hendersken *tho Brunsvelt.*
Warner *Eppynck.*
Berntyen *Janssoen.*
Henryck *then Broeck.*
Jutte *Fluyss.*
Garryt *Henrycks.*
Grytyen *Noerdyncks.*
Jorien *Derycksen.*
Mechtelt *Boeshoffs.*
Henryck *Goessens.*
Aeltyen *Dappers.*
Deryck *Bytter.*
Joryken *Maess.*

[blz. 29.]

A festo Pasche A". 1776 (sic).

Deryc *Rensen.*
Stiin *Wychers.*
Deryc *Lamberts.*
Kunne *Rvssen.*
Rutger *Joest.*
Juth heren *Rickx.*
Claes *Berntzen.*
Cath (r) iin *Martens.*
Jan *Wilhemsz.*
Aeltgen *Rensinck.*
Reiner *Tymerman.*
Griete *Wichmoits.*
Jan *Renzen.*
Griet *Huybers.*
Aleff *Peters.*
Heesken *Baerkens.*
Hermen *Maes.*
Aetgen *Schryckx.*
Geerbans *Peters.*
Geesken *Berns.*
Henrick *Putzeler.*
Heesken *van Eck.*
Hermen *Wetters.*
Jutgen *then Groetenhuys.*
Reiner *Aels.*
Goessen *then Berch.*
Fredrick *van Holthuysden.*
Hilleken *van Haegen.*
Jan *Dreyer.*
Anna *Wannynck.*
Wessel *die Pelser.*
Hendersken *Koenders.*
Steven *Iserraem.*
Else *van Arnnem.*
Gaert *Kystenmaeker.*
Catriin *Dappers.*
Garryt *Jambrors.*
Gerrytyen *Hebbyncks.*

[blz. 30.]

Jan *Haeck.*
Jan *Stenderynck.*

A festo Pentecostes A° 1576.

Frans *Bylen.*
Aeltyen *Berntsen.*
Henryck *Kystenmaker.*
Belycken *van Gemmen.*
Henryck *van Renes* of *Vernes.*
Lutgert *Bastianis.*
Deryck *Balterman.*
Jennycken *Joriens.*
Jacob *Froelycx.*
Mary *Wallycks.*
Harmen *Nutzeler.*
Idyen *Garrytsen.*
Jan *Huberts.*
Anna *Berntsen.*
Henryck *Roeck.*
Barbar *Wyllemsen.*
Wolter *Vaegts.*
Jennyken *Baerckens.*
Jan *Willemsen.*
Mechtel *Smelyncks,*
Cornelis *Ariens.*
Ulent *Kleyntyens.*
Wolter *Leyendecker.*
Meyntyen *Pelsers.*
Harmen *van Neep.*
Anna *van Teth.*

A festo Epiphanie A° 1577.

Harmen *van Munster.*
Steven *Meyeryncks.*
Garryt *Smelynck.*
Jut *Warners.*
Jan *van Neep.*
Lemken *Bo wmans.*
Henryck *Janssen.*
Steyn *Derycsen.*
Gaert *Wolters.*
Deryck *Schaep.*

Henryck ***Willemsen.***
Cornelia ***Francken.***
Deryck ***Aelberts,***
Griet ***Everfs.***
Harmen *Janssoen.*
Triin ***Meisfers.***
Freryck *Janbroers.*
Beelken ***Bernfsen.***

A festo Pasche Anno 1577.

Warner ***Eggynck.***
Geertyen ***Henderycsen.***
Loeff ***Cornelyssen.***
Henderken ***Henderycks.***
Garryt *Janssoen.*
Eva ***Driessen.***

[blz. 31.]

Garryt ***Ringenbargh.***
Liisken ***Kerckwycks.***
Henryck ***Henrycks.***
Lisken ***Hartgers.***
Harmen *Philips.*
Derryck ***Kettelbueters.***

A *festo Pentecostes A° 1577.*

Bartolt *Cluycken.*
Willemsken *Lippers.*
Reyner *Sass.*
Hendersken ***lansen.***
Garryt ***Roesynck*** of *Verdiick.*
Gertyen ***Creyenfengers.***
Deryck ***van Hagen.***
Sween ***Oppennoirfh.***
Deryck *Willynck.*
Deryck ***Cruysen.***
Peter ***Henrycks.***
Henderske ***Heynfers.***
Jan *Wolters.*
Jennyken ***Oirdyncks.***
Goessen ***Evers.***
Derysken ***Toenysz.***
Harmen ***van Munster.***
Jennyken ***van Lochum.***
Alert ***Mentynck.***
Grietyen ***Roeleffs.***
Jan Stoffels ***van Arsen.***
Wilhem ***Adyncks.***
Jan *Polman.*
Mechtelt ***Kalen.***
Henryck *Sebes.*
Jennyken ***Peters.***
Jan ***Poess.***
Alyt ***Schaeps.***
Jan *Toben.* } cop. Victoris.
Gertyen ***Gygynx.***
Henryck ***Pefers.***
Jennycken *Rensen.*

A festo Michaëlis A° 1577.

Claes *Janson.*
Heesken ***Schutten.***
Jan ***Smelynck.***
Beth ***Comanss.***
Warner ***Ryckels.***
Triin ***de Weseker.***
Roleff ***Willemsen*** of ***Cock.***
Armgart ***Jelyss.***
Garryt ***Devynck.***
Betyen ***Crucebrynckx.***

[blz. 32.]

Jan ***van Mallen.***
Bertyen ***Willincx.***
Baltasar ***van Rossum.***
Joffr. Margariith ***van Boecholth.***
Ingerman ***Borgerts.***
Wende1 ***Roelefs.***

A festo Epiphanie A° 1578.

Henryck ***Cameryck.***
Juth ***Claessen.***
Wilhem ***ter Beeck.***
Mary ***Deryсsen.***
Bernt ***Henrycx.***
Gertyen ***Otten.***
Wilhem *Janson.*
Griet ***Garryfsen.***
Wemer ***van Waldenbarch.***
Joff. Aleyt ***van Wy.***
Henryck ***van Eybarch.***
Jacob ***ter Haer.***
Jan ***Berntsen.***
Aeltyen ***lansen.***
Henryck ***Wychers.***
Heyltyen ***lansen.***

A festo Pasche 1578.

Harmen ***Lamberfs.***
Wisken ***Rutgers.***
Deryck ***Symons.***
Anna ***Segerss.***
Bernt ***Zewynck.***
Margriet ***Kremers.***
Jan *Gompers.*
Gertyen *Tonnis.*
Arnt ***Heyendail.*** } non copulati neque satisfecerunt.
Gaertyen ***lansen.***
Ambrosius ***Prussen.***
Mary ***Frolyx.***

A festo Pentecostes 1578

Reyner ***van Haexbargen.***
Trude *Jansen.*
Garryt ***Garrytsen.***
Trutyen ***fe Bronsvelt.***
Bernt ***Tymmerman.***
Tryn ***Tychelers.***
Martyn ***Velynck.***
Wilhem ***Losecaet.***
Coert *Jansen.*
Idyen Harmsen ***Bolyncx.***
Garryt ***Harmens.***
Wilhem ***Leyens.***
Deryck *Bartels.*
Gertruyt ***Posten.***
Lebuinus ***van Fryburch.***
Lutyen ***Garryfsen.***
Jan ***Kreyenfenger.***
Juth ***Claessen.***
Bernt ***Scholten.***
Jennyken ***Henderycx.***
Jelys *Schaep.*
Jennyken ***Heyendaels.***
Jan ***ter Weyenborch.***
Aeltyen ***Toenys.***

[blz. 33.]

A° 1579 a festo Epiphanie.

Lucas ***Lensyncks.***
Jennyken ***Evers.***
Jan *Wolters.*
Gertyen ***Heminck.***
Aelbert ***Duncker.***
Harmen ***Ringenbergh.***
Deryck ***Derycsen.***
Byken *Janssen.*
Jan ***van Poelyck.***
Harmen ***Aerntsen.***
Jan ***Bomerth.***
Griet ***Francken.***
Henryck ***Vafebender.***
Anna ***van Munster.***
Henryck ***Frerycks.***
Trutyen *Wilhems.*
Garryt ***Ebberts.***
Lisken ***Peters.***

A festo Pasche A° 1579.

Gaer (t) *Calen.*
Luth *Joyncx.*
Bartolt *Mullyncks.*
Eva ***lansen.***
Lambert *Gaetschalcks.*
Mechtelt ***Henderycks.***

A festo Paschae 1585.

Jan ***die Gumsfer.***
Berntgen ***Berntt.***
Derrick *Vaelwinck.*
Geertruidt ***van Oldenhave.***
Herman ***Eninck.*** } cop. Zelm [1].
Alyt ***Dimmenduel.***
Henrick ***Lentinck.*** } cop. Steender.
Merriken ***in die Oechhorst.***
Reinder ***Gerritss.***
Geertgen ***Wolterinckx.***
Derrick ***Brantss.***
Lambrecht ***Harmenss.***
Roeloff ***Janss.***
Jenneken ***Heminss (?)***
Ze1 *Hacken.* Zelm cop.
Gerritgen ***Ringelberchs.***

A festo Penthecostes A° 1585.

Aelbert ***Tueniss.***
Geertgen ***Ruischerss.***
Peter ***van Stralen.***
Derrickxken *Gerritz.*
Evert ***van Tiel.***
Geertgen *Gerritz.*

A ***festo*** *Assumptionis* Marie.

Henrick ***Lubbering.***
Henderske *Janss.*
Derrick ***Everwiin.***
Beliken ***de Wiess.***
Frerick *Anzinck.*
Willemken ***Smitz.***
Gerrit ***Zewinck.***
Elske ***Lerings.***
Gerrit ***van der Capell.***
Margarita ***Scaeps.***
Evert *Janss.*
Derrickxken *Gerritz.*

[blz. 34.]

A festo *Michaëlis (1585).*

Derrick ***Claessen.*** copul.
Aeltgen ***Henderickx.*** Steender.
Henrick ***Lieflender.***
Anna ***Henderickx.***
Gerrit Zewonck.
Aeltgen *Aerntz.*
Derrick ***Woltering.*** } cop Drempt.
Liisken ***Warsinck.***
Huich ***Berntz.*** } cop. Drempt.
Catherina ***Berntz.***

A festo Epiphanie *A° 1586.*

Gerrit *Pelser.*
Geertgen ***Cloecken.***
Coendert ***van*** *Berckhem.*
Jan ***van Alldenhaef.***
Wessel *Scaep.*
Beth ***van*** *Belheem.*
Jan ***Buyong.*** } copul. Steender.
Liiske *Jansz.*
Bernt ***van der Wey.*** copul.
Liiske ***Willemss.*** } Drempt.
Henderick ***Derrickx.***
Jitge *Willemss.*
Tuenis ***van Keken.***
Guertgen *Janss.*
Jan ***Berntz.***
Mechtelt ***Buyings.***
Aernt ***Pruiss.***
Anna ***Claess.***
Bartolt *Lamberss.* } cop . Drempt.
Nen ***Wicherss.***
Jelis *Schaep.*
Liisbeth ***Cruyssen.***
Jan ***Harmenss.***
Bart ***Henderickx.***

Het wapen der gemeente Woensdrecht,

door Mr. J. P. W. A. Smit.

Bij Kon. Besl. van 1 Dec. 1922 N° 38 werd aan de gemeente Woensdrecht, welke tot dusver geen wapen bezeten had en waarschijnlijk evenmin de dorpen, waaruit zij is samengesteld, een wapen verleend. De beschrijving luidt als volgt: gedeeld: 1 in keel eene

[1]) **Zelhem.**

Lieve Vrouwe, houdende op den rechterarm een Christuskindje, dat in de linkerhand een wereldbol draagt, alles van zilver; II doorsneden 1 gedeeld: *a.* van sabel met een leeuw van goud, genageld en getongd van keel; b. in keel drie palen van goud ; 11 in sinopel drie maliën van zilver.

Het wapen is dus in twee hoofdbestanddeelen te onderscheiden :

1°. een L. Vrouwebeeld, bedoeld als het eigenlijk embleem der gemeente. Hiertegen valt niets te zeggen. De gewoonte om den patroonheilige in het zegel en eventueel in het wapen op te nemen is van ouds in Noord-Brabant zeer verbreid, ook in de omgeving van Woensdrecht.

2°. het wapen van het zoogenaamd markiezaat van Bergen-op-Zoom, de voormalige landstreek, waarin Woensdrecht gelegen is, thans nog een aardrijkskundige en oeconomische eenheid, die populair en in ieders mond bestorven is. Het is dit wapen met zijn leeuw, palen en maliën, dat in het Kon. Besl. nader beschreven wordt. Hoe dit zelf is afgeleid uit het wapen der voormalige markiezen, behoorende tot de familie De Glimes, kan veilig hier achterwege blijven. Ook heeft de opname van dit wapen mijne sympathie, want aldus wordt aansluiting gezocht bij eene oude en zeer algemeene Noord-Brabantsche gewoonte, die ook in het Markìezaat gevolgd is en waarvan menig gemeentewapen dezer landstreek nog thans getuigenis aflegt.

De wijze echter, waarop beide bestanddeelen thans als nevengeschikt in een gedeeld schild vereenigd zijn, kan m.i. den toets der critiek niet doorstaan. Daarvoor kan de Hooge Raad van Adel, want aan dit college is sedert meer dan ééne eeuw de samenstelling der gemeentewapens overgelaten en in dit geval zal het wel niet anders gegaan zijn, geen Noord-Brabantsch antecedent voorbrengen [1]).

Integendeel: nam eene gemeente oudtijds in haar zegel of wapen het wapen van haren souverein of heer of, naarmate dit tot een landschapswapen uitsleet, dat van haar landschap op, dan gaf zij dit laatste althans de eereplaats, terwijl te Woensdrecht thans het omgekeerde het geval is. Bovendien blijken bij nader toezien daarvoor bepaalde regels bestaan te hebben, in dit geval luidende, dat de patroonheilige het heerlijk of landschapswapen vóór zich vast houdt, ongeveer alsof hij een heraldisch schildhouder ware, of in zeldzamer gevallen, dat het aan zijne zijde geplaatst wordt. Van de 172 thans bestaande Noord-Brabantsche gemeentewapens [2]), hoe geschonden de meeste zijn, is in 22 gevallen deze regel nog duidelijk terug te vinden. Bestudeert men de oude gemeentezegels, dan blijkt dit getal nog veel grooter te zijn.

Naar mijne meening had de Hooge Raad van Adel hieraan meer aandacht moeten schenken. Aldus zou de gemeente Woensdrecht een wapen verkregen hebben, dat juister ware. En ook sierlijker zou geweest zijn.

---

[1]) Ik maak eene uitzondering voor het wapen der gemeente Vierlingsbeek, waarvan mij de geschiedenis bij gebrek aan afbeeldingen van vroeger zegel of wapen voor het oogenblik niet duidelijk is.

[2]) Volgens de uitgave van d'Ablaing van Giesenburg. Door de vereeniging van gemeenten zijn de laatste jaren verschillende te niet gegaan.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van Hoey.

De door den Heer C. J. Polvliet op blz. 65 van het Familieblad van 1897 medegedeelde genealogie van het Gorinchemsche regentengeslacht *van Hoey* vangt aan met ***Aart van Hoey***, dood in 1603 en gehuwd met ***Judith Alers de Roy,*** die in 1616 te Gorinchem overleed.

Reeds aanstonds kan dit worden aangevuld met de mededeeling, dat ***Aert Geritsz. van Hoey*** reeds in 1581 gehuwd was met ***Judith,*** dochter van ***Alart de Roy*** en weduwe van ***Herman Loyen.*** Aert was reeds in het laatst van 1600 overleden, met nalating van twee onmondige kinderen: ***Engelken en Gerit.***

Een nader onderzoek zou de genealogie vermoedelijk een eind hooger kunnen opvoeren.

Uit het archief der Gorinchemsche schepenbank teekende ik. indertijd aan:

Jan wan Hoey heeft land te Oosterwijk 1480.

Jan en zijn overleden broeder ***Lambert***, zoons van ***Jan*** van ***Hoey***, 1480.

Jan Snoec procedeert tegen ***Jan van Hoey*** over goed te Oosterwijk, waarin hij bestorven was van wege ***Ariaen Jan van Hoey's*** vrouw 1484.

Jan van Hoey en ***Walraven van Hoey Jansz.***, 1495.

Aernt van Hoey, 1496.

Jan van Hoey, schout van Dalem 1537.

Engel Heyndricx van Hoey, gehuwd met ***Aleyt Petersdr.***, 1539.

Aert van Hoey, Dec. 1645.

Vranck Vranckensz. van Hoey, Oct. 1554, 1657.

Henrick van Hoey Jansz., Juni 1659, 31 Jan. 1666.

Henrick Jansz. van Hoey, voogd over ***Joostgen***, oud 20 jaar, en ***Jan,*** oud 19 jaar, kinderen van zijn overleden broeder ***Aert van Hoey***, wiens weduwe ***Geertgen Hubertsdr.*** nog leeft, 2 Juni' 1666.

Henrick van Hoey tr. ***Digna***, als zijne weduwe vermeld 24 Jan. 1675.

Arien Dircxz. van Hoey, korenkooper, 10 Jan. 1616.

Gerrit Aertsz. van Hoey, **oom** der kinderen zijner zuster ***Grietgen ex Jan de Wit***, verver, 1615.

BEELAEBTS VAN BLOKLAND.

Bowler.

(XXXIV, 10 e.v.).

Volontaire akten, Sohepenreg. Doesburg 13 Dec. 1648.

Verklaring over het eigendom van familiegraven in de kerk te Doesburg, door den gegageerden Quartier-meester ***Edwert Wiere*** (Warren) oudt ± 86 jaar. Hier te lande gekomen was hij voor het eerst gehuwd geweest met juffr. ***Elisabeth van Zeyst,*** wede ***Christoffel Beens,*** daarvoor getrouwd geweest met ***Derck van Heerd. Adam van Heerd*** is zijn stiefzoon. De zuster van zijn vrouws moeder is gehuwd met Jr. ***van Wihe*** van welke een ***zoon*** is Jr. ***Gisbert van Wihe.*** Hij heeft 30 jaar met zijn vrouw geleefd en had bij haar een dochter gehuwd geweest met ***Edwert Bowier.*** Vervolgens heeft hij nog 3 vrouwen gehad, in Doesburg begraven.

Uit het leenregister Gelre, kwartier Zutphen, blz. 277 blijkt uit de beleeningen van het goed Brunrynck te Hengel, dat ***Elisabeth*** van ***Seyst,*** dochter is van Johan en dat bij haar opdracht 12 Aug. 1619 haar zoon *Adam* ***van***

Heerd, luitenant van kapitein Johan van **Brakel**, met dat goed en zijn toebehooren beleend wordt, behalve met Bruynrinckscamp, een vrij goed, dat zij haren nakinderen *Dirck Beens* en Anna *Warren* vermaakt, alles met haar man en momber *Edouard Warren*, corporaal van colonel Cecils compagnie ruiteren.

Hetzelfde register, kwartier Veluwe blz. 1'74 geeft nog de volgende aanvulling in de beleeningen van een halven oamp lands, die Breide, in het ampt Doesburgh.

Joffrou *Mechtelt van Tellichuysen*, huisfrou *Johans van Seist* beleend 2 Juni 1857, welke het leen 2 April 1600 opdraagt aan haar zuster *Marie van T.* huisvrouw van *Goossen* van Wye za., terwijl haar zoon *Gijsbert van Wye* hulde doet.

Uit de Doesburgsche akte leeren we een nieuw echtpaar Bowier kennen, dat in een der eerste generaties een plaats moet vinden.

P. M. VAN WALCHREN.

Crena. In het begin van de 18de eeuw was *Abraham Crena* stads-ijkmeester te Batavia Ik noteerde het volgende opschrift van een koperen plaatje, dat bestemd was geweest om met vier schroeven of pennen te worden bevestigd : „Stads Drukpers, om de Sinese datjings te ijken, door ordre van d'Edele Heer President *Matheus De Haan,* en agtbaren Raad van Heeren Scheepenen deser stad Batavia geïnventeert en gemaakt, door den Stads Ykmeester *Ahraham Crena,* Aº. 1707".

A. HOYNCK VAN PAPENDRECHT.

Deynoot. (XLI, 62 e.v.). Leden dezer familie schijnen in de 16e eeuw ook naar Emden te zijn uitgeweken. Zoo verschijnt in 1660 (in de „Emder Kontrakten & Protokollen" in het Staats-archief te Aurich) *Carel Deinoet* als gevolmachtigde van Willem du Gardyn (Utenhove, ook uit Gent) in een proces tegen 4 schippers. In 1578 worden 4 nagelaten kinderen vermeld van hem (*Carel Deinoet,* slachter) en zijne overleden huisvrouw *Josyna* Wiens; aan deze kinderen waren *Jan van Wingen* en in het bijzonder *Jaspar Celosse* (uit Rouse bij Gent) na verwant.

F. RITTER.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Altius. Dª *Herman A.*, geb. (cª 1736) ...., pred. Breukelen, † te ...., den ...., tr. te .... den .... *Eleonora Clasina van Eelde*, *geb.* te .... den ...., † te .... den .... *'s-Gr.*

v. E.

Aylva(van), van Camstra. (XL, 273,343). Hetgeen de heer Jhr. mr. W. G. Feith hier opmerkt omtrent den z.g. Friesohen adelaar en het schilddeel met 3 klaverblaadjes is voor bestrijding vatbaar. Aangezien eene bespreking dezer aangelegenheid den omvang van eene uitvoerige verhandeling zou aannemen, is het minder mijn bedoeling hierop de aandacht te vestigen dan wel op de uitspraak dat de halve adelaar weinig voorkomt in de wapens der voornaamste geslachten. Al zij toegegeven dat later de halve adelaar veelvuldig is misbruikt, zoo kan toch bezwaarlijk worden ontkend, dat dit wapendeel integendeel zeer vaak voorkomt bij de oer-Friesche geslachten, de edelingengeslachten, althans voor zoover betreft de huidige provincie Friesland. Rietstap beschrijft in de

Tweede Afdeeling van zijn „ Wapens van den tegenwoordigen en vroegeren adel" een *200*-tal dezer edelingenwapens, waarvan een *60*-tal den Frieschen adelaar bevat, d.i. dus 30 pCt. Van de 16 in den Nederlandschen adel opgenomen Friesche geslachten voeren 6 den Frieschen adelaar, d.i. dus 36 pCt. Ik meen dat deze getallen wel wijzen op een veelvuldig voorkomen van dit wapendeel bij voorname geslachten. Het weglaten van dit kwartier telkens als aesthetische overwegingen ofeischen van symmetrie in het spel zijn (lees : „ bij kwartilleering met andere wapens"), is ook niet daaraan toe te schrijven dat men den adelaar louter als verfraaiing beschouwt, maar omdat het in die gevallen slechts noodig is het „stamwapen" te behouden, terwijl de h. adelaar *altijd* een aan het stamwapen toegevoegd kwartier is, al heeft het ook — en wel om zeer goede redenen — de eereplaats (her. rechts).

Het normale beeld van het oer-Friesche wapen met den h. adelaar is: gedeeld: 1 de Friesche adelaar; II drie klavers, eikels, rozen of sterren. Het 2e kwartier is het stamwapen en vertolkt de geërfdheid met daaraan verbonden rechten. De klavers, eikels, rozen, sterren enz. beteekenen alle grondeigendom. Eikel bv. is in het Friesch „eker", maar eker beteekent in die taal ook „akker". De esoterische beteekenis van „eikel" is dus „akker" of „grond". De andere genoemde stukken beteekenen precies hetzelfde : de verklaring hiervan zou echter te ver voeren. De plaatsing (ook het aantal 3) $\overset{o\ o}{\underset{o}{\vee}}$ beteekent dat het goed geërfd is ($\overset{o}{\underset{o}{|}}$ van ouder tot ouder), dus niet gekocht.

Ook de kleuren hebben hare beteekenis. Deze wapens vertolken den stand, dien der edelingen later eigenerfden, van den wapenheer. Het zijn als 't ware „oorkondewapens". Het behoeft wel nauwelijks te worden opgemerkt dat e. e. a. slechts geldt voor de zeer oude wapens.

Den geachten vrager in kol. 273 moge ik v. z. n. attent maken op de 3 geslachten (of takken) *Aylva* welker wapens zijn beschreven in de 2e afdeeling van het even genoemde werk van Rietstap. De in den Nederl. adel opgenomen Aylva's behoorden ongetwijfeld tot den tak *Aylva van Witmarsum,* die den h. adelaar voerde. Bij de kwartilleering met *Gendt* echter heeft men blijkbaar slechts het *stamwapen* behouden, dus het kwartier met den h. adelaar weggelaten. Dit stamwapen werd — thans met weglating van *Gendt* — opgenomen in het wapen *van Aylva van Pallandt.* Ook in het wapen *van Aylva Rengers* werd het *stamwapen Aylva van Witmarsum* opgenomen, dus met weglating van den h. adelaar.

Een wapen *Camstra* kwam ik nimmer met den Frieschen adelaar tegen, zoodat ik vermoed dat deze toevoeging van lateren datum is.

Sawah Loento. G. F. E. GONGGRYP.

Ook mijne bedoeling is het niet hier te debatteeren over de veelvuldigheid van het voorkomen van den Frieschen adelaar. Als ik sprak van een veelheid van wapens zonder dien adelaar, grondde ik die bewering op de kennisneming van vele en oudere zegels, waartegenover de heer Gonggrijp zich boroept op het prijzenswaardig boek van Rietstap, die zooals bekend zijn kennis weinig van zegels, doch meer uit andere en latere gegevens heeft verkregen. De verklaring, die de heer

G. vervolgens geeft van eenige in Friesland gebruikelijke wapenfiguren en hunne „esoterische" beteekenis, roept onwillekeurig den fellen strijd te binnen, die over de grenzen gestreden wordt, waar op schijnbaar wetenschappelijke gronden heraldici als eertijds Guido von Liszt en thans nog Dr. Bernhard Koerner de huidige wapens meenen te kunnen verklaren uit kabalistische teekens die voor eenige duizenden jaren de Ariërs zouden gebezigd hebben en waarvan ons nazaten de kennis in ons bewustzijn op mystieke wijze zou zijn bewaard. Ter voorkoming, dat deze gevaarlijke theorieën ook in ons land een aanhang zouden vinden van een omvang als in Duitschland en Oostenrijk, zou ik den lezers willen aanraden mede kennis te nemen van het „Wider die Schwärmgeister" van de hand van den bekwaamsten bestrijder Prof. Otto Hupp, den bekenden teekenaar van den Münchener Kalender. Voor de onderhavige kwestie echter zou ik den heer G. in overweging willen geven kennis te nemen van den inhoud der door mij in kol. XL, 343 aangehaalde litteratuur.

Voorburg. W. G. FEITH.

Blok-van Beek. (XLI, 39, 88). Het wapen, door de Amsterdamsche, uit Venlo afkomstige familie ***van Beeck*** van ouds gevoerd, is zooals ik het in kol. 39 heb beschreven: in goud een zwart St. Andrieskruis.

Dat op het titelblad van de gedichten ter eere van het huwelijk van ***Hendrik Pieter van Beeck*** in 1738 het kruis als rood is aangegeven en het schild is voorzien van een uitgeschulpten rooden zoom, is op rekening te stellen van een wapenverklaring, op 4 April 1722 door den Brusselschen Wapenkoning Jaerens afgegeven aan ***Hendrik van Beeck,*** den zoon van ***Hendrik van Beeck*** en ***Aeltje Anslo.*** Hendrik Pieter was n. f. de zoon van eerstgenoemden Hendrik en het is dus zeer wel te begrijpen, dat bij deze gelegenheid van het uit Brussel ontvangen wapen werd gebruik gemaakt.

Dat Brusselsche wapen heeft in later tijd ook nog dienst gedaan bij de samenstelling, door een te Amsterdam langs de huizen gaand „heraldicus", van het wapen der familie van ***Beeck Vollenhoven.*** Mevrouw Vollenhoven geboren van Beeck zelve (geb. 1760, † 1813) voerde, blijkens een afdruk van haar cachet, het oude wapen zonder den schildzoom.

Hoe Hendrik van Beeck er toe gekomen mag zijn, zich te wenden tot het om zijn wapen- en adelsverklaringen onder ernstige genealogen beruchte Brusselsche kantoor, is thans allicht niet meer na te gaan. Men houde in het oog, dat de van Beeck's, als behoorende tot de Doopsgezinden, niet alleen geen openbare betrekkingen bekleedden, maar ook weinig of geen wapenpraal ten toon zullen hebben gespreid. Zoo kan het zeer wel zijn, dat Hendrik, die niet het hoofd van het geslacht was, van het juiste familiewapen zelf niet goed op de hoogte was of althans daaraan minder waarde toekende dan aan hetgeen hem ***voor*** goed geld uit Brussel was geleverd.

Wat de familie *Block* betreft, moge ik den geachten vrager verwijzen naar het Oorkondenboek der familie van Eeghen, blijkens hetwelk de gegevens, door den heer Backer van Leuven verstrekt in De Navorscher 1880, blz. 330, op sommige punten aanvulling en herziening van noode hadden.

's- Br. B. v. B.

Blok-van Beek. (XL, 197, 343, XLI, 39, 88). Jhr. Mr. F. K. van Lennep geeft in zijn Oorkondenboek: Van Eeghen (1918) op pag. 144/5 een proeve fragment-geneallogie geslacht *Block* te Amsterdam, waarin vele der gestelde vragen beantwoord zijn. Ik vond op het archief alhier:

Amsterdam 20.2.1643 (Pui) :
Hans de Wolff, v. A., zijdekramer, o. 29, geen ouders, ***en Cornelia Block, v.*** A., o. 19, va. ***Pieter Adriaan.***
Amsterdam 28.9.1668 (Pui) :
Michiel Pieters Block, v. A., en
Aeltje Qerbrandts Ans10 te Weesp.
Amsterdam 27.8.1666 (Pui) :
Jacob van Beek, v. A., winkelier, o. 22, m. ***Christina van Steenkist,*** en
Cornelia Block, v. A., o. 18, va. ***Pieter.***
Amsterdam 7.2.1707 (Pui) :
Michiel Blok, v. A., koopman, o. 22, va. ***Pieter Blok Michiels,*** en
Maria van Beek, v. A., o. 28, m. ***Maria Block.***
Zie voor ***Pieter Jacobs Block × Lysbeth de Vlamingh van Outshoorn*** Elias 1, 226.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Bollant. Te Heusden huwden 10/30 Dec. 1683 ***Maria van Dam*** en ***Engelbert Bollant,*** de laatste geb. te Doesburg. Kan iemand mij mededeelen de namen van zijne ouders en den datum van zijn geboorte?

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Broers-van Orsoy. (XL, 197, XLI, 89.) *Catharina Pik,* echtg^e^ van ***Jan Broers,*** overleed te Heilo 21 Oct. 1838, geboren Zijpe, oud 32 jaar. Op mijn vraag om inlichtingen te Zijpe kreeg ik tot heden geen antwoord.

Abusievelijk gaf ik in kol. 89 „Arnhem" op als plaats waar ***Wouterina van Ommeren*** gedoopt werd. Dit moet zijn „Rhenen".

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Bruine (de). Men vraagt ons om gegevens betreffende Mr. ***Adriaan de Bruine,*** geb. 1780, advocaat te Amsterdam, overleden 1843, geh. 12 Juli 1805 met ***Christina Johanna Schollevanger.*** Zijn er nog afstammelingen van dit echtpaar in leven ?

Doc. BUR.

Coeverden (van). Uit het echtpaar ***Jacobus Jan v. C.*** en ***Coenradina Elisabeth Colenbrander*** sproten o. a. twee zoons, ***Jan Elias,*** geb. Terborgh 8 Nov. 1787, en ***Johannes Theodorus,*** geb. Doetinchem 8 Maart 1791, beiden ingeschreven te Harderwijk als Jur. Cand.

Kan men ook mededeelen, wie de ouders van ***Jacobus Jan*** van C. waren en of hij behoorde tot het adellijk geslacht van dien naam? Een dezer ***Coecerden's*** was Burgemeester van Terborgh.

Wiesbaden. J. DE GROOT.

Cloribus. (XL, 81, XLI, 89). Van de familie *Cloribus* (Clorebusch), afkomstig uit Brugge?, leefden in 1591/2 te Emden: ***Augustin Cloribus,*** geh. met ***Nieltjen Galliartz,*** waaruit: 1. ***Hester Cl., geh.*** met ***Will. v. Zoisfelt,*** 2. ***Mayken Cl.,*** geh. met ***David Langedael,*** 3. ***Cornelis Cl.*** en 4. ***Johann Cl.*** De grootmoeder dezer kinderen heette ***Margaretha Dedeine.*** Augustin's broeder heette ***Marten,***

een neef van hem was *Corn. Noiroth* uit Brugge, zoon van *Jacques Noiroth.*

Emden. F. RITTEH.

Cornelii-van den Heuvel. (XLI, **41, 89).** Bij nader onderzoek bleek mij, dat dit huwelijk te Nijmegen niet te vinden is en evenmin meerdere kinderen of de doopdata der echtelieden.

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Doorn. (van). (XLI, 88). Indien de heer van Rheineck Leyssius het door mr. J. J. S. baron Sloet en anderen uitgegeven register op de leenaktenboeken van Gelre en Zutphen had nageslagen, zou hem gebleken zijn, dat een onderzoek naar het leen, waaromtrent hij een akte in afschrift heeft gevonden in 't gemeentearchief van Asperen, voor een verder opvoeren van de stamreeks der Asperensche familie *van Doorn* op zichzelf niet van groot belang kan zijn (zie het bedoelde register, kwartier van Nijmegen, bl. 629). Het komt mij echter wel gewenscht voor, de in die leenakte genoemde familie van *Doorn* in het onderzoek te betrekken. Dit aan de Piecken verwante geslacht treffen we aan in het westen van Gelderland in de 15de, 16de en 17de eeuw. Uit het nog te verschijnen gedeelte van het register op de leenaktenboeken, Beesd en Renoy betreffende, blijkt o. a., dat zij het hooge huis te Beesd bezat in den tijd toen de wagenmaker Willem van *Doorn* zijn ambacht in het naburige Asperea uitoefende. In 1673 vererfde dit, huis van *Gijsbert van Doorn* (Deurn) op zijn dochter *Johanna,* gehuwd met Adriaan van *Renesse,* heer van Blijenburg.

A. M.

Doorn (van). (XLI, 88). De door Jhr. v. R. L. genoemden behooren thuis in het volgende fragment opgesteld uit Leenregisters Gelre Nijm 33, 479, 674, terwijl de op bl. 112 a. w. (ook in d'Ablaing's Nijm. R'schap 310) genoemden daartoe ook wel zullen behooren:

1. *Hubert van Doorn* 1481, tr. *Yde Evertsdr. van Balveren,* getocht 1492.

II. *Evert van Doorn* 1603, tr. *Wilhelma Pieck.*

III*a*. *Gijsbert wan Doorn* 1638, tr. N. N., waaruit als oudste dr. Wilhelma *van Doorn,* tr. *Claes Pieck* 1644, 1666.

III*b*. *Frederick van* Doorn 1638, 1644, tr. *Cristina van Bronchorst.* Hij komt als schepen in de Bank van Zuilichem voor o. a. 1639, 741, '44, '46, '47, '63, '64, dijkgraaf van Bommelerwaard in 1660.

III*c*. *Cornelia van* Doorn 1630, tr. *Albert de Vriese.*

In verband met het onderzoek van de Aspersche van Doorn's moge echter de aandacht gevestigd worden op een 16e-eeuwschen naamgenoot, als drossaard of stadhouder bij Beekman vermeld.

B. *v.* D. v. H.

Egmond van der Nijenburch (van). Volgens een geslachtsregister van Egmond in handschrift en een daarin voorkomende kwartierstaat zou *Jan van Egmond van der Nijenburch (1661-1621)* gehuwd zijn geweest met *Margnretha van der Duyn*, dochter van N. *van der Duyn* en N. *van der Laen*, het wapen v. d. L. zijnde: in blauw een zilveren keper vergezeld van 3 liggende vaten van hetzelfde.

Is deze *Margaretha* een dochter van *Anthonij Verduyn*, vroedschap en schepen te Hoorn en diens echtgenoote *Claesje Albertsd. Verlaen en* is ook het wapen van de laatste juist?

's-Gravenhage. A. MERENS.

Gelein (van). (XLI, 41). Het eenige wat ik van dit geslacht geven kan is dat in het jaar 1648 trouwden *Gerrit van Geleyn* en *Janneke de Neufville,* dochter van *Balthasar* en *Helena van de Rijpe,* die te Haarlem woonden, waar *Balthasar* in 1653 stierf. Uit dit huwelijk werd in 1649 een dochter *Geertruyd* geboren.

Hilversum. Mr. DE NEUFVILLE.

Groeneweg. Voor mij ligt een brief van *A. M.* H. Baronne *d'Ingenhoven*, Douairière *d'Aylva*, gedateerd Den Haag 4 Sept. 1764 en gericht aan „d'Heer *Tomas Groeneweg,* wonende bij Jan Casper Leuning in de Kerkstraat, het tweede huys van de Spiegelstraat tot Amsterdam".

De aanhef luidt: „Seer waarde Neef", terwijl, in 't corpus wordt gesproken van „onse afferen van vrieslant" en van de aankomst uit Indië van een broeder van geadresseerde, met den voornaam *Volkert.*

Blijkens den impost op het begraven werd 2 Jan. 1766 voor *Anna Maria Helena* Baronesse *d'Ingenhoven*, f 3.— aan recht betaald.

Vrage: Hoe is dit neefschap met *Aylva* of *Ingenhoven* te verklaren ?

's-Gr. M. G. W.

Hoeven (van der)-de Ruuck. (XLI, 92). Doopboek Gereformeerde kerk te Rotterdam: 20 Mei 1674: *Aeltje*, dr. v. *Elyas de Ruuk* en *Lena Besemer.*

Elias de Ruuck tr. 1e te Bleiswijk in Sept. 1664 Anna *Lindius.* Hij wordt daarbij vermeld als j.m. van Bommel.

Hij tr. 2e Schiedam, begin Mei 1666 *Lijntje Besemers j.* d. van Schiedam (ondertr. Rotterdam 18 April t. v.). Elias de Buuck † Rotterdam tusschen 1 en 7 Nov. 1711.

's-Gravenhage. A. P. M. A. STORM DE GRAVE.

Korthals. (XLI, 92). Te Nijmegen werden in ondertrouw opgenomen, 6 Jan. 1783, *Willem Hendrik Korthals* „jm. van Niemantsvriendt in Sliedrecht, wonende te Lyden" met *Susette Sophia van der Roop* „onlangs gewoont hebbende te Nymegen op attestatie van Lyden".

De bruid werd te Nijmegen gedoopt 17 April 1766.

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Larrey (de). (XL, 226, 309; XLI, 3, 88). Zie ook over de familie *de Larrey* in Oostfriesland (1760) eenige mededeelingen in Jahrb. d. Gesellsch. f. bild. Kunst u. vaterl. Altert. te Emden, jg. XVIII, p. 347.

Emden. F. RITTER.

Loncke. (XL, 389.) Blijkens de overl. acte is *Anna Cornelia Loncke*, dr. van *Frans Cornelis* en *Anna Maria Bakker,* geb. Demerary en oud 61 jaar.

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Meer (van der)-Tessemaker. Kan iemand mij helpen aan de doop-, sterf- en trouwdata van *Cornelis* van *der Meer* en *Anna Maria Tessemaker,* ouders van *A. E. van der Meer,* geb. 's-Hage 20 Febr. 16891

Rotterdam. A. R. VERBRUGGE.

Meyneken-van Dieden. (XLI, 47, 93). Te R'dam zijn aanget. 29 April 1770 en gehd. 17 Mei d.a.v. *Frederik*

Meyneken, jm., geb. te Sonsfeld, wonende in de Bagijnestraat, met *Derkje van Dieden*, jd., geb. R'dam, wonende op de Huibrugge.

Derkje van Dieden, dr. van ***Cornelis*** en ***Anna Visser,*** ged. R'dam Donderdag 1 Juny 1747, woonpl. Hoogstraat bij de Pottebakkersteeg, get. Jan Gouwen, Derkje van Dieden.

Cornelis ***van Dieden***, jm., geb. Ophemert en won. op 't Haringvliet is aanget. R'dam 24 April 1746 en geh^{d} 8 Mei d.a.v. met ***Anna Visser,*** geb. 's-Gravenhage, jd. en won. Korte Hooghstraat. Wellicht in een volgend N^{o}. meer.

Druten. ***C.*** W. VAN DAM.

Middendorp. Gegevens gevraagd omtrent het geslacht *Middendorp*, waarvan ***Robert M.*** in 1423 mede-gewaarde in de marke Bergentheìm was; hij had 3 zoons *Herman*, ***Johan*** en ***Hendrik;*** de middelste was koopman te Kampen, en verdronk met een aantal Kamper kooplieden in het Marsdiep bij Texel in 1461 op reis naar Engeland; zijn zoon was ***Robert,*** 1455—1520, diens zoon ***Hendrik*** (Harmen ?), 1480—1550, diens zoon ***Johan,*** 1510—1575; deze had 2 zoons, 1° *Jacob*, geb. Ootmarsum, 1640-1613, Domheer van het Kapittel te Keulen, Deken van de St. Gereonskerk, aldaar begr., 2° ***Robert, 1646-1610;*** zijn zoon was *Herman* (Harmen ?), 1580-1640, deze liet na ***Johan,*** 1610—1675, ingeschreven als stud. te Groningen 1629; zijn zoon was ***Anthony, 1650-1716,*** die 2 zoons had, n.l. *Harmen*, 1695—1770, cargadoor te Zwolle en ***Johannes,*** 1698-1762.

Harmen had 12 kinderen w.o. ***Anthony, 1747-1822,*** predikant te Zuidwolde, Steenwijk, Genemuiden, Steenwijk. Hij had een zoon, ***Harmen, 1778-1856,*** ingeschreven 1797 als stud. te. .., promoveerde 24 Juni 1801 te. ..

Verder zijn bekend : *Guillaume M.* van Embden, theol. stud., ingeschreven te.. .1704[1]); *Martinus M.*, 1728—1805, predikant ; *Herman Adriaan M.*, Dr. te Lees, 1816, medeopriohter van Vìndìcat ; ***Rudolf Herman M.,*** predikant, 1821—1894.

Leden van dit geslacht waren gevestigd te Bergentheìm, Den Ham, Almelo.

Voor zoover bekend zou het wapen een anker zijn; kleuren ?

Vlaardingen. M. ***C.*** SIGAL Jr.

Roelans. ***Jean Esaïe R.,*** geb. te .... den ...., † te .... den .... (vóór 1814) tr. te .... den .... *Christina van Eelde,* geb. te .... den ...., † Amst. 6 Sept. 1814.

's-Gr. v. E.

Salinières. Aanvulling van het onderstaande *zou* zeer worden op prijs gesteld.

I. ***Jean Salinières,*** geb. te Bordeaux (Frankrijk) . . . ...> st. te Amsterdam, begr. 2 Mei 1716. Poorterinschrijving te Amsterdam als koopman 28 Januari 1686, tr. te Amsterdam 6 April 1687 met ***Anna Oyens***, geb. te ....., st. te Amsterdam.. ....1749, dr. van.. ....

Genaturaliseerd te Amsterdam als Nederlander 15 Maart 1710 met zijn vrouw en zes kinderen (zie N°s 2, 4, 5, 6, 7 en 8).

Uit dit huwelijk volgen de volgende kinderen:

1) Ingeschreven te Utrcoht 18 Sept. 1705 als *Guilielmus Middendorp*, Embda-Oostfrisius, 21, T. RED.

1. ***Daniel Salinières,*** geb. te Amsterdam.. .... 1688, st. te Amsterdam. .....
2. ***Elisabeth Salinières,*** geb. te Amsterdam, ged. 13 Maart 1689, st. te Amsterdam, begr. 23 Dec. 1744, Lidmaat der Egl. Wall. 20 Sept. 1704, tr. te Amsterdam 14 April 1718 met ***Henry Dusauzet,*** geb. te ....., st. te .....
3. ***Jean Salinières,*** geb. te Amsterdam, ged. 7 Januari 1691, st. te Amsterdam voor 1710.
4. ***Abraham Salinières,*** geb. te Amsterdam, ged. 16 Juli 1693 (volgt onder 11).
6. ***Maria Salinières,*** geb. te Amsterdam, ged. ....., st. te Amsterdam, begr. 23 Januari 1761, Lidmaat der Egl. Wall. 30 Nov. 1712.
6. ***Anne Salinières,*** geb. te Amsterdam, ged. 21 Sept. 1698, st. te Amsterdam, begr. 30 Maart 1743, Lidmaat der Egl. Wall. 30 Maart 1717, tr. te Amsterdam 10 Juni 1731 met ***Daniel Paul,*** geb. te.. ..., st. te .....
7. **Jean** ***Salinières,*** geb. te Amsterdam. ....., st. te Amsterdam. begr. 17 Febr. 1772.
8. ***Guillaume Salinières,*** geb. te Amsterdam. ....., st. te Amsterdam.. ....

II. ***Abraham Salinières,*** geb. te Amsterdam, ged. 16 Juli 1693, st. te Amsterdam, begr. 29 Dec. 1731, Lidmaat der Eglìse Wallonne 30 Juli 1709, tr. te Amsterdam 16 Juli 1719 met ***Philippine Docher,*** geb. te. ....., st. te.. ...., dr. v.. .....

Kinderen zijn :

1. *Jan Philip* ***Salinières,*** geb. te Amsterdam ....., st. te Amsterdam, begr. 2.2.1729.
2. ***Elisabeth Salinières,*** geb. te Amsterdam.. ...., st. te Amsterdam, begr. 30.2.1747, Lidmaat der Eglìse Wallonne 26 Juni 1738.
3. ***Anna Salinières,*** geb. te Amsterdam.. ...., st. te Amsterdam, begr. 20.10.1796.
4. ***Catharina Salinières,*** geb. te Amsterdam.. ...., st. te Amsterdam 22 Dec. 1808, begr. te Amsterdam 27 Dec. 1808, tr. te Amsterdam 20 Juni 1779 i. d. Waalsche Kerk met ***Stephanus Benier***, wedr. v. ***Jacoba van de*** *Velde*, geb. te Amsterdam, ged. 28 Mrt 1728, st. te Amsterdam 29 Jan. 1790, begr. ì. d. Oude Zijds Kapel 5.2.90., zn. v. ***Stephanus Benier*** en ***Elisabet Haamer.***

Uìt dit huwelijk geen kinderen.

Uìt het eerste huwelijk van St. B. één zoon ***Jacob Benier.***

Oosterbeek. J. H. BENIER.

Sayer-de Chambrier. ***Johanna Susanna Lucretia de Chambrier,*** dr. van *Daniel* en *Gratiana Catharina Sweerts de Landas*, werd geb. te 's Hertogenbosch en aldaar gedoopt in St Jan (toenmaals Geref.) 23 Oct. 1701, zij is aldaar 19 en in den Haag 22 Apr. 1726 aanget. met ***John Sayer,*** sinds 7 Juli 1724 kap. bij de dragonders van baron van Wassenaer van Doeveren. Toen hij 19 Sept. 1742 demissie kreeg lag hij te Bergen op Zoom in garnizoen en begaf zich in dienst der O.I. Cie. Hij was geboortig van Londen. Vraag: Wanneer werd hij geboren en wie waren zijne ouders, waar en wanneer stierven hij en zijne vrouw?

L. B^{d}.

Scheffer. Aanvulling en zoo noodig verbetering gevraagd van 't volgende exposé: I. ***Johann Baptist Scheffer*** [1]**, geb. Mannheim.... 1766 (of 1773?), † Amsterdam 30.6.1809, kunstschilder, tr. Dordrecht 26.10.1794** ***Cornelia Lamme,*** geb. **Dordrecht 23.4.1769, eveneens kunstschilderes, † Reuil 4.7.1838 (dr. van Ary en Johanna van Es).**

Waaruit: 1. ***Ary Scheffer,*** geb. **Dordrecht 10.2.1795, † Argenteuil 16.6.1868, de bekende** kunstschilder, **tr. te? den?** met? waaruit **eene** dochter [2]**),** geb. te? ± 1830, † Parijs **20.12.1899,** die ± 1846 is gehuwd met Dr. ***René Marjolin,*** geb. te? den?, † te? **7.3.1896. Dit** huw. bleef kinderloos. 2. Karel ***Arnoldus Scheffer,*** geb. **Dordrecht 6.6.1796, letterkundige** [3]**). 3.** ***Henry Scheffer,*** geb. 's-Gravenhage 23.9.1798, † Parijs **15.3.1862,** kunstschilder, tr. te? den? met? Waaruit: a. ***Cornélie,*** geb. te? den?, † te? den? tr. te? den? (± 1866) ***Ernest Renan,*** geb. **Tréguier** 28 (en niet 27 zooals op zijn monument in **zijn** geboorteplaats is vermeld) 2.1823, † te? 2.10.1892, (zn. van Philibert François en **Madeleine Josèphe Feger)** wiens **honderste** gedenkdag zijner geboorte dezer dagen met **grooten** luister in Frankrijk werd gevierd. Uit dit huw.: 1. **Ary Renan.** 2. Noëmi **Renan,** tr. Jean Psichari, waaruit **Ernest** Paichari, † Rossignol 23.8.1914 (gesneuveld of aan zijn **wonden** overleden ?, 3. Ernestine **Renan,** † jong. ***b. Arnold Scheffer,*** geb. Parijs?, kunstschilder. [4])

's-Gr. M. G. w.

Schultz. (XLI, *72).* Ter aanvulling van de door den heer A. van der Poest Clement betreffende deze familie verstrekte gegevens **diene,** dat het N. H. trouwboek van Franeker vermeldt:

„1752 de **Heere** ***Giliam Schults*** I. U. Dr en Juffrouw „***Titia Terpstra wed:*** wl. de Heer ***Piebo Smits*** in **leeven** „I. U. Dr **beyde** tot Fraeneker den 13 **Augs** alhier **ge**„**trout.**"

Het N. H. doopboek aldaar vermeldt dan ook niet als oudsten zoon uit dit huwelijk ***Ephraim*** -, die er niet in voorkomt, evenmin als ***Cibbeltje*** —, doch ***Cornelis, ged. 8*** Juli 1763, verder ***Barta Bouwina, ged. 25*** Februari 1766 en ***Johanna, ged. 28*** Mei 1768.

Uit een huurcontract, dat mij toevallig in handen kwam, blijkt dat Mr Giliam nog in 1781 als advocaat bij het Hof van Friesland te Franeker woonde.

Leeuwarden. A. L. HEERMA VAN VOSS.

Schuyll. Wat zijn de data en het wapen van ***Maria Everardsdr. Schuyll,*** die 1 Febr. 1679 trouwde met ***Anth. van Eck,*** burgem. van Tiel, geb. Tiel 14 Febr. 1668, gest. Tiel 15 April 1718?

Rotterdam. A. R. VERBRUGGE.

Sille (de). (XL, 267 en ***350).*** Onder de aan de Academie te **Herborn** ingeschreven studenten wordt aangetroffen: Juli 1596. ***Laurentius de Sille,*** Antverpiens.

Wiesbaden. J. DE GROOT.

Slingsbie. ***Adriaan Slingsbie,*** predikant te **Woensel 9 Sept.** 1806, te Schijndel 1 Jan. 1812, emer. 16 Juni 1823, vertrok in 1826 naar Bommel (vermoedelijk **Zalt-Bommel).** Hij was de laatste van zijn geslacht. Kan iemand mij **mededeelen** waar en wanneer hij en zijn vrouw ***Martha Winkler*** overleden ?

Druten. *C.* W. *VAN* **DAM.**

Sloterdijck (van). ***Margaretha van S.,*** **geb. te ....** ***18*** Dec. 1772, tr. te **....den....** 1794 ***Thomas van Eelde,*** geb. te **....den....**

's-Gr. *v.* E.

Smaasen. (XL, 389.) Blijkens de huw. acte is de naam ***Johanna Smaasen, dr.*** van ***Willem*** **(oud** 71 jaar) en van ***Anna Jacoba Mor de Blok*** **(oud** 61 jaar), geb. te **Dordt,** oud 37 jaar. Zij werd te **Dordt** gedoopt 31 Jan. 1786.

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Spreekens (van). Men vraagt ons om gegevens betreffende ***Barend van Spreekens,*** **geb.** 1780, koopman te Amsterdam, overleden 1833, geh. 9 Jan. 1801. met ***Anna Maria Louisa Elisabeth Gillieron.*** Zijn er nog **afstammelingen van dit echtpaar in leven ?**

DOG. BUR.

Timmer. (XLT, 96). ***Hester Timmer, ged.*** Dordrecht 26 Juli 1780, overl. 20 Juni 1869, dr. van ***Harmen Timmer en Anna Maria Quist,*** huwde Dordrecht 29 Jan. 1800 Cornelis ***Brand,*** zoon van ***Simon Brand (ex Cornelis van Someren Brand*** **en** ***Maria Nolst)*** en van ***Johanna van Hees (ex Cornelis van Hees*** en ***Petronella Voss).***

Zie voor het geslacht Brand: Stam- en Wapenboek door A. A. Vorsterman van **Oyen,** blz. 90-92, en mijn artikel in de Navorscher 1920, blz. 266-281; **1921** blz. 42-48; 62-72; 97-109, welk artikel, daar ik in Indië was, niet door mij gecorrigeerd werd, waardoor het helaas van vele drukfouten enz. voorzien is.

Hilversum. W. L. VAN DEN AKKER.

Velsen (van). ***Gerard Jansz. van Velsen,*** **geh**d met ***Jenneken Hertogs,*** had, naar ik uit oude acten opmaakte, 6 kinderen : 1 ***Johannes,*** geb. 's-Gravenhage, later Burg. van Heusden ; 2. ***Jacob,*** tr. ***Rachel van der Mulck*** ; ***3. Nicolaas; 4. Cornelis; 5. Hendrick, ged.*** Heusden 16 Juli 1632; 6. ***Catharina,*** ged. id. 9 April 1634. Kaniemand mij **mededeelen** waar de **1e** vier kinderen **zijn** gedoopt? Alsmede iets omtrent de ouders? Is deze ***Gerard Jansz. v. Velsen*** identiek met zijn naamgenoot te Stompwijk?

Blijkens acte not^{s} Hoynck v. Papendrecht te Heusden 20 Jan. 1786 was ***Adrianus van Velsen,*** zn. van ***Casparus*** en ***Huiberta Slingsbie, ged.*** Baardwijk 19 Juli 1733, **commies-collecteur** van de convoyen en licenten te **Bladel.** Aldaar is niets van hem bekend. Kan mij iemand iets omtrent zijn nakomelingen melden?

Johannes van Velsen, ged. Heusden, tr. Oirschot 31 Aug. 1687, ondertr. Vlijmen, ***Anna Maria*** **Nahuys.** Waar en wanneer overleden zij en waar en wanneer werden hunne kinderen geboren ?

Te Heusden werden ged. 3 Nov. 1666 ***Johannes v. Velsen,*** zn. van ***Jacob*** **en** ***Rachel van der Mulck*** en **24**

[1]) Volgens het Nw. Nsd. Biogr. Wdbk., dl. IV, k. 1205 heette hij in werkelijkheid Johan *Bernard Scheffer* en was hij in 1765 te Homburg in Hessen-Ksssel als zoon van ***Werner Scheffer*** geboren, hetgeen uit **zijn** huwelijksaanteekening te Dordrecht zou blijken. Red.

[2]) *Cornelia Scheffer.* (Zie over haar Nw. Ned. Biogr. Wdbk., dl. 111, k. 1127). Red.

[3]) Overl. Parijs 11 Dec. 1853. Hij was gehuwd en sinds 1849 weduwnaar. Zijn eenig kind ***Ary*** of ***Ariel*** werd door zijn oom **Ary** Saheffer opgevoed. (Zie Nw. Ned. Biogr. Wdbk., dl. IV. k. 1206). Red.

[4]) Volgens Nw. Ned. Biogr. Wdbk., dl. **IV,** k. 1205 had Henry Scheffer nog een tweede dochter, die op **16-jarigen** leeftijd overleed. Red.

Sept. 1658 *Johannes, zn. van Johannes en Geertruyd van Drunen.* Wie van de twee is de hierboven bedoelde?

Druten. C. W. VAN DAM.

Waal (de). *Cornelis de Waal,* geb. 18.3.1709 te Utrecht, overl. 19.12.1791 te Vianen, tr. 1° 20.4.1741 te ? met *Wilhelnaina van Epen,* geb. te ? den ?, overl. 9.4.1743 te ?, tr. 2° te ? 3.11.1754 met *Antonia Croese(n),* geb. te ? den ?

Alle bijzonderheden omtrent dezen *Cornelis de Waal,* die burgemeester van Vianen was, zoowel over zijn leven, echtgenooten, nakomelingen en familiewapen zouden ten zeerste door mij op prijs gesteld worden.

Batavia. H. W. R. DE WAAL.

Westrik-Nieuwenkamp. *Barend Westrik,* geb. Ootmarsum .... 1748, overl. te.. .. den. ..., ondertr. 2° Amsterdam 29 Oct. 1790, tr. Hasselt 17 Nov. 1790 *Helena Sophia Nieuwenkamp, j.* d. geb. Hasselt.. .., overl. te. ... den. ..., dr. van *Hendrik* en *Catharina de Olde.* Hij was wedr van *Eva Christina Heemesaat(d).*

Hoe is het wapen der Overijsselsche familie *Westrik,* waarvan ook leden voorkomen te Denekamp en zich later een tak vestigde te Amsterdam? Ook de stamdeelen van *Barend Westrik* zullen in dankbaarheid worden aanvaard.

Leeuwarden. KITS NIEUWENKAMP.

Wiegel-Pelgrim. (XL, 294). In het geref. doopboek van Leerdam komt *Maria Cath. Elis. Wiegel,* geb. 29 Juli 1799, niet voor, evenmin het huw. harer ouders ; wel vond ik te Leerdam gehuwd, 8 Juni 1794, *Antoni Pelgrim* en *Johanna Louisa Reus,* beiden van Vuren (Geld.). Kan dit misschien van dienst zijn?

Druten. C. W. VAN DAM.

Winter, (XLI, 64). *Johann Winter,* Predikant te Hilchenbach in Siegen, was afkomstig uit Nordhofen bij Wied in het beneden-Westerwald. Hij werd in 1692 als Nordhofio Wedanus student te Herborn en promoveerde aldaar 6 Febr. 1697 in de Theologie op eene verhandeling De gloria Templi secundi majore (14 blz.). Een zoon van hem was *Friedrich Wilhelm Winter,* die 13 Mei 1721 student te Herborn werd als Hilchenbachensis.

Mede afkomstig uit Nordhofen was *Johannes Petrus Winter,* die in 1704 predikant te Müsen bij Hilchenbaoh werd. Denkelijk was hij Johann's broeder. Ook hij had een zoon, die *Friedrich Wilhelm* was geheeten ; deze werd 20 April 1726 te Marburg als student ingeschreven met de bijvoeging Müsena Nassavicus.

Mogelijk waren dus ook de voornamen van Johann's vader *Friedrich Wilhelm.*

Johann's tweede echtgenoote, *Anna Elisabeth Dresler,* stamt waarschijnlijk uit de Siegensche familie van dien naam, welke in de Matrikeln van Herborn reeds in 1595 vertegenwoordigd werd door den tot het Paedagogium aldaar toegelaten *Johannes Dresler,* Sigensis. Tweemaal wordt daarna een *Johannes Eberhardus Dresier* als nieuw aangekomen student vermeld en wel in 1666 en 1689, met de toelichting Sigena Nassovicus en Sigenensis. De laatste Johannes Eberhardus promoveerde te Herborn in de philologie in 1690 en droeg zijne dissertatie op o.a. aan zijn vader *Johan Dreszler* en zijn oom *Johannes Henricus Klingspoor,* curiae Sigenensis consul.

De dissertatie van *Johann Winter* bevat ook wel eene opdracht, o.a. aan den Predikant te Nordhofen, doch niet aan familieleden. Latijnsche verzen van zijne hand vindt men bij wijze van vriendschapsuiting aan het slot der dissertaties van Joachim Christian Winkeler (21 Febr. 1694) en Georg Tobias Haubach (17 Febr. 1697).

De geraadpleegde werken bevinden zich alle in de Landesbibliothek te Wiesbaden.

Wiesbaden. J. DE GROOT.

Zuydlandt (van). (XXXIX, 184). In een 17de-eeuwsch wapenboekje staat bij de genealogie der Zeeuwsche *van Roubergen*'s uit Diest (Brabant) een huwelijk v. *Roubergen*—v. *Zuidland.* De bijgevoegde wapens zijn: van zilver met 3 leeuwen van zwart naast elkaar en een schildvoet van zwart (Rietstap geeft van goud met 3 leeuwen van zwart en een schildvoet van zilver). Het wapen *van Zuidland* staat hier afgebeeld: gevierendeeld nl. 1 van zwart met een ronde gesp van goud, 2 van zilver met 3 omgekeerde gekanteelde kepers van rood, 3 van zilver met een burcht van blauw, 4 van goud met een ster (6) van zwart. **Hoewel het 2de kwartier ongelijk is** aan dat in het wapen, waarvan de kleuren gevraagd werden, zal toch allicht hetzelfde bedoeld zijn en deze teekenaar het zonderlinge wapenfiguur der twee molenwieken niet herkend hebben. In elk geval geeft deze teekening kleuren voor de andere kwartieren, die tot op bewijs van het tegendeel aannemelijk zijn.

DOG. BUR.

Onbekende wapens. (XLI, 96, A.) Bedoelde portretten stellen voor Pieter *Bouwens* (zoon van Johannes en Agnes *Simons*) en zijne echtgenoote *Anna Maria van Nutt* (dochter van Isaac en Anna de la *Court),* welk echtpaar 11 Juli 1651 te Amsterdam gehuwd was. (Zie Elias, Vroedsch. v. A'dam, 11, p. 811).

DOC.-BUR.

Onbekend wapen. (XLI, 96, B.). Het wapen is dat van het prinselijk geslacht *Chigi-della Rovere,* waaruit o.a. paus Alexander VII (1655—'67) gesproten is. Romeinsche Adel. — 1 en 4 *Chigi,* 2 en 3 *Della Rovere.*

Rome. G. J. HOOGEWERFF.

INHOUD 1023, NO. 4.

Bestuursberichten. — Kwartierstaten. — De riddermatigheid van het geslacht van Yaselt (vóór 1450), door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Zutphensche geslachten. Bijdrage tot de genealogie Solner, thans Sölner, door Jhr. H. H. Röell. — Het Rotterdamsohe geslacht Deynoot, door A. J. Bicker Caarten. (Slot). — Ondertrouwden te Doesburg in de jaren 1459-1579 en 1585-1586, medegedeeld door A. P. G. Hens. (Slot). — Het wapen der gemeente Woensdrecht, door Mr. J. P. W. A. Smit. — Korte mededeelingen: Van Hoey; Bowier; Grena; Deynoot. — Vragen en antwoorden: Altius; Aylva (van), van Camstra; Blok-van Beek; Bollant; Broers-van Orsoy; Bruine (de); Coeverden (van); Cloribus; Cornelii- van den Heuvel; Doorn (van); Egmond van der Nijenburch (van); Gelein (van); Groeneweg; Hoeven (van der)- de Ruuck; Korthals; Larrey (de); Loncke; Meer (van der)-Tessemaker; Meyneken-van Dieden; Middendorp; Roelans; Salinières; Sayer-de Chambrier ; Scheffer; Schulta; Schuyll; Sille (de); Slingsbie; Sloterdijck (van); Smaasen; Spreekens (van); Timmer; Velsen (van); Waal (de); Westrik-Nieuwenkamp; Wiegel-Pelgrim; Winter; Zuydtlandt (van). — Onbekende wapens.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap „De Nederlandsche Leeuw"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan de leden van het Genootschap gratis toegezonden.
Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad en opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Mr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize „Sparrenheide", Driebergen.*
De jaarlijksche contributie voor het lidmaatschap bedraagt *f* 10.— en voor de leden 'a-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, *f* 15.-. Voor niet-leden ia het Maandblad verkrijgbaar tegeneen abonnementsprijs van *f* 10.— per jaargang.

Correspondentie betreffende het Genootschap gelieve men te richten tot den secretaris Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Zijdewea 9, 's-Gravenhage,* en die betreffende de Bibliotheek en de wekelijksche portefeuille, zoomede aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen, tot den bibliothecaris Jhr. Mr. W.G. FEITH, *Prinses Mariannelaan* 44, 'Voorburg.
De Bibliotheek van het Genootschap, gevestigd Juffrouw *Idastraat 3, 's-Gravenhage,* is voor de leden geopend iederen Maandag van 3—5 uur en op nader met den bibliothecaris overeen te komen uren.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 5. XLIe Jaargang. Mei 1923.

BESTUURSBERICHTEN.

Adreswijzigingen.

Jhr. H. VAN BERESTEYN . . . . . *'s-Gravenhage. van Imhoffstraat 1.*

H. B ROEDERS . . . . . Amsterdam. *Weesperzijde* 23a.

B. H. GRIJSEELS . . . . . *Haarlem. Oranjekade 3.*

J. G. K AM c.i.. . . . . *Helmond. le Hoogstraat 82.*

Jhr. Dr. A. J. RETHAAN MACARÉ . . *'s-Gravenhage. Jan* van *Nassaustraat 12.*

A. J. SERVAAS VAN ROOYEN . . . . *'s-Gravenhage. van Speykstraat 55.*

Aanwinsten der Bibliotheek.

A. Friis. Die *Bernstorffs* 1 1906.
(Gesch. v. h. lid ***A. P. van*** *Schilfgaarde).*

Généalogie de la famille de ***Rambonnet 1462-1872.***
(Qesch. v. h. lid Jhr. Mr. Dr. E. A. v. Beresteyn).

(Mr. J. P. W. A. S mi t). Summiere lijst der ***Noord-Brabantsche*** rechterlijke archieven voor de invoering der Fransche rechtspraak in het jaar 1811. (Ov. dr. 1922).
(Gesch. v. d. Schr.).

(Dr. Mr. S. Mul 1 er F z.). Beschrijving der ***Utrechtsche*** stadszegels. (1916).

P. Mel 1 er. Les familles protestantes de ***Bordeaux*** avant 1793. 1932.
(Gesch. v. h. lid Mr. W. B. A. Donker Curtius).

C. Fis c h n a 1 er. Uber „Amts"-Wappenverleihungen der o.ö. Regierung zu ***Innsbruck*** in den Jahren 1623-1661. (Ov.dr. 1902).
(Gesch. v. h. eerelid J. D. Wagner).

Dr. W. H arle s s. ***Lacombet's*** Archiv für die Geschiohte des ***Niederrheins*** VI ***b. 1868.***
(Gesch. v. h. eereiid J. D. Wagner).

G. Mc. Ca 11 Th e a 1. History of ***South Africa*** (1652—***1864).*** 4dln. 1891/97.
(Qesch. v. h. corresp. lid C. Graham Botha, Knopstad).

H. C. V. Leibbrandt. Requesten (memorials) 1716-1806, (A-0) 1900/05 (Precis of the archives of the *Cape of Good Hope*) 2dln.
(Gesch. v. h. corresp. lid C. Graham Botha, Kaapstad).

Ter gelegenheid van het 4 0-j ar i g b e s t a a n ontving het genootschap een zeer fraaie, gecalligrapheerde oorkonde met vereerende opdracht van het zustergenootschap „H er o 1 d" te Berlijn. De oorkonde, in gothischen stijl van de hand van G. Adolf Closs, is versierd met de wapens in kleuren van den voorzitter von ***Bardeleben,*** den ondervoorzitter Edler Herr und Freiherr von ***Plotho,*** den secretaris ***Lignitz***, den ondersecretaris ***Fischer en*** den penningmeester Dr. Stephan ***Kekule von Stradonitz.***

Algemeene Vergadering van het Genootschap.
(Veertigste Jaarvergadering).

Op 6 Mei j.l. hield het genootschap zijn jaarvergadering in het gebouw „Diligentia" te 's-Gravenhage.

Aanwezig de eereleden: Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland en W. baron Snouckaert van Schauburg, het correspondeerend lid R. T. Muschart, de gewone leden: J. J. Bastert, Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn, P. Binkhorst van Oudcarspel, Jhr. H. de Brauw, W. J. J. C. Bijleveld, D. W. van Dam van Hekendorp, Mr. H. Daniëls, Mr. W. B. A. Donker Curtius, Jhr. H. P. Witsen Elias, J. P. Enklaar, Jhr. Mr. W. G. Feith, M. R. Idema Greidanus, G. H. J. Gijsberti Hodenpijl, A. C. baron van Heerdt, Mr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, J. H. van Linden van den Heuvell, Jhr. G. A. A. Just de la Paisières, Mr. J. van de Kasteele, Dr. C. J. de Bruyn Kops, A. W. J. van Lanschot, Corns. J. Lels, Jhr. Mr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius, Mr. Th. R. Valck Lucassen, H. C. de Man, A. Merens, J. A. Merens, Jhr W. F. R. van Naerssen, J. Reepmaker, Ph. F. W. van Romondt, A. F. J. Romswinckel, L. Schas, A. P. van Schilfgaarde, A. L. Schlingemann, M. C. Sigal

Jr., A. Stols Jr., A. P. Storm de Grave, Jhr. L. Storm van 's-Gravesande, A. A. baron Sweerts de Landas Wyborgh, Jhr. C. H. C. A. van Sypesteyn, Jhr. H. Trip, A. B. van der Vies, Dr. S. A. Waller Zeper.

De Voorzitter Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland opent de vergadering met een rede, waarin hij, naar aanleiding van het 40-jarig jubileum, begon met een terugblik op de beoefening der genealogie en heraldiek hier te lande en op den wederopbloei dier wetenschappen na de tentoonstelling van het jaar 1879 in de Gothische zaal te 's-Gravenhage. Daarop is gevolgd de oprichting van ons genootschap, met zijn orgaan „de Necìerl. Leeuw", waarvan nu reeds veertig jaargangen zijn verschenen. Ook andere periodieken, „de Nederl. Heraut", het „Alg. Nederl. Familieblad", „de Wapenheraut", de „Genealogisch-Heraldische Bladen" zijn in dit tijdvak ontstaan, doch alle successievelijk weer verdwenen. Temeer mag het zoo levenskrachtig voortbestaan van den „Leeuw" voldoening wekken, waar thans geen andere vereeniging of periodiek zich hier speciaal aan de geslacht- en wapenkunde wijdt. Na nog op het groote nut van voortdurend contact en verkeer tusschen de beoefenaars dier wetenschappen gewezen te hebben, besloot de voorzitter met een beroep op aller krachtige medewerking zijn rede, waarmede alle aanwezigen luide hun instemming betuigden.

Vervolgens wordt mededeeling gedaan van een schrijven van het lid den heer J. G. A. N. de Vries en van een schriftelijken gelukwensch van ons Berlijnsche eerelid den heer H. F. Macco, welke beide heeren tot hun leedwezen verhinderd zijn de vergadering bij te wonen.

Het jaarverslag, uitgebracht bij monde van den secretaris, en in dit maandblad afgedrukt, geeft tot geen opmerkingen aanleiding.

De heer Just de la Paisières brengt, mede namens den heer van Romondt, verslag uit over de rekening van den Penningmeester. Hij knoopt daaraan een vraag vast over de kosten van in het maandblad opgenomen genealogieën, welke vraag door den redacteur wordt beantwoord. Op voorstel der commissie wordt hierop de Penningmeester gedechargeerd onder dankzegging voor het door hem gevoerde beheer.

De aftredende bestuursleden, de heeren Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, Mr. Th. R. Valck Lucassen, Jhr. Mr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius en Jhr. Mr. W. G. Feith, worden herkozen met resp. 43, 40, 38 en 43 stemmen, terwijl op eenige andere hoeren ieder 1 stem is uitgebracht. Alle herbenoemden nemen hunne benoeming aan en worden door den Voorzitter met dit hernieuwd blijk van vertrouwen der vergadering gelukgewenscht.

De Voorzitter stelt thans namens het bestuur voor, ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van het genootschap tot eerelid te benoemen een tweetal zeer verdienstelijke correspondeerende leden, den heer Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland te 's-Gravenhage en Geheimrath Gustav Seyler te Berlijn, en voorts gelijke onderscheiding toe te kennen aan den Voorzitter der federatie van Duitsche genealogische vereenigingen, den heer Dr. Stephan Kekule von Stradonitz, te Berlijn. Bij acclamatie wordt hiertoe besloten. De heer Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, ter vergadering gekomen, wordt door den Voorzitter gelukgewenscht met de hem

te beurt gevallen onderscheiding en betuigt daarvoor zijn dank, daarbij tevens zijnerzijds hulde brengend aan den redacteur van het maandblad, die deze gewichtige en moeitevolle functie nu reeds gedurende een tiental jaren met zooveel succes vervult.

Bij de nu gehouden rondvraag wordt door den heer Muschart een opmerking gemaakt over de mogelijkheid ook op andere tijdstippen dan den eersten Maandagmiddag van elke maand bijeenkomsten te organiseeren, door den heer van Schilfgaarde over de te houden excursie op 8 en 9 Juni, door de heeren van der Vies en Schas over de rechten der abonne's en door den heer Enklaar over plaatselijke afdeelingen. De sprekers worden door den Voorzitter beantwoord, die vervolgens de vergadering sluit, waarna de aanwezigen zich volgens afspraak begeven naar de woning van den heer Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn, teneinde aldaar diens aangekondigde lezing aan te hooren over het onderwerp „*De inrichting* van *een* familiearchief'.

Met groote belangstelling volgden de talrijke aanwezige leden de levendige en aan afwisseling zoo rijke voordracht, welke werd opgeluisterd door de demonstratie van hetgeen door den heer van Beresteyn gedurende een langjarige praktijk als genealoog werd bijeengebracht, waarbij diens groote werkkracht, practische zin en organiseerend vermogen de algemeene bewondering wekten. De feestelijke stemming werd niet weinig verhoogd door het vriendelijke onthaal, door Jhr. en Mevrouw van Beresteyn den leden bereid, welke hoffelijke ontvangst niet naliet bij alle bezoekers een gevoel van oprechte erkentelijkheid achter te laten.

In dezelfde stemming begaf men zich aan den maaltijd, in de Nieuwe of Litteraire Societeit, alwaar in feestelijk samenzijn de herdenking van het 40-jarig bestaan van ons genootschap op waardige wijze werd besloten.[1])

De Secretaris,

TH. à TH. VAN DER HOOP.

Jaarverslag over 1922,

uitgebracht in de Alg. Vergadering van 6 Mei 1923.

Overeenkomstig het bepaalde bij artikel XII der Statuten verslag uitbrengend over het veertigste genootschapsjaar, kan het Bestuur tot zijn groote voldoening constateeren, dat „de Nederlandsche Leeuw" in bloeienden toestand verkeert. Dit treft te meer, waar de huidige, voor velen benarde tijdsomstandigheden voor zooveel corporaties noodlottig dreigen te worden en in zooveel en velerlei arbeid — inzonderheid op intellectueel gebied — stagnatie dreigen te veroorzaken.

Wat ons genootschap betreft meenen wij wel te kunnen zeggen, dat de moeilijkste tijd achter ons ligt, dank zij het groot aantal leden dat den „Leeuw" trouw bleef en de velen, die onze gelederen kwamen versterken, waardoor ook dit jaar op een gestadigen aanwas kan worden gewezen. Bedroeg op 1 Januari 1922 het aantal gewone leden 468, op 1 Januari 1923 was dit getal tot

[1]) Een aardige verrassing wachtte den dischgenooten bij het aan tafel gaan. Onze verdienstelijke secretaris had ter opluistering van het feest alle menu's eigenhandig met keurig uitgevoerde wapenteekeningen versierd, die aan ieder bij wijze van naamkaartje zijn plaats aanwezen. RED.

462 geklommen. Het aantal eereleden bleef op 8, dat der correspondeerende leden op 11. In totaal 481 leden, tegen 477 bij den aanvang van ons verslagjaar. Het aantal betalende abonné's bedraagt thans 16. In het loopend jaar hadden wij reeds een aanwas van dien aard, dat naar 't zich laat aanzien, het 500-tal weldra zal zijn bereikt.

In het Bestuur kwam slechts deze wijziging, dat als zevende lid in de, door het ontslag van den heer Snouckaert van Schauburg ontstane vacature, werd verkozen de heer W. J. J. C. Bijleveld. In dezelfde vergadering werden de aftredende bestuursleden Jhr. Witsen Elias en Mr. van der Hoop herkozen en werd tot eerelid benoemd de heer W. baron Snouckaert van Schauburg, die gedurende zooveel jaren als bibliothecaris zijne beste krachten aan het genootschap had gewijd.

Andere Algemeene Vergaderingen hadden dit jaar niet plaats.

De maandelijksche bijeenkomsten werden geregeld gehouden; wat die bijeenkomsten betreft, kan worden gewezen op het allengs meer in zwang komende gebruik, op die middagen een bepaald onderwerp ter bespreking in te leiden, welke gewoonte, naar het Bestuur meent te mogen vaststellen, de aantrekkelijkheid dier samenkomsten inderdaad verhoogt.

De excursie, gehouden op 6 en 7 September, werd ditmaal georganiseerd door de HH. W. J. J. C. Bijleveld en Jhr. Mr. D. P. M. Graswinckel. Kampen vormde het uitgangspunt, van waaruit het stadje Vollenhove en eenige havezaten in Salland werden bezocht. Zoowel aan de ontvangst in de oude Hanze-stad alsook aan de beide auto-tochten door het noorden en westen van Overijssel bewaren velen be beste herinneringen. Voor een meer uitvoerig verslag verwijzen wij naar het Octobernummer van het maandblad.

Thans mogen volgen enkele mededeelingen betreffende de aan bestuursleden in het bijzonder opgedragen takken van werkzaamheid.

De Redacteur van het maandblad, Mr. Th. R. Valck Lucassen, kan ook op het afgeloopen jaar met voldoening terugzien. Dank zij den gewaardeerden steun van een staf van trouwe medewerkers, kon het maandblad zich ook in 1922 op het peil handhaven, dat het in den loop der jaren mocht bereiken. Belangrijke studiën, zoowel over onze oudste inheemsche geslachten, die voor den ernstigen genealogischen vorscher nog steeds een dankbaar arbeidsveld uitmaken (zie o. m. de serie interessante bijdragen van het correspondeerend lid Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland in den afgeloopen jaargang) als over patricische en andere geslachten uit lateren tijd en uit de meest verschillende deelen des lands, vonden een plaats in de kolommen van het maandblad. Ook vele gegevens uit oude familieaanteekeningen, die zoo vaak — mits met overleg geraadpleegd — welkome aanvullingen verschaffen daar waar officieele gegevens ontbreken of wel aanwijzingen verstrekken, waar deze laatste te vinden zijn, konden wederom door publicatie voor immer worden vastgelegd.

Als medewerkers aan den XL^{en} jaargang dienen in de eerste plaats te worden vermeld de eereleden Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland en Kolonel J. D. Wagner en de correspondeerende leden Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland en W. Wijnaendts van Resandt en verder

de HH. Prof. C. L. van der Bilt, Walrave Boissevain, W. J. J. C. Bijleveld, J. L. van Bijlert, L. Calkoen, M. R. H. Calmeyer, Jhr. Mr. W. G. Feith, Mr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, A. Hoynckvan Papendrecht, J. P. de Man, Mr. F. E. Posthumus Meyjes, W. H. C. Regt, A. P. van Schilfgaarde, Mr. J. P. W. A. Smit, Mr. A. Staring, Dr. J. S. van Veen, A. B. van der Vies, Dr. E. Wiersum, M. G. Wildeman, J. M. de With en — last not least — onze Zeeuwsche medewerker C. A. van Woelderen. Aan deze allen, en in de eerste plaats wel aan den redacteur, wiens werkzaamheid als zoodanig nu reeds haar tienden jaarkring beëindigt, komt hier een woord van bijzonderen dank toe; als mede aan de velen, die door hun ijverige medewerking aan de rubrieken „Vragen en Antwoorden" en „Korte Mededeelingen" er toe hebben bijgedragen deze aan belangrijkheid te doen winnen, waarbij ons correspondeerend lid R. T. Muschart met name dient te worden vermeld.

Liet het vorige jaarverslag sombere klanken hooren over de hooge drukkosten, thans kan met voldoening worden vastgesteld, dat de Redacteur er reeds in den loop van het verslagjaar in mocht slagen een niet onbelangrijke prijsverlaging voor het maandblad te bedingen, terwijl eene verdere verlaging na het totstandkomen van de nieuwe arbeidsovereenkomst in het drukkersbedrijf met 1 Januari 1923 in het vooruitzicht gesteld werd. Medegedeeld kan worden, dat deze laatste verlaging ook inderdaad tot stand kwam en naar verwacht mag worden den weg tot verdere verlagingen zal openen, zoodat ondanks de verhoogde exploitatiekosten van het Genootschap bij zuinig beheer het behoud van het maandblad in den huidigen vorm gewaarborgd lijkt.

Aan den bibliothecaris Jhr. Mr. Feith komt nog een woord van bijzonderen dank toe voor de samenstelling van het register, welke taak hij ook in het afgeloopen jaar vrijwillig op zich nam. Dank zij zijn goede zorgen kon het reeds tegelijk met het eerste nummer van den nieuwen jaargang aan de leden worden toegezonden.

Van de onder zijn beheer staande bibliotheek werd druk gebruik gemaakt, hoewel nog niet zóóveel, als wel mogelijk is. Toch was vrijwel geen Maandag-middag zonder bezoek. Vrij veel werd gebruik gemaakt van de faciliteit, dat op nader overeengekomen tijdstippen op andere dagen (veelal van 6-7 uur) de bibliotheek te raadplegen was.

Er werden 90 boeken uitgeleend.

Vooral door schenkingen werd dit jaar de bibliotheek verrijkt. Onder de gevers noemen wij in de eerste plaats de HH. Bijleveld en H. H. van Dam, terwijl verder de HH. de Groot, Th. à Th. van der Hoop, Sigal, van Schilfgaarde, Feith, von Mallinckrodt en Halbertsma niet onbelangrijke boekwerken aanboden. Ook eenige niet-leden boden de door hen uitgegeven genealogie hunner familie aan, terwijl iemand, die onbekend wenscht te blijven, ons eenige zeer waardevolle, nog ontbrekende standaardwerken schonk. Door opruiming van het vele wat dubbel of in de bibliotheek minder op zijn plaats was, werden de middelen verkregen om op eenige veilingen belangrijke aankoopen te doen, terwijl van de lage valuta-stand in Duitschland en Frankrijk eveneens geprofiteerd werd. In het geheel werden zoodoende 175 nieuwe nummers ingeschreven, met inbegrip van overdrukjes.

Door de wekelijksche portefeuille, waarvan door ongeveer 20 leden wordt gebruik gemaakt, kon men kennis nemen van vele nieuwe aanwinsten.

De bewerking van een nieuwen catalogus schoot slechts weinig op, doordat de zoo juist vermelde en verdere werkzaamheden den weinigen tijd, dien de bibliothecaris geven kan, geheel in beslag namen. In het begin van het jaar is daarin eenige wijziging gekomen, door de belangelooze hulp van de dames Hasselman en van Hasselt, die eenige middagen in de week de catalogiseering ter hand hebben genomen, zoodat in 1923 mogelijk de catalogus voltooid kan zijn. De meeste tijd wordt echter in beslag genomen door de vele vragen om inlichtingen, deels van particulieren, deels van openbare instellingen in binnen- en buitenland. Waren het in het binnenland eenige rijksarchieven en rijks- en andere musea, van het buitenland kwamen vragen in uit Zwitserland, Zweden, Denemarken, Duitschland, het South-Kensington Museum te Londen, Zuid-Afrika en vooral Amerika. Hoewel de beantwoording soms een studie op zich zelf vergde, werd zooveel mogelijk hierop ingegaan. Dit werk werd verlicht door den klapper volgens kaartsysteem, die gedurende de beide laatste jaren is aangelegd op de vele tijdschriften en verzamelwerken in de bibliotheek. Deze arbeid geschiedde in 1922 door mejuffrouw van Hulst, die daarna door mejuffrouw van Bruggen werd vervangen; dank zij de sindsdien gemaakte grootere vorderingen, bevat deze collectie thans reeds over de 11.000 fiches. De contrôleering van een en ander vordert echter veel tijd.

Het aantal binnenlandsche ruilgenootschappen en instellingen, welke het maandblad geregeld ontvangen, bedraagt thans 20, dat der buitenlandsche 35, totaal 55. Onder de nieuwe vereenigingen, waarmede het genootschap in contact is getreden, noemen wij allereerst het Historisch Genootschap te Utrecht en voorts enkele familie-vereenigingen (van Hasselt en Vriesendorp). Het is te betreuren, dat vooral de laatste categorie van vereenigingen niet in grooter getale aansluiting zoeken bij den „Nederlandschen Leeuw".

De handschriftelijke afdeeling der bibliotheek staat thans onder beheer van den Secretaris. Helaas kan van haar nog niet, zooals van onze verdere boekerij, worden getuigd dat zij veelvuldig en met vrucht wordt geraadpleegd, hetgeen wel haar oorzaak zal vinden in een allengs chronisch geworden desorganisatie. Behalve de talrijke familie-dossiers bevat deze afdeeling een groot aantal kwartierstaten, teekeningen, stamtafels in allerlei vorm, afschriften van de meest uiteenloopende genealogische bronnen, veelal fragmentarisch en zonder systeem, door vroegere en latere beoefenaars der genealogie nagelaten of ten geschenke aangeboden, talrijke losse aanteekeningen — al welke op zichzelf vaak waardevolle gegevens, niet dan ten nadeele eener doeltreffende raadpleging in de bestaande dossiers kunnen worden ondergebracht. Ieder zal toch — om een voorbeeld te noemen — direct gevoelen, dat een kwartierstaat of een in den vorm van een kwartierstaat opgezette genealogische aanteekening onmogelijk kan worden ingedeeld bij eenig dossier, dat uitteraard slechts aan één geslacht is gewijd. Wij vermelden dit alleen om de noodzakelijkheid eener speciale ordening van al dit geschreven materiaal in het licht te stellen, een ordening die — het

zij met dankbaarheid geconstateerd — binnenkort met kracht kan worden aangevat wanneer, dank zij het organiseerend talent van den bibliothecaris, het werk aan diens afdeeling zoo ver zal zijn gevorderd, dat ook een deel van den tijd door een onzer vrouwelijke werkkrachten aan het handschriftelijk gedeelte gewijd kan worden. Een voorloopige opneming van een en ander heeft wel reeds den indruk gevestigd, dat zonder al te veel hoofdbreken nog talrijke reeds aanwezige doch verborgen schatten ten nutte van de bibliotheekbezoekers kunnen komen, wanneer slechts in de opberging eenig systeem wordt gebracht; en het Bestuur vindt dan ook vrijheid dengenen, die deze afdeeling zouden kunnen en willen verrijken, te verzoeken zulks vooral niet na te laten.

Van de aanwinsten van dit jaar noemen wij op dit gebied de collectie von Brücken Fock, van de familie in bruikleen ontvangen en thans ten Rijksarchieve gedeponeerd, teneinde aldaar te worden beschreven en geordend; de belangrijke verzameling handschriften van den reeds vermelden ongenoemden gever; en tenslotte talrijke op fiches gebraohte archivalia, waarmede inzonderheid de H. H. Muschart, Ruys, Wildeman en van Dam van Hekendorp onze verzameling verrijkten.

Het zal U reeds zijn opgevallen, dat het hier omtrent onze bibliotheek vermelde ten nauwste samenhangt met den arbeid van het documentatie-bureau. Inderdaad behooren de ficheering van gedrukte werken en tijdschriften, alsmede die van archivalische gegevens, tot de werkzaamheden van dit bureau, die gestadig voortgang hadden, en die zich juist onder de supervisie van den bibliothecaris het doelmatigst kunnen ontwikkelen. Het documentatie-bureau toch wordt meer en meer de vraagbaak, tot wie tal van weetgierigen zich wenden om inlichtingen, inzonderheid niet-leden en instellingen van allerlei aard, die van het maandblad geen gebruik maken; dat het werk ten bureele Juffrouw Idastraat 3 hiermede niet weinig wordt uitgebreid, behoeft geen betoog.

Afzonderlijke afdeelingen vormen nog altijd de heraldische en iconografische documentatie. Voor de eerst bedoelde was ons correspondeerend lid de heer Muschart nog steeds de man, die inzonderheid de zoekende leden aan zich verplichtte; wat de portretten-afdeeling aangaat mochten wij van tal van belangstellenden medewerking ondervinden, waarbij wij vooral willen noemen den deskundige op dit gebied, Jhr. Dr. E. A. van Beresteyn.

Zoo mag de „Leeuw" inderdaad op alle terrein zijner werkzaamheid op meerderen of minderen groei in het afgeloopen jaar terugzien, een gestadige vooruitgang, welke het Bestuur, — inzonderheid bij de afsluiting van een 40 jarig tijdperk — tot bijzondere voldoening strekt. Voorziening in ieders behoeften, tegemoetkoming aan ieders redelijke wenschen op genealogisch en heraldisch gebied, blijft ons streven, en de voortdurend levendige belangstelling der leden, hun medeleven en daadwerkelijke steun, kunnen door het Bestuur niet genoeg worden gewaardeerd en zijn een welkome aansporing om op de ingeslagen wegen met kracht verder te gaan. Dat daarvoor steeds ook materieele hulpmiddelen onontbeerlijk zijn, spreekt vanzelf, en zoo willen we ten slotte nog bezien in welken staat onze financiën zich bevinden:

Tengevolge van enkele buitengewone uitgaven, in-

zonderheid der verhuizing, ging ons saldo aanmerkelijk achteruit, waarbij het ons niettemin gelukte bij een zeer zuinig beheer, het hoofd boven water te houden. De bibliotheek en het maandblad verslonden ook nu weer het grootste gedeelte onzer gewone inkomsten, te weten respectievelijk f 1182.75½ en f 3278.14. Laatstbedoeld bedrag behoeft echter, zooals reeds hiervoren bij het maandblad werd opgemerkt, voor de toekomst geen ongerustheid te wekken. Als verdere belangrijke uitgaven noemen wij f 621.78 voor huur van de bibliotheek-lokalen, f 393.06 voor expeditie van het maandblad en f 467.66 voor loonen. Als inkomsten staan hiertegenover, behalve de contributies der in den aanvang dezes vermelde gewone leden en de abonnementsgelden, slechts enkele kleinere posten wegens geleverde overdrukken, interest, enz. De inkomsten van het afzonderlijk gehouden documentatiefonds, waaraan 14 leden contribueeren, bedragen f 250.—, waartegenover stonden als kosten van het documentatiebureau f 224.93. Resumeerende meent het Bestuur, dat bij verstandig beheer ook in financieel opzicht de toekomst met vertrouwen kan worden tegengegaan. Al zal wel altijd het streven naar uitbreiding onzer activiteit, naar ontginning van nieuwe terreinen van werkzaamheid, door een tekort aan financieele hulpbronnen worden geremd — te ontmoedigen behoeft dit geenszins, wanneer we zien op wat reeds bereikt is en op de gunstige auspiciën, waaronder we dit nieuwe decennium tegengaan.

Een beroep op aller medewerking voor de toekomst zal zeker niet vergeefsch zijn, daarvoor staan het verleden en het heden ons borg; daarvoor vinden wij steun in de zoo krachtig oplevende belangstelling in genealogie en heraldiek, steun ook vooral in de schoone en nu reeds veertigjarige traditiën van ons genootschap „de Nederlandsche Leeuw".

Hieronymus van Ysselt,

onthoofd te 's-Gravenhage 21 December 1702,

door Jhr. Dr. **W. A. Beelaebts van Blokland.**

De laatste manlijke afstammeling van *Christina van Ysselt* **— achterkleindochter van** *Margriet van Ysselt* **en** *Jan Karman* **— en** *Cornelis Jansz. van Vianen* **was** *Johan van Ysselt,* die 20 Augustus 1713 overleed en Ysselt naliet aan *Elisabeth Maria Charlotta van Ysselt,* de oudste dochter van zijnen vóóroverleden broeder *Hieronymus van Ysselt.*

Aangaande dezen laatste zegt Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt op blz. 127 van zijn werk getiteld: „Genealogie van het geslacht van Sasse" (1915)[1]), dat hij **„in het laatst zijne levens krankzinnig en in 1713 reeds dood was"[2]). Hetzelfde verhaalt de** Heer W. E. van Dam van Isselt in zijne, in 1920 verschenen, „Bijdragen tot eene genealogie betreffende het Amersfoortsche geslacht van Ysselt (van Isselt)". Daarin tooh lezen wij op blz. 47: „Hieronymus v. Y., de laatste „mannelijke van Yssolt, die nakomelingen had. Hij was „in het laatst zijn[s] levens krankzinnig en „in 1713 reeds dood"[2]).

[1]) **Aan** dit werk ontleende ik het voorafgaande.
[2]) De spatieering is van mij.

Omtrent de beweerde krankzinnigheid van *Hieronymus van Ysselt* op **het laatst zijns levens is mij** niets gebleken, maar wél, dat hij wegens landverraad op het schavot zijn hoofd heeft moeten verliezen. Mogelijk werd, om dit feit te bemantelen, in oude genealogieën gesteld, dat hij krankzinnig is gestorven, en dit later zonder verder onderzoek overgenomen.

Hieronder laat ik de sententie van het Hof van Holland, waarbij *Hieronymus van Ysselt 21* December 1702 ter dood werd veroordeeld, in haar geheel volgen, daar die niet alleen uit een genealogisch, maar vooral ook uit een historisch oogpunt niet zonder belang is.

Hieronimus van Ysselt gecondemneert, **metten swaarde gestraft te werden,** datter de doodt **na volgt.**

Alsoo *Hieronimus van Ysselt,* **oudt** ses **en dertigh** jaren, geboortigh opt huys van Ysselt in de provintie van Utreght, een half uur buyten Amersfoort, jegenwoordigh gevangen op de Voorpoorte van den Hove van Hollant, denselven Hove buyten pijne en banden van ijsere bekent heeft, dat hij gevangen dese landen den tijt van ses à seven jaren als cadet en voluntair gedient heeft, ende aan geen verder avancement konnende geraken naderhant ook heeft dienst gesogt bij de Coningh van Hispanien; Dat hij gevangen ten dien einde een brief van voorschrijvens van den Grave d'Avaux, als wanneer denselve de laestemaal als ambassadeur alhier, heeft becomen ende die tot Leuven selfs aan den mareschal de Bouflers heeft overhandigt; Dat hij gevangen ook ten selven einde nae Brussel is geweest met recommandatie van den Spaanschen ambassadeur aan den marquis de Bedmar, ende dat hij aldaer getragt heeft een compagnie paarden te becomen; Dat hij gevangen tot Brussel zijnde een memorie aen den marquis de Bedmar ende een requeste aen den mareschal de Bouflers heeft gepraesenteert; Dat in zijns gevangens praesentie ten selven tijde den inhoude van sekere memorie bij hem gevangen selfs geschreven en met zijn eyge hant ondertekent, den gemelte Mareschal de Bouflers mondelinge in de fransche tale is voorgehouden, luydende deselve memorie als volgt:

Memorie voor zijn Excellentie de marechal de Bouflers.

Als dat ik *Hieronimus van Ysselt,* gebooren ende vrijheer tot Ysselt buyten Amersfoort, gewoont ende opgevoet in de provincie van Uytregt, Gelderlant, het lant van Cleeff, alsmede in de provincie van Noort Hollandt, door Duc d'Avaux in die tijt ambassadeur in 's Gravenhage gerecommandeert aan U Excellentie door een brief van voorschrijvens, dewelke ik U Excellentie heb overgegeven in de praesentie van mijnheer van Beest [1]) tot Leuven, mijn goede vrunt, ende hebbe ses jaren langh gedient ten tijde van den laesten oorlogh in dese landen onder het regement van den Generaal-majoor Grave van Warfuzé, als voluntair, ende wone tegenwoordigh op het huys den Hoorn, een half uur buyten de stadt Gouda, mijn toebehorende; praesenteere aan Uwe Excellentie mijn selve sterk te maken in tijt van oorlogh, als wanneer U Excellentie mijn sult connen in staat stellen van een schip of vaartuygh naer mijn concept te geven in de Zuyderzee, alwaermede ik soude connen onder water setten het geheele quartier van Noort-Hollandt mijn seer wel bekent, terwijl daer veeltijts van mijn leven gewoont ende geweest ben, ende ik hebbe nu nogh voor ses à seven weeken die favorabele posten wesen besien tot drie toe; de eerste tusschen Hoorn en Enchuysen alwaer maar een kleyne passage is, waerdoor de schepen door een sluys van het quartier de Streek genaemt varen naer de provincien van Over-Ysselt, Gelderlant, en Uytregt; de tweede tusschen Hoorn en Edam, alwaer een moddergront is, ende men sonder pericul kan landen tot voor de palen van den dijk, ende een bijsondere kromte in den dijk is, waar men secuur aoude connen blijven leggen, ende doen onse affaires, alwaar ook een schuyt des nagte te twaelf uren compt

[1]) Lees: Bregt. Bedoeld is de ritmeester Hendrik van Brecht,

met koopluyden, die na Amsterdam op de beurs moeten wesen, als ook een van Amsterdam nae Hoorn, dewelke op genade en ongenade in mijn handen moeten vallen; ten derde een post bij Munnickendam, alwaer een vervallen haven is, daer voor dese schepen plagten in te leggen, dewelcke omringht is met een seer sleghten dijck, noghtans suffisant om het lant te bewaren, maer ontrent twaelf voeten breet, ende de slagh van het water niet swaar en is, alwaär ik occasie soude connen hebben van aldaer den deurbraek in seer korte tijt te connen doen, waerdoor dat lant in die staat kan gestelt worden van twee jaar onder water te moeten blijven ende van in ses jaren niet te connen contribrueren aan den Staat, gelijk als gebleken heeft in het jaar 1674, als wanneer den dijk door ongeluk is doorgebroken; dit moet geschieden met een noortwestewint; als U Excellentie ons kan geven een post in de Zuyderzee, soo in Over-Yssel, Gelderlant, ofte het stigt van Utregt, soo ist dat ik ben praesenterende tot allen tijde, wanneer Uwe Excellentie sal gelieven, te willen tonen aen mijn goede vrunt, mijnheer van Bregt, als mede aan een darde, die U Excellentie sal gelieven, op wat maniere het sal moeten geschieden, onderatont, en was geteykent, dit gedaan door Hierenimus Hr. tot Ysselt.

Voorgevende hij gevange tot zijne verschoninge, dat hij het voorz. desseyn niet wilde ondernemen voor en aleer den gemelte mareschal de Bouflers hem een compagnie paarden gaf, ende dat het oorlogh was, ende men hem een vaartuygh gaf daartoe bequaam, en omdat hij daght, dat het noit oorlogh soude worden, ende dat zij geen gelegentheit souden hebben, om hem een vaartuygh te geven ;

Dat hij gevangen naderhant mondalingh over het subject van het doorsteeken van de dijcken in Noort-Hollant- met de gemelte marschal de Bouflers in desselfs cabinet in praesentie *van* de voornoemde van Bregt en nogh een fransmau heeft gesproken ende plaatsen, waar sulx conde geschieden, op de caarte van Noort-Hollant aldaer hangende aengewesen;

Dat hij gevangen te meermalen met de Generaal-Majoor du Bay heeft gesproken, wegens het voorz. doorsteeken van dijcken, seggende aan den selve du Bay, dat met hem gevangen souden hebben gegaan vijftigh mannen, gecommandeerde volkeren; dat hij gevangen mede in een coffyhuys tot Brussel aan andere personen op de kaarte heeft aengewesen, hoe gemackelijk dat men de dijcken van het Noorderquartier van Hollant aan de Zuyderzee soude connen doorsteeken;

Dat hij gevangen voor desselfs vertrek van Brussel een requeste heeft overgegeven aan Don Quiros, zijnde deselve opgestelt uyt de minute met de hant van Cupfsteyn in zijn gevangens praesentie geschreven, luydende (uyt het frans vertaelt sijnde) als volgt:

„Gelijk mijne particuliere affaires mijn onophoudelijk presseren, om voor eenige dagen na Hollant te moeten reverteren, soo kom ik U Excellentie versekeren, dat ik hope, dat het rapport van mijne desseynen ende hetgeen ik weet te ondernemen tegens Hollant ten dienste van zijn Catholyke Majt, als hebbende het selve laten sien aen Zijn Excellentie den mareschal de Bouflers, en ook op ordre van Uwe Excellentie aan den Generael du Bay, sal hebben doen sien de begeerte, die ik hebbe om voordeelige diensten te doen aen Zijn Catholyke Majt. tegen mijn eyge vaderlant, maer staende tegenwoordigh op mijn vertrek na mijn lantgoederen in Hollant, come ik Uwe Excellentie seer ootmoedigh bidden van te gelasten, dat mij tot vergeldinge van mijn aenbieding magh werden gegeven het pensioen ende de rang van capitein van de cavallerye, twelke de andere Hollantse officieren, reets in dese landen gekomen ofte die in het toecomende mogten komen, hebben. En vermits het in tijden van oorlogh te bedugten is, dat niettegenstaande alle voorsieningen bij mij aen te wenden, mijne landen volgens de wetten van Hollant sullen werden geconfisqueert ende mij alle mijne inkomsten benomen, soo verhope ik door ordre van Uwe Excellentie versekeringh te sullen vercrijgen van geindemneert te sullen worden, ende in dese quartieren met soo veel inkomsten begiftigt als ik tot mijnent sal komen te verliesen, doende hetselve klaarlijk

blijken door publijcque instrumenten, ten dien eynde gemaekt en opgestelt; en om te doen sien aen het groot getal van mijne nabestaende in Hollant, dat de diensten reets bij haar gedaan, of die nogh eenige onder haer begerigh zijn te doen, niet qualijk sullen werden beloont".

Praetexerende hij gevange tot zijn onschult, dat de oorsake tot het praesenteren van die request is geweest, dat hij gevangen bevreest was, dat zij hem aldaer in Brabant souden hebben willen vasthouden, ende dat hij haer daerdoor een indruk wilde geven, van dat hij van daer vertreckende na Hollant, wederom soude komen, naer het exempel van een, die men tot Brussel om diergelijke oorsaken hadde vastgehouden.

Dat hij gevange met Cupfstein mede soo hier als tot Brussel van het doorsteken van de dijken gesproken heeft, ende dat door de gemelde Cupfsteyn voor hem gevange in de fransche tale is geschreven en bij hem gevange ondertekent sekere memorie of missive geschreven int voorz. huys den Hoorn den 21 Maart 1702, luydende deselve (uyt het frans vertaelt) als volgt:

„Verstaan hebbende uyt de brieven van mijnheer van Breght, dat Uwe Excellentie belooft een compagnie cavallerye als men sal werven, en dat ik ondertussen soude hebben het appoinctement van een capitain, soo heb ik niet niet willen manqueren aan mijn pligt om aan Uwe Excellentie te vertonen de onderdanige dankbaerheit, die ik daer voor hebbe.

Ik ben bereyt omme ter executie te leggen hetgeen ik voorgeslagen hebbe te doen, soo ras de occasie sich sal opdoen, ondertusschen biede ik mij selve aan te geven particuliere advisen van hetgeen men in dit lant voorgenomen heeft int werk te stellen, maer gelijk ik reets veel gelt hebbe besteet soo aen mijne reysen, als andere oncosten tot Brussel, en ik daer en boven genootsaekt wesen sal de rest van mijn goet op te eeten met die menschen, die mij van het nieuws moeten voorsien, sijnde de correspondentie van die natuur seer kostelijk, soo bidde ik U Exellentie seer ootmoedigh, dat ten minste de gagie van capitein van de cavallerye mij mogen betaelt werden van den tijt, dat men mij vergunt heeft de character van capiteyn met desselfs brevet, om in tijt van noot te doen sien van wie ik dependeers; vorders neme ik de vrijheit Uwe Excellentie te seggen, dat ik opnieuws ben gaen sien de plaats, daer men kan werkstelligh maken het desseyn op de dijken, en alles gevonden in den ouden staat, en ben verseekert in die onderneminge wel te sullen reusseren, waardoor de gansche provintie van Noorthollant, dewelke verpligt is te onderhouden 18 regimenten en 14 schepen van oorlogh, geheel en al voor ses of agt jaren geruineert sal zijn. Het is wel waer, dat men mij namaels sal blameren in gansch Hollant en dat men niet nalaten sal alle mijne goederen en effecten, die ik in dit land heb, te confisqueren, maar gelijk als ik geresolveert heb te doen, alles wat ik kan voor den dienst van Zijn Catholyke Majesteyt, soo verhope ik ook beloont en vergolden te sullen worden over de schade, die men in dese quartieren mijn sal connen aendoen. Ik verwagt niet als de verseeckeringe van hetselve, met de vergunninge van het gene de vrijheit genomen hebben van Uwe Exellentie te versoeken, om met meerdere gerustheit te connen voortvaren, sijnde met veel respect en submissie van Uwe Excellentie, den onderdanigsten, gehoorsaemsten en allernedrigsten dienaer, en getekent Hieronimus van Ysselt."

Dat mede hij gevangen bekent heeft geschreven te hebben een missive gedateerd op den Hoorn den 3e April 1702, en luydende als volgt:

„Mijnheer, ik hebbe nu twee brieven op UEd. missive geschreven, en ik en krijge geen antwoort. Dat UEd. schreef, als dat ik mijn fortuyn met de voet stoot, is sonder reden en fundament. Ik wenste dat alle de dienaars soo wel geintentioneert waren als ik; soo eulx komt van hoger hant, soo wenste ik dat wel eens te weten, ende soo men meerder genegen was om door mijn dienst aen den Coningh te doen, soo soude ik nootsakelijk eerst moeten weten, wat sij souden willen hebben, lat ik dede. Het is onmogelijk alles te penetreren voor iemant, lie selver buiten regeringe is, ende moet alles nytvoeren met

vrunden, die men heeft ende nootsakelijk moet maken. Ik weet niet of zij souden willen hebben stuurluyden op de zee, meesters die de navigatie aan andere zoude connen leren, dewelke ik hier can krijgen, als zij weten op wat manier zij sullen getracteert worden ; ofte zij wilde hebben correspondentie met eenige collegie van dit lant, soo soude ik weder moeten weten, wat de sake soude moeten zijn, om soo doende uyt te voeren, t'gene zij verlanghden te weten; ende soo sulks niet en geschiet, soo soude ik oordelen, dat de Generaals nogh niet en weten, wat haar nut soude zijn, ende mijn onmogelijk is iets te doen, sonder dat ik weet, wat ik soude moeten doen. Ook is de Generaals wel bekent, dat ik niet doen en kan, sonder dat ik absoluyt in dienst ben ende mijn magh beroemen, dat ick iets doen, ofte gedaen hebbe voor mijn meester; ook is de Generaals wel bekent, hoe langh mij die compagnie is toegeseyt; als de Generaals eens naesien de brieff van recommandatie aan Bouflers ende de marquis de Bedmar, sullen zij bevinden, dat over de negen maanden geleden is, sonder dat daar nogh eenige verseekeringh op gevolgt is; dat zij mijn beloven onderhout, dat hebbe ik noit niet versoght, maar versoecke een compag nie te paart, een aequivalent tegens die goederen, die ik hier Boude komen te laten, volgens een scheydinghbrieff tusschen mijn en mijn broeder. De generaals sullen gelieven te considereren, als dat ik nu al sooveel gelt verteert hebbe ende nogh doen tot haren dienst ofte dienst van mijn Coningh, ende dat sulcke groote dingen te doen, gelt moet kosten, want soo zij de intrigues van dit lant begrijpen, soo kan haar wel kennelijk wesen, dat dit sonder gelt niet geschieden kan; den secretaris van Vrankrijk heeft daerover ende andere affaires aan den mareschal de Bouflers voor mij geschreven, niet meer doet mij seer als dat zij sooveel tijt laten voorbijgaen, men kan alles op eenen dagh doen. Daer sal int kort weer iets uytkomen, terwijl de Staten continueel extraordinaris vergaderen; de doodt van den Coningh van Engelandt baart hier veel droefheit onder zijn favoriten, de Cheurvorst van Brandenburgh heeft Meurs en Lingen in besettinge genomen, dit zijn hier publijcque tijdingen, daar consideratien over genomen werden. Soo daer iets moghte wesen aen het Hoff, hetgene soude schijnen tegens mijn avancement ofte soo mijn eaaken niet geeyndight zijn, soo sal ik UEd. versoecken, om aan de Generaals kennisse te geven van desen brieff ofte laten translateeren, — ende verwaghte antwoort.

Onder stondt: mijn Heer, en was geteykent UEd. onderdanigste dienaer H. v. Y."

Voorgevende mede hij gevangen tot sijne ontschuldinge dat men uyt den teneur van deselve missive kan sien, dat nogh niet9 geexecuteert was;

Alle hetwelke zijnde saeken directelijk contrarierende aan het devoir van een goet onderdaan, streckende tot instructie van de vijanden van des gevangens eygen vaderlandt, ende van gevaerlijken insigte ende dangereusen gevolge voor de securiteit deser landen, ende daeromme andere ten exempel ten hooghsten strafbaar; Soo ist dat tvoorz. Hoff met rijpe deliberatie van raede deurgesien ende overwogen hebbende alle hetgunt ter materie dienende is, doende reght in den name ende van wege de Hoge Overigheit ende Graeffelijkheyt van Hollandt, Zeelandt, ende Vrieslant: Verclaart den gevangen begaan te hebben Crimen laesae Majestatis; Condemneert den gemelten gevangen gebracht te werden ter plaatse daer men gewoon is criminele justitie te doen, ende aldaar metten swaarde gestraft te werden, datter doodt nae volght; Verclaert alle zijne goederen ten behoeve van de Hoge Overigheit geconfisqueert; Ende condemneert hem gevangen in de costen ende misen van justitie tot tauxaties ende moderatie van den voorschreeven Hove. Gedaan in den Hage bij de Heeren ende Mrs.: Frederick Huysken, heere van te Horst, praesident; Benjamin Fagel, heere van ter Weer; Johan Munter, heere van Sanen; François Keetlaar, Paulus Andreas van der Meulen, Jacob Vallensis, Iman Cau, Anthonis Slicher, Frederick Rosenboom ende Adriaan Pieter d'Hinojosa, raatsluyden van Hollant ; ende geprononcieert den XXIen December XVIIc en twee [1]).

Uit de Crimineele Papieren van het Hof van Holland uit het jaar 1702 [2]) is mij nader gebleken, dat *Hieronymus* van *Ysselt* te zijnen huize bij Gouda is gevangengenomen en door den drost van het Hof van Holland 8 Mei 1702 is overgebracht naar de Gevangenpoort te 's-Gravenhage. Zijn eerste verhoor werd aldaar den 17den Mei afgenomen en daaruit is uit een genealogisch oogpunt het navolgende van belang:

„Gevraagt sijnde, waer hij is opgebragt en gewoont heeft; Seydt in sijn jonge jaeren gepasseert te hebben te Amersfoort en daarnae tot Emmerick bij de Pateren Jezuiten, als sijnde van de Roomsche religie; dat nae twee a drie jaer verblijff tot Amersfoort hadde geresolveert sigh in de militie te begeven, ende dat hij in 'teerste jaer als cadet hadde gedient onder 't regiment van Sobel ende 't volgende jaer wederom thuys geweest tot Amersfoort, dan het jaer daeraenvolgende heeft gedient als volontair onder 't regiment van den Graeff van Warfusé den tijt van ses jaeren tot ontrent het maecken van de vrede toe.

Gevraagt sijnde, waer hij des winters hadde gewoont; Seydt bij siju moeder in de stad van Amersfoort ende 't laetste jaer voor de vrede getrouw t met *juffr. Bledwal en* gewoont op 't huys Lambalge [3]) en vandaer gaen wonen op 't huys te Hoorn, tot den huydigen tijt toe ; dat sedert geen employ off bedieninge heeft gehad, maer geleeft van sijn inkomsten, gelijck jegenwoordigh oock geen employ is hebbende; dat hij wel gesocht heeft door sijn oom *Cools* [4]), advocaat tot Hoorn, bij den heer van Oosthuysen recommandatie, ten eynde dat hij mochte bekoomen een compagnie paerden; dat hetselve ontrent elff maenden is geschiet en daernaer over seven maenden, doch sonder succes ; dat hij naderhandt oock dienst heeft gesocht bij de Koninck van Spange en tot dien eynde naer Brussel is geweest ontrent elff maenden geleden" etc.

De overige stukken uit het dossier betreffende *Hieronymus van Ysselt* kunnen hier verder buiten beschouwing blijven. Alleen wensch ik nog de aandacht te vestigen op een briefje van Jean Ferdinand Baron de Copstein — in werkelijkheid geheeten Bremer [5]) —, gedateerd Hoorn 21 Maart 1702 en dus geschreven ten huize van Hieronymus, hetgeen verklaart, dat dit schrijven met diens cachet werd dichtgelakt, vertoonende het wapenschild van Yssselt met 14 besanten (4 : 4 : 3 ; 2 : 1), gedekt met een helm met het bekende helmteeken: een uitkomende éénhoorn.

Hoewel het doodvonnis 21 December 1702 werd uitgesproken, moet het vóór dien datum zijn geveld, zoo-

[1]) A. R. A.: Hof nº. 5658, fol. 219 e. v.
[2]) A. R. A.: Hof van Holland nº 5374.
[3]) Het huis Lambalgen bestaat nog (gem. Woudenberg, dichtbij Soherpeneeel).
[4]) T. w. Cornelis Cools, broeder van Hieronymue' moeder.
[5]) Hij was geboortig van Kopenhagen, werd gelijktijdig met Hieronymus van Ysselt te diens huize gearresteerd en onderging met dezen hetzelfde lot,

als blijkt uit de navolgende resolutie van het Hof van Holland, d.d. 20 December 1702 [1]):

„Is geresolveert omme te vermijden alle confusie, die op morgen int executeren van ***Hieronimus van Ysselt*** ende Johan Ferdinand Bremer soude konnen voorvallen, den secretaris van Assendelft te ordonneren omme wegens den Hove audientie te versoeken int collegie van de heeren Gecommiteerde Raeden, en van haer Ed. Mog. te requireren, dat de infanterye van de militie alhier moghte ordre hebben omme paraet te sijn met haer geweer, ende dat de ruyterye voor haer corps de guarde mede soude hebben op te sitten omme in cas eenige resistentie aen de justitie moght getenteert werden, deselve aenstonts te weren, ende de gemelte justitie sijn voortgangh te doen hebben";

Het nemen van dezen voorzorgsmaatregel wijst er m.i. op, dat de executie van ***Hieronymus van Ysselt*** als een feit van meer dan gewone beteekenis moet worden beschouwd en daarom te meer eenige aandacht verdient.

Ook de uitvoering, welke aan deze resolutie van het Hof is gegeven, werd te boek gesteld en daaraan moge hier evenzeer een plaatsje worden ingeruimd als een aardig beeld van den tijd:

„waerop den gem. secretaris sigh aenstonts nae het hooghgem. collegie hebbende vervoeght, ende hem binnen in het baluster van de meergemelte heeren Gecommᵉ Raeden een stoel met een kusse door den heere Praesident, om sigh neder te setten, aengewesen sijnde, heeft hij alsdoen de gemelte propositie aen haer Ed. Mo. gedaen, ende van de gem. heeren Praesident tot antwoort bekomen, dat soodaenige ordres souden werden gestelt, dat het gunt de heeren van den Hove quaemen te requireren punctuelijok souden werden achtervolght."

De voltrekking van het doodvonnis heeft inderdaad 21 December 1702 plaats gehad ; immers wij lezen op blz. 167-168 van jaargang 1906 der Bijdragen en Mededeelingen van „die Haghe", dat een zekere Pieter Woutersse, die destijds eveneens in de Gevangenpoort was opgesloten, den 22sten December 1702 door den drost werd gebracht „op een caamer in 't hooghste van „de Poort (genaamd „de Vickevoortse": aldus aan 't „slot van den brief), van alle menschen afgescheiden „reght boven den camer daar de Heer van „Ysel (daaghs te voren onthooft) had gese„ten" [2]). Wij leeren hieruit dus, dat ***Hieronymus van Ysselt*** in de zoogenaamde „Vrouwekamer" zijne laatste bang0 dagen moet hebben gesleten [3]).

Wat zijne onthoofding betreft, vond ik voorts nog in de Rekening van de Exploiten van den Hove van Holland, Zeeland en Friesland dezen post [4]):

„Betaelt aen den scherprechter van den Hogen Crijghsraedt, Court Janningh, de somme van twalft Carolij guldens tot twintigh stuyvers het

[1]) A. R. A.: Hof van Holland nº. 286, fol. 263.
[2]) De spatieering is van mij.
[3]) Vgl. den plattegrond der bovenverdieping van de Gevangenpoort op blz. 25 van de bovenaangehaalde Bijdr. en Meded. van „die Haghe"; ook is aldaar op blz. 210 het interieur der Vrouwekamer afgebeeld.
[4]) A. R. A.: Holl. Dir. Rek, no. 2834, fol. 216vso.

stuck over en in voldoening0 van desselfs assistentie aen de justitie gedaen ten tijde van het onthalsen van ***Hiromirus van Ysselt*** en Jan Ferdinant Breemer, volgens ordonnantie van den Hove in dato den 22en December 1702".

Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Commelin,

door A. B. VAN DER VIES.

Wapen : In blauw een gouden dwarsbalk vergezeld van 3 halve zilveren eenhoorns met gouden hoorns en manen. Helmteeken: een dito eenhoorn uitkomend. [1])

1. ***Jean Commelin,*** † Brussel April 1667, geh. met ***Catharina Poitier,*** geb. 18 Juli 1616, dr. van ***Jean*** en ***Margereta Muret.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Jenne Commelin,*** inget. 20 Juli 1661 met ***Hector Govyn.***
2. Hieronimus ***Commelin,*** † jong.
3. ***Margareta Commelin,*** inget. 1554 met ***Jude Bonnenniet.***
4. Nicolaas ***Commelin,*** inget. met ***Margareta Trappet.***
6. ***Françoise Commelin,*** inget. met ***Jacques Trappet.***
6. ***Annetje Commelin.***
7. ***Jan. Commelin,*** volgt II.
8. ***Bonne Commelin,*** inget. 13 Juni 1670 met ***François du Gardin*** zn. van ***Nicolaas en Catharina Commelin.***
9. ***Jacqueline*** Commelin.
10. ***Agnes Commelin,*** inget. Amsterdam 28 Januari 1684 met ***David Sohier,*** geb. Bergen (Henegouwen) ± 1664.

11. ***Jan Commelin,*** geb. Brussel ± 1648, † Amsterdam (Oude kerk) 24 Augustus 1616, inget. 1º met ***Marietje van Schaverbeecke;*** 2". Amsterdam 22 September 1682 ***Trijn Valckenier,*** geb. Amsterdam 1660, † Amsterdam (Oude kerk) 19 Mei 1621, dr. van ***Jan Gillis*** en ***Mary Jansdr. Tengnagel.***

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Jan*** Commelin, ged. 1677, † Amsterdam 8 Juli 1602, inget. Amsterdam 21 Januari 1699 ***Neeltje Coppit,*** ged. 1681, dr. van ***Jacob Pieters*** en ***Oopgen Hendriks. Zij*** hertrouwt 6.11.1604 ***Pieter Aertsz. Brandwyck.*** Hun zoon ***Jan Commelin,*** ged. Amsterdam (Oude kerk) 18 October 1699, † Amsterdam (Oude kerk) 28 October 1607.

Uit het tweede huwelijk:

2. ***Willem Commelin,*** ged. Amsterdam (Oud0 kerk) 10 Mei 1684, † Amsterdam (Oude kerk) 17 Mei 1684.
3. ***Catharina Commelin,*** ged. Amsterdam (Oude kerk) 14 September 1686, inget. 1º Amsterdam 14 November 1607 ***Cornelis Walichsz.*** geb. 1683; 2º 16 October 1616 ***Frans Marsen.***
4. ***Maria Commelin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 12 April 1687, † Amsterdam (Oude kerk) 28 Juli 1696.
6. ***Abraham Commelin,*** ged. 1689, † 1694.
6. ***Sara Commelin,*** ged. 1690, † Amsterdam (Oud0 kerk) 31 Maart 1692.

[1]) Het handsohrift Berewout (eigendom Reepmaker Rotterdam) bevat ook een genealogie Commelin, beginnende met ***Henri Commelin,*** schepen te Gent in 1308.

Zie verder: Dr. C. P. Burger: „De Boekverkoopers Commelin te Genève, Heidelberg, Amsterdam en Leiden" in Tijdschr. v. Boek- en Bibliotheekwezen 1911. E. W. Maes en Dr. C.P. Burger, De Amsterdamsohe Boekdrukkers en uitgevere in de 16e eeuw, Deel IV 1915.

7. Sara Commelin, ged. 1593, † Amsterdam (Oude Kerk) 28 Maart 1594.

8. *Abraham* Commeiin, volgt 111.

9. *Isaac Commelin*, volgt IIIbis.

10. Jacob *Commelzn,* ged. 6 September 1600, † Amsterdam (Oude Kerk) 28 Mei 1647, ongehuwd.

III. *Abraham* **Commelin, ged. 159'7,** inget. Amsterdam 18 Mei 1623 met ***Jaapje Spiegel,*** ged. 1601, dr. van Outgert en Aeltie Adrians.

Uit dit huwelijk:

1. ***Qeertruid Commelin,*** ged. Leiden 31 Mei 1630.

2. *Catharina Commelin*, ged. Leiden 21 Januari 1632, inget. Leiden 17 Maart 1649 met ***Johannes van Alphen,*** **geb.** Leiden 27 Maart 1620, † Leiden 1655/6, zn. van Daniel en Maria van Hoogeveen.

IIIbis. ***Isaac Commelin,*** volgens Chalmot en van der Aa geboren Amsterdam 19 October 1698, maar de doop niet gevonden, boekdrukker, schreef verschillende werken, werkte aan een uitvoerige beschrijving van Amsterdam, later uitgegeven door T. van Dompselaar in 1665 en dat tevens de grondslag was van het werk van zijn zoon Casparus, Beschryvinge der Stadt Amsterdam, † Amsterdam (Oude Kerk) 4 Februari 16'76, inget. Amsterdam 10 September 1626 met *Cornelia* ***Bouwer,*** ged. Amsterdam 16 October 1607, † Amsterdam (Oude Kerk) 11 November 1641, dr. van Casper en Annetje Valckenier.

Uit dit huwelijk:

1. *Jan* Commelzn, ged. Leiden 20 Februari 1628.

2. ***Johannes*** Commelin, volgt IV.

3. *Catharina Commelin*, ged. Leiden 24 September 1631, inget. Amsterdam 20 November 1653 met *Staes Hellu,* geb. Dordrecht ± 1628.

4. *Clara* ***Commelin,*** ged. Leiden 22 Juli 1633, † Amsterdam (Oude Kerk) 6 November 1677, inget. 1° Amsterdam 20 November 1683 met Pieter ***Schilt,*** ged. Amsterdam 1629, koopman, wiens moeder was Jannetje Hendrix; 2° Amsterdam 3 Maart 1673 ***Vincent*** *Banningh*, **ged.** Amsterdam 1639, apotheker, wiens moeder was Pietertje Hendrix.

6. ***Anna Commelin,*** ged. Leiden 2 Februari 1636.

6. ***Casparus Commelin,*** volgt IV bis.

7. Anna *Cornelia* ***Commelin,*** ged. Leiden 1642, † Amsterdam (Oude kerk) 14 November 1686, inget. Amsterdam 4 Maart 1677 met ***Jan van Schrick***, ged. Arnhem, † Amsterdam (Oude kerk) 14 November 1686.

IV. ***Johannes Commelin,*** ged. Leiden 27 Juli 1629, Poorter Amsterdam 28 December 1662, Hoogleeraar in de Kruidkunde te Amsterdam, † Amsterdam (Oude kerk) 26 Januari 1692, inget. 1° Amsterdam 18 Juli 1662 ***Digna van Wissel,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 19 Juni 1633, † Amsterdam (Wale kerk) 24 Juli 1671, dr. van Joannes en Petronella Hondins; 2° Amsterdam 12 Januari 1673 *Belia* ***Vink, ged.*** Amsterdam 1630, † Amsterdam (Nieuwe kerk) 16 Augustus 1697, dr. van Hillebrand Pieters en Catrina Lodders, w. Willem Ruykhaver,.

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Cornelia Commelin.***

2. Johannes Commelin.

3. Isaac Commelin, ged. Amsterdam (N. Z. K.) 30 Maart 1667.

4. ***Cornelia Commelin,*** ged. Amsterdam ± 1660, † Amsterdam (Oude kerk; 1° Cl.) 30 Augustus 1708, inget. 1° Amsterdam 25 April 1683 met ***Lucas Hondius,*** ged. Maarsen ± 1663, † 19 Februari 1704; 2" Amsterdam 20 Juni 1705 met ***Jan Daems,*** weduwn. van Maria Vincent.

6. ***Casparus Commelin,*** **ged.** Amsterdam (N. Z. K.) 29 September 1660.

6. ***Petronella*** Commelin.

7. ***Petronella Commelin.***

8. Petronella Commelin.

9. Jacobus Commelin.

10. ***Jacobus Commelin.***

Ik vond de begravenissen van kinderen uit dit huwelijk zonder vermelding van namen in de Wale kerk: 27.7.1656; 18,6.1661; 13.10.1662; 11.3.1664; 14.8.1666; 4.1.1666; 9.11.1668; en 27.6.1671.

IVbis. ***Casparus Commelin,*** ged. Leiden 2 Maart 1636, Poorter Amsterdàm 17 Maart 1662, boekdrukker, † Amsterdam (Oude Kerk) 16 Mei 1693, inget. 1° Amsterdam 10 November 1661 ***Margrieta Heydanus,*** **ged.** Rotterdam 1639, † Amsterdam (Oude Kerk) 21 November 1669, dr. van Ds. Johannes en Hillegonda Pater; 2° Amsterdam 12 Februari 1682 *Margreta Nelis*, **ged.** Maassluis 29 Januari 1662, † Amsterdam 28 Maart 1706 (begr. Breukelen), dr. van Maarten en Maria Cleyenburg, w. van Ds. Theodorus Beels.

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Johannes Commelin,*** volgt V.

2. ***Isaac*** Commelin, ged. Amsterdam (Oude Kerk) 8 Juni 1664, † Amsterdam 27 Juni 1684.

3. ***Casparus Commelin,*** ged. Amsterdam (Oude Kerk) 16 April 1666, † Amsterdam (Oude Kerk) 31 Mei 1666.

4. ***Helena*** Commelin, ged. Amsterdam (Oude Kerk) 3 Maart 1667, † Amsterdam 18 Juli 1667.

6. Casparus ***Commelin,*** volgt Vbis.

Uit het tweede huwelijk:

6. ***Martinus Commelin,*** volgt Vter.

7. ***Jacob Commelin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 3 December 1684.

8. ***Cornelia Commelin,*** ged. Amsterdam (Westerkerk) 23 Augustus 1686.

9. ***Margareta Commelin,*** ged. Amsterdam in Januari 1687.

V. ***Johannes Commelin,*** ged. Amsterdam (Oude kerk) 6 October 1662, Poorter Amsterdam 24 November 1689, notaris Amsterdam 1686-1716, † Amsterdam (Oude kerk; 1° Cl.) ***24*** December 1716, inget. Amsterdam 8 December 1688 *Geertruyd Mergelcamp*, ged. Amsterdam (Wester kerk) 30 December 1663, † Amsterdam (Oude kerk; 1° Cl.) 10 April 1717, dr. van Arnoud en Anna Nienoord.

Uit dit huwelijk:

1. ***Margaretha Commelin, ged.*** Amsterdam (Wester kerk) 26 December 1689, † Amsterdam; 1° Cl. begraven Heikop 8 November 1779, inget. Amsterdam 30 Juni 1729 ***Ds. Johannes*** *Noordbeek*, ***ged.*** Northorn 6 Febr. 1695, predikant 1717 Molkwerum, 1734 Heikop, † Heikop 1767, zn. van Johannes Henricus en Christina Strik, w. Alida Sanders.

2. ***Johannes*** *Commelin*, ged. Amsterdam (Wester kerk) 14 September 1691, † Amsterdam (Oude kerk) 17 October 1691.

3. *Arnoldus* ***Commelin,*** volgt VI.

4. ***Anna Geertruida Commelin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe

kerk) 14 December 1694, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 11 Maart 1728, inget. Amsterdam 7 Mei 1720 *Rombout van Paddenburgh*, ged. Weesp in 1681, weduwn. van Sara van Hoorn.

5. ***Johannes Commebin,*** volgt VIbis.

6. ***Johanna Commelin,*** ged. Amsterdam (Oude kerk) 11 Juni 1699, inget. Amsterdam 5 December 1737 met *Cristoffel Cappele*, geb. Hamburg 1700.

7. ***Isaac Casparus Commelin,*** ged. Amsterdam (Oude kerk) 31 Mei 1701 † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl) 9 Juni 1701.

8. Helena ***Cornelia Commelin,*** ged. Amsterdam (N. Z. K.) 23 September 1703, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 3 Januari 1791, inget. Amsterdam 17 September 1728 met ***Nicolaas Capelle,*** ged. Amsterdam 1698, wiens moeder was Anna Catharina Capoen.

9. ***Maria Commelin,*** ged. Amsterdam (Wester kerk) 3 Juli 1707, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 13 Februari 1768, inget. Amsterdam 1 December 1730 ***Reynoldus van der*** Linden, ged. Amsterdam in 1695, weduwnaar van Agneta Jacoba Fransz.

10. ***Casparus Commebin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 22 October 1709.

VI. ***Arnoldus Commelin,*** ged. Amsterdam (Wester kerk) 17 October 1692, Poorter Amsterdam 12 September 1711, notaris Amsterdam 1715—1731, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 6 October 1746, inget. Amsterdam 27 October 1719 *Susanna Catharina Homoet*, ged. Amsterdam (Wester kerk) 22 Januari 1700, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 8 Januari 1770, dr. van Albertus en Susanna van Leeuwen.

Uit dit huwelijk:

1. ***Albertus Jacobus Commelin,*** ged. Amsterdam (Westerkerk) 24 Augustus 1721, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 22 Juli 1722.

2. ***Johannes Bernardus Commelin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 1 September 1723, Poorter Amsterdam 29 Maart 1746, advocaat, Commies fiscaal ter Recherche den Haag, inget. Amsterdam 24 Juli 1750 met *Magdalena* Sophia ***Berg,*** geb. Dender Monde.

3. ***Geertruid Elisabeth Commelin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 1 October 1724, † Amsterdam (Oude kerk) 30 Mei 1810, inget. Amsterdam 27 December 1748 Ds ***Jan Rijsen***, ged. Leiden 23 Juli 1723, student Leiden 1741, predikant 1748 Muiderberg, 1780 Emeritaat, † Leiden 29 April 1797, zn. van Mr. Jan en Johanna Zegers (inget. Amsterdam 24 April 1703).

4. *Susanna* Maria ***Commelin,*** ged. Amsterdam (Wester kerk) 10 Februari 1730, inget. Amsterdam 23 Januari 1756 met ***Cornelis Buys van Keulen,*** ged. Amsterdam (Oude kerk) 1 October 1734, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 10 Februari 1774, zn. van Johannes van Keulen en Catharina Buys.

VIbis. ***Johannes Commelin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 8 Augustus 1696, Poorter Amsterdam 22 Januari 1733, Procureur, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 2 Februari 1752, inget. Amsterdam 23 October 1732 *Catharina van Oyen*, ged. Amsterdam (Oude kerk) 13 November 1712, dr. ***van*** Pieter en Agneta van Royen.

Uit dit huwelijk:

1. ***Geertruida Agneta Commelin,*** ged. Amsterdam (N. Z. kapel) 21 Februari 1738, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 19 Januari 1740.

2. ***Johannes Commelin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 27 April 1740.

3. ***Catharina Commelin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 21 Mei 1741.

4. ***Pieter Commelin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 28 November 1742.

5. ***Geertruid Agneta Commelin,*** ged. Amsterdam (N. Z. kapel) 12 April 1744, † Amsterdam (Oude kerk) 18 September 1821, inget. Amsterdam 5 April 1765 met ***Claudius Henricus van Herwerden,*** ged. Amsterdam (Zuiderkerk) 22 October 1738, † 2 Juli 1820, zn. van Claudius Henricus en Hendrina van Beverden.

6. ***Johannes Commelin,*** volgt VII.

7. ***Casparus*** Commelin, ged. Amsterdam (N. Z. kapel) 25 Juni 1749, Poorter Amsterdam 22 November 1786, Koopman, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 23 December 1797, inget. Amsterdam 4 Maart 1784 ***Helena van Baggen,*** ged. Amsterdam (Wester kerk) 17 April 1761, dr. van Nicolaas Jan en Cornelia Oosterland.

8. ***Arnoldus Commelin,*** ged. Amsterdam (Wester kerk) 13 November 1750, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 17 December 1772.

VII. ***Johannes Commelin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 3 Augustus 1746, Poorter Amsterdam 19 Januari 1769, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 29 Januari 1793, inget. 1° Amsterdam 10 December 1773 *Wendelina Jacoba van Goor*, ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 9 November 1745, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 5 Januari 1776, dr. van Nicolaas en Tryntie Cooy; 2° Amsterdam 27 December 1776 ***Alida Maria à Meynsma,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 5 December 1753, dr. van Mr. Franciscus en Susanna Agneta Thesing.

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Johan Nicolaas Commelin,*** ged. Amsterdam (Wester kerk) 19 November 1775, † Amsterdam (Oude kerk; 1° Cl.) 1 December 1775.

Uit het tweede huwelijk:

2. ***Catharina Maria Commelin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 19 October 1777.

3. ***Susanna Erancina Commelin,*** ged. Amsterdam (Zuider kerk) 9 December 1778, † Amsterdam (Oude kerk ; 1e Cl.) 15 December 1779.

4. ***Johannes Commelin,*** volgt VIII.

5. *Susanna* Francina Commelin, ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 14 November 1781, † Amsterdam (Oude kerk ; 1e Cl.) 7 October 1802, van Haarlem.

6. *Francois* ***Commelin,*** volgt VIIIbis.

VIII. ***Johannes Commelin,*** ged. Amsterdam (Zuiderkerk) 12 Januari 1780, student Amsterdam 1799, Poorter Amsterdam 25 Februari 1806, advocaat, notaris Amsterdam 1806—1858, † Amsterdam 9 December 1858, inget. Amsterdam 27 Augustus 1802 ***Hendrina van Herwerden,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 12 April 1780, † Amsterdam 13 September 1851, dr. van Claudius Hendrik en Geertruid Agneta Commelin.

Uit dit huwelijk:

1. ***Alida Maria Commelin,*** ged. Amsterdam (Eilands kerk) 24 Juli 1803, † Amsterdam 9 December 1886.

2. ***Catharina Commelin,*** ged. Amsterdam (Nieuwe kerk)

4 Juli 1804, † Amsterdam (Oude kerk) 17 December 1811.

3. *Johannes Commelin,* volgt IX.

4. *Constantia Susanna Commelin*, ged. Amsterdam (Eilandskerk) 13 Mei 1810, † Haarlem 13 November 1864, geh. Amsterdam 21 September 1832, *Antoine* Charles *Muysken*, geb. Groningen 21 Januari 1803, notaris Amsterdam 1830—32, burgemeester van Hillegom, notaris Hillegom 1832-1862, † Haarlem 15 October 1868, zn. van Nicolaas Jacob en Johanna Visscher.

5. *Geertruida Agneta Commelin,* geb. Amsterdam 1816, † Amsterdam 19 Mei 1874, ongehuwd.

6. *Casparus Commelin,* geb. Amsterdam 1817, student Th. Amsterdam 1835, Leiden 1836, † Amsterdam 31 Maart 1872, ongehuwd.

IX. *Johannes Commelin,* ged. Amsterdam (Eilandskerk) 16 Maart 1807, student Leiden 1827, notaris Amsterdam 1844—1874, † Heemstede 23 October 1882, geh. Amsterdam 22 April 1841 *Catharina Cornelia Ouwersloot,* geb. Amsterdam 1819, † Heemstede 15 Juni 1878, dr. van Dirk en Hermina Scheltema.

Uit dit huwelijk:

1. *Rendrina Hermina Commelin,* geb. Amsterdam 1 Maart 1843, † Amsterdam 24 November 1917, geh. Amsterdam 15 Maart 1866 Caspnr *Wilhelm Reinhard Scholten,* geb. Amsterdam 26 September 1839, † Amsterdam 7 Januari 191.4, zn. van Caspnr Wilhelm Reinhard en Helena Gerardina van Bergen.

2. Zoon geb. Amsterdam 8 Juni 1845, † Amsterdam 8 Juni 1846.

(Slot volgt).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Aanteekeningen uit kerkelijke archieven.

Naast de geleidelijke overbrenging van de kerkelijke doop-, trouw- en begraafregisters, voorzoover die op de Gemeente-secretarieën of -archieven berusten, naar de Rijksarchieven, is een arbeid ter hand genomen die als een zeer gewenschte aanvulling is te beschouwen op de grooter geworden toegankelijkheid van bovengenoemde registers. Te beginnen met die der Nederlandsche Hervormde Kerk is door den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen aan Ds. F. S. Knipscheer te Zaltbommel opgedragen de inschrijvingen in die *doop-, trouw- en begraafregisters, welke in de kerkelijke archieven zijn achtergebleven*, op fiches te brengen en deze fiches op de Rijksarchieven in te leveren.

Mededeelingen over dezen arbeid zijn verschenen in het Nederlandsch Archievenblad no 3 van 1920/22 en no. 1 van 1922/23 (overdruk in de Bibliotheek).

Wat daarin niet werd opgenomen is eene opsomming van de registers, die tot nu toe bewerkt werden en de fiches, die tot nog toe op het Rijksarchief te Arnhem werden ingeleverd. Daartoe door Ds. K. in staat gesteld, kunnen de volgende opgaven gedaan worden. Hiermede kan de opgave in V. v. Oyen's Kerkregisters (waar een eenigszins andere indeeling is gevolgd) aangevuld worden.

Bewerkt zijn: Aalst Trouwboek 1772-1811; Asch T. 1775—1810; Ammerzoden Doopboek 1649-1741,

1811, T. 1663-1717; Beek (Geld.) T. 1772-1809; Beesd Actenboek 1643-1671 (4 fiches), T. 1734—1768; Buren D. 1638-1669, T. 1638-1669, begraafboek 17e en 18e eeuw; Brakel D. 1811; Bruchem T. 1772—1811; Buurmalsen D. 1667-1776, T. 1667-1776; Deil T. 1772—1811; Driel (Bomm.wd) D. 1650—1683, T. 1600-1683, T. 1683—1772, T. 1772-1811; Eibergen D. 1621-1811, T. 1653-1811; Enspijk T. 1698-1763, T. 1754—1771, T. 1773-1811; Erichem D. 1646-1743, T. 1646-1743; Est D. 1665—1772, T. 1666-1772; Garneren D. 1811; Geldermalsen T. 1719-1772; Gelkum Oud Actenboek „Rhenoy" gemerkt ± 1752—1771 (D. en T. onvolledig); Haaften D. 1625—1696, D. 1696-1772, D. 1772—1811, T. 1626-1696, T. 1696—1772, T. 1772-1811; Hedel T. 1772—1811; Herwijnen D. 1607-1681, T. 1607-1681; Hurwenen D. 1648-1771, T. 1648-1811; Ingen D. 1662-1718, T. 1772—1811; Kerkwijk Kerkeraadsboek 1642—1782 (D. en T.), T. 1772-1811; Kuilenburg T. 1651-1747 (copie-trouwboek 1661-1791); Mourik T. 1637-1698, actenboek 1637-1698; Nieuwaal D. 1700-1811; Ommeren D. 1673-1763, T. 1673-1733, T. 1734-1763; Ooi en Persingen T. 1772—1811; Ophemert T. 1772—1811; Over- en Neder Asselt D. 1666-1811, T. 1666-1811; Ravenswaai D. 1667-1683, D. 1684-1709, D. 1710-1733, T. 1667-1683, T. 1684-1709, T. 1710-1733; Renooi Kerkboek 1691-1714, (D. 1691-1714, T. 1696-1705) Redressen (D. 1706-1756, 11 stuks, T. 1696, 1712-1767, 17 stuks); Rossum T. 1629-1811; Rijswijk (Bet.) D. 1638-1679, T. 1638-1679, T. 1772-1811; Tricht D. 1671-1711, T. 1664—1723, T. 1787-1800; Tuil D. 1639-1768, D. 1760-1772, T. 1638-1768, T. 1760-1772 (Het duplicaat trouwboek vanaf 1772 komt waarschijnlijk ook te Arnhem); Ubbergen T. 1772-1810; Varik D. 1669-1670, D. 1681-1760, T. 1669-1760 (tevens is het tweede trouwboek 1772-1808 afgestaan aan het R. Archief); Well (Bomm.wd.) D. 1630-1687, D. 1710-1726, T. 1631-1687; Weurt T. 1772-1796, 1800; IJzendoorn D. 1677-1704, T. 1677-1700; Zaltbommel T. 1797-1811, Begraafboek 1801-1811; Zuilichem Actenboek 1657—1733 (D. 1651—1735, T. 1642-1734) (tevens komt op het R.-Archief doop-, trouw- en lidmatenboek 1737-1772 op het Raadhuis teruggevonden).

Niet meer in de Verslagen opgenomen, maar reeds bewerkt zijn Groenlo, Lobith, Kesteren, Tiel, Munnikenland, Echteld, Randwijk, Lakemond, Altforst, Batenburg, die na het volgend verslag hier behandeld zullen worden met de volgende.

D. W. VAN DAM VAN HEKENDORP.

Ketell van Hackfort.

(XXXVI, 59, 105, XL 236, 380, XLI, 28, 83).

Schepenprotocol Culemborg 5 Dec. 1663.

Jr. *Berent Ketel tho Rygersfoort* verkoopt alle costen als hem bij Sententie van 10 Juli 1662 zijn toegewezen door het Hof van Gelderland tot laste van Juffr. *Adriana van Buyren* zal. en nu desselfs erfgenamen Jr. *Johan* en *Dirck de Ruyter*. (Zie de beleeningen met het huis

Reigersfort in „Gelre" Uitheemsche leenen blz. 60.) idem, 16 April 1680

Jfr. ***Agata de Regtere van Hemert*** wed. Jr. ***Bernt Ketel.***

Haar broeders, zusters en zwager zijn: ***Christoffel v. H., Jan de R. v. H., Maria v. H.,*** Jr. ***Johan Frederik van Alendorp, Arnolda v. H.***

Volgens de gen. van Alendorp in Kok is ***Johan Frederik van Alendorp,*** 2de zoon van ***Adolf en Elizabeth Pithan,*** kapt. der inf., in 1640 gehuwd met ***Cornelia de Regteren van Hemert.*** Zijn zuster ***Maria*** *was* gehuwd met ***Roelof Ketel van Hakfort.***

Trouwboek Geref. Gem. te Culemborg.

18-7-1680 d' Heer ***Qovert Knol*** geb. van Delf en de Welgeboren juffrouw ***Elizabeth Ketel van Reygersfoort,*** geb. van Amersfoort.

Terzelfder tijd woonde in Kuilenburg een ***Johan of Hans Ketel.***

Trouwboek G. G. Culemborg.

10-1-1654 ***Hans Ketel,*** wr van ***Catelijn Printers,*** en ***Gerrichje Hendriks,*** wede van ***Hans Heerenst.***

Doopboek G. G. Culemborg, kinderen van ***Hans Ketel: 2-12-1666 Wilm; 29-8-1659 Catharina; 3-6-1661*** Michiel; 17-8-1662 ***Jan.***

Bovengenoemde broeders en zusters de ***Regtere van Hemert*** zijn erfgenamen van de fidei-commissaire goederen van ***Eduard van Hemert.***

Behoort dit geslacht tot een der adellijke families van ***Hemert ?***

P. M. VAN WALCHREN.

In het Geld. Utr. Stud. Album (Gem. Archief Utrecht) 3e deel komt de volgende naam voor: ***Johannes Ketell ex*** Dieveren, met het volgende wapen: van zi. met een bl. dwb. Helmt. een uitk. groene draak met dubbel gespleten roode tong.

B. VAN DAM VAN HEKENDORP.

Van Limburg Stirum.

Het onderstaande vult het in Ned. Adelsb. 1916 p. 136 onder XVIII medegedeelde nader aan.

Trouwboek Buren 1638-1669 (Kerkarchief).

Ondertrouwd: De Hoogh en Welgeboren Heere ***Ottho*** Grave ***tot*** *Limborgh* ***ende Bronckhorst,*** Heere tot Stirum, Wisch, Borckulo, Erf-Bannerheer des Fürstendoms Geldre ende Qraefschap Zutphen, met de Hoogh en Welgeboren Vrouwelijn ***Elizabeth Charlotte,*** Borghgravinne van ***Dhona.***

Zijn alhier bij ons tot Buren nae drie gedaene kerckelijcke proclamatien in praesentie van Sijn Hoogheyt, ende van de wedersijdts naeste vrunden beneffens de Achtbare Magistraet, ende de E. Kerckenraedt van Buren, op het Casteel, nae gedane publique predicatie, voor de gemeynte in den Echten Staet bevesticht den 5 Junii 1643 stilo vet.

A. P. VAN SCHILFGAARDE.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.[1])

Altius. (XLI, 126). ***Hermanus Altius,*** predikant Breukelen 1740, emeritaat 1771, † Breukelen 24 Nov. 1790.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

[1]) **Een gedeelte der vragen en antwoorden moet tot een volgend nummer blijven liggen.**

Bavinge. ***R.... Bavinge,*** geb./ged. te .... den ...., lid Loffel. Etstoel te Roden, † (of begr.) te .... den .... tr. te .... ***Elisabeth Maria Hofstede.*** geb. Havelte (?) 24 Dec. 1714, † Roden(?) 21 Dec. 1746. Zijne ouders?

's-Gr. v. E.

Borch (van der). Invulling van het gestippelde wordt beleefd verzocht.

1. ***Lucas Willem Philip*** baron ***van der*** Borch, 1738-1820, tr. 1o te .... Maart 1771 ***Johanna Helena Geertruida de Famars,*** geb. te .... den ...., overl. te .... den ...., dr. van ....; tr. 2o Breda .... (voor of in 1794) .... ***Agneta Henriette van Goor,*** geb. ...., overl. ...., dr. van ....

2. ***Benjamin van der Borch, 1741-1804;*** tr. als weduwnaar van *Carolina* ***Jacoba van Wassenaer, 2"*** te .... den .... ***Herbertina van der Heim,*** geb. te .... den ...., overl. te .... den ...., dr. van , . . .

a. St. W. W. v. R.

Brakell (van). Gevraagd genealogische en chronologische gegevens omtrent de ouders en grootouders van ***Elisabeth van Brakell,*** geb. 4 Januari 1648, ob. 6 Juli 1678 op Schoonheten, begraven te Raalte, dochter van ***Johan of Bernard van B.*** (moeder Millinck) en ***Wilhelmina*** of ***Elisabeth van Balveren*** moeder van *Bloemendael.*

l? B.

Brederode (van). Wat is de beteekenis van het embleem, dat de ***Brederode%*** naast hun wapen soms wel voerden n.l. een everkop boven een brandend houtvuur, met de spreuk: etsi mortuus urit; en waar komt dit het eerst voor.

Voorburg. W. G. FEITH.

Bruine (de). (XLI, 128). Ondertr. A'dam 12.7.1805 : Mr. ***Adriaan de Bruine, v.*** A'dam, o. 26, m. Margaretha Pols, en

Christina ***Johanna Schollevanger, v.*** A'dam, o. 19, va. Henricus Lambertus Schollevanger.

Mr. ***Adriaan de B.*** ged. Zuiderkerk 9.2.1780.

Ondertr. A'dam 27.7.1774:

Adriaan Willem de Bruine, v. A'dam, o. 27, ouders dood, en

Margaretha Pols, v. A'dam, o. 22, m. Aaltje Stolp.

Uit het echtpaar de Bruine-Schollevanger werd 3 Febr. 1808 in de Zuiderkerk gedoopt: ***Adriaan H. de Bruine.***

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Bruine (de), (XLT, 128). *Christina* ***Johanna Schollevanger,*** eohtgenoote van ***A. de Bruine,*** overleden te Amsterdam 26 Mei 1839 oud 63 jaar ***hem nalatende een eenigen zoon.*** (Haarlemsche Courant 30 Mei 1839).

R. W. J. L. P.

Brunings. Wie is in het bezit van aanteekeningen betreffende dit uit Duitschland gekomen geslacht? Wat de Navorscher hieromtrent geeft is bekend.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Cant. Blijkens Elias' De Vroedschap van Amsterdam was de burgemeester ***Reynier Cant,*** die een der trouwe medestanders was van Prins Willem en ook na diens dood een belangrijke rol heeft gespeeld, een zoon van

den te Enkhuizen geboren koopman ***Meynert Willemsz. Cant*** en had hij, behalve twee zusters, slechts een broeder: ***Pieter Meynertsz. Cant***, geb. 1623, † 1666.

In het. rechterlijk archief van Gorinchem vond ik vermeld :

Meynaerdt Candt Pietersz., van Amstelredam, 1646.

Meynaerdt Petersz. Kandt, van Amsterdam, verkrijgt 10 Maart 1666 een rente.

Thyman Meynartsz. Candt, wonende te Amsterdam, 1667.

Peter Candt Meynardtsz., van Amsterdam, treedt 10 Maart 1688 op, mede namens de weduwe van ***Meynardt Petersz.***

De vraag stelt zich, of uit deze gegevens moet worden afgeleid, dat de opgaaf van den Heer Elias niet volkomen juist en volledig was, dan wel of de te Gorinchem opgetreden ***Peter Meynartsz. Cant*** een ander was dan Reynier's gelijknamige broeder

's-*Gr.* B. v. B.

Diepenbrugge (van)-van der Hoeven. (XLI, 41). ***Cornelis van Diepenbrugge was*** notaris te Gorinchem van 1755—1809. Zijn protocol wordt bewaard op het Rijksarchief te 's-Gravenhage, alwaar dus de datum zijner laatste acte is te vinden en eene aanwijzing alzoo voor zijn vermoedelijk overlijden te Gorinchem.

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Doorn (van). (XL, 376; XLI, 36, 88, 129). In verband met hetgeen reeds vermeld is meen ik goed te doen de attentie te vestigen op de ***Schepenregisters*** van ***'s Bosch*** waarin voorkomt: ***Reg. 1:***

Fol. 62. 1398. Item ***Dirc van den Ynden*** gelyc als hi verboden heet yerstwerf allen goide Dircs ***van Doerne*** anders ***geheijten Keppel, Marcelijs geheijten Seelken Marcelys soen*** en ***Willems geheijten Huefken*** heet hi nu verboden anderwerf.

Fol. 57vo. Item ***Claes Spyerinc Meus*** soen was gericht, in orconde der scepenen alle voers. aen alle goide ***Dircs van Keppel,*** anders ***geheijten van Doerne*** met scepen scoude brieven ende ***Claes*** voers. heeft die nu verboden irstwerf ende ***Claes*** voirs. heet des mechtich gemaekt ***Jacob van den Wyel*** in orconde der scepenen allen voers.

Fol. 68. Item ***Dirc van den Ynden gelyc*** als hi verboeden heeft anderwerf alle goede ***Dircs geh. van Doerne anders geheijten van Keppel, Marcelys geheijten Seelken Marcelys soen*** ende ***Willem geheijten Huefken*** heeft hi nu verboeden derdewerf.

Fol. 61. Item ***Claes Spijerinc Meeussoen*** had verboden ijerstwerf allen goide ***Dircs van Keppel anders geheijten van Doirne*** ende ***Claes*** voirs had des mechtich gemaect ***Jacob van den Wijel*** ende ***Jacob*** voirs. heet die nu verboden anderwerf.

Gaarne beken ik dat mij bovenstaanderegesten tamelijk duister zijn en dat mij nadere opheldering zeer welkom zoude zijn.

Apeldoorn. J. R. VAN KEPPEL.

Drenkers. Verschillende leden van dit geslacht huwden in de 17e eeuw met leden der familie ***Verkouteren.*** Bijzonderheden worden verzocht.

's-Gr. v. E.

Dubbels van Hemert. (XL, 167,198). Blijkens Nav. XLV, 313 ondertr. of huwden te Hulst 8 Febr. 1783 ***Gerard Willem Fritsius,*** jm. luitenant met ***Adriana Elisabeth Dubbels van Hemert, jd.*** geb. Middelburg.

B. ***v.*** D. v. H.

Duren (van). (XXXIX, ***338).*** De bedoelde ***Gerritje van Duren werd ged.*** Voorst 27 Nov. 1737, dr. van ***Everd van Duren*** en ***Jenneken Arends.***

Te Voorst huwden 3 April 1732 ***Everd van Duren wed.*** Jantjen Edinks en ***Jenneken Arends***, beiden te Voorst.

Ik vond aldaar gedoopt een ***Jenneken dr.*** van ***Arend Jacobs 9*** Aug. 1706 en gehuwd 23 Jan. 1698: Arend ***Jacobs zn van Jacob Janszen*** en ***Gerritjen Otten dr.*** van ***Otlo Herms,*** beiden van Voorstonden.

Het 1e huw. van ***Everd van Duren*** vond ik niet, wel eene aanteekening dat tusschen 1713 en 1717 was gedoopt ***Carel Willem*** zn. v. ***Everd van Duren*** en ***Jantje Jannes*** en op 2 Nov. 1708 een dr. ged. ***Gerritjen*** uit dezelfde ouders.

Volgens de 2e huw. acte is ***Evert van Duren*** geb. te Voorst; de eenige ***Evert***, die daarvoor in aanmerking komt, leek mij ***Evert***, zn van ***Gerrit Everts, ged. 16*** Jan. 1687.

Druten. *C.* W. v. DAM.

Echten (van). ***Jurriana Judith Agnes van Echten*** huwde te . ...? den ....? ***Barthold Jan Eeckhout.*** Nadere gegevens verzocht.

's-Gr. v. E.

Egmont (Graven van). Waaraan ontleent de Iersche familie ***Perceval,*** in 1733 tot graaf ***van Egmont*** verheven, dien naam?

Voorburg. W. G. FEITE.

Ermel (van). Ds. ***Arnold van Ermel werd*** geb. (ged.) te . ...? . . . . April 1720; hij was zoon van ....? en van ....? Nadere gegevens verzocht.

'S-ar. v. E.

Faber. ***Jan Faber,*** commies ter recherche te Lillo, tr. 1e ***Bnrbara van Tinne,*** tr. 2e Liefkenshoek 23 Sept. 1676 ***Maria Verkouteren,*** geb. omstr. 1640. Nadere gegevens worden verzocht.

's-Gr. v. E.

Herweyer. ***Gerhard Herweyer,*** ged. Kampen 23 Oct. 1767, overleed te ....? ***den*** ....? zijn ambten?

's-Gr. v. E.

Lussanet. (de). (XLI, 70 e.v.). De navolgende aanteekeningen uit het notarieel archief van Schoonhoven kunnen dienen tot aanvulling van het t.a.p. gegeven fragment-genealogie ***de Lussanet.***

Jan de Lussanet, tr. ***Johanna Maria van Raa, dr.*** van ***Johannes*** en ***Elisabet Kleyn. Zij*** hertr. ***Joost Frederik Rasch,*** sergeant in de comp. v. kap. Stephanus van Emmerik.

Joseph de L., kap. eerst in 't reg. van den gen.-majoor baron van Huffel, later (o. a. 1733) reg. Baron v. Winsheym in garnizoen te Sas-van-Gent, testeert 9 Juli 1733 voor not. F. Tieleman van Schelluyne te Schoonhoven.

Pieter Hendrik de L., kap., gehuwd met ***Cecilia Louise Horleman.***

Johanna Elisabeth de L., geh. met ***Jan de la Sablonière. Zij*** had een wolwasscherij te Sevilla, gend. la Crux del Campo, welke geadministrateerd werd door Augustin van Hee. (Zie de testamenten 6 Juli 1725 en 26 Juli 1726 voor not. F. T. v. Schelluyne en 12 Sept. 1743 voor not. J. van Kempen).

Jan Josep de L., vendrig in het reg. van kol. Baron van Lynden onder de comp. van kap. Budding in garnizoen te Meenen (Vl.) (test. 2 Feb. 1736 note v. Kempen).

's- ***Gravenhage.*** VAN EPEN.

Middendorp. (XLT, 131). Ik weet niet uit welke bron de medegedeelde gegevens zijn, maar geheel betrouwbaar schijnen zij mij niet, aangezien vermeld staat, dat ***Jacob Middendorp*** in de 2de helft der 16de eeuw domheer in het kapittel van Keulen zou zijn geweest. Bekend is toch, dat de Keulsche domheeren slechts werden gekozen uit den hoogen adel, bij groote uitzondering slechts uit de voornaamsten van den lagen adel. Als een ***Middendorp*** inderdaad aan het Keulsche domkapittel verbonden was, zal hij mogelijk zevenpriester zijn geweest.

Voorburg. W. G. FEITH.

Nering. Trouwboek Tui 1 (tegenover Zaltbommel) (fiches R. A. Arnhem).

1678 Febr. 6 (trouwdag). Monfreer ***Laurens Neringh*** burgemeester der stad Wesel; Joffrow ***Maria Giisbertse*** wedo ***Mauriels*** „voor de Kerkeraet in miin camer volgens kerckenordre" getrouwd.

Hoe luidt de (achter)naam der bruid ?

B. *v.* D. *v.* H.

Phitzinger. (XL, 86). Te Groningen huwden 18 Febr. 1776 ***Johan Adam Phitxinger,*** chirurgijn in het 1e reg. Oranje-Nassau, van Hüngheim in Frankenland en ***Anna Maria Charlotta Bernhardina Elisabeth Antoinette de Hosson*** van Munster. Hare ouders waren ***Fredericus Carolus de Hosson*** en ***Christina Elisabeth Ludovica Antonetta Holt man,*** gehd Bentheim 10 Oct. 1761.

Misschien vereenvoudigt dit mijne vraag naar de geboortedata der echtelieden ***Phitxinger-de Hosson.***

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Poll (van de). (XL, 291, 349, 389). Te Opheusden vond ik in de kerkelijke registers, onder berusting bij den predikant aldaar, gedoopt uit het huwelijk van ***Otto Reyers*** en ***Evertje Thomassen*** de navolgende kinderen: 1. ***Reyer*** 3 Aug. 1738; 2. ***Thomas 24*** Jan. 1740; 3. ***Reyer*** 21 Jan. 1742; 4. ***Pelgrim 17*** Jan. 1746; 6. ***Reyer*** 17 Febr 1743; 6. ***Pelgrum*** 27 Febr. 1746; 7. ***Gerrit 18*** Aug. 1748; 8. Grietje 1.8 Jan. 1760. Uit aanteekeningen uit het lidmatenboek bleek mij dat de familienaam „*van* de ***Pol" was.*** Daar het lidmatenboek eerst aanvangt met 1746, was niet na te gaan van waar deze familie kwam. Zij vertrok later naar Dodewaard, want *Pelgrom van de Poll* kwam te Opheusden terug met attestatie van Dodewaard 23 Jan. 1768 en vertrok weder naar Valburg 7 Nov. 1768.

De familie is te Opheusden wijd vertakt. Zoo vond ik aldaar: ***Peter Jansz. van de Pol,*** gehuwd 13 Mei 1768 met ***Elisabeth Tielmans.*** Werden gedoopt uit het

huwelijk van ***Arie van de Pol*** met ***Jansje van der Horst:*** 1. ***Stoffel 9*** Jan 1762 ; 2. *Gerritje* 11 Nov. 1763; 3. ***Adriaantje 12*** Jan. 1766. Uit het, huwelijk van ***Dirck van de Poll*** en ***Elisabeth van Hogesteyn*** werd gedoopt een zoon ***Stoffel 22*** Dec. 1764. De vrouw kwam 21 Juni 1.764 met att. van Utrecht te Opheusden.

Te Opheusden huwden 17 Dec. 1776 ***Stoffel v. d. Poll,*** j.m. van Opheusden, met ***Anna Specht*** aldaar, waaruit geb./ged. *Gerrit* 20/26 ***Nov. 1776,*** lidmaat 8 Mei 1797.

Uit het huwelijk van ***Arie van de Poll*** en ***Hendrina van Maanen*** gedoopt de navolgende kinderen: 1. ***Ariaantje 26*** Juli 1771; 2. ***Cornelis*** 5/9 Oct. 1772; 3. *Aeltje* 3/6 Nov. 1774 ; 4. *Adrianus* 1 Sept. 1776 ; 5. ***Derk*** 9/15 Nov. 1777; 6. ***Adriana*** 21/26 Sept. 1779; 7. ***Elisabeth*** 8/11 ***Nov. 1781.***

Te Opheusden huwden 7 Mei 1769 ***Thomas Pelgrims van de Pol, j.*** m. van Dodewaard, en *Grietje* ***Otten, j.*** d. van Opheusden. Zij kwamen 18 Juni 1776 met attestatie van Hemmen naar Opheusden. Uit hun huw. werden te Opheusden geb. en gedoopt: 1. ***Evert*** 1/3 ***Nov. 1'776; 2. Maria*** 7/11 April 1779; 3. *Evertje* 6/8 Juni 1781.

In het lidmatenboek vond ik o.a.:

Geertruy van de *Poll*, lidm. 30 April 1762, met att. naar Echteld 19 Juli 1762.

Thomas van de Poll, lidm. 27 Mei 1760, met att. naar Kesteren 12 Mei 1766.

Willem *van* de ***Poll,*** lidm. 27 Mrt 1760, met att. naar Elst 9 Juli 1786, ouderling.

Dirck van de Poll, lidm. 7 April 1762.

Gerrit Cornelisz v. d. Pol, lidm. Paschen 1764, met att. naar Hemmen 17 Juli 1771, naar Elst 22 April 1773.

Evertje *Cornelisz v. d. Pol,* lidm. Paschen 1764.

Otto, *Pelgr.*, ***Cornelis van de Pol,*** lidmaten 23 Mrt 1796.

Evertje van de Pol lidmaat 24 Juli 1799.

In 1784 waren lidmaten bij de benoeming van Ds. Pull: Thomas van de ***Poll,*** obiit, ***Grietje Ottert,*** obiit, ***Stoffel van de Pol,*** naar Elst ; *Willem*, idem ; *Dirck* ***van de Poll,*** obiit; ***Jannitje van de Pol; Evert Willemse van de Pol.***

In verband hiermede kan wellicht nog dienen hetgeen ik vond te Heukelom. Aldaar huwden 26 Mrt. 1679 ***Reyer*** *Willemse* ***van der Pol*** en *Pieternella Pieters*, waaruit te Heukelom gedoopt: 1. ***Catarina 16*** Oct. 1679; 2. *Catharina 18* Jan. 1682; 3. een zoon 7 Mei 1684; 4. ***Jantje 12*** sept. 1688.

Voorts werden te Heukelom gedoopt uit het huw. van *Willem* ***van der Pol*** en ***Maayken*** *Vos*: 1. *Pieternella* ***17*** Aug. 1722; 2. id. 29 Mei 1724; 3. id. 6 Mei 1726; 4. ***Adriaantje 6*** Febr. 1730; 4. Berendje 9 Mrt. 1732; 5. ***Hendrik*** 13 Nov. 1736; 6. id. 23 Dec. 1736.

Druten. *C.* W. VAN DAM.

Ramdohr. *Johann Daniel* ***Ramdohr,*** tr. te .... circa 1766 ***Anna Maria Pronck.*** Zij hadden o. m. twee dochters, waarvan eene met een officier ***Folkertsen,*** de andere met een officier ***Nilant*** of *Nielant* huwde. Nadere geneal. opgaven betreffende die echtparen worden verzocht. Een zoon ***Nicolaas Jacobus R.,*** kap. der inf., werd geb. te .... den .... ca. 1776, huwde te .... den .... ***Anna Berendina Hasselo,*** geb. te .... den ....

Anna Maria *Ramdohr*, geb. Medemblik 15 Juli 1803, † te Anjer (Java) ...., tr. te .... den .... *N. N. Timmer-*

mans, kap. der . . . . 0. 1. L. Nadere gegevens zullen welkom zijn.

's-Gr. v. E.

Reverhorst (van). Op een 18de eeuwsch porceleinen bord komt het wapen van deze familie voor met 8 wapens eromheen, klaarblijkelijk kwartieren nl. *v. Reverhorst,* de ***Winter, Vereyck, de*** *Bruyn* en *Schrevelius,* v. *Peenen,* ***v. Groenendijk, de Vroede.*** Van welke persoon is dit en waar hoort deze familie thuis?

Voorburg. W. G. FEITH.

Royen (van)-de Moor-de St. Gilles. Van de Utrechtsche familie van ***Royen,*** welker genealogie gegeven is door den Heer Polvliet in het A. N. F. B. XVI, p. 64 e.v., zijn in ***mijn*** bezit de schilderijen van Mr. *Cornelis* (1646-1704) en zijne vrouw ***Johanna de St.*** *Gilles,* en van een hunner kleindochters *Jacoba* ***Elisabeth (1704-1777),*** terwijl ik tevens bezit het schilderij van ***Hendrik*** *Verbeek,* den echtgenoot eener andere kleindochter ***Justina*** *Clara.* Van een derde kleindochter, ***Johanna Cornelia,*** bezit ik de photo van haar geschilderd portret, evenals van die harer ouders ***Jan van Royen-Anna Catharina de Moor.*** Daarentegen ken ik geen schilderij van ***Justina Clara,*** ofschoon het mij hoogstwaarschijnlijk voorkomt, dat dit bestaan heeft, evenals dat van de 4e dochter ***Anna Catharina,*** die trouwde met Ds. ***Petrus van der Hagen.***

Voor studies omtrent erfelijken overgang van familietypes en eigenschappen zou het mij zeer gewenscht zijn, wanneer ik ook van andere leden der familie v. ***Royen:*** ***Nicolaas*** (1. II. III. IV. V.), *Cornelis* (1. II.), *Caspar, Daniel, Aletta* (× *Beernink*), ***Mechteld*** (× 1e *Walkier,* × 2e ***Kick), Anna*** (× ***Witte), Josina*** (× ***v. Rijn),*** *Maria* ***Lucia*** (× ***de Ridder)*** en van den zoon van *Jan: Cornelis* ***Jan,*** den laatsten gehuwden mannelijken vertegenwoordiger dezer familie, en wellicht ook van zijn op 29-jarigen leeftijd gestorven zoon, en zijne beide getrouwde dochters *Sara* ***Jacoba Elizabeth de Lely*** en ***Anna Catharina de Vlieger,*** benevens van de moeder dezer kinderen, ***Maria Jacoba*** *Meinertzhagen,* af beeldingen kon verkrijgen. Ook andere op hunne persoon betrekking hebbende gegevens, brieven, handschriften e.d. zouden mij zeer welkom zijn.

Hetzelfde geldt voor de bloedverwanten in mannelijke en vrouwelijke lijn van ***Anna Catharina de Moor (van den Boogaert*** enz.) en ***Johanna de*** *St. Gilles (Haringh),* ***en*** evenzeer voor de vrouwen der overige v. Royen's: v. ***Blankendael, v.*** *Solingen,* ***v. Werkhoven, Breveld,*** met hare ascendenten.

Groningen. J. F. VAN BEMMELEN.

Salinières (XLI, 131). Ondertrouwd te Amsterdam 29.3.1687 :

Jean Salinieres, v. Bordeaux, koopman, o. 30, de moeder in Engeland, en ***Anna*** *Oyens,* ***v.*** Bordeaux, o. 24.

Amsterdam 14.4.17 18:

Rendrik du Sauset, v. Toulouse, o. 31, ouders dood, en ***Elisabeth Salinieres, v.*** A., o. 29, m. Anna Oyens.

Amsterdam 30.6.1719 :

Abraham Salinieres, v. A., o. ***26,*** m. Anna Oyens, en ***Philippina*** *Docher,* ***v.*** Bordeaux, o. 23, ***va.*** Elias.

Begraven Wale Kerk Amsterdam :

Jean S. 115.1716; ***Anna*** *Oyens* 8.12.1749; ***Elisubeth S.*** 23.12.1744; ***Henry Dusauzet*** 8.6.1764; ***Maria S.*** 23.1.1751;

Anna S. 30.3.1743; Jean S. 17.2.1772; ***Abraham S.*** 29.12.1731; ***Jean Abraham S.,*** 29.12.1731 (zn. van Abraham × Docher); ***Philippine*** *Docher,* ***20.1.1763*** ; ***Jean Philip S.*** 11.11.1729; ***Elisabeth S. 30.11.1747; Anna S.*** 20.10.1796 ; *Catharina* ***S.*** 27.12.1808.

Gedoopt Wale Kerk Amsterdam:

Elisabeth S. 13.3.1689; ***Jean S.*** I.l.1691 ; *Abraham* S. 16.7.1693; Anne S. 21.9.1698; ***Jean Abraham S. 22.2.1722*** (zn. van Abraham × Docher); ***Jean Philip S. 1.8.1728*** (zn. van Abraham × Docher).

Amsterdam. A. B. VAN DEB VIES.

Sayer-de Chambrier. (XLI, 132). Omtrent *John* ***Sayer*** vond ik in het Koloniaal Archief op het Algemeen Rijksarchief het volgende :

De Ritmeester ***Johan Sayer*** werd den 28 Augustus 1742 op voorstel van den benoemden Gouverneur Generaal Van Imhoff door de Vergadering der XVII van de V. O.I. C. aangesteld tot luitenant-kolonel der Cavalerie in Indië, op een traktement van f 350.— per maand, met eene gratificatie voor uitrusting van f 2000.—, met de bagage van een opperkoopman voor de reis heen en terug en met een verband voor tien jaren, de reis heen en terug daaronder niet begrepen, en voor drie jaren vast na avancement tot kolonel, al geschiedde deze bevordering ook op of omtrent het einde van de genoemde tien jaren.

Den 16 November 1742 machtigt bedoelde Vergadering de Kamer van Amsterdam om de twee zonen van gemelden luitenant-kolonel, op diens verzoek, tot zoodanig emplooi naar Indië te doen navigeeren, als die Kamer zou meenen te behooren.

In verband met het vorenstaande vertrok ***Johan Sayer,*** geboortig van Londen, den 7 Maart 1743 met het Schip Batavier naar Tndië en kwam hij den 21 October van dat jaar op de reede van Batavia aan, waar hij aan land ging en vervolgens 8 maanden en 16 dagen dienst deed.

Den 12 November 1743 werd hij door den G. G. en Raad van Indië met een patent van kolonel en den rang van brigadier benoemd tot commandant over de militie in Indië en tevens belast met het rechtstreeksch bevel over het eskadron dragonders, de toenmalige lijfwacht van den G. G.

Het daartoe strekkend voorstel van den G. G. van 13 Maart 1744 werd door de Vergadering der XVII den 31 Augustus 1746 goedgekeurd, echter met bepaling, dat geen verhooging van traktement daarmede gepaard zou gaan.

Toen deze goedkeuring verleend werd, was ***Johan Sayer*** reeds overleden. Hij overleed toch den 7 Juli 1744 op het schip Akerendam, eene vrouw en vier kinderen nalatende.

De hier bedoelde echtgenoote was ***Anna Maria*** *Falck,* de stiefmoeder der vier kinderen. Zij ontving uit hoofde van de statuaire gemeenschap de helft der nalatenschap van haar man, waarvan f 2432 : 13 : 11 aan gelden, die *Sayer* bij de Compagnie verdiend had.

Genoemd bedrag werd 24 September 1769 te Amsterdam door haar gemachtigde ***George Tammo Falck*** [1]) van de Compagnie in ontvangst genomen.

[1]) Bij Res. G. G. en Raad van Indië van 18 Juni 1745 werd de onderkoopman George Tammo Falck benoemd tot koopman en fiscaal van Nagapatnam.

De vier kinderen waren *Daniel* Johan, ***François Salomon, Elizabeth Gratiana en Samuel Thomas Sayer, van*** wie de tweede, ***François Salomon,*** 24 Januari 1746 te Batavia overleed.

's-Gravenhage. J. G. KIST.

Sayer-de Chambrier. (XLI, 132). ***John Sayer,*** geboortig uit Londen, Kolonel van de Dragonders, nà zijn komst in Ned. Indië Lijfwacht van Z. E. den Gouverneur-Generaal, Brigadier en Hoofd van de Militie in Ned. Indië, huwde te Batavia in 1744/3? Maria ***Anna Falck,*** geboren te Keulen 27 December 1709, kinderloos overleden Batavia 19 Februari 1767, oudste kind van Jr. ***Otto Wilhelm Falck,*** luitenant-kolonel en commandant van het Regt Deensche Dragonders van den Hertog van Wurtemberg-Oels en ***Constantia Margaretha Meinertxhagen.*** Sayer ging in 1744 in commissie naar Java's Noord-Oostkust om de militaire zaken aldaar te regelen, doch overleed op reis daarheen op het schip en werd te Semarang begraven 1 Juli 1744. Wie zijn ouders waren is mij niet bekend, evenmin zijn familiewapen.

Geschilderde portretten van M. A. Sayer-Falck en van haren vader en overgrootvader Johan Meinertzhagen berusten bij Baronesse v. Bellersheim te Darmstadt, uit den boedel van den Hessischen minister van oorlog, luitenant-generaal Baron G. A. C. von Falck.

's-Gravenhage. FALCK.

Scriverius. In welke jaren was Mr *Daniel Scriverius* (geb. 1712) ontvanger van Salland? Hij † in 1791.

's- Br. v. E.

Slingsbie. (XLI, **134).** ***A driaen Slingsbie,*** rustend predikant, overleden te Zalt-Bommel 26 Maart 1838, oud 67 jaar, van welke ruim 26 jaar gehuwd met ***M. Winkler,*** die nablijft. (Haarlemsche Courant 6 April 1838).

R. W. J. L. P.

Slingsbie. (XCI, **134).** ***Adrinnus Slingsbie,*** predikant Woensel 1797, Schijndel 1812, emeritaat 1824, † Maart 1838.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Spreekens (van). (XLI, 134). Barend van ***Spreekens*** werd ged. te A'dam in de Nieuwe Kerk 20 Febr. 1780. De heer W. van Spreekens te Beekbergen, achterkleinzoon van Barend van Spreekens, zal alle gewenschte inlichtingen kunnen verstrekken.

Amsterdam. A. B. **VAN DER** VIES.

Vernhout. 1. ***Hendrik Vernhout,*** geb.. ....,† ....., tr. Dalfsen 17 Oct. 1686 ***Maria Wesselink,*** geb. ....., †....., dr. van. .....

11. ***Johannes V.,*** geb. Zwolle 1 Mei 1696, ambt. ...., †....., tr. te.. .... den.. ....***Gesina ten Hage,*** geb.. ....,† ....., dr. van. .....

III. ***Hendrik V.,*** geb. Zwolle 16 Dec. 1717, ambt. ....., †....., tr.. .... 3 Mei 1744 ***Rebecca van Berg.***

Wie vult het bovenstaande aan?

's-Qr. v. E.

Waal (de). Gegevens gevraagd betreffende onderstaande personen, hun voor- en nageslacht, familiewapen enz.

1. *Gerardus de Waai* (Wael), † 13.10.1763, geh. Utrecht 10.4.1708 met ***Machteld Weddink*** (Weddingh) dochter van *Bernardus W.* en ***Elisabeth Baeck.***

11. *Gerardus* ***de Waal,*** geb. 12.3.1742 te?, † 4.8.1815 te Vianen, geh. 13.5.1770 te Amsterdam met ***Magdalena Geertruida Hartman*** en later hertrouwd met ***Christina Vinkenra.***

Batavin. J. W. R. DE WAAL.

Onbekende wapens. Op de zuilen van een vroeg 17de eeuwsche schouw, voor jaren gekocht bij een antiquair te Dordrecht, staan de volgende wapens door leeuwen gehouden.

1. Gevierendeeld met een dwarsbalk (verkorte?) over de snijdingslijn. 1. van rood met een (verkorte?) keper van zilver. 2. van goud met een verkort kruis van rood. 3. van blauw met een ? bebladerde knol? van goud. 4. van zilver met een lelie van rood.

11. van zilver met een spitsvoetig klaverkruis van rood, vergezeld 1 en 4 van een lelie van goud, 2 en 3 van sen leeuw van blauw.

Voorburg. W. G. FEITH.

Onbekend wapen. Van Spaen, Inl. Iv. blz. 318 zegt dat ***Hendrik,*** bastaardzn. van *Gerhard van Gelre* (1207—1229) zegelde: gedeeld, boven 3 merletten en face en beneden met schuine ruiten. Wie was zijn moeder?

A. ***N.*** J. R.

Portretten in het Rijnlandshuis te Leiden. (XL, 362, 393; XLI, 66). Blijkens een ingezonden stuk van † G. van Kalcken in de N. R. Ct. 27.6'18 Av. over het voormalige Rijnlandshuis Zwanenburg (thans ingebouwd in de Suikerfabriek te Halfweg) zouden deze portretten van daar afkomstig zijn (maar was het een raadsel hoe ze daar gekomen waren). ***Frans van Donia*** wordt ook genoemd Heer van Hinnema te Jelsum en Gecommitteerde op de vredesonderhandeling te Munster in 1648. De portretten worden aan Gerrit Pot toegeschreven.

B. ***v.*** D. v. H.

INHOUD 1023, N". 6.

Bestuursberiohten. — Algemeene Vergadering van het Genootschap (Veertigste Jaarvergadering). — Jaarverslag over 1922. — Hieronymus van Ysselt, onthoofd te 's-Gravenhage 21 December 1702, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Bijdrage tot degenealogievan het geslacht Commelin, door A. B. van der Vies. — Korte mededeelingen: Aanteekeningen uit kerkelijke archieven; Ketell van Hackfort ; Van Limburg Stirum. — Vragen en antwoorden: Altius; Bavinge; Borch (van der); Brake11 (van); Brederode (van); Bruine (de); Brulings; Cant; Diepenbrugge (van)-van der Hoeven; Doorn (van); Drenters; Dubbels van Hemert; Duren (van); Echten (van); Egmont (Graven van); Ermel (van); Faber ; Herweyer; Lussanet (de); Middendorp; Tering; Phiteinger; Poll (van de); Bamdohr; Reverhorst (van); Royen (van)-de Moor-de St. Gilles; Salinières; Sayer-de Chambrier; Scriverius; Slingsbie; Spreekens (van); Vernhout; Waal (de). — Onbekende wapens; Portretten in het Rijnlandshuis te Leiden.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan de leden van het Genootschap gratis toegezonden.
Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad en opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Mr. TE. B. VALCK LUCASSEN, *huize „Sparrenheide", Driebergen.*
De jaarlijksche contributie voor het lidmaatschap bedraagt ƒ 10.— en voor de leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, ƒ 15.—. Voor niet-leden is het Maandblad verkrijgbaar tegen een abonnementsprijs van ƒ 10.— per jaargang.

Correspondentie betreffende het Genootschap gelieve men te richten tot den secretaris **Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP,** *Zijdeweg 9, 's-Gravenhage,* en **die betreffende de Bibliotheek en de wekelijksche portefeuille, zoomede aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen, tot den bibliothecaris Jhr. Mr. W.G. FEITH,** *Prinses Mariannelaan 44, Voorburg.*
De Bibliotheek van het Genootschap, gevestigd *Juffrouw Idastraat 3, 's-Gravenhage, is voor* **de leden geopend iederen Maandag van 3-5 uur en op nader met den bibliotheoarie overeen te komen uren.**

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk **op,** dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der **onderteekende** stukken.

N°. 6/7. **XLIe Jaargang.** **Juni/Juli 1923.**

Bij dit nummer worden twee platen verzonden, **behoorende bij de artikelen: „De afstamming van het geslacht van Reede en de afkomst der bannerheeren van Baer" en „De gezamenlijke 32 kwartieren van het echtpaar van Borck-Alberda".**

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

A. G. EVERTS . . . . . ***Hilversum.***
Oud 1^e luit. d. Jagers *'s Gravelandsche weg* 45.
E. W. DE FLINES . . . . . ***Semarang (Java).***
p/a. Koloniale Bank.
0. C. A. VAN LIDTH DE JEUDE . . . ***Baarn.***
Ingen. v. 's Rijks Waterst.
Mr. P. H. A. TYDEMAN VAN OUDEWAARD . ***Tiel.***
Prof. Dr. W. VOGELSANG . . . . . ***Utrecht.***
Dir. Ned. Kunsthist. Inst.
K. G. W. baron VAN WASSENAER . . ***Zutphen.***
Coneul der Nederl. te Lugano.

Adreswijzigingen.

A. J. DOMIS . . . . . ***Engelberg*** (Zwitserland).
Hôtel Hoheneck.
C. J. VAN DUSSELDORP . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Wassenaarsche weg 29.
W. F. HARTMAN . . . . . *Arnhem.*
Apeldoornsehe weg 43.
E. J. KUYCK. . . . . ***Ede.***
Villa „Leinwijk".
H. KITS NIEUWENKAMP . . . . . ***Amesfoort.***
Schimmelpenninckstr. 6.
R. 1. VAN SONSBEECK . . . . . ***Rotterdam.***
Werkhoefstr. 15.
J. WARNER . . . . . , ***Zwolle.***
Emmawijk 1.

Aanwinsten der Bibliotheek.

C. J. Polvliet. Bijdr. t. gesch. v.h. gesl. ***v. Haamstede. (Ov.*** dr. 1908).
(Gesch. v. h. lid D. W. v. Dam v. Hekendorp.)

C. N. J. Hioolen. Het geslacht *Hioolen.* 1923.
(Gesch. v. d. Schr.)

Mr. H. Kronen berg. Het geslacht *Rouse.* (Ov.dr. *1923).* ***(Gesch. v. d. Schr.)***

F. Nag t glas. De gouden draad (twee eeuwen uit onze familiegeschiedenis) 1898.
(Gesch. v. h. lid H. W. M. J. Kits Nieuwenkamp).

Gesch. d. H. Fr. h. u. Gr. ***von Pallant*** (Ov.dr. 1872).

Catal. der verzamel. fam.portr. rakende het gesl. *Pauw* 1490—1905.

Jurr. v. Toll. Geneal. der fam. *Sijthoff* (in H. S.) **1922.** ***(Gesch. v. d. heer P. F. Sijthoff).***

Jaarverslag XVII der fam. vereen. ***Vriesendorp.***
(Gesch. v. d. fam. vereen. Vriesendorp).

Dr. Gustav Müller. Die Entwickelung der **Landeshoheit** in *Geldern* bis zur Mitte des 14 Jahrhunderts. ***1889.***

[J. Bruggeman.] Tweehonderdjarig bestaan van de Oud-Katholieke kerk in de Juffr. Idastraat te **'s-Gravenhage.** (1923). ***(Gesch. v. d. Schr.)***

J. v. Maldergh em. La **bataille** de *Staveren 26* Sept. 1346; noms et armoiries des chevaliers tuós dans **cette** journée. 1870.

Dion. de Kleist. Historia comitatus ***Teisterbant 1716.***

Mr. P. C. Bloys v. **Treslong** Prins. Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der prov. ***Zuid-Holland.*** 1922.
(Gesch. v. Z. E. den Min. v. 0. K. en W.)

[J. B. Chris t ij n]. Basilica *Bruxellensis* sive **monumenta,** inscriptiones et coenotaphia aedis d.d. Michaeli archangelo. et Gudilae virgini **sacrae.** 16'77.

J. le Carpentier. Histoire généalogique des **Païs-Bas ou** histoire de ***Cambray*** et du ***Cambresis. 1664.***

W. A. Shaw. Letters of denization and acts of naturalization for aliens in *England* and *Ireland* **1701—1800.** 1923.
(Uitg. Hug. Soc. London).

Alfr. Raemy. Livre d'or du **canton** de *Fribourg* 1898.

E. L. Lorenz-Meyer. *Hamburgische* Wappenrolle. 1912.

N. C. Kist. Het necrologium en het tijnsboek v. h. adelijk jufferenstift te *Hoog-Elten*. (Ov.dr. 1853).

F. B. d' En tre va ux. Armorial du *Vivarais* 1908.

Verslag van het Museum van Oudheden te *Rotterdam* over het jaar 1922.

(Gesch. v. *d. Dir. A. Hoynck v. Papendrecht).*

Genealogieën van de geslachten : *Beeck, 1885; ten Cate, 1896; Delprat*; *von Hoffvnann, 1863; von Pallant 1872* ; *de Sierk, 1895* ; *von Wickede, 1865.*

Geslachtkundig jaarboekje voor 1820.

Genealogisch Maand blad 1 2-6 ; voortgezet als Genealogische Navorscher 1 1-4 ; 1878/79.

Goth. Hofkalender 1923.

(Gesch. v. *h. lid W. J. J. C. Bijleveld).*

Gräfliches Taschenbuch 1919 en Taschenbuch (Uradel) 1918. *(Gesch. v. h. lid Jhr. E. 0. M. v. Nispen t. Sevenaer).*

Jhr. Mr. D. P. M. Graswinckel. Leenzegel van Overijse1 tijdens de Munstersch-Keulsche overheersching (1672-1674). Ov.dr. 1923.

Dr. J. C. van Slee. De illustre school te *Deventer 1630-1878.* Met register 1916.

Mr. J. de Wal. Nederlanders, studenten te *Heidelberg.* (Ov.dr. 1886).

Nasporingen en studiën op het gebied der Nederl. en der Nederl.-Ind. Krijgsgeschiedenis (28ste Jaarversl. v. h. Krijgsgesch. Arch. v. d. Gen. Staf). 1923.

(Gesch. *v. d. Dir. Luit.-Gen. F. de Bas.)*

De Excursie.

Op *8* en 9 Juni j.l. had de jaarlijksche excursie plaats, die ditmaal een bezoek aan de Neder-Betuwe, de Tielerwaard en Zalt-Bommel ten doel had en die evenals hare voorgangsters uitstekend geslaagd mocht heeten. Een kort overzicht van hetgeen het dertigtal deelnemers op hun tocht door deze interessante streek te aanschouwen kreeg, moge hier volgen.

Na zich aan het station Geldermalsen vereenigd te hebben begaf men zich — begunstigd door fraai weder, wat in dien tijd van koude en *regen* een aangename verrassing bracht — in auto's op weg naar de plaats, waar eenmaal de aanzienlijke abdij van Mariënweerd verrees, in 1128 door Herman van Cuyk gesticht ter verzoening van den door zijn vader gepleegden moord op Floris 1 graaf van Holland en waar thans te midden van zeer fraai geboomte het Huis van dien naam staat, eigendom van de familie van Verschuer-van Balveren, aan wie ook de heerlijkheid toebehoort, welke 6 Oct. 1708 door haren voorvader in de vrouwelijke lijn Albrecht Otto Roeleman des H. R.R. graaf van Bylandt, ambtman van Maas en Waal, van het Kwartier van Nijmegen was gekocht. Na een wandeling door het bosch en een bezoek aan het graf van den abt Petrus Zuyren († midden 16de eeuw), het eenige wat nog aan de oude abdij herinnert, werd over Beesd de terugtocht naar Geldermalsen aanvaard en aldaar in „het Wapen van Geldermalsen" het noenmaal gebruikt.

Na afloop ging de tocht verder naar het oude stadje Buren, waar een bezoek gebracht werd aan de met zorg bijeengebrachte overblijfselen van wat eenmaal het trotsche kasteel van Buren was en voorts het vooral

uiterlijk zeer fraaie Weeshuis bezichtigd werd, eene stichting van Maria van Nassau gravin van Hohenlohe (oudste dochter van Prins Willem 1 en Anna van Egmond) zoomede de eerst in 1895 ontdekte grafkelder der graven van Buren in de Ned. Herv. Kerk. Na Buren bereikte men het statige Huis te Zoelen, waar het gezelschap door den tegenwoordigen eigenaar, den heer W. C. Völckor van Soelen, op gastvrije wijze werd ontvangen en rondgeleid. Het Huis te Zoelen, dat in zijn tegenwoordigen staat hoofdzakelijk uit de 17de eeuw dateert, was in de 13e eeuw de zetel van een adellijk geslacht van dien naam en diende in lateren tijd tot woonplaats aan verschillende bekende Gelderse geslachten als Rossum, Vijgh en Pieck om in de 2e helft van de 18e eeuw het eigendom te worden van den Rotterdamschen schepen Aart Johan Verstolk, wiens zoon, de bekende staatsman Mr. Johan Gijsbert baron Verstolk van Soelen, er in 1846 overleed en Zoelen naliet aan den zoon van zijne zuster Sophia Frederica, gehuwd met Willem Christiaan Völcker.

Vandaar ging men naar het schilderachtig aan de Waal gelegen Tiel. Hier werd in de eerste plaats het Ambtmanshuis bezichtigd, eigendom van Mr. P. H. A. Tydeman van Oudewaard, die de vriendelijke attentie had den deelnemers een speciaal voor hen gedrukt overzicht aan te bieden van de lotgevallen van dit in 1626 gebouwde huis, dat met zijn schitterend aangelegden tuin nog heden ten dage een der sieraden der stad Tiel uitmaakt. Uit dit overzicht bleek, dat dit huis, hoewel nimmer de ambtswoning der Ambtlieden van Neder-Betuwe, aan verschillende hunner tot woning heeft gediend, zooals aan Adriaen van Bueren, den stichter van het huis († 1527), Claes Vijgh († 1578), Dirk Vijgh († 1615), Johan graaf van Welderen († 1724) en diens zoon Bernard. In 1825 kwam het door koop in het bezit van de familie Reuchlin, van wie het door vererving in de familie Tydeman is gekomen.

Na de gastvrije ontvangst in het Ambtmanshuis werden nog de St. Maartenskerk met hare vele grafzerken en het praalgraf van Steven van Welderen, brigadier onder Stadhouder Willem III († 1709), en de Tielsche oudheidkamer bezichtigd, waarna een samenkomst plaats had de Groote Societeit. De welgeslaagde dag werd besloten met een zeer geanimeerden maaltijd in de localen van de Buitensocieteit aan de Waal, alwaar onze Voorzitter de gevoelens van dank der aanwezigen vertolkte tegenover hen, aan wie de voorbereiding van de excursie was toevertrouwd en die zich op uitstekende wijze van hun taak hadden gekweten, t. w. het bestuurslid W. J. J. C. Bijleveld en zijn beide Tielsche medewerkers de heeren Mr. J. Blom en F. J. Mijnlieff. Aan het eerelid kol. J. D. Wagner, wiens aanwezigheid in zijne kwaliteit van archivaris van het Huis te Zoelen dubbel werd gemist, werd een telegram van hulde gezonden.

Den volgenden morgen 9 Juni vertrok het gezelschap circa 10 uur naar Echteld teneinde een bezoek te brengen aan den Wyhenburg of Huis te Echteld, gedurende vele eeuwen eene bezitting van het uitgestorven geslacht van Wyhe en door huwelijken sedert dien overgegaan in de geslachten van Wassenaer en van Balveren. Aldaar werd het gezelschap opgewacht door den heer W. de Haas, oud- burgemeester van IJzendoorn en wonende aldaar, een van de oudste leden van het Genootschap.

De heer de Haas, die een trouw deelnemer aan onze excursies pleegt te zijn, was zoo vriendelijk geweest het gezelschap na het bezoek aan den Wyhenburg ten zijnent te noodigen. Daar wachtte den excursionisten een ontvangst, zoo gul een hartelijk, dat het bezoek aan dezen beproefden vriend van „den Leeuw" ongetwijfeld tot de aangenaamste herinneringen zal behooren, die aan deze excursie verbonden zullen blijven.

Van IJzendoorn ging de tocht over Wadenoyen, alwaar in de Ned. Herv. Kerk eenige interessante heraldische muurschilderingen werden bezichtigd, naar het Huis Ophemert. Dit kasteel, oorspronkelijk behoorende aan het geslacht de Cocq van Weerdenburg, kwam door huwelijk in 1469 van Aleid van Weerdenburg met Allard van Haeften — uit een anderen tak van het geslacht de Cocq — in de familie van laatstgenoemde om na het kinderloos overlijden in 1844 van Anna Margriet barones van Haeften het eigendom te worden van Barthold Johan Christiaan baron Mackay (zoon van Aeneas en Ursulina Philippina van Haeften) in wiens familie het nog is. Het is derhalve een tegenwoordig helaas zeldzaam geworden voorbeeld van eene bezitting, die sedert de grijze oudheid nimmer anders dan door vererving van eigenaars verwisselde. Ook de kasteelen Neerijnen en Waardenburg, die hierop na een fraaie rit over den Waaldijk werden bereikt, waren oorspronkelijk bezittingen van hetzelfde geslacht de Cocq, eenmaal zoo invloedrijk in deze streek, doch zagen in tegenstelling tot Ophemert de rij hunner erfelijke bezitters verschillende malen door koop onderbroken. In het begin der 18e eeuw behoorden beide kasteelen, wier lot immer nauw verbonden was, aan het geslacht van Gendt, om daarna door huwelijk in het bezit der Aylva's en Pallandt's te geraken.

Ten slotte kwam men na het oversteken van de Waal aan de oude vestingstad Bommel, het einddoel van de excursie. Na een bezoek aan het geboortehuis van Maarten van Rossum (thans kantongerecht) begaf men zich naar de imposante St. Maartenskerk, alwaar het lid D. W. van Dam van Hekendorp eenige belangrijke beschouwingen wijdde aan den bouw der kerk alsmede aan de geschiedenis en ontwikkeling der stad Bommel en Ds. F. S. Knipscheer, predikant aldaar, de sympathieke gedachte gehad had een collectie geschriften en platen, op Zalt-Bommel betrekking hebbende, voor de belangstellenden ter bezichtiging gereed te leggen.

Hierna werd de excursie ontbonden, die bij de deelnemers ongetwijfeld vele aangename herinneringen zal achterlaten aan dit oude deel van ons land en aan de hartelijke ontvangst, die er hun ten deel viel.

V. L.

De afstamming van het geslacht van Reede en de afkomst der bannerheeren van Baer,

door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland.

Als bakermat van het geslacht *van Reede* werd in jaargang 1908 van Nederland's Adelsboek opgegeven : Munster, hetgeen in 1916 nader werd gepreciseerd door de aanduiding: Rhede in het bisdom Munster. Wat de afstamming betreft, staat in het hoofdje van jaargang 1908: „De geregelde stamreeks vangt aan met

„*Bitter van Reede*, geb. in 1231, die in 1260 voorkomt „in een acte der D. O.", en hiervoor werd in 1916 in de plaats gesteld: „In een oorkonde van 1249 over „de kerk te Rhede komt voor *Gerlach* ridder de *Rethe* „(*van Reede*) genaamd *Bitter*. In eene van 1266 heet „hij *Gerlachus Bitterus de Rethe*. De geregelde stamreeks „vangt aan met *Bitter van Reede*, ook voorkomende „als *Bitterus de Rethe*, die in 1260 voorkomt in een „acte der D. O."

De als stamvader in 1908 aangenomen *Bitter van Reede*, vermeld in 1260, bleef dus in 1916 als zoodanig gehandhaafd, zij het ook, dat in het hoofdje van dat jaar vóór hem melding werd gemaakt van een vermoedelijk slechts enkele jaren ouderen *Gerlach Bitter van Reede*, ridder. Men meene nu echter niet, dat de in deze beide jaargangen opgenomen stamreeksen gelijkluidend of althans in hoofdzaak gelijk zijn. Duidelijkshalve moge ik ten bewijze daarvan de generatiën vóór 1400 hieronder naast elkander doen volgen :

Ned. Adelsboek 1908 :

I. ***Bitter van Reede,*** heer van Reede, ridder, komt voor van 1260—1274 in acten van het Duitsche Ordenshuis, komt als getuige voor 1264—1274, 1280, tr. N.N. van ***Loen.***

II. ***Henrick*** van ***Reede,*** ridder, heer van Reede, 5 Juni 1277, 1296, tr. ***Christina van Romberch.***

III. ***Frederick van Reede,*** heer van Reede, ridder, maakt in 13 18 met zijne broeders een verdeeling der vaderlijke goederen, tr. N. N. ***van*** Gamelke, dr. van ***Godard.***

IV. ***Bitter van Reede,*** ridder, heer van Reede, vermeld 1363, tr. N.N. ***Droste to Pisschering,*** dr. van ***Berent,*** ridder, heer tot Vörde en N. ***N. von Ludinckhausen.***

V. ***Bernt van Reede,*** heer van Saesveld, in 1395 gevangen in den oorlog tusschen Bisschop Frederik van Blankenheim en Reynoud van Coeverden, tr. 1385 ***Soldilina van Saesfeld,*** dr. van ***Goert,*** heer van Saterslo en N. N. ***Klencke.***

Ned. Adelsboek 1916 :

1. ***Bitter van Reede (Bitterus de Rethe),*** heer van Reede, komt voor van 1260—1274 in acten van het Duitsche Ordenshuis, komt als getuige voor 1264—1274, 1280, tr. N. N. van ***Loen.***

11. ***Henrick van*** Reede, ridder, heer van Reede, 5 Juni 1277, 1296, 1313, tr. ***Christina van Romberch.***

III. ***Bitter van Reede,*** ridder, heer van Reede, vermeld 1344, 1349, 1353, 1358, 1363, 1364, tr. ***Catharina Droste tot Visschering,*** leeft nog 1395, dr. van ***Berent,*** ridder, heer tot Vörde en N. N. von ***Ludinckhausen.***

IV. ***Bernt*** van ***Reede,*** heer van Saesveld, vermeld met zijn ouders in 1364, in 1395 gevangen in den oorlog tusschen Bisschop Frederik van Blankenheim en Reynoud van Coeverden, tr. 1385 ***Aleken van Saesfeld,*** dr. van ***Goert,*** heer van Saterslo en N. ***N. Klencke.***

Afgescheiden van enkele aanvullingen van ondergeschikt belang, onderscheidt de in 1916 gepubliceerde stamreeks zich derhalve van hare voorgangster hierin, dat de in 1908 gestelde derde generatie — t.w. ***Frederik van Reede***, ridder, vermeld in 1318 — daarin niet voorkomt, zoodat de stamreeks van 1916 eene generatie minder telt. Dit is wel een zeer opmerkelijk feit en te opvallender, daar de afstand tusschen de in 1916 sub II en III genoemde generatiën abnormaal groot is. De vraagt dringt zich daardoor aan ons op, of de redactie van Nederland's Adelboek in 1916 terecht, de in 1908 door haar vermelde derde generatie heeft geschrapt. Een onderzoek daarnaar schijnt dus gewenscht.

In de eerste plaats heb ik, indachtig aan het feit, dat de vrouw van *Evert van Rhemen tot Dravenhorst (1372 -1388)* eene *van Reede* is geweest, de in het Rijksarchief te Arnhem bewaarde genealogische aanteekeningen van den 17de eeuwschen nazaat uit dit huwelijk, *Steven van Rhemen,* nagezien, in de hoop daarin waardevolle aanwijzingen betreffende de afstamming der *van Reede's* gedaan, te vinden.

Dit onderzoek bracht aan het licht, dat *Steven van Rhemen to Rhemenshuysen* 10 April 1684 een attest heeft afgegeven nopens de afkomst en adel van het geslacht *van Reede* ten behoeve van *Ernst van Reede van Drakestein en Parkeler*, die wenschte te worden beschreven in de Ridderschap van Veluwe, hetgeen later inderdaad is geschied'). De genealogie van *Reede*, zooals die door Steven van Rhemeu werd opgesteld, behoef ik hier niet in extenso weêr te geven, daar het voor het huidig doel voldoende is alleen de stamreeks tot omstreeks 1400 nader te beschouwen. Deze stamreeks was volgens van Rhemen aldus :

1. *H. Erederick van Reede, Ridder,* Heer van het dorp of vleck ende Heerlijckheyt Rhede, gelegen bij Boeckholt in 't Stift van Munsterlant; was A° 1226 mede arbiter tusschen Otto van der Lippe, Bisschop van Utrecht, en Gerard Graaf van Gelre, ende oock tusschen Derck Bisschop t'Utrecht ende Willem Graaf van Hollandt daer te voren ; gelijck uit de archiven van den Dom tot Utrecht is te sien. Vide Act. Episc. Ultraj. p. 34, 40. A° 1227 is hij mede geweest over den brieff, die Gerardt Graaf van Gelre aen die van Veluwe gaff, Pontan. Hist. Gelr. pag. 131.

   s. vr....., *van Munster.*

II. *H. Bitter van Reede, Ridder.* H. tot Rhede. Heeft A° 1260 besegelt gelijck t'Utrecht in het Duytsch huisarchiven to vinden.

   s. vr..... *van Loon.*

III. *H. Henrick van Rede, Ridder.* H. van Rhede. Heeft A° 1296 aan Hertog Reynolt van Gelre mede getransporteert het casteel Nyenbeeck, in Veluwen aen de Yssele gelegen, als te sien uyt de archiven van St. Marien t'Utrecht ende Pontan. Hist. Gelr. fol. 169.

   s. vr. *Christina van Roemberch.*

IV. *Frederick van Reede,* H. to Reede.

   s. vr..... *van* Qammekle, Gojertsdochter.

   Steven van Rhemen schreef hiernaast: Alii hic *Bitter van Reede* ponun t wins vr. *Droste* infra.

V. *Bitter van Reede, Ridder,* H. to Reede.

   s. vr..... *Droste,* H. Berndt, Ridder end..... Luyckhuysen dochter.

VI. *Berendt van Reede.*

   s. vr. A° 1386 *Soldelina van Saesvelt off Saeselo,* Goert enige dochter; daermede het Huys te Saesvelt in de Twente gecregen; door een leyder onnosel ongeluck [2]) onset van sijn goederen, daer nae gecomen in Overijssel.

Vergelijken wij deze stamreeks met die in Nederland's Adelsboek, dan zien wij, dat de eerste generatie, welke van Rhemen ons geeft, daarin niet voorkomt en dat daarvan evenmin melding wordt gemaakt ín het hoofdje.

[1]) Zie d'Ablaing van Giessenburg, De Ricldersohap van Veluwe, blz. 352.

[2]) T.w. broederdoodslag.

Opmerkelijker is intusschen, dat reeds van Rhemen ten aanzien van de door hem gegeven vierde generatie schijnt te hebben getwijfeld, immers hij vermeldt daarbij, dat die bij andere genealogen niet wordt gevonden. Veel wijzer worden wij te dezen opzichte dus niet; wij leeren alleen, dat de kennis omtrent de afstamming van het geslacht van *Reede* klaarblijkelijk niet veel ís gevorderd sedert het einde der 17de eeuw en een verder onderzoek noodig is.

De door Steven van Rhemen gegeven eerste generatie wil ik vooreerst laten rusten en trachten de stamreeks te verifieeren aan de hand van de door hem en Nederland's Adelsboek gegeven aanwijzingen.

Bij *heer Bitter van Reede, ridder,* staat, dat hij voorkomt in acten van het Duítsche Huis te Utrecht. Wij slaan dus de Geer van Oudegen's Archieven der Ridderlijke Duitsche Orde, Balie van Utrecht (1871) op. Blijkens het register komt daarin op blz. 297 „*Bitter ridderheer* [3]) *van Rede,* Reden, b ij We s e 1" voor. T.a. p. is afgedrukt eene helaas niet meer in originali aanwezige oorkonde van 7 Januari 1260,[4]) gegeven door *Bitterus miles de Rede,* waarbij deze verklaart, dat hem vóór het gerecht der stad Bocholt zekere goederen zijn opgedragen ten behoeve van het Duitsche Huis bij Utrecht. Hoewel Nederland's Adelsboek zegt, dat deze *heer Bitter van Reede* voorkomt „van 1260-1274 in acten van het Duitsche Ordenshuis", ben ik er niet in mogen slagen hem ín de Geer's standaardwerk in andere dan deze ééne acte van 1260 vermeld te vinden. In Sloet's Oorkondenboek van Gelre en Zutfen daarentegen treedt omstreeks dezen tijd drie malen een *Bitter van Reede* op: in n° 751 van 13 Juli 1263 *Bitterus de Reden,* destijds nog geen ridder; in n° 967 van 8 September 1274 *dominus G. Bitterus de Reden, miles*; en ín n° 1000 van 1297 *dominus Bitterus de Reden, miles.* Zoo wij hier steeds met denzelfden persoon te doen hebben, hetgeen zeer waarschijnlijk is, moet ons vooral treffen, dat hij ín 1274 wordt genoemd *dominus* G. *Bitterus de Reden, miles,* welke *G.* ongetwijfeld eene afkorting voor *Qerlacus* is. Ik kan hieraan toevoegen, dat hij ook in een origineel charter in het archief van het huis Bergh ('s-Heerenberg) d.d. 23 Februari 1261 voorkomt als *Qerlacus Bitter de Rede, miles,* en dat daarin o. a. ook wordt genoemd zijn broed er *Werner,* eveneens ridder. Van z ij n e vrouw van *Loon,* vermeld door van Rhemen en in Nederland's Adelsboek, heb ik geen spoor kunnen vinden, en evenmin dat uit dezen echt zoude zijn geboren *heer Henrick van Reede, ridder,* vermeld 5 Juni 1277, 1296, 1313, en getrouwd met *Christina van Romberch.*

De bij dezen *heer Henrick van Reede* in de eerste plaats genoemde datum van 6 Juni 1277 maakt contrôle

[3]) Zie Bijdr. voor Vaderl. Gesoh. en Oudheidkunde 5de Reeks II, blz. 216.

[4]) Volgens het onderschrift ontleende de Geer den tekst dezer oorkonden aan een op Hardenbroek berustend handschrift van Buchelius (C fol. 46) en heeft hij dien vergeleken met een afschrift van v. Spaen in het arohief van den Hoogen Raad van Adel. Opmerkelijk is, dat de Geer niet vermeldt, dat laatstgenoemd afschrift deze oorkonde dateert op 7 Januari 1263. Volgens de Geer las Buohelius den datum als volgt: „Datum Anno Domini M°CC°LX°, in orastino epiphanie Domini," maar v. Spaen sohreef: „Datum anno Domini M.CC.LXIII orastino Epiphanie die."

Ook zij hier nog vermeld, dat v. Spaen het wapen van heer Bitter van Reede van diens zegel nateekende, hetwelk geheel overeenkomt met het nog heden gevoerde wapen; het omschrift luidde : S. Bitteri militis de Re,

Zegels van leden van het geslacht van **Reede.**

hr. G(erlach) Bitter van Reede,
ridder, 8 September 1274;
R. A. Arnhem: kl. Bethlehem, nº 90.

hr. Hendrik van Reede,
ridder, 1 Augustus 1296;
R. A. Arnhem: Comm. van St. Jan, nº 2c.

Werner van Reede,
knape, 31 Augustus 1300;
R. A. Utrecht: Kap. van St. Marie 3de afd. coll. Phillipps nº 33.

Zegels van leden van het geslacht van Rheden-van **Baer.**

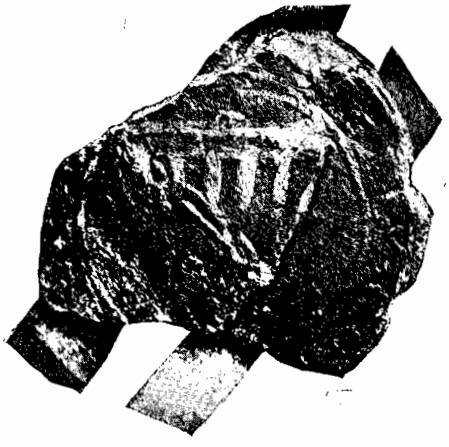

hr. Gerard *van Rheden,*
ridder, 22 Juli 1266;
R. A. Arnhem: Veluwsche kloostercharters, Harderwijk, nº 1.

hr. Frederik van Rheden,
ridder, 8 September 1274;
R. A. Arnhem: kl. Bethlehem, nº 90.

hr. Frederik van Rheden,
ridder, 1307;
R. A. Arnhem: Rekenkamer, nº 580.

hr. Gerard van Rheden,
deken van St. Jan te Utrecht, 7 Juni 1311;
A. R. A.: Nass. Dom. arch. fol. 1960, nº XV.

hr. Frederik van Baer,
ridder, 27 April 1311;
R. A. Utrecht: H. S. nº 313, fol. 68vso.

hr. Frederik van Baer,
ridder, 18 Maart 1342;
R. A. Arnhem: Rekenkamer, nº 584.

mogelijk. Wij vinden hem dan vermeld in nº 983 van Sloet's Oorkondenboek als getuige van den Graaf van Bentheim. Voor het jaar 1296 geeft van Rhemen eene afdoende aanwijzing door ons te verwijzen naar het transport van het slot Nyenbeek in genoemd jaar. Dit doet ons de door ons eerelid den heer J. D. Wagner in deel XIII der Bijdragen en Medeelingen van „Gelre" gemaakte opmerkingen omtrent de erfgenamen van Nyenbeek opslaan. Wij lezen daar op blz. 221 e. v., dat ***heer Hendrik van Reede, ridder,*** getrouwd was met ***Christina, z u ster*** v a n Pelgrim van ***Putten en Hendrik van Keppeb,*** en door zijne vrouw mede gerechtigd tot de Nyenbeeksche erfenis. Dat ***Christina*** eene ***van Romberch*** zoude zijn geweest, werd door den heer Wagner reeds weersproken.

Waar de redactie van Nederland's Adelsboek ***heer Hendrik van Reede*** in 1313 vermeld heeft gevonden, blijkt niet. Het moet eene ontdekking uit de latere jaren zijn geweest, want niet alleen ontbreekt dit ***jaar***tal bij van Rhemen, maar ook komt het nog niet voor in Nederland's Adelsboek 1908, doch eerst in 1916. Tasten wij hier dus in het duister, wel merkwaardig is, dat ik eene oorkonde van 1313 — t. w. van 9 December — vermeld heb gevonden [5]), waarin drie broeders ***Werner, Hendrik*** en ***Bitter van Reede*** voorkomen. De hier genoemde ***Hendrik*** kan echter niet identiek zijn met den in 1296 genoemden ***heer Hendrik van Reede***, aangezien hij geen ridder was, zooals deze. Toch is deze oorkonde in meer dan een opzicht merkwaardig. Zij werd bezegeld door zekeren ***Bitter van den Berge*** en hoewel dit zegel mij niet bekend is, kan ik niet nalaten hier op te merken, dat ik in het Rijksarchief te Arnhem een zegel van zekeren ***Bitter van den Berghe*** aan een charter van 16 Februari 1337 heb gevonden[6]), blijkens hetwelk deze het wapen der ***van Reede's*** voerde, zoodat bij een onderzoek naar dit geslacht ook de ***van den Berghe's*** in het oog zullen zijn te houden. Van vrij wat meer belang echter acht ik het voorkomen in 1313 der drie gebroeders ***Werner, Hendrik*** en ***Bitter*** van ***Reede*** zelf. Wij hebben hier dus een ***Bitter van Reede*** ruim dertig jaren vóór zijnen naamgenoot, die in Nederland's Adelsboek 1916 als derde generatie is vermeld. Is het, zoo zou ik willen vragen, niet mogelijk, dat hier verwarring heeft plaats gehad en deze ***Bitter*** van 1313 de plaats van de derde generatie moet innemen? Afgescheiden hiervan moet ik daarenboven de dacht vestigen op ***Werner van Reede*** en wel met het oog op eene oorkonde van 31 Augustus 1300, welke ik in het Rijksarchief te Utrecht vond [7]). Die oorkonde toch is gegeven door ***Werneer van Reden, een knape,*** die verklaart zekere goederen te hebben verkocht aan ***heren Pelegrime van Putte, minen ome,*** en tevens blijkt, dat ***Werner*** medegerechtigd was tot de Nyenbeeksche erfenis. Zonder eenigen twijfel is deze ***Werner van Reede*** dus een zoon geweest van ***heer Hendrik van Reede*** en diens vrouw ***Christina,*** welke laatste in 1300 nog in leven blijkt te zijn geweest. ***Heer Hendrik*** was naar alle waarschijnlijkheid toen reeds overleden, hetgeen mij te meer nieuwsgierig doet zijn, waar de redactie

[5]) Zie Veröffentlichungen der Histor-Kommission der Prov. Westfalen, Inventare der Archive des Kreises Borken (Beiheft), blz. 223.
[6]) Commanderij van St. Jan, nº. 2 p.
[7]) Kapittel van St. Marie, 3de afd. coll. Phillipps nº. 33.

van Nederland's Adelsboek hem nog in 1313 vermeld heeft gevonden.

De voornaam ***Werner*** geeft mij aanleiding nog eens te herinneren aan ***heer Werner,*** broeder van ***heer Gerlach Bitter van Reede*** in 1261, en op te merken, dat in Jungius' Hist. Antiq. Comit. Benthemiensis in 1283 (zie Codex Dipl. blz. 88) na ***Hynricus de Rethe, miles, castellanus in Benthem*** wordt genoemd Wernerus de ***Rethe, famulus,*** en in 1286 (ibid. blz. 91) ***Wernerus*** de ***Rede, miles.*** Terzelfder tijd leefde ook nog een ***Wernherus de Rede, can. te Munster*** in 1284 (zie Sloet nº. 1073) s). Het geslacht van ***Reede*** moet dus reeds in de 13de eeuw vrij wijd vertakt zijn geweest en dit doet mij met temeer nadruk vragen naar het bewijs, dat ***heer Hendrik van Reede*** (1296) een zoon is geweest van ***heer Bitter van Reede*** (1260).

Opgemerkt dient verder nog te worden, dat de Werner ***van Reede*** van 1300 blijkens zijn zegel het bekende wapen der ***van Reede's*** voerde, evenals zijn vader in 1296. Dit is althans eene zeer sterke aanwijzing: dat wij hier inderdaad, zoo niet met rechtstreeksche voorouders, dan toch met leden van hetzelfde geslacht als de latere ***van Reede's*** te doen hebben. Dat er alle reden is hierop met zekeren nadruk te wijzen, moge blijken uit de volgende beschouwingen betreffende

De afkomst der Bannerheeren van Baer.

In het eerste deel zijner Inleiding tot de Historie van Gelderland behandelde Baron van Spaen vrij uitvoerig de verschillende bannerijen in Gelderland en hare achtereenvolgende heeren.

Eene dezer bannerijen was die van Baer en Lathum. Dienaangaande schreef van Spaen t. a. p. op blz. 383:

„Zeer weinig berichten zijn voorhanden, aangaande „de oude Heeren van *Baer*. Men vindt ***Bartholomeus „van Baer***, getuige van Graaf Otto van Gelre, bij „de Privilegien van Zutphen, 1190.9)

„***Johan***, Heer van *Baer*, getuige van graaf Renald, „bij de Privilegien van Zutphen, 1324, 1330. Mage„scheids Vriend van die van Bronckhorst en Baten„burg, 1328.

„***Frederick, Heer*** van *Baer*, verbindt zig met Jonck„heer Eduard van Gelre, tegen den Hertog, 1361 en „voert ***une bande.*** Hij sneuvelt in een gevegt, bij „den Vrijenberg omtrent Loenen, 1366." Etc.

Zoo dit inderdaad alles is, hetgeen aangaande de heeren van Baer vóór het midden der 14de eeuw is te vinden, moeten wij de handen ineenslaan van verbazing, aangezien wij hier niet te doen hebben met min of meer onbeteekenende lieden, maar met bannerheeren, d. w. z. edelen, die, wat stand betreft, geenszins voor de Graven — later Hertogen — van Gelre behoefden onder te doen. Dat aangaande zoodanige heeren vóór den aanvang der 14de eeuw niets zoude zijn te vinden, is eenvoudig niet aan te nemen.

Sloet's Oorkondenboek leert ons reeds aanstonds beter. Daarin toch vinden we melding gemaakt ten jare 1272

[8]) Ook vermeld in i288 (Kindlinger).
[9]) v. Spaen geeft hier als bron op: Chart. Boek. Bedoeld wordt Bondam's Charterboek van Gelderland: zie aldaar blz. 249. Dezelfde oorkonde is opgenomen in Sloet's Oorkondenboek (zie nº. 376), maar noch bij Bondam *noch* daar komt Bartholomeus van Baer onder de getuigen voor.

(zie n° 943) van *Fredericus* nobilis de *Bare, miles, judex ministerialium in terra comitis Geldriae,* in 1280 (n°. 1011) van *Fredericus de Baren, nobilis, en* in 1288 (n°. 1160) van *her Vrederic van Baren,* die met andere Geldersche ridders gevangen werd genomen in den slag bij Woeringen.

Ook in Nijhoff's Gedenkwaardigheden komen oorkonden voor, waarin van de heeren van Baer melding wordt gemaakt en die van Spaen niet heeft gekend. Ik wijs hier alleen op de oorkondo van 24 December 1307 (zie dl. 1, n°. 98), waarin *dominus Fredricus de Bare, miles,* wordt genoemd onder degenen, die getuige waren bij de opdracht door Hubert van Putten en zijne vrouw van zekere goederen aan den Graaf van Gelre, van wien zij die vervolgens in leen terugontvingen. Vóór *heer Frederik* van *Baer* worden hier vermeld heer Dirk van Bylandt en heer Steven van Wisch. Van de tegenwoordigheid van deze beide laatste heeren wordt ook melding gemaakt in eene andere oorkonde van hetzelfde jaar 1307 (zie ibidem n°. 89), en na hen wordt daar genoemd *heer Vrederik van Reden, ridder.* Het zegel van laatstgenoemde hangt nog aan het charter (bewaard in het Rijksarchiefdepôt te Arnhem) en dit leert ons, dat *heer Frederik een* schuinbalk voerde en een barensteel. Dit is bijzonder opmerkelijk, aangezien het geslacht *van Reede,* zooals bekend, steeds twee hoekige dwarsbalken heeft gevoerd en daarentegen de bannerheeren van *Baer* een schuinbalk, evenals deze *heer Frederik van Reden.* Een en ander is wel geschikt om de onderstelling te doen opkomen, dat laatstgenoemde mogelijk identiek is met *heer Frederik van Baer* uit de oorkonde van 24 December van hetzelfde jaar 1307. Bij verder onderzoek blijkt daarvoor meer te pleiten. Zoo vond ik bijv. in eenen ouden inventaris van archief van het Duitsche Huis te Utrecht, dat *heer Frederik* zichzelf in eene oorkonde van 1312 moet hebben genoemd Fredrik van Reede, ook van Baer, ridder. Jammer genoeg is dit charter, houdende den afstand van zeker goed aan het Duitsohe Huis te Dieren, niet meer in originali aanwezig. Ik heb echter geene reden om aan de juistheid dezer opgave te twijfelen; integendeel, terzijde staat in den inventaris heer *Frederik's* wapen, ontleend aan zijn zegel, afgebeeld, hetwelk een *linkerschuinbalk* vertoont, en nu heb ik elders [10]) eene teekening van het zegel *nobilis viri Frederici de Bare* van het jaar 1311 gevonden, waaruit blijkt, dat deze destijds inderdaad een linkerschuinbalk moet hebben gevoerd.

Nu wij eenmaal weten, dat de bannerheeren van *Baer* ook voorkomen onder den naam *van Rheden* [11]), is het niet moeilijk hen in tal van XIIIe eeuwsche acten terug te vinden. Het raadsel, dat omtrent hen tot dusverre zoo weinig bekend was, is daardoor opgelost. Ik kan thans verder niet uitvoerig bij hen stil staan; mij was het alleen te doen hunne afkomst aan te geven en in het licht te stellen, dat wij deze *van Rheden's* wel hebben te onderscheiden van de bekende *van Reede's.* In menige oorkonde komen zij niet alleen te zamen, maar zelfs door elkander voor. Het feit echter, dat de Munstersche

[10]) R. A. Utrecht: Handschrift n°. 315, fol 68^vso^. Het omschrift van het zegel luidt aldaar: Sigillum dni de Baren.

[11]) Ter onderscheiding van het Munstersche geslacht van *Reede* meen ik goed te doen de heeren van Baer, die hunnen naam aan het Veluwsche *Rheden* ontleenden, in het vervolg steeds aan te duiden als *van Rheden.*

Reede's vaak *Bitter* en *Werner* heetten en bij de Geldersche *Rheden's* de voornaam *Frederik* telkens terugkeert, maakt het minder bezwaarlijk hen uit elkander te houden. Thans wordt ook duidelijk, dat de *Frederik van Reede,* die in Nederland's Adelsboek 1908 als derde generatie van het geslacht *van Reede* was opgenomen, maar sedert dien is geschrapt, een *van Rheden* zal zijn geweest, en evenzoo de heer *Frederick van Reede* van 1226 en 1227, met wien Steven van Rhemen zijne stamreeks der *Reede's* opende.

Laatstgenoemde *heer Frederik van Rheden* komt in tal van oorkonden voor, te beginnen met 1212 (zie Sloet, n° 431). In 1226 wordt hij uitdrukkelijk *miles* genoemd (zie ibidem, n°s 487 en 489) en hij heeft zich omstreeks 1230 in het Duitsohe Huis te Dieren doen opnemen (zie n°s 627, 646 en 663). Het laatst komt hij voor in 1232. Voor zijne zonen houd ik de gebroeders *Arnold, Gerard* en *Frederik van Rheden,* die te beginnen met 1231 geregeld worden genoemd. Zij waren in evengenoemd jaar parochianen te Rheden (zie n° 641). Vergis ik mij niet, dan zijn zij identiek met de *nobiles homines* van den Graaf van Gelre *dominus Arnoldus de Dieden et sui fratres dominus Fridericus et dominus Gerhardus,* die 11 Juni 1231 getuigen waren te Arnhem (zie n° 646). Voor *Dieden* meen ik, dat *Diederen* is te lezen, hetwelk de oude naam voor Dieren is.

Ook wil ik nog wijzen op eene oorkonde van 1217 in het archief van Nederhemert, waarbij de Bisschop van Utrecht *honestum virum et probum miiitem Frethericum de Rethe* beleent met den tiend te Vesce (op de Veluwe), terwijl heer Frederik zijne hoeve aldaar en de daarop wonende lieden aan den Bisschop opdraagt. Dit acht ik daarom van belang, omdat ik onder de Lathumsche leenen later terugvind „een tiende te Veessen, grof en smal, in het kerspel Heerde", en verschillende perceelen land aldaar [12]).

Het geslacht (van) Motman,

door W. Wijnaendts van Resandt.

Het is reeds *20* jaar geleden — en wel in jg. 1903 [1]) van dit Maandblad — dat ik de aandacht der lezers daarvan vestigde op het bovengenoemde geslacht. Strekking van dat artikel was om verband te doen vinden tusschen den toen bekenden oudsten stamvader dezer familie, *Bartol Motman,* geboren omstreeks 1696, en een der 3 gebroeders *Cornelius Henricus, Willem* en *Martinus Motman,* die in 1627 een adelsdiploma van Keizer Ferdinand 11 ontvingen, welk diploma zich reeds voor 1800 in afschrift in het bezit bevond van afstammelingen van eerstgenoemden *Bartol Motman.*

Daarop verscheen in jg. 1904 van hetzelfde Maandblad van de hand van den heer D. G. van Epen een aanvullend artikel, bevattende eenige verbeteringen op de over *Bartol Motman* medegedeelde huwelijken en over eenige zijner kinderen, zoomede een groot aantal nietsamenhangende opgaven van doopen van verschillende *Motman's* tusschen 1684-1690 te Tongeren en van huwelijken en doopen van verschillende hunner tusschen 1699-1690 te St. Truyen, zonder dat laatstbedoelde

[12]) Zie Bijdr. en Mededeel. van „Gelre" dl. X. blz. 37 en 38.

[1]) Zie kolom 199-205 met een aanvulling daarop in k. 286 van denzelfden jaargang.

gegevens de afkomst van den stamvader *Bartol Motman* verder brachten.

Nog tweemaal daarna kwam het geslacht *Motman* in het Maandblad ter sprake; in jg. 1905 schreef de heer van Epen over de gelijkheid der wapens *de Heze* en *Motman* [2]), terwijl ondergeteekende in jg. 1908 k. 220 voor die gelijkheid eene oplossing aangaf en bovendien verschillende mededeelingen deed over den geadelden *Cornelius Henricus van Motman* (die als raadsheer en provisor der Anima te Rome, daar op 24 April 1638 overleed) en over eenige van zijn naaste bloedverwanten.

Evenals het meestal bij dergelijke onderzoekingen gaat, werd door toevallige vondsten de afstamming van *Bartol Motman* twee generaties hooger gebracht en ben ik daardoor in staat over deze familie verdere mededeelingen te doen.

Het was n.l. in de eerste plaats bij een mijner onderzoekingen in het Rijksarchief te Maastricht en in het Gemeentearchief aldaar, dat ik ontdekte, dat in de 16e, 17e en 18e eeuw een uitgebreide familie *Motman* in die stad gevestigd was.

Deze familie ving haar stamreeks aan met een *Reyner Motman*, geboren omstreeks 1525 te Cortersum bij Hasselt. 24 Sept. 1648 wordt hij in het groot-ambacht der timmerlieden, poorter van Maastricht. Hij overleed er vóór 1580 en was gehuwd met *Baet van Promenen Lenartsdr.*, die als zijn weduwe hertrouwde met *Martinus Ungers.*

Van hunne zonen *Lenart, Willem, Reinier, Jan* en *Gabriël Motman(s)* stammen af de personen van dien naam, over welke ik gegevens verzamelde tot 1710, als wanneer enkele dier afstammelingen nog steeds te Maastricht woonden.

Waar die afstammelingen echter voor de stamreeks van de thans *nog* levende familie van *Motman* van geen ander belang zijn, dan dat zij denzelfden naam voeren, daar doen wij over hen hier slechts enkele korte mededeelingen.

Deze Maastrichtsche familie dan — afstammende van *Reinier Motman* uit Cortersum — is steeds Katholiek geweest; haar naam wordt in de schepenacten ten slotte dikwijls zeer verbasterd weergegeven [3]), als *Mormans, Moytman, Nottmans, enz.* Van de genoemde zonen van *Reiner, was Gabriel,* † na 1650, later koffermaker, woonende op de Holtmarkt te Maastricht. In 1637 woonde hij te Herstal; hij was gehuwd met 1. *Elisabeth van Puth,* 2. *Maria Schepers,* 3. *Geertruit Feuten,* en had minstens 13 kinderen uit zijn beide eerste huwelijken.

Reiner Motman, een andere zoon van den stamvader *Reiner Motman*, was brouwer te Maastricht en gehuwd met *Anna Lansmans,* bij wie hij o.a. 6 zonen had, uit welke eveneens afstammelingen.

De zoon *Lenert Motmans*, wiens naam later meestal voorkomt als *Mormans*, zelfs als *Moermans,* was gehuwd met *Marie Delers* en schijnt slechts dochters te hebben nagelaten.

De zoon *Jan Motman*, die in 1578 reeds gehuwd was met *Anna N.* en die te Wijk tegenover Maastricht woonde, had afstammelingen, die naar België terugkeerden [4]).

De zoon *Willem* tenslotte, vóór 1689 gehuwd met *Elisabeth Hijnsberch,* had verschillende kinderen, van welke mij verder geen afstammelingen bleken, tenzij dat deze ook naar België terugkeerden.

Blijkt uit vorenstaande korte mededeelingen wel afdoende welk een uitgebreide Katholieke familie van dezen naam eertijds te Maastricht woonde, toen dit het geval was, leefde er daar in denzelfden tijd, en wel omstreeks 1640, één persoon *Motman,* die in tegenstelling met zijn Katholieke naamgenooten, Hervormd was, een godsdienst, welken *Bartolt Motman* en zijn afstammelingen eveneens beleden.

In het trouwregister der Hervormde gemeente te Maastricht toch, vindt men op 6 December 1638 het huwelijk ingeschreven van *Quintin Motmans*, ruiter onder Home, met *Anna Michgiels,* weduwe van *Adam Hendrickx.*

Over de herkomst van dezen *Quintin Motmans* werd te Maastricht niets gevonden; de vraag rijst of hij niet behoort tot de zeer talrijke Katholieke naamgenooten, die toen te Maastricht woonden, zoo niet, dan kan hij evenals deze, uit Belgisch Limburg geboortig zijn geweest.

Uit bovenvermeld huwelijk werd 29 Febr. 1640 in de Hervormde kerk te Maastricht slechts één kind gedoopt, waarvan de voornaam helaas niet in het doopboek is ingeschreven, doch dat waarschijnlijk den voornaam *Michiel* ontving.

Immers de eenige Hervormde *Motman*, welke ongeveer 30 jaar later te voorschijn komt, heet *Michiel Motman* en wel te Nijmegen, in welk garnizoen later de compagnie van den ritmeester Home (Hume) lag. Waar bovendien de vrouw van *Quintin Motman, Anna Michgiels* heette, daar is het aan te nemen, dat het kind den voornaam *Michiel* ontving naar den vader van zijn moeder.

Werd over *Quintin Motman* verder niets meer gevonden, over *Michiel Motman* zijn verschillende acten te voorschijn gekomen.

Het eerst in 1678 te Nijmegen; hij ondertrouwde aldaar 13 Jan. 1678 en huwde er 30 Jan. d.a.v. als weduwnaar, met *Helena Catharina Nemius*, j.d.; beide tot Nijmegen, vermeldt de acte.

Indien nu de acte van het eers te huwelijk van *Michiel Motman* gevonden werd — welke niet te Nijmegen voorkomt — dan zou daaruit kunnen blijken of hij inderdaad te Maastricht geboren was.

Zijn tweede vrouw had een zuster *Jennette Nemius,* die 1 Mei 1676 te Nijmegen met *Willem Brants* gehuwd was. Uit dit huwelijk werd 1 kind te Nijmegen en 4 kinderen te Arnhem gedoopt en is op 5 December 1678 *Michiel Motman* bij den doop van het 2e kind te Arnhem doopgetuige.

De naam *Nemius* komt 1599—1623 te Drie1 en 1627

[1]) Over het wapen had deze heer ook reeds geschreven in jg. 1994, k. 165.

[3]) Van verbasteringen van familienamen te Maastricht, zeker een gevolg van de daar gesproken dialecten en talen, zou ik merkwaardige voorbeelden kunnen mededeelen.

[4]) 24 Apr. 1641 wordt te Maastricht geregistreerd een acte op 11 Aug. 1639 te *Mechelen* gepasseerd, waarin Gillis, Anna, Artus, Clara en Guilliam Motman, kinderen van wijlen Guilliam Motman en van Cornelia van den Brande, als erfgenamen van wijlen hun tante Maria Motman, die eigenaresse was van het huis „de Reep" te Wijk. Blijkens acten van 19 en 22 April t.v. was Cornelia Motman gehuwd met Pauwels Simons de Jongh van Hees, dochter van Jan Motman van Linde mede-eigenaresse van dit huis.

te Zalt-Bommel voor, zoodat *Helena Catharina en Jannette Nemius* wellicht daar geboren zijn, anders zeker hun vader, die *Bartolt of Bartelmees* heette.

Het is naar dezen *Bartolt Nemius,* dat *Michiel Motman* een zijner zonen *Bartolt* noemde, denzelfde *Bartolt* met wien de genealogie tot dusver aanving.

Michiel Motman, die begin 1679 nog te Nijmegen woonde, vertrok kort daarna naar Mook, waar hij in 1681 het eerst vermeld wordt. Te Mook was en is geen Hervormde kerk; de zeer enkele belijders van dezen godsdienst, die daar woonden (en wonen) gingen voor het doopen hunner kinderen naar de nabij gelegen plaatsen, waar zij door een Hervormd predikant die plechtigheid konden doen verrichten, b.v. naar Heumen, Kuik, Groesbeek en dikwijls nog verder. Later doopte de predikant van Heumen wel bij de enkele Protestanten te Mook aan huis.

Bovendien was tot voor kort het gerechtelijk archief van Mook — de plaats had toenmaals een schepenbank met een secretaris — nergens te vinden. Te Mook zelf waren slechts enkele losse acten, op het Rijksarchief te Maastricht niets, totdat ik het geheele schepenarchief te Dusseldorf ontdekte, hoewel de toenmalige Rijksarchivaris van Limburg mij indertijd berichtte, dat het oude rechterlijke archief van Mook niet te Dusseldorf berustte. Mook immers was met eenige andere plaatsen Cleefsch; de rechterlijke archieven dier plaatsen zijn daardoor terecht gekomen op het Staatsarchief. te Dusseldorf. Men vindt hen daar ondergebracht onder: *Landgericht Cleve. Untergerichten.* Van het *Untergericht Mook* vindt men hierdoor aldaar het geheele rechterlijke archief, aanvangende met 1706 en bestaande uit verschillende soorten registers, waarvan de belangrijkste zijn de *Obligations Protokollbücher.* Hoewel thans aldus in Hoogduitsch betiteld, zijn de acten in de Nederlandsche taal ingeschreven.

Die registers vangen echter te laat aan om reeds over *Michiel Motman* daarin iets te vinden. Zijn aanwezigheid te Mook bleek uit een tijnsregister berustende bij den pastoor aldaar, waarin hij 1686 en 1698 reeds voorkomt als *Michiel Motman,* die een jaarlijksche tiend betaalt aan de pastorie van een stuk land op het Neerfeld te Mook.

Dat hij er in 1681 reeds woonde blijkt verder uit het R.K. doopboek te Mook, waar zijn vrouw, als *Helena Catharina Motmans* getuige is bij den doop van een kind aldaar op 3 Sept. 1681.

In 1692 kocht hij een huis en erf te Catwijk, vlak tegenover Mook aan den anderen kant van de Maas gelegen Dit gehucht Catwijk ressorteerde onder het gericht van Cuijk. In dl. 1685-1694 van het protocol van vesten van Cuijk vindt men, dat 8 Mei 1692 *Clasina van der Hoeve* weduwe *Jacob Bijl,* contrarolleur en commies tot Catwijck op de Maze, voor haar en hare kinderen aan *Michiel Mothman* en *Helena Catharina Nimius,* diens huisvrouw, overdraagt haar huis met aangelegen land te Catwijk. Dit huis bleef tot 1732 in het bezit der familie *Motman.*

Nog in 1713 leefde *Michiel Motman*; blijkens het Gerichtssignaat van Elst bij Nijmegen, doet hij 24 Maart 1713 *Benjamin van Cruchten* peinden wegens een achterstallige schuld.

Ook zijn vrouw leefde nog in 1712, als zij als *Helena*

Motman, getuige is bij den doop van een kind van haar dochter — hieronder te vermelden — te Batenburg.

Uit het huwelijk van *Michiel Motman* en *Helena Catharina Nemius* sproten minstens 2 kinderen; bovendien komen terzelfder tijd nog 2 Hervormde *Motman's* voor, die wellicht kinderen uit *Michiel's* eerste huwelijk waren.

De twee laatstbedoelde personen waren:

a. *Gijsbert Motman,* die 19 Juni 1707 te Gennep huwde met *Anna Catharina Seelen,* welke als weduwe omstreeks 1707 hertrouwde met den hierna te vermelden *Bartel Motman.*

b. *Huybert Motman,* soldaat onder kapitein Canits, die te Zutphen 16 Januari 1699 ondertrouwt met *Maria Nimphius,* wonende aldaar.

De twee eerstbedoelde kinderen waren:

1. Anna *Catharina Motman,* gedoopt (Herv.) te Nijmegen 1 Januari 1679, waarbij getuige o.a. haar oom Willem *Brants* hiervoor vermeld. Zij overleed na 1732 en huwde 1° in 1700 met *Gerardus van den Kerckhoff,* overleden te Batenburg in 1710, uit welk huwelijk te Batenburg 5 kinderen werden gedoopt. Zij huwde ten 2° in 1711 met *Frederik* Heynen, bij wien 4 te Batenburg gedoopte kinderen.

   4 Mei 1732 verkoopen te Kuyk *Frederik Heynen* en *Anna Catharina Motman,* echtelieden, het huis en moestuin te Catwijk aan de Maas, zooals dit — zegt de acte — gedurende vele jaren door hun ouders in gebruik is geweest. [5])

   Fredericus Heynen en *Anna Catharina Motman,* echtelieden, transporteeren op 8 April 1732 te Mook aan *Derck H. van der Sande* en diens vrouw 2 morgen hooiland. [6])

2. *Barthel Motman,* degene met wien de genealogie tot dusver aanving, geboren te Mook omstreeks 1685, als schepen van Mook vermeld in acten van 1718, 19, 21, 23, 24, 26, 28, 31-37, secretaris van Mook 1737-1760. [6])

   Blijkens het te Mook berustende register van het St. Antoniusgilde aldaar werd hij in 1716 lid daarvan. Ook in de aldaar berustende losse schepenbrieven en rekeningen komt hij herhaaldelijk voor, verschillende dier acten dragen zijn onderteekening als schepen of als secretaris.

   Hij overleed — blijkens aanteekening in het Kerkeboek van Heumen — van welke Herv. gemeente hij lidmaat [7]) was — te Mook op 10 Juni 1760.

   Hij huwde 1° omstreeks 1717 *Anna Catharina Seelen,* die 19 Juni 1707 blijkens het trouwboek van Gennep, daar gehuwd was met den hiervoor vermelden *Gijsbert Motman.*

   Uit *haar* éérste huwelijk moet gesproken zijn *Anna Motman,* althans deze was in 1710 geboren, dus te vroeg om een dochter van *Barthel* zelf te kunnen zijn.

   Blijkens het register van overledenen te Gennep: „7 Nov. 1786 overleet aan 't waterzugt oud 75 „jaaren mejuffrouw de weduwe *Anna Winkelmans* „geborene *Motman.*" Zij was als weduwe *Winkelmans,* komende van Heumen, in 1764 lidmaat der

---

[5]) Rechterlijk archief Kuik, No. 14508. Verkoopconditiën.

[6]) Obligetions Protokolboon. Mook. 1706—1765.

[7]) Als lidmaat staat hij daarin ingeschreven sedert 1718, evenzoo toen zijn eerste vrouw en later in 1723 en in 1729 zijn 2e en 3e echtgenoote.

Herv. gemeente te Gennep geworden, doch evenmin als haar doopacte (in 1710), is haar huwelijksacte met *N. Winkelmans* tot dusver gevonden.

Barthel Motman huwde 2e (ondertrouw te Goch 22 Maart 1722) [8]) met Eva ***Verbeeth. Zij*** overleed tusschen 1726 en 1727, waarna hij voor 3e maal huwde met ***Regina Elisabeth Duden*** uit Cleve. De inteekenacte d.d. 9 Nov. 1727 te Cleve is reeds medegedeeld in jg. 1904 van dit Maandblad; die te Heumen luidt op denzelfden datum: „zijn alhier in „ondertrouw opgenomen *Bartelt Motman*, weduwnaar „te Mook, met ***Regina Doudem,*** j.d. bij Cleef en zijn „nadat de 3 proclamatien onverhinderd gegaan waren, „met attestatie aldaar getrouwd." Hare ouders waren — zooals in jg. 1904 reeds werd vermeld — ***Johan Duden*** en ***Mechtelt Drost*** en was zij te Cleve gedoopt 14 April 1702.

In verschillende acten van de te Dusseldorf berustende schepenboeken van Mook komen *Barthel Motman* en ***Regina Duden*** te samen voor; uit acten van 22 Aug. 1729 en van 1738 blijkt, dat zij erfgename was van haar oom ***Willem Drost.***

Uit de drie huwelijken van *Barthel Motman* sproten verschillende kinderen en wel :

Vit het eerste huwelijk:

1. ***Anna Elisabelhe Motman***, geb. omstreeks 1718 (doopacte niet gevonden), woonde o.a. te Amsterdam en komt vandaar als weduwe in 1748 met attestatie te Heumen. Zij huwde 1e met *N. Hansen* [9]) en 2e te Mook 27 Juli 1761 met *George **Hendrik** Wenckebach*, weduwnaar. De acte luidt in het Kerkeboek van Heumen : „27 Juli 1751 hebbe ik op behoorl. attestatie „in den Huwelijken staat te Mook aen het huys van „de bruyt bevestigt *Georgius Henricus **Wenckebach,*** „weduwnaer, met ***Anna Elisabeth** Motman*, weduwe." Uit dit huwelijk werd 17 September 1752 te Mook een kind ***Regina Wilhelmina Wenckebach*** gedoopt. [10]) Van het echtpaar *Wenckebach-Motman* bleek verder niets.
2. Helena ***Catharina Motman***, gedoopt te Kuik 23 April 1719, welke acte van doop reeds in jg. 1904 is medegedeeld; dit kind overleed jong.

Uit het tweede huwelijk:

3. ***Helena Catharina Motman***, gedoopt te Mook 21 Maart 1723, als volgt ingeschreven in het Kerkeboek van Heumen : „te Mook wegens de swakheit van 't kint „is gedoopt de dogter van Mons. *Barthel Motman* „en *Eva **Verbeeth,*** genoemt ***Helena Catharina*** ; nevens „den vader is getuige geweest *Sybilla **Verbeeth*** vrou „van Monsr ***Montenack." Zij*** overleed te Heunen 13 Januari 1808 en huwde aldaar 7 Mei 1743 met ***Jacob Mos,*** gedoopt te Heumen 7 Aug. 1718, scholtus en stadhouder van de Hooge en Vrije Heerlijkheid van Heumen en van de heerlijkheid Malden, administateur, armmeester, kerkmeester en boekhouder der beide heerlijkheden, het laatst Richter van Heumen en Malden, en als zoodanig te Heumen overleden 6 December 1798; hij was zoon van ***Roelof Mos,*** scholtus van Heumen, en van *Elsken **Boom.***

[8]) Zie de inteekenacte medegedeeld in j.g. 1904 van dit Maandblad, alwaar zij denkelijk ten onrechte ***Verbuth*** genoemd wordt.

[9]) Misschien Johan Hendrik Hansen, die in 1731 in het nabijgelegen Groesbeek vermeld wordt.

[10]) Ingeschreven in het Kerkeboek van Heumen,

Uit het huwelijk ***Mos-Motman*** sproten 11 kinderen, allen te Heumen geboren en gedoopt.

4. *Arnolda Joanna Motman*, gedoopt te Heumen 10 Juni 1726 : „is gedoopt een dochter van Monsr *Bartel* „*Motman* en ***Eva Verbeeth,*** echtelieden, en genaamd „*Arnolda Joanna*, getuige was nevens den vader, de „huisvrou van Monsr ***Volbeek."*** Dit kind overleed jong.

Uit het derde huwelijk:

5. ***Johanna Gijsberta Sybilla Motman,*** gedoopt te Mook 11 Mei 1730, als volgt ingeschreven in het Kerkeboek van Heumen : „is een dochter van *Barthel **Motman*** „en ***Regina Doudem*** egtelieden te Mook gedoopt en genaemt ***Johanna Gijsberta Sibilla."***

Zij huwde (denkelijk te Rozendaal (N.Br.)) in 1768 met ***Pieter Panneboeter,*** geboren te Fijnaart Maart 1727, secretaris aldaar en overleden in September 1762, zoon van ***Gerard Panneboeter*** en ***Balida Velsenaer.***

6. ***Willem Michiel Arnold Motman,*** „1732 den 21 Mey „is een soon van Monsr *Barthel Motman* en ***Regina*** „*Doudem*, egteluiden door mij te Mook gedoopt en „is genoemt ***Willem Michiel Arnold,,'*** vermeldt het Kerkeboek van Heumen.

Hij was schepen van Mook in 1751—'52, secretaris van Mook 1751—1765; van 1766-1777 was hij Kon. Pruissisch rentmeester van de heerlijkheid Gennep, Heijlen en Oeffelt op het Genneperhuis; in 1777 ging hij over in dienst van den Prins van Oranje, daar hij 16 Januari 1777 commissie van den Raad van State ontving, na op 11 Jan. t.v. op acte van Zijn Hoogheid aangesteld te zijn, als rentmeester der domeinen, geestelijke en pastorale goederen der stad Grave en Lande van Cuyk. Deze functie vervulde hij tot 1782, toen hij vermoedelijk wegens onaangenaamheden zijn ontslag bekwam. Zijn in Sept. 1766 te Cleve voltrokken huwelijk met ***Frederica Tabitha Catharina Sanderus*** is reeds in jg. 1904 vermeld.

Haar overlijden is te Gennep in het Kerkeboek als volgt ingeschreven: „Genneperhuis, den lsten Mey „1788 is ten huize van haare zuster op den Vreu„deberg bij Cleve overleden de van haaren man „gesepareerde mevrouw *Frederica Catharina Taborina* „*Motman* geborene ***Sanderus*** aan de tering."

Waar en wanneer haar gewezen echtgenoot ***W. M. A. Motman*** tusschen 1788—1790 overleed, is onbekend.

Uit dit huwelijk waren 7 kinderen gesproten, waarvan 4 te Mook geboren, wier doopacten reeds in jg. 1904 zijn medegedeeld, terwijl de 3 jongsten geboren en gedoopt waren op het Genneperhuis bij Gennep. Deze kinderen en hun afstammelingen zijn reeds vermeld in jg. 1903 k. 201 e.v. en 286 [11]);

[11]) Van de daar genoemde kinderen overleed no. 2. ***Samuel Barthel Willem***, te Gennep op 25 Jan. 1'7'79 en no. 5. ***Johan Coenraad Everhard,*** te Gennep op 3 Aug. 1784; wat er vau no. 1 en no. 3 geworden is, ***Paul Adolph***, ged. te Mook 14 Aug. 1757 en Frans ***August Peter,*** ged. te Mook 15 Nov. 1731, is onbekend, wellicht zijn zij na de scheiding hunner ouders met de moeder mede naar Cleve gegaan en hebben zij daar nakomelingen gehad.

De aldaar genoemde ***4e zoon Frederik Constantijn Gerrit van Motman*** was ***van*** 1775-80 vaandrig en tot 1790 luitenant en kapitein in Statendienst, daarna tot 1794 ontvanger van de heerlijkheid Oosterhout en was in 1797 weder in militairen dienst bij het leger in Brabant, en in 1799-1800 als kapitein te Kniphausen in het aldaar geformeerde regiment Bentinck in Engelschen dienst. Hij is dezelfde als de in k. 205 j.g. 1903 vermelde kolonel ***Frederik (van) Motman*** op Java en overleed te Batavia 10 Febr, 1812.

van den jongsten zoon ***Gerrit Willem Casimir van Motman*** (1773—1821), die 13 April 1790 van den Raad en Leenhove van Brabant en Overmaze brieven van meerderjarigheid ontving en in dat jaar naar Indië vertrok, stamt de tegenwoordig levende familie af.

7. Mr. ***Gerrit Willem van Motman,*** geboren te Mook, gedoopt te Heumen 17 Sept. 1734, werd 14 Sept. 1764 als student in de rechten te Leiden ingeschreven, alwaar hij 12 Juli 1766 in de beide rechten promoveerde en is hij de eerste van deze familie die zich van Motman heeft genoemd. Na zijn promotie werd hij vóór 1763 ontvanger van Rosendaal en Nispen, 26 April 1766 ontving hij commissie als drossaard en schout van Rosendaal en Nispen. Vóór 1780 was hij raad en rentmeester-generaal van den Prins van Oranje te Breda. Volgens A. J. van der Aa, Aardrijkskundig Woordenboek, 13e dl. Aanhangsel, woonde hij te Breda in het huis Hertsbeek. Als rentmeester-generaal koopt hij in 1791 de hooge heerlijkheid van het huis Oisterwijk met de ambaohtsheerlijkheid van het gelijknamige dorp, leen van Arkel en wordt er 1 September 1791 door de Hollandsche Leenkamer — waarbij de Arkelsche leenen sedert 1699 waren gevoegd — mede beleend. (Zie Holl. Leenkamer Leenreg. Arkel, nr. 242, fo. 278 vso.) Sindsdien komt hij nog al eens voor als ***van Motman van Oisterwijk.*** Als vrijheer van Oisterwijk woonde hij in den Franschen tijd te Rees in Rijnland en op den huize Landfort bij Anholt, welk laatste huis hij op 13 October 1503 aankocht. Hier bleef hij nog 20 jaar wonen, was laatstelijk oud-Inspecteur der Domeinen in Gelderland en overleed kinderloos op Landfort 24 Jan. 1823.

Zijn erfgenamen n.l. vrouwe ***Frederica Maria Dorothea Motman***, weduwe van den oud-burgemeester ***Jacobus Roest*** te Doesburg, wonende op Landfort, ***Gerrit Willem van Motman***, controleur der directe belastingen enz. te Workum (Fr.j en ***Johanna Sippina Rudolphina Cornelia van Motman*** te Kampen [12]) verkochten 14 Juli 1823 Landfort aan Dr. ***J. A. Luijken***, heer van Sonsfelt, welke familie de havezathe nog bewoont. [13])

Mr. ***Gerrit Willem van Motman*** huwde te Utrecht 28 Februari 1758 met Anna ***Françoise Coenen,*** geb. te Zevenbergen 29 Dec. 1732, overleden te Breda 9 Nov. 1780, dochter van ***Johan François Coenen*** en van ***Aletta van Vogelsangh.***

Daar hij meermalen in niet officieele stukken voorkomt als baron ***van Motman***, zal hij de eerste zijn geweest van zijn familie, die weder kennis heeft gedragen van het in den aanvang dezes bedoelde adelsdiploma van 26 Maart 1627.

Tenslotte volgen nog enkele personen van dezen naam, die wellicht later in een volledige genealogie hun plaats kunnen krijgen.

Gielis Motman in 1680 te Antwerpen vermeld.

Dirk Motman. ruiter onder ritmeester Wendt, van Dortmund, huwt te Oldenzaal 3 Mei 1674 met ***Jenneken Berents.***

[12]) Men vindt deze familieleden terug in het artikel over het geslacht Motman in j.g. 1903.

[13]) Zie dit Maandblad j.g. 1916, k. 147.

Libertus Motmans, pastoor van Mechelen in 1716, overleden te Oostelbeers 19 April 1722.

De gezamenlijke 32 kwartieren van het echtpaar van Borck-Alberda,

door Jhr. Mr. W. G. Feith.

Zooals bij de excursie in 1921 den deelnemers is gebleken, behoeven de Ommelanden op heraldisch gebied lang niet achter te staan bij andere provincies. Toch is ook daar met het verdwijnen der kasteelen — de borgen — veel heraldisch teloor gegaan. Slechts weinig bleef gespaard, veilig opgeborgen thans in het Groningsch Museum of, zooals b.v. de wapenschilden uit den gevel van den thans grootendeels verdwenen borg Ewsum bij Middelstum, ingemetseld in den achtergevel van den huize Ekenstein bij Tjamsweer. Een ander overblijfsel van heraldische versiering, klaarblijkelijk afkomstig van een Ommelander borg, blijkt thans ook voor het nageslacht bewaard te zijn gebleven, verborgen op een plaats, waar men dit allerminst zou verwachten. Aangezien de voorwerpen een 30-tal wapens vertoonen, waarvan verscheidene vrij zeldzaam voorkomen en omdat 32 kwartieren in de Ommelanden zelden zonder groot „Ahnenverlust" voorkomen, achtte ik een meer uitvoerige beschouwing hier wel op zijn plaats.

Omstreeks de tachtiger jaren werd in de grachten van den zoogen. „Borgshof" te Farmsum bij Delfzijl d.i. het terrein, waar het stamslot der Ripperda's heeft gestaan, opgehaald een vaas aan de vier zijden van wapens voorzien; zij werd geplaatst op het terrein van de boerenplaats Nieuw-Oosterbroek te Meedhuizermaar, waar zij spoedig in verwaarloosden toestand in een vergeten hoek geraakte. De tegenwoordige eigenaar, de heer Bruins, die zelf met de meeste zorg de vaas van haar verf- en kalklagen heeft ontdaan en een beschutte plaats in zijn vestibule ervoor inruimde, deelde mij mede, dat een dergelijke vaas uit de pastoriegracht van Farmsum was opgehaald en thans als doopvont in de Ned. Herv. kerk aldaar dienst doet. Na vergelijking is het duidelijk, dat de vazen elkaars pendant zijn en niet onwaarschijnlijk de zuilen van een inrijhek hebben bekroond. Ook de tweede vaas is ***vrij*** goed bewaard, doch ontsierd door witte lakverf en vergulde biesjes, terwijl een dergelijk gekleurd houten voetstuk en dito deksel de vaas voor den kerkdienst geschikt maakt. De zware zandsteenen bekroningen, die eertijds deze vazen dekten, zijn mede bewaard gebleven en dienen als voet- en bovenstuk der eerste vaas. Het lag voor de hand de herkomst der vazen te zoeken bij het kasteel Farmsum, maar aangezien geen der gevierendeelde wapens op de zijvlakken in het eerste kwartier het blazoen van Rengers — het geslacht, dat in de 17de en 18de eeuw hier woonde — vertoont, moest de meening, dat zij aanvankelijk de omgeving van dezen aanzienlijken borg gesierd hadden, wel opgegeven worden. Een der 8 eerste kwartieren moest dus het wapen van den bewoner van een borg of buitenplaats zijn. In het laatst der 17de of begin 18de eeuw woonde geen Ubbena of Wicheringe op een borg in de Ommelanden, terwijl Voorn's nooit in het gewest geweest zijn; het kwartier Ulger — het zouden ook nog vele anderen kunnen zijn — toont door het huwelijk met

v. Holthe, dat hier eerder moet gedacht worden aan den Overijsselschen tak, dan aan hen, die zich naar hun goed te Noorddijk noemden Ulger de Noorddijk. Het zou te ver voeren de vele mogelijkheden en gissingen verder op te sommen; het resultaat is, dat het de kwartieren zijn van den Groningschen raadsheer ***Willem van Borck*** en zijn vrouw ***Habbina Elisabeth Alberda***, die in het laatst der 17de eeuw, althans voor 1693, huwden. Daardoor is tevens komen vast te staan, dat de vazen afkomstig zijn van hun buitenverblijf, den borg Haickema te Zeerijp, en vervaardigd voor 1'717, het overlijdensjaar der echtgenoote. Van dezen borg — niet te verwarren met Aickema, den borg der Clanten te Grijpskerk, — is even weinig bekend als van zijn bewoners, de van Borck's. Men wil wel, dat het geslacht zijn naam ontleent aan het dorp Westerbork bij Beilen, het wapen echter zou een meer Oostelijke herkomst doen vermoeden. Hoe het zij, meer dan locale grootheden zijn zij nooit geweest. Van hen komt Haickema in handen van Rudolf de Mepsche van Faan, onder wien de borg wordt afgebroken, hetgeen voor 1747 moet zijn geschied. Aangezien de heer van Farmsum vele rechten opkocht in Zeerijp en ook eigenaar was der terreinen grenzend aan Haickema, kan zijn aandacht gevallen zijn op deze vazen ter verfraaiing van zijn tuin; zoo zouden zij bij de afbraak van Farmsum in 1812 in het ongereede kunnen zijn geraakt. Van Haickema is geen afbeelding bekend, om ons te vertellen of het een aanzienlijk gebouw was of niet, maar de vazen zijn de eenige getuigen van den uitwendigen luister. Thans is het terrein even ten Westen van de kerk van Zeerijp nauwelijks meer als zoodanig kenbaar, ware het niet door een donkeren conifeer, een zeldzame verschijning in een Ommelander boomgaard.

Voor een beter overzicht heb ik naast de reproductie der acht zijvlakken gemeend den kwartierstaat te moeten geven. Het ontbrak mij helaas aan de gelegenheid dezen verder aan te vullen; zooals hij hier gegeven wordt, is hij samengesteld uit verschillende genealogieën, gedrukte en ongedrukte, rouwborden, grafzerken, enz., een en ander waar mogelijk gecontroleerd door onderzoek in de archieven, terwijl ik tevens dankbaar gebruik maakte van enkele kleine gegevens mij door eenige belangstellenden welwillend verstrekt. Zooals gewoonlijk bij andere kwartierstaten, bleek ook deze niet zonder fouten. Op drie plaatsen staat een ander wapen aangegeven dan bij den betrokken naam behoort; ik plaatste deze tusschen haken. Aangezien de meeste der 32 namen weinig in de genealogische litteratuur voorkomen, heb ik naast de beschrijving der wapens gemeend een nadere aanduiding der familie te mogen geven. Waar ieder vlak van de vaas 4 wapens draagt, niet — en terecht — geplaatst in een gevierendeeld schild, neem ik als volgorde die der hierbij gevoegde kwartierstaat.

Op vaas I (die op Nieuw-Oosterbroek met de 16 kwartieren van Willem van Borck):

1. ***a. van Borck*** voert: links geschuind van goud en blauw met een uitgerukten tweemaal kruiselings geknoopten roodgebekten kraanvogelhals van zilver over de schuinlijn. (Rietstap vermeldt een zwanenhals). Buiten het dorp Zeerijp en omgeving ben ik dit geslacht nimmer tegengekomen.
   b. Volens voert: in zilver een springende bok van zwart vergezeld van 3 lelies van goud. Het is een Oost-Friesche familie, die in de stad Groningen wel voorkomt vermaagschapt aan het regentengeslacht ***Horenken*** en aan ***Gysens.***
   c. Wicheringe voert: in zwart 3 gedeelde lelies van goud, 2 gaande uit de zijkanten, 1 naar rechts uit den bovenkant van het schild. Een geslacht uit Humsterland, dat echter in de 13de eeuw reeds in de stad Groningen in aanzien is. Het wordt veelal verward met een minder vaak voorkomend geslacht ***Wyffring van*** ongeveer dezelfde maatschappelijke positie, eveneens uit het Westerkwartier.
   d. Doma voert: in groen een engel van zilver met vlucht van goud, uitkomend uit een schildvoet van rood. (Rietstap beschrijft het wapen als doorsneden, terwijl de engel van zilver zou zijn met een overkleed van goud). Deze familie komt vrijwel nooit in Groningen voor.
2. a. ***ten Holte*** voert: in goud een haal van zwart (een sprekend? wapen in den Groningschen tongval). Een eveneens weinig voorkomend geslacht, resideerende op den borg Bauckum te Zeerijp en vermaagschapt aan den Ommelander adel als ***Clant*** en ***van Ompteda.***
   b. Harkinge voert: in rood een karbonkel van zilver, de stralen eindigend in sterren. Een Oost-Friesch geslacht.
   c. de ***Sigers*** voert: in goud een raaf? met opgeheven vlucht van zwart, met den bek een staanden kruisboog steunend, de boog blauw met pees van zwart, de schaft rood. Deze familie behoort thans tot den Nederlandschen adel.
   d. Wayer voert: in rood een dwarsbalk van zilver vergezeld van 3 kuifeenden van zilver, die in het schildhoofd toegewend; de balk beladen met een uitkomenden moor van zwart met een haarband van.. ..? Een overigens in Groningen niet voorkomend geslacht.
3. a. ***Ulger*** voert: in goud een keper van zwart vergezeld van 3 rozen van rood. Een Groningsch regentengeslacht, dat in Overijssel veelal onder den naam ***Olger*** voorkomt.
   b. Rengers voert: in blauw een dwarsbalk van goud vergezeld van 3 rozen van goud. Het is het Groningsch geslacht, dat thans tot den Nederlandschen adel behoort.
   c. ***van Holthe*** voert: in zwart een omgewende goudgekroonde leeuw van zilver, houdende in de voorpooten een uitgerukten boom van natuurkleur. Het is het Noord-Veluwsch geslacht, dat thans tot den Nederlandschen adel behoort, maar waarvan de boom in het wapen verbasterd is tot een doorntak in den vorm van een omgekeerde keper. Aldus komt het wapen ook voor in een paar oudere wapenboeken, zooals de heer R. T. Muschart mij met welwillendheid mededeelde.
   d. een geslacht, dat 3 kepers voert staat op de vaas, zoodat voor een huwelijkmet een v. Holthe onwillekeurig gedacht wordt aan de families ***Mulert*** en v. ***Haersolte.*** Hoewel in dien tijd een Gerrit van ***Holthe*** gehuwd was met een dochter van Johan ***van Haersolte*** en Geertruid van ***Holthe,*** staat als vader van Walburg van Holthe, echtgenoote van Werner ***Ulger***, te boek Hendrik van Holthe. Het handschrift

Doys geeft als eerste echtgenoote van Hendrik en moeder van Walburg: Cecila *Schaaphorst;* elders heet zij *Schaepshooft* of kortweg *Schaep.* Deze familie voert volgens het genoemde H. S. in zilver een hertekop (ramskop ?) van voren van rood.

4. *a.* Voorn voert: in goud een keper van zwart vergezeld boven van 2 eendjes van zwart, beneden van een vischje van zwart. Het is een Eampensch regeeringsgeslacht.

b. Kruize voert: doorsneden van zilver en zwart met 3 weerhaken van zilver (2, 1) in het zwart. (Rietstap vermeldt i.p.v. de zilveren schildhelft, een schildhoofd van goud). Een West-Overijsselsch geslacht.

c. ***van Boecop*** voert: in zilver een ankerkruis van zwart vergezeld van 6 blokjes van zwart, 4 in de hoeken van het kruis, 2 in de bovenhoeken van het schild. Dit geslacht voerde vroeger (v. Boecop v. Harsselo) het ankerkruis met 8 blokjes, geplaatst in den vorm van een St. Andrieskruis. De tak, waarvan het geslacht, dat thans tot den Nederlandschen adel behoort afstamt, voert 7 blokjes n.l. 6 als hier afgebeeld, het 7de in den schildvoet. Of in het onderhavige geval de 6 blokjes een vergissing zijn of een derde tak aanduiden, is mij niet gebleken. Ware het niet, dat uit diverse gegevens blijkt, dat dit kwartier v. Boecop is, dan zou men kunnen denken aan een andere Overijsselsche familie, ook al doordat het 4de kwartier onzeker is. In Overijssel en de Noord-Veluwe komen n.l. meer families voor met een ankerkruis vergezeld van blokjes, b.v. *Nagge*, die blijkens een kwartierstaat uit dien tijd voert in zilver een ankerkruis van zwart, vergezeld van 7 blokjes van goud, geplaatst als bij v. Boecop, of *Meyerink* met eenige variaties.

d. Op de vaas staat een klimmende bok. Volgens het H. S. Doys en gegevens mij welwillend verstrekt door ons eere-lid kol. J. D. Wagner was Elisabeth toe Boecop een dochter van Henrick toe Boecop Arnts zoon, schepen van Elburg, en Suzanna ***van den Vene.*** Dit geslacht voert in rood een dwarsbalk van zilver vergezeld van 3 ruiten van zilver en is met aanzienlijke geslachten vermaagschapt uit Kampen en omgeving. Voor het wapen met den bok is mogelijk gedacht aan een alliantie met *Duisterbeke*; Anna, de zuster van deze Elisabeth van Boecop, was b.v. gehuwd met Werner Duisterbeke.

Va as 11 in de kerk te Farmsum met de 16 kwartieren van Habbina Elisabeth Albarda toont:

1. a. ***Alberda*** voert: in blauw een ster vergezeld van 3 lelies van goud. Een geslacht uit Oost-Hunsingo, dat thans tot den Nederlandschen adel behoort.

b. ***Broersema*** voert: in goud een dubbelen adelaar van blauw; tusschen de koppen een ster (6) van zilver. Een adellijk Ommelandsch geslacht, dat o.m. lang op den borg Hanckema te Zuidhorn woonde.

c. ***Schatter*** voert: in goud een ongewende uitkomende leeuw van zwart met een kroon van zilver. (Rietstap vermeldt den leeuw van blauw met de kroon van rood). Een uit Holland afkomstige familie, die veel in de Ommelanden voorkomt.

d. een dubieus kwartier. Het wapen is dat der familie de *Mepsche* (zie no. 11 4 d.) en inderdaad komt deze naam op eenige kwartierstaten voor. Echter leek

van elders waarschijnlijker, dat de moeder van Anna Schatter was genaamd Ida ***Eelts***, behoorende tot het notabel geslacht in de stad Groningen, dat voerde: gedeeld a. in goud een halve adelaar van zwart, uitgaande van de deelingslijn, b. in blauw 3 sterren van goud boven elkaar. Eenig plausibel bewijs voor het een noch het ander heb ik aangetroffen.

2. a. *Ubbena* voert: doorsneden van zilver op zwart met een roodgetongden leeuw van het een in het ander. Een uit Oost-Friesland afkomstig geslacht, dat in het Oosten van Hunsingo veel voorkomt.

b. Alberda. Zie no. II 1a.

c. ***Coenders*** voert: in zilver 2 tegen elkaar opspringende bokken van zwart met hoorns en hoeven van goud. Oudtijds voerde deze familie een wapen, waarbij de bokken tegen een boom opsprongen. Het is een geslacht uit Helpman in het Qoorecht, dat reeds in de 13de eeuw in de regeering van Groningen zat. De nog bestaande grachten van het voormalig kasteel liggen thans binnen de grens van de gemeente Groningen.

d. Roltman voert: gedeeld a. in blauw een halve adelaar van goud, gaande uit de deelingslijn, b. in goud een halve lelie van rood, gaande uit de deelingslijn. Een geslacht, dat in veel Groningsche kwartierstaten voorkomt, doordat het door drie huwelijken vermaagschapt is aan de Coendersen.

3. *a. Wicheringe.* Zie 1 1c.

b. Doma. Zie 1 ld.

c. een familie, waarvan de leden zich met patronymica onderscheiden, voert in blauw 2 rozen van zilver paalsgewijs. Op een rouwbord in de kerk te Zeerijp wordt deze familie *Mattijs* genaamd. Of dit werkelijk de achternaam is geworden, is mij niet gebleken. Elias spreekt van Friesland, een H.S. genealogie Wicheringe van Harlingen als bakermat.

d. ***van Ruitenburg*** voert: in zwart een hartschild van zilver vergezeld van 3 vogels van goud; het hartschild beladen met een kasteel met twee hoektorens van blauw. Een uit Vlaardingen afkomstige koopmansfamilie in Amsterdam (Zie Elias).

4. *a. Clant* voert: in goud een band van groen beladen met 3 paalsgemijs geplaatste visschen van zilver. Een wijdvertakt Ommelander geslacht.

b. Manninga voert: gedeeld van groen en zwart met een leeuw van zilver over de deelingslijn. Een uit Oost-Friesland herkomstig geslacht, dat vrij veel in de kwartieren van den Ommelander adel voorkomt.

c. ***Hinckaert*** voert: gevierendeeld, 1 en 4 in zwart bezaaid met liggende blokjes van zilver. een leeuw van zilver; 2 en 3 in zwart een leeuw van goud. Een Brusselsch geslacht, dat oudtijds slechts het eerste kwartier voert, doch den leeuw met een kroon van goud. Volgens het wapenboek Gelre is het wapen aldus, doch met een hartschild, als in het onderhavige geval in het 2e en 3e kwartier is aangegeven.

d. de ***Mepsche*** (zie 11 1d.) voert: doorsneden van goud op zwart met een uitgerukten boomstronk, rood op het goud, zilver op het zwart. Een uit Noord-Drenthe afkomstig geslacht, dat in de 15de eeuw reeds overal in ds Ommelanden verspreid was en in de 18de eeuw uitgestorven is,

De gezamenlijke 32 kwartieren van het echtpaar van Borck—Alberda.

I 1

I 2

I 3

I 4

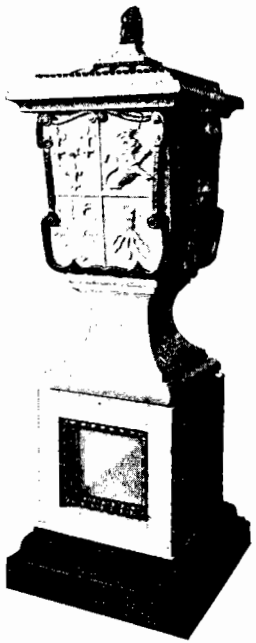

II 1

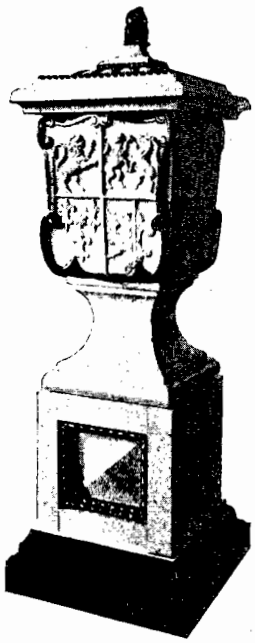

II 2

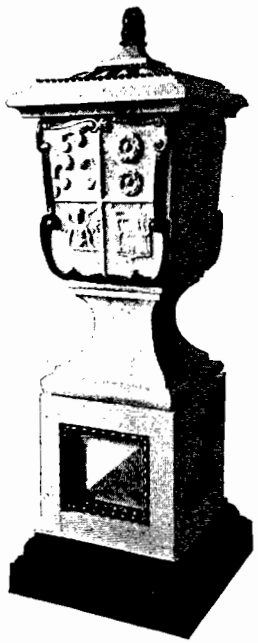

II 3

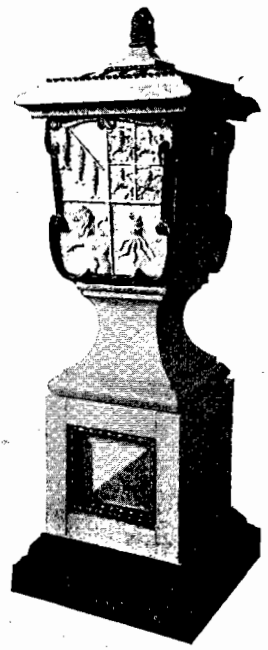

II 4

Behoort bij Maandblad „De Nederlandsche Leeuw", No. 6/7, Juni/Juli 1926.

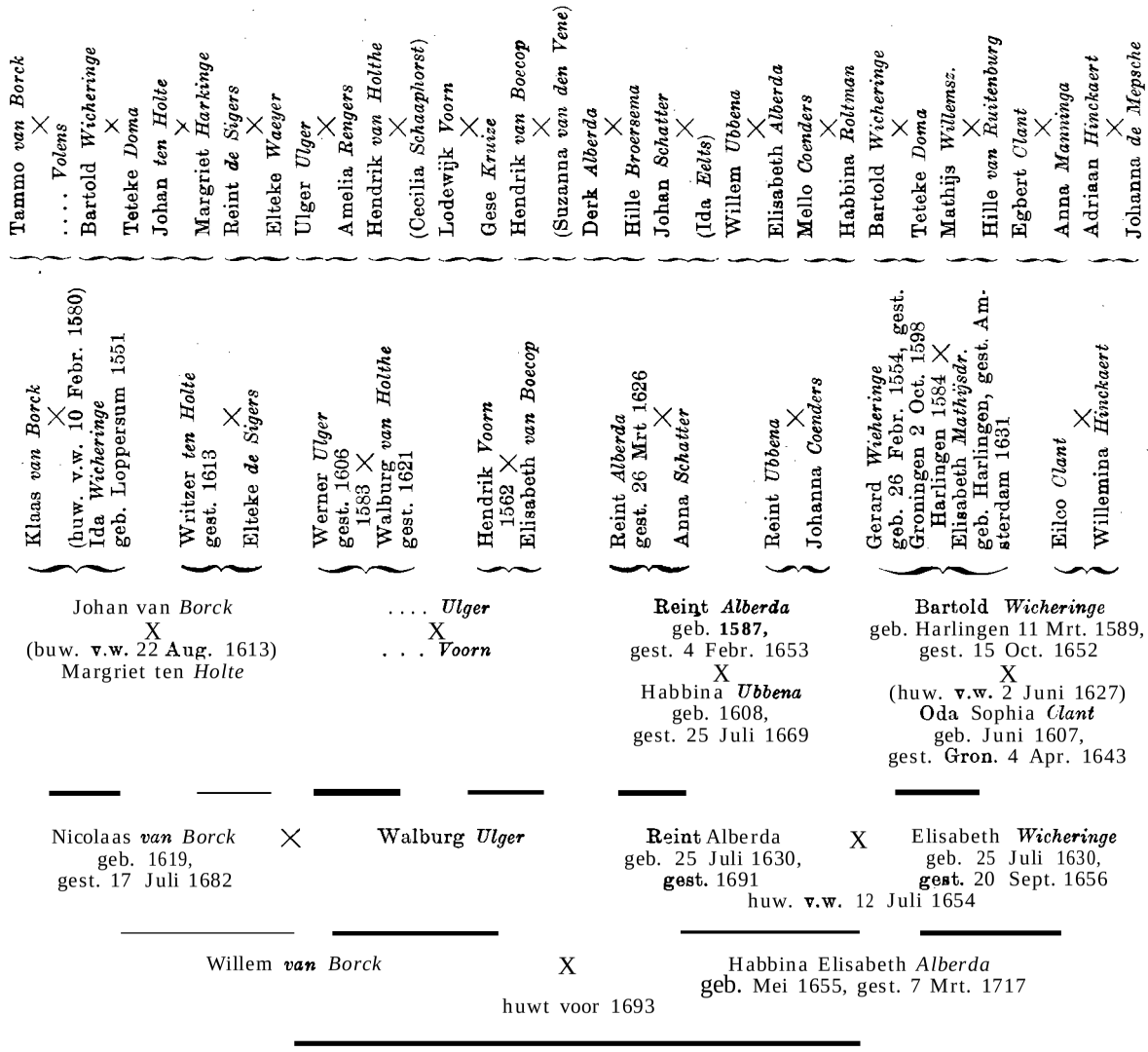

Nog eens **Hieronymus van Ysselt,**

door Jhr. Mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt.

Wat Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland in kol. 146 van dezen jaargang van dit tijdschrift mededeelde over de veroordeeling en de ter dood brenging van mijnen oud-neef *Hieronymus van Ysselt* was mij ten eenenmale onbekend.

Ik heb daarom in de aanteekeningen, welke ik van de familie van Ysselt bezit, eens nagegaan hoe het kwam, dat hij daarin wordt voorgesteld als een krankzinnige en vond toen de volgende akten van den Amersfoortschen notaris Cornelis Caen:

1

Compareerden etc. Peel Maesen van Oort ende Willem Gerritss, borgers en inwoonders deser stad (Amersfoort), van competenten ouderdom, hoe waer en ons attestanten nogh wel in geheugenis en na best onthout geweest is in de Vasten op een biddendagh, sonder den praesisen dagh onthouden te hebben, sittende bij attestanten in de Birkt [1]) omtrent een halff uyr buyten dese stadt ten huysen van Huygh Janss, als wanneer *Jeronimus van* Ysselt, met nogh drie andere persoonen int huys van de voornoemde Huygh Janss coomende, onder veel andere discourse seyde, dat hy, Ysselt, een Spaense ritmeester was en dat hy een van sijn by hebbende borgeren beloofde dat hy sijn soon, die in Spaense dienst was, onder sijn compagnie soude nemen en hem waghmeester soude maken, als wanneer nogh een van de praesente borgermannen hem, Ysselt, afvragende: „wel wat wilt gy my dan maken", als wanneer hy, Ysselt, tot antwoort gaff: „dan sal ick u galgepaap maken". Dat attestanten daerop in gedaghte waren: „wat kan een dwaes all uytgeven, die nogh selfs geen ruyter is, laet staen ritmeester, aen een ander te belooven waghtmeester te maken? Dat denselven Ysselt hem inbeelde en, in een ydele glorie opgetoogen wesende, soo hoogh, dat hy, Ysselt, sijn selven imagineerde, dat hy de heele werelt scheen te sullen dwingen, onder andere seyde: „waght ick sal met den eerste comen en ontsien niemant niet"; dat den voorn. Huygh Janss tegen hem, Ysselt, seyde: „wel mijn heer dan sult gy my wel ontsien" meynende hy, Huygh Janss, om dies wil hy Ysselt eeten en drincken gaff en dat hy quam om hem genaght (goeden nacht) te seggen, dat hy vry soude sijn; dat hy, Ysselt, voornoemt daerop seyde: „neen, ick sal niemant ontsien", daerby voegende en seyde: „dat Jan Bart maer een kind by hem soude wesen" en diergelycke sottisens meer, welcke seer veel en laagh

1) Eene buurtschap van Soest,

achter den andere duerde, die wy, deposanten, niet hebben onthouden maer in alle sijn discoursen daer gedaen hy, Ysselt, geen een behoorlijck wijs woort veel min redenen heeft hooren afgeven. Dat wy, attestanten, van hem, Ysselt, afscheydt nemende, als wanneer hy, Ysselt, seyde: „adju, dat gaet nu na de Spaense dienst toe" en soo van hem sijn afgescheyden. Alle 't welcke alsoo waerachtig sijnde, praesenteere hetselve nader, desversocht, met eede gestand te doen ende consenteerde hiervan acte, die is dese. Aldus gedaen ende gepasseert ten huysen van Jochem Buyck, hospes in den Valck, ten overstaen van deselve en Pieter van Merckenhove als getuygen, hiertoe versocht, die dese mede onderteekent hebben op den 17 Julij 1702.

(get.) Peel Masen van Oort, Willem Gerritss van Oort, Jochem Buyck, Pieter van Marckenhove. Oirconde. me notario Corns. Caen.

11.

Compareerde etc. Thiemen Gerritss, soone van Geurt Simonsen, van competenten ouderdom, verclaerde by desen, dat *Jeronimus wan Ysselt wel* tien à twaelff jaaren aen mijn vaders huys, genoempt Geurt Simonss, heeft verkeert en dat ick, deposant, inmiddels die tijdt noeyt den voornoemden Ysselt geen *een wijs* propoost heb hooren vertellen maer altijdt met veel geck- en dolligheyt daer onder liet loopen. Dat denselve Ysselt nogh voor vier à vijff jaren in de naght is gecomen aen mijn vaders huys, als wanneer denselve seyde ende oock gesien hebbe, dat den voornoemde Ysselt tot sijn dijen door de sneeuw geloopen had, komende over de Nieuw Horst buyten de ordinaire wegh, wesende seer nath en kout, seyde dat (hy) oock schuyren voor huysen had aengesien. Dat ick, attestant, vuyr voor hem aenleggende om hem te droogen en te warmen, dat denselfden Ysselt daer eenigen tijdt by sittende in den selve naght weder het huys uitliep, sulck ick, attestant, en 't meerendeel van de buyren hem, Ysselt, versleeten hebben voor Malle Willem (sijnde een geck, die alhier in de buyrt woont). Dat ick, attestant, mede gehoort hebbe op voorlede Paesmaendagh, weesende hy, Ysselt, ten huysen van mijn vader, dat hy seyde: „soo het een harde winter had geweest, soo soude wy op de Veluwe gecampeert hebben met dertigh duysent man en dat de ijsspooren daertoe bereydt waren", gevende voor reedenen van wetenschap, dat denselve Ysselt eenige jaaren berwaert in de somer in onze buyrt heeft gewoont en altijdt in sijn doen heeft laten uytschynen met veel sot en dollicheyt. Alle 't welcke alsoo waerachtig sijnde, praesenteerde tselve nader met eede gestant te doen en consenteerde hiervan acte, die dese is. Aldus gedaen ende gepasseert ten comptoire mijns notarii ter presentie en ten overstaen van Teunis Hendrickss en Albert Caen, als getuygen hiertoe versocht, die dese mede onderteeckent hebben op den 18 Julij 1702.

(get.) Thymon Geurtsen, Toenes Henderijckse, Albart Caen. Presente me notario Corns. Caen.

III.

Compareerde etc. Jan Dole, van competenten ouderdom, verclare by desen, dat ick op voorleden Paesmaendagh ben geweest aen de Swarte Steegh ten huysen van Geurt Simonsen, alwaer ick, attestant, vond sitten *Yeronimus wan Ysselt.* Dat ick, attestant, onder andere tegen denselven Ysselt seyde: „wat hoor ick, sult gij tegen 't land dienen, dat is hard"; deuselven Ysselt onder veel gecke discourse eyndelijck uytborst en seyde: „wat duyvel (onder reverentie geseyd), sal ick doen, ick heb acht duysent gulden verruytert, ick sal het haer te pas brengen, nu heb ick een compagnie onder de Spaense en ick sta wel met de Vileroey en Bouflers en eet en drinckt dagelijck met haer en dat hy, Ysselt, een compajon van haer was", daerbij voegende: „dat het een harde winter was geweest, dan soude wy op de Veluwe gecampeert hebben met dertigh duysent man en dat 't geen oorlogh soude weeaen soo lange hy alhier in 't land was", waerop ick, attestant, seyde: „hoe sou dat kunnen sijn"; dat hij, Ysselt, daerop antwoordde: „ick ssl eerst opontbooden worden eer het oorlogh sal sijn en dan meught gy het wel vast geloove"; vorders seyde hy: „soo sy geen dertigh duysent man in Zeeland leggen soo sal ick comen met dertigh duysent man en loopen heel Zeeland aff, ick sal het wel vercrygen, want ick van Vileroey ende Bouflers een minjon ben", en diergelycke sottigheyt meer. Alle 't welcke praesenteere nader met eede gestand te doen en consenteerde hiervan acte, die is dese. Aldus gedaen ende gepasseert ten huysen van den deposant ter praesentie en ten overstaen van Albert Caen ende Teunis Hendrickse als getuygen hiertoe versocht, die dese mede onderteekent hebben op den 18 July 1702.

(get.) Jan Dole Albart Caen, Toenis Hendrijcse. Presente me notario Corn. Caen.

Waarschijnlijk heeft de vrouw of wel de eenige broeder van *Hieronymus* van *Ysselt* er voor gezorgd, dat bovenstaande getuigenissen werden afgelegd ten einde daarmede voor het Hof van Holland aan te toonen, dat het hem te laste gelegd landverraad hem niet als een strafbaar feit kon worden toegerekend.

Uit de bijdrage van Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland is gebleken, dat deze poging niet heeft mogen baten. Er was oudtijds ook heel wat voor noodig om een persoon krankzinnig te doen verklaren. Was hij niet dol of razend, dan werd hij toch er voor gehouden toerekeningsvatbaar te zijn. Zoo is dan Hieronymus van Ysselt wegens landverraad ter dood gebracht, ofschoon volgens onze tegenwoordige begrippen omtrent krankzinnigheid en psychopathie hij niet was compos mentis, zooals niet alleen is gebleken uit voorschreven getuigenverklaringen maar ook uit de hem te laste gelegde daad zelve.

Ik heb gemeend dit te moeten mededeelen ten respecte van de nagedachtenis van het op een na laatste mansoir van zijn geslacht.

Niet alleen mangelde het Hieronymus van Ysselt aan verstand maar ook aan geld, want blijkens eene sententie van het Hof van Utrecht van 1723 werden door de schuldeischers van hem en zijne vrouw *Elisabeth Clara van Bladwail* hunne nalatenschappen gerechtelijk uitgewonnen en daarbij o.a. verkocht het huis de Hoorn, staande te Bloemendaal bij Gouda.

Hieronymus van Ysselt had van zijne genoemde vrouw slechts twee kinderen: *Elisabeth Maria Charlotta van Ysselt,* die van haren oom *Johan van Ysselt,* tengevolge van diens kinderloos huwelijk, het goed Ysselt erfde en 30 November 1716 ongehuwd stierf en Geer*truyd* van *Ysselt,* die Ysselt van hare zuster erfde en 11 October 1729 kinderloos overleed, na gehuwd te zijn geweest met 1e *Wessel Craanen,* notaris en procureur te Amersfoort; 2e *Gewit Corneliszn. Meijer,* koopman te Amsterdam; met haar stierf het geslacht van *Ysselt* uit. De rouwborden van haar en hare zuster hangen nog steeds in hetgeen thans nog over is van de kapel te Ysselt.

Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Commelin,

door A. B. VAN DER VIES.

(Vervolg van XLI, 157).

VIIIbis. *Francois Commelin,* ged. Amsterdam (Wester kerk) 2 Februari 1787, inget. Amsterdam 21 October 1808 met *Helena Christina Reinhart.* Zij hertrouwt met S. Mesch.

Uit dit huwelijk:

1. *Johan Willem Commelin, volgt X.*
2. *een* dochter, geb. den Haag 20 Augustus 1811.
3. *Francois Leonard Commelin,* geb. 1814, † den Haag 15 Januari 1842.
4. *Willem Frederik* Commelin, geb. 1815, † den Haag 4 Augustus 1834.

X. *Johan Willem Commelin, ged.* den Haag 8 November 1809, zeeofficier, † Middelburg 17 December 1860, geh. Vlissingen 14 November 1834 *Maria Geertruida van der Loeff,* geb. Oud-Beyerland, † Utrecht 9 Januari 1893, dr. van Pieter Haak en Judith Swemer.

Uit dit huwelijk:

1. *Helena Christina Maria Wilhelmina Commelin,* geb. Vlissingen 1 October 1836, † Vlissingen 19 Februari 1837.
2. *Johannes Pieter Commelin,* volgt XI.
3. *Meindert Cornelis* Commelin, geb. Axel 28 Februari 1843.
4. *Henriette Judith Commelin,* geb. Middelburg 6 September 1846, geh. Utrecht 14 Maart 1878 *Leendert van der Est,* geb. Renesse 1860, zn. van Machiel en Maria Kasten.
5. *Adriaan Henricus Stephanus Commelin,* geb. Middelburg 19 Mei 1849, geh. met Maria Kodde (gescheiden: Middel burg 26 September 1889).

XI. *Johannes Pieter Commelin,* geb. 12 Maart 1838, geh. Utrecht *Maria Josina du Floo,* geb. Zeeland 1853, † Zeist 3 November 1920.

Uit dit huwelijk:

1. *Josina Marie Gertrude Eleonora Commelin.,* geb. Utrecht 10 Januari 1879, woont te Amsterdam.
2. *Johannes Willem* Commelin, geb. Utrecht 27 Januari 1880, † Kedirie Juni 1914, was docter in de scheikunde (Utrecht).
3. *Henri Judocus Commelin,* geb. Utrecht 28 December 1880, woont te Malang, gehuwd zonder kinderen.
4. *Helena Christina Commelin,* geb. Utrecht 16 Mei 1882, woont te Nedan, ongehuwd.
6. *Anton Adolf Constant Commelin,* geb. Utrecht 13 Januari 1888, ging naar Australië, werd 'genaturaliseerd, huwde en sneuvelde op het Fransch-Belgische front in 1917.

Vbis. *Casparus Commelin,* ged. Amsterdam (Oude kerk) 14 October 1668, Poorter Amsterdam 14 April 1696, student Leiden 1692, geneesheer Amsterdam 1694, hoogleeraar in de botanie in Amsterdam, schrijver, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 25 December 1731, inget. 1° Amsterdam 27 Februari 1699 *Johanna Vogel,* ged. Amsterdam, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 17 October 1704, wed. Willem Keyts; 2° Amsterdam 17 Juli 1703 Maria *van den Bosch,* ged. Amsterdam, † Amsterdam (Oude kerk) 24 October 1736, wed. Jan Oorthoorn (inget. Amsterdam 22.12.1.685).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Casparus Commelin,* ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 16 Februari 1700, Poorter Amsterdam 24 April 1728, student Leiden 1716, geneesheer Amsterdam 1719, † Amsterdam (Nieuwe kerk; 1e Cl.) 2 November 1734, inget. Amsterdam 16 Mei 1727 *Cornelia Jacoba Backer,* ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 6 April 1707, † Amsterdam (Nieuwe kerk; 1e Cl.) 9 Juli 1769, dr. van Cornelis en Jacoba Graafland.

Uit dit huwelijk: een dochter: Jacoba gehuwd met Gillis Valckenier.

2. *Willem Commelin,* ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 16 Februari 1700, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 13 April 1700.
3. *Willem Commelin,* ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 4 Juni 1702, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 24 Februari 1703.
4. *Johannes Commelin,* ged. Amsterdam (Wester kerk) 10 Augustus 1703, † Amsterdam (Oude kerk, 1e Cl.) 4 December 1703.
5. *Johannes* Commebin, ged. Amsterdam (Oude kerk) 18 September 1704, † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 27 December 1705.

Vter. *Martinus Commelin,* ged. Amsterdam (Zuiderkerk) 23 December 1682, inget. Amsterdam 22 Juni 1708 met *Elisabeth de Bois,* ged. Gorinchem 1682.

Uit dit huwelijk:

1. *Margaretha Commelin,* ged. Amsterdam, inget. Amsterdam 16 Maart 1769 met *David van Crombruggen,* ged. Op Hemert, w. Elisabeth Doesburg.
2. *Casparus Nicolaas Commelin,* ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 26 Februari 1711.

Aanvulling.

Uit het huwelijk: Commelin × Berg VI. 2.

Susanna Catharina Commelin, geb. Hoorn ± 1763, inget. Amsterdam 22 Juni 1775 *Aarnout Simons,* ged. Amsterdam (Amstelkerk) 13 Februari 1755, ambtenaar bij de belastingen, † Bergen op Zoom 31 Mei 1816, zn. van Jan en J. S. Noël.

Reynoldus van der Linden V 9 † Amsterdam (Oude kerk; 1e Cl.) 25 Mei 1'735, zn. van Reinier en Maria Blondel.

Ds. *Jan Rijsen* VI *3* moet zijn Ds. *Jan Rijser.*

BOEKAANKONDIGING.

Hildebrandt's Wappen-Fibel.

Ons eerelid Dr. Stephan Kekule von Stradonitz heeft wederom velen aan zich verplicht door zijn twaalfde, verbeterde en vermeerderde uitgave van het ook te onzent niet onbekende werkje „*Wappen-Fibel, Die Hauptsächlichsten Regeln der Wappenkunst und Geschlechterkunde*", door Ad. N. Hildebrandt [1]) voor het eerst in 1887 uitgegeven in opdracht van de vereeniging „Herold" te Berlijn (Heinrich Keller Verlag, Frankfurt a. N. 1923).

„Im Freistaate Deutschland", zoo schrijft Dr. Kekule, „haben die Wappenkunst und die Geschlechterkunde ihre Anhängerkreise beträchtlich erweitert. Das beweist die fortwährende Vermehrung der geschlechterkundlichen Vereine. Es beweist dies auch deren ständig zunehmende Mitgliederzahl. Das gleiche bekunden aber auch zahlreiche Zuschriften und die vermehrte Nachfrage nach der

1) Prof. *Adolf Matthias Hildebrandt,* geb. 1844, overl. 1918, sedert jaren bibliothecaris, tevens redacteur der beide periodieken van onze zustervereeniging „Herold", haar eerelid en „Abteilungsvorstand für Wappenwesen und. Kunst", mag wel onder de verdienstelijkste Duitsche heraldici worden genoemd, temeer waar hij grondige theoretische kennis paarde aan kunstzin en goeden smaak, en ook als practisch „Wappenkünstler" grooten invloed heeft gehad op de ontwikkeling der heraldiek in den meest uitgebreiden zin van het woord, Als auteur is hij vooral bekend door zijn „Heraldisches Musterbuch" (3de uitg. Berlijn 1897).

Wappen-Fibel." Dit laatste behoeft geenszins te verwonderen ; wanneer men den rijken inhoud van dit slechts 80 pagina's tellende boekje wat nader beziet, ontwaart men tal van gegevens, die de titel niet zou doen vermoeden. Niet slechts op 't gebied der genealogie en heraldiek maar ook van het adels- en wapenrecht en aanverwante takken van wetenschap kan vooral de leek uit „Wappen-Fibel" zeer veel degelijke kennis opdoen; tal van misvattingen worden bestreden, tal van juiste definities worden gegeven, tal van begrippen worden kort en bondig omschreven en helder toegelicht. Wie met de litteratuur eenigszins op de hoogte is zal de afwezigheid van al die onjuiste beschouwingen, welke zooveel grootere heraldische werken ontsieren, ten zeerste waardeeren. Wij althans zochten tevergeefs naar eenige minder juiste mededeeling [1]), al zou men op enkele punten de behandeling gaarne eenigszins anders hebben gezien.

De alfabetische indeeling — al is die natuurlijk door den opzet van het werkje nu eenmaal geboden — kan ons niet bekoren; een meer systematische behandeling mist men vooral bij iets nauwkeuriger kennisneming van des schrijvers zienswijzen, waarbij het naslaan vaak niet gemakkelijk is : zoo zal men de behandeling der fameuse „Runentheorie" van Koerner c.s. — door den bewerker Dr. Kekule begrijpelijkerwijs niet aanvaard — niet direct zoeken in voce „Bedeutung der Wappenbilder"; evenmin de voornaamste nationale eigenaardigheden onder „Auszerdeutsche Wappen".

Onder de „Lehrbücher der Wappenkunde" missen wij naast de beide Gritzner's (1891 en 1912), Seyler (1890), v. Hefner (1861) e. a., den naam van onzen Rietstap, wiens „Handboek" wellicht tengevolge van den overwegend Duitschen opzet van het werkje onvermeld bleef; temeer zal het ons Nederlanders met trots mogen vervullen, in voce „Rietstap" diens „Armorial Général" vermeld te vinden als „das verhältnismäszig vollständigste Werk zum aufsuchen eines Wappens".

Waardeering verdient vooral de bestrijding van onnoodige „Fremdworte" aan welk loffelijk streven b.v. uitdrukkingen als „Nachfahrentafel" (naast „Ahnentafel") te danken zijn. Ook wij, die nog zoo vaak op termen van vreemden oorsprong zijn aangewezen, zullen hieraan een voorbeeld moeten nemen. Ten slotte vermelden wij nog enkele wetenswaardigheden, die ons troffen: onder „Ahnentafel" het eigenaardige „eine Gabel aufstecken", „Ahnenproben mit der Gabel", aan welk minder bekende gebruik combinaties als die op de grafzerk te Slochteren (Maandblad XXXVII 126,193) te danken zijn.

Onder „Gesamtvereine": de sedert 29/30 Sept. 1920 bestaande genealogisch-heraldische vakafdeeling (afdeeling VI) van de „Gesamtverein der deutschen Geschichts- und Altertumsvereine". Onder „Geschlecht": de te onzent niet bekende onderscheiding tusschen „Geschlecht" en „Familie", aan welk laatste woord een engere beteekenis wordt toegekend. Eindelijk in voce „Von": enkele zeer lezenswaardige opmerkingen over adellijke en niet adellijke praedicaten.

Genoeg om te doen zien, dat hier elk wat wils wordt geboden. Wij wenschen het voortreffelijke boekje in veler handen.

v. d. H.

[1]) Slechts vonden wij onder „Vereine" als adres van ons genootsohap nog „Jan van Nassaustraat 96" vermeld!

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van Wijnbergen.

Reeds herhaaldelijk is de afstamming van het geslacht *van Wijnbergen* in dit Maandblad door mij en anderen ter sprake gebracht; men zie jaarg. 1909 kol. 119-120, jaarg. 1918 kol. 352-353, jaarg. 1919 kol. 2-4, 32 en 64-57, en jaarg. 1922 kol. 77-781). Van hetgeen in de laatste jaren is gepubliceerd, heeft de redactie van Nederland's Adelsboek geen gebruik gemaakt ter aanvulling en verbetering van de stamreeks, immers in jaargang 1923 wordt voor het historisch gedeelte, de stamreeks en den uitgestorven tak eenvoudig verwezen naar jaargang 1918. Misschien heeft genoemde redactie ten deze gelijk gehad, want de publicaties der laatste jaren betroffen in hoofdzaak de beweerde riddermatigheid der Wijnbergen's en hebben ten aanzien van de stamreeks niet veel nieuwe feiten aan het licht gebracht, die een herdruk noodzakelijk maakten. Nu echter zonder meer naar jaargang 1918 wordt verwezen, alsof het daar medegedeelde in alle opzichten juist is, meen ik aan al het in dit Maandblad gepubliceerde te moeten herinneren, opdat het niet in het vergeetboek rake. Doch niet alleen daartoe vraag ik hier een oogenblik de aandacht voor het geslacht van Wijnbergen, ik heb daar namelijk nog iets aan toe te voegen.

Den stamvader Sweder van *Wijnbergen*, vermeld in 1402 en 1403, van wien ik in 1919 op kol. 67 mededeelde, dat hij 30 October 1392 als momber zijner vrouw ***Griete*** met het goed te Radeland werd beleend, ontmoette ik onlangs in eene oorkonde van 22 Maart 1397 [2]), die ik van genoeg belang acht om daarvan hier melding te maken. Het is niet zoozeer de inhoud van dat charter — Sweder ***van Wienberghen*** gaat met het Duitsche Huis te Dieren eene ruiling van land „in der Opet" (n.f. onder Angerlo) aan -, die mij daartoe brengt, als wel het feit, dat daaraan zijn zegel hangt. Dit zegel vertoont een wapenschildje met de drie nog heden door de Wijnbergen's gevoerde vijfspakige raderen, hetgeen m.i. verdient te worden vastgelegd, vooral daar wij hier met den stamvader te doen hebben en tot dusverre geene oude zegels der Wijnbergen's zijn gevonden.

Als getuigen treden in deze oorkonde op de buren: ***Johan Grymberts soene, Steven*** Leensekens, ***Werner Vlashecge en Willem ten Rodelande.*** De eerste dezer buren is iemand, die meermalen voorkomt, maar niet steeds onder denzelfden naam. Zijn grootvader van vaderszijde heette ***Johan. Grijs,*** vandaar dat hij ook onder den naam Grijs — deze familie was gegoed onder Hummel-10 — voorkomt, daarnaast echter vinden wij hem ook vermeld als ***Johan van Greeflinchem (Greflichem).*** Naar aanleiding hiervan moet ik doen op merken, dat een geslacht van *Greflichem* reeds in de eerste helft der 14de eeuw te Doesburg woonde. Mogelijk is ***Johan Grijs,*** de grootvader, met eene van *Greflichem* getrouwd geweest. De kleinzoon voerde evenwel niet het wapen van deze familie, doch van het geslacht *Grijs,* t.w. een uitkomenden bok.

[1]) Ik stel er prijs op hier te doen uitkomen, dat ik met bijzondere belangstelling heb kennis genomen van de waardevolle mededeelingen van ons medelid den heer P. M. van Walchren.

[2]) A. R. A.: Nass. Domeinaroh. fol. 912 no. L 1390-1399.

Ook de laatste der genoemde buren verdient eenige aandacht. Zijn naam toch wijst op het goed, waarmede *Sweder* van *Wijnbergen* in 1392 als momber zijner vrouw werd beleend. Te voren, t.w. in 1378, waren daarmede beleend *Willem* van *Bake ende sijn wijff*, en in 1401 en 1402 ontving *Siwart van Wijnbergen, Sweders soon*, het goed tot Radelant of ten Rodenlande[1]).

Ketell.

(XXXVI, 69, 106; XL, 236, 380; XLI, 28, 83, 168).

Van de door Mr. V. L. genoemde Ketell's (XLI, 30) kan ik de volgende bijzonderheden geven.

Volmachten Ned. Betuwe.

Berent Ketel, borger vaandrig der stad Arnhem, geh. met *Geertruyd Sluyter*, kind van wijlen hopman *Dirck Sluyter* en *Anna Pleyster*, verkoopen land in 't kerspel Keeteren. (Afkomstig van de *Pleyster*'s) Oct. 1726.

Burgerboek Arnhem.

23 Aug. 1713 heeft *Berent Ketel*, geboortig van Zutphen, getrouwd aan *Geertruyd Sluyter*, een burgerdochter, den borgereedt afgeleyt.

Schepenprotocollen Zutphen.

4 Sept. 1688 erschenen *Johan Huyberts, Johan Ketel* ende *Johannes Vermeer* ende hebben de erfenisso van haer schoonmoeder *Susanna Meyerincks* wede. *Planten* alsvoor $\frac{1}{3}$ part erfgenaem van wijlen *Maria Meyerincks* in leven huysvrouw van *Wolter Coster, na* stadtreghte verburget.

Uit de volgende inschrijving blijkt *Maria*, „wijlen haer moeye" te zijn.

Willem *Vedderinck* geh. met *Willemken Lebbincks* krijgt ook $\frac{1}{3}$.

6 Maart 1687. *Wolter Coster* en *Maria Meyerinck* hebben 24 Maart 1667 te Zutphen huw. voorw. gesloten.

30 Mei 1667, 5 Dec. 1662 en 10 Febr. 1660 treedt *Berent Ketell*, soms met anderen, als borg op.

1 Mei 1662.

Gerritjen Ketels[2]), wede. zal. *Johan toe Water*, coster en schoolmeester te Warnsfelt, vertoont een extract uit het protocol van het Scholtampt Zutphen van 8 Sept. 1641, waarin zij bij wederz. testament beschikken over hun goederen en huizen in Zutphen, Loghem en Bocholt en waaruit blijkt dat zij 12 Juni 1633 huw. voorw. aangingen (komen niet voor in de gen. toe Water, Wapenheraut 1902).

Doopboek Arnhem, 14 Febr. 1692 *Jan*, zoon van *Jan Hendrik* en *Geertje Aerts Ketel*.

P. M. VAN WALCHREN.

Mij zijn nog de navolgende personen van dezen naam bekend: *Jacob Ketel*, 11-6-1486 te. ..... (vermoedelijk in Drenthe), deze voert als wapen „een dwarsbalk, vergezeld boven van een ster" op zijn zegel met zijnen naam als randschrift aan charter in het Huisarchief Verwolde.

De volgenden voeren als wapen een dwarsbalk:

Elysabeth van Ketel, ob. 1696, de vrouw van *Olivier*

[1]) Zie Geldersoh leenregister, Kwartier van Zutphen, blz. 163, waar eohter voor „Hij" in noot 1 moet worden gelezen: *Sweder van Wijnbergen* (zie Bijvoegsel blz. 1).

[2]) Of deze en de volgende *Ketell*'s ook tot de door mij genoemder hebben behoord, blijkt niet.

v. L.

van Uyttenhove; Roedolph Ketel, 16-4-1642 Schepen van Wijk-bij-Duurstede: *Johan Ketel, 1766* Gildemeester van het St. Eloijgilde te Arnhem; *Barn. Ketel, 1731* als voorgaande; *Barent Ketel, 18-4-1708* Majoor te Batavia, getrouwd met *Jacoba Joncktijs*; *Rijckardt Ketel, 8-5-1726* te Kampen (komt 3-9-1736 als getrouwd met *Geertruit Schimmelpenninck* voor); *Helmig Ketel*, 5-2-*1744* koopman te Rotterdam; *Richard Ketel*, wiens weduwe *Elisabeth Magteld Vestrinck* 3-5-1745 te Kampen woont; en *R. Ketel, 27-6-1696* Schultus te Diever.

Verder vond ik nog zonder wapens:

Elisabeth Magteld Pestrinck, weduwe van den Kampenschen gemeensman *Richard Ketel*, koopt huizen en erven, binnen Kampen gelegen, in 1743 van *Nicolaas Ketel*, Med. doct., wonende te Amsterdam en in 1760 van *Susanna Geertruid Ketel*, wonende te Zwolle, van *Johanna Ketel*, getrouwd met *Henrik Warners*, wonende te Enschede, van *Henrietta Marguareta Elisabet Bruijns*, *weduwe* van den rector *Wolter Ketel*, met haren zoon *Jan Richard Ketel*, wonende te Zwolle, van *Helmig Ketel*, wonende te Rotterdam en van *Judith Kethel*, weduwe van *Floris Seno Bloemendal*, wonende te Rotterdam.

Bernardus Ketel, 26-10-*1750* borgerhopman te Arnhem, getrouwd met *Anna Geertruyt Sluyter*, en ten slotte *Bielle Kettels* en haar man *Phylips van der Nijkercken*, verkoopen 18-11-1585 een huis in de Waterstraat te Zwolle.

MUSCRART.

In het Geld. Utr. Stud. Album (Gem. Arch. Utrecht) 3e deel komt voor *Johannes Ketel1 ex* Dieveren met het volgende wapen : van zi. met een bl. dw. b. Helmt.: een uitk. groene draak met dubbel gespleten roode tong.

VAN DAM VAN HEKENDORP.

Völcker van Soelen.

'Door eenige navorschingen in de kerkboeken van Neuwied en Wesel was het mogelijk de genealogie van de familie *Völcker* eenige geslachten hooger op te voeren dan vermeld in Ned. Patriciaat of bekend aan de familie zelf.

De stamplaats der familie is Trarbach a/d Moesel.

I. *Johann Leonhard Völcker*, uit Trarbach, leerlooier te Neuwied, huwt aldaar 18 Sept. 1690 *Elisabeth Catherina Attendorn*, dochter van den raadsheer Christian A. te Neuwied.

IIa. *Johann Wilhelm Völcker*, geb. Neuwied 18 Mrt. 1706, gest. ald. 30 Jan. 1760, „Hofbäcker", waard in de herberg „zum Karpfen" en raadsheer te Neuwied, huwt ald. 14 Febr. 1731 Marie *Elisabeth Fackert*, dochter van Philipp F. te Neuwied.

III. *Johann Christian Völcker*, geb. Neuwied 1 Dec. 1746, gest. op de Hofstede Gaasperdam in de Bijlmermeer bij Weesp 2 Mei 1820. Huwt Rotterdam 10 Aug. (aanget. 16 Juli) 1796 *Henriette Johanna Hoffman*, geb. Rotterdam 30 Aug. 1764, ged. (geref.) 1 Sept., gest. Hofstede Gaasperdam, begr. Rotterdam 22 Juli 1822 Groote Kerk hoogkoor No. 16. Hij was 16 Aug. 1786 Poorter van Amsterdam geworden en was aldaar koopman onder de firma Gebr. Völcker op de Keizersgracht tusschen de Leidsche straat en de Leidsche gracht in 1802 (in 1787 Fluweelen Burgwal hoek Agnietastraat). De medefirmant was zijn broeder *Johann Elias Völcker*, geb. te Neuwied

11 Juni 1749, welke zich ook te Amsterdam had gevestigd. Den 86 Januari 1796 werd J. C. V. bij publicatie van de Provisioneele Representanten tot lid van het Comité van Algemeen Welzijn aangesteld te Amsterdam, in Mei komt hij voor onder de gekozenen, waaruit de Municipaliteit van Amsterdam moest worden samengesteld (niet benoemd). Hij woonde te Amsterdam op de Keizersgracht no. 43 bij de Utrechtsche straat en bezat de Hofstede Qaasperdam in de Bijlmermeer bij Weesp.

II*b*. *Johann Jacob Völcker,* ged. Neuwied 7 Sept. 1714, begr. ald. 20 Mrt. 1774, huwt *Marie* Elisabeth ..... geb. 1713, begr. Nieuwied 19 Jan. 1764. Hij was bakker te Neuwied en huwt 2° Euphrosine Magdalene Otto.

Uit het eerste huwelijk:

III. *Johann Adolph Völcker,* geb. Neuwied 14 Juli 1743, gest. Wesel 16 Juli 1797, huwt te Wesel 31 Aug. 1763 *Sybilla Maria Gertrud Goll.*

Hun zoon:

IV. ***Johan** Wilhelm Christian Völcker,* geb. Wesel (ged. Luth.) 6 Nov. 1769, gest. Amsterdam 12 April 1822, koopman en lid der firma Volcker en Co. te Amsterdam.; huwt 1° 11 Nov. 1797..... *Catharina Gertrude Michiels,* geb. Utrecht 1 Juni 1767, overl. te Neuwied 16 Nov. 1798, dochter van den Luther. predikant te Batavia Christoffel Miohiels en van Gertrude van Velsen; en 2° Rotterdam 1 Febr. 1802 ***Sophia Frederica** Verstolk, geb.* Rotterdam 16 April 1773, gest. Amsterdam 6 Mei 1839, dochter van Aert Johan, Heer van Soelen en Aldenhaag en van Maria Elisabeth Hoffman (deze was een zuster van bovengenoemde Henriette Johanna H.)

Uit het tweede huwelijk de familie ***Völcker van Soelen,*** zie het Ned. Patriciaat, jg. 1910.

W. J. HOFFMAN J. J.zn.

Van Royen.

In het bezit van den den Heer W. Völoker van Soelen bevindt zich een gouden penning: „Ter Gedachtenisse van de 50 jarige Trouwdach van de H: ***Adriaen van Rooje*** met J: ***Maria van Loo*** den 1 Juny 1681 in den Echtenstaat getreeden."

De keerzijde vertoont: twee armen elkaâr de hand gevend onder een stralende zon. Daaronder twee hellende wapenschilden onder een markiezenkroon. Het mannelijk schild is gedeeld: 1. drie vliegende vogels zonder pooten, 2 en 1; 11. drie hondenkoppen, 2 en 1. Het vrouwelijk schild; rechtsgeschuind; in de rechtsche helft; twee voorwerpen in den vorm van een antiek molenijzer, doch zonder de vierkanten uitholling, geplaatst in de richting van de schuining; in de linkerhelft één dergelijk voorwerp.

Eenige familiepapieren, mede onder den Heer Völcker, geven deze afstamming:

Gysbert Gysberts van Loo en ***Maria de Lange*** hebben eene dochter ***Maria van Loo,*** die 23 Nov. 1741 te Maassluis is overleden. Zij trouwde ***Adriaan van Royen,*** burgemeester van Maassluis. Uit dit huwelijk drie kinderen:

1. ***Gysbert van Royen,*** burgemeester van Maassluis, overl. 15 Dec. 1768. Hij tr. *Helena* ***Bodigom.*** Hunne drie kinderen volgen A.
2. ***Adriana van Royen. Zij*** tr. ***Johan Manschot,*** Secretaris van Maassluis.
3. ***Alida van Royen.***

A. 1. ***Catharina van Royen. Zij*** tr. *Elandus van Staveren,* predikant te 'sGravenhage. (Zie A. N. F. XVI, 330).

2. ***Maria van Royen.*** Zij tr. Mr. *Theodorus Beels,* burgemeester van Brielle. (Zie A. N. F. XVI, 330).
3. *Magdalena* van ***Royen. Zij*** tr. ***Johan Verstolk,*** schepen van Rotterdam. (Zie Nederl. Adelsb. 1918).

J. D. WAGNER.

Deynoot.

(XLI, 62 e.v. en 126)

Er hebben ook ***Deynoot's*** te Vlissingen gewoond. De volgende opgave maakt geenszins aanspraak op volledigheid.

Andries Deynoot werd 26 Sept. 1674 burger van Vlissingen, komend van Gent.

Pieter Deynoot „bij Resolutie van 't Collegie van Wetthe d° 12 Sept. 1721 ontborgert en ontpoortert zijnde werd tot Borger en Poorter deeser Stadt wederom aangestelt gelijk aangestelt word bij deese d". 28 October 1721."

Arnout Deynoot en Leynken Leyns lieten te Vlissingen doopen:

20 Maart 1660 ***Dina.***
10 April 1661 Geieyn.
23 Febr. 1669 Jacobus.

***Pieter** Deynoot* en Elisabet Loymayers j.d. van Middelburg ondertr. te Vlissingen 3 December 1712.

Geleyn ***Deynoot*** en Adriana Nosse ondertr. te Vlissingen 4 Juni 1716.

Aanteekeningen Vrouwe Lambrechtsen: 26 Mei (ondertr. 15 April) 1744 tr. Lieven de Ruiter j.m. en Sara ***Deinoot*** j.d. beide v. Vliss., zij woont in de Korte Noordstraat. Z. W. Simon Pilletier Oom. H. W. Adriana Nosse Moeder.

C. A. VAN WOELDEREN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Aylva (van). (XL, 273, 343, XLI, 126). In d'Ablaing's Wapenboek van de Ridders van de Duitsche Orde, Balije van Utrecht, komen voor de kwartieren van *Ulbo Jan van Aylva* († 1760), zoon van ***Ernst van Aylva*** en ***Elisabeth*** des H. R. Rijks Barones ***van Aylva,*** welke laatste eene dochter was van den bekenden generaal en admiraal ***Hans Willem van Aylva.*** Het wapen van dezen laatstgenoemde wordt afgebeeld als volgt: gevierendeeld, 1. in blauw een zilveren roos, vergezeld boven van een gouden ster, onder van een gouden lelie (*Aylva*); 2. in blauw een springende zilveren eenhoorn; 3. in blauw een omgewende zilveren gans met opgeheven vlucht; 4. in blauw een rechtopstaand zilveren zwaard met gouden gevest, in het schildhoofd vergezeld van drie zilveren rozen, 1 en 2; in een rood hartschild een klimmende en aanziende zilveren leeuw. Het vierde kwartier is ***Meckema,*** Hans Willem's grootmoeder van vaderszijde; maar welke zijn de andere kwartieren? En was dit het wapen dat H. W. geregeld heeft gevoerd? Zijn er geen brieven van dezen bekenden krijgsoverste bewaard gebleven, waarop zijn zegel is afgedrukt?

's-Gr. B. v. B.

Bonnet. (XL **386,** XLI, 39). Omtrent de afstamming dezer familie vond ik eenige uitvoerige aanteekeningen in het trouw- en doopboek der Waalsche Kerk te Nijmegen.

Aldaar vond ik: „Il y a promesse de mariage entre le sieur *Daniel Bonnet*, natif de la ville de Courtaison dans la principauté d'Orange, lecteur et chantre en la présente église de Nimègue d'une part et demoiselle ***Catherine de Berdt*** habitante de la prescrito ville de Nimègue d'autre. 1re annonce a été publiée le 4 Juin 1684 style n. et le mariage a esté bénit à Leyde le 28 Juin 1684." Uit dit huwelijk vond ik gedoopt te Nijmegen :

a. „28 Juin 1686 style vieux, *Louis Henri,* né le 23 Juin 1686 a esté préeenté au Saint Baptème par le dit Bonnet père et demoiselle ***Gradiine Harnen*** veuve de *Marc de Berdt,* mère de la dite Catherine de Berdt son épouse."

b. Susanne, geb./ged. 11/16 Febr. 1687.

c. *Marc*, geb./ged. 29 April/1 Mei 1688.

d. Daniel, geb./ged. 27/29 Dec. 1689. Deze was cadet onder den majoor Dudenberg en huwde geref. Nijmegen 26 Oct. 1711 met *Gudia Arents*, waaruit aldaar 8 kinderen gedoopt werden.

Daniel Bonnet Sr. had waarschijnlijk een broer. Wanneer men de namen hunner kinderen vergelijkt, wordt dit zeer waarschijnlijk. Zijne huwelijksinschrijving luidt:

„*Alexandre Bonnet*, lecteur et chantre de l'église Wallonne de cette ville, fils légitime et naturel de feu ***Louis Bonnet***, lecteur et chantre de 1' église de Courtaison dans la principauté d'Orange, et demlle *Susanne* ***Serre,*** ses père et mère, d'une part et demlle ***Gertruy*** *Noot*, fille légitime et naturelle de sieur ***Guillaume Noot*** et demlle ***Marguerite Pigeoo,*** ses père et mère, habitante de la présente ville de Nimègue d'autre part. ... le mariage a esté bénit à Nerbos (Neerbosch) le 12 Mars 1693." Hieruit werd gereformeerd ged. :

a. ***Louise,*** ged. ***20*** Dec. 1693, getuige Daniel Bonnet en Marg. Pigeoo,

daarna weder Waalsch gedoopt:

b. ***Jean Louis,*** geb./ged. 16/18 Maart 1696,

c. ***Guillaume,*** geb./ged. 10/11 October 1699,

d. Susanne, geb./ged. 21/23 December 1703,

en ten slotte weder gereformeerd:

c. ***Johanna*** *Margaretha*, ged. ***13*** Januari 1'713.

In het lidmatenboek der Gereformeerde Kerk te Nijmegen vond ik aangenomen als lidmaten op belijdenis, op :

20 Dec. 1713, *Daniel Bonnet*,

7 April 1708, ***Marcus*** *Bonnet*. Deze laatste vertrok met att. naar Utrecht 24 Aug. 1710, waaruit we mogen besluiten dat hij identiek is met ***Marcus*** *Bonnet*, gehuwd met ***Maria Versteeg*** en deze dus een zoon is van *Daniel Bonnet* en ***Catharina de Berdt,*** te meer daar bij Marcus Bonnet als woonplaats staat opgegeven „Koornmarkt" zijnde dit ook de woonplaats geweest van Daniel Bonnet en Cath. de Berdt.

Druten. ***C.*** W. VAN DAM.

Borch (van der). (XLI. 160). Op het gemeente-archief te Breda vond ik hieromtrent:

Benjamin van der *Borch*, overl. Breda 28 Dec. 1804, huwt 1°. te Breda op att. 's-Gravenhage Juni 1769 *Carolina Jacoba* baronesse v. *Wassenaer*, overl. Breda, 28 Maart 1789. Hij huwt 2°. Rotterdam Juni 1790 met Jonkvr. *Herbertina* ***van der Heim,*** dr. van Mr. *Jacob* en Vrouwe ***Maria. Arnoudina Gevaerts,*** op de Wijnhaven, ged. R'dam 28 April 1760, overl. Breda 12 Jan. 1801. De aanteekening te Breda geschiedde in de Geref. Kerk:

Juni 1790 en in de Waalsche Kerk hadden de 3 afkondigingen plaats 3, 13 en 20 Juni 1790.

Van ***Lucas*** *Willem* ***Philip*** baron ***van*** der ***Borch*** is in Breda niets te vinden, noch in het Geref., noch in het Waalsch trouwregister. De fam. ***van*** *Goor* is in Breda zeer talrijk, doch in het Geref. doopboek kwam de vrouw niet voor. In het Waalsch trouwboek staat telkens als ouderling vermeld „***van Goor***". Degemeente-archivaris was zoo vriendelijk om in het doopboek der Waalsche Kerk haar geboorte na te zoeken, van welk onderzoek het resultaat mij nog niet bekend is. Wellicht is op de „Bibliothèque Wallonne" te Leiden omtrent hen meer te vinden.

Druten. ***C.*** W. VAN DAM.

Borch (van der). (XLI, 160). ***Lucas Willem Philips*** *ir. d. B.,* geb. Zutphen 1738, overl. Hondsdonk (Ginneken) 16 Juni 1820, huwt Zwolle 8 April 177 1 ***Johanna Helena*** *Gustava de Famars*, ged. 28 Maart 1763, begr. 28 Maart 1774, dochter van Jan Willem en Machteld Geertruid Vriesen, hertrouwt ***Françoise Agneta van Gool.***

Benjamin v. d. B., geb. 12 Nov. 1741, overl. Breda 38 Dec. 1804, huwt 2° Rijswijk 21 Juni 1790 ***Herbertina*** *van der Heim,* geb. Rott 22 April 1760, overl. Breda 12 Jan. 1801, dochter van Jacob en Arnoldina Gevaerts.

's-Gravenhage. ***C.*** J. POLVLIET.

Borch (van der), (XLI, 160). In protocol n° 41 van notaris Isaac Valeton in het gem. archief te Rotterdam vonden wij ***Benjamin van der Borch, 16-4-1801*** te Breda als weduwnaar van ***Herbertine*** van ***der Heim.*** Deze laatste is dus vóór 16 April 1801 gestorven.

Het wapen van dezen ***Benjamin*** is: „3 kraaien".

DOG. BUR.

Bouquet. ***Louis Bouquet,*** generaal van Zwitsersche troepen in Statendienst, tr. ***Marie Sophie*** *Bergier.* Wie kan mij geboorte-, trouw- en sterfdata mededeelen, alsook iets betreffende hunne voorouders ?

's-Gravenhage. ***C.*** J. DE BRUYN KOPS.

Over de familie ***Bouquet*** is een en ander te vinden in L. C. J. A. de Vogel, Geslachtsregister der familie de Vogel en de daaraan vermaagschapte geslacht&, 1878 (aanwezig in de bibliotheek van het genootschap, alwaar echter deze ***Louis Bouquet*** niet voorkomt).

DOC. BUR.

Braems. (XLI, 40). Zie: Navorscher 1863 p. 91/2; N. N. Biog. WdB. IV 280. Verder vond ik:

Amsterdam 12.7.1608 inget. :

Jan *Braems*, ***v.*** Dover in Engeland, o. 27, geen ouders, br. *Jasper*, en

Abigael ***van Harinckhouck, v.*** Sandwich, o. 22, va. Antonie, m. Abigael Witz.

Amsterdam (Nieuwe Kerk) 4.11.1612 ged. :

Daniel ***Braems (ex*** Jan X Abigael Braems).

Amsterdam (Nieuwe Kerk) 17.2.1619 ged. :

Pieter Braems (ex Jan × Abigael Braems).

Amsterdam (N. Z. Kapel) 11.8.1687 begraven :

Maria Paviljoen (in het graf le Maire).

Amsterdam (Nieuwe Kerk) 19.12.1689 begraven *Daniel Braems.*

Hij liet na 6 kinderen: ***Maria,*** *Abigael*, ***Sara*** Clara, ***Antonio en Johannes.***

Amsterdam 19.3.1699 inget. :

Jan van der Burgh, v. Amsterdam, makelaar, o. 30, ouders dood, en

Clara Sara Braems, v. Batavia, o. 18, ouders dood. *Amsterdam.*

A. B. VAN DER VIES.

Brakell (van). (XLI, 160).

1. ***Johan van Brake11 van Kermestein*** (overl. 8 Juli 1680) huwt 17 Juli 1560 ***Johanna wan Meerten*** (overl. 22 April 1600).

11. ***Lodewijk v. B. v. K.*** huwt ***Catharina Tempier*** (overl. Nijmegen 16 Juli 1600), dochter van *Gerhard en Helena* van *den Bosch.*

111. ***Johan v. B. v. K.*** (overl. 27 Maart 1661) huwt 1616 *Henrica Millink* (overl. voor 1662), dochter van ***Jan en Maria Vaeck.***

IV. ***Dirk v. B.*** (overluid Utrecht 3 Mei 1661) huwt ***Wilhelmina van Balveren,*** dochter van ***Adolf en Johanna Elisabeth van Bloemendaal.***

V. ***Elisabeth v. B.,*** huwt 4 Nov. 1670 ***Eusebius Borchard Bentinck.***

Hare kwartieren (Kerk Raalte) :

v. Brake11	v. Balveren
v. Meerten	v. Wees
Tempier	v. Ingenulant
v. d. Bosch	v. Brake11
Millink	v. Bloemendaal
v. Beynhem of Brempt	v. Gruythuys
Vaeck	Vaeck
v. Harderwijk	v. Harderwijk.

's-Gravenhage. *C.* J. POLVLIET.

Brunings. (XLI, 160). Mijne aanteekeningen omtrent dit geslacht geef ik gaarne aan vrager ten gebruike, doch weet niet of het meer is dan Navorscher geeft, aangezien ik dit niet kan nazien.

's-Gravenhage. C. J. POLVLIET.

Cant. (XLI, ***160).*** Ofschoon wij de vraag van den geachten inzender wel niet rechtstreeks kunnen beantwoorden, meenen wij toch, dat hetgeen wij hier laten volgen er toe kan bijdragen, klaarheid in deze zaak te brengen.

Elias, die den Amsterdamschen burgemeester *Reijnier Cant* als zoon van den Enkhuizer *Meijnert Willemsz. Cant* vermeldt, zegt, met verwijzing naar van den Brandeler, dat zijn wapen is „in blauw een gouden hamei" (zijnde 3 verkorte dwarsbalken boven elkaar). Ook volgens de Heraldieke Bibliotheek 1873 pag. 203 is dit zoo.

Eene zuster van dezen Reijnier nl. ***Maritgen*** trouwde volgens Elias met ***Floris Florisz***, waarbij een zoon ***Meijnert,*** geb. 1678, die den naam zijner moeder aanneemt en zich dus ***Meijnert Florisz Cant*** noemt en in 1618 Raad in de Vroedschap van Gouda wordt.

Deze Meijnert Florisz. Cant nu voert als wapen een handschoen met de vingers naar beneden gericht volgens het MS. wapenboekje van Mr. Willem van der Lely in het archief te Delft, die ook in zijn M.S. getiteld „Versameling van Tombes, Sepulturen etc. etc." in de Kon. Bibl. te 's Hage vermeldt, dat dit wapen (nl. de handschoen) met het jaartal 1660 op de familiekapel Cant in de kerk te Gouda te zien was.

Ditzelfde wapen komt voor op de lakafdrukken van ***Fl. Cant*** en diens broeder ***Perceval*** A° 1667 gericht aan Johan de Witt, en op een gebrand glas in het Museum te

Gouda (Catalogus n° 126) waaropvermeld ***Dirk Cant 1666.***

De Goudsche Canten, die afstammen van eene zuster van Reijnier boveng., voerden dus zonder twijfel den handschoen als wapen, maar nu is deze handschoen ook het wapen van ***Roemer Cant,*** in 1666 Burgemeester en Convooymeester te ***Enkhuizen.*** Niet alleen blijkt dit uit Brandt's Historie van Enkhuizen, doch wij hebben daarvan nog zekerder bewijzen en wel 1° den lakafdruk op zijnen brief van 6-6-1669 uit Enkhuizen gericht aan Johan de Witt en het wapen op zijn grafzerk (No. 684 en 685) in de Westerkerk te Enkhuizen, waarop vermeld ***Roemer*** Cant, ob. te Enkhuizen 18-10-1670, getrouwd met ***Dientie Vis,*** ob. aldaar 2-4-1661. Op beide nl. lakafdruk en zerk komt de handschoen als wapen voor.

De Gorinchemsche Canten echter voeren een geheel ander wapen en wel gelijk zoovele in die vischrijke streek gevestigde families 2 zalmen verticaal geplaatst en afgewend en vergezeld van 9 herkruiste kruisjes met spitsen voet.

Aldus is het te vinden in een MS. wapenboekje van Mr. W. van der Lely in het archief te Delft en in een M.S. wapenboek van Jan van Kuijl in het Museum te Gorinchem voor *Nicolaes Pietersz. Kant,* in 1641 en 1646 Schepen dier stad en voor zijne dochter ***Johanna Cant*** in een M.S. wapenboek in de Kon. Bibl. te 's Hage.

Doc. Bua.

Coeverden (van). (XLI, **128).** Dit geslacht voerde als wapen: doorsneden 1 in blauw een liggend anker; 2. in zilver drie sterren (2 en 1). Gevleugelde helm, helmteeken de drie sterren; het behoorde niet tot de adellijke v. Coeverden's.

's-Gravenhage. *C.* J. POLVLIET.

Cotnmelin. (XLT, 162). De heer van der Vies beschrijft het wapen van het geslacht Commelin aldus: „In blauw een gouden dwarsbalk, vergezeld van 3 halve zilveren eenhoorns met gouden hoorns en manen", overeenkomende met de beschrijving, zooals het Armorial Général die geeft.

Inderdaad hebben wij het wapen aldus (zonder kleuren) gevonden op orgineele stukken en wel op de stukken, afkomstig van Mr. ***Johannes Crommelin,*** van 1806 tot **1868** Notaris te Amsterdam (zie kolom 166) en van Mr. ***Joannes Bernardus Commelin,*** 23-9-1761 „Commis fiscaal ter recherche van de gemeene landsmiddelen in West Friesland van het Noorderquartier." (Zie kolom 156).

Doch in de „genealogie van het oud geslacht van Neck", te vinden in het Archief te Amsterdam, komt het wapen voor van ***Abraham Commelin,*** den man van ***Jaepje Spieget*** (zie kolom 163) en dat wapen vertoont niets anders dan 3 halve eenhoorns, terwijl in de wapenboeken van den Heer C. A. Rethaan Macaré is te vinden het wapen van ***Jan Commelin***, den man van ***Catharina Jansdr. Valkenier*** (zie kolom 152), welk wapen vertoont: „in blauw 3 zilveren eenhoornkoppen". In deze 2 oudere wapens dus mankeert de dwarsbalk.

Is dit inderdaad zoo, m.a.w. komt in het wapen oorspronkelijk de dwarsbalk niet voor, of geven de 2 laatst aangehaalde bronnen het wapen niet juist weer?

Dit zoude met *origineele* oude wapenafdrukken vast te stellen zijn. Is iemand daartoe in staat 2

Doc. BUR.

Echten (van). (XLI, **162).** *J. J. A. van Echten,* geb. Kampen 12 Maart 1735, ov. Kampen 18 April 1791, huwt vóór 1760 *Barthold Jan Eekhout.*

's-Gravenhage. C. J. POLVLIET.

Egmont (Graven van). (XLI, 162). Men leest in Dict. of Nat. Biography in voce: Perceval, *John:*

„on *2 Nov. 1733* he (John Perceval) presented a memorial to the king from the Irish peers protesting against their exolusion from the ceremonies connected with the then approaching marriage of the Princess Royal with William prince of Orange, and on the 6th of the same month was created *Earl of Egmont* in the peerage of Ireland. Though Egmont claimed to be descended from the same stock as the famous Egmonts of Flanders, the title of this earldom was undoubtedly taken from a townland of that name in the parish of Churchtown in the County of Cork, where Burton House, the Irish residence of the Percevals, was also situated".

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Ermel (van). (XLI, 162). *Arnoldus van Ermel,* geb. 12 April 1710, student Harderwijk 1728, staat ingeschreven als „Arnoldus ab Ermello Harderov.", predikant 1736 Doornspijk, 1755 Kampen, overleden Kampen 7 November 1777.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Ermel (van). (XLI, 162). Ds. *Arnold van Ermel,* geb. April 1710, beg. Kampen, zoon van .... en *Mysje* van *der Hart,* dochter van *Arent* en *Cornelia Petersen.*

's-Gravenhage. C. J. POLVLIET.

Geveke, Hoe is het wapen van eene familie *Geveke,* waartoe o.a. behoort *Hendrikus Lodewijk Christiaan Geveke,* in 1830 apotheker in Noord-Holland, die in Suriname overleden is ?

Amersfoort. KITS NIEUWENKAMP.

Grand. Welk wapen voerde *Jean Baptist Grand,* lid der Rotterdamsche firma Grand & Co., overleden te Rotterdam 9/12 1810, wiens dochter *Marie Dorothée Jacobine* 28/8 1811 aldaar trouwt met den zeeofficier *Adrianus Laurens Maas,* adjoint van Admiraal Ruysch?

Rotterdam. MUSCHART.

Groot (de). (XXXIII, 313, XLI, 42, 91). In Navorscher 1913 vinden wij op pag. 210 de beschrijving vàn een 18e-eeuwsch schepenzegel uit Asperen „*de Groot*", vertoonde een *dravenden* eenhoorn" en als helmteeken een vlucht.

Wij vonden nog de zegels van *Frans Cornelis de Groot,* in 1769 Schout van Ooltgensplaat en van *Antoni de Groot,* 17/1 1797 te Heukelum, beiden voerende een *springenden* eenhoorn, welke bij Frans met de achterpooten op een grond rust en in een groen veld is geplaatst.

Doc. BUR.

Gutberlet. *Heinrich Gutberlet,* geb. te Hersfeld in Hessen in 1672, was successievelijk rector te Herborn (1612), te Hamm en eindelijk vanaf ± 1627 te Deventer, alwaar hij 27 Maart 1635 overleed. Waarschijnlijk was een achterkleinzoon van hem: *Tobias Gutberlet,* een bekend oudheidkundige en directeur van de Bibliotheek te Franeker, geb. Leeuwarden ± 1674, overl. Franeker 8 Jan. 1703,

Voor de familie *Gutberlet* in de Nederlanden een wapen ? Hoe was dit en bestaan er portretten van voornoemden *Heinrich Gutberlet ?*

Berlijn-Liohterfelde. Dr. STEPHAN KEKULE v. STRADONITZ.

Hemert (Dubbels van). (XL 167, 198; XLI, 162). Over deze familie kan ik het volgende mededeelen:

1. *Jan Jansz. van Hemert.,* geb. 12 Maart 1617., ov. 28 Mei 1666, tr. 16 Juni 1655 *Johanna Susanna* van *Aken, ov. 23* Juni 1693, dr. van *N.* en *Aaltje Vroese.*
   Uit dit huwelijk:
   1. Paulus, volgt 11.
   2. *Adrianus,* geb. 20 Aug. 1660, ov. 4 Mei 1679.
   3. *Gerrit,* volgt IIbis.

11. Paulus *van Hemert,* geb. 9 Maart 1658, ov. 21 April 1728, tr. 19 Juni 1678 *Jacomina van Leeuwen, ov. 12* Aug. 1736.
   Hieruit:

III. *Gerardus* van *Hemert, geb.* 6 Sept. 1685, ov. 6 Nov. 1748, tr. 24 Sept. 1730 *Adriana Goedeman, ov. Nov.* 1798, uit welk huwelijk : *Jacomina van Hemert,* geb. 17 April 1734, ov. 20 Juni 1800.

11 bis. *Gerrit van Hemert,* geb. 21 Nov. 1662, ov. 3 Nov. 1724, tr. 1° 14 Dec. 1693 *Elisabeth Benier,* ov. 16 Sept. 1696; 2° 25 Dec. 1702 *Elisabeth Bleikvelt, ov.* 19 April 1714; 3° 28 Juli 1716 *Hester van Roon, ov. 6* Aug. 1718.
   Ex 1":
   1. *Gerardus,* volgt III.
   Ex 2ª:
   2. *Elisabeth,* geb. 31 Dec. 1703, ov. 17 Oct. 1732, tr. 27 Aug. 1727 *François van Eynden, ov. 14* Jan. 1744.
   3. *Paulus,* volgt IIIbis.
   4. *Susanna,* geb. 15 Jan. 1707, ov. 23 Sept. 1743, tr. 19 Mei 1726 *Petrus van de Kasteele.*

III. Ds. *Gerardus van Hemert,* geb. 12 Jan. 1698, predikant te Helvoirt, Voorschoten en Middelburg, ov. Middelburg 10 Oct. 1769, tr. 27 Nov. 1722 *Anna Dubbels,* uit welk huwelijk :
   1. *Josinn.*
   2. *Frans,* geb. 27 Dec. 1732.
   3. Mr. *Jacob Hendrik,* Raadsh. H. Raad, geb. Middelb. 1729, ov. Haag 7 Aug. 1780, tr. 1° *Hillegonda Wilhelmina Cours,* 2° *Anna Lamb. v. Neck, ov.* Hoorn 13 Nov. 1777, dr. van Mr. *Abraham* en *Catharina Aleida Tromer.*

IIIbis. *Paulus van Hemert,* geb. 1 Nov. 1706, ov. 1 Feb. 1774. tr. 6 April 1727 *Aletta Anna Alblas, ov. 22* Nov.' 1776.
   Uit dit huwelijk:

IV. Ds. *Paulus van Hemert,* geb. Rotterdam 6 Sept. 1731, predikant te Babyloniënbroek (1764), Maartensdijk (1767), Steenbergen (1771), ov. Steenbergen 9 Jan. 1786, tr. ± 1764 *Petronella Margaretha de Sterke,* geb. 18 April 1731, dr. van Gregorius en *Willemina Cornelia van den* Berg.

Adriana Elizabeth Dubbels van Hemert, gehuwd met *Gerard Willem Fritsius,* zal eene kleindochter zijn geweest van bovengenoemde Ds. Gerardus van *Hemert* en *Anna Dubbels.*

's-Gravenhage. C. J. POLVLIET.

Herweyer. (XLI, 162). Uit eene collectie borgstellingen in het Rijksarchief te Zwolle blijkt, dat ***Gerhard Herweyer***, 14-9-1780 ontvanger is van 'het vuurstedengeld te Kampen. Den vierden van die maand is hij nog minderjarig. Zijne zuster ***A. G. C. Herreweyer*** (sic) is getrouwd met ***Joost Christiaan Evers,*** hunne in 1780 reeds overleden moeder heette *A. G. Meyer.*

Doc. Bur.

Koendrink. Gevraagd wordt het wapen der Overijsselsche familie ***Koendrink,*** die zich later te Amsterdam vestigde.

De naam komt ook voor als ***Koenderink,*** *Coendring*, ***Coendrink*** en *Coendrings.*

Amersfoort. Kits Nieuwenkamp.

Korthals. (XLI, 92, ***130).*** Uit het antwoord van den Heer van Dam in kolom 130 blijkt, dat de bruidegom van S. 1. van der Hoop was ***Willem Hendrik Korthals,*** „j.m. van Niemantsvriendt in Sliedrecht, wonende te Lijden".

In verband hiermede is het opvallend, dat wij in protocol 864 van den notaris Bartholomeus van der Star te Dordrecht vonden Cornelis *Hendriksz.* ***Korthals,*** 2/1 ***1763*** schipper en borger van Dordrecht, broeder van *Willem* ***Korthals,*** capiteijn ten dienste van den stapel en bailliu van Wijngaerde, wonende op Sliedregt."

Het lijkt ons niet onwaarschijnlijk, dat de bruidegom ***Willem Hendrik*** de zoon was van den bailliu ***Willem Korthals.*** En mocht dit inderdaad zoo zijn, dan zullen de Dordtsche Korthalzen wel allen in dit verband in aanmerking komen. In de notarieele protocollen te Dordrecht zijn er velen te vinden, o.a. ***Hendrik*** *Korthals* (de vader van de zooeven genoemde gebroeders *Cornelis* en ***Willem 3)*** 27/9 1747 beurtschipper van Dordrecht op Amsterdam, getrouwd met *Keresia Quack.*

Doc. Bur.

Luderus. Welk wapen voerde *François* ***Luderus,*** koopman, geb. te Amsterdam 20-11-1800, zoon van ***Frederik*** en *Petronella* ***Jacomina van Hoven***?

Amersfoort. Kits Nieuwenkamp.

Meer (van der)-Tessemaker. (XLI, 130). Cornelis van ***der Meer,*** auditeur rekenkamer van Holland (zoon van ***Frank*** en **Maria** ***Graswinckel),*** overleden 's-Gravenhage 16 Dec. 1696, huwt aldaar 21 April 1667 ***Anna Maria Teschemaker*** (dochter van ***Rutger en Maria Steur).*** Hunne dochter ***Aletta Cornelia,*** geb. 's-Hage 20 Feb. 1689, overl. Voorburg 11 Febr. 1729, ondertr. Voorburg 26 Dec. 1707 Mr. ***Frans*** *Bowier.*

's-Gravenhage. *C.* J. Polvliet.

Olde (de). Hoe is het wapen van eene Overijsselsche familie ***de*** *Olde*, ook wel *d'Olde* of ***de*** Oude geschreven, die in de 18e eeuw te Hasselt voorkomt.

Amersfoort. Kits Nieuwenkamp.

Reverhorst (van). (XLI, 165). [1]) Het betreft hier klaarblijkelijk het servies van Mr. ***Theodoor van Reverhorst*** (1706—1758), zoon v. Mauritius v. R. en Emerentia

[1]) Met meer of minder bijzonderheden kwamen dergelijke antwoorden mede in van de leden D. G. van Epen, R. T. Muschart, W. M. C, Regt en M. G. Wildeman.

Schrevelius, lid van den Raad v. Justitie te Batavia, waarvan meer bijzonderheden te vinden zijn in de Wapenheraut V bl. 77. Het is een Leidsche familie.

Doc. Bur.

Scriverius. (XLI, 167). Mr. ***Daniël Scriverius was*** ontvanger van Salland van 1748-1764. Blijkens Resol. van Ridd. en Steden van Overijse1 d.d. 1 Febr. 1748 vertoonde hij op dien dag zijne commissie als ontvanger van Salland voor den tijd van 6 jaren, welke hij van den Stadhouder had ontvangen en gedateerd was 26 Januari 1748. Na de betreffende eeden te hebben afgelegd, werd hij tot het ambt toegelaten. Blijkens Resol. van de Gedept. der Staten van Overijsel van 1 April 1764 werd Berent van Marle als opvolger van *Scriverius* toegelaten. De commissie van van Marle was van 23 Febr. 1754.

Zwolle. D. P. M. Graswinckel.

Vlaming-Calkoen. Volgens de Genealogie de Stoppelaar door Vorsterman van Oyen zou *Daniel* ***de Stoppelaar Guiljamsz.*** trouwen met Sara ***Vlaming,*** dochter van ***Pieter en Wijnanda Calkoen.*** Een huwelijk tusschen de twee laatstgenoemde personen heeft plaats gevonden te Haarlem op 17 Febr. 1706, terwijl het huwelijk van *Daniel* ***de Stoppelaar*** met ***Sara Vlaming*** moeilijk later kan worden gesteld dan 1640. Als Sara dus werkelijk een dochter was van een echtpaar Pieter Vlaming × Wijnanda Calkoen, moeten er twee paren van die namen bestaan hebben. Bovendien komt onder de 14 kinderen uit het in 1706 gesloten huwelijk geen *Sara* voor.

Is dus de opgave van V. v. 0. wel juist? En is ook hooger op de door hem gegeven stamboom der ***de Stoppelaar's*** wel te vertrouwen ?

Groningen. J. F. van Bemmelen.

Vyvyan. Kan men bewijzen bijbrengen voor de volgende veronderstelde stamreeks:

Johan Vyuyan (zoon van N. N. en N. N., officier?) huwt te? den? ***Anna Catharina*** *Sa(u?)nderson* (dochter van kapitein *Robert Sa(u)nderson* en ***Elisabeth de*** *Viry* † ***Den*** Bosch 1646), geb. te? den?, overl. te? den?, waaruit waarschijnlijk:

1. *Hannibal* ***Vyvyan,*** geb. te? den?, overl. te? den?, tr. te? den? ***Johanna Wilhelmina van Stralen,*** dochter van ***Albert(?) v. Str.*** en N. N., waaruit ***Jan,*** geb. 1696, ***Hendrik Nicolaas,*** geb. 1700, **Henrica,** geb. 1701, ***Anna*** *Catharina*, geb. 1703, allen te Zbommel.

2. ***Cornelia*** *Vyvyan*, geb. te? den?, overl. te? den?, tr. te? den? *Hendrik van* ***Stralen,*** broeder van de voorgaande en secretaris van Zaltbommel, waaruit **K.K. geb. te Z.B. in 1698** ***(Anna Catharina van Str.)*** en 1700.

3. (waarschijnlijk:) kapitein *Robbert* ***Vyvyan,*** **geb. te?** den?, overl. te? den?, die hulder is op 8 Oct. 1696 bij eene beleening in het Munnikenland (Bomm. wd.) (Geld. Leenreg. Nijm.) van zijne vrouw *Antonia Hesseis,* dochter van Ds. ***Hessels*** (te Gorinchem) en *Geertruyt Leveston*, geb. te? den?, overl. te? den?, getrouwd te? den?

B. ***v.*** D. v. H.

Waal (de). (XLI, 136, 167). Te Utrecht zijn gedoopt:

a. in den Dom, 20 Maart 1709 ***: Cornelis,*** zn. v. ***Gerrit de Waal*** en ***Mechtelt Wedding;***

b. in de Buurkerk 10 Maart 1717: ***Willemina,*** dr. ***v. Jan van Eepen en*** *Margaretha Sluymer*, ***won. op de*** „oude Gratt" bij de Weertpoort;

en werd aldaar ingeschreven het huwelijk van *Cornelis* ***de Waal,*** won. te Vianen, en ***Wilhelmina van Eepen, jd.*** aan de Waardpoort, op 9 April 1741, voltrokken 23 April 1741 in de Janskerk te Utrecht,

Uit het huwelijk de Waal-v. Eepen werd te Vianen gedoopt 26 Maart 1742 een zoon ***Gerardus de Waal.***

Cornelis ***de*** *Waal* huwde 2° te Vianen 10 Oct./3 Nov. 1754 met *Anthonia Croese*, dr. van ***Jan*** en ***Elisabeth Bosman,*** geb. Vianen 19 Maart 1722, waaruit te Vianen zijn gedoopt:

a. *Machtelina*, ged. 3 Aug. 1766, jong gestorven.

b. ***Elisabeth,*** ged. ***25*** Juli 1756, met att. naar A'dam vertrokken 13 Juni 1774.

c. *Machtelina*, ged. ***24*** Nrt. 1768, met att. naar A'dam vertrokken 12 Sept. 1785.

d. ***Gerarda*** *Jacoba*, ged. 1 Mei 1760, met att. naar Groningen vertrokken 26 Maart 1815.

e. ***Jucoba*** *Gerrelda*, ged. 6 Juli 1761.

f. ***Jan,*** ged. 18 Dec. 1763.

Druten. ***C.*** W. VAN DAM.

Waal (de). (XLI, 167). Amsterdam inget. 7.4. 1770: ***Gerardus de Waal, v.*** Vianen, 0.28, va. *Cornelis,* en ***Magdalena Geertruida*** *Hartman*, ***v.*** Amsterdam 0.32, va. ***Abraham.***

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Wachmans. Op de in 1836 te Utrecht gedrukte naamlijst van genealogieën, bijeenverzameld door Nr. Reynier van Heemskerk Reiniersz., komt ook de naam *Wachtmans* voor. Dit geslacht, dat te Breda in de stadsregeering zitting had, heeft zich tijdens de Spaansche troebelen over Antwerpen naar Amsterdam verplaatst, waar het o. a. aan de familiën ***Coymans*** en *Sautijn* vermaagschapt was.

Is een onzer leden wellicht in het bezit van genealogische gegevens over deze familie?

's-Gr. B. v. B.

Westrik. (XLI, 136). Het eenige ons bekend0 wapen *Westrik* is datgene, dat ook het Armorial Général beschrijft, nl. de keper met de 3 lelies. Het Armorial echter zegt, dat het is „in goud een blauwe keper, vergezeld van 3 zilveren lelies met afgesneden voet." Wij vonden echter op brieven van ..... *Westrik*, lid der firma Munch en Westrik te Amsterdam (vermoedelijk bankiers) o. a. d.d. 6/1 1777 en 4/5 1777 de keper duidelijk zwart aangegeven, de lelies gewoon, dus niet met afgesneden voet en als helmteeken een lelie.

Zonder wapen vonden wij nog in het Rijksarchief te Zwolle een brief van ***H.*** *Westrik*, 9/5 1780 Gerichtschrijver van Hasselt. Doc. Bur.

Wiegel-Pelgrim. (XL, 294, XLI, 135). Inderdaad vond ik te Vuren het huwelijk der echtelieden ***Johan Rudolf Wiegel*** en ***Maria Geertruy Pelgrim*** op 26 Dec. 1798, beiden won. te Vuren en geboren te Leerdam. Tusschen de jaren 1791-1801 noteerde ik aldaar verschillende personen van den naam Pelgrim, allen afkomstig uit Leerdam, o.a. :

Aangeteekend te Vuren 8 Mei 1794: ***Anthony Pelgrim*** en ***Johanna Louisa Rens,*** geb. 's-Bosch, won. Leerdam, waaruit dus blijkt dat de naam niet is Reus maar Rens en dat zij niet te Vuren woonde, zooals de huw. act0 te Leerdam vermeldt.

De registers te Vuren vermelden over de vroegere jaren geen leden der familie ***Pelgrim:*** Zeer waarschijnlijk is dus het overige te Leerdam te zoeken.

Druten. ***C.*** W. VAN DAM.

Woesthoff. Welk wapen voerde ***Gerrit Anthoni*** *Woesthoff*, gedoopt te 's Gravenhage 22/11 1747, getrouwd aldaar 9/5 1773 met ***Helena*** *Fellekes*, waarbij ***Clara Maria,*** gedoopt aldaar 7/3 1784 en getrouwd aldaar 29/6 1806 met *Johannes* ***van Renesse?***

Rotterdam. MUSCHART.

Onbekende wapens. A. Tijdens de excursie trok de aandacht der leden:

I. Te Buren een gevelsteen van 1633 met het wapen: gedeeld ***a.*** in zilver een omgewende zwart0 leeuw, ***b.*** in rood 3 zilveren visschen, schuinsrechts geplaatst.

II. In de schuur in het bosch van Marienweerd een grafsteen uit de 16de eeuw voor den abt ***Petrus*** *Zuren* uit Zutfen met de vier wapens: 1° een breedarmig kruisje vergezeld van een uitgetand schildhoofd. Dit zal *Zuren* zijn, aangezien het, wapen ook voorkomt op den kazuifel. 2° beladen met 2 palen: 3° een dwarsbalk beladen met een appel (of een hart?); 4° 3 klaverbladen.

Welke zijn deze wapens ?

V. W. G. F.

Onbekende wapens. B. Een driekantig cachet vertoont de volgend0 wapens:

1. (Zeer rococo gesneden:) rechts geschuind, boven gerechterschuinbalkt in vier stukken van rood en zilver, onder geheel zwart.

2. Hetzelfde met, als helmteeken een staande figuur in lang gewaad met schouderstuk (monnik?), het hoofd omwonden met een band, waarvan de lang0 einden uitwaaien.

3. Alliantie-wapen, A. hetzelfde als de vorige, B. gevierendeeld: 1 en 4 van blauw (zwart?) met een klimmenden leeuw houdende in één van de voorpooten een ketel of mand met beugel; 2 en 3 van rood met een voorstelling, die het meest gelijkt op een auerhaan met opgeheven vlucht, zittende op een horizontale stok, waaraan een ring hangt (die stok zou ook een doorsnijdingslijn kunnen zijn en dan de vogel uitkomend).

Van wie zijn di0 wapens?

B. ***v.*** D. v. H.

Onbekend wapen. C. Op een geschilderd portret komt het navolgende wapen voor: „gedeeld: 1. In zilver 3 omgewende zwarte zwijnskoppen, vergezeld in het schildhart van de zwart0 hoofdletter W; 11. in blauw 3 gouden kookpotten". Ruitvormig schild. In de andere hoek staat te lezen Aetatis 18 ano 1696. Het portret is door mij geërfd uit den boedel van mijne in 1918 overleden nicht C. G. J. van Hoogstraten. Weet iemand van wie dit wapen kan zijn?

Arnhem. J. S. F. VAN HOOGSTRATEN.

Onbekend wapen. D. In de kerk te Buren ligt een gebroken grafzerk, waaraan meerdere stukken ontbreken. Hierop ziet men het navolgend wapen: „gedeeld: I een dwarsbalk 11 een smalle dwarsbalk over een gekroonden leeuw heengaande." Helmteeken: een zittende gehalsbande hond. Het randschrift luidt: „Hier leit begraven Cornel .... den 26 Juli A° 1604."

Ligt hier soms iemand van het geslacht *van Wees* begraven?

's-Gravenhage. A. P. VAN SCHILFGAARDE.

Onbekend wapen. E. Een losse lakafdruk vertoont het navolgende wapen: „gevierendeeld: 1 en 4, 14 bolletjes, gerangschikt 4 in schuinlinksche rijen, waarvan de eerste 2, de 3 overige rijen elk 4 bolletjes bevat; 2 en 3 een aanziend gestelde ossekop". Helmteeken: dito ossekop.

Van welke familie is dit wapen?

Zaandam. A. K. VINK.

Wij kunnen de vraag niet beantwoorden, doch merken op, dat de bolletjes in de kwartieren 1 en 4 volgens den lakafdruk, die de geachte vrager ons toezond, den indruk maken, alsof de stempelsnijder daarmede een druiventros heeft willen weergeven.

DOG. BUR.

Onbekend wapen. (XLI, 168). Den 28 Nov. 1286 verbindt Reinald graaf van Gelre (1271—1326) zekere landen tot de huwelijksgift zijner vrouw. Onder de getuigen: ***Henricus de Ghelre***, frater noster en daarop volgende: ***Henricus de Ghelre***, filius Karli; beiden waren toen ridders.

De eerste Hendrik van Gelre is blijkbaar een bastaardzoon van Otto II, graaf van Gelre (1229-1271). Zijn zegel bij de Raadt is: un lion (queue simple), un semé de billettes et une cotice brochant; légende: S. Henrici militis fr(atr)is comitis gelrensis. Wij vinden hem nog bij Sloet steeds als ridder 1262, 1271, 1286 en gesneuveld bij voeringen 1288.

De tweede Hendrik van Gelre Karelszoon komt eveneens als ridder nog bij Sloet voor 1279, 1284 en 1286 en bij van Spaen 1290. Hij zal, zooals Spaen vermoedt, een ***zoon*** van Karel bastaardzoon van Gerhard graaf van Gelre (1207-1229) zijn. Zijn zegel heeft de Raadt: plain, diapré; au chef chargé de trois merlettes; légende: S. Henrici militis de Gelren. In aanmerking genomen dat diapré eene damasceering is, waarvan de middeleeuwsche stempelsnijders zich bedienden om de eentonigheid van een effen oppervlak te verbreken, dan vertoont het zegel het wapen van het geslacht ***Honselaar.***

In het Geldersche leenregister, Overkwartier, vinden wij: dat huys te Honselair voor een Geldersch leen erkent by Hermanno Henrici Caroli et Hermanno ejusdem Hermanni filio, a° 1299. Een en ander geeft van Spaen aanleiding om te zeggen dat Honselaar bastaarden van Gelre zijn. De moeder van Hendrik Karelszoon is mij onbekend.

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Vrijgraafschappen. Wat zijn vrijgraafschappen en zijn hunne territoriale grenzen bekend?

Meynso dictus ***de Heiden,,*** ridder, wordt op 2 Dec. 1317 door den graaf van Ravensberg beleend met het *vrijgraafschap Heiden c. a.*

Johann Diederich von Steinen geeft in zijn Westphälische Geschichte, Lemgo 1765, Deel 1 blz. 1889 een lijst van dertig vrijgraafschappen of vrijstoelen in Engeren en Westphalen, waarop echter niet het bovengenoemde Heiden voorkomt.

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W.AZN.

Graaf, welk woord van denzelfden stam komt als het Grieksche werkwoord γραφειν = schrijven — zie ook ons woord griffen — beteekent in het begin der Middeleeuwen slechts ambtenaar, gewoonlijk belast met de rechtspraak.

Doordat de zoon veelal tot opvolger zijns vaders werd benoemd, ontwikkelde zich het begrip van erfelijkheid van deze functie (9de eeuw). Tegen het eind der Middeleeuwen valt te constateeren, dat het woord graaf — en zoo ook voor de onderscheiding markgraaf, landgraaf en meestal ook burggraaf — van ambtstitel is geworden een familietitel, waarmee allengs ook de niet fungeerende leden dier familie zich noemen. Als in dien tijd de Keizer ertoe over gaat personen in den gravenstand te verheffen, wordt het woord graaf meer en meer standstitel. Toch is het oude begrip ambtenaar in onze taal blijven voortleven nl. bij dijkgraaf, woudgraaf, vrijgraaf, pluimgraaf en hier en daar (o.a. in den Gelderschen Achterhoek) burggraaf. Bij deze functionnarissen is het ambt niet erfelijk geworden en valt een nadere beschouwing dus buiten het gebied der heraldiek in zijn uitgebreidste beteekenis. De vrijgraaf nu is een rechterlijk ambtenaar, zooals die hier en daar in Westfalen en aangrenzende streken van het H.R. rijk voorkomt, wier rechtsmacht „vrij" is van de rechtspraak van den landsheer, in wiens gebied de vrijstoel is gevestigd. Ter completeering zij hier nog toegevoegd, .dat Rijngraaf, Raugraaf en Wildgraaf oorspronkelijk ook ambtstitel, reeds spoedig een familienaam voor resp. drie geslachten is geworden, terwijl de ambtstitel paltsgraaf in de meeste gevallen familietitel werd.

DOC. BUR.

INHOUD 1923, N°. 6/7.

Bestuursberichten. — De Excursie. — De afstamming van het geslacht van Reede en de afkomst der bannerheeren van Baer, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. (Met een plaat). — Het geslaoht (van) Motman, door W. Wijnaendts van Resandt. — De gezamenlijke 32 kwartieren van het eohtpaar van Borok-Alberda, door Jhr. Mr. W. G. Feith. (Met een plaat). — Nog eens Hyeronimus van Ysselt, door Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt. — Bijdrage tot de genealogie van het geslaoht Commelin, door A. B. van der Vies. (Slot). — Boekaankondiging: Hildebrandt's Wappen-Fibel. — Korte mededeelingen: Van Wijnbergen; Ketell; Völoker van Soelen; Van Royen; Deynoot. — Vragen en antwoorden: Aylva (van); Bonnet; Borch (van der); Bouquet; Braems; Brake11 (van); Brunings; Cant; Coeverden (van); Commelin; Echten (van); Egmont (Graven van); Ermel (van); Geveke; Grand; Groot (de); Gutberlet; Hemert (Dubbels van); Herweyer; Koendrink; Korthals; Luderus; Meer (van der)-Tessemaker; Olde (de); Reverhorst (van); Scriverius; Vlaming-Calkoen; Vyvyan; Waal (de); Wachmans; Westrik; Wiegel-Pelgrim; Woesthoff. — Onbekende wapens; Vrijgraafsohappen.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad **verschijnt maandelijks** en wordt **aan de** leden van het **Genootschap** gratis toegezonden.
Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het **Maandblad** en **opgaven** van adresverandering gelieve men te riobten tot den re d **a** IJ t **eur** Mr. TE. B. **VALCK LUCASSEN**, *huize „Sparrenheide", Driebergen.*
De **jaarlijksche** contributie voor het **lidmaatschap** bedraagt *f* **10.—** en voor de loden te **'s-Gravenhage,** die de **wekelijksche** portefeuille ontvangen, *f* **15.—.** Voor **niet-leden** ia het Maandblad verkrijgbaar tegen een **abonnementsprijs van** *f* **10.—** per jaargang.

Correspondentie betreffende het Genootschap gelieve men te **richten** tot den **secret aris** Mr. E. J. **THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP**, *Zijdeweg 9, 's-Gravenhage,* **en** die betreffende de Bibliotheek en de **wekelijksche** portefeuille, soomede aanvragen om exemplaren van vroeger **verschenen Maandbladen**, tot den bibliotheoaris Jhr. Mr. W. **G. FEITH**, *Prinses Mariannelaan* 44, *Voorburg.*
De Bibliotheek van het **Genootschap,** gevestigd Juffrouw *Idastraat* 3, *'s-Gravenhage,* ia voor de leden geopend **iederen** Maandag van **3—5 uur** en op nader met den bibliotheoaris overeen te komen uren.

De redactie van het Maandblad **wijst** er nadrukkelijk **op**, dat zij niet aansprakelijk is voor de **strekking** *of* den inhoud der **onderteekende** stukken.

N°. 8/9. **XLI°** Jaargang. **Augustus/September** 1923.

Bij dit nummer wordt een pleet verzonden, **behoorende bij** het artikel: **„De Heeren** ven **Valkenberg** en hun **wapen".**

BESTUURSBERICHTEN.

Documentatie-Bureau.

(Afd. Portretten).

Teneinde de iconografische documentatie op meer doelmatige en intensieve wijze dan tot dusver voortgang te doen hebben, heeft het bestuur gemeend de leiding dezer **afdeeling** van het documentatie-bureau aan een bijzondere commissie van deskundigen te moeten opdragen. De volgende leden van het genootschap werden door het bestuur bereid gevonden in deze commissie zitting te nemen:

Jhr. Mr. Dr. E. **A.** *VAN* BERESTEYN, *'s-Gravenhage*;
Dr. C. HOFSTEDE DE GROOT, *'s-Gravenhage;*
Mr. **A. STARING**, Dordrecht;
Prof. Dr. W. **VOGELSANG**, *Utrecht*;

terwijl vanwege het bestuur Mr. E. J. TE. **à** TH. *VAN* DER HOOP — reeds als lid der commissie voor het **doc.-bur.** met het beheer dezer afdeeling belast — ook in de nieuw gevormde commissie zitting zal hebben.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van het lid Mr. J. H. de Vries, te Zutfen.

Adreswijzigingen.

J. L. VAN **BIJLERT** . . . . . *Delft,*
Oude Delft 215A.
E. J. **M. KIELSTRA** . . . . . *Lugano* (Zw.)
Sanatorium «Agra».
K. **G.** W. baron VAN WASSENAER . . *Lugano* (Zw.)
Consulaat der Nederlanden.

Aanwinsten der Bibliotheek.

[Dr. **A.** W. Coster van **Voorhout** en P. M. **van** W **a l c** hr en.] ***Coster*** (Coster van Voorhout, Coster van **Vrijhoeven).** (1923). ***(Gesch. v. d. Schr.)***

[D. K. Welt.] Stamboom van de familie ***Welt.*** ***(Gesch. v. d. Schr.)***

De grafzerken in de **Groote** of Onze Lieve Vrouwekerk te ***Breda.***
(Uitg. 1923 Prov. Gen. K. W. in N. Br.).

Album stud. Acad. *Groningae.*
(Uitg. 1915 Hist. Gen. te Gron.).

J. Vinhuizen en Dr. G. A. Wumkes. **Het avondmaalszilver** in de prov. Groningen 1913.

[**W.** Wijnaendts van Resandt]. Inventaris der huisarchieven op *Oolde* (1923). ***(Gesch. v. d. Schr.)***

Suomen snkututkimusseuran vuosikirja **I—VI** (1917-1922).

Het bestuur maakt bekend, dat het genootschap in verbinding is getreden met:

Suomen Sukututkimusseura, Helsinki (Finsch genealogisch genootschap, Helsingfors).

De Heeren van Valkenberg en hun wapen,

door Mr. E. J. **THOMASSEN à THUESSINK** VAN DER HOOP.

Tot **laudum** tituloa totidemque insignia **virtus**
Quae **tenet aut meruit** connumerare placet
Clivia **sublimis** . . . . . .

Limburg, het land van „'t bronsgroen eikenhout" met zijn ingewikkelde staatkundige geschiedenis, verbergt ook op heraldisch gebied nog veel wetenswaardigs. Op een der maandelijksche bijeenkomsten van ons genootschap mocht schrijver **dezes** eenige beschouwingen geven over het wapen der **heeren** van het kleine doch vermaarde land van Valkenberg, gelegen in het **zuidelijk** deel **onzer**

HET HUIS KLEEF-VALKENBERG-MONJOIE.

Dirk *IV* Graaf *van Kleeft* 1172.

Walram IV (de Groote) Hertog v. Limburg ene. † 1226.

Dirk V **Graaf van** *Kleef* 1172-119s († kinderloos).

Arnold III **Graaf** *van Kleef* 1193—1202, tr. Adelheid Vrouwe v. Heinsberg (eerste huis) erfdochter *van* Valkenberg, 1202, 1223.

Hendrik IV Hertog v. Limburg en **Graaf** *v. Berg* → Hertogen v. Limburg en Graven v. Berg.

Walram (de Lange) Heer v. Monjoie en Sittard 1226 † 1242. tr. Isabella van Bar.

Hendrik Graaf *v. Luxemburg* → Graven v. Luxemburg.

Dirk VI Graaf van *Kleef 1202-1260* → Graven van Kleef.

Dirk I Heer van *Heinsberg* en *Valkenberg 1217, 1225, 1227, † 8 Nov. 1228,* tr. 1°. **Isalda** (van Limburg?) tr. 2°. Beatrix Wildgravin 1225, 1230/40, wed. Philips van Bolanden.

Walram (de *Roode) Heer v. Monjoie en Sittard* † 1264/65, tr. Jutte van Ravensberg (kinderloos).

Berta van Monjoie † *1254,* tr. (als kinderlooze weduwe van Dirk 11 Graaf van **Hostaden** en Are) Dirk **II** Heer van Valkenberg.

ex Ia. *Agnes* erft Heinsberg, tr. Hendrik v. Sponheim, hieruit het derde Heinsbergsche huis.

ex **IIa.** *Engelbert* Aartsbisschop van Keulen 1261-1274 † na 1276.

Dirk 11 Heer van *Valkenberg* 1237 † 1268. tr. 1°. Berta **van Limburg**-Monjoie † 1254. tr. 2°. **Joanna** (alias Aleid) van Loon (die hertr. **Albrecht** van Voorne).

? *Arnold* en ? *Winand* (vgl. Ernst, Hist. de Limb.).

ex Ia. — ex IIa (?)

Walram I Heer van Monjoie en Sittard 1264/65, *Heer van Valkenberg 1268,* geb. 1252 † 5 Sept. 1302, tr. **Philippa van Gelre,** Vrouwe *van Susteren.*

Isabella (Elisabeth) tr. 1265 Engelbert Graaf van der Mark † 16 Nov. 1277, wedr. van Kunigonda van Bliescastel.

Beatrix tr. 1269 Richard van Cornwallis, broeder van Hendrik 111 van Engeland, Roomsch Koning 1257, † 1272, wedr. van Isabella **v.** Glocester *en* **Sanctia** v. **Provence.**

Adelheid Abdis van Munsterbilsen † 1295.

TAK VALKENBERG—MONJOIE.

TAK SITTARD-BORNE.

Dirk 111 Heer van Valkenberg, Monjoie, Sittard en Susteren, † kinderloos 1306.

Reinald Heer van *Valkenberg,* Monjoie *enz. † 12* Juli 1332, tr. Maria Vrouwe van Bautersem.

Elisabeth tr. Simon van Sponheim.

Jan Heer van Borne (gekocht 1320), Sittard *en Susteren 1305* † *3* Maart *1356* tr. 1°. Maria van Kuik, erfdochter van **Herpen** en Uden 1320, tr. 2°. Katharina van Voorne, vóór 1339; wed. Jan 1 van Heinsberg-Dalonbroek.

Walram † jong 1329.

Dirk IV Heer van Valkenberg enz. 1332— 1346, † na 14 Juni en vóór 21 Dec. 1346 kinderloos; tr. Machteld Vrouwevan Voorne, Burggravin v. Zeeland. 1323 † 1372.

? *Reinier* † 1342 Commandeur D. 0. begr. te **Sint-Maartensvoeren,** Balie Aldenbiesen (vgl. de Wit en Flament).

Jan Heer van *Valkenberg enz. 1346,* † 10 Augustus 1352 kinderloos; tr. **Joanna** Vrouwe van Bergen op Zoom 1336 † 1349 (dr. v. **Albrecht** v. Voorne en **Mechteld** van **Wesemale**—Quabeke Vr. v. B. op Z.).

Philippa Vrouwe van *Valkenberg* enz. 1352,53 (verkocht 1354) tr. Hendrik van Vlaanderen, Heer **van Ninove,** wedr. v. Margaretha van Ninove, 1353.

Beatrix † vóór 1354 tr. Dirk' 111 Heer van **Bredenrode** † 1377.

Maria abdis van **Maubeuge.**

Margaretha ti. 1°. **Hartrad** van **Schoenecken** † 1350/51; 2°. **Burchard** 1 Heer v. **Vinstingen** † vóór 1374 als wedr. v. **Blanceflor** v. **Falkenstein.**

Aleid Vrouwe van **St.-Vyth, Butgenbach** en **Dachsburg,** tr. Hendrik **II,** Graaf v. Vianden † 1351.

ex Ia. *Walram 11* Heer van Borne, Sittard en Susteren 1356, ook sedert 1354 feitelijk *Heer van Valkenberg,* stichtte als Heer van **Herpen** *en* Uden het slot te Ravenstein, † 3 Mei 1378; zijn recht tr. Aleid op Valken-Vrouwevan berg en † **Asperen,** 17 Jan. 1396 wed. Robert als *laatste* **v. Arkel.** *mansoir uit het Kleefsche huis.*

ex 11s. *Reinald* Heer *van* Borne *enz.* na zijn broeder 1378, tr. Elisabeth v. Kleef 1393 † na 1401 als wed. v. Hertog Steven v. Beieren; Reinald doet 1378 afstand van zijn recht op Valkenberg en † 1396 als *laatste mansoir uit het Kleefsche huis.*

Philippa, tr. **Jan III,** *Graaf* van Salm, erft Sittard, Borne en Susteren.

---

tegenwoordigeprovincie Limburg, tusschen Maastricht en Aken ; het wordt verder hoofdzakelijk begrensd door het *hertogdom* Limburg (thans Belgisch grondgebied) ten zuiden, en door Gulik (deels Nederlandsch, deels Pruisisch gebied) ten noorden. Als bekend mag worden ondersteld, dat als wapen van Valkenberg (gemeenlijk evenals de hoofdstad „Valkenburg" genoemd) een roode leeuw in zilver sedert 1886 is opgenomen in dat der provincie Limburg, naast de wapens van Gelder, Gulik en Born; zulks uit overweging, dat uit deze vier gebieden of deelen daarvan in hoofdzaak ons zuidelijkste gewest is saamgesteld.

In zijn „*Studiën over wapen- en zegelkunde*" maakt J. ter Gouw o.m. deze verstandige opmerking: „'t Is

naar mijn bescheiden meening volkomen zeker, dat er bij de invoering van elk wapen een bijzondere reden geweest is waarom men juist deze en geen andere figuren tot blazoen koos. Dat wij die reden niet meer weten noch nasporen kunnen is geen voldoende grond om te beweren, dat er in 't geheel geen reden bestaan heeft". Al spreekt het eerste gedeelte dezer uitspraak eigenlijk vanzelf, toch verdient zij de aandacht ; immers ontbreekt nog maar al te zeer een waarlijk wetenschappelijke beoefening der heraldiek, d.i. opsporing dier „redenen", en beschouwing der oudste wapens in onderling verband. Nu is het trekken van heraldische conclusies uitteraard eerst mogelijk, wanneer men een eenigszins vaste genealogische basis heeft, zij 't ook dat omgekeerd tot het benaderen der genealogische waarheid de wapenkunde een niet te versmaden hulpmiddel vormt. Waar sedert eenigen tijd veel misverstand ten aanzien der oude Valkenberg's uit den weg is geruimd, scheen het niet ondienstig te trachten ook omtrent het door deze dynasten gevoerde wapen zoo mogelijk eenige meerdere zekerheid te verkrijgen. Een stamtafel is bij deze beschouwingen onontbeerlijk, temeer wijl deze — voor zooveel ons bekend — nooit opzettelijk werd gepubliceerd; zij 't dan dat de verschillende questies, welke zich er bij voordoen, in onderscheiden publicatiën als 't ware verscholen, thans door terzake bevoegden op afdoende wijze zijn behandeld. Het meest uitvoerig is over de Valkenbergsche genealogie geschreven in de „Publications de Limbourg" van 1911, door Mr. J. J. de Wit en A. J. A. Flament ***(De vorming der heerschappijen op het grondgebied van Limburg).*** Voorts vindt men een beknopte stamtafel in de studie van J. Menadier, ***Die Münzen der jülicher Dynasten-geschlechter,*** in het „Zeitschrift für Numismatik" van 1913.

De misvatting, dat de latere Valkenberg's een zijtak zouden vormen van het Limburgsche vorstenhuis, welke door alle oudere genealogen en historici, zooals Miraeus, Butkens, Fahne, Ernst en diens navolger, de Limburgsche schrijver J. Russel [1]), werd gehuldigd, is eerst te niet gedaan nadat de provinciale archivaris in Limburg, Mr. G. D. Franyuinet, zijn ***„Inventaris der oorkonden van het adelijk klooster St. Gerlach"*** — in het landl van Valkenberg — uitgaf (Maastricht 1877).

Naar de hiergenoemde litteratuur, alsmede naar de publicaties van W. Lückerath, den Heinsbergschen predikant en J. Hillebrand, den bekenden genealogischen medewerker aan de ***„Annalen des Vereins für Nassau***ische ***Altertumskunde und Cfeschichtsforschung",*** meen ik verder te mogen verwijzen. Geldt dus van bijgaande tabel het „sparsa coëgi", zij is met de grootst mogelijke zorg samengesteld, onder gebruikmaking der gemelde geschriften doch vermijding der daarin voorkomende fouten [2]). Van de stamtafel der HH. de Wit en Flament wijkt de onze o.m. in zooverre af, dat als vader van heer Dirk 1 niet graaf Dirk, maar graaf Arnold van Kleef wordt genoemd; dat is weggelaten de aartsbisschop Dirk van Keulen, die immers niet tot het huis Heinsberg

[1]) ***Kronijk of*** geschiedkundige ***beschrijving der stad Sittard en der heerlijkheid Born.*** Maastricht 1863.

[2]) Een bijzonder woord van dank voor hun deskundige hulp past hier jegens" de H.H. Kolonel J. D. Wagner, die de tabel voor mij heeft willen nazien, en Walther Möller te Darmstsdt, die eveneens zijn uitgebreide kennis der Nederrijnsche middeleeomsche genealogie daaraan in velerlei opzicht ten goede deed komen.

(Valkenberg) maar tot den stam Heimbaoh (Hengebaoh) behoorde ; dat als vrouw van Dirk 1 van Valkenberg niet eene van Everstein maar Beatrix Wildgravin, weduwe Bolanden, genoemd wordt. Deze en andere punten zijn voor de geschiedenis van het wapen dezer familie niet van veel belang; anders staat het met twee questies, welke de aansluiting met het Kleefsche en met het Limburgsche huis betreffen. De laatste bespreken wij om haar belangrijkheid het eerst, zij het dan zeer in 't kort.

Walram van Valkenberg (gestorven 1302) werd vroeger algemeen als een lid van het huis Limburg beschouwd; hiertoe zullen hebben bijgedragon zijn voornaam, zijn wapen (met dat der Limburgsche hertogen overeenstemmend), en de omstandigheid, dat hij in het bezit was van de heerlijkheid Monjoye, van ouds Limbourgsch erfgoed. De genealogen, die elkaar de foutieve deductie Limburg-Valkenberg naschreven, schijnen echter te hebben vergeten, dat de drie bovengemelde kenmerken onzen Walram zoowel van moeders- als van vaderswege konden zijn toegekomen. Al moet worden erkend, dat historici als Ernst ***(Histoire de Limbourg)*** e.a. reeds eenigen twijfel koesterden omtrent de afstamming uit Limburg, vermits vóórdat Walram aan de regeering kwam (1268) nooit eenig lid van dat vorstenhuis in eenige deugdelijke acte als heer van Valkenberg voorkomt, — toch schijnt de misvatting zoo hardnekkig te zijn geweest, dat nog niet zoo lang geleden Dr. R. Corten in ***„Je Maintiendrai"*** (artikel over Hertog Walram van Limburg, als voorzaat der Nassau's) een geheel onjuiste afstammingslijst Limburg-Valkenberg-Vianden opneemt, en dat zelfs Gustav Seyler in *Siebmachers Wappenbuch* (deel II, band. 1, afd. 1) nog het huis Valkenberg noemt als agnatisch stammende uit Walram (den Langen) van Limburg, heer van Monjoye.

De eenige acte, waarin een Limburg als heer van Valkenberg zou genoemd zijn, is die van 1214, waarbij hertog Walram IV bij zijn huwelijk met Ermensinde van Luxemburg haar het markgraafschap Arlon als huwelijksgift opdraagt : aldaar treedt op naar de editie van Bertholet [3]) als broeder van den hertog: „Henricus de Valckenborg", naar die van Miraeus [4]): „Henricus de Vaxembergh". Beide schrijfwijzen worden reeds door Ernst [5]) gewraakt en terecht vervangen door „Wassenberg". Inderdaad was de bedoelde Hendrik in 1214 heer van dit gebied — aan Limburg gekomen door 't huwelijk van hertog Walram Paganus met Jutte van Gelre — en het is te verwonderen, dat Ernst en zijn navolgers, waar hiermede de eenige bewijsgrond voor de afstamming der Valkenbergs uit Limburg vervalt, deze afstamming niettemin blijven aanhouden als de meest waarschijnlijke ; terwijl het toch meer voor de hand lag, overeenkomstig de onder de Gozewijns in de twaalfde eeuw bestaande personeele unie tusschen Valkenberg en Heinsberg, ook ná 1200 de vererving dezer beide heerlijkheden in onderling verband na te gaan. Met de hypothese, als zoude Valkenberg toen in handen van den tak Monjoye der Limburgsche vorsten zijn gekomen zijn alle verdere acten in strijd: na die van 1217,

[3]) ***Histoire*** de ***Luxembourg*** IV, preuves pag. 45.

[4]) Opera ***Diplomatica***, I, pag. ***198.***

[5]) ***Histoire de*** Limbourg, III, pag. 372.

waarbij Dirk, heer van Heinsberg, zich op zijn hierbij afgebeeld zegel „de Heinsberg et de Valkenberg" noemt, waarover straks nader, vinden we b.v. in een oorkonde van 1226 „Theodericus de Valkenberch" [6]) en dan in 1230/40 „Beatrix, domina in Valkinburch", volgens haar zegel ook vrouw van Heinsberg, en sprekend van haar zoon Dirk, „filio nostro Theoderico adhuc puero". Franquinet wijst er in zijn reeds genoemden inventaris van St. Gerlach op, dat deze Beatrix is te beschouwen als de tweede vrouw van den reeds van elders bekenden Dirk 1, heer van Heinsberg, welke laatste dus ook in de heerlijkheid Valkenberg moet zijn opgevolgd. Met hem wordt tevens de persoonlijke band tusschen beide heerlijkheden beëindigd: onder zijn kinderen had een verdeeling plaats, welke Heinsberg aau de Sponheims bracht. Het charter van 1263 [7]), waarbij Dirk van Heinsberg, zoon van Hendrik van Sponheim en Agnes van Valkenberg-Heinsberg, neef van aartsbisschop Engelbert genoemd wordt, bevestigt het bovenstaande volkomen, terwijl trouwens reeds de door Bertholet vermelde acte van 1269, waarbij Walram I van Valkenberg den Limburger, Hendrik graaf van Luxemburg, „avunculus magnus" d.i. oudoom *van moederszijde* noemt, de genealogen had moeten doen twijfelen aan Walrams afstamming in *mannelijke* lijn uit het Limburgsche huis. Noemt Dirk I van Valkenberg zich gewoonlijk alleen heer van Heinsberg, zijn zoon Dirk II komt uitteraard steeds alleen als heer van Valkenberg voor, wijl Heinsberg op zijn zuster, bovengenoemde Agnes, was vererfd. Deze Dirk II vinden we tot 1268 ettelijke malen vermeld: het charter van 1246, door de H.H. de Wit en Flament (t.a.p. bl. 40) aangehaald, bewijst opnieuw de bovengenoemde familierelatiën: hij noemt daar den lateren aartsbisschop Engelbert zijn broeder en Otto van Everstein, den proost van Aken, zijn moederlijken oom. Inderdaad was deze Otto de halfbroeder van bovengenoemde Beatrix, moeder van Dirk 11. Voorts noemt diens broeder de aartsbisschop Engelbert, die zelf steeds als Valkenberger wordt vermeld, Walram van Valkenberg in 1271 „filius fratris nostri" (Lacomblet), in 1262 zekeren Philips van Hohenfels uit het huis Bolanden zijn broeder, en in 1280 zijn „broider eme angeboren van siner moider"; deze Philips nu was de zoon van meergemelde Beatrix (later vrouw van Heinsberg) uit haar eerste huwelijk, een bewijs temeer, dat Dirk 1 van Heinsberg, haar tweede man, de vader was van den Valkenberger aartsbisschop Engelbert en van diens broeder Dirk 11 [8]).

Uit het bovenvermelde moge het verband tusschen Valkenberg en Limburg (Monjoye) voldoende duidelijk zijn; op de heraldische zijde van het vraagstuk willen

[6]) Kluit, *Historia Critica*, II. 1 pag. 452.

[7]) Lacomblet, *Urkundenbuch*, II, 537.

[8]) Deze acte wordt ook aangehaald door Hillebrand t. a. p., dl. 35, blz. 131; de kundige aohrijver is echter nog dermate verward in de misvatting, als zouden Engelbert en Dirk 11 zoons zijn geweest van Walram van Limburg-Monjoye, dat hij uit het stuk de eigenaardige conclusie trekt, van een overigens totaal onbekend derde huwelijk van Beatrix met genoemden Walram van Monjoye. En waar diens vrouw Isabella in 1231—1252 voorkomt en zijn huwelijk met Beatrix daartusschen moet vallen (immers als zijn weduwe treedt in 1252 weer Isabella op) dan weet Hillebrand geen anderen uitweg, dan Walrams vrouw Isabella als het ware in tweeën te splitsen en hem alzoo drie echtgenooten toe te kennen: 1°. Isabella. 2°. Beatrix en 3". wederom Isabella!

wij nader terugkomen, wanneer ook omtrent de oudere generaties en de verwantschap met de Kleefs voldoende zekerheid bestaat.

De tweede questie toch, welke tot het opstellen eener stamreeks noodzakelijkerwijs moest worden onder de oogen gezien, is de afstamming van Dirk 1 van Valkenberg en Heinsberg (1217) uit het Kleefsche gravenhuis. Hoewel dit artikel niet in de eerste plaats als genealogische deductie is bedoeld, geven wij hier de acten aan, waaruit die afstamming o.i. onwederlegbaar volgt:

Aleid of Adelheid van Heinsberg, erfdochter uit het in de twaalfde eeuw bloeiende, ook over Valkenberg regeerende stamhuis der Gozewijns, noemt zich in een acte van 1200 [9]) „domina de Heinsberg" en zegelt deze als „comitissa in Cleve", terwijl zij beschikkingen treft voor de zielsrust van haar echtgenoot, „domini mei comitis Arnoldi", welke laatste in 1198 nog als levend wordt vermeld' [10]). Graaf Arnold bracht dus door zijn huwelijk de heerlijkheid Heinsberg aan zijn geslacht. Nu spreekt dezelfde Aleid in een acte van 1202 over „pie memorie avus meus videlicet dominus Gosuinus secundus de Heinsberg" ; deze laatste, ook van elders bekend, was dus haar grootvader, terwijl wij diens verdere relaties vinden vermeld in een voor de genealogie zeer merkwaardige acte van aartsbisschop Philips van Keulen, van 1180, die o.m. het volgende verhaalt: „Noverit omnis futura generatio quod Dominus meus et pater carnalis Goiswinus huius nominis secundus de Heynsberg et Domina mea mater Adeleidis, consentientibus omnibus suis heredibus, me ipso scilicet et fratribus meis Goswino, Hermano, Godefrido, sororibusque meis Uda, Mechtilda, Salome .... Deo obtulerunt ...." etc. (Vgl. Miraeus, *Not. Eccles. Belg.* 420 en Op. Diplom. 1, 281). De tweede der Gozewijns, heer van Heinsberg en Valkenberg (hoe deze personeele unie was tot stand gekomen kunnen wij hier buiten beschouwinglaten), was dus vader van aartsbisschop Philips en grootvader van onze Kleefsche gravin Aleid. Deze laatste vinden wij in 1200 als vrouwe van Heinsberg, niet van Valkenberg; er had dus een verdeeling plaats gehad, hetgeen wordt bevestigd door de oudste acte uit het archief van St. Gerlach (No. 1 van den inventaris, 1202, „indictione vero concurrente VIa"), waarin — dus nog na 1200 — optreedt: Gozewijn (IV) als „dominus Gozwinus de Valkenberg" met zijn vrouw Jutte. Maar ook Valkenberg moet sindsdien aan de Kleefsche gravin of haar kinderen zijn vervallen, door kinderloos afsterven van dezen laatsten Gozewyn: immers op het jaar 1217 („apud Hennesberch") vinden wij de voor ons zeer belangrijke acte van Dirk 1 van Heinsberg „in remedium animae karissime matris Aleidis", waaraan het reeds vermelde zegel met tegenzegel hangt, welks randschrift „Sigíllum Theoderici de Heynsberg et de Valkenberg" [11]) niet slechts allen twijfel omtrent de identiteit van dezen Dirk uitsluit, maar ook de vererving van Heinsberg zoowel als van Valkenberg op het Kleefsche huis op volkomen bevredigende wijze aantoont. Een bewijs te meer voor het nut eener nauwkeurige bestudeering der zegels met hunne randschriften !

[9]) Zie Scholten's genealogie, achter zijn uitgave der Kroniek van v. d. Schuren, en Lacomblet IV, 644.

[10]) Sloet, 392; Lacomblet I, 532.

[11]) Uit den inhoud der acte blijkt trouwens, dat Dirk van Heinsberg zich hier als heer van 't land van Valkenberg gedraagt.

1.

Gozewijn IV 1202
(Archief St. Gerlaoh nº. 1).

2a.

26.

Dirk I 1217
(Heinsberg St. Maria Norbertijnen nº. 9).

3a.

3b.

Dirk II 1254
(Archief St. Gerlach nº. 8).

4.

Walram 1 1271
(Archief St. Gerlach nº. 15).

5a.

Walram 1 omstreeks 1290
(Archief Monjoye-Schoonvorst nº. 2
vroeger archief Gulik-Berg nº. 9).

5b.

Gb.

Ga.

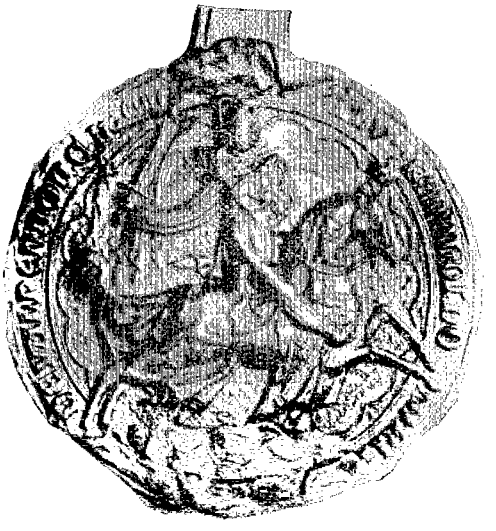

Reinald 1 1316
(Archief St. Gerlach nº. 33).

Van 1217 tot 1268 vinden wij dan in de betrekkelijk schaarsche acten, welke ons ten dienste staan, steeds een Dirk als heer van Valkenberg vermeld. Dat Dirk 11, die sedert 1237 als heer voorkomt, een zoon was van Dirk 1 (gewoonlijk alleen „heer van Heinsberg" genoemd) wordt zooals we zagen op treffende wijze bevestigd, doordien Beatrix (de geboren Wildgravin), vrouw van Dirk I, zich in een acte van 1230/40 „domina in Valkenburch" en op het zegel „ beatricis (domine de) heijnsb(erg)" betitelt; door het charter van 1246, waarbij Dirk II (haar zoon) den proost van Aken Otto van Everstein zijn moederlijken oom en Engelbert van Valkenberg zijn broeder noemt, en vooral door de beide reeds genoemde acten van Dirks half broeder Philips van Bolanden-Hohenfels.

De stamreeks van dit tweede huis Heinsberg-Valkenberg staat dus hiermede wel vast; op Dirk 1 van (Kleef-) Heinsberg, volgt Dirk 11 (alleen heer van Valkenberg) en op dezen zijn zoon Walram, heer van Valkenberg en Monjoye.

Nu tot het bespreken der door genoemde heeren gebezigde wapens overgaande, kunnen wij aannemen, dat uit het bovenstaande is gebleken hoe we in hoofdzaak met drie perioden te maken hebben: *a.* de heeren Valkenberg uit het huis der Gozewijns, dat tevens de heerlijkheid Heinsberg bezat en is uitgestorven met Adelheid, vrouw van Arnold 111 van Kleef; *b.* het huis Kleef-Heinsberg vertegenwoordigd door de regeerende heeren Dirk I en Dirk 11 van Valkenberg, waaruit Agnes, zuster van Dirk 11, de heerlijkheid Heinsberg in het huis Sponheim overbracht; *c.* de lijn Monjoye-Valkenberg, beginnende met Walram, zoon van Dirk II, dus ook als tak van het Kleefsche huis te beschouwen, en uitgestorven met Walram's kleinkinderen. [12])

Over de heraldiek der eerste Valkenbergers (periode *a.*) kunnen wij kort zijn: slechts van den laatsten der Gozewijns is ons een wapen bekend; het vertoont een valk op een berg, terwijl het randschrift is verdwenen. (Archief St. Gerlach, No. 1, zie de hier bijgevoegde plaat, fig. 1). Kleuren zijn niet overgeleverd en zullen, bij gebrek aan verdere gegevens omtrent dit tijdperk, ook wel niet kunnen worden gereconstrueerd. Slechts worde aangeteekend, dat overeenkomstig de gewoonte dier dagen het wapendier (het eigenlijke „wapen" naar de toenmalige opvatting) in het zegelveld staat, zonder dat iets te zien is van een schild. Het typische wapenbeeld der oude Valkenbergers past geheel in dien tijd, toen nog niet de voorliefde voor enkele bepaalde figuren (leeuw, adelaar, balken, kepers, enz.) de veel meer karakteristieke, sprekende wapens had verdrongen, en nog niet die eenvormigheid was opgetreden, welke de klassieke heraldische periode kenmerkt; wij bedoelen de periode, waarin de Nederlotharingsche dynasten, de heeren langs Rijn en Maas, bijna allen den leeuw in hun wapen voerden, later weer ter onderscheiding op allerlei manier gemodifieerd. In onze oud-vaderlandsche heraldiek zouden wij het wapen met den valkenberg ongaarne missen. [13])

[11]) Hetgeen de heeren Eversen en Meulleners in hun werk *„De Limburgsche Gemeentewapens" over* Valkenburg mededeelen is o.i. slechts te beschouwen sls — opzichzelf waardevol -materiaal, dat historisch onvoldoende is verwerkt,.

[13]) Geheel dezelfde figuur roerden de Moezelfrankische dynasten vsn Falckenstein.

Met Dirk 1 doet het Kleefsche huis te Valkenberg zijn intree, doch in het nu volgend tijdperk zijn duidelijk *weer* twee perioden te onderscheiden (hierboven met *b.* en c. aangeduid), tusschen welke het jaar 1280 een keerpunt vormt. Beschouwen we eerst de zegels van Dirk 1 en Dirk II (periode *b.)*

Van Dirk 1, heer van Heinsberg en Valkenberg, is slechts één zegel bekend (fig. 2a en b) hangend aan het hierboven reeds besproken charter van 1217. Helaas is de schildfiguur dermate beschadigd, dat wij, om onze heraldische weetgierigheid te bevredigen, de zegels van zijn zoon Dirk 11 te baat moeten nemen (fig. 3a en b). Deze nu voert duidelijk de leeuwenfiguur, terwijl beiden, vader en zoon, in het tegenzegel den valk der Gozewijns plaatsen. Om nog even op dit wapendier van den met gravin Aleid uitgestorven stam terug te komen: merkwaardig is het, hoe de teekening van den valk hoe langer hoe minder „heraldisch" geschiedt : wordt hij bij Gozewijn IV (1202) nog tamelijk wel symmetrisch en gestyleerd, met uitgebreide vleugels, in het zegelveld geplaatst, bij Dirk 1 en vooral bij Dirk 11 wordt de afbeelding slapper, terwijl het geheel, berg met valk en boompjes, op bedenkelijke wijze het door alle heraldici zoo verfoeide „landschap" in herinnering brengt. Men bedenke daarbij echter, dat de valkenberg maar „pro memorie" door Dirk 1 en II in eere werd gehouden en niet deze figuur, maar de leeuw hun eigenlijk wapenbeeld vormde.

Want al vinden wij dien leeuw niet, of niet meer, op het ruiterzegel van Dirk 1, diens schild is zoo kennelijk door den tijd gehavend, dat wij bezwaarlijk C. J. Kremer's bewering kunnen onderschrijven : „Auch hier ist der Schild noch leer, zum Beweis dasz die Herren von Heinsberg damals sich noch kein Wappen erwählt gehabt, wenigstens dieses auf die Nachfolger sich nicht fortgeplanzet haben" *(Geschichte der Herren von Heinsberg des jüngeren Geslechts,* Akademische Beiträge 1, A° 1769). Dit laatste zou trouwens geheel in strijd zijn met wat omtrent de ontwikkeling der heraldiek in deze streek voor het begin der 13e eeuw vaststaat: een dynast, nog wel tot het Kleefsche huis behoorende, is in 1217 zonder wapen ondenkbaar! [14]).

Ons vermoeden, dat Dirk 1 evenals zijn zoon en opvolger, en zooals trouwens verreweg de meeste Nederrijnsche dynasten, een leeuw als wapenbeeld voerde, wordt vrijwel tot zekerheid, wanneer wij dien leeuw ook in een oudere generatie terugvinden. Graaf Dirk van Kleef toch, als V bekend, en vermeld van 1172 tot 1198, zegelde in laatstgenoemd jaar met een leeuw; wij danken dit, vooral voor onze Valkenbergsche heeren belangrijke gegeven, aan den Munsterschen historicus Nicolaas Kindlinger, wiens in het laatst der 18e eeuw gepubliceerde mediaevistische beschouwingen (als *„Münsterische Beiträge"* bekend) belangrijk zijn wegens het groot aantal daarin afgedrukte oorkonden, en vooral om de nauwgezette beschrijving der daaraan nog door hem gevonden zegels. Het ruiterzegel nu van onzen „Theodoricus Deo favente comes in Cleve", in deze acte optredend „una cum fratre suo Arnoldo", vertoont „einen geharnischten Mann zu Pferde, der in der rechten Hand

[14]) Vgl. de lezenswaardige algemeene beschouwingen bij Paul Ganz: *Geschichte der Herald. Kunst in der Schweiz im X11. und XIII. Jahrhundert, pag.* 16.

ein Schwert und den Zaum, und in der linken einen Schild hält, warauf ein aufgerichter Löwe zu sehen ist"; randschrift : „Sigillum Theoderici Comitis de Cleve".

Hetgeen nu hieruit voor de Kleefsche graven als vaststaande kan worden geconcludeerd is van overwegend belang voor de bepaling van het wapen der Valkenbergsche lijn van dit huis; wat toch zien we gebeuren : terwijl de aan den Rijn gebleven grafelijke lijn eerlang den leeuw liet varen voor een z.g. „Heroldsbild", het — later met den bekenden gouden karbonkel beladen — zilveren hartschild in rood, bleef het aloude wapendier slechts in eere bij den jongeren tak, eerst naar het Guliksche (Heinsberg) en ten slotte naar de Maasgouw (Valkenberg) verhuisd, alwaar deze nog tot in het laatst der 14e eeuw den in het Kleefsche reeds met graaf Jan in 1368 uitgestorven stam voortzette.

Deze Kleefsche leeuw is dan ook onder de Nederrijnsche wapenfiguren minder bekend ; „nachdem wir", zegt Gustav Seyler, „erkannt haben, dasz die grossen Geschlechter gegen Ende des zwölften Jahrhunderts, welche den späteren Generationen ein Heroldsbild überlieferten, in der Regel auch ein Wappentier geführt haben, hat jener Umstand für uns nichts Störendes mehr". En verder: „Es ist nicht auffallend, wenn in einem Landstriche wie dem niederdeutschen, wo der Löwenschild so weitaus vorherrschend ist, ein Geschlecht *sphragistisch* das Heroldsbild bevorzugt"[15]).

Over dit z.g. „herautsstuk", „Heroldsbild", ook „Schildteilung" genoemd, het, zilveren hartschild in rood, door de Kleefsche graven en hertogen met allerlei toevoegingen steeds gevoerd, behoeven we verder niet te spreken ; het andere wapenbeeld, den leeuw, volgen wij thans in zijn verschillende lotgevallen onder de heeren Dirk 1, Dirk II en Walram van Valkenberg. Mogen wij de kleuren van het bovengenoemde Kleefsche wapen — zilver in rood — ook op dit, leeuwenschild toepasselijk achten, dan is dus de Kloefsche, later Heinsberg-Valkenbergsche leeuw eveneens zilver in rood, en zou bewaarheid worden wat een Westduitsche deskundige, de op dit, gebied zoo bij uitstek ervaren Münstersche geleerde F. Philippi in zijn voortreffelijk werkje „Wappen"[16]) schrijft: „Diese Bilder sind nicht in erster Linie wirkliche Bilder, Darstellungen der Gegenstände deren Umrisse sie zeigen, sondern sie sind vor allem Träger der Farben, mit welchen sie gedeckt sind. Es besteht kein sachlicher Unterschied zwischen einer Schildteilung und einer Schildfigur. Beide sind Mittel, um Farben scharf und klar von einander abgegrenzt auf dem Schilde in die Erscheinung treten zu lassen".

Nu zijn wij zoo gelukkig langs anderen weg tot geheel hetzelfde resultaat te komen: zoools wij zagen verkreeg Dirk II van zijns vaders goederen alleen Valkenberg; Heinsberg kwam — waarom kunnen wij in het midden laten — aan zijn zuster Agnes en door haar aan het bekende geslacht der graven van Sponheim in de Rijnpalts. Dit geslacht nu, dat tot dusver een geblokt schild

[15]) Volkomen hetzelfde zien wij bij het geslacht Reifferscheid, dat; volgens de geschiedschrijvers een jongere tak van het huis Limburg; vormt en evenals Kleef een hartschild voert, hier in de Limburgsche; kleuren: rood op zilver.

[16]) Dortmund, 1922. Men vindt deze hoogst merkwaardige uitspraak: op bladzijde 25 *van* het *nog geen 80* pagina's tellende, maar aan; inhoud rijke boekje, dat wij ieder, wien de studie der wapenkunde; ter harte gaat, ter lezing zouden willen aanbevelen.

gevoerd had, verving dit, in zijn Heinsbergschen tak sindsdien door een leeuw, kennelijk den Heinsbergschen, welke de erfdochter Agnes met, die heerlijkheid had aangebracht. En deze Heinsbergsche leeuw van het Sponheimsche huis is zonder eenigen twijfel zilver in rood. Zoo voerden hem nog veel later do heeren van Heinsberg, die tevens graven van Loon waren, en zoo komt hij op alle afbeeldingen voor [17]). Wij mogen dus aannemen, dat die zilveren leeuw de aan de heerlijkheid Heinsberg gehechte Kleefsche leeuw is, die aldus zijn weg vond in het, eerst 1456 uitgestorven huis Sponheim-Heinsberg. Heeft ook deze omstandigheid er wellicht toe medegewerkt, dat de Valkenbergers hem eerlang lieten varen voor hun nu nog bekende wapen nieuw-Valkenberg, eigenlijk dat van Limburg-Monjoye? Wij willen zien hoe Walram, de derde heer uit dezen stam, zich in dit opzicht gedroeg.

Aanvankelijk voerde hij zijn aangeboren wapen, den eenvoudigen leeuw, ter onderscheiding van blokken vergezeld. Hij voert aldus tijdens zijns vaders leven, getuige het omschrift van zijn door ons afgebeeld zegel : *S. Wallerami filii domini de Faconmont (fig. 4).* Exemplaren van dit zegel bevinden zich in het archief St. Gerlach (1269, 1270, 1271), en te Düsseldorf (arch. Heinsberg 1276 en arch. Aldenbiesen 1276). Ook de afdeelding in Bondam's *Charterboek* (op het jaar 1276) vertoont hetzelfde geblokte schild. Hoewel over deze destijds in zwang komende gewoonte, om door een met, blokken bezaaid schild zich van anderen te onderscheiden het laatste woord nog niet gesproken is, aarzelen wij niet hier aan te nemen, dat onze Walram in de omstandigheid, dat zijn vader nog leefde, reden vond tot deze toevoeging [18]). Ook volgde hij slechts een gewoonte dier dagen, door zijn verheffing tot de ridderlijke waardigheid aan te grijpen als gelegenheid om zich een nieuw stempel te laten snijden: sedert 1280 — blijkens de acte bij Bertholet, V, LXII, was hij destijds 26 jaar oud — vinden wij hem afgebeeld op een ruiterzegel (fig. 5a en b). In Bondam's ***Charterboek*** wordt een dergelijk zegel vermeld (en afgebeeld) bij een acte van 20 Sept. 1280, de Raadt noemt een zich in 't Namensche archief (no. 161) bevindend exemplaar van 1283, het archief van St. Gerlach bezit een fragment (duidelijk den leeuw vertoonend) van Mei 1288, terwijl eindelijk het door ons afgebeelde, goed bewaarde zegel hangt aan een acte in het staatsarchief te Düsseldorf (arch. Monjoye-Schoonvorst no. 2). [19]).

[17]) In een anderen tak der Sponheimers, de graven van Sayn, zien we geheel hetzelfde gebeuren: dezen namen, nadat dit graafsohap door huwelijk met een erfdoohter was verworven, eveneens een leeuw aan, welk wapendier naar *sphragistisch vaststaat* door de oudere graven van Sayn gevoerd was. Hier zijn de kleuren als goud in rood overgeleverd.

[18]) Andere bekende voorbeelden: Gelre, Renesse, Solms, Nassau. Niet altijd is na te gaan, wanneer en ter onderscheiding van wien de toevoeging der blokjes plaats had.

[19]) De laatstgenoemde acte. waarvan een fotografische reproductie in ons bezit is, staat gedateerd op 2 Juni van het jaar *1208*. Zooals ook reeds door de Wit en Flament is aangetoond, kan deze dateering onmogelijk juist zijn; behalve de door die schrijvers aangevoerde gronden meenen wij ook zonder eenigen twijfel uit het zegel (fig. 5a *en b)* tot een dateering omstreeks *1290* te mogen concludeeren. Paardedekken, als dit zegel vertoont, nog wel met de wapenfiguur versierd, komen in het beein dier eeuw niet voor. Prof. 0. Oppermann, die zoo welwillend was zijn oordeel hierover te doen kennen, stelt de acte èn om haar inhoud, èn om haar handschriftelijken vorm, in het laatst der dertiende eeuw. Waar dus zoowel sphragistisch als historisch en palaeografisch deze acte omstreeks 1290 zal zijn te dateeren, meenen wij volledige vrijheid te kunnen vinden deze dagteekening in de

Wat bij dit nieuwe zegel wel de aandacht trekt is de afwijkende vorm van den, nu niet meer van blokjes vergezelden leeuw. Wie eenigazins thuis is in de dertiende-eeuwsche heraldiek dezer streken herkent in Walram's wapendier onmiddellijk den Limburgschen, gekroonden en dubbelgestaarten leeuw, en er is dan ook geen schrijver, die hem daarvoor niet aanziet; al zijn — zooals we eerder hebben uiteengezet — de genealogische conclusies, welke men hieruit trok, glad verkeerd.

De bekende heraut Gelre en andere auteurs uit deze periode geven eenstemmig als kleuren van dit wapen nieuw-Valkenberg dezelfde als die, welke het wapen der Limburgsche hertogen vertoonde: in zilver een roode leeuw, gekroond en dubbelgestaart, en zoo is het ook overgeleverd in het wapen der heeren van Brederode, die naast den eenvoudigen Hollandschen Leeuw ook sedert het einde der 14e eeuw wegens Valkenberg den Limburgschen leeuw in hun schild voerden. Iedere twijfel is hier uitgesloten.

Kon men nu voor de 12e eeuw en het begin der 13e nog spreken van een geleidelijke ontwikkeling, waardoor de heraldieke leeuw langzamerhand verfraaid wordt, gekroond en dubbelgestaart, — in 1280 had een en ander zioh reeds dermate geconsolideerd, dat we geen oogenblik behoeven te aarzelen in dezen plotselingen overgang tusschen 12'76 en 1280 een opzettelijke en welbewuste wapenwijziging van onzen Walram te zien. Temeer vinden we hiertoe vrijheid, waar deze gemakkelijk is te verklaren: de allesbeheerschende politiek toch had Walram afgewend van zijn vaderlijke, Kleefsche relaties, en hem een belangrijke, zelfs leidende positie doen innemen onder zijn magen van moederszijde, de „Limburgsheeren", vereenigd onder de banier met den gekroonden rooden leeuw der oude, in 1280 uitgestorven hertogen, nog hoog gehouden door hun agnaten, de graven van Luxemburg, en waaronder zich verder hadden geschaard, met de bisschoppen van Keulen en Luik, de (Spouheimsche) heeren van Heinsberg en Leeuwenberg, de (Luxemburgsche) heeren van Ligny en Houffalize, Adolf van Nassau, en zeer vele anderen.

Het is hier de plaats niet uit te wijden over den in 1288 gevoerden strijd tusschen dezen, de partij van graaf Reinald van Gelre, Walrams zwager, eenerzijds, — en den hertog van Brabant met zijn Kleefsche, Gulikscbe en Fransche bondgenooten anderzijds [20]).

Wij volstaan met te verwijzen naar Jan van Heelu's „Slag bij Woeringen", waaruit de rol, door onzen Walram gespeeld, volkomen duidelijk is; ook dit verhaal, waarin hij steeds als een der Limburgsche bloedverwanten optreedt, zal tot de misvatting omtrent zijn afstamming hebben bijgedragen. Maar dan moeten wij er toch op wijzen, dat nauwkeurige lezing van Heelu's heldendicht niet tot deze conclusie had behooren te leiden: al vertoont Walrams banier den Limburgschen leeuw [21]), al voert hij de Limburgers aan met den kreet

plaats te stellen voor de officieele, welke ook door de Raadt aangenomen wordt (*Sceaux Armoriés*, in voce). Het slot der acte, luidende „Datum Anno domini M°C°C°.....Oct. Dnica. ante festum pentecostes", is klaarblijkelijk verminkt.

[20]) Ook tot diens partij behoorden enkele „princes de la maison de Limbourg", t.w. de graaf van Berg en de heer van Durbuy.

[21]) „Ende dede weder eene baniere Van sinen wapenen doeontpluken...
„Daer bi worden sie blide, Doen si daer sagen ten stride,
„Die baniere weder bereiden Van Monjoye".... enz.

„Monjoye, Monjoye" [22]), al wordt ook van hem getuigd, dat hij „van Limborch was geboren", toch duidt een andere passage op hetgeen hieronder moet worden verstaan: zijn neef van moederszijde toch, de proost van Aken Walram van Gulik, die de Brabantsche zijde hield, voegt onzen Walram in het heetst van den strijd deze woorden toe:

.....„Oec es Limborch hier
„Alsoe wel alse daer her Walraeve
„Ic benre oec geboren a v e
„Alsoe wel als ghi syt:
„Moetic U leven? desen stryt
„Sal U vergaen te grooten scaden,
„Want ghi comet hier te staden,
„(Ghi, ende ander mine mage
„Van Limborch, dat ic Gode clage!)
„Den bisscop onsen viant . ..." enz.

De proost stelt dus zijn neef Walram van Valkenberg wat afstamming betreft met zichzelf gelijk: ook ik, hoewel een Gulik, ben uit Limburg geboren, *zoo* wel als gij (d.w.z. in *vrouwelijke* lijn), zoo roept hij hem toe; hieruit blijkt duidelijk, dat „mine mage van Limborch" niet agnatisch maar ruimer moet worden opgevat; immers van Heelu, hun tijdgenoot, die omstreeks 1290, dus enkele jaren na den slag zijn kroniek schreef, wist zeer goed, dat Walram van Gulik slechts langs de vrouwelijke lijn tot het Limburgsche huis kon worden gerekend. Ware onze Walram van Valkenberg een Limburg geweest, de boutade van zijn neef den proost zoude geen zin gehad hebben. [23])

Maar wij mogen bij deze, ook voor het Valkenbergsche huis roemrijke episode niet langer stilstaan; de uitslag is bekend, Brabant kreeg het zoo begeerde hertogdom en heer Walram, steeds weigerend hertog Jan te erkennen, voerde verder jarenlang het bestaan van een roofridder, van wiens geduchte invallen de bewoners van het naburige, veel omstreden Limburg, thans Brabantsche onderdanen, uitteraard het meest te lijden hadden. De Limburgsche leeuw bleef zijn wapen, waarop hij èn wegens zijn afstamming uit dit in den hoofdstam in 1280 uitgestorven hertogshuis, èn wegens het bezit van Monjoye, deel van het oude hertogdom, naar de toenmalige opvattingen alle recht had. In verband hiermede en met zijn bovengemelde ons nagelaten zegels, mogen we wel aannemen, dat Walram in het zoo juist genoemde jaar 1280 zijn vaderlijk wapen met het Limburgsche verwisselde. Hij stierf in 1302.

Voor de geschiedenis der Kleefsche heeren van Valkenberg zeggen wij Jan van Heelu na: „Het soude te sere verlingen — Soude ment al toebringen". Wij moeten dus verder verwijzen naar het 5e deel van Ernst, *Histoire de Limbourg*, terwijl het genealogisch verband uit de stamtafel moge blijken. Waar we in 't bijzonder het door hen gevoerde wapen als onderwerp van dit opstel kozen,

[22]) „Int porren orierde hi seere: „Monjoye, Monjoye" al was hi here Van Valckenborch, des wert geswegen".... De uitgever der kroniek, J. F. Willems, schrijft dit hieraan toe, dat Walram als heer van Valkenberg jegens den hertog van Brabant in 1274 mansohap erkend had, terwijl hij in Monjoye, zijn Limburgsoh erfgoed, met dezenniets had uittestaan.

[23]) Ook de omstandigheid, dat Walram in 1283, tezamen met zijn neef Dirk van Sponheim-Heinsberg, als arbiter optrad tusschen de Limburgsche agnaten (vgl. Ernst, IV, 406) duidt-er op, dat hijzelf niet tot dit huis behoorde,

volstaan wij met de mededeeling, dat veranderingen daarin niet meer plaats vonden [24]): de roode leeuw van Limburg-Monjoye bleef het wapendier der Valkenbergers, zoowel in den tak van Reinald (Monjoye-Valkenberg) als in dien van Jan (Borne-Sittard). Alleen de helmteekens vragen nog om bespreking.

„Le dragon et l'écran, ou éventail" zegt de onovertroffen de Raadt [25]) „figurent parmi les plus anciens cimiers. Ils sont tellement répandus, qu'ils constituent, en quelque sorte, partie intégrante du costume chevaleresque." Laatstbedoelde uitspraak moge dan misschien alleen voor de door dezen kundigen schrijver in het bijzonder bestudeorde landstreken gelden, zij vindt zeker hare bevestiging in het Valkenbergsche huis: op de hierbij afgebeelde en andere zegels toch vinden wij eerst het waaiervormige scherm, daarna den draak als helmteeken. Al volgde dus heer Reinald, die in 1306 zijn broeder Dirk III als vijfde heer uit het Kleefsche huis beërfde (vgl. fig. 6a), slechts een bestaande gewoonte door den draak als cimier aan te nemen, toch meenen wij hiervoor wel de onmiddellijke aanleiding te mogen zien in de vijandschap, waarin ook deze Valkenberger geraakte met de hertogen van Brabant. In die dagen toch was er geen meer geëigend middel om openlijk zekere pretenties te voeren dan het heraldische gebruik: heer Reinald gaf niet alleen door het uitdagend voeren van den draak, evenals van den leeuw van Monjoye, duidelijk zijn saamhoorigheid met het Limburgsche huis te kennen — ook de Luxemburgsche graven bezigden hetzelfde helmteeken — maar bovendien was de draak tusschen de twee rechtopstaande vederen juist het cimier, dat hertog Jan van Brabant na de verovering van Limburg had aangenomen [26]). Hetzou ons dus niet verwonderen, als we in dit ook door Reinald van Valkenberg en zijn nazaten gebruikte embleem een provocatie van den machtigen hertog moesten zien. Tenslotte vermelden we, dat de jongere tak, stammende uit Jan, heer van Borne en Sittard, derden zoon van Walram 1, als helmteeken een zwanenhals voerde, blijkens zegels bij de Raadt, en de afbeelding bij den wapenheraut Gelre. Volledigheidshalve moeten we nog aanteekenen, dat laatstgenoemde auteur als helmteeken van den „here van Valkenborch" opgeeft: een staande leeuw volgens het schild, vóór een met pauwenveeren bezet scherm.

Hiermede aan het eind gekomen van onze geschiedenis van dit oud-Nederlandsche dynastenwapen willen wij er nog op wijzen, hoe de drie perioden, welke we in het begin aangaven, tevens saamvallen met den in de heraldiek aan te wijzen ontwikkelingsgang, in zooverre het oorspronkelijk sprekende wapen, de valk (periode *a.)* der Gozewijns, plaats moest maken voor den Kleefsch-Heinsbergschen leeuw (periode 0.) en deze weer voor den, ongetwijfeld in hooger aanzien staanden, hertogelijk-Limburgschen leeuw der heeren van Monjoye (periode c). De twee beginselen, welke in de middeleeuwsche heraldiek duidelijk om den voorrang strijden, ontmoeten we ook hier: eenerzijds het *distinctieve,* de uit noodzaak geboren neiging om zich van anderen door wapentooi te onderscheiden, —

[24]) Als zoodanig beschouwen wij natuurlijk niet den door enkele *jongere zoons,* alsook door den tak Borne-Sittard tot omstreeks 1360 gevoerden barensteel (Vgl. de Raadt, *Sceaux armoriés,* in voce).

[25]) T. a. p. 1, blz. 80.

[26]) vgl. Knetsch, Das *Haus Brabant-Hessen.*

anderzijds het *imitatieve,* de lust tot nabootsing, hetzij uit modezucht of wijl men om eenigerlei reden zijn saamhoorigheid met andere wapenvoerende heeren wenschte te doen uitkomen [27]). Deze laatste neiging is voor het behoud van vele oudere wapens noodlottig geworden: zij toch bewerkte het verdwijnen van tal van wapenfiguren, die aan den allengs intredenden, op eenvormigheid uitloopenden mododwang ten offer vieìen. Als correctief dienden dan weer allerlei minutieuse onderscheidingen, versieringen van schild en wapendier, combinaties met de in allerlei vorm optredende schildverdeelingen („Heroldsbilder") enz. Maar noch deze overigens zeer belangwekkende en echt middeleeuwsche heraldische producten, noch de in de 14e en 15e eeuw optredende verbindingen van meerdere wapens in hetzelfde schild, kunnen ons het gemis vergoeden van de oorspronkelijke, eenvoudige maar karakteristieke wapenbeelden, uit den tijd toen ook de valk den Gozewijns als embleem diende, ons gelukkig door het hierbij afgebeelde zegel van 1202 overgeleverd. [28])

Het is dan ook niet zoozeer uit practische overwegingen, dat wij aan de twee *bijna* verdwenen oud-Valkenbergsche wapendiernn, den valk en den Kleefschen leeuw, zooveel aandacht meenden te moeten wijden: een sedert 1280 bestaand gebruik rechtvaardigt alleszins het blijven toekennen van den leeuw van Limburg-Monjoye aan het land van Valkenberg; maar we wilden niet nalaten, ter wille van de betere kennis van een klein brokje middeleeuwsche cultuur, de aandacht te vestigen op wat van dit wapen de eigenlijke geschiedenis was, om daarmede tevens het van 1217 tot 1280 door de heeren van Valkenberg uit het Kleefsche huis gevoerde leeuwenschild als zelfstandig wapen aan de vergetelheid te ontrukken. Het is te hopen, dat ook meer bevoegde mediaevisten, daar, waar in ons vaderland zooveel waardevol heraldisch materiaal slechts wacht op zaakkundige behandeling en belichting, nog eens de hand aan de ploeg mogen slaan, indachtig aan Victor Hugo's veelzeggende uitspraak: „L'histoire entière de la seconde moitié du moyen-âge est écrite dans le blason".

Ik moge besluiten met een woord van dank voor de mij door de archieven te 's Gravenhage, Maastricht en Düsseldorf tot het verkrijgen van de noodige zegelafbeeldingen welwillend verleende hulp.

[27]) Over de heraldiek als mode-verschijnsel geeft Philippi t. a.p. hoogst behartigenswaardige beschouwingen.

[28]) Th. Ilgen's theorie, aangaande enkele, van „Wappenfiguren" scherp te onderscheiden „Siegelbilder" (Inleiding tot deel IV der *Westfälische Siegel des Mittelalters),* komt ons niet overtuigend genoeg voor, om aan den valk als wapenfiguur der Gozewijns te doen twijfelen.

De afstamming van het Goesche regeeringsgeslacht Oyee,

door H. W. van Tricht.

In de "Genealogische aanteekeningen omtrent Goesche geslachten in de gouden eeuw", die door Prof. C. L. van der Bilt in den vorigen jaargang (nos. 1, 2, 3, 4 en 12) werden gepubliceerd, kwam de familie Oyee, die van ± 1650—1750 in de regeering van Goes zitting

had, eenige malen ter sprake. De schrijver verwees naar „De Zierikzeesche familie van der Baan. Met aant. en bijl. door J. van der Baan. 1893" (in de bibl. van het Genootschap), waarin als bijlage een genealogie *Oyee* voorkomt.

Van der Baan begint met de mededeeling, dat de Oyee's oorspronkelijk *Ooievaar* heetten, welke naam werd verkort tot *Ooie* en daarna verbasterd tot *Oyee*. Als stamvader neemt hij aan *Cornelis Pietersz.* Oyee, begr. Goes 8 Oct. 1633, geh. met *Maayken Smallegange Adriaens*^{dr}, die te Goes 31 Oct. 1646 werd begraven.

Een onderzoek naar de afkomst der Oyee's in het gem. archief te Goes heeft deze beweringen niet alleen in hoofdzaak gestaafd, maar stelt ons in staat, den stamboom twee generaties hooger op te voeren, en het ontstaan van den zonderlingen geslachtsnaam op den voet te volgen.

Het rijke archief te Goes, met zijn geklapperde oude burg.stand-registers, zou v. d. Baan al een stapje verder gebracht hebben, als hij den trouwklapper had nagezien op Cornelis *Pieters*. We vinden dan n.l. „ond. 24 Mei 1603 *Cornelis Pietersen*, j.m. met *Maaiken Adriaens*, j.d. beyde van Goes.

Maaike Jobse grootmoeder van de bruygom en *Marten Frans* oom consenteeren in het huw., de moeder consenteert oock.

Mayken Jacobse, moeder van de bruyt consenteert in het huwelijck, soo doet oock de br(oeder) *Cornelis Adriaensen Smailegange*. [getrout 11 Juni 1603].

Conclusie: *Corn. Beters* kwam uit Goes; zijn grootmoeder was *Mauyke Jobse*.

De doop- en trouwboeken staan ons voor verder onderzoek niet meer ten dienste en de weesboeken geven geen licht.

Doordat ik een *Cornelis Pieters* toevallig als lid van het Cramersgilde aantrof, was ik in staat, hem in de Rekeningboeken van dat gilde, waarin de namen der broeders ieder jaar werden vermeld, na te zoeken, en daarbij bleek al spoedig, wie zijn vader was.

We vinden n.l. als broeder resp. deken van het gilde van 1632 af teruggaande: tot 1618 Corn. *Pietersen Oye(e)*, *1617-1615 C. P. Oeye*, in 1614 C. *P. Oeyervaer*, 1613-1611 C. *P. in den O(e)ye(r)vaer*, 1610—1605 *Corn. Pietersen* en verder tot 1599 *Corn. Pieter Jopsen*. Dat we met één en denzelfden persoon te doen hebben bewijst een aanteekening in 1628, die zegt dat C. *P. Oyee* sinds 1699 lid van 't gilde is. Hij teekent zich in 1606 „Cornelis Pietersen", in 1608 „C. P. in den Oeyervaer" en sedert 1611 „C. P. Oeyervaer". Zijn zoons *Adriaen* en *Jacob* heeten bij hun huwelijk resp. in 1630 en 1636 „*Oyevaer*", maar verder worden uitsluitend de vormen Oeye en Oyee aangetroffen, die wel uitsluitend in spelling en niet in klank zullen hebben verschild, en waarvan de laatste tegen het eind der eeuw de overhand behoudt. Of de naam, na verkort te zijn, aanvankelijk „Ooie" werd uitgesproken, valt uit de boeken niet op te maken. In ieder geval werd de klemtoon al heel spoedig naar achteren verplaatst. Ofschoon ik nergens aantrof, dat Corn. *Pietersen* in „den Oeyevaer" woonde, mogen we dat m.i. gerust aannemen.

Genoemd Rekeningboek verder doorbladerend vinden we als lid van 1677 tot 1690 *Pieter Jopsen* en als lid resp. deken van 1660 tot 1684 (met een hiaat van 8 jaar) *Jobs Laureyssen*, meestal genoemd „*Come* (= koopman) *Job*".

De hypothese, dat we hier met twee oudere generaties der Oyee's te doen hebben, wordt bewezen door de weesboeken, waarin wij de volgende acten aantreffen.

Deel 17 fol. 252 "Roerende het vaderlijke goed van de twee weezen van *Jop Lauwereys*, aanbestorven door de dood van „cremer vaeder" voorzegd: Compareerde.. . *Maycken Pieters*, *wed. Jop Lauwereysen*, en heeft in pres. van *Pieter Jopsen*, broeder en voogd van de voorzegde twee weezen .... (de staat en invent. van Jobs nagelaten bezittingen vertoond) 16 Juni 1585 (volgt de inventaris, alsook afschrift van het testament dd. 27 Oct. 1578 voor Jan van Stapelen, hij oud ± 56, zij ± 44 jaar).

Deel 18 fol. 41 "Roerende de weezen van *Pieter Come Jobsen* Cramer, voor de eene helft n.l. *Cornelis Pietersen*, oud 12, *Janneken* oud 10, *Job* oud 6, *Sara* oud 4, *Abigel* oud 2, *Pieter Pietersen* oud een half jaar. ... moeder is *Mayken Cornelis*^{dr}" (volgt inventaris).

Bij het huwelijk van al deze broers en zusters compareert onze *Corn. Pietersen* of de reeds bekende grootmoeder *Maaylce (Come) Jobs* (naar haar man genoemd!) om namens de moeder (die blijkbaar invalide was?) te consenteeren.

Wij kunnen de eerste drie generaties van het geslacht Oyee nu aldus beschrijven:

I *Job Laureyssen*, alias *Come Job*, geb. ± 1622, lid Cramersgilde te Goes 1550—'67 en 1574—'84 (van '67 tot '74 voor de Spanjaards gevlucht?), deken in 1666 en '62, bezat verscheidene vaste goederen in en buiten Goes, sterft 1684 of begin '86, tr. *Maeyken Pieters*^{dr}, alias *Maeyken (Come) Jobs*, geb. ± 1634, overl. na 3 April 1604.

11 *Pieter Jobsen* [1]), koopman in „den Marsman" te Goes, lid Cramersgilde 1577—'90 (zijn broer *Jacob Jobsen* was deken in 1590 e. v. j.), † 1690, tr. *Maeyken Cornelis*^{dr}, gildezuster na zijn dood tot 1626, begr. Goes 17 Juni 1626.

111 *Cornelis Pieter Jobsen*, alias „(*in den*) *Oeyervaer*", alias „*Oyee*", geb. 1579, lid resp. deken van het Cramersgilde 1699-1632, begr. Goes 8 Oct. 1633, tr. Goes 11 Juni (ond. 24 Mei) 1603 *Maayken Smallegange, begr. Goes 31* Oct. 1646, dr. van *Adriaen Cornelisse*, schepen 1583—'84, en *Maeyke Jacobs Eversdijk*.

Uit dit huwelijk, behalve 4 dochters:

IV 1. *Adriaan*, boekverkooper te Zierikzee, uit wien een tak op Schouwen;

2. *Jacobus*, schepen, kerkmr. enz. te Goes, uit wien de oudste tak te Goes;

3. *Willem*, wijnkooper, uit wien de jongste tak te Goes.

Prof. van der Bilt vermeldt als wapen Oyee: 3 rozen op een zilveren veld. Mij is geen andere bron bekend dan Smallegange's wapenkaart, maar moeten we het dáár afgebeelde niet beschrijven als „mispelbloemen"?

[1]) Of hij dezelfde is als de schepen Pieter Jobsen in 1577, kon ik nog niet vaststellen. Het naar Middelburg overgebrachte schepenarchief zal zoowel hierover als wellicht over Job Laureys' afstamming nog licht verspreiden.

BOEKAANKONDIGING.

Inventaris der huisarchieven op Oolde,

samengesteld door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Hoevele huisarchieven berusten nog ongeordend — en daardoor, zelfs voor den eigenaar, ontoegankelijk — op zolders of in achteraf gezette oude koffers ? Terecht heeft ons medelid W. L. van Welderen baron Rengers begrepen, dat hij de geschiedenis van zijn gewest een dienst kon bewijzen door de vele archiefstukken ten zijnent te doen ordenen; en waar een huisarchief veelal vooral voor genealogische studies gegevens bevat, heeft hij een genealoog van groote ervaring, ons correspondeerend lid den heer W. Wijuaendts van Resandt, gelegenheid gegeven hiervan een inventaris samen te stellen. Deze inventaris (87 bladz.) is thans verschenen [1]); teneinde de belangstellenden in de gelegenheid te stellen nader kennis te maken met den inhoud der stukken zonder de bezwaren aan het persoonlijk raadplegen verbonden, is een uitgebreide regestenlijst (170 nummers), loopende van 1343 -1696 aan den inventaris toegevoegd. De bruikbaarheid van het geheel wordt verhoogd door een index van persoonsnamen, gevolgd door een van plaatsnamen. Dit is wel een logische scheiding ; maar is voor den gebruiker niet nog eenvoudiger en gemakkelijker één gecombineerde index? Wil men het onderscheiden van plaatsnaam van persoonsnaam niet overlaten aan den gebruiker, dan kan in dien eenen index het onderscheid langs typografischen weg aangegeven worden.

Zooals de titel reeds doet vermoeden, zijn op Oolde (bij Laren) meer huisarchieven samengekomen; hoe deze vererfd zijn, blijkt het duidelijkst uit de genealogische tabel B., die de bewerker heeft toegevoegd. Het eigenlijk archief van Oolde is niet uitgebreid, doch bevat toch tal van gegevens over de geslachten van *Keppel* (18de eeuw) en *van der Voorst* (16de eeuw). In het huisarchief Overlaer (bij Lochem) vindt men stukken betreffende de families *van Apelthorn* (17de eeuw), van *Heeckeren* (18de eeuw), *Kreynck* (17de eeuw), van *Rechteren* (18de eeuw) en de *Rode van Hekeren* (18de eeuw). Maar het grootste deel (63 nummers) van den inventaris (141 nummers) wordt gevormd door het archief van het huis Byssel (bij Doornspijk), dat bijna 276 jaren in bezit der *van Brienen's was.* Behalve over deze familie, van wie een uitgebreide genealogische tabel (A.) is toegevoegd, brengt deze afdeeling ons gegevens van de geslachten *van Aller* (14de eeuw), *van Amstel* (16de eeuw), *van Besten* (16de eeuw), *Gansneb gen. Tengnagel* (17de *eeuw), van Haersolte* (16de tot 18de eeuw), *van Lynden* (16de en 17de eeuw), *Witten* (17de en 18de eeuw) en van *Wijnbergen* (15de eeuw).

Een beschouwing uit archivalisch oogpunt is hier niet op haar plaats; slechts kan opgemerkt worden, dat het systeem is gevolgd van den inventaris van het huisarchief Farmsum om — zooals de bewerker mededeelt — den tegenwoordigen eigenaar van Oolde over zijn moederlijk archief een op dezelfde wijze bewerkten inventaris te doen verkrijgen als over dat van zijn eigen geslacht. Toch zou ik, zonder erbij te blijven stilstaan, dat het naslaan soms moeilijkheden meebrengt door gemis aan verwijzing naar de inventarisnummers, en dat sommige plaatsnamen in den index zijn behouden in hun oude spelling, hetgeen verwarring kan teweeg brengen bij plaatsen als Dieden, terwijl hier Didam bedoeld is, nog op een paar kleinigheden willen wijzen, die meer van genealogisch belang zijn. Als eenmaal de moeite wordt gedaan een namenklapper te maken, is het jammer, dat dikwijls niet alle namen worden opgenomen. Thans mis ik eenige namen uit tabel A. en verder in beide indices zelfs o.a. den in reg. 34 en 74 genoemden graaf van den Bergh met al zijn daar genoemde heerlijkheden. Is dit een punt, waarover men van meening kan verschillen, minderjuist acht ik het — hetgeen dikwijls pleegt voor te komen —, dat patronymica zelfs daar, waar nog geen sprake is *van* verstarring tot achternaam, als zoodanig temidden van familienamen worden genoemd (zie b.v. Lubberts, Pelgrums e.a.).

Mocht ik boven eenige namen noemen, die meer eigenaardig in de hier beschreven archieven thuis behooren, het spreekt van zelf, dat ook veel te vinden is, wat men hier aanvankelijk niet zoeken zou. Door de leenroerigheid der genoemde goederen aan leenhoven als Grimbergen, Oudegein en Saesfeld, vindt men bijzonderheden uit die omgeving, terwijl ik ten slotte de aandacht zou willen vestigen op een rubriek „niet onder te brengen stukken", waarin, behalve eenige Friesche namen uit de 17de eeuw, vele uit de Lijmers voorkomen, waarvan ik hier slechts *van Camphuysen, van Meeckeren* en *Paep* (alle 15de eeuw) noem. Kortom een boekje, dat ieder, die in Geldersche geslachten belang stelt, telkens zal raadplegen en dat ik hier dan ook gaarne ter kennisneming aanbeveel.

W. G. FEITH.

[1]) Verkrijgbaar voor f 2.35 (inclusief verzendingskosten) in den boekhandel van S, Gouda Quint te Arnhem (postrek. nº. 2594).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Het leen Hacfort.

„Wy Reynolt Sone des Greven van Gelre orcunden met desen brive ende don cont allen luden, dat vor ons quame, her Willem here van Brunchorst ende Johanna syn wyf, ende becanden, dat si vercoft hebben Jacobe van der Weelle dat alinghe goet to Hacvorde met den tijnse, die dar in behoert, ende met alre slagen net alst gelegen is in den kespele to Vorden utghenamen die eyghene lude die in dat goet plegen te hoerne, op dat goet hebben vertegen, dezelve her van Bronchorst, bi hem ende Johanna syn wyf, Ghisebrecht, Dyric ende Boudewyn sine sone bi hant oers reghten vormunders den di dar to vor ons coren met ordele ende met reghte to behoef Jacobs vorghenoemt ende synre erfghenamen; voert orcunden wi dat voir ons quam Gerhard Hoynct, die dat goet van ons hielt to sutfenschen' reghte to behoef des heren van Brunchorst vorghesegt ende droeg op dat selve goet ende verteegh dar op, bi wille ende bi hethe des heren van Brunohorst to behoef des vornomden Jacobs ende synre erfghenamen. In orcunde des tyeghenwardges brives besegelt met onsen segele, ghegeven in 't jaer ons Heren dusent driehondert vire ende twyntich des Zaterdags na Pynxsten." (1324 June 9).

Deze belangrijke oorkonde is door den Heer Robidé van der Aa, in zijn werk Oud-Nederland, uitgegeven en door hem ontleend aan het Archief op het huis

Hacfort. Er blijkt mijns inziens uit dat in 1324 „dat alinge goet to Hacvorde" aan Gelre leenroerig was. Het huis Hacfort met voorburcht en vesten komt als een leen van de heerschap Bronchorst voor in 1392, toen Willem heer van Bronchorst daarmede beleende Jacob van Hacfort (Robidé van der Aa op Hacfort en Geld. Volksalm. 1898, bl. 56).

In een leenboek van Bronchorst op het Algemeen Rijksarchief nu vond ik nog de volgende acte waarin ook weder sprake is van het huis Hacfort.

Otto here to Bronchorst ende to Borculo beleent Geert van Hacforden syne lene na ynhalt der ailden leenboeck; item dat huys to Hacfoirden ende dat erve to Hacfoirde tot een pondig leen ; item den teenden ynder Wederschyn pondig; item enen teenden gelegen bi Hacforden bilangs der beecke by Hacfoirden tot een vyfmarken lene. Hier over waren onse mannen Frederik van Steenre en Willem Lansinck. Gegeven 1430 mancndags na sente Lamberts dage. (1430 Sept IS).

J. D. WAGNER.

De naamsoorsprong van het geslacht van Hondenberch.

In het Armorial Général noemt Rietstap als wapen van het Overijsselsch geslacht *van Hondenberch,* dat in het midden van de 15e eeuw op Singraven zetelde: in goud een kruis geschaakt van zilver en rood. Bij de bestudeering van de markegrens van Helpman en de ten Zuiden daarvan gelegen buurtschap Dilgt onder Haren bij Groningen blijkt me, dat als eigenaren van een terrein Hondenberg aldaar voorkomen personen van verschillenden naam, doch met een zelfde wapen, althans blijkens hun zegel.

In 1337 schenkt Rodulphus fil. Ecberti de *Thillicte* een tiende in Dilgteresch. In dorso van de schenkingsakte [1]) staat: Dit is Hundeberges acker. Het zegel vertoont het wapen met geschaakt kruis en randschrift: s. Rodulphi de Dillachte.

In 1428 gaat de rentmeester van Johan *Hundeberch* namens dezen een ruiling aan van landen aan de Zuidzijde van Helpman.

In 1437 verkoopt Hundeke *Hundeborch* bijgestaan door zijn broeder Rolof ten overstaan van buren van Helpman en Dilgt het Hundeborchserf bij Dilgt.

In 1438 verkoopt Rolof *Hundeberch een* tiende voor de Hundeborch in de buurschap Dilgt. Hij voert het geschaakte kruis en als helmteeken een antieke vlucht.

In 1438 verkoopt Otto *Duyswolt* met de kinderen van zijn broeder het Duyswoltsgoed bij de Hondeberch in de marken Dilgt en Helpman. Ook hij voert een geschaakt kruis. Niet onwaarschijnlijk behoort hij tot hetzelfde geslacht. Of Otto *ter Hanzouwe*, burgemeester van Groningen, ook hiertoe behoort, betwijfel ik. Hij voert aan een koopakte [2]) van 1464 een zegel met hetzelfde wapen, doch als helmteeken : het geschaakte kruis. De naam Hanzouwe ontleent hij aan het goed van dien naam bij Eelde. Aangezien van de herkomst van familienamen gewoonlijk weinig bekend is, heb ik gemeend dit even te moeten vastleggen; het betreft overigens een familie, van wie weinig bekend schijnt.

W. G. FEITH.

[1]) Deze en de volgende akten zijn in het archief van de abdij Essen (Inv. no. 4 reg. 6, 21, 28, 29 en 30) in het rijksarchiefdepot te Groningen.

[2]) Archief van de commanderij Wijtmerd (inv. no 21 reg. no. 83) in het rijksarchiefdepot te Groningen,

Hoffmann-Momma.

In dit Maandblad jaarg. XXIII k. 27, 106, 141, 238, 270, 302, 331, XXIV k. 91 en XXXVI k. 154—155 verschenen mededeelingen over Ds. *Henricus Hoffmann*, predikant te Bennekom, aldaar overl. 25 Maart 1769 en over diens afstammelingen. Te laatstgenoemder plaatse in jg. XXXVI heb ik zelf verschillende mededeelingen verstrekt over zijn dochter *Diena Hoffmann*, gehuwd met *Arnoldus Vos* uit Arnhem.

In jg. XXIII k. 27 wordt gezegd, dat deze *Diena Hoffmann* volgens familie-overlevering gesproten zou zijn uit een liaison van den lateren predikant *Henricus Hoffmann* — toen deze nog huisleeraar was aan het Hof van Mecklenburg-Strelitz — met een prinses Louise *van Mecklenburg-Strelitz.*

Hoe voorzichtig men toch moet zijn met dergelijke familie-overleveringen, leerde mij een vondst in deel 1737-1738 van de *Momberschap-verborgingen der Veluwe.* Daarin vindt men op 13 Febr. 1738, dat de Scholt heeft: „Staat en inventaris doen maacken en instellen bij de „Heer *Henrickus Hoffman,* predikant te Bennekom, „weduwnaer en boedelhouder van *Gerardyna Marckelhoff* „in leven echtelieden, etc."

Uit de acte blijkt verder: „dat deze gewesen echte„lieden in den huwelijcken staet sijn getreden sonder „huwelijcxe voorwaerden en dierhalven nae den Lantregt „van Veluwe in gemeenschap van goederen; en sijn uyt „dit huwelijck gesproten twee kinderen met naemen „ *Johannes Adolphus Hoffmann* en *Cerardyna Hoffmann.*"

Na deze acte volgt de deeling der achtergelaten goederen tusschen den predikant en deze 2 kinderen.

De overlevering van onechte geboorte van *Diena Hoffmann* vervalt dus hiermede.

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Ketell.

(XL1 30, 201).

Nog vond ik vermeld 18 Dec. 1663 not. L. van Vuyren, Utrecht, Jr. *Rudolph Ketel,* heer van Vuylcop.

Protocol not. Jan van Vechoven, Utrecht.

19 Aug. 1647. *Jan Berents Ketell,* bejaert gesell, dienaer van vrouwe doyariere van Coninxvrij, vermaakt de samentlicke kinderen van zijn zuster Claesgen Rycken, huysrr. van Jan Keyser 1/2, de kinderen van Wulffgen Rycken, huysvr. van Cornelis Wicherts zijn zuster 1/2 overmindert hetgeen komt aan de kinderen van *Roeloff Ketel1* en van *Beerent Ketel1* beide zijn neven, ieder 300. gld. etc.

Naar de voornamen te oordeelen zullen deze tot de behandelde *Ketell's van Hackfort* behoord hebben. Van de volgende waag ik niet dit te beslissen.

Protocol not. Gerrit van Waey, Utrecht.

18 Mey 1641 *Margaretha Jurriaans van Oostrum* is geh. met *Adriaan Goossens Ketel.*

8 Mey 1665 not. Jan van Vechoven, Utrecht, als getuige: *Johannes Ketell*, boekverkooper te U.

Geboren te Utrecht:
29 Sept. 1616 ***Florentia*** } dochters van
3 Mei 1618 ***Helena*** } *Raphaell* ***Ketell.***
4 Juni 1615 *Catharina* } dochters van
7 Mei 1617 *Marrichje Goossen Jansz.* ***Ketell.***

Mogelijk is deze laatste dezelfde als *Maria* Goossens ***Ketel,*** huisvrouw van *Geleyn* ***Popta,*** notaris binnen Breda, die als gemachtigde te Utrecht optreedt.

P. M. VAN WALCHBEN.

Grafschriften op Java.

Door mij werden tot nu toe geregistreerd de grafschriften, wapenborden e.d. in de Portugeesche buitenkerk te Batavia en in en om de kerk te Cheribon; voorts in het museum te Weltevreden en op de begraafplaatsen te *Adiwerna* (Tegal), *Banjoemas* (oude en nieuwe), *Buitenzorg* (oude en nieuwe), ***Cheribon,*** *Depok*, ***Gombong,*** *Indramajoe*, ***Karanganjar*** (Kedoe), *Krawang*, *Lawang*, *Malang* (oude en nieuwe), *Nongkodjadjar* en ***Andanasari*** (Pasoeroean), ***Onrust, Padalarang, Pekalongan*** (oude en nieuwe), ***Poerwakarta*** en ***Poerwokerto,*** *Poerworedjo*, ***Purmerend*** (bij Onrust), *Serang*, *Sindanglaja*, ***Soekaboemi, Tangerang,*** *Tasikmalaja*, *Tegal*, *Tjiandjoer*, *Tjilatjap*, ***Ijimahi, Tjigombong*** en *Tjitjoeroeg.* Voorts op de particulierelandenin de buurt van Mr. Cornelis (Tandjong-oost, Pondokgedeh, Rustenburg, Villa Nova e.a.), op het land *Djamboe* bij Buitenzorg (fam. Van Motman), idem Tjisaroea Zuid en Noord bij idem (fam. Bik), hier en daar in de buurt van Batavia, op Speelwijck te Bantam en op Bergotta te Semarang en voor een zeer groot deel reeds op de begraaf plaatsen te Weltevreden en Semarang. Het ligt in de bedoeling om deze bij gunstiger tijdsomstandigheden te doen drukken.

Zoo een der leden echter, in afwachting daarvan, reeds thans iets mocht willen weten, ben ik gaarne bereid, zoo mogelijk, de gevraagde gegevens te verstrekken.

BLOYS VAN TRESLONG **PRINS.**

Sweder en Sywert van Wijnbergen.

(XL, 384.)

Een tweede leenboek Bergh, mij in handen gekomen, geeft nog een paar beleeningen met: de oude tiend te Wymborch enz. Zij stellen ons in staat thans deze vier gedocumenteerde generaties te geven :

Sweder v. Wijnbergen
bel. met Radeland als momber zijner vrouw Griete 1392 Oct. 30
gemeld 1403 April 18
tr. Griete ....

Sywart v. W.
gemeld 1403 Apr. 18
bel. met de oude tiend te Wijnbergen enz. 1407 Oct en ± 141i
is dood 1435 Mrt 28

Sweder v. W.
bel. als voren 1435 Mrt 28
is dood 1450 Juli 14

Sywart v. w.
krijgt uitstel 1450 Juli 14 en wordt bel. als voren 1453 Oct J 0

J. D. WAGNER.

Verdwaalde grafsteenen.

In 1919 bevonden zich te Ac quo y 2 grafsteenen, die dienst deden als dekplaten op een steenen duiker, Oostelijk van het dorp.

De steenen waren doorgezaagd en blijkens het opschrift van de eerste vermoedelijk beide afkomstig uit Gorinchem.

De onschriften luidden als volgt:

I. „Begraafplaats van den wel Eerwaarde Heer Ioan Doornik in sijn we[l] Eerw. leven Predikant binnen deese stadt Gorinchem. In den He[e]re ontslapen den 3 Iuly 1745."
(Hieronder stond in schrijfletters gegrift: „Dit graf is vrij van opbreking en moet geslooten blijven").

II „Rustplaats van de Heer [J]*ohan van Geenland,* oud Schepen en Cappetyn deser stat is gestorve den 14 Novbr 1'7.8 en de[s]selfs Huysvrouw [J]uffrouw ***Margareta 't Hooft*** overleeden den 26 April en begraaven den 2 Mey 1776."

H. c. **DE MAN.**

De Grave. *Christoffel Pieters* ***de Grave*** werd raad van Vlissingen in 1654 en was schepen tusschen de jaren 1656-1668; hij overleed te Vlissingen 24 Maart 1669 en werd aldaar 2 April d.a.v. begraven (in het hs. „Naamlijst van Wet en Raad" staat daarentegen † 1660 oud 60 jaar).

Mr. ***Pieter de Grave*** werd raad van Vlissingen in 1669, † te Vlissingen 24 April 1670, oud 25 jaar. De ondertrouwregisters vermelden van hem: 4 Febr. 1670 Mr. ***Pieter de Grave*** j.m. van Philippine en Anna Geert Somer van Vl.

C. A. **VAN WOELDEREN.**

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Amorie (des.). Mijne betovergrootmoeder *Joanna* ***des Amorie*** huwde 12 Aug. 1761 met Cornelis ***van der Hoeven.*** Zij werd geboren 7 April 1738 te Haarlem. Hare vier kwartieren waren: ***des Amorie;*** *Volboet;* ***Sleght*** en *van* der *Heijm.* Van hare acht kwartieren ken ik: ***des Amorie;*** ... .; *Volboet;* ***van der Hulst;*** *Sleght;* *Hollaer;* *van der Heijm* en ***Vinckesteijn.*** Kan iemand mij inlichten betreffende de verdere herkomst van het geslacht ***des Amoric*** en (of) de kwartieren aanvullen?

Rotterdam. Mr. A[m.] **VAN DER HOEVEN.**

Andres. ***Lea*** *Andres*, dochter van ***Johannes Jacobus*** *Fredericus* en ***Helena Sophia Bernardina Greefraats,*** huwde 3 Nov. 1782 te 's-Gravenhage met ***Christinan*** *Sigismund Kreijssig* te Delft. Dit huwelijk is .... door echtscheiding ontbonden.

Zij hertrouwt. ... ***Jan Jacob Smit,*** geb. ...†...., en na diens dood 18 Aug. 1799 te Rotterdam met ***Huybregt*** *Johannes* ***Blommaart,*** chirurgijn majoor.

Wie vult het ontbrekende aan?

Leiden. ***C. 8.*** **LECHNER.**

Aylva (van). (XLI, 204). Het gevierendeelde wapen met hartschild, dat de generaal Hans Willem ***van Aylva*** voert, is m.i. aldus op te lossen; 1. ***van Aylva,*** ***2.*** het

helmteeken van Aylva, 3. het helmteeken van Meckama, 4. ***Meckama,*** hartschild: ***Houwerda.*** Waarom hij juist Meckama uitzocht om zijn wapen mede te verfraaien, is niet duidelijk, teminder omdat zijn oom Scipio zich ***Meckama van Aylva*** noemde, vermoedelijk niet naar zijn moeder Lucia Hesselsdochter van Meckama, echtgenoote van Douwe van Aylva (grootouders van onzen H. W.), maar naar aanleiding van de erfenis der Meckama's nl. de Tammingaborg te Hornhuizen, die hem in 1670 aankwam van zijn schoonzuster Lucia Julius' dochter van Meckama, weduwe van zijn broeder Douwe. De kleinzoon van dezen Scipio nl. Hans Willem van Aylva voerde in 1732 op de kerkbank te Hornhuizen: gedeeld van v. ***Aylva*** en v. ***Meckama*** naast het wapen ***v. Camstra*** (zonder den Fr. adelaar, zie N. L. XL, 343) naar zijn vrouw Barbara van Camstra. Toch moet de generaal H. W. v. Aylva een reden gehad hebben, om toen hij behoefte gevoelde zijn wapen te verfraaien, juist Meckama te kiezen. Kan het zijn geweest, dat nu 60 % van zijn kwartieren van niet-Frieschen, zelfs niet-Nederlandschen stam (zijn moeder was een gravin *von Althan*) waren, hij het eerste wel-Friesche kwartier nam nl. Meckama? Maar ter onderscheiding van zijn ooms en neven de ***Meckama van Aylva's,*** nam hij het wapen der ***Houwerda van Meckama's,*** niet omdat zijn grootmoeder stamde uit het huwelijk van Filip van Meckama en Jet Houwerda in de tweede helft der 16e eeuw, maar mogelijk, omdatin 1668 met Filips ***Houwerda van Meckama*** het geslacht Meckama in den mansstam uitstierf, terwijl in 1669 ook diens zuster Lucia stierf (gehuwd met Bocke van Burmania, die in 1671 zwager werd van den genoemden generaal H. W. v. Aylva). Hij zou dus het 'wapen Meckama in den luisterrijksten vorm (zooals het nl. was vrijgekomen in 1668) gekozen hebben. Weliswaar voert Houwerda, aanvankelijk een hoofdelingengeslacht in het Klei-Oldambt, later resideerende op één der hoekkasteelen van Appingedam, in rood een zilveren leeuw en niet, zooals in het onderhavige hartschild een aanzienden leeuw, maar bij al de heraldische vrijheden, die de heer v. Aylva zich permitteerde, is deze afwijking onbeduidend. Hoe hetzij, het bovenstaande toontopnieuw, hoe in Friesland andere regels op genealogisch en heraldisch gebied aangehangen werden, dan in verder Nederland.

Voorburg. W. G. FEITH.

Ba(a)ren (van) ; de Pater. Gevr. wapens van de geslachten ***van Ba(a)ren*** en de ***Pater*** uit Alblasser- en Krimpenerwaard.

R. N. C. v. M.

Baerda. Waar en wanneer is geboren *Reijnau* ***Jansd Baerda,*** dr ***v. Jan Hobbesz. Baerda,*** tr. Leeuwarden 1700 Jan ***Jacobsz. Schut?***

R. N. C. v. M.

Bekius. Wie kan een beschrijving geven van het wapen der familie ***Bekius*** (*Beeck*)?

Alphen a/d Rijn. W. M. C. REGT.

Bersselaer (van den). Gevraagd worden wapen en genealogie van het geslacht ***van den Bersselaer,*** waartoe

behoorden de volgende kinderen van ***Laureys v. (d.) B.*** te Etten (volgorde onbekend) :

1. ***Christoffel*** *Laureysz.* ***v. d. B.,*** verm. „vorster tot Etten" omstr. 1570, vader van *Lyntken* ***(Catarina),*** geh. met *Geerijt Pieters Tack*;
2. *Wouter L.* ***v. d. B.,*** † vóór 1634, tr. *Cornelia* ***Jans van Buerstede,*** waaruit ***Elisabeth,*** geh. met ***Huybrecht*** *Willem Rovers*, schepen te Etten 1618;
3. *G(....?)* ***L. v. d. B.,*** geh. met Mr. *Merten* van ***Wthoven***
4. *Anthonis* ***L. v. d. B.,*** tr. *Maria*, leven nog 1616;
5. ***Hendrick L. v. d. B.,*** leeft nog 1616;
6. ***Anneken L. v. d. B.,*** tr. verm. ***Hendrick Aerts van*** *Looy*
7. ***Maria L. v. d. B.,*** † vóor 8 Dec. 1616.

Bilthoven. H. W. VAN TRICHT.

Blok-van Beek, (XLI, 39, 88, 127). In mijn kwartierstaat komt betreffende Blok-van Beek het onderstaande voor. Kan de Heer B. v. B. mij misschien ook mededeelen of dit juist is, en zoo ja of het met Venlosche gegevens verder opgevoerd kan worden?

I. ? ***Lucas*** van ***Beek,*** geboren Emmerick, ondertr. Haarlem 26/6 1627 *Christina* ***van*** *Steenkist*, j.d. van Haarlem.

II. ***Pieter van Beek,*** van Amsterdam, inget. Amst. 24/9 1650 (D T B. 681, f 2v.) op acte van Haarlem, trouwt Haarlem voor schepenen 16 Oct. 1650 ***Janneken de Pateyn,*** j.d. van Haarlem (in de Genealogie Patijn niet te vinden).

III. ***Lucas van Beek,*** geb. Amst. 1651, inget. Amst. 11 Oct. 1674 (D TB. 678, fo. 118v.), vader Pieter Lucasz., met ***Maria Block,*** geb. 1663, Antonys dr. ex Barbara Leeuw.

IV. Maria ***van Beek,*** geb. 1678, huwt Amst. 6-3-1707, ond. id. 7-2-1707 (DTB. 706, f. 168v.), moeder Maria Block, met ***Michiel Blok*** van A., geb. 1684, vader Pieter Michielse (moeder Johanna van Aldewerelt D T B, 694, f. 39v.), hij begr. N. K. Amst. 24/6 1761.

Helmond. J. G. KAM.

Bonnet. (XL, **386,** XLI, 39, **204).** Als aanvulling van de reeds verstrekte gegevens, kunnen wij nog mededeelen, dat wij in de brieven aan de Utrechtsche vroedschap een brief vonden van ***M. Bonnet,*** 25/1 ***1742*** Substituut-drossaard en kameraar te „de Vaart" i.e. Vreeswijk.

Het wapen op zijn lakafdruk vertoont „3 boomen" met een boom als helmteeken.

DOC. BUR.

Bouquet (XLI, 206). In een ms. genie Slingelandt: ***Maria v. Slingelandt,*** dr. van den 1540 overleden ***Jan*** en van ***Maria van de Capelle,*** tr. ***Willem Boucpuet,*** Generaal Meester van de Munten der Vereenigde Nederlanden. Hij ob. 1570 en voerde: Gevierendeeld: 1 en 4 in zi. een gr. boom, 2. in go. drie ro. harten, 4. in go. drie zw. dorre boomtakken (?) schuins links geplaatst in de richting van een rechterschuinbalk.

In 1777 is sprake van het Zwitsersch regiment ***Bouquet*** in Hollandschen dienst.

Heinrich ***Bouquet*** (von Rolle) hatte sein Vaterland mit 17 Jahrenverlassen, urn in Holland in das Schweitzerregiment Constant einzutreten .... Da ihm der Prinz

von Oranien die Stelle eines Oberstleutnants bei den Gardeschweizern angeboten hatte, kehrte er nach dem Aachener Frieden nach Holland zurück . ... Er starb in Amerika 2 Sept. 1765 (P. de Vallière. Treue und Ehre).

Het traktement van *Louis Bouquet,* Lieutenant Generaal van de Infanterie, op Generaal Majoors traktement door Gelderland betaald 1784.

Het traktement van *Louis Bouquet,* Quartiermeester van de Infanterie, door Holland betaald 1784.

Het traktement van *Louis Bouquet,* Colonel van een regiment Zwitsers, door Overyssel betaald 1784.

Wordt 1751 à 1762 op pensioen gesteld: *Daniel la Plante de Bouquet,* Lieutenant in het Regiment Pepin du Cailla.

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Brahm. Gevraagd worden inlichtingen omtrent wapen en genealogie van het geslacht *Brahm,* waartoe behoorden: 1° *Peter B.,* burgemeester te Wezel ± 1670, geh. met *Elisabeth Theuning,* wier dochter *Suzanna,* geb. 15 Mrt 1661, overl. 11 Sept. 1726, op 21 Jan. 1686 trouwde met *Henrick von de Wall,* koopman te Wezel, wedr van *Sara de Laet*; 2° *Johanna Maria* Brahm, geh. met *Everwijn Steling* te Wezel, wellicht ook een dochter van *Peter* voornd.

Bilthoven. H. W. VAN TRICHT.

Brake11 (van). (XLI, 160,207). De III genoemde *Johan van Brakedl* maakt huwelijksvoorwaarden 28 Sept. 1615 met *Henrica Millinck,* dr van *Jan* en *M* ar g *r i* et Vaeck. De IV genoemde *Dirk* van *Brakell* heet *Bernard van Brakell,* want blijkens het Trouwboek van Bemmel zijn getrouwd 11 Mei 1654 *Bernard v. Brakel,* weduwnaar van *Wilhelmina* van Balveren, lieutenant van den Capiteyn Varick, en *Josina van Asewijn.* Zij trouwden op den Huize de Parck te Elst.

Nog vindt men in het Gerichtssignaat van Bemmel (zie A. N. F. XI, 187): 1661 Jan. 1. *Bernard van Brake11* tot den Elsenpas (lees: Essenpas, zie Geld. Leenreg. Nijmegen leen 83) is dood. Hij laat na van zijne vrouw *Willemina* van *Balveren* een onmondige dochter : *Elisabeth* van *Brakell.* Boedelhoudster *Josina van Aeswijn.*

De oudste zoon van *Eusebius Borchard Bentinck* bij *Elisabet v. Brake11* heet naar zijn grootvader *Berend Eusebius Bentinck.*

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Broers-Pik. (XL, 197, XLI, 89, 128). *Catharina Pik,* mijn overgrootmoeder, werd geboren te Medemblik 11 Juni 1806 en gedoopt 26 d.a.v. in de Geref. Kerk aldaar, met den naam *Trijntje.*

Haar ouders waren:

Pieter Pik, geboren 20 December 1772, gedoopt (op zijn belijdenis) 28 April 1799, ondertr. waarschijnlijk 27 April 1798 (Het trouwregister vertoont een hiaat waarin dit jaar valt. De waarschijnlijkheid is gegrond op twee verklaringen van onvermogen onderteekend door de bruid en door den bruidegom gedateerd 27 April 1798, waarbij beiden verklaren geen trouwgelden te kunnen betalen.) te Medemblik als j. m. met *Maartje Vlaar j.* d., ged. Mbl. Ger. K. *13* Maart 1774.

Haar grootouders van vaderszijde waren :

Pieter Pik, geboren wschl. 4 Maart 1739 (als zn. v. Pieter en Maartje Teunis Jongs) of 13 April 1732 of 22 Dec. 1743 (en dan uit andere ouders), ondertr. Medemblik 20 April 1766, tr. Bovencarspel 6 Mei 1766 met *Maartje Slikker,* ged. Mbl. Ger. K. 12 April 1744 (misschien ook 30 April 1749, in beide gevallen dr. van Cornelis Jansz. Slikker en Maartje Pieters van Dammen).

Haar grootouders van moederszijde waren:

Jan Vlaar, ged. Mbl. Ger. K. 9 Dec. 1744 (zn. van Tijs en Maartje Jans), ondértr. Mbl. 17 Juni 1769 met *Trijntje Bruyn* Jansdr., ged.. .. (misschien 24 Sept. 1738 als Catharina de Zee, aangezien de namen Bruyn de Zee, Bruyn Zeekamp en Bruyn voor dezelfde persoon voorkomen).

Het voorgaande is ontleend aan de doop- en trouwboeken van Medemblik, berustende op het Rijksarchiefdepôt te Haarlem. Voor de studie der begraafboeken had ik helaas geen tijd meer; wellicht zou een en ander uit die gegevens nog aangevuld kunnen worden.

Helmond. J. G. KAM.

Coevorden (van). (XLI, 128, 208). Als aanvulling op hetgeen de heer Polvliet vermeld heeft, kunnen wij nog mededeelen, dat *Jacob Johan van Coevorden,* 8/1 1783 schepen van Terborg, voerde „doorsneden: A. in blauw een anker schuinrechts geplaatst; B. in zilver 3 sterren". Helmteeken: 3 sterren, 2 —1 gerangschikt, zwevende tusschen een vlucht, zooals uit zijn lakafdruk blijkt.

DOG. BUR.

Commelin. (XLI, 162, 208). Grafzerk Oude Kerk Amsterdam N°. 14, zonder jaartal, vertoont 2 wapens: 1. *Commelin:* 3 halve eenhoorns (geen dwarsbalk dus). 11. gevierendeeld 1 en 4 een wildeman, 2 en 3 een boom. Ht. : uitk. eenhoorn. Devies: Coelum non sol. .?

Ginneken. STEENKAMP.

Cuvel. Gegevens gevraagd omtrent dit geslacht, waartoe behoorde *Anna Cuvel,* gehuwd met *Philip Groen,* wier dochter *Paschijntje Groen,* geb. Amsterdam 26 Mei 1713, † aldaar 4 Sept 1784, op 17 Juni 1732 huwde met *Gerrit van Steyn.*

Arnhem. W. F. HARTMAN.

Dingemans-Vernède. Ondergeteekende zou gaarne weten of er genealogieën van bovengenoemde families bestaan en zoo mogelijk in de gelegenheid gesteld worden deze to raadplegen. Een *Willem Dingemans* was ± 1772 secretaris van 's-Gravezande.

's-Gravenhage. G. H. J. GIJSBERTI HODENPIJL.

Geer (van der). Ondergeteekende bezit twee levensgroote halffiguren in olieverf van een echtpaar van middelbaren leeftijd, van welke het vrouwenportret blijkens een opschrift op de achterzijde voorstelt: „*E. van der Geer,* oud 62 Jaaren peint par T. S. (= T. Soheltema) 1794." Wie is de man?

Dordrecht. A. STARING.

Gelein (van), (XLI 41, 91, 130).
Amsterdam 14.5.1627 inget.:

Paulus van Gelein, v. Aken, kruidenier, 0.24, geen ouders, b. Pieter, en

Maritie van Wuller, v. Aken, 0.22, geen ouders.

Amsterdam 16.3.1636 inget. :

Pieter van Gelein, v. Aken, 0.23, va. Jan, en

Hester van Schaerenburg, v. Middelburg, 0.26.

Amsterdam 284.1640 inget. :

Jan van Gelein, v. Aken, 0.26, geen ouders, en

Anneke van Acker, v. Haarlem, 0.27, m. Teuntie Hendriks.

Amsterdam 4.12.1621 inget. :

Isaac van Gelein, v. Aken, kruidenier, 0.22, va.Pieter, en

Qerritje Gerritsdr., v. Vrede, 0.22, m. Hadewye Dirx.

Amsterdam 23.11.1646 inget. :

Gerrit van Qelein, v. A'dam, 0.22, met Isaac van Gelein, en

Jannetje de Neufville te Haarlem.

(Deze Gerrit waarschijnlijk een zoon van den voorgaanden Isaac).

Amsterdam 14.1.1666 inget. :

Cornelis Cloribus Gerards, v. A'dam, koopman, 0.26, m. Maria de Kuyscher, en

Geertruyd van Gelein, v. A'dam, o. 17, va. Gerrit.

(Deze Geertruyd waarschijnlijk een dochter van den voorgaanden Gerrit).

Amsterdam 11.1.1704 inget. :

Hermen ten Cate, v. Deventer, koopman, w. Cornelia van Wetteren, en

Geertruyd wan *Gelein, v.* A'dam, w. Cornelis Cloribus.

Amsterdam 10.2.1665 inget. :

Pieter van Gelein, van A'dam, koopman, 0.26, va. Isaac, en

Catarina ***van Nes, v.*** A'dam 0.26, va. Pieter, m. Teuntje Dirx.

(Deze Pieter is waarschijnlijk een zoon van Isaac X Gerritje Gerritsdr.)

Amsterdam 30.11.1656 inget. :

Isaac van Gelein, v. A'dam, winkelier, 0.25, va. Isaac, en

Hester van der Beeck, v. A'dam, 0.20, ouders dood.

(Deze Isaac is waarschijnlijk een zoon van Isaac X Gerritje Gerritsdr.)

Amsterdam 22.11.1674 inget. :

Isaac van. Gelein, v. A'dam, w. Hester van der Beeck, en

Maria Teyler, v. A'dam, 0.29, va. Jacob.

Amsterdam 10.4.1687 inget. :

Isaac ***van*** Qelein, v. A'dam, koopman, 0.27, m. Catarina van Nes, en

Antonia Bruyn, v. A'dam, 0.17, ouders dood.

(Deze Isaac is een zoon van Pieter × van Nes).

Amsterdam 16.7.1699 inget. :

Isaac van Gelein, v. A'dam, koopman, w. Antonia Bruyn, en

Qeertruyd Hooft, v. A'dam, w. Jan Casper Lemp.

Amsterdam 13.3.1722 inget. :

Isaac van Gelein, v. A'dam, 0.22, va. Isaac, en

Christina wan Voorst, v. A'dam, 0.21, va. Paulus.

(Deze Isaac is waarschijnlijk een zoon van den voorgaanden Isaac).

Amsterdam 31.12.1766 inget. :

Ds. ***Isaac van Gelein, v.*** A'dam, Rem. pred. Amsterdam, va. Isaac, en

Margaretha Talma, v. Harlingen, remonstrnntsoh, 0.32.

(Deze Isaac is een zoon van den voorgaanden Isaac).

Amsterdam, 6.1.1792 inget.:

Lamberius ***Julius*** Vitringa, v. Arnhem, 0.36, va. Martinus, en

Kuinira van Gelein, v. A'dam, remonstrantsch, 0.28, va. Isaac, m. Margaretha Talma.

Amsterdam 27.12.1664 inget. :

Jacob van Gelein, v. A'dam, winkelier, 0.28, ouders dood, en

Geertruid van Gelder, v. Utrecht.

Amsterdam 11.7.1680 inget. :

Jacob van Gelein, v. A'dam, winkelier, w. Geertruid van Gelder, en

Anna van Vleuten, v. A'dam, 0.31, va. Jacob Abraham.

Amsterdam, 1.11.1686 inget.:

Jacob van Gelein, v. A'dam, koopman, w. Anna van Vleuten, en

Dieuwertje ***Bergervis, v.*** A'dam, w. Leendert de Groot.

Amsterdam 27.121687 inget. :

Isaac van Gelein, v. A'dam, koopman, 0.22, va. Jacob en ***Aletta Santvoort, v.*** A'dam, 0.24, ouders dood.

(Deze Isaac is waarschijnlijk een zoon van den voorgaanden 3 × gehuwden Isaac).

Amsterdam 11.9.1687 inget. :

Isaac van ***Qelein, v.*** A'dam, winkelier, 0.26, ouders dood, moeje Dieuwertje van Gelein, en

Margreta Kromhout, v. A'dam, 0.21, va. Pieter.

Amsterdam 20.1.1690 inget. :

Pieter van Gelein, v. Leiden, grijndraaier, daar wonende, 0.29, ouders dood, en

Catarina van Loun, v. A'dam, 0.31, ra. Jacob.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Giessen (van). Onder eene wapenteekening van de plaats Giessen staat „*Jan Pieters van Giessen*, president tot Heesbeen en *Antonia Lauwerijn van Bochove, zijne* huisvrouw 1681".

Kan men mij ook iets omtrent dit echtpaar en hunne descendenten mededeelen, of aanwijzing geven, waar ik iets ervan vinden kan?

Rotterdam. R. T. MUSCHART.

Graaff (de). Gegevens gevraagd omtrent dit geslacht, waartoe behoorde *Celia* ***de Qraaff,*** gehuwd met ***Jan Groen,*** wier dochter *Celia* ***Groen,*** geb. 1677, begr. Amsterdam 28 Maart 1732, den 11 December 1707 huwde met ***Johannes van Steyn.***

Arnhem. W. F. HARTMAN.

Grand. (XLI, 209). Volgens een lakafdruk met origineele handteekening dd. „le 14 Aoust 1787" van ***V. Brand l'ainé*** & C°. te Rotterdam, in mijn bezit, is het wapen dier familie: blauw met een zilveren dwarsbalk, beladen met een dier, dat het meest lijkt op een gevleugelde slang of draak, vergezeld in het hoofd van een roos en in den voet van een wassenaar, schuinslinks geplaatst. Helmteeken : een huismerk.

Ginneken. STEENKAMP.

Groen. Gegevens gevraagd omtrent dit geslacht waartoe behoorden :

1° *Celia* ***Groen,*** dr. van ***Jan*** en *Celia* de ***Graaff,*** geb. 1677, begr. Amsterdam 28 Maart 1732, tr. Amsterdam 11 December 1707 ***Johannes van Steyn***;

7° *Paschijntje Groen, dr. van Philip en Anna Cuvel,* geb. Amsterdam 26 Mei 1713, † aldaar 4 Sept. 1784, tr. aldaar 17 Juni 1732 *Gerrit van Steyn.*

Arnhem. W. F. HARTMAN.

Gunckel. Wie zou mij kunnen inlichten omtrent de herkomst en de ouders etc. van *Friedrich Ludwig Gunckel,* den bekwamen architect, die in 1767 bouwde het paleis Nassau-Weilburg, thans Kon. Schouwburg en 1772-96 het nieuwe Stadhouderlijke kwartier in den Haag?

Voorburg. W. G. FEITH.

Gutberlet. (XLI, 209). In de brieven van de Leenkamer op het Rijksarchief te Arnhem kwam ik herhaaldelijk den naam tegen van *Bernard Gutberleth Schleger* te Zutphen (o.a. 14 Aug. 1780, 27 Sept. 1788 enz.) met lakafdrukken, volgens welke hij zou voeren: 3 ineengeschakelde ringen, helmteeken: deze ringen of een kroon. Ook met alliantiewapen: r. als boven, 1. een duif met takje in den bek, op een grasgrond zittend.

Ginneken. STEENKAMP.

Harthals. Gevraagd worden de voorouders van *Cornelia Harthals, geh.* ± 1670 met *Laurens Hammius,* schepen, kerkmr. en boekverkooper te Culemborg. Haar wapen: in blauw een gouden keper, vergez. van 3 gouden lelies.

Bilthoven. H. W. VAN TRICHT.

Hees (de). Gegevens gevraagd omtrent dit geslacht, waartoe behoorde Cornelia *Geertruida* de *Hees,* gehuwd met *Jan Plaat,* wier dochter *Geertruida Plaat,* geb. Delft 22 Jan. 1776, † Soestdijk 8 Mei 1806, den 18 October 1797 te Rotterdam huwde met *Gerrit van Steyn,* Heer van Hensbroek.

Arnhem. W. F. HARTMAN.

Hermes-Lens. Gevr. voorgeslacht en wapens van *Daniël Hermes,* geb. Hilversum ± 1746, † Hilv. 1791, tr. 1770 *Lena Lens Jansdr.*, en *Jan Lens,* geb. Hilv. ± 1710, † 's Graveland 1749.

R. *N. C. v.* M.

Heuvel (van den). Gevraagd worden het wapen en de voorouders van *Dirk Dirksz. van den Heuvel,* gehuwd ± 1766 met *Maayken Gerrits Hanegraaff* te Werkendam.

Bilthoven. H. W. VAN TRICHT.

Hoevenaar-van Bueren. Ouders, verdere gegevens, wapens gezocht van *Hubertus Hoevenaar, gehuwd* met *Jahanna van Bueren,* zeer waarschijnlijk te Heeze, wier dochter *Johanna Clasina Hoevenaar* huwt omstreeks 1760 met Ds. *Cornelis* Groen *van Prinsterer.*

Brookline. W. J. HOFFMAN J. J.ZN

Hulst (van der). Gegevens gevraagd omtrent dit geslacht, waartoe behoorde *Wilhelmina Hermina Anna van der Hulst,* gehuwd met *Arnoldus Dirk van Toornenburg,* wier dochter *Gesina van. Toornenburg,* geb. Leiden 18 Juli 1817, † Baarn 5 Jan. 1869, den 6 Mei 1841 te Zeist huwde met *Johan Albert van Steyn.*

Arnhem. W. F. HARTMAN.

Kalma. Wie kan een beschrijving geven van het wapen der familie *Kalma*?

Alphen a/d Rijn. W. M. C. REGT.

Nassau (van). (XXXVIII, 259). Protocol not. S. L. van der Wuert, Leiden.

26 Sept. 1603. *Johanna van Nassau,* abdisse van Leeuwenhorst en *Cornelia van Nassau* gesusteren, machtigen Johan Mahieu in Bergen o/Z om alle pachten, renten enz. te ontvangen.

R. P. M. v. W.

Nevelaar. Aant. gevr. betreffende leden van het geslacht *Nevelaar.*

R. *N. C.* v. M.

Nisbeth. Kan iemand mij het familiewapen verschaffen van *Christina Nisbeth,* dochter van *Jan Nisbeth,* kapitein der Infanterie te Gorinchem, † 16 Sept. 1687, en *Immetje Joppe van Ruen,* gehuwd te Rotterdam September 1606 met *Philip de Flines* en overleden aldaar (?) 16 Oct. 1613?

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W. A.zn.

Palsma. *Feddrick Ansckes,* later *F. van Andla,* 1666-1621, huwt *Saeck Sickesdr. Palsma,* 1562—1603; beiden begraven te Ried. Welk wapen voerde zij?

Op „Palsma-State" te Wirdum bevinden zich op den toegang twee uit zandsteen gehouwen leeuwen, die elk een wapenschild houden. Ongetwijfeld stonden zij vroeger op de hekposten. De beschrijving luidt als volgt:

A. Gedeeld. 1. halve friesche adelaar; II. wederom gedeeld, 1. met 13 of 14 penningen, geplaatst 1, 2, 2, 1, 2, 1, 2, 1, 2; 2. doorsneden, a. met een klimm. leeuw, *b.* met een St. Andrieskruis (over deze deellijn mogelijk nog een smalle dwarsbalk).

B. Een dubbele adelaar, de vleugels beladen met een leeuw en deze leeuwen naar elkaar toegewend, het geheel vergezeld in den voet van 3 zesp. sterren (2 en 1).

Het wapen, onder B. beschreven, lijkt veel op dat van *Hermana van Minnertsga.* Is het eerste wapen dat der familie *Palsma?*

Alphen a. d. Rijn. W. M. C. REGT.

Plaat. Gegevens gevraagd omtrent dit geslacht waartoe behoorden:

1° *Maria Plaat, dr.* van *Jan Hendrik Plaat* en *Margaretha van Steenvoorden,* geb. Egmond aan den Hoef 1 Oct. 1744, † Coevorden 19 Mei 1819, gehuwd te Beverwijk 27 Maart 1768 met *Jan van Steyn.*

2° *Geertruida Plaat, dr.* van *Jan Plaat* en *Cornelia Geertruida de Hees,* geb. Delft 22 Jan. 1776, † Soestdijk 8 Mei 1866, tr. Rotterdam 18 Oct. 1797 *Gerrit van Step,* Heer van Hensbroek.

Arnhem. W. F. HARTMAN.

Riess. Men vraagt ons om gegevens aangaande zekeren *Johannes Adam Riess,* die omstreeks 1716 admiraal in Hollandschen dienst geweest zou zijn en op reis naar Oost-Indië of Brazilië met zijn vloot van zes schepen schipbreuk leed en verongelukte. Zijne weduwe woonde met haren zoon te Rotterdam en genoot een pensioen van de O. I. Compagnie. Van hem zou eene thans te

Bremerhaven gevestigde familie *Reiss* afstammen. Bevestiging van de juistheid van bovenstaande gegevens alsmede aanwijzingen in welke richting verder moet worden gezocht, zouden zeer op prijs worden gesteld.

Doc. Bur.

Schaep. (XLI, 94). Ofschoon wij het wapen, gevoerd door *Helena Schaep,* niet zijn tegengekomen, meenen wij toch wel met zekerheid te kunnen zeggen, dat zij behoort tot het reeds van ouds te Doesburg gevestigde geslacht *Schaep,* dat „in rood een klimmend zilveren schaap" voert. Wij verwijzen den geachten vrager naar Navorscher 19 10 pag. 57 en 504, hij kan daar meerdere gegevens vinden, evenals in het handschrift van G. Schaep „Genealogia Schapiorum" i/h gem. archief te Amsterdam.

Omtrent *Lindenberg,* alhoewel niet gevraagd, kunnen wij nog mededeelen, dat wij vonden *Jan Lodewijk* Willem *Lindenberg,* 6/6 1752 Burgemeestervan Doesburg, J. U. D. Hij voert „een boom op een heuvel". Helmteeken een boom tusschen een vlucht.

Doc. Bur.

Scheltema. Bestaan er nakomelingen of bloedverwanten van den portretschilder *Taco Scheltema,* geboren te Harlingen in 1760 en overleden te Velp in 18371 Niet alle naamgenooten behooren tot hetzelfde geslacht.

Dordrecht. A. Staring.

Zie over de afstammelingen van *Taco* ***Scheltema*** het Stam- en Wapenb. van V. v. O., dl. 111. pp. 123/4.

Doc. Bur.

Schut. Gevr. aant. van leden van het geslacht ***Schut*** (Friesland) uit de 17de eeuw, evenals het familiewapen ***Schut*** (Friesl.).

Waar is geboren en gehuwd *Jacob Schut,* geb. ± 1650, † 1700, executeur en coll-gen. v. h. gemaal in Doniawerstal, tr. (Femmeke?)?

R. *N. C. v.* M.

Schuyll. (XLI, 41, 133). Daar de geachte inzender ***Maria Schuyll*** eene dochter van ***Everard*** noemt, bestaat er kans, dat het hier volgende wapen het hare is.

In de Missiven aan de Staten-Generaal in lias „loopende" No. 4929 vonden wij het wapen van ***Everhardus Schuyll, 28/9 1677*** predikant te. ..... Zijn lakafdruk vertoont het wapen Schuyl, in het Armorial Général omschreven, nl. „gevierendeeld, 1 en 4: 3 vogels, 2 en 3: een leeuw", waarbij als helmteeken een vogel uit het 1e kwartier tusschen een vlucht.

Het Arm. Gen. zegt, dat die vogels duiven zijn, de lakafdruk vertoont echter duidelijk merletten.

Het is dus hetzelfde wapen — behoudens ook hier weder een klein verschil in de vogels — als gevoerd werd door ***Florentius Schulius,*** in 1657 Schepen van 's Hertogenbosch, zooals blijkt uit de zoog. Bossche Wapenkaart van R. A. van Zuylen.

Navorscher 1860 pag. 269 vermeldt een „*Florens Schuyl* of ***Florentius Schulius***, predikant te Berlikom etc. in 1693 en zegt „welligt ***was*** hij een afstammeling van ***Ecerhardus Schuyl,*** wiens spreuk was: „Cogit amor patriae" en die een gedicht vervaardigde op Adoni Beseck van Focanus." (Zie Konst- en Letterbode 1848).

Deze vermeende afstamming zal wel juist wezen, tenminste wij vonden in dezelfde collectie Missiven a/d Staten-Generaal in de liassen 4876 en 4876 de brieven van ***Florentius*** *Schuyl* 5/9 1663 te 's Bosch, 10/1 1661 professor van de Illustr. School en Ontvanger aldaar en van ***Everhardus*** *Schuyl,* 13/9 1660 predikant te Berlicum, uit welke brieven blijkt, dat dit broers zijn.

Hunne lakafdrukken vertoonen als wapen „3 merletten" en als helmteeken een hertekop met hals, overeenkomende dus met het wapen van Dr. ***Nicolaas Schuyl,*** 5/3 ***1767*** Schepen van Delft, en van ***Herman Schuyl,*** in 1072 Burgemeester van Leiden, zooals wij die vonden.

Doc. Bur.

Sleght-Bonte-Vischer. In de protocollen van notaris Isaac Valeton in het archief te Rotterdam vond ik de lakafdrukken van ***Margaretha Catharina Sleght,*** weduwe *Gerard Francois Meijners,* dd. 23/1 1797 en 3/11 1802. Deze vertoonen het volgende wapen gevierendeeld: 1 en 4 in purper boven rechts een ster, boven links 2 wassenaars, verticaal geplaatst en aanstootende, beneden een zwemmende visch; 2 en 3 in goud een koeiekop met hals. (Verg. hiermede de kwartierstaten van Van Rhede van der Kloot en Bär, waar de kleur der kwartieren 1 en 4 als groen is aangegeven).

Volkomen hetzelfde wapen vermeldt Zelandia Illustrata deel 1 pag. 267 als voorkomende op de grafzerk in de St. Pieterskerk te Middelburg van ***Anna Bonte,*** ob. aldaar 18/9 1605, de vrouw van *Samuel* ***Vischer.***

Het 1e en 4e kwartier uit dit laatste wapen nu is dat van den man ***Samuel Vischer,*** zooals blijkt uit het Ms. Wapenboek van Mr. W. van der Lely „Versameling van tombes etc." in de Kon. Bibl. en uit de Wapenboeken van den Heer Rethaan Macaré, terwijl het 2e en 3e kwartier (de koeiekop) het wapen is van de vrouw ***Anna Bont,*** zooals uit die zelfde bronnen blijkt.

Hetzelfde wapen met den koeiekop voeren Dr. ***Jan Bont*** (ook ***Bontius) 1630*** Raad van Rotterdam; ***Reinier Bontius,*** Med. doct. en professor te Leiden, begraven in de St. Pieterskerk aldaar A° ....? en *M. de* ***Bondt,*** 2/2 1666 te Hulst, vermoedelijk bailliu aldaar.

Het is niet aan te nemen, dat hier toevallige wapenovereenkomst in het spel is, en acht ik het daarom waarschijnlijk, dat er relatie moet bestaan hebben tusschen de families *Bonte* (Bondt, Bontius) en *Sleght* (Slecht).

Kan men mij daaromtrent inliohten?

Rotterdam. Muschart.

Staphorst (van)-van Hasselt. (XLI, 61, 96). ***Ge***zocht worden nog data (doop, huwelijk enz.) van Nicolaas ***van Staphorst*** en diens vrouw ***Maria van Hasselt.***

In welke familiebetrekking stond genoemde ***Nicolaas van Staphorst*** tot de broeders ***Roelof, Nicolaas*** en ***Jacob van Staphorst,*** de laatste twee bekende patriotten en bankiers te Amsterdam. Alsook tot *Nicolaas* ***Staphorst*** in 1672 veertigraad van Dordrecht.

Brookline. W. J. Hoffman J. J.zn.

Steenvoorden (van). Gegevens gevraagd omtrent dit geslacht waartoe behoorde ***Margaretha van Steenvoorden,*** tr. *Jan* ***Hendrik Plaat,*** wier dochter ***Maria Plaat,*** geb. Egmond aan den Hoef 1 Oct. 1744, † Coevorden 19 Mei 1819, den 27 Maart 1768 te Beverwijk huwt met *Jan van Steyn.*

Arnhem. W. F. Hartman.

Steger-Kreijssig. **Anna** *Gesina Kreijssig,* ***dochter*** van ***Christiaan Sigismund en Lea Andres, werd geboren 22 Nov., ged.*** 24 Nov. ***1786*** te Delft.

Doopgetuige was ***Anna Gesina Steger*** geb. *Kreijssig.* Kan iemand iets meedeelen over 't echtpaar *Steger* ?

Leiden. ***C.*** S. LECHNER.

Stembroek. *Helena* ***Cornelia Juliana Hendrika Stembroek*** wed. ***Jan Lodewijk*** Benoits woonde ***28*** Dec. ***1836*** te Bergen-op-Zoom oud ± 60 jaar. Waar en wanneer is zij geboren ?

Druten. ***C.*** W. VAN DAM.

Toornenburg (van). Gegevens gevraagd omtrent dit geslacht waartoe behoorde: *Arnoldus* ***Dirk*** van *Toornenburg,* tr. ***Wilhelmina Hermina Anna van der Hulst,*** wier dochter *Gesina* ***van Toornenburg,*** geb. Leiden 18 Juli 1817, † Baarn 6 Jan. 1859, den 6 Mei 1841 te Zeist huwt met ***Johan Albert van Steyn.***

Arnhem. W. F. HARTMAN.

de Vries-Hagendijk. Waar huwden vóór 1747 ***Dirk de Vries,*** † Delft 1773, en *Jannetje Hagendijk,* † Delft 17591

R. ***N. C.*** v. M.

Vyvyan. (XLI, 212). De heer Van Dam van Hekendorp noemt in de door hem veronderstelde stamreeks ***Jan Vyvyan, geb. 1696 als zoon*** van *Hannibal* en *Johanna Wilhelmina van Stralen,* welke Hannibal weer de zoon zoude zijn van ***Johan Vyoyan*** en Anna ***Catharina*** *Sa(u)nderson.*

Zijne diagnose vindt, voor zooverre het tenminste de geslachtsnamen betreft, bevestiging in het wapen van ***J. Vyvyan,*** 19/2 1732 Schepen van Zalt-Bommel. Dit wapen nl., door ons in eene collectie besloten testamenten van Zalt-Bommel gevonden, vertoont het volgende: „gevierendeeld: 1 een omgewende1 eeuw, II een schuinbalk over 3 palen heengaande, 111 3 voorwerpen, die onmogelijk voldoende zijn te beschrijven, doch die op haken gelijken; IV een pelikaan met jongen op nest." Schildhouders: rechts een leeuw; links: een gehalsbande brakshond.

In dit wapen nu is het 1e kwartier (de leeuw) het wapen van de familie ***Vyvyan*** zelf, zooals het gevoerd werd o. a. door ***J. Vyvyan,*** 24/7 ***1776*** te Zalt-Bommel en ***J. Vyvyan,*** 18/5 ***1726*** Schepen van Zuilichem. Het 2e kwartier (de schuinbalk) is het (onvolledige) wapen van ***Robert Saunderson,*** capitein van eene Comp" Engelschen te voet, getrouwd met ***Elisabeth de Viriu,*** welke laatste ob. 24/2 1646, beiden begraven in de St Janskerk te 's-Bosch, onder een grafzerk, waarvan men de afbeelding zien kan in C. Smits „De grafzerken in de St Janskerk te 's-Bosch" 2e stuk pag. 259. Uit deze afdeeling blijkt, dat *R. Saunderson* voert „een schuinbalk, beladen met 3 ringen en over 3 palen heengaande" met een stappenden brakshond als helmteeken, en ***E. de Viriu*** „een pelikaan met jongen op nest," welk laatste wapen overeenkomt met het 4e kwartier in het wapen van bovengen. ***J. Vyvyan.*** Ook zijn diens schildhouders in overeenstemming met bovenstaande, nl. de leeuw rechts van Vyvyan zelf en de brakshond links van *Saunderson* (vergelijk het helmteeken daarvan).

In verband met een en ander vermoeden wij, dat de door ons gevonden ***J. Vyvyan, de*** Bommelsche schepen, dezelfde zal zijn als de bovengenoemde, door den heer Van Dam genoemde ***Jan*** en dat deze hetzelfde wapen als zijn vader ***Hannibab*** zal gevoerd hebben, welk wapen, zooals wij zagen, samengesteld is uit de wapens ***Vyvyan*** — ***Saunderson*** —...? ...— *de* ***Viriu*** (de Viry, de Virieu etc.).

Ter aanvulling van een en ander deelen wij nog mede, dat ***Hendrica*** en ***Anna Vyvyan*** 20/11 ***1726*** te Zalt-Bommel testeeren, hetgeen ***Johanna Catharina Vyvyan*** 27/2 ***1732*** aldaar doet (hunne besloten testamenten zijn te vinden in een doos met eenige testamenten van Zalt-Bommel in het Rijksarchief te Arnhem), terwijl protocol 1552 van Notaris Johan van Alphen te 's-Hage vermeldt ***Hannibal Vyvyan,*** 1/4 1698 kapitein in het regiment van den generaal Carel Lindeboom.

Doc. BUR.

Vyvyan (XLI, 212). Uit familieaanteekeningen blijkt mij het volgende:

Theodorus (Dirk) Bosch, predikant te Oude Tonge, geboren te Culemborg 26 Januari 1693, overleden te Oude Tonge 6 April 1741, huwt 1 Juni 1733 (2e huwelijk) ***Anna Catharina Vyvyan,*** geboren 1703, overleden Oude Tonge 10 December 1738. Zij was weduwe van ***Arnoldus*** van ***Lith,*** burgemeester van Zalt-Bommel en Gedeputeerde van het Nijmeegsche Quartier en dochter van *Hannibal* Vyvyan, luitenant-colonel en ***Johanna Wilhelmina van Stralen.***

Niet onwaarschijnlijk lijkt mij dat ***Anna Catharina van Stralen,*** gehuwd met ***Matthias Snoeck*** (zie Ned. Adelsboek 1917), dochter van Mr. ***Hendrik van Stralen*** en Cornelia ***Vyvian,*** haar volle nicht was van beide kanten.

Hannibal Vyvyan, geb? overleden 1727; ***Joh. Wilh. van Stralen,*** geb?, overl?, eenige dochter van Dr. *Johan van Stralen* en *Henrica van Dam,* dochter van Mr. ***Daniël van Dam,*** burgemeester van Doetinchem en *Janna* ***Toe Borckem.***

Kinderen: 1. *Henrica,* geb?, overl. 21 Mei 1762, ongehuwd; 2. ***Anna Catharina*** (z.b.); 3. ***Johan,*** burgemeester van Zalt-Bommel, geh. ***Sophia Jacoba van Bysterveld,*** waaruit: *David,* majoor, overl. ***1792,*** *Hannibal, Jeurianus,* ***Johanna*** *Wilhelmina,* ***Henrica Catharina, Sophia Elisabeth.***

Hannibal V. had inderdaad een broeder *Robbert,* wiens portret aanwezig is.

In mijn bezit is een uitvoerige stamreeks *Vyvyan,* waarin voortdurend de namen ***Hannibal,*** *Robbert* en ***John; deze*** omvat echter alleen de Engelsche parentage en afstamming, is zonder jaartallen en kan ik dus met geenerlei zekerheid aansluiten aan bovengenoemde Hollandsche gegevens.

Brammen. **BOSCH VAN ROSENTHAL.**

Waal (de), (XLI, 136, 167, 212). Blijkens het doopregister der Herv. Kerk te Utrecht werden uit het huwelijk ***Gerrit de Waal*** en *Mechteld* ***Wedding*** behalve de reeds vermelde ***Cornelis*** nog gedoopt:

1. ***Barnardus 29*** Oct. ***1710; 2. Elisabeth 6*** Maart 1713; 3. *Barnardus* ***28*** Oct. 1714; 4. *Jacoba* ***15*** Mrt 1716; 5. ***Barnardus*** 19 Jan. 1718 en 6. ***Angenita 28*** Mrt 1720.

Blijkens inschrijving Burgerboek op 13 Juni 1708 is *Gerrit de Waal* geb. te de Bilt; *Mechteld* ***Wedding*** werd

ged. te Utrecht 18 Nov. 1683 als dochter van *Beernt Wedding* en *Elisabeth Baeck.*

Het doop- en trouwregister van de Bilt op het Rijksarchief te Utrecht vangt eerst aan met 1689.

De familie de *Waal* komt daar zeer talrijk voor, zeer waarschijnlijk na verwant aan bovengenoemden *Gerrit de Waal.* Ik vond aldaar:

1. *Maria de Waal, ged. 4* Mei 1690, dr v. Cornelis.

2. *Jan de Waal,* jm. v. de Bilt, gehd met *Alletta Pietersz. Sanen,* jd. van Tienhoven; attest op Tienhoven 49 Mrt 1705.

3. *Hendrikje Cornelisdr. de Waal,* 1°. gehd de Bilt 9/24 Nov. 1689 met *Dirck Arische van den Hoeven;* 2°. gehd. Blaucapel 20 Oct. 1690 met Arie *Reyerse Baars,* waaruit te de Bilt 7 kinderen werden gedoopt.

Vermoedelijk zijn *Maria, Jan* en *Hendrikje* broers en zusters.

Uit het huwelijk de *Waal-Sanen* werden te de Bilt gedoopt:

1. *Jacoba* 31 Jan. 1706; 2. *Cornelis 29* Mei 1707; 3. *Jacoba 30* Dec. 1708; 4. *Pieter* 18 Mei 1710; 6. *Aletta* 26 Dec. 1711; 6. *Gijsbert* 18 Dec. 1712; 7. *Aeltje* 16 Juli 1714.

Jan de Waal huwt 2°. 12/27 Dec. 1716 met Maria *van de Weetering,* jd. van Woudenberg, waaruit te de Bilt gedoopt:

1. *Gerrit* 3 Oct. 1717; 2 *Dirk 6 Nov. 1718; 3. Aletta 2* Juni 1720; 4. *Dirk 31* Aug. 1721; 5 *Aletta 24* Jan. 1723; 6. *Jan 2* April 1724; 7. *Hendrina* 21 April 1726; 8. *Willemijntje* 1 Juni 1727; 9. Jan 30 Jan. 1729; 10. *Maria* 19 Nov. 1730; ll. *Albertus 31* Juni 1734; 12. *Elisabeth* 4 Oct. 1736; 13. *Anthony 6* Juli 1738.

Van deze kinderen vond ik de navolgende gehuwd:

a. Cornelis de *Waal,* gehd. 24 Oct /11 Nov. 1736 met *Dirkje Vermeulen, jd. v.* Utrecht.

Waaruit ged. te de Bilt:

1. *Aletta* 8 Sept. 1737; 2. *Aletta 5* Oct. 1738; 3. Jan 8 Nov. 1739; 4 *Dirk* 18 Mrt 1742; 5. *Aletta 24* April 1746.

b. Dirk de Waal, ond. de Bilt 1 Aug. 1744, att. op Loenen 21 Oct. d.a.v. met *Heyntje van* der *Horst,* jd. v. Loenen, waaruit te de Bilt gedoopt:

1. *Jan* 1 Mei 1747; 2 *Grietje* 27 Aug. 1752.

c. *Aletta de Waal 23* Dec. 1744/24 Jan. 1745 met *Jacob Oostrum,* jm. *v.* Woerden.

d. *Hendrina de Waal, 30* Mei/23 Juni 1748 met *Jan Oostrum,* jm. v. Woerden.

e. *Willemijntje de Waal,* 19 Juli/11 Aug. 1766 met *Pieter van Mourik.*

f. Elisabeth de Waal, 20 Mrt/13 April 1760 met *Cornelis Schalij,* jm. v. Jutfaas.

g. *Maria* de *Waal,* ond. 10 Oct. 1761, att. 25 Oct. 1761 elders te trouwen met Cornelis *van Resant,* jm. v. IJsselstein, won. te Utrecht.

h. Albertus de Waal, ond. 10 Oct. 1761, att. 25 Oct. 1761 elders te trouwen met *Aafje van Oostrum,* jd. v. Woerden, waaruit te de Bilt gedoopt *Maria* 21 April 1766.

Druten. C. W. VAN DAM.

Wachmans. (XLI, 213). Bij Rietstap: Wagtmans; Breda, Schiedam.

In de genealogische literatuur vindt men vermeld Mr *Anthony Wagtmans* te Schiedam omstreeks 1700, student Leiden 1667, Harderwijk 1672.

Verder: student Leiden 1621 *Aegidius Wachtmans,* Amsterd. 19. T.

Predikant *Johannes (N.* Kerk. Handb. 1903) of *Hubertus* (Brandt, Reformatie 11 706) *Wachtman* in 1608 of 1618 te Buren en aldaar overleden 1633.

Wapenheraut 1900 p. 254 geeft het wapen.

Uit het Amsterdamsch archief (Notarieel) blijkt, dat omstreeks 1600 leden der familie *Wagtmans* uit Antwerpen hier zijn geweest.

Huybert Wagtmans huwde als weduwnaar van *Barbara Taerlincx* in 1601 te Amsterdam met *Catalina Hans Gevaertsdr.* Volgens Elias werd hij begraven N. Z. Kapel 29 Juni 1613 (dit begraafboek is echter hier op het archief niet aanwezig).

Gillis Sautyn is gehuwd geweest met *Petronella Wagtmans* (huweiijk hier niet te vinden). Gillis Sautyn is begraven Nieuwe Kerk 2 Januari 1608, Petronella Wagtmans in diezelfde kerk 10 October 1617.

Behalve *Huybert Wagtmans* hebben hier nog bestaan *Michiel* en *Anthony Wagtmans,* broeders van eerstgenoemde, evenals eenige zusters.

Descendenten in de mannelijke lijn heb ik echter hier nog niet gevonden.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Wachmans. (XLI, 213). Over deze familie is eene kleinigheid te vinden in Taxandria 1901, pag. 273, die weder verwijst naar de Ned. Heraut IV, blz. 147 en waarvan vermeld wordt: *Michiel W.,* die huwde met *Agneese Montens,* dochter van *Hendrik Montens,* Raad des Prinsen van Oranje en Rentmeester der Baronie van Breda, uit diens op 13 Augustus 1497 gesloten huwelijk met *Johanna de Roovere.*

Men geeft voorts de volgende filiatie:

Schepen *Jan Anssem Wachmans, ook* genaamd *Jan Aerts* en *Jan Anssems* (Ned. Heraut IV 153), tr. *Margriet* [1] *van Baerle, Hugodr. Zij* is weduwe in 1611 en overlijdt 13 Juli 1619 te Breda.

Uit dit huwelijk:

a) Maria Wachmans huwde *Rombout Hagaerts,* waarvan *Anssem Hagaerts,* die in 1620 voorkomt met zijn behuwdoom *Christoffel van Campen.* (Allerh. Akten Roosend. A° 1612 fol. 42 recto).

b) Janneke Wachmans, verm. in 1620.

Dordrecht. W. DE BRUIJN.

Wachmans. (XLI, 213). Zie *Jacob Wachmans,* ob. 1651, en zijn zoon *Pieter,* ob. 1668, in de onlangs verschenen Grafzerken in de 0. L. Vrouwekerk te Breda.

Christina Thomasz. van der Meyden, vrouw van *Jacob Wachmans,* ob. 1630, in 26° Taxandria blz. 244.

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Wanra(e)y (van). Gegevens gevraagd betreffende het geslacht van *Wanra(e)y,* alsmede beschrijving van het wapen. Het is vermoedelijk afkomstig uit Gelderland (Achterhoek), althans *Griet van Wanraey* ondertrouwt te Doesburg „A festo Epiphanie" anno 1563 met *Engelbert Willinck* (Nederl. Leeuw N". 1/2 1923 kol. 26).

[1] Volgens Ned. Her. IV, 153 heette zij Maria. RED.

De gegevens voorkomende in de Leenactenboeken van Gelre zijn mij bekend.

Bestaat er een geslachtslijst?

Amsterdam. JAMES WILLINCK.

Westrik. (XLI, 136, 213). Blijkens welwillende mededeeling van den Conservator van de Historische Verzameling der Schutterij van Amsterdam bezit deze verzameling een koperen hals- of ringkraag, door zijn voorganger indertijd als volgt omschreven :

„Halskraag, 2e helft XVIIIe eeuw, in gebruik geweest „te Amsterdam, blijkens het wapen dier stad, dat er „op voorkomt.

„Het wapen in het midden is waarschijnlijk dat „der familie *Westrik*, ook wel geschreven *Weststrik*.

„Van 1769-1772 was *Dirk Westrik* Vaandrig van de „Burger-Compagnie in Wijk XXXIII te Amsterdam."

Wanneer het graveerwerk op dezen kraag de kleuren juist weergeeft dan moet het wapen der familie *Westrik als* volgt worden beschreven:

In goud een keper van *blauw*, vergezeld van 3 leliën *zonder* afgesneden voet van?

Onbekend wapen. A. Op een portret is voorgesteldeen kardinaal, ongeveer 66 jaar oud, mager van figuur, getooid met de Oostenrijksch-Hongaarsche Stephanus-Orde (Grootkruis). Het portret dateert van vóór de Fransche revolutie.

In den bovenhoek staat het volgende wapen:

1 en 4 van zilver met een keelen dwarsbalk met aaneensluitende ruiten van azuur, geplaatst 3.3.

2 en 3 van sabel met een gouden leeuw.

Hartschild :

1 en 4 van keel, 2 en 3 van sabel met een gouden leeuw.

In het hartschild weder een hartschildje van zilver met drie keelen ruiten geplaatst 2-1.

Achter het geheel een dubbelgebalkt kruis.

Gevraagd: wie stelt het voor?

A. A. F. v. B.

Onbekend wapen. B.Voor een wetenschappelijk onderzoek vraagt men ons welke persoon onderstaand wapen voerde, dat voorkomt op een Dominicaner missaal (vervaardigdvermoedelijk in Lombardije omstreeks 1400), geflankeerd wordt door de letters A.R. en dat aldus wordt beschreven : „d'azur à une huitaine de losanges d'argent, accolée en bande entre 2 cotices du même, accompagnée de 2 oiseaux (pigeon ou corneille?) du second, membrés de gueules. Cim.: aigle naissant de gueules, ailé, becqué et colleté (oouronne) d'or."

Doc. Bna.

Onbekend wapen. C. Op een oude zilveren kom is gegraveerd het navolgend wapen: Gedeeld, rechts vier lelies 2. 2., links een boom op terras waartegen (links) een hert staat. 't Geheel gedekt door een kroon met elf parels. Welke familie voerde dit wapen?

Doesburg. VAN LEXAU FRIESWIJK.

Onbekend wapen. D. In mijn bezit is een klein cachet, waarop dit wapen voorkomt: een dwarsbalk beladen met een klaverblad en vergezeld van 3 morenkoppen.

Ht.: een uitkomende leeuw. Aan welke familie behoort dit wapen?

Amsterdam. H. BROEDERS.

Onbekend wapen. E. In ? een keper, vergezeld van drie meerltjes (2 boven en 1 onder); de keper beladen. met drie posthoorns. Helmt: een vrouw tusschen twee rozentakken (?).

Alphen a/d Rijn. W. M. C. REGT.

Vrijgraafschappen. (XLI, 216). Werd in het vorig nummer aangetoond, dat vrijgraven buiten de sfeer van door het genootschap beoefende wetenschappen vallen, toch is een concreet antwoord wenschelijk, aangezien de questie twee ook Nederlandsche geslachten raakt. Het vrijgraafschap Heiden strekte zich uit ten Zuiden van de stad Borken en bevatte verscheidene vrijstoelen. Reeds in 1265 blijken de van *Heiden's* in het bezit ervan te zijn. In 1374 wordt het grootste (Zuidelijke) deel verkocht aan Bitter van *Raesfeld*, maar beide stoelheeren schijnen een gemeenschappelijken vrijgraaf aangesteld te hebben in het gebied, dat in zijn geheel het vrijgraafschap Heiden bleef heeten. Nog in 1317 treden de van Heiden's zelf op als vrijgraaf, in 1363 en vlg. blijken zij reeds anderen te hebben aangesteld. Voor dit onderwerp raadplege men o.a. Theod. Lindner, Die Veme; 1888 bl. 10 vlg.

Een der lezers miste in de opsomming van graven in het vorig nummer den gouwgraaf en verwart dien klaarblijkelijk met gograaf. Het lag niet in de bedoeling de opsomming als volledig te beschouwen; de gouwgraaf echter is de ambtenaar uit de eerste helft der middeleeuwen; die voor den keizer met het bestuur in een gouw belast was en uit welke (veelal erfelijke) positie de latere landsheerlijkheid zich veelal ontwikkeld heeft. De gograaf (ook wel hograaf) is een lagere (meestal niet 'erfelijke) rechter, zooals die nog in het eind der Middeleeuwen op het platteland van Westfalen en het Noorden van Rheinland voorkomt. Doc. BUR.

INHOUD 1923, N°. 8/9.

Bestuursberichten. — De heeren van Valkenberg en hun wapen, door Mr. E. J. Thomassen à Thueesink van der Hoop. (Met een plaat). — De afstamming van het Goesohe regeeringsgeslacht Oyee, door H. W. van Tricht. — Boekaankondiging: Inventaris der huisarchieven op Oolde, samengesteld door W. Wijnaendts van Resandt; door Jhr. Mr. W. G. Feith. — Korte mededeelingen: Het leen Hacfort; De naamsoorsprong van het geslacht van Hondenberch; Hoffmann-Momma; Ketell; Grafschriften op Java; Sweder en Sywert van Wijnbergen; Verdwaalde grafsteenen; De Grave. — Vragen en antwoorden: Amorie (des); Andres; Aylva (van); Ba(a)ren (van); de Pater; Baerda; Bekius; Bersselaer (van den); Blok-van Beek; Bonnet; Bouquet; Brahm; Brake11 (van); Broers-Pik; Coevorden (van); Commelin; Cuvel; Dingemans-Vernède; Geer (van der); Gelein (van); Giessen (van); Graaff (de); Grand; Groen; Gunckel; Gutberlet; Harthals; Hees (de); Lens; Heuvel (van den); Hoevenaar-van Buren; Hulst (van der); Kalma; Nassau (van); Nevelaar; Nisbeth; Palsma; Plaat; Riess; Sohaep; Soheltema; Schut; Sohuyll; Sleght-Bonte-Vischer; Staphorst (van)-van Hasselt; Steenvoorden (van); Steger-Kreijssig; Stembroek; Toornenburg (van); Vries (de)-Hagendijk; Vyvyan; Waal (de); Wachmans; Wanra(e)y (van); Westrik. — Onbekende wapens; Vrijgraafschappen.

DE NED. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, V/H H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch - heraldisch Genootschap : „ De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad **verschijnt** maandelijks en wordt **aan de** leden **van** het Genootsohap gratie toegezonden.
Bijdragen, correspondentie **betreffende** de redactie **van** het Maandblad en opgaven **van** adresverandering gelieve men te riohten tot den redacteur Mr. TE. R. VALCK LUCASSEN, huize *„Sparrenheide", Driebergen.*
De **jaarlijksche** contributie voor het lidmastsohap bedraagt *f* **10.—** en voor de leden te **'s-Gravenhage,** die de **wekelijksche** portefeuille ontvangen, *f* **15.—**. Voor **niet-leden** is het Maandblad **verkrijgbaar** tegen een **abonnementsprijs** van *f* **10.—** per jaargang.

Correspondentie betreffende het Genootschap **gelieve men te** richten tot den secretaris Mr. E. J. THOMASSEN **à** THUESSINK VAN DER HOOP, *Zijdeweg* 9, *'s-Gravenhage,* **en** die betreffende de Bibliotheek **en** de wekelijksohe portefeuille, **zoomede** aanvragen om exemplaren van vroeger versohenen Maandbladen, tot den bibliotheoaris Jhr. Mr. W.G. FEITH, **Prinses** *Mariannelaan* **44,** *'Voorburg.*
De Bibliothesk van het Genootsohap, gevestigd *Juffrouw Idastraat* 3, *'s-Gravenhage,* is voor **de leden** geopend **iederen** Maandag van **3—5** uur en op nader met den bibliotheoaris overeen te komen uren.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 10. **XLI° Jaargang.** October 1923.

BESTUURSBERICHTEN.

Maandelijksche Bijeenkomst,

Op de bijeenkomst van Maandag 6 November a. s. in Café-Rest. „de Kroon", Spui 10, 's-Gravenhage, zal het lid Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland een voordracht houden over: de heraut en kroniekschrijver Beieren. Aanvang 4.30 precies.

Tot lid zijn benoemd:

Mr. FK. JURGENS . . . . . *LondenE.C.2.*
p/a Jurgens Ltd, Finsbury Court, Finsbury Pavement.

Dr. G. K NUTTEL WZN. . . . . *'s-Gravenhage.*
Wetensoh. Ass. Gem. Museum. *Balistraat 105.*

H. L. K RUIMEL . . . . . Zeist.
Driebergsche weg 6.

J. C. MARIS . . . . . *Arnhem.*
Jur. Cand. *Parkstraat 18.*

Mr. TH. S TUART . . . . . *Amsterdam.*
Heerengracht 507.

G. D. C. V ALEWINK . . . . . *Oosterbeek.*
Notaris.

J. L. JANNETTE WALEN . . . . . *Batavia.*
Koningsplein oost 6.

H. L. DE W IJS . . . . . *'s-Gravenhage.*
Kapit. d. Inf. *Delistraat 32.*

Adreswijzigingen.

Baron VAN DEN BOGAERDE VAN TERBRUGGE *Brussel.*
Avenue Louise 69.

A. J. DOMIS . . . . . *Locarno* (Zw.)
Postfach 117.

W. DOZY . . . . . *'s-Gravenhage.*
Frederik Hendrikplein 175.

8. F ONTEIN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Korte Houtstraat 17.

Dr. J. A. BIERENS DE HAAN .... Bloemendaal.
Villa „Ruivenhoek".

Dr. G. J. HOOGEWERFF . . . . . *Rome* 5.
Via del *Quirinale* 21.

H. W. M. ROELANTS ..... *Hilversum.*
Utrechtsche weg, h. „de Peelt".

J. W. C. VAK STEEDEN .... *Weltevreden* (Java).
Koningsplein Zuid 4.

A. J. SWAVING . . . . . *'s-Gravenhage.*
Sweelinckplein 37.

Jhr. Mr. H. R. A. LAMAN TRIP . . . *Velp* (Gld.).
Arnhemsche straatweg 17.

Aanwinsten der Bibliotheek.

Henricus Bus z. Familieregister bijeenverzameld en in orde gesteld in 1910. ***(Gesch. v. d. Schr.)***

F. de Bas. *Nassausch* bloed — Neêrlandsch bloed. (Ov. dr. 1923.) ***(Gesch. v. d. Schr.)***

Geslachtslijst van de familie *Tydeman* 1901. Met suppl. 1912.
(Gesch. v. h. lid Mr. P. H. A. Tydeman van Oudewaard).

D. W. van Dam van Hekendorp. Genealogische bronnen te ***Zult-Bommel*** II (huwelijksproclamatieboek 1609-1619.) (Ov. dr. 1920.) ***(Gesch. v. d. Schr.)***

Henri Delédevant et Marc Henrioud. Le livre d'or des Familles ***Vaudoises.*** 1923.
(Gesch. v. Mr. Th. R. Valck Lucassen).

De oorsprong van het huis Nassau,

door Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP.

„Die met soutelose verdigtselen dit huys soeken te kittelen, brengen hare geboorte tot de tijden van Julius Caesar.. .''
S. v. LEEUWEN, ***Bat. Illustr.***

Het jubileum onzer Koningin, de Oranje-Nassau-tentoonstellingen te 's-Gravenhage en elders, de uitgave van verschillende gedenkboeken, stellen de geschiedenis van het doorluchte stamhuis, thans nog slechts door vrouwen (waaronder de twee eenige vrouwelijke souvereinen in Europa) vertegenwoordigd, wederom in het middenpunt van veler belangstelling. De gepensionneerde Luitenant-Generaal-titulair F. de Bas heeft onder den titel „Nassausch bloed-Neêrlandsch bloed" in het Gedenkboek 1898-1923 (Uithuizen, 1923) een artikel gewijd aan den oorsprong van ons vorstenhuis, en daarbij een vraagstuk aangeroerd, dat naar wij meenen in ons maandblad „De Nederlandsche Leeuw" niet onbesproken mag blijven.

De beteekenis der bedoelde bijdrage ligt niet zoozeer in de min of meer uitvoerige stamreeksen van de Walramsche- en Ottosche lijnen van het huis Nassau tot op onze dagen [1]), maar meer in 't bijzonder in hetgeen wordt medegedeeld omtrent de voorouders van den stamvader dier beide lijnen, Hendrik den Rijken (1198—1247), laatste graaf over het geheele Nassausche land benoorden en bezuiden de Lahn. Gold, voor zoover ons bekend, tot dusver diens grootvader Ruprecht (Robert) overledenin 1154, als de eerste *bewezen*. stamvader, de heer de Bas meent, blijkens de bij zijn artikel gevoegde tabel 1, de stamreeks — waarin genoemde Ruprecht tot de XVIIe generatie behoort — langs een niet met name aangeduiden graaf van Rhineck (XIIIe generatie) en eenige graven van de Worms-, Lahn- en IJsselgouwen, te mogen opvoeren tot graaf Bero (Werner), gestorven 639, met welken ook oudere schrijvers, als J. M. Kremer [2]) en op diens voetspoor A. A. Vorsterman van Oyen [3]) de genealogie der Nassau's aanvangen.

Het mag als genoegzaam bekend worden ondersteld, dat, zoolang de geslachtkunde een voorwerp van studie onder de 17e- en 18e-eeuwsche Duitsche geleerden uitmaakte, dezen er veelal om begrijpelijke redenen op uit waren om de kleinere en grootere vorstenhuizen, met welker geschiedschrijving zij zich zagen belast, te doen aansluiten aan de beroemde koningshuizen der vroege middeleeuwen. Dat hierop de alleszins serieuse en achtenswaardige Nassausche genealoog Johan Martin Kremer geen uitzondering maakt, mag te minder verwondering baren, waar de door hem voorgestane afstamming der Nassau's uit de Saliërs of Konradijnen veel overeenstemming vertoont met de conclusies, waartoe ook latere schrijvers, die over ***meer*** en betere bronnen en wetenschappelijker methoden konden beschikken, meenden te moeten komen. Hoewel het waardeering verdient, dat generaal. de Bas dit onderwerp, dat sedert den dood van Schenck zu Schweinsberg (1922) op den achtergrond dreigde te geraken, wederom op min of meer eclatante wijze aan de orde heeft gesteld, zoo meenen wij toch, dat de geëerde schrijver in zijn deductie te weinig naar het voorbeeld van den zooeven genoemden Hessischen auteur en teveel naar dat zijner 17e- en 18e-eeuwsche voorgangers een betoog heeft opgebouwd.

Teneinde alle misverstand te voorkomen zal het dienstig zijn zéér in het kort den stand van het vraagstuk na te gaan, zooals dit zich vertoont na de jongste geschriften van Dr. G. Freiherr Schenck zu Schweinsberg, wiens voortreffelijke en helaas ontijdig onderbroken arbeid, naar wij meenen te mogen vaststellen, nog door geen nieuwe vondsten is gevolgd of achterhaald. De heer de Bas dient zich bij zijn betoog omtrent den „Nederlandschen 'oorsprong van het geslacht Nassau" dan ook aan „als de tolk van wijlen meergemelden Hessischen edelman, tevens met beroep op de samenstellers van den Almanach de Gotha", — welke laatsten wel is waar (in het korte overzicht boven bet aan ons vorstenhuis gewijde artikel) inderdaad gedurende eenige jaren eenvoudig de conclusie van Schenck hebben overgenomen, maar geenszins de daaraan door den generaal de Bas nog toegevoegde ***dertien*** vroegere generaties vermelden.

Het in de streek, waaruit ons stamhuis gesproten is — waar het althans het eerst als „graven van Nassau" voorkomt — meest vereerde en vermaarde vorstengeslacht is ongetwijfeld dat der z.g.n. Konradijnen, aldus genoemd naar Koning Koenraad 1, hertog van Frankenland, Koning sedert 8 November 911, overleden 26 December 918. Hoewel opgevolgd door Hendrik 1 (den Vogelaar) en diens nakomelingen, de Otto's uit het z.g.n. Saksische huis, gaf Koning Koenraad 1 niettemin zijn naam aan het daarna, in 1024 optredende stamhuis : toen toch werd tot Koning verkoren Koenraad van Frankenland, als zoodanig de IIe, die wel is waar vermoedelijk niet agnatisch tot hetzelfde huis behoorde, doch naar alle waarschijnlijkheid wel in vrouwelijke lijn uit Koenraad 1 was gesproten en in ieder geval diens Frankische traditiën voortzette. Op dezen Koenraad 11, den z.g.n. Saliër, volgden de bekende Hendrikken (111, IV, V), waarmee het roemruchte huis in 1126 uit de rijksgeschiedenis verdwijnt.

Het is nu tot dit geslacht der „Saliërs" of „Konradijnen" dat de oudere *Nassausche* genealogen ook ons vorstenhuis wenschten te rekenen. De gemeenschappelijke stamvader zou dan zijn de reeds genoemde Bero (Werner), en nog nader diens tot de IXe generatie behoorende afstammeling Otto, graaf van Lahngouw, 890. [4])

---

[1]) Ook daarop zouden verschillende gegronde aanmerkingen zijn te maken: zoo wordt als moeder van Mechteld van Gelder (Generatie XIX) genoemd Rioardis v. Nassau., *een* fout waaraan ook A. F. v. Beurden zich nog onlangs in *Limburg's* Jaarboek, dl. XXIX, schuldig maakte, terwijl toch reeds lang door gezaghebbende auteurs de Beiersohe origine dezer eerste abdis van Roermond wordt aangenomen.
Zoo wordt aan enkele Nassau's het markgraafsohap Antwerpen toegekend, dat echter steeds aan het huis Brabant behoorde, en later aan de Bourgondiërs en Hababurgers. Zoo worden Maurits en Frederik Hendrik ten onreohte Prins van Nassau genoemd, en aan Jan den Ouden een huwelijk met „Magdalena v. Waldeok" toegeschreven, waaromtrent we in geen enkele bron iets vermochten te vinden.

[2]) ***Entwurf einer genealogischen Geschichte des Ottonischen Astes des Salischen Geschlechtes und de8 au8 denselben entsprungenen Nassauischen Hauses***, Wiesbaden, 1779.

[3]) ***Het Vorstenhuis*** Oranje ***Nassau*** van de vroegste ***tijden*** tot ***heden***, Leiden/Utrecht 1882.

[4]) Diens broeder Werner (Berengarius) zou dan de ngnatische stamvader zijn der tweede serie Konradijnen (Koenraad II de Saliër en de drie Hendrikken) — aldus J. M. Kremer in zijn meergenoemd werk. Volgens latere auteurs zijn deze keizers uit een anderen Werner, graaf in Spiers- en Wormsgouw, voortgekomen.

IX. **Otto (Udo)**
Graaf van Lahngouw † 890.

X. **Koenraad** Graaf v. Opper Lahngouw † 905. | **Eberhard** Graaf v. Neder Lahngouw † 902. | Gebhard Graaf v. Wetterau † 910. | Rudolf Bisschop v. Würzburg † 908.

XI. **Koenraad I** Roomsch Koning † 918. | Eberhard Graaf v. Neder Lahngouw † 966. | **Otto** Graaf v. Wetterau † 949.

XII. **Otto** † na 990. | Heribert Graaf van Gleiberg † 992 tr. Irmtrud 1 dr. v. Graaf **Mengosus**

XIII. **Gerlach** Graaf v. Labngouw 993-1008. | **Otto** Graaf van Hammerstein, geb. omstr. 978; 1002 † 1036; tr. Irmgard 1, dr v. Godfried v. Verdun, stichtte 1040 Rees, † 1042. | „Graaf van Rhineck" (?)

XIV. Werner 1043-1045. | Irmtrud II. ..... br. ..... **Rupert I** schenkt de proosdij Rees aan het Domkapittel; bezit goederen te **Valkenburg**; † 10 Nov. begr. te Rees. | 1059 genoemd Graaf [v. Zutfen?] in een valsche oorkonde; begraven te Rees.

XV. Werner † 1066. | **Rupert II** Graaf omstreeks 1074, t **vóór** 1082; bouwde den **burcht** Nassau (?). | Irmgard 11 geestelijke, 1082, genoemd met haar neven Rupert 111, **Herman** v. Hengebaohen Dirk v. Gladbaoh; had bezittingen te Rees enz. | **Judith** 1102 wed. v. **Adelger** van Ziilpich en **Hengebach** (1079-1089) Haar zoons: Herm. v. Hengebach en Dirk v. **Gladbach** (getuigen hunner moei Irmgard). Haar dochter **Lutgard** v. H. was de moeder van Hendrik v. Katzenelnbogen en **Herman**, Paltsgraaf, **getuigen 1140/49** met **Rupert** 1 **v. Laurenburg.** (Vgl. Lacomblet 1, 242, 260.) | **Herman** Abt v. St. Pantaleon **1082**—1121. Graaf van Zutfen † **29 Dec. 1121** („comes Zutfanie" volgens Neorol. St. Pant.).

XVI. Ulrich Graaf van Idstein. | **Rupert III** Graaf na 1082; getuige zijner moei Irmgard; ..... is vermoedelijk dezelfde, die volgens het bericht van den Arnsteiner monnik bij de dochter van graaf Arnold van Arnstein heeft verwekt: Ruoert. Arnold en Demudis. Hij † **vóór** 1123. | Hendrik **„Graaf** v. **Gelder,** Zutfen en Laurenburg" (3).

[Volgens Kremer.] [Volgens | Sohenak.] [Volgens genl. de Bas.]

XVII. **Rupert IV (I)** ***stichtte de oudere lijn (te Laurenburg);*** Graaf **v.** Laurenburg 1124-1152; † voor 13 Mei 1154; stichter van het klooster **Schönau** 1132; 5 Maart 1143 hoofdgetuige voor St. Pantaleon wegens de kerk te Suchtelen (stichting der **heeren** v. Zutfen); **1140/1149** getuige **v.** Kon. **Koenraad** 111 met zijn bloedverwanten Paltsgraaf **Herman** en diens halfbroeder Hendrik v. **Katzenelnbogen** (kleinzoons van Judith v. Zutfen) en met zijn zwagers Hendrik en **Walram** v. Limburg; tr. v. 1135 Beatrix dr. v. Hertog **Walram III** (Paganus) **v.** Limburg; zij het laatst 1 April 1158 met haar zoons Arnold en Rupert;, volgens den Arnsteiner monnik: „**Rubertus,** frater Arnoldi pater **extitit comitis** Walerami **cujus** filii sunt **Henricus** et Rubertus nuno oomites quorum mater **erat** oomine Cunegondis".

Arnold 1 ***stichtte de jongere lijn (te*** Nassau); Graaf v. Laurenburg 1123-1148, volgens den Arnsteiner monnik „**pater** Ruberti **comitis,** viri **bellicosi, qui** in expeditione **imperatoris** Frederici peregrinus obiit in partibus transmarinis".

Demudis tr. Embrico 11 Graaf v. Dietz („**nupsit Embriconi, qui** pater fuitcomitis **Henrici, patris** Gerardi, **comitis** de Dithse").

XVIII. Gerhard 1148-53 Graaf van Laurenburg.

Arnold **II** **1151/54** beiden **v.** Laurenburg, tezamen met b un moeder **de gravin-weduwe Beatrix** 1 April 1158 (Vgl. ook **Beyer** 1, 642).

Rupert V (11) 1164-58

Walram 1 geb. omstreeks 1146; 1176-91 Graaf **v.** Laurenburg en 1193 v. Nassau; met zijn verwant (cognatus) Rupert v. Nassau 1178; en **vóór** 1198 met **Herman** v. **N.** (domheer te Mainz); † 1 Feb. 1198; tr. Kunegonda, begiftigt als zijn wed. 1198 het klooster Arnstein; het laatst 20 Mrt. 1198 met haar zoons H. en R. graven v. Nassau.

Hendrik 1 1160 Graaf v. Naesau; met zijn is † 1197; 1161 Graaf v. Nassau; br. Rupert **1164**/ tr. (2o?) v. 13 April 1171 Elisa 1163 in het gevolg dr. v. Emico 111 v. Leiningen; v. K. Frederik **I** zij wed. 1204 „oomitissa diota (Barbarossa); † de Schowenburg" met haar dr. 1167 in Italië aan Lutgard en ***schoonzoon*** **Hendrik** 111 v. **Virneburg.** de pest.

Rupert VI (111) (Rupertus **bellicosus**) 1158-1191;

XIX. **Hendrik II** 1198-1247 Graaf v. Nassau, † v. 25 Jan. 1251; tr. Mechteld dr. v. Otto 1 v. **Gelder**; koopt met zijn vrouw M. en zijn broeder R. en diens vrouw G. 1221 den omtrek **v.** Sonnenburg b. Wiesbaden (Sauer **n.** 377); schenkt 1211 met zijn br. R. het patroonschap der kerk te Wiesbaden aan de D. 0. (Hennese, d. ord. Teut. (Gudenus 111 630 en 631). ***Van zijn 10 kin-*** deren ***stichten Walram*** en 0 ***t t o de beide lijnen, welke thans regeeren, resp.*** in ***Luxemburg en Nederland.***

Rupert VII (IV) 1221 met zijn vrouw Gertrudis, die st. omstr. 1222; **bij** 1250 D. 0. **Rid-** der; 1 Jan. 1239 „Frater Rudpertus de Nassau" St.Mariae. Mainz 1845).

Beatrix 1222 non.

Herman í190,1192 Graaf v. Nassau; Domheer v. St. **Pieter** te **Mainz**; met zijn neef **Walram** 1 **v.** 1198; is † 1206, en vermoedelijk reeds 1193, daar **Walram** 1 zich in dat jaar voor 't eerst „**Gr.** v. Nassau" noemt.

Lutgard 1204, is † 1222 ; tr. 1o **Gebhard IV** burg graaf **v. Querfort † n.** 1213; 2o **v.** 1217 **Herman III** Graaf v. **Virneburg,** † v. 1242 als monnik (sedert 1238) te Himmerode.

De hier bijgaande genealogische tabel diene ter verduidelijking van de wijze, waarop de Nassau's uit dien Otto of Udo worden afgeleid. [5])

Eenvoudigheidshalve zijn de generaties genummerd overeenkomstig J. M. Kremer en generaal de Bas. Laat eerstgenoemde de graven van Nassau stammen uit de lijn van Eberhard, de heer de Bas houdt diens broeder Gebhard voor hun stamvader. De stippellijnen duiden op de onzekere aansluitingen volgens beide theorieën, waarover straks nader. Vanaf de XVIIe generatie is de stamreeks bewezen [6]); twijfel bestaat slechts omtrent de ouders van Rupert, Arnold en Demudis.

Het in 1905 uitgekomen prachtwerk „ Je Maintiendrai" bevat als eerste eener reeks belangrijke monographieën het artikel van Dr. P. Wagner over den oorsprong van het huis Nassau, dat wij ieder, wien de geschiedenis van ons koningshuis belang inboezemt, ter lezing zouden willen aanbevelen. Op beknopte en duidelijke wijze wordt daar uiteen gezet, hoe de gebroeders Ruprecht en Arnold (generatie XVII) naar modern-wetenschappelijke begrippen als de eerste bewezen agnaten behooren te worden beschouwd, — hoe omtrent hun voorgeslacht slechts bekend is, wat een Arnsteiner monnik omstreeks 1200 heeft te boek gesteld, hoe uit diens kroniek wel de geslachtsnaam hunner moeder, eene van Arnstein, met vrij groote zekerheid valt af te leiden, maar onzekerheid blijft bestaan omtrent hun beider *vader,* — hoe in 1779 door den reeds genoemden Nassauschen geheimraad Kremer de Frankisch-Salische afstamming te berde gebracht is, — hoe echter een der essentialia van de door dezen gegeven stamreeks, n.l. de verwantschap van Ulrich van Idstein (XVI) met de vorige en latere generaties, op zeer zwakke grondslagen rust, — on hoe daartegenover H. B. Wenck [7]), F. J. Bodmann [8]), Ch. D. Vogel [9]) en eindelijk de Wiesbadensche predikant Conrady [10]) een geheel nieuwe theorie hebben uitgewerkt, volgens welke de Nassau's werden afgeleid uit een geslacht van Trutwin's en Dudo's, „graven van Kunigesundragau".

[5]) In overeenstemming met het gevoelen van den bekenden Hessischen genealoog Walther Moeller zijn wij bij bovenstaande tabel, voorzoover de laatste (bewezen) generaties betreft, alleen in dit opzicht van Schenck's deductie afgeweken, dat in de XVIIIe generatie de graven Gerhard van Laurenburg en Hendrik I van Nassau van plaats hebben gewisseld. Schenck geeft Hendrik 1 op grond van een opgave in het Arnsteiner Necrologium als broeder van Walram 1 aan. Waar jaartallen bij deze opgave ontbreken kan dit broederpaar zeer wel tot een jongere generatie behooren. Immers komt het waarschijnlijker voor, dat de oudste lijn (Rupert IV of 1) zich „van Laurenburg" bleef noemen tot het uitsterven der jongste lijn (Arnold 1) wier leden reeds sedert 1160 als graven „van Nassau" voorkomen. Eerst 1193 en 1195 teekent Walram I zich ook graaf van *Nassau.* Hij is dus de eerste rechtstreeksohe voorvader onzer Koningin, die dien titel voerde. Zijn voorgangers heeten steeds „de Lurenburg".

1148 Comes Gerardus de Lurenburg (Oork. kl. Walkenried 1, bl 14 no. 11);

1154 Arnold en Rupert zijn zoons van Beatrix (Beyer 1, 642);

1158 Gerardus Comes et frater ejus Rupertus de Lurenburg (Beyer I, 6'77).

[6]) De tot de generatiën XVII-X1X behoorende personen zijn voor 't meerendeel met behulp der gedrukte oorkondenboeken te verifiëeren Mede dank zij de aanteekeningen van de hand van wijlen den heel Eduard Rosenkrantz (Wiesbaden 1911), waarop Kol. J. D. Wagner welwillend mijn aandacht -vestigde, was het mij mogelijk nog eenigs zins aan te vullen hetgeen bekend is omtrent de verschillende Zutfensche en Lurenburgsche verwanten. Voor alle verdere aanvullingen omtrent de generaties XIV—XIX houdt schrijver dezes zich intus schen gaarne aanbevolen.

[7]) *Hessische Landesgeschichte,* Frankfurt 1785-1789.

[8]) *Rheingauische Altertümer,* Mainz 1819.

[9]) *Beschreibung des Herzogtums Nassau,* Wiesbaden 1843.

[10]) *Die Geschichte des Hauses Nassau* (Annalen, XXVI).

Bij deze laatste leer, welke ook door *von* Behr, in zijn overigens voortreffelijk werk [11]), en door Voigtel-Cohn [12]) wordt aanvaard,. meenen wij daarom niet lang stil te moeten staan, omdat sedert de publicaties van Wyss [13]) en Wibel [14]) deze geheele deductie in hooge mate onwaarschijnlijk is geworden, ja naar de woorden van P. Wagner (t.a.p. blz. 18) er zelfs door „vernietigd" is.

Dit was in het kort de stand der questie, toen de scherpzinnige en ook door den heer de Bas blijkbaar als leidsman aanvaarde genealoog Schenck zu Schweinsberg de afkomst der Nassau's aan een nauwgezet onderzoek onderwierp. In een tamelijk ingewikkeld doch van groote geleerdheid en mediaevistische kennis getuigend betoog wordt vooral op grond van bezittingen en leenverhoudingen in hooge mate aannemelijk gemaakt, dat de nog steeds gezochte vader van Rupert en Arnold behoorde tot een hier te lande reeds eerder bekend geslacht, waarin de naam Rupert ettelijke malen voorkwam en welks eerste bewezen. agnaat volgens Schenck was Rupert 1, graaf van Zutfen (1069).

De aansluiting van het geslacht Laurenburg-Nassau op dat der Zutfensche Rupert's is door Freiherr Schenck zu Schweinsberg in een tweetal artikelen betoogd. Het eerste verscheen in het „Archiv für Hessische Geschichte und Altertumskunde", nieuwe reeks dl. III, van 1899 (blz. 349—377), nadat reeds in deel II (blz. 647) door denzelfden schrijver beschouwingen waren gegeven over de zooveel en zoo vaak omstreden nakomelingschap der Konradijnen (Saliërs). De Nassau's zijn door hem aldus aan dezen ouden stam gehecht, dat hun eerste (volgens Schenck aannemelijke) stamvader Rupert van Zutfen (1069) de *schoonzoon zou* zijn geweest van zekeren Otto, in de geschiedenis bekend als Otto van Hammerstein (aan den Rijn), ook bij Kremer voorkomend als achterkleinzoon van graaf Qebhard, den meergemelden derden zoon van Otto, graaf van Lahngouw (890), aan het hoofd van de nevenstaande tabel aangegeven. De erfdochter van Otto van Hammerstein, Irmtrud genaamd, zou dan zijn rijke goederen in de Lahnstreek door haar huwelijk met Rupert in diens huis hebben overgebracht en aldus den grondslag hebben gelegd tot de latere machtspositie van dit uit het Zutfensche afkomstig geslacht in meer zuidelijke streken, het gebied van Taunus en Westerwald.

In een tweede artikel in gemeld tijdschrift, nieuwe reeks deel VI, verschenen in 1909 — dus tien jaar na zijn eerste bijdrage en vier jaar na het opstel van Dr. Wagner — heeft Schenck eindelijk het door hem toegezegde wetenschappelijk bewijs zijner opvatting geboden. Het toen door hem geleverde vertoog is, voor zooveel ons bekend, de laatste grondige verhandeling, welke over het huis Nassau is verschenen; het is een zeer scherpzinnig en van buitengewone zakenkennis getuigend artikel, dat echter als genealogisch bewijs naar de thans geldende opvattingen bij den nauwkeurigen lezer wel eenige teleurstelling achterlaat. Volledige weergave zijner bewijsvoering zou buiten ons bestek gaan. Wij moeten volstaan met te verwijzen naar Schenck's ver-

[11]) Genealogie der in Europa *regierenden Fürstenhaüser,* Leipzig 1870.

[12]) *Stammtafeln,* Brunswijk 1871.

[13]) *Hessisches Urkundenbuch,* Leipzig 1899.

[14]) *Die Urkundenfälschungen G. F. Schotts* (Neues Archiv der Gesellschaft für Aeltere D, Geschichtskunde 1904).

handeling en te vermelden de conclusies, waartoe hij komt. „Der Mannstamm", zoo eindigt Schenck zijn betoog, „des fürstlichen Hauses Nassau hatte seinen Ursprung in den sel ben Niederlanden, in denen die Tochter des Letzten der Ottonischen Linie heute als Königin regiert". Dit is de laatste, voor ons Nederlanders niet weinig aantrekkelijke theorie omtrent den oorsprong van ons vorstenhuis, voor zoover ons bekend noch openlijk aanvaard noch weersproken door de hiertoe competente genealogische auteurs. Zij komt hierop neer — en daarop vestigen wij de bijzondere aandacht in verband met de beschouwingen van generaal de Bas — dat de Nassau's niet in mannelijke maar in vrouwelijke lijn uit de Saliërs stammen, dat zij wel door hun bezit eenigermate als hun opvolgers zijn te beschouwen, maar (zulks in afwijking van J. M. Kremer) ***agnatisch*** tot een ander huis moeten worden gerekend. Als zoodanig noemt Schenck dan een Nederrijnsch geslacht van Rupert's. Dat echter ook zijn theorieën, juist wat de rechte mannelijke lijn betreft, noch wel eenige adstructie noodig hebben, blijkt hieruit, dat hij eerst in 1899 een Rupert 111, kleinzoon van Rupert 1, als den tot dusver onbekenden vader van het broederpaar Rupert en Arnold aandient; daarna, naar aanleiding van een nieuwe muntvondst te Siegen, zekeren Hendrik als zoodanig aanvaardt, en ten slotte in 1909 „bis auf weiteres" wederom tot den stamvader Rupert III terugkeert (t. a. p. bl. 609). Ook deze laatste kwestie in den breede uiteen te zetten zou ons te ver voeren. Wij volstaan met nogmaals naar de nevensgaande tabel te verwijzen: voor den vader van Rupert en Arnold (XVII) hebben we dus drie aanwijzingen : de theorie van J. M. Kremer, thans wegens haar gebrek aan deugdelijke fundeering wel door niemand meer aanvaard, vermeldt als hun vader zekeren Ulrich van Idstein ; de eerste theorie van Schenck noemt als zoodanig Rupert 111 uit het geslacht Zutfen; de tweede, later weer losgelaten theorie dient als vader van Rupert en Arnold aan een overigens geheel onbekenden graat Hendrik, broeder van Rupert 111.

Deze laatste theorie is ook die van den generaal de Bas, wien het blijkbaar is ontgaan, dat deze — trouwens reeds door deskundigen als Gust. Seyler, Paul Wagner en Walther Moeller betwijfelde — stamvader Hendrik inmiddels ook door Schenck is geschrapt. Maar geheel onverklaarbaar is het, hoe de generaal dezen Hendrik zelfs met de waardigheden van Graaf van Zutfen, Gelder en Laurenburg bekleedt!

Merkwaardig is zeker, dat steeds op eenigerlei wijze het verband met de Saliërs de questie beheerscht. Wie Schenck's geschriften leest kan zich niet onttrekken aan den indruk, dat dit verband ook wel degelijk zal hebben bestaan, op welke wijze dan ook; al boezemt gewoonlijk den genealoog de afstamming langs rechte mannelijke lijn het meeste belang in. Wat deze agnatische afstamming betreft staan wij nu voor de groote moeilijkheid, dat zelfs al mocht Schenck gelijk hebben en Rupert 1 (1059) terecht als den bewezen stamvader van het huis Laurenburg-Nassau aanvaarden, dan nog de „Nederlandsche afstamming" van dit huis als 't ware aan een zijden draad hangt. Wie was toch die Rupert van Zutfen? Om dit na te gaan moeten wij de schaarsche litteratuur over Zutfen te hulp roepen en dan ontwaren we al spoedig, dat ten aanzien van diens

persoonlijkheid, vooral ook ten aanzien van zijn genealogisch verband met andere Zutfensche graven, volkomen van toepassing is het „zooveel hoofden, zooveel zinnen".

Allereerst doet zich de eigenaardige omstandigheid voor, dat ten tijde van dezen Rupert, het midden der elfde eeuw, het Zutfensche huis, zooals dit uit de zeer weinige beschikbare acten tot dusver kon worden gereconstrueerd, een beeld vertoont, waarin eigenlijk voor Rupert geen plaats is, althans niet als „graaf van Zutfen". Mr. R. W. Tadama, de meest bekende schrijver over ditgebied, deelt ons — op het voetspoor van van Spaen — mede, hoe destijds de stad Zutfen, welker geschiedenis hij uitvoerig behandelt, onder het gezag stond van zekere Aleid vermoedelijk een erfdochter harer moeder Mechteld, gravin van Zutfen) en haar man, graaf Godschalk (uit onbekend geslacht)' [5]). Zij zouden volgens die auteurs de onmiddellijke voorgangers zijn geweest van den meer bekenden graaf Otto den Rijken, in 1101 graaf van Zutfen genoemd, overleden in 1113, wiens dochter Irmgard door haar huwelijk met Gerhard van Gelder de stad en z.g. graafschap Zutfen op haar zoon Hendrik, graaf van Gelder, overbracht, welke laatste zich dan ook sedert 1178 „graaf van Gelder en Zutfen" heeft genoemd. Afgescheiden van enkele minder beteekenende détails wordt deze opvolging ook aanvaard door Dr. N. B. Tenhaeff, wiens studie over de „Zutfensche Falsa" (in *Diplomatische studiën over Utrechtsche Oorkonden,* Utr. 1913) voor de genealogie van het allerhoogste belang mag worden geacht. Er hier verder op in te gaan is ons thans niet mogelijk, maar wij volstaan met er op te wijzen, dat de uitkomsten van deugdelijk onderzoek over het Zutfensche gebied in de 11e en 12e eeuw, althans tot dusver, een opvolging van graven doen kennen, waarin een in 1069 optredende graaf Rupert, ons eigenlijk eenigzins zonderling aandoet. Bedenkelijker wordt de zaak, wanneer we zien, dat volgens laatstgenoemden schrijver de acte van 1069, waarin graaf Rupertus optreedt, eveneens tot de „falsa" moet gerekend worden. Intusschen kan de „Rupertus comes" van 1069 toch bestaan hebben, en eveneens zijn vrouw Irmtrud van Hammerstein ; immers zeiden we reeds, dat Schenck zijn stamreeks vooral uit bezitsverhoudingen heeft afgeleid. De acte van 1069 kan daarbij worden gemist. Maar dan moeten wij er toch op wijzen, hoe reeds van Spaen — die ook met de graven Herman en Rupert geen weg weet — heeft aangetoond, dat destijds niet van „Graven van Zutfen" maar van „heeren" dier stad moet gesproken worden, welke heeren echter ***uit anderen hoofde*** somwijlen met grafelijken titel voorkomen. Men heeft nu wel getracht de zaak zoo te verklaren, dat de eerste Rupert zou zijn te beschouwen als een door den bisschop van Utrecht aangesteld graaf over het ***Zand*** Zutfen (de IJsselgouw), in welk gebied echter de ***stad*** Zutfen nog steeds het erfgoed was van Godschalk en Adelheid, wier voorzaten ook het grafelijk gezag in deze streken zouden hebben bezeten.

Wat hiervan nu zij, men zal goed doen in het oog te houden, dat de aanduiding van dit geslacht als heeren of graven van ***Zutfen*** enkelen alleen berustop een vermelding van Abt Herman in het Necrologium van St. Pantaleon als „*Comes Zutfanie*". In andere acten komt dit huis wel

[15]) *Geschiedenis* der *Stad Zutphen,* bl. *52 en vlg.*

met den titel „comes" voor, maar zonder eenige plaatsaanduiding; behoudens dan de vermelding der bezittingen, waarop Schenck zijn Zutfensche theorie dan ook voornamelijk heeft gebouwd.

Omtrent het voorgeslacht van Rupert I — zooals Schenck den overigens in geen gelijktijdige acte vermelden vader van Rupert en Herman wenscht te noemen — verkeeren we nog ten eenenmale in het onzekere. Was hij een geboren „Zutfen", dus naar de tegenwoordige opvatting een Nederlander? [16]) Het is mogelijk, maar even mogelijk is, dat hij het gezag over zijn graafschap uit anderen hoofde dan zijn afstamming bekleedde, hij kan even goed uit Westfalen, Rijnland of ergens anders vandaan zijn gekomen. Zoolang we hem alleen kennen als „Rupert van Zutfen" is er natuurlijk wel eenige aanleiding om — mits de stamreeks-Schenck ook verder bewezen achtende — de uitspraak te wagen, dat „Neêrlandsch Koningshuis op Nederlandschen bodem is geboren", zooals gen, de Bas het uitdrukt.

Wat doet nu echter verder deze geëerde schrijver, om tot diens studie in het „Gedenkboek" terug te komen? In plaats van zich te voegen naar de conclusie van Schenck, dat een „Nederlander", de eerste Rupert, de stamvader van ons vorstenhuis zou zijn, knoopt de heer de Bas dien op vernuftige wijze weer *agnatisch* aan de Saliërs vast en schiet daarmede zijn doel op bedenkelijke wijze voorbij ! Immers, ware Rupert zooals de generaal ons wil doen gelooven, een lid van den manstam der Otto's enz., graven in Lahn- en Westergouw, dan vervalt daarmede weer zijn „Nederlandsche" oorsprong! De heer de Bas formuleert deze in een nader artikel („de Telegraaf" van 25 Augustus 1923) aldus, dat het Nederlandsche koningshuis „op Nederlandschen bodem is geboren", blijkbaar er op doelende, dat Irmtrud, de dochter van Otto van Hammerstein, volgens sommige historici in 1060 *te Zutfen of daaromtrent* van een zoon (Rupert 11) zou zijn bevallen. Dat hiermede de Nederlandsche oorsprong van den *manstam* (de Rupert's) weinig of niets heeft uit te staan, behoeft naar wij meenen in een genealogisch tijdschrift geen nader betoog.

Vermelding verdient echter nog de eigenaardige wijze, waarop nu de heer de Bas aan den, ook door hem als stamvader aanvaarden, Rupert 1 (generatie XIV) een — zij 't dan ook geenszins Nederlandsche — reeks voorouders weet toe te dichten.

Deze Rupert, omtrent wiens geheel in de lucht hangende genealogische positie we hiervoren reeds iets vermeldden, wordt door generaal de Bas zoon genoemd van een graaf van Rheineck. Met eenige verbazing namen we van dit laatste kennis. In de geschriften van Schenck zu Schweinsberg wordt van dezen niet gerept. Deze schrijver deelt over de vermoedelijke herkomst van Rupert 1 niets mede, hetgeen ook geen verwondering mag baren, waar hij het geslacht der Saliërs als uitgangspunt en object van studie nam, en, eenmaal het huwelijk hunner erfdochter Irmtrud van Hammerstein met een Zutfenschen graaf Rupert aangetoond hebbende, gevoeglijk aan de Nederlandsche mediaevisten kon overlaten hoe dezen

[16]) Wij behoeven wel niet te zeggen hoe weinig deze laatste uitdrukking in dit speciale verband beteekent. Naar een grens tusschen Nederland en Duitschland zal men in die eeuwen vergeefs zoeken. De connecties b.v. van Zutfen, Gelder en Kleef met Holland, Zeeland en Friesland waren dan ook vermoedelijk volstrekt niet intiemer dan die met Keulen en de Rijnlanden.

laatsten in eenig genealogisch verband te plaatsen met andere gravengeslachten in dat deel van ons vaderland.

De heer de Bas heeft echter om dit verband te vinden blijkbaar weer uit de troebele bron der 18e-eeuwsche geschiedschrijving geput : de oude J. M. Kremer, hoewel *voor* de rechstreeksche afstamming der Nassau's afgedaan hebbende, kon nog dienst doen om uit zijn rijken voorraad Salische agnaten een aannemelijken vader voor graaf Rupert te kiezen. En — om dicht bij huis te blijven — meent generaal de Bas daarvoor in aanmerking te moeten brengen een broeder van Otto van Hammerstein, wiens dochter Irmtrud dan dus met haar *vollen neef* Rupert 1 zou zijn gehuwd. De heer de Bas drukt dit aldus uit: „Blijkens de Hessische oorkonden, de heer van Spaen, Mr. Tadama en A. J. C. Kremer toch huwde Irmtrud in 1069 met Rupert graaf van de Haiger-gouw daarna ook van Zutfen, oudsten zoon van voormelden jongeren broeder van Otto van Hammerstein, die mede tijdelijk in Isloï vertoefde".

Nu zijn de beschouwingen der hier genoemde schrijvers ons, naar wij meenen, voldoende bekend; dat Rupert graaf van Zutfen „oudste zoon van voormelden jongeren broeder van Otto van Hammerstein" was, blijkt daaruit in geenen deele. Gaan we slechts na: Graaf Rupert 1 van Zutfen is volgens A. J. C. Kremer [17]) vermoedelijk zoon van zekeren „Herman II graaf in Roergau," behoorende tot het paltsgrafelijk huis, waartoe door hem ook aartsbisschop Herman van Keulen (gest. 1066) en de paltsgraven Herman I (996) en Hendrik 1 (gest. 1061) worden gerekend. Van Spaen laat zich, voor zoover wij weten, over de afkomst van Rupert niet positief uit [18]), terwijl Mr. Tadama (t. a. p. blz. 67) dien Rupert 1, vader van Herman, Rupert II en Irmgard, beschouwt als een, door hem zelfs zonder voornaam vermelden, „tot nog toe onbekenden broeder van graaf Otto", d.i. een graaf Otto *van Zutfen* (1031), volgens Spaen en Tadama „uit on bekenden stam". Zoo blijven dus tot staving van de meening van generaal de Bas alleen over de door hem genoemde „ Hessische oorkonden". Ons en vele anderen zou de geleerde schrijver ten hoogste aan zich verplichten door mededeeling dier fameuse oorkonden, althans van de plaats, waar ze te vinden zijn. Zoolang dit niet is geschied, kunnen wij ons niet onttrekken aan den indruk, dat de schrijver op zeer losse gronden den Otto van Zutfen („uit onbekenden stam") identificeert met Otto van Hammerstein („een schitterende figuur en een ware romanheld") en dan, waar de gezochte vader van Rupert 1 naar een onderstelling van Mr. Tadama, broeder van den *Zutfenschen* Otto *zou* kunnen zijn, dien broeder meent terug te vinden in een weer door J. M. Kremer vermelden broeder van den *Hammersteinschen* Otto (den „romanheld"). Kremer toch noemt als tweeden zoon van graaf Heribert († 992) (en dus 'als broeder van „Otto van Hammerstein") : „Gebhardus, pater probabiliter comitum de Rinecke, primae gentis, † 1016". Dat dergelijke combinaties, bij gebrek aan verder bewijsmateriaal, niet de minste waarde hebben, behoeft o.i. geen betoog. Zoolang de „Hessische oorkonden" niet worden medegedeeld, mogen wij volstaan met als stamvader der Nassau's, *mits de deductie van Freiherr Schenck zu* Schweinsberg door

[17]) Hattuarië, de *oorsprong* der *Graven* van *Gelre* en *Cleve* (1887), blz. 59.
[18]) Vgl. diens ***Inleiding, I,*** bl. 192 en vlg.

de deskundigen wordt aanvaard, graaf Rupert van Zutfen aan te merken. Dit is blijkbaar ook het standpunt van de redactie van den Almanach de Gotha. De generaal de Bas, die naar we zagen in de vlucht zijner beschouwingen den Hessischen auteur ver achter zich laat, schrijft op blz. 8: „Ofschoon Freiherr von Schenck diens jongeren broeder" (n.l. van Otto van Hammerstein) „niet met name vermeldt, kent hij aan ***zijn zoon***" (dit laatste volgens generaal de Bas, niet volgens Schenck) „Rupert, evenals aan diens zoon en kleinzoon, den titel toe van graven van Zutfen". Geheel juist is dit niet. Alleen de eerste Rupert wordt door Schenck aldus aangeduid -- en met eenige reden, vermits zijn zoon Herman „Comes Zutfanie" wordt genoemd — de beide volgende alleen als „Graf, ca. 1074" en „Graf, nach 1082". Dat „Graf" nog geenszins „graaf van Zutfen" behoeft te beteekenen worde hier terloops in herinnering gebracht.

Met het bovenstaande meenen wij den stand van het Nassausche vraagstuk in de nieuwere litteratuur voldoende in het lioht te hebben gesteld. Van aanhaling der acten hebben wij ons onthouden, vermits deze alle bij de vorengemelde schrijvers zijn na te slaan. Ons doel was slechts aan te toonen, dat de jongste bijdrage van een Nederlandschen historicus de beantwoording der vraag omtrent de afkomst van ons vorstenhuis niets verder heeft gebracht. Dat met eenige waarschijnlijkheid zekere graaf Rupert van Zutfen, dus een „Nederlander", als stamvader mag worden aangemerkt was — al ware 't alleen maar uit den Almanach de Gotha — ook te onzent reeds bekend. Hetgeen echter omtrent diens voorgeslacht door den generaal wordt vermeld, de onbewezen aaneenrijging van historisch ternauwernood vaststaande personnages, is een voorbeeld van dat soort geschiedschrijving, waaraan de Nederlandsche genealogie zich gelukkig reeds sedert jaren had ontworsteld. Wij meenen dan ook de wijze, waarop dit voor de geslachtkundigen zoo belangrijke vraagstuk in een uitgave als het „Gedenkboek" door een op den voorgrond tredend auteur is behandeld — nog wel met gebruikmaking van den naam van een geacht deskundige als Schenck zu Sohweinsberg —, uit wetenschappelijk oogpunt te moeten betreuren. Dat deze pennevrucht niet uit den kring van ons Genootschap is voortgekomen, en niet het werk is van een genealoog, heeft althans deze goede zijde, dat men haar nu niet ten laste kan brengen van de in wetenschappelijke kringen toch reeds te lang met zekere geringschatting bejegende geslachtkunde. Voor den ernstigen genealoog geldt zeker het woord van onzen grooten van Spaen, op dit terrein nog steeds primus inter pares: „Mijne grootste kundigheid bestaat in een beredeneerd twijfelen." Zoo ergens dan dient dit bij een onderwerp als het onderhavige, waarbij met zoo schaarsche en dan nog vaak valsche of vervalschte gegevens moet worden gewerkt, in het oog te worden gehouden.

Alleen de „Hessische oorkonden", welke de geachte schrijver in het Gedenkboek ons tot dusverre onthoudt, zouden in staat zijn onze weetgierigheid te bevredigen, en wellicht ons oordeel omtrent den arbeid van generaal de Bas inzake de stamreeks der Nassau's te wijzigen. Zoolang deze of andere nova niet zijn gepubliceerd houden wij ons in hoofdzaak aan de beschouwingen van wijlen Dr. Gustav Freiherr Schenck zu Schweinsberg, en kunnen alleen erkentelijk zijn voor de ons geboden, ongezochte gelegenheid, om diens voortreffelijke en nog te weinig gekende arbeid voor het Nederlandsche publiek te resumeeren.

Zeer hopen wij, dat het aan ter zake kundige schrijvers hier te lande nog gegeven moge zijn op den persoon en de afkomst van den door Freiherr Schenck als eersten stamvader onzer Koningin aangewezen graaf Rupert van Zutfen volledig licht te doen vallen.

Wapens van Nassausche bastaarden,

door J. D. WAGNER.

Op een der rouwborden in de kerk te Batenburg bevindt zich een ovaal wapenschild omgeven door een zoogenaamde cordelière en gedekt door een markiezenkroon. Het schild gedeeld: I. gevierendeeld: 1 en 4 Hornes; 2. Gaesbeek en 3 Cleve; 11. gevierendeeld: 1 en 4 omgeven door een blokzoom van zi. en ro. en verder gedeeld: 1. Nassau; 2. Oranje; 2 en 3. Merode; over alles heen in een ro. hartschild een go. leeuw omgeven met go. blokjes. Onder het schild: A° 1721 obiit 3 Juny.

De Heer Charlé, de groote kenner van alles wat op Batenburg betrekking heeft, schreef dit rouwbord toe aan ***Anna van Nassau,*** de weduwe van Graaf Willem ***Adriaan van Hornes.*** Met deze attributie kon ik mij maar niet vereenigen omdat v. Spaen, Hora Siccama, Sluiterman's Nederl. Kasteelen enz. allen aangaven dat zij gestorven was den 21 Januari 1740 in den ouderdom van 97 jaren. Verder wees mijns inziens Merode op haar moeder, terwijl die Aerssen was en bracht mij het niet te herkennen hartschild in de war, hetwelk après-coup Nassau met verkeerde kleuren was. Hoe het zij ik bleef in dubio tot aan de verschijning van Bijdr. en mededeelingen Gelre deel XXVI, alwaar ik op blz. 168 las: „Vrouwe Anna geboren van Nassau, Gravinne douairière van Hornes, vrouwe en vruchtgebruykster tot Batenburgh, overleden den 3 Juni 1721 binnen 's Gravenhage".

Wij hadden door deze ontdekking dus indirect kennis gemaakt mot het door ***Anna van*** *Nassau*, de kleindochter van ***Justinus van Nassau,*** den eenigen bekenden bastaard van den Grooten Zwijger, gevoerd wapen en dit gaf mij aanleiding eens verder te onderzoeken welk wapen Anna's vader en grootvader gevoerd hadden.

Justinus van Nassau, natuurlijke zoon van Prins Willem van Oranje [1]) is 1669 of lö60 geboren, was sinds 1683 kolonel van het regiment van wijlen den heer van Thiant, hij bleef chef van het regiment tot zijne benoeming als luitenant-admiraal van Zeeland. Hij werd dit in plaats van Jonkh. Willem Bloys van Treslong (Bes. R. v. St. 28 Febr. 1686). ... „ende overmidts hij in het fait van oorloge te water noch niet seer geuseert is, dat sy hem als voorname Raden ende mede-exploicteurs byghevoeght hebben Maerten Drooge ende den Admiraal van Zierioksee Adriaan (Willem) Simonsz. ten eynde de saecke op de Riviere ende de Dycken des te beter beleydt mogen worden" (Res. H. 12 Maart 1686). Als luitenant-admiraal kreeg hij op 1 April 1686 eene compagnie van het Zeeuwsche regiment. Daarna ontmoet men hem nog als kapitein van eene compagnie mariniers, als ritmeester en sinds 27 dec. 1601 als Gou-

[1]) Justinus' moeder wordt geteld te zijn: Eaa ***Elincx*** die later trouwde met ***A. Arondeaux,*** secretaris van Hulst.

verneur van Breda, dat hij bleef tot het verlies van Breda in 1626.2) Hij stierf te Leiden 26 Juni 1631 oud 72 en werd begr. in de St Pancras kerk aldaar. Eene teekening van den grafsteen komt voor in het werkje van Dr Swalue, speciaal aan Justinus van Nassau gewijd. Hij beweert dat Justinus het volle wapen van zijn vader gevoerd heeft, dat ziet men ook op de teekening en toch is het niet waar. Mijn vriend Bijleveld had de goedheid, op mijn verzoek, de steen in oogenschouw te nemen en schrijft „de smalle bastaard-streep loopt van de hoek van kwartier 1 onder het hartschild door tot aan de rand van kwartier 4".

Justinus beeft dus gevoerd het wapen van zijn vader (Nassau, Katzenelnloogen, Vianden, Dietz, Chalon, Oranje en Genève) met een smalle bastaard-streep.

De Prins van Oranje deed van uit Vlissingen 16 Juli 1682 bij Diederik Sonoy aanzoek om de hand van diens dochter voor zijn natuurlijken zoon Justinus. Dit voorstel werd door Sonoy beleefdelijk van de hand gewezen [3]).

Hij trouwde lö Dec. 1697 [2]) ***Anna van Merode***, weduwe van den Engelschen kolonel en Gouverneur van Bergen-op-Zoom Thomas Morgan en dochter van Johan Rijksvrijheer van Merode en van Petershem en van diens tweede gemalin Margareta van Pallandt. Haar eerste huwelijk met Morgan heeft te Dordrecht in Januari 1689 [4]) plaats gegrepen. Zij en hare zuster Ottilie op het huis IJsselmonde wonende, zijn van daar ontvoerd geworden om respectievelijk met de Engelsche officieren Thomas Morgan en Thomas Knollys te huwen. Omtrent deze schaking zie men het reeds gemelde werk van den Predikant Dr. Swalue.

Anna sterft den 8 Oct. 1634 oud 71 en werd te Leiden in de St Pancras kerk begraven. Zij zou dus 1663 of 1664 geboren zijn; dit klopt niet met Richardson die zegt geboren 9 Januari 1666 en het tweede kind uit het huwelijk van haar 9 November 1663 getrouwde ouders. Het grafschrift zal dus als meerdere wel foutief zijn.

Justinus en Anna hebben drie kinderen verwekt; zij zullen onder A volgen.

A. 1. ***Willem Maurits van Nassau*** (teekent alleen Willem en veelal alzoo genoemd).

Hij werd bij acte van 21 Nov. 1632 aangesteld tot Ritmeester over de vaan van Jr. Rertram Quadt van Wickraidt ; in 1638 Dec. 22 was hij dood, want toen werd hij als Ritmeester opgevolgd door Johan Albrecht Graaf van Solms.

Jor Willem van Nassau, ritmeester onder eene compagnie peerden ten dienste van den landen, testeert en maakt tot zijne erfgenamen zijne drie onmondige kinderen Justinus, Justina en Anna, zijne huisvrouw Maria van Aerssen wordt gelijftocht, terwijl Justinus vooruit krijgt „de huysinge en erve, met den hof over de straat daar tegen over, gelegen voor aan het plein van het Casteel van de stad Breda". [5]) Gedaan in vs. huysinge den 24 Nov. 1637 en onderteekend: Guillaumedenassau. [6]) Des testateurs signet vertoont het volle wapen van Willem Prins van Oranje, doch de rechter en linker bovenhoek afgeschuind, zoo ook de linker onderhoek van het derde kwartier en de rechter onderhoek van het vierde kwartier. Deze afschuiningen zijn gedeelten van een keper, die men verkrijgt door de afschuiningslijntjes te verlengen, de bovenste naar onder en boven en de onderste alleen naar beneden. Het eigenlijke wapen zou nu op een keper komen te staan. Die plaatsing daarop is een teeken van bastaardij. Zoo voerde Philippe bastard de Bourgogne, die 1601 Vliesridder werd, een schild waarin een keper en deze beladen met het wapen van zijnen vader Philips den Goeden.

Hij ondertrouwde te 's Hage 14 Sept. 1631 Maria ***van Aerssen,*** jongste dochter van François van Aerssen, Heer van Sommelsdijk en van Petronella van Borre.

A. 2. ***Philips van Nassau***, heer van Grimhuizen, den Leler en Hoekelom. Kornet in Vaan N° 4 den 28 April 1636. Koopt den Leler te Wychen en met zijne eohtgenoote beleend 6 Aug. 1640. Geadmitteerd in de Ridderschap van Nijmegen 22 Aug. 1648. Erft Hoekelom van zijn neef Philip Henry Herbert en wordt beleend 29 Aug. 1667. Zijne despositie wordt geapprobeerd 19 Nov. 1661; revoceert deze 24 Aug. 1667. Komt het laatst voor 26 April 1672 en is dood 12 Maart 1676.

Hij trouwde 1630 ***Margaretha Maria van Cortenbach,*** doohter van Wilhelm en Margareta von der Lippe genant Hoen. Zij sterft 1662 en is met 4 kwartieren begraven te Wychen.

Hunne eenige dochter zal volgen onder C.

A. 3. ***Louise Henriette van Nassau.***

Zij teekent aan ten huwelijk Leiden 17 Febr. 1632 met ***Henry Herbert***, weduwnaar van Jeanne de Hornes (dochter van Jean de Hornes—Baussignies en Anne de Flodorp). Hij diende in het Regiment Engelschen onder den Kolonel Sir Edward Harwood en werd na diens overlijden Kolonel en Commandant van het Regiment 1632. Hij en zijne vrouw koopen Hoekelom en worden beleend 1636 Aug. 26; testeert 1637 Mei 17 en is dood 1644 Oct. 19.

Uit hun huwelijk een eenige zoon ***Philip Henry Herbert***, van wie Hoekelom komt op zijn oom Philips van Nassau.

B. 1. ***Justinus van Nassau,*** onmondig 24 Nov. 1637 en sterft ongetrouwd in Frankrijk aan de pokken.

B. 2. ***Justina van Nassau,*** heeft haar 1e gebod te 's Hage 27 Oct. 1662 met ***George van Cats,*** heer van Cats, Colster, Heyloo, Oosdom, Schagen, Bersinger Horn, Harinokhuizen, Colhorn en Burohhorn, Erfpluimgraaf van Westvriesland en Noorderquartier. Hij was een zoon van Theophilus en diens tweede vrouw Maria de Bije en was geboren 1632. [7])

B. 3. ***Anna van Nassau.*** Hare huwelijksvoorwaarden, te 's-Gravenhage 2 Maart 1669 n. st. met Graaf ***Willem Adriaan*** van ***Hornes***, heer tot Biecht, mocht ik gelukkigerwijze op het Algem. Rijksarchief (Verslag

---

[2]) Ten Raa en de Bas. Het Staatsohe leger 1, 186 en 11, 817.

[3]) Kronyk Hist. Gen. Utr. 7de blz. 147.

[4]) Richardson's Gesohiohte der Familie Merode. Hij zegt dat Morgan eveneens een natuurlijk kind van den Prins van Oranje was. Wat is daarvan aan?

[5]) Dit huis heet later „den Grooten Engel" en werd onder dezen naam door de zusters Jnstina en Anna verkooht.

In 1680 woonde er de Generaal-majoor Gouverneur van Weybnom. (Alg. Rijksarchief, doos n° 306).

3 Verslag 1915 Alg. Rijksarchief. Arch. v. Aerssen.

[7]) ms. van Alkemade en van der Schelling.

1916, 1e deel XI 2) aantreffen. Hij wordt in deze geassisteerd door zijn vader Johan Grave tot Hornes en moeder Johanna Gravin van Bronchorst-Batenburg en zijne ooms Lodewijk van Nassau, heer van de Lek, Beverweert en Odijk en Frederik Willem Grave van Bronchorst. De ouders van Anna overleden zijnde, werd zij geassisteerd door haar zwager George van Cats en hare ooms Philips van van Nassau (A. 2) en Philips van Steelant, Drossaard van de Graafschap Bueren.

Aan deze oorkonde hangen nog de zegels van Johanna v. Bronchorst, Anna van Nassau en Philips van Steelant. Dat van Anna vertoont hetzelfde wapen als op het rouwbord in de kerk van Batenburg, het schild is rond en gedekt door een markiezenkroon terwijl een randschrift ontbreekt. De bastaardij wordt nu hier aangegeven door den zoom die kwartier 1 en 2 omgeeft, een gebruik door mij reeds geconstateerd bij de Arkelsche bastaarden : Grevenbroek, Rynesteyn en Rynswalde. [8]) Willem Adriaan van Hornes werd Kolonel van het Regt Hornes 1667 Mrt 21, Sergeant Generaal Majoor 1668 Jan. 17, Gouverneur van Sluis 1688 Oct. 12 en Meester Generaal der Artillerie 1672 Apr. 12.

Hij wordt als erve zijner moeder Johanna beleend met Batenborch 1676 Maart 1; verbindt dit leen voor 4000 gl. 1686 Nov. 26 en is den 4 Maart 1694 overleden.

Uit het huwelijk van Anna met Hornes zijn gesproten drie dochters, twee later gehuwd aan Graven *Bentheim* en eene aan *Lodewijk* Graaf *van Nassau-Saarbrücken.*

c. *Anna* Margareta *van* Nassau. Zij tr. 1e huwelijks-voorw. 9 Dec. 1669 *Diederik Schenck van Nydeggen*, heer tot Blyenbeek, zoon van Christoffel en van Aleid van der Lippe gend Hoen, die 1661 sterft; tr. 2e 1668 *Johan* Gerard *van Oostrum*, heer van Moersbergen, zoon van Johan en van Catharina Maria de Wael van Moersbergen. Hij verkoopt de Leler te Wychen in 1680 en sterft 24 Nov. 1696 begr. te Doorn. Zij sterft 12 Maart 1676, begr. te Wychen met 4 kwartieren.

Het geslacht Ketel,

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

De verschillende mededeelingen over dit zeer oude geslacht, welke tot dusverre reeds sedert Augustus 1922 in dit Maandblad gepubliceerd werden, kan ik thans met een groot aantal gegevens vermeerderen, gegevens uit welke bij voortgezet onderzoek zou kunnen blijken, dat dit geslacht nog in verschillende takken voortleeft.

Ten einde een overzicht te verkrijgen van het tot dusverre, voorn.l. door de H.H. Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, Jhr. Mr. W. G. Feith en P. van Walchren bijeengebrachte, zullen deze geachte inzenders er zeker geen bezwaar tegen hebben, dat ik, ook uit hunne opgaven, resumeer hetgeen thans over het geslacht *Ketel* bekend is, waardoor de over verschillende nummers van het Maandblad verspreide gegevens tot één geheel samengevoegd worden.

[8]) Taxanclria XX, 297.

Ik noemde het geslacht zéér oud, dit zal wel voor geen tegenspraak vatbaar zijn, als men de opgaven van Rhemen daaromtrent nagaat; vermeerderd met andere gegevens, gedeeltelijk reeds gepubliceerd, gedeeltelijk nieuw, is over de oudste *Ketel's* te Vorden en omstreken thans het volgende bekend.

1396, 1418, 1424 en 1436 wordt vermeld *Roelof van Hackfort gend. Ketel,* ook genoemd *Ketel gen?.* van *Hackfort.* Hij zegelt 27 Jan. 1424 met *Hackfort* vermeerderd met den schuinstreep der bastaardij.

1462. *Hendrik van Hackfort gen". Ketel.*

19 Mei 1467. *Bernt Ketel van Hackvorde* of van *Hackfordt gend. Ketel1* wordt beleend door Bergh met goed te Vorden.

26 Juni 1473. *Bernt Kettel* zegelt bij overdracht van land te Vorden als: *Bernt Kettel van Hackvorde* met *Hackfordt,* vermeerderd met den schuinstreep der bastaardij.

19 Juni 1477. *Bartolt Ketel Berntssoen* wordt beleend met het goed te Vorden.

14 Juli 1477. *Bernt Ketel,* broeder vau *Bartolt* vd. wordt beleend met het goed te Vorden.

22 Dec. 1481. *Henrick Ketel* wordt beleend met het Geldersch leen Bannink bij Deventer; idem 1492.

30 Juli 1483. *Jacob Ketel1* zal als richter (peinder) te Vorden door een ander vervangen worden.

11 Mei 1485 *Jacob Ketel* zegelt als *Hackfort* vermeerderd met een ster boven den dwarsbalk.

26 Oct. 1493. Hertog Karel van Gelre neemt *Roelof Ketel1* met 100 knechten in dienst.

1494, 1496. *Bernt Ketell* gegoed te Vorden.

10 Jan. 1602. *Henrica op ten Buerlo,* weduwe van *Jacob Ketels,* met *Jacob Ketell,* richter, als haar momber, *Bartolt, Jacob* en *Henrick,* gebroeders en *Gertken* hun zuster, alle nagelaten echte kinderen van *Jacob Ketel* voornd., vesten het St. Anna Gilde in de Groote Kerk te Zutphen een rente van 2 gouden Rijnsche guldens jaarlijks, uit hun hofstede gelegen op Buerlo in het kerspel van Vorden.

1616. *Gerrit Ketel* wordt na overlijden van zijn vader *Henrick Ketel* beleend met het Geld. leen Bannink.

18 Sept. 1618. *Bernt Ketell* wordt burger der stad Zutphen.

29 Juni 1619. *Jutte Ketels* wordt als erfgename van haar vader *Gerrit* beleend met het leen Bannink.

1622. Thomas *van Pilsteren* en *Antonia Ketel* gegoed aan Luttike Buirlo te Delden.

8 Oct. 1622. Hertog Karel stelt *lhonis Ketel1* aan tot drost van IJsselmuiden.

26 Maart 1627. *Johan Ketel1* wordt beleend met den hof te Esschede onder Gorssel, Geld. leen.

1628. *Thonis Ketel1* hoofdman onder Marten van Rossem.

2 Sept. 1528. *Bernt Ketel1* die Olde en *Zwene* zijn huisvrouw verkoopen een roggerente van 2 molder uit hun goed de Banckermate in het kerspel van Vorden.

6 Juli 1630. *Hille van Kervenheim* weduwe van *Johan Ketell* [1]) transporteert het Geld. leengoed den hof to Esschede.

9 April 1634. *Thijs Ketel1* zegelt als schout van Meppel.

[1]) Uit dit huwelijk sproot volgens van Rhemen *Johanna Ketel* gehuwd met *Dirk van Soelen,* richter te Steenderen.

16 Sept. 1635. *Dirk van Zoylen*, als man van de dochter van *Bernt Ketell*, wordt beleend met het leen van Bergh te Vorden (zie 19 Mei 1467 en 17 Juli 1477).

17 Sept. 1538. *Jutta Ketels* laat den leeneed vernieuwen voor het leengoed Bannink.

1 Juli 1644. Idem thans huisvrouw van *Nicolaas Verheyden*, secretaris te Deventer.

3 Febr. 1551. *Elisabeth* weduwe *Beernt Ketel*, vermeld te Rhenen.

14 Oct. 1551. *Gertrud Ketels*, huisvrouw van *Gerrit van Heecke*, erfgename haars vaders *Gerrit Ketel*, na zusterlijk erfmagescheid, beleend met het Geld. leen Bannink.

18 Juli 1567. *Elisabeth van Estveldt*, huisvrouw van *Henrick Ketels*, wordt beleend met het goed tot Estvelt onder Barneveld.

26 Apr. 1569. *Jutte Ketels*, weduwe *Claes Verheyden*, transporteert het leengoed Bannink bij Deventer.

2 Nov. 1671. *Elisabeth van Estvelt*, huisvrouw van *Henrick Ketel* [1]), transporteert het leengoed Estveld.

Het groot aantal reeds vroeg vermelde personen *Ketel*, maakt het duidelijk, dat dit geslacht zich in verschillende takken moet gesplitst hebben. Behalve personen, die nog eenigen tijd bij Zutphen en Deventer gevestigd bleven, treden voorzoover thans bekend is, *twee* takken het meest op den voorgrond, n.l. de tak, welke te Rhenen, Wijk bij Duurstede en Amersfoort voorkomt en de tak, welke in Drenthe en Groningen gevonden wordt.

Blijkens de op geheel verschillende plaatsen teruggevonden wapens van leden dezer takken, staat vast, dat zij behooren tot het oude geslacht *Ketel* gen[d] *van Hackfort*, welken naam latere leden dezer takken dan ook weder hebben aangenomen.

De eerstgenoemde tak, die te Wijk bij Duurstede door de bekleede ambten en gesloten verbintenissen het meest op den voorgrond is getreden, is kortelijk vermeld in jg. 1922 k. 380-381, met aanvullingen in dezen jaarg. 1923, k. 29 en k. 168-159 [2]). Als aanvulling kan ik mededeelen, dat *Maria van Alendorf*, weduwe van *Rudolf Ketel, op 30* Aug. 1678 te Utrecht werd begraven en dat het huwelijk van *Bernard Ketel (van Reigersfort)* met *Agatha van Hemert* plaats vond te Utrecht op 23 Nov. 1639. Voorloopig zal ik dezen tak, welke denkelijk in 1719 met *Barend Ketel van Hackfort* te Batavia in mannelijke lijn uitstierf, hier niet ter sprake brengen en mij thans bepalen tot den tak in Drenthe en Groningen, waaromtrent Jhr Mr. W. G. Feith in n° 3 van den loopenden jaarg. zoovele belangrijke bijzonderheden bekend maakte.

Dat deze tak in de 2 noordelijkste onzer provincies gevestigd is geweest, wordt duidelijk als wij er op letten, dat *Thonis Ketel* in 1522 drost van IJsselmuiden werd en dat in 1634 *Thijs Ketel als* schout van Meppel voorkomt. Van Meppel zal deze tak te Diever gekomen zijn, waar leden ervan ongeveer 2 eeuwen lang als schouten van Diever en Wapserveen worden vermeld. Nog in 1794 woonde deze tak in Drenthe, 1785 en 1794 was Mr. *Pieter Ketel* [1]) schout van Drenthe-Noorderveld en bestaat deze familie nog vele jaren daarna te Meppel en te Steenwijk. Voor haar genealogie is derhalve onderzoek in de archieven van Diever beslist noodzakelijk, vooral omdat die tak, welke daar het langst is gebleven, dus denkelijk nog voortleeft.

1. *Thonis Ketel* voornoemd, die door Hertog Karel in 1622 tot drost van IJsselmuiden benoemd werd, had bij *Mechtelt Mulert*, dochter van *Seino Mulert* en *Fye van Wullen, o. a.* :

1. *Seino*, volgt 11.
2. *Elisabeth Ketel*, † 1696, tr. *Olivier uyt den Have*, schout van Meppel, overl. voor 1695, begr. te Arnhem. (Zie Ned. Adelsboek 1918, blz. 148 en 149).

II. *Seino Ketel*, overleden te Hattem 1667, tr. *Catharina van Haersolte*, die hertrouwt met *Willem van Haeften*. Uit haar eerste huwelijk:

III. *Anthonis Ketel*, luitenant, overleden 1 Maart 1593, begr. te Verwolde, tr. *Geertruid Noordinck Nicolaesdr.*, die 1596 nog als zijn weduwe wordt vermeld. Uit dit huwelijk sproot:

IV. *Seino Ketel*, nog onmondig in 1600; hij kwam onder voogdij van jr. *Nicolaes van Haeften*, luitenant te Utrecht en *Jan Noordinck* te Brummen.

Jr. *Nicolaes van Haeften*, luitenant, als oom en momber van het onmondig kind van wijlen *Anthoni Ketel*, luitenant, verwekt bij juffr. *Geertruy Noordincx*, *27* Oct. 1596 (zie Procuraties en certificaties der stad Utrecht, 11, 174).

Claes van Haeften en *Jan Noordinck*, *26 Nov. 1600* vermeld als mombers van *Zeyno Ketell*. (Zie Signaat van opdrachten der Veluwe, dl. 1538—1610, f°. 331).

Wat er verder van hem geworden is, bleef mij onbekend.

De heer Feith vermeldt in zijn hierboven genoemde aanteekeningen als oudsten zoon van *Antonis Ketel*, den drost van IJsselmuiden van 1522, een *Berend ketel*, die van *1612—1625* schout was van Diever en Wapserveen. Een vergelijking dezer jaartallen maakt het al zeer onwaarschijnlijk, dat wij hier met vader en zoon te doen hebben, hetgeen nog duidelijker wordt als wij weten, dat *Berend's* zoon *Christiaan* in *1629* in het huwelijk treedt.

Tusschen *Anthonis* en *Berend* moet nog een generatie in liggen. Doch afgescheiden van de vraag of *Berend* een zoon dan wel een kleinzoon van *Thonis Ketel was*, acht ik het zeer onwaarschijnlijk, dat de Dieversche *Ketel's* van *Thonis Ketel*, den drost, afstammen. In de eerste plaats vond ik geen bewijs, dat deze laatste óók schout van Meppel is geweest, zooals elders is vermeld, een ambt, dat weinig strookte met zijn vorige functie van drost van IJsselmuiden. Laatstgenoemd ambt toch werd uitsluitend bekleed door ingeboren adel uit de omgeving n.l. de *Bentinck's*, de *Ittersum's en* de *Mulert's;* door zijn huwelijk met eene *Mulert* zal *Thonis Ketel* dit ambt bekomen hebben. De schouten van Meppel waren burgerlijke personen. Ook de opvolgende allianties van *Thonis Ketel* en zijn afstammelingen met *Mulert, van Haersolte, van Haeften* enz. wijzen op een anderen kring dan dien

[1]) Deze *Henrich Ketell* hertrouwde later met *Margaretha* van *Till* uit Zwolle, dochter van Mr. *Hendrik* van *Till* en ven *Magdalena van* Haerst, en wordt 20 Jan. 1592 nog met haar te Zwolle vermeld.

[2]) De beleeningen met het Geldersch leen Reigersfort. Uitheemsohe leenen, bl. 60 der Uitgave van de Vereeniging Gelre van de Leenregisters van Gelderland en Zutphen,

[1]) *Pieter Ketel*, geboortig uit Drenthe, wordt 19 Jan. 1741 jur. student aan de Hoogesohool te Groningen; in 1775 komt hij voor als schout van Eelde.

waarin de hem aangewreven oudste zoon *Berend en* diens afstammelingen hun vrouwen zochten.

Wel laat van Rhemen de schouten van Diever genaamd *Ketel* — wier voornamen hij door onbekendheid daarmede niet invult — afstammen van den scholt van Meppel *Ketel,* doch ook van dezen vult hij den voornaam niet in. Hij verhaalt alleen van hem, dat. ... *Ketel,* scholtis van Meppel, door de Spanjaarden werd vermoord, en dat zijn vrouw van schrik over die moord stierf. Waar bewezen is, dat in 1534 een *Thijs Ketel* scholt van Meppel was, daar moet beslist de mededeeling over den moord betrekking hebben op *Thijs* en niet op *Thonis den* drost van IJsselmuiden en meen ik, dat de afstamming van de familie te Diever uit *Thijs* en niet uit *Thonis* is te vinden.

Een onderzoek daarnaar zij den toekomstigen schrijver van de genealogie *Ketel* dan ook aanbevolen. Nog op 14 Dec. 1602 komt weder een *Thijs* Ketel (een andere natuurlijk dan de in of na 1568 vermoorde naamgenoot) als schout van Meppel voor, in 1671 is een veel latere *Thijs Ketel* schult van Anlo. Al dien tijd komen sedert 1612 ook de *Ketel's* voor als scholten van Diever en Wapserveen. Hun stamreeks vangt dus voorloopig aan met:

I. *Berent Ketel,* geboren omstreeks 1560, als schout van Diever en Wapserveen voorkomende in 1612-14, 1618, 1620, en 1625. Hij huwde met *Hermanna Arns (Arents),* die daar in 1633 nog als zijn weduwe vermeld wordt. Zij schijnen een talrijk gezin te hebben gehad, althans ik vind:

1. *Helmich Ketel,* die volgt 11.
2. *Rijckert Ketel,* scholt van Diever, in 1643, 1646.

   Deze voornaam — ook *Richard* en *Rijkman* geschreven — komt sedert dien veel in het geslacht *Ketel* voor en wijst er op, dat een straks te vermelden tak te Rotterdam, Amsterdam en elders, waarin die voornaam ook gebezigd werd, uit de scholten van Diever moet afstammen.
3. *Chrisliaan,* volgt 11 bis.

II. *Helmich Ketel,* geboren omstreeks 1690, vermeld als schout van Diever in 1629 en 1636. Hij had een gelijktijdigen naamgenoot die vóór hem overleed, althans te Zutphen huwden 27 Augustus 1628 *Hendrik Lintse,* van Haerle, ruiter onder graaf Jorgien Ernst, met *Diewer Jans,* weduwe van *Helmich Ketel.*

Laatstgenoemde *Helmich Ketel* en *Diewer Jans* laten 5 Juli 1622 te Zutphen een dochter *Engel* doopen. Deze *Helmich* moet dus tusschen 1622 en *16%* zijn gestorven en kan dus niet dezelfde zijn als de *Helmich,* die in 1629 en 1636 nog schout van Diever was, en die in 1652, blijkens de huwelijks-acte van zijn na te noemen zoon *Berend,* nog dit ambt bekleedde.

Met wie de Dieversche *Helmich* gehuwd was, bleek nog niet, doch ook hij moet een groot gezin hebben gehad, althans behalve 2 zoons, van welke vaststaat, dat zij *Helmich* tot vader hadden, vindt men in dien tijd nog:

1. *Hendrik Ketel,* vermeld als gegoed te Diever 1658.
2. *Richard Ketel,* ingeschreven aan de universiteit te Leiden coll. al. 28 Dec. 1663.

   Ik zou er niet toe gekomen zijn hem bij het Dieversche geslacht op te nemen, ware het niet,

dat een *Rychardt Ketel 1643, 46* scholt was van Diever, en een andere *Richard* hetzelfde ambt in 1696, 1700 en 1703 bekleedde.

Hier dienen wellicht ook geplaatst te worden: *Herman Ketel,* geboortig uit Drenthe, phil. student te Groningen 24 Febr. 1662 en *Johannes Ketel,* geboortig uit Drenthe, theol. student te Groningen 9 Feb. 1671.

3. *Anna Ketel,* gehuwd met *Titus van Hania,* vermeld 1654 volgens de mededeelingen van den heer Feith, zij het ook niet bewezen, dat zij een dochter van *Helmich Ketel* was, doch wel, dat zij tot deze familie behoorde.

Dit is wel het geval met de nu volgenden:

4. *Berend Ketel,* die volgt III.
5. *Pier* (niet *Pierre,* de Drenthenaars gebruikten geen Fransche, doch Groningsche voornamen; als *Pier* komt hij dan ook in 3 acten voor), die volgt III bis.

III. *Berend Ketel,* geboren te Diever omstreeks 1620, ondertrouwde te Zutphen 28 Nov. 1652 en huwde te Gorssel 23 December 1682 *Aeltjen Valck,* geboren te Zutphen 16 Oct. 1632, overleden aldaar 18 April 1707, dochter van *Henrick Valck* en *Aeltjen Qerrits Hulshoff.*

Dit echtpaar en hun afstammelingen, die te Zutphen en te Arnhem woonden, zijn door onzen redacteur reeds in het kort vermeld in nr 1/2, k. 30, van den loopenden jaarg., terwijl de heer P. M. van Walchren hierop eenige aanvullingen gaf in k. 201; een en ander zal hieronder nader worden uitgewerkt. Voorop wil ik echter stellen, dat de afstamming uit Diever van deze branche *Ketel* te Zutphen en te Arnhem, welke mogelijk nog elders voortleeft, onomstootelijk bewezen wordt door de inteekenacte te Zutphen van 28 Nov. 1652, welke woordelijkluidt:

Berent Ketel, j.m. van Dieveren, Helmich Ketel, schultus tot Dieveren soon,

&

Aeltge Valck, Henrick Valck, burger alhier dochler, accept. test. 23 Dec. 1652.
copul. Gorsel.

Berend Ketel wordt *14* Augustus 1654 aangenotot burger van Zutphen; hij wordt slechts zelden in acten aldaar vermeld, o.a. 10 Febr. 1660, 6 Dec. 1662, en 30 Mei 1667, het laatst in Febr. 1673; in Oct. 1689 komt zijn vrouw als zijn weduwe voor. Door het huwelijk van haar vader met een lid van het bekende Doopsgezinde geslacht *Hulshoff* te Borne, was deze tak *Valck* doopsgezind geworden; desondanks zijn de kinderen van *Berend Ketel* en *Aeltjen Valck* Hervormd gedoopt en hebben hun afstammelingen dezen godsdienst behouden.

Alvorens hun 6 kinderen te vermelden, deelen wij mede, dat toen te gelijkertijd met *Berent* nog eene *Ketel* te Zutphen leefde, die mogelijk zijn zuster was, doch ook een dochter kan zijn uit het hiervoor vermelde huwelijk van den anderen *Helmich Ketel* met *Diewer Jans,* nl.:

Judith Ketel, eerst gehuwd met *Peter Hendriks Brouwer* (doch dit huwelijk is niet te Zutphen ingeschreven, zoodat zij van elders afkomstig zal zijn geweest) en daarna te Zutphen 6 Mei 1665

met *Werner Höpinck*, van Havickesbeck, j.m. wonende te Zutphen.

De kinderen van *Berend Ketel* en *Aeltjen Valck* waren :

1. *Jan Ketel*, volgt IV.
2. *Dorothea Ketel* (ook voorkomende als *Theodora*), gedoopt te Zutphen 9 November 1656, vermeld in 1693, 1703, 1707, 1708, huwt omstreeks 1689 (niet te Zutphen) *Johan Philip (von) Quernheim*, majoor in het regiment van den Hertog van Holstein, overleden voor Oct. 1693.

   Uit dit huwelijk sproten:

   a. *Susanna Aleida (von) Quernheim*, ondertr. Zutphen 12 Feb. 1708 *Ciriacus Kuen*, cornet, nog als cornet vermeld in Zutphensche acten van 1726 en 1747.

   b. *Margaretha Christina (von) Quernheim*, huwt te Zutphen 22 Oct. 1712 *Hans Hendrik Sander*, van Daelen.

   c. *Magdalena (von) Quernheim*, huwt te Zutphen in de Fransche kerk *15* Jan. 1713 *Joost Schoemaecker*, secretaris van Zutphen.
3. *Helmich Ketel*, gedoopt te Zutphen 13 Maart 1659, gaat voor Oct. 1689 per schip de Hobre voor de Kamer van Enkhuizen als opperchirurgijn in dienst der O.I. C. naar Indië. Over hem kan in het archief dier Comp. dus nog weleen en ander gevonden worden.
4. *Barbara Ketel, gedoopt te* Zutphen 18 Juli 1662, overleden jong.
5. *Barbara Ketel*, gedoopt te Zutphen 22 Sept. 1666, leeft nog 11 Sept. 1719; zij woonde in 1707 reeds gedurende 16 jaar in bij haar zuster *Theodora;* ondertrouwde te Zutphen 23 Dec. 1683, attestatie naar Zwolle *16* Jan. d.a.v. met Jacobus *van Rees*, geboren te Zwolle en sedert 1703 absent vermeld.

   Uit dit huwelijk sproten:

   a. *Bernhard van Rees*, luitenant in 1719.

   b. *Aleyda van Rees*, vermeld 1719.
6. *Aleijda Ketel*, gedoopt te Zutphen 6 Februari 1673, overleden jong.

Over deze kinderen deel ik ondervolgende acten mede, welke al het voorgaande bewijzen en waarbij een *Engeltje Ketel* vermeld wordt van wie niet vaststaat of deze dezelfde is als de dochter van den gelijktijdig met den grootvader *Helmich* levenden *Helmich Ketel te* Zutphen.

Zutphen 31 Oct. 1689. *Altien Valck* weduwe van *Berent Ketel1 geeft* volmacht aan *Jan Rutgers Walbeeck*, koopman binnen Engkhuysen om uit haar naam van de O.I. Compagnie, Kamer van Enkhuizen, te ontvangen de penningen, welke haar zoon *Helmigh Ketell*, voor opperchirurgijn met het schip de Hobre naar Oost-Indië gevaren, ten haren profijtte van zijn gage heeft laten staan.

Zutphen *6* Juni 1691. *Aeltien Valck* passeert een gelijkluidende volmacht als hierboven.

Zutphen 24 Mei 1703. *Johan* en *Barbara Ketel* maken volmachtig hun zuster *Theodora Ketel* genaamd *Quernheim*, om in en buiten rechten in te vorderen zoodanige erfenis en versterf als hun comparanten vermits overlijden van *Engeltjen Ketel, getrouwd* geweest zijnde met *Ipo Sasma*, licentmeester en burgemeester te Coevorden? gedevolveerd is.

Zutphen 16 April 1707.

Compareert *Barbara Ketels*, geassisteerd met *Michiel Falco*, dezer stads roedrager, en caveerende voor haar absenten man *Jacobus van Rees*, niet wetende — vermits zijne 9-jarige absentie — of hij levendig of dood is, en bekent voor haar en hare erfgenamen, krachtens een accoord en handschrift door haar en haar man op 12 Maart 1698 geteekend — genoten te hebben wegens 16 jaren kostgeld, door haar en hare kinderen sedert het jaar 1690, van haar zuster *Dorothea Ketels* weduwe van wijlen den Heer *Quernheim*, in leven majoor van een regiment voetknechten ten dienste der Vereenigde Nederlanden, tegen 160 gl. 's jaars, en wegens verstrekte en ontvangen penningen, een som van 2900 car. guld. Ter voldoening dezer schuld heeft zij haar zuster gecedeerd en getransporteerd haar recht van erfenis als haar na overlijden van haar moeder *Aeltien Valcke*, weduwe van wijlen *Berent Ketel* zal komen toevallen, speciaal van een stuk land buiten de stadshospitaal-poort in de Weertslege gelegen, den Keijser genaamd, alsmede van een huisje in de Laerpoort te Zutphen, daar de 3 Roemers uithangen, alsook van 600 gl. als haar volgens het magescheid van 19 Oct. 1701 tusschen haar moeder en dier kinderen opgericht, welke som haar na overlijden van haar moeder eveneens zou toevallen.

IV. *Jan Ketel*, gedoopt te Zutphen 20 December 1664, wijnkooper aldaar, vermeld te Zutphen 1688, 1690, 98, 1703, 1707 (zie ook dit Maandbl. 1923 k. 201); hij ondertrouwde te Zutphen 31 December 1682 en huwde te Doetinchem met *Aaltjen Planten*, gedoopt aldaar 24 Januari 1668, vermeld te Zutphen 1690, 98, 1702, dochter van *Herman Planten* en *Susanna Meijerink*.

Uit dit huwelijk sproten 3 kinderen:

1. *Berent Ketel*, volgt V.
2. *Hermina Ketel*, gedoopt te Zutphen 27 October 1686, overleden na Maart 1743 als weduwe; huwt (huwelijksacte te Zutphen en te Arnhem niet gevonden) met *Jacob Verrier*, luitenant.
3. *Hendrika Ketel*, gedoopt te Zutphen 20 October 1689, overleden te Arnhem in of na 1743, huwt te Arnhem (ondertr. aldaar 26 April 1727) met *Gerrit Oudhoff*, geb. te Renkum, weduwnaar van *Aaltje Henricks*.

Gerrit Outhoff en Henrica *Ketel* testeeren te Arnhem 9 Maart 1743; zij vermaakt haar lijfgoed aan haar zuster *Hermina Ketel* wed. *Jacob Verrier* en bij voor-overlijden van deze, aan haar nichtje *Hendrica Melsert*, dochter van *Cornelis Melsert* en van *Anna Geertruid Ketel; Henrica Melsert* ontvangt bovendien 1000 gl. na hun beider overlijden.

V. *Berent Ketel*, gedoopt te Zutphen 16 December 1683, wijnkooper te Zutphen, daarna te Arnhem; wordt burger aldaar 23 Aug. 1713, was er vaandrig, later burgerhopman en wordt er nog vermeld in 1760. (Zie k. 201 en 202 als voor); hij huwde (ondertr. te Arnhem 27 Juli 1713) met *Anna Geertruid bluyter*, gedoopt te Arnhem 27 November 1686, dochter van *Dirk* en van Anna *Plyster*.

Uit dit huwelijk sproten:

1. *Anna Geertruid Ketel*, gedoopt te Arnhem 26 Aug.

1714, zij huwde te Arnhem met Cornelis *Melsert*, bovengenoemd, en overleed aldaar voor Nov. 1766. Haar echtgenoot hertrouwde met *Johanna Josina* van *Meurs*, hetgeen blijkt uit het testament van *Cornelis'* broeder *Jan Melsert* d.d. Arnhem 1 Nov. 1766 waarin deze o. a. aan de kinderen uit beide huwelijken van zijn broeder legateert.

2. *Johannes Ketel,* gedooptte Arnhem 31 Januari 1717.
3. *Derk Ketel,* gedoopt te Arnhem 6 Januari 1719, overl. jong.
4. *Derk ketel,* gedoopt te Arnhem 10 Januari 1723.
5. *Bernardus Ketel,* gedoopt te Arnhem 30 December 1725.

Van deze 3 zoons van *Berent Ketel* werd bij een vluchtig onderzoek te Arnhem niets meer gevonden, en na laatstgenoemd jaar *1726* zijn er geen kinderen van den naam *Ketel* meer gedoopt, zoodat deze 3 zoons, als zij niet jong zijn gestorven, naar elders zullen zijn vertrokken en dan wellicht nog nakomelingschap hebben nagelaten. Hiervoor zou een uitgebreider onderzoek noodig zijn.

Wel komt een 25 jaar later een andere *Ketel* uit het Noorden, n.l. uit Hasselt, zich te Arnhem vestigen, welke persoon wellicht uit de Dieversche *Ketel's* afstamt, althans zijn vader's voornaam wijst daarop.

Op 4 April 1760 ondertrouwde n.l. te Arnhem: *Jan Barents Ketel, j.* m. van Hasselt, wonende alhier, met *Geertruid Hermse, j.* d. van Deutekom, wonende alhier. Dit echtpaar testeert te Arnhem — geen kinderen hebbende — op 12 Juni 1761; het testament leert geen bijzonderheden over zijn familie kennen.

Thans vogt de hiervoor sub 5 genoemde zoon van *Helmich Ketel* te Diever.

III bis. *Pier Ketel,* schout van Diever in 1678 in 1682. huwde *Gesina Timans.*

Uit dit huwelijk sproot:

1. *Richard Ketel,* die volgt IV,
en denkelijk ook
Wybrand Ketel, die in 1690 voorkomt als schout van Diever.

IV. *Richard Ketel,* gedoopt te Groningen 27 November 1673, schout van Diever in 1700 en 1703.

Uit hem spruit denkelijk verder de tak *Ketel,* die als schouten van Diever en later in andere betrekkingen in Drenthe voorkomt tot in het begin van de 19e eeuw.

11 bis. *Christiaan Ketel,* welke uit Diever naar de Groninger-Ommelanden trok en aldaar een tak stichtte. Hij komt blijkens de mededeelingen van den heer Feith (k. 84) in 1614 en in 1641 voor als hoofdling te Grootegast, wordt 1632 grietman genoemd, en maakte 27 Oct. 1629 huwelijksvoorwaarden met *Frouke Auwema,* dochter van den grietman *Eling Fossema* en *Ulske Auwema.*

Uit dit huwelijk de b door den heer Feith genoemde kinderen, waarvan *Rutger Ketel,* overleden 21 Juni 1671, begraven werd te Oosterwijtwerd onder een steen met het wapen en helmteeken der *Ketell's van Hackfort.*

Misschien behoort hier ook geplaatst te worden: *Roelof Ketel,* capitein, die uit zijn huwelijk met *Geertien Arents,* te Groningen op 19 Aug. 1668 een zoon *Jan* liet doopen.

Van de kinderen van *Christiaan Ketel* noemen wij hier 2 zoons:

1. *Bocco Ketel,* volgt III.
2. *Eling Ketel,* volgt III bis.

III. *Bocco Ketel,* in de doopacten van zijn kinderen te Groningen j on ker genoemd, was als geboortig in de Ommelanden (Omlandus) 26 Nov. 1662 als student te Groningen ingeschreven.; hij zal daar 1659 gehuwd zijn met *Wya Frix,* die in 1683 als zijn weduwe voorkomt. De heer Feith deelt bovendien mede (k. 85), dat hij 1661 en 1662 curator van de Academie voor de Ommelanden was.

Uit hun huwelijk sproten:

1. *Bouwina Ketel,* gedoopt te Groningen 7 Aug 1660.
2. *Frouke Helena Ketel,* gedoopt te Groningen 15 Sept. 1661.
3. *Hermanna Ketel,* gedoopt te Groningen 30 Jan. 1663.
4. *Hermannn Regina Ketel,* gedoopt te Groningen 27 Juli 1664.
6. *Claes Reinier Ketel,* gedoopt te Groningen 12 April 1667.

Of deze eenige zoon afstammelingen heeft gehad, is mij niet bekend.

III bis. *Elina Ketel,* blijkens de mededeelingen van den heer Feith (k. 85) in 1669 raad ter Admiraliteit van Harlingen en in 1677 curator der Groningsche Academie voor de Ommelanden ; is overleden in of voor 1685.

Hij huwde *Frouke Helena Writzers* bij wie 3 kinderen, in k. 86 reeds vermeld, waarvan ik noem:

IV. *Christiaan Ketel,* luitenant te paard, maakt 16 Jan. 1686 huwelijksvoorwaarden met *Anna Maria Bartram.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Frederik Ketel,* gedoopt te Groningen 7 Jan 1687.
2. *Hermana Regina Ketel,* gedoopt te Groningen 24 Mei 1689.
3. *Frouke Helena Ketel,* gedoopt te Groningen 10 Feb. 1691.
4. *Frouke Helena Ketel,* gedoopt te Groningen 28 Juli 1693, zij maakt 21 Feb. 1716 huw. voorw. met *Jan Ernst Meijer,* luitenant. (ziek. 86).
6. *Barbara Everdina Ketel,* gedoopt te Groningen 4 Sept. 1697.

Of de eenige zoon dezen tak heeft voortgezet, is mij onbekend.

Thans moet de aandacht gevestigd worden op een familie *Ketel* te Rotterdam, Amsterdam, Zwolle en Kampen, in welke zoowel de voornaam Richard als de voornamen Berend en Helmich voorkomen, zoodat deze tak ongetwijfeld eveneens uit Diever stamt. Een onderzoek te Rotterdam en te Amsterdam zou dit spoedig kunnen oplossen.

*Richard Ketel, g*eboren te Rotterdam, wordt 1 Juni 1733, oud 20 jaar, als student te Leiden ingeschreven. Wie waren zijn ouders?

Hij is echter niet dezelfde als de *Richard Ketel,* die

15 Juni 1743 te IJsselmuiden testeert en dan zijn broeders en zusters en neven noemt, echter niet zijn ouders.

Bedoeld testament leert, dat ***Richard Ketel,*** gemeensman van Campen, en ***Elisabeth Mechteld Vesterinck,*** echtelieden, waarvan de eerste ziek en de tweede gezond, voor schout en schepenen van Isselmuiden hun testament opstellen. Hun huwelijksvoorwaarden dateeren van 18 Juni 1737; hij noemt zijn zuster ***Johunna Ketel,*** die 1000 car. gl. zal ontvangen; ***Margaretha Elisabeth Warnars,*** dochter van wijlen zijn zuster ***Barbara Ketel*** bij ***Hendrik Warnars*** krijgt 1500 car. gl.; de kinderen van zijn broeder ***Helmich Ketel, zijn*** zuster ***Johanna Ketel,*** de kinderen van zijn overleden broeder ***Wolter Ketel,*** bij ***Henrica Bruins,*** genaamd ***Richard*** en ***Susanna Ketel,*** benevens ***Klaes Ketel,*** medecinae doctor, zoon van Barend ***Ketel*** en ***Jan*** en ***Jacob Bloemendal,*** kinderen van zijn zuster ***Judith Ketel*** verwekt hij ***N. Bloemendal,*** zijn met ***Margaretha Elisabeth Warnars*** voornd., zijn erfgenamen.

Vergelijk met deze namen het medegedeelde in k. 202, waarin men vrijwel dezelfde personen terugvindt in de daar medegedeelde acte van 1760. Er blijkt uit, dat de med. dr. ***Nicolaas Ketel*** te Amsterdam woonde, dat de zoon van ***Wolter Ketel, Jan Richard*** genaamd, te Zwolle waande en dat ***Helmich Ketel*** te Rotterdam woonde.

Dr. ***Nicolaas Ketel,*** geboortig van Amsterdam wordt 21 jaar oud op 14 Sept. 1737 als student in de medicijnen te Leiden ingeschreven en in 1739 idem te Utrecht. Wie zijn zijn ouders?

Een andere ***Nicolaas Ketel*** wordt 1729 en 1745 vermeld als apotheker van de admiraliteit van de Maze te Rotterdam.

De hiervoor genoemde ***Helmich Ketel,*** koopman te Rotterdam, wordt 23 Mei 1744 na overlijden van zijn broeder ***Richard Ketel*** beleend met diens 3 Geldersche leenen bij Oldebroek.

Richard n.l. had de volgende Geldersche leenen te leen ontvangen: 25 Oct. 1731 het halve Scholten-erve onder Oosterwolde, 21 Juli 1736 den Heetkamp onder Oldebroek en 29 Aug. 1738 den Oldencamp onder Oldebroek, alle na aankoop en niet door vererving. Zijn broeder ***Helmich*** ontdeed zich, nadat die leenen hem in 1744 waren toegevallen, ervan resp. 21 Jan. 1760 en 6 Nov. 1764 door ze te verkoopen.

Richard, die gemeensman van Kampen was, was in eerste huwelijk gehuwd met ***Geertruid Schimmelpenninck,*** die in de laatste maanden van 1736 overleed; hij hertrouwde te Kampen in 1737 met ***Elisabeth Mechteld Vesterinck,*** gedoopt te Kampen 27 Dec. 1705, overleden na 25 Febr. 1762 na hertrouwd te zijn met ***Mattheus Beck; zij*** was dochter van den burgemeester ***Hendrik Vesterinck*** en van ***Geertruid Fabricius.*** Beide huwelijken van ***Richard Ketel*** waren kinderloos.

Zijn broeders ***Helmich*** en ***Wobter Ketel*** zetten echter dezen tak voort; ik houd voor een zoon van ***Helmich,*** den koopman te Rotterdam, den ***Helmich Ketel,*** van Rotterdam, die 25 Mei 1766 te 's-Gravenhage ondertrouwde met ***Antonia Vinju.***

Misschien ook ***Petrus Martinus Ketel,*** die geboortig van Rotterdam, 20 Jan. 1757 als student te Harderwijk werd ingeschreven.

Bovendien kunnen Dr. ***Nicolaas Ketel*** te Amsterdam en de apotheker ***Nicolaas Ketel*** te Rotterdam afstammelingen gehad hebben.

Uitwerking van dezen tak, om na te gaan of daarvan afstammelingen nog voortleven, en daarna aansluiting zoeken aan Diever, is dus dringend gewenscht.

Ten slotte nog een enkel woord over de familie ***Ketel*** te Utrecht, die Roomsch-Katholiek was of geworden is en waarvan de afstammelingen nog voortleven als ***Keetell.*** Van dit geslacht worden door den heer van Walchren in k. 238, 239 reeds eenige leden genoemd. Het geslacht stamt af van ***Goossen Jansz. Ketel*** te Utrecht vermeld in 1615 en 1617, die o.a. 2 zonen had: 1. ***Matthijs Goossenszn Ketel,*** uit wiens op ***22 Nov. 1634*** gesloten huwelijk met ***Elisabeth Reijers*** de tegenwoordige familie ***Keetell*** afstamt, welke evenzoo het wapen ***Ketel van Hnckfort*** voert, en 2. ***Adriaan Goossenszn Ketel,*** gehuwd resp. met Grietje ***Jurriaans van Oostrum*** en met ***Cuyntgen Hermans van Reenen,*** waaruit een tak ***Ketel*** te Utrecht, die wellicht is uitgestorven.

Alvorens deze familie nader te bespreken is het noodig het bewijs te vinden, dat zij inderdaad tot het geslacht ***Ketel van Hackfort*** behoort, hetzij tot den tak te Rhenen-Amersfoort, hetzij tot dien te Diever. Ik hel tot het laatste over, omdat ik in den voornaam van ***Matthijs Ketel*** voornoemd, terug meen te vinden den voornaam ***Thijs*** van den schout van Meppel van 1634.

Opmerking verdient voorts, dat onder de vele personen ***Ketel,*** die in de begraafregisters van Utrecht voorkomen, eenmaal de naam ***Ketel van Hackfort*** verschijnt bij het begraven op 28 April 1712 van ***Barbara Ketel van Hackfort*** weduwe van ***Andries Belloni.***

Een ruim veld van onderzoek is dus nog open.

De **Duvenvoirde's**

als ambachtsheeren van Noordwijkerhout,

door Jhr. Mr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius.

Nederland's Adelsboek 1923 bevat een nieuwe stamreeks van het geslacht ***van Wassenaer.*** Hierin zijn uit Obreen's geschiedenis van dit geslacht eenige gegevens betreffende de heerlijkheid Noordwijkerhout overgenomen, waarvan ik indertijd de onjuistheid meen te hebben aangetoond in mijne uitvoerige geschiedenis van die plaats in Bijdragen Vaderl. Geschiedenis V^e^ reeks 3^e^ deel. Het gaat niet aan dit betoog, hetwelk blijkbaar aan de aandacht van de redactie van Nederland's Adelsboek ontsnapt is, nog eens geheel te herdrukken. Daarom volge hier onder verwijzing naar de uitvoerige bewijsplaatsen in genoemd artikel slechts een schema der oude heeren van Noordwijkerhout uit het geslacht van Noordwijk (zie de tabel in kol. 285) en eenige daaraan vast te knoopen beschouwingen omtrent den overgang dier ambachtsheerlijkheid van het geslacht Noordwijk aan het geslacht Wassenaer-Duvenvoirde.

Een ***Jan van Nortike was*** de laatste ambachtsheer van Noordwijkerhout uit dit geslacht. Hij komt voor van c. 1358—1370/1. Vermoedelijk is hij echter te identificeeren met den ***Jan van Nortike*** die in 1346 meesterknaap van 's graven herberge was. Deze Jan van Nortike

Hugo (I) de Nortge, vermeld 1198 en 1205 (v. d. Bergh, Oork. I, 177, 202 en 203) waarschijnlijk heer van het ongesplitste Noordwijk, d. w. z. Noordwijk en Noordwijkerhout.

Wilhelmus de Northeke, vermeld 1231 en 1237, heer van Noordwijk in den Houte of Noordwijkerhout.

Gerardus de Northeke, alleen vermeld in 1227 en in 1231 en 1237 met zijn broeder, heer van (het eigenlijke) Noordwijk.

Dominus Hugo (11) de Nordeke, miles, gen. 1259 en 1261, heer van Noordwijkerhout × Olent.. ..

Albert van Velzen, heer van (o. m.) Noordwijk.

Jan (I) van Nortike, vermeld c. 128 1/4, heer van Noordwijkerhout, 1293 met zijne moeder vermeld.

Gerard van Velzen, heer van (o. m.) Noordwijk, wiens leenen na den moord op Floris V aan de grafelijkheid vervielen × Hillegonde....

Hughe (III) van Nortiich, vermeld 1317 en 1320 (en misschien reeds overleden zijnde, nog genoemd in 1355/6 en 1357/8), heer van Noordwijkerhout.

Jan (II) van Nortike, gen. 1334, 1346/7, 1354/5 (is misschien dezelfde die van c. 1358—1370/1 wordt vermeld), heer van Noordwgkerhout, Meesterknape van 's graven herberge.

moet in het midden van de 14e eeuw bij den graaf in ongenade zijn gevallen, althans in 1354/5 was hij in ballingschap en werden de inkomsten uit zijne goederen namens den graaf geïnd, terwijl bij den post van 3 pond, welke hij jaarlijks uit de lentebede van Noordwijk trok, in de grafelijke rentmeestersrekening over 1355 „ombetaeld" is geschreven. Vermoedelijk was hij reeds in 1360 in den ban, althans in dat jaar stelde hertog Willem Simon van Waterlandt tot wederopzeggens toe aan als schout van Noordwijkerhout, terwijl de begeving van dit ambt in normale omstandigheden en voorzooverre hij het niet zelf uitoefende, aan den ambachtsheer toekwam. De graaf heeft de goederen van den balling niet lang onder zich gehouden, doch spoedig, vermoedelijk circa 1356 ver k o c h t aan *Aernd van Duvenvoirde.* Immers in 1369 schold de ruwaard Albrecht dezen de betaling kwijt der laatste tweehonderd schilden van de duizend, waarvoor deze van hertog Willem de „erfe„nesse" van Jan van Noertich had gekocht en gaf hem al de van laatstgenoemde afkomstige goederen, te houden in alle manieren als de brief van hertog Willem inhield. Indien bedoelde brief door hertog Willem reeds als verbeider is gegeven, kan hij van 1349 of een der volgende jaren zijn; was Willem echter al graaf van Holland, toen hij dezen brief gaf, dan moet deze tusschen 1354 en 1357 gedateerd worden. Daar, zooals wij zagen, de graaf de inkomsten van Noordwijkerhout over 1354/5 nog zelf ontving, kunnen wij de uitgifte van bedoelden brief met vrij groote zekerheid op ongeveer 1366 stellen. Uit het verkoopen van de „erfenesse" van Jan van Noirtich behoeft nog niet zonder meer te worden afgeleid dat deze reeds was overleden. Zeer wel kunnen de van hem, als van zijn leenen vervallen verklaarden balling, aan den graaf teruggevallen goederen zijn bedoeld. Van c. 1358/9—1370/1 wordt althans nog geregeld

een Jan *van Nortike* in de grafelijke rekeningen genoemd. Hebben wij hier met denzelfden persoon te doen, die zijne goederen weer heeft teruggekregen, of met een jongeren Jan van Nortike of hebben we hier weer een der vele voorbeelden van klakkeloos naschrijven van een naam in posten van een rekening die reeds lang door een ander werden geïnd? Hoe het zij *Aernd van Duvenvoerde* verkreeg c. 1356 de ambachtsheerlijkheid Noordwijkerhout door koop en niet door erfenis van zijne moeder, waarbij ik in het midden laat of hij misschien eerst na 1370/1 in het definitieve genot van zijn aankoop is gekomen. Dat onder den in de acte van 1369 bedoelden koop van de „erfenesse" ook Noordwijkerhout was begrepen, kan niet worden betwijfeld. Dit blijkt uit eene oorkonde van 1387 waarin de verkoop van dit ambacht door hertog Willem aan Aernd van Duvenvoirde uitdrukkelijk wordt vermeld. Ik geloof dus dat *Jolente van Noirtich* in Ned. Adelsboek 1923 ten onrechte vrouwe van Noordwijkerhout is genoemd en zou in elk geval gaarne vernemen waarop deze qualificatie berust.

Heb ik de heerlijke rechten van Aernd's moeder meenen te moeten in twijfel trekken, thans meen ik nog op te moeten komen voor die van *Aernd's* gelijknamigen zoon (generatie VII).

Achter „heer van Duvenvoirde en Noordwijkerhout" staat in bedoelde stamreeks (tot 1387). Hiermede is bedoeld dat *Arend van Duvenvoirde,* die in 1386 na het overlijden van zijn vader werd beleend met diens goederen, waaronder Noordwijkerhout wordt genoemd, dit ambacht in 1387 weer zou hebben verloren en wel tot 1420, wanneer hij een nieuwen verlijbrief krijgt. Deze opvatting is n. f. onjuist.

Zij gaat via Obreen terug op eene verkeerde lezing van Gousset van de reeds kortelijks vermelde oorkonde van 1387, waarbij *Willem van Cronenburgh* begiftigd werd met alle goederen, welke *Willem van der Bouchorst* verbeurd had, *hetzij eigen of leen* „ende voirt al sulck goet als Willem van der Bouchorst beleend heeft dat geheeten is Noertigerhout mit al den renten ende toebehoren. Welc goet her Aernt van Duvenvoirde cofte tieghens hertoghe Willem onsen lieven broeder ende Jans van Noertich plag te wesen". Dit goed behoorde dus volgens de woorden van het charter niet tot de *eigen* of *leen* goederen van Willem van der Bouchorst. „Belien" zal dus moeten beteekenen „geldschieten op", hetgeen taalkundig mogelijk is [1]). Er is dan ook geen plaats voor Willem van der Bouchorst en Willem van Cronenburg als ambachtsheeren van Noordwijkerhout, hetwelk zij hoogstens tijdelijk als pandheer hebben bezeten. In de rekeningen van den rentmeester van Noord-Holland over 1378/9, 1383/4, 1385/6, 1386/7, 1388/9, 1390/1 en 1399/1400 wordt steeds een *Aernd van Duvenvoirde* als heer genoemd. Het nieuwe verlij van Aernd in 1420 berust niet op eenig feit dat speciaal Noordwijkerhout raakt, doch is een van de vele nieuwe verlijen door Jan van Beieren sinds dat jaar verleend, nadat Jacoba van Beieren noodgedwongen de regeermacht met hem had moeten deelen.

[1]) Verwijs en Verdam, Middelnederlandsch Woordenboek, in voce beleenen.

Genealogische fragmenten.

(Van der Marck, Ribbius, Verspyck, van der Horst, van Blankesteyn e. a.),

medegedeeld door A. J. Domis.

(Vervolg van XLI, 78.)

Ribbius.

I. ***Hermannus Ribbius,*** overl. Utrecht 11 Oct. 1622, predikant te Utrecht. Familie afkomstig uit Zwolle, waar zij in den pesttijd ong. 1670 bijna geheel uitstierf; bovengenoemde werd te Utrecht opgevoed.

11. ***Johannes Ribbius,*** geb. Huissen 10 Mrt 1610, overl. Buren 13 Mei 1648, predikant te Buren en hofprediker van den Prins van Oranje, tr. Arnhem (D° Godschalco Altio) 8 Aug. 1638 *Huberta van Ommeren*, geb. Tiel 20 Aug. 1616, overl. Buren 12 Jan. 1648. Kinderen 111 1-4.

III. 1. ***Johanna Ribbius,*** geb. Buren 28 Sept. 1639, ged. door haar oom Wilhelmus Ribbius 6 Oct. 1639, getuigen waren haar grootmoeder van vaderszijde Elisabeth Nagge, haar oudoom Johan van Ommeren en Machtelt Hoppesack vrouw van haar oom Wilhelmus Ribbius, tr. Lont (Ds Gerlacus Ribbius, haar oom) Paaschmaandag 31 Mrt 1662 ***Arnold Ingenool,*** geb. Arnhem 17 Nov. 1633, zoon van ***Eoert*** en ***Henderina Zeebus***, van wien 6 kinderen ***a - f*** :

a. Johannes Ingenool, geb. Nijmegen 22 Maart 1663, ged. 25 Mrt, burgem. Nijmegen, tr. Beek bij Nijmegen 14 Apr. 1684 (Ds Jacobus Wiltingh) zijn nicht ***Johanna van Ommeren***, geb. 1666, dochter van ***Rudolph,*** onderkoopman, en ***Johanna Magnus*** en wed° van *Rijklof van Goens*, ***Qouv.*** Gen., geb. 1619, getr. 1668, overl. Amsterdam 1682., vervoerd 20 Nov. benr, 's Hage.

b. Evert Ingenool, geb. Nijmegen 6 Feb., ged. 7 Febr. 1666.

c. Huberta Ingenool, geb. Nijmegen 16 Juni, ged. 18 Juni 1669, overl. Nijmegen 14 Dec. 1768, tr. Beek (Ds Jacobus Wiltingh) 8 Juni 1688 ***Leonard Verspyck.***

d. Everdijn Ingenool, geb. Nijmegen 11 Jan. 1674.

e. ***Henderina Ingenool,*** geb. Nijmegen 1 Jan. 1676, tr. 1° Neerbosch (Ds Cruijthof) 27 Nov. 1703 ***Ludolph de Quaaij,*** schout, rigter en dijkgraaf der stad Grave en lande van Cuik, wedr van ***Cornelia van den Hoove,*** tr. 2° ***Adriaan van Schuijlenburg***, heer van Duckenburg; uit het eerste huwelijk 4 kinderen 1-4:

1. ***Willem Arent de*** Quaaij, heer van Duckenburg, tr. ***Maria Ingenool,*** van wie 5 kinderen: ***Rudolph Everhard Arnold, Hendrik Willem Johan*** overl. 28 Aug. 1766, ***Adrianus, Francina*** Maria tr. Oct. 1762 ***Jacob de Quaaij*** overl. 27 Aug. 1766, ***Willem Arent.***

2. Maria Leopoldina Catharina de Quaaij tr. ***Louis Anth. van Ojen, Gen.*** Major, Commandeur van St. Andries, van wien 6 kinderen: Mr. *Willem*, ontv. der domeinen in Grave en lande van Cuik, ***Louise, N.,*** lieut. gardes te paard, N., lieut. ter zee, ***Leopoldina.***

3. Jan de Quaaij.

4. ***Adriana de Quaaij*** tr. ***Johan Ruijl***, rentm. van Grave en lande van Cuik, van wien 4 kinderen: ***Renriette Adriana, Geertruij Joh. Marg.***, ***Pieter Frans*** lieut., *Ludolphina.*

f. Everhardus Ingenool, geb. Nijmegen 13 Sept., ged. 13 Sep. 1681, tr. ***Willemina Elisabeth van de Pol,*** van wie ***Maria Igenool*** tr. *Willem Arent* ***de Quaaij*** voornoemd.

III. 2. ***Hermannus Ribbius,*** predikant te Cuik, geb, Buren 's nachts tusschen 31 Mrt en 1 Apr. 1641, ged. door zijn oudoom Godschalcus Altius 4 Apr. 1641, getuigen waren zijn tante Janneken Lamminge en zijn oudoom Peter Mannees, tr. *N. Eijbergen,* van wie een zoon en een dochter.

III. 3. ***Amilia Ribbius,*** geb. Buren des middernachts ten twaalf ure tusschen 24 en 25 Aug. 1643, ged. Buren (Ds Wilhelmus Diepenbeeck) 10 Sept. 1643, getuigen waren haar Hooght. de princesse van Orangen en haar oom Hermannus Ribbius, overl. 19 Aug. 1699, begr. Nijmegen, tr. ***Albert Grameij***, overl. 17 Sept. 1710, begr. Arnhem, zoon van ***Jan Hermanszoon en Elisabeth Aelberts*** en broeder van *Hermen* en *Willem* overl. vóór 1700; ***Albert Grameij*** testeert Nijmegen 27 Juni 1699; zijn 2 dochters ***a-b*** :

a. Huberta Grameij tr. ***Johan van Swinderen,*** van wien ***4*** kinderen Jan, ***Jacob, Amelia, Stephana*** tr. *Fopma*, koopman te Bremen.

b. Johanna Elisabeth Grameij, overl. 3 Aug. 1760, tr. huw. voorw. Nijmegen 13 Aug. 1697 Mr. ***Johan van der Horst.***

111. ***4. Jacobus Ribbius,*** geb. 17 Mei, ged. door Ds. Wilhelmus Diepenbeeck 18 Mei 1646, getuigen waren zijn oom Gerlacus Ribbius, Julius Saghman en zijn oom Roedolphus van Ommeren.

Verspyck.

I. ***Leonard Verspyck*** (zie Ned. Adelsb. 1918) tr. ***Huberta Ingenool,*** hun 8 kinderen II 1-8:

II. 1. ***Johanna Geertruij Verspyck,*** tr. Mr. *Theodorus Merkes,* woordhouder der gemeenslieden, stadsrentm. en burgerhopman te Nijmegen, overl. Nijmegen 3 Oct. 1766, van wien 6 kinderen a-e:

a. *Amelia Merkes*, tr. Mr. ***Qerh. Did. van Altena***, van wien een zoon ***Dirk.***

b. Theoil. Abraham Merkes, vaandrig.

c. *Huberta Geertruij Merkes.*

d. *Leonard Arent Merkes*, cornet.

e. Mr. ***Frans Christiaan Merkes***, burgerhopman.

II. 2. ***Abraham Verspyck,*** ontv. gen. quartier Nijmegen, tr. 1° ***Wilhelmina Catharina Beekman***, 2° ***Maria Clara Sibilla*** bar. van ***Bonninckhausen,*** van wie een dochter *Ida Charlotte* tr. *Moses* ***Pieter*** van *Eijs* captein.

11.3. Mr. ***Arend Verspyck,*** schepen, raad van 's Hertogenbosch, ontv. Kempeland, geb. Nijmegen 9 Juni 1696, overl. 16 Jan., begr. 's Hertogenbosch 22 Jan. 1766, tr. ***Theodora Elisabeth*** *Nobel*, geb. 25 Mei 1713 of 1714, dochter van *Theodorus* en diens eerste vrouw ***Agnieta Schrevelius,*** hun 6 kinderen ***a- f*** :

a. Huberta Verspyck.

b. Agnieta Verspyck, tr. Mr. *Carel* ***Jan Bisdom,***

schepen 's Hertogenbosch, overl. 22 Nov. 1803, hun 6 kinderen 1-6:

1. Jacob *Bisdom*, geb. 18 Aug. 1763.
2. *Theodora Elisabeth Bisdom*, tr. *Pieter Joseph Timmerman*, colonel, plaats. comm. Haarlem in 1816.
3. *Anna Qerardina Bisdom.*
4. *Gerard Johan Bisdom*, tr. *Rolandina Honnetta Bopp.*
5. *Arend Bisdom*, tr. *Nisetta Blanken.*
6. *Dirk Rudolph Bisdom.*

c. *Daniel Baart Ver-spyck*, schepen, ontv. 's Hertogenbosch, ged. 's Hertogenbosch gr. kerk 26 Juni 1740, overl. aldaar 13 Apr. 1807, tr. 1° Amsterdam 12 Mrt 1762 Sara *Maria Aardewijn*, geb. Suriname 1746, overl. Amsterdam 12 Jan. begr. Westerk. 17 Jan. 1763, tr. 2° 1766 *Anna Maria van Arrewijne*; uit het eerste huwelijk *Theodora Elisabeth Verspyck* tr. Mr. Hugo *Bowier* ; uit het tweede huwelijk 6 kinderen 1-6:

1. *A. C. J^{a}. Baert Verspyck* tr. *A. de Bergh.*
2. *M^{a}. J^{a}. Baert Verspyck*, tr. Oct. 1793 *D. J. de Ridder*, zoon van burgem. Utrecht.
3. *Anna L^{a}. Baert Verspyck*, tr. *A. P. van Hoogenhuijzen.*
4. *Anna Baert Verspyck*, tr. *Hendrik Reinoud* bar. *van Tuyll van Serooskerken.*
5. *Catharina Maria Baert Verspyck*, tr. *Franciscus Ignatius Lechleitner*, luit., van wien een zoon *Daniel.*
6. *E. J. Baert Verspyck*, eenige zoon.

d. *Cornelia Theodora Verspyck.*

e. *Helena Eleonora Verspyck*, tr. *Werdmuller*, capt. reg. Zwitsers van Gen. maj. van Hirschel.

f. *Agatha Petronella Verspyck*, tr. *Steenhardt*, maj. eff. luit. col. tit. regim. van Gen. v. d. Duin van 's Gravemoer.

II. 4. *Anna Verspyck*, tr. *Leonard Ragaij*, secr. Vucht en Cromvoort, van wien *a-c:*

a. Leonard Ragaij.

b. Huberta Johanna Geertruij Ragaij.

c. Anna Catharina Ragaij, geb. 1740, overl. Nijmegen 6 Mrt 1810.

II. 6. *Jan Steven Verspyck*, tr. *Elisabeth Maria Smits*, hun 8 kinderen *a-h.*

a. Mr *Leonard Verspyck*, tr. *Anna Theodora van Beest*, van wie 3 kinderen: *Elisabeth, Johanna* tr. *Freher*, raadsheer Culenborg, *Jan Steven.*

b. Helena Cornelia Verspyck, tr. Mr. *P. Wentholt* burgem. Groenlo, commies finantien Zutphen van wien 4 kinderen: *Ludolph, Jan Steven, Jan Michiel en N.*

c. Abraham Verspyck, onderkoopman Japan.

d. Adam Verspyck, tr. 1° *Gerardina Henrietta Caldenbach*, van wie *Jan Steven*, tr. 2° *M. H. Heckens*

e. Huberta Verspyck.

f. Mr. *Anthony Cornelis Verspyck.*

g. Arend Verspyck.

h. Theod. Joh. Michiel Verspyck.

11. 6. *Everhard Verspyck*, ontv. gen. der taxen quartier Nijmegen, tr. *Anna Françoise Beekman*, van wie 8 kinderen *a—h*:

a. Huberta Verspyck, overl. Culemborg 18 Apr 1792, tr. *Christinan Frederik Kleynhoff*, heer van Enspyck, stadsdoctor Batavia, burgem. Culemborg, overl. vóór zijn vrouw, hun 9 kinderen 1-9 :

1. *Dorothea Françoise Kleynhoff* tr. *Jean Camijn* capt.
2. *Jacob Kleynhoff*, luit ter zee, overl. 11 Juni 1790.
3. *Christiaan Frederik Kleynhoff*, Med. Doct. Amsterdam, geb. Batavia 19 Mrt 1763, overl. Leiden 6 Apr. 1819, tr. 11 Juli 1793 *Johanna Catharina Constantia Groen*, geb 13 Jan. 1769, hun 3 kinderen: *Huberta Johanna Christina*, geb. 1 Mei 1794, overleden na 1828, tr. Leiden 31 Mei 1820 *A. van Winter*, over1 vóór 1829; *Christina Eredrieka Jochelina*, geb. 4 Mei 1796, overl. vóór 1829; *Christiaan Nicolaas*, overl. na 1838.
4. *Agnita Huberta Kleynhoff*, tr. Oct. 1793 *U. P.* Staringh.
6. *Anna Chistina Kleynhoff.*
6. *Everdina Kleynhoff*, tr. Mrt. 1791 *W. L.* baron *van Wijnbergen*, luit. onder Brakel, ritm. reg. husaren van col. Boreel, gesneuveld in den slag van 16 Juni 1816.
7. *Adriana Kleynhoff.*
8. *Helena Johanna Kleynhoff*, tr. *Ange Troues-sart, off.* Fransche republiek.
9. *Huberta Kleynhoff*, overl. 26 Sept. 1809, tr. Oct. 1793 *Johannes Jorissen* junior, overl. 18 Dec. 1812, van wien 6 kinderen.

b. Henriette Verspyck.

c. Theodora Johanna Verspyck, tr. *van Dokkum, schout* en secr. Enspijck.

d. Leonard Verspyck, oud gouv. Bengalen tr. *N. N.*

e. Wilhelmina Verspyck, tr. *Rappard* secr.

f. Peter Cornelis Verspyck.

g. Theodorus François Verspyck, capt.

h. Arend Verspyck, tr. de *Vree.*

II. 7. *Agnieta Jannetta Verspyck*, overl. 28 Mei 1787, tr. Neerbosch 7 Sept. 1745 Mr *Joh. Michiel Roukens*, schepen, raad Nijmegen, van wien 4 kinderen a - d :

a. Theodorus Leonard Roukens.

b. Mr *Arend Anthony Roukens*, burgem. Nijmegen, tr. *Jongbloet*, van wie Mr *Johan Michiel Roukens*, tr. de *Salis*, van wie een zoon, geb. 27 Jan. 1812.

c. Jan Abraham Roukens.

cl. Mr. *Theodorus Leonarcl Roukens.*

11. 8. Mr. *Adrianus Verspyck*, raadsheer Culemborg, tr. *Helena Christina Smits*, van wie 3 kinderen *a - c :*

a. Huberta Verspyck.

b. Helena Cornelia Verspyck, tr. Mr *van Beusechem*, griffier Culemborg, raadsheer Utrecht.

c. Mr. *Leonard Verspyck.*

(Wordt vervolgd.)

KORTE MEDEDEELINGEN.

Huyssen van Kattendyke.

(Maandbl. 1916, k. 337/8 en k. 60/1).

Nederland's Adelsboek 1914, hetwelk de laatst ge-

publiceerde stamreeks van dit geslacht bevat, geeft als stamvader Mr. ***Hugo Huyssen o.*** m. secretaris van Goes, van die plaats geboortig en aldaar in April 1587 gestorven. Het is eene verbetering bij de vorige stamreeks, dat niet Rotterdam, waarvan Mr. Hugo Huyssen tijdelijk pensionaris is geweest, maar Goes als plaats van oorsprong is genoemd, immers we hebben hier te doen met eene echt Goesche regentenfamilie. Eenige hieromtrent bij toeval verzamelde gegevens kunnen misschien van dienst zijn.

I. ***Adriaen Huyssen*** tr. ***Martyne Jansdr***, die als weduwe (weesboek Goes a° 1576, fol. 30) belast was met de administratie der goederen van het weeskind van Joachim Albrechtsz. [1]). Haar drie zoons II[a] Mr. ***Hugo Adriaenssen,*** II[b] ***Steven Adriaenssen*** en II[c] ***Jan Adriaenssen*** stelden zich bij die gelegenheid voor haar borg. Mr. Hugo (II[a]), die thans als stamvader geldt, zal als oudste zoon zijn genoemd naar een nog te vinden grootvader ***Hugo ....*** Hij komt afwisselend voor als ***Hugo Adriaenssen*** en ***Hugo Adriaens*** *Huyssen(s)* (= Hugosz.) Uit zijn eerste huwelijk met „Joffr." *Elysabeth Hanneman(s)* sproten drie kinderen, III[a] ***Jan Huyssen,*** III[b] ***Adriaenke*** en III[c] ***Martynke Huyssen*** (weesboek Goes a° 1687 fol. 207). Uit zijn tweede huwelijk met ***Digneken*** *Gillisdr.* sproten III[d] ***Adriaen*** en III[e] ***Tanneke.*** Genoemde ***Adriaenke Huyssen*** (III[b]) huwde ***Albert Joachimi.***

De tweede zoon van Adriaen en Martyne Jansdr *Steven* ***Adriaenssen*** of ***Steven Adriaen Huyssen*** (II[b]), o. m. genoemd als voogd van de weezen van II[a] en Digneken Gillisdr, was herhaaldelijk burgemeester en schepen van Goes, het laatst in 1690/10. Zoodra hij uit de lijst der magistraten verdwijnt verschijnen voor het eerst in die lijst zijn zoons III[f] ***Steven Adriaensse Huyssen (1611)*** en III[g] ***Anthony*** Huyssen (1611/2). Deze twee intermitteeren dan vrij geregeld als schepen tot 1626/7, wanneer Anthony alleen overblijft. Nu verschijnt echter dadelijk een na te noemen IV[a] Cornelis ***Huyssen*** als schepen, die ook tot dit geslacht behoort. II[b] had behalve de reeds genoemde nog twee zoons III[h] ***Jacob*** en III[k] ***Adriaen Huyssen,*** welke laatste eveneens schepen was te Goes. ***Anthony*** (III[g]) huwde (ondertr. 30 Juli 1611) ***Tanaeken*** *Symons, j.* d. v. d. Goes. Zij ondertrouwden ook te Vlissingen. Zijne afstamming blijkt doordat hij met ***Adriaen Huyssen als*** broeder van den bruidegom wordt genoemd bij het huwelijk op 6 Oct. 1619 van ***Jacob Stevens*** (UP) met ***Janneken*** *Manee.* Den genoemden Cornelis ***Huyssen*** (IV[a]) kan ik niet aansluiten, maar bij zijn huwelijk op 21 Aug. 1633 met *Lysbeth* ***Soufe,*** weduwe van *Jan Block,* getuigde de ***heer Anthony Huyssen*** (III[b]) dat de moeder van s i *nj* e *ur* Cornelis, nl. *Geertruit Cornelisdr* consenteerde. ***Jan Adriaenssen*** of ***Jan*** *Adriaen(s) Huyssen(s)* (II[c]), de derde zoon van Adriaen Huyssen en Martyne Jansdr., huwde ***Janneke Adriaensdr.*** *Goeree* († in of ***voor*** 1585), zuster van ***Willem Adriaenssen*** *Goeree.* Bij zijn dood in 1682 liet Jan Adriaenssen Huyssen minstens een kind na (weesboek Goes 1582, fol. 88 en 1686 fol. 148). Men ziet er is omtrent dit geslacht nog wel een en ander te vinden, vermoedelijk ook wel omtrent den stamvader ***Adriaen,*** die toch wel een gezeten persoon zal

[1]) Dit is vermoedelijk de vader van den bekenden Albert Joachimi. Een onderzoek naar de familierelatie die aan dit beheer ten grondslag lag, lijkt mij een goed punt van uitgang voor een verder onderzoek naar Adriaen Huyssen.

zijn geweest in de plaats van zijn inwoning. Naar aanleiding van het feit dat er in mdbl. 1916, k. 337/8 op is gewezen dat de geslachtsnaam van de ***Huyssen's*** misschien oorspronkelijk *Vergoes* of van der *Goes* heeft geluid, wil ik er nog op wijzen dat de wapenkaart van Smallegange een wapen ***van der Goes*** geeft dat vrij verwant is met dat van de familie *Huyssen.*

VAN RHEINECK LEYSSIUS.

Het wapen der van Balveren's.

Onlangs bleek mij, dat het wapen der ***van Balveren's,*** in strijd met de daarover bestaande familielegende, niet de herinnering aan een gebeurtenis bewaart, maar een direkt sprekend wapen is. In de „verzameling graf- en gedenkschriften in de provincie Antwerpen" komt meermalen het wapen voor van een voornaam koopmansgeslacht ***Haeck*** (Haecks, Haex). Zoo o. a. in deel I blz. 69 op het graf van David ***Haeck*** *Davidsz.* † Aug. 1606, uit een oud Zalt-Bommelsch geslacht voortgekomen. Dit wapen nu is hetzelfde als dat der *van* ***Balveren's,*** echter zwart op goud, en op de afbeelding is duidelijk te zien dat het wapenfiguur geen kolf maar een „hak", zooals nu nog bij het aardappelhakken in gebruik is, voorstelt. Wees Jhr. W. A. Beelaerts (XXXVI, 177) er reeds op, dat er gelijktijdig twee ***Euert's van*** *Balveren* voorkomen, van welke de schepen ***Evert Willemsz.*** een leeuw en zijn naamgenoot de rentmeester de drie hakken voerde, in verband met het bovenstaande vermoed ik dat deze laatste identiek is met *Evert van* ***Balveren, Johan Haexzoon*** anno 1401 en 1442 (Johan Hackenssoon) die voorkomt in het Geldersch leenregister, Nijmegen bl. 673, 701.

P. M. VAN WALCRREN.

Ketel van Hasfort.

(XXXVI, 59 en 106, XL, 236 en 380, XLI, 28, 83, 158, 238).

Uit een leenboek van Bergh anterieur aan dat door den heer W. A. Beelaerts van Blokland gebezigd, kan ik nog eene kleine aanvulling geven.

Bernt van *Hacforde* geheiten ***Ketel*** had van de erven van Steven van Kervenhem gekocht het Kleyne goed te Germele in den kerspel van Vorden. Hij werd daarmede door Willem heer van den Berg beleend 28 Aug. 1463. Na den dood van den leenheer werd hij door Oswald heer van den Berg op nieuw bel. 18 Mei 1467 en hem daarbij alle verzuim kwijt gescholden op bede ***Qerits van*** *Hacfort.* Maar wie is dat? Vermoedelijk *Gerit Jacobszoon,* die van 1424 tot 1484 voorkomt, in welk laatste jaar hij reeds dood is, en die 1430 met het huis Hacfort door de heerschap Bronchorst wordt beleend.

Bartolt ***Ketel Berntsz*** had behalve ***Bernt*** ook nog een broeder heer ***Steven.***

De man van ***Johanna Ketel*** *Berntsd*r heette ***Dirk van*** *Zoelen Jansz,* hij was richter te Vorden en daarna te Steenderen. Zijn vader ***Jan*** was een bastaardzoon van ***Qerit van*** *Zoelen.* Deze Zoelen's verschijnen later in de Ridderschap van Nijmegen.

J. D. WAGNER.

Gemeentewapens.

Bij Koninklijk besluit van 10 September 1923, n°.

32, is aan de gemeente *Kerkwijk* (provincie Gelderland) verleend het navolgende wapen : in keel drie palen van vair en een schildhoofd van goud beladen met eenen gaanden leeuw van keel.

Bij Koninklijk besluit van 10 September 1923, nº. 33, is aan de gemeente Duiven (provincie Gelderland) verleend het navolgende wapen: in zilver drie duiven van azuur, de eerste bedekt door een vrijkwartier van keel beladen met een karbonkel van goud en over alles heen een hartschild van zilver (Kleef).

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Aylva (van). (XLI, 204, 240). Blijkens het Stamboek van den Frieschen Adel van de Haan Hettema en Van Halmael, II, blz. 200 (in voce Rengers), werd het gevierendeelde wapen met het hartschild verleend bij het keizerlijk diploma van 11 April 1652, waarbij Hans Willem's vader *Hessel Meckema* van *Aylva* in den Rijksvrijheeronstand werd verheven. Nu dit vaststaat, is het alleszins begrijpelijk, dat het kwartier Meckema, zijnde dat van Hessel's peetgrootvader, in het vermeerderde wapen werd opgenomen. En ik waag de onderstelling, dat, evenals het tweede kwartier een herinnering is aan het helmteeken der *Aylva*'s, het derde kwartier zijn oorsprong dankt aan het helmteeken der *Meckemu's.*

Zou het hartschild inderdaad Houwerda zijn? In aanmerking nemende, dat de leeuw niet van zilver doch van goud blijkt te zijn en niet aanziende (vgl. ook het wapen *van Aylva Rengers),* zoude ik veeleer geneigd zijn het te houden voor het wapen van Hessel's grootmoeder *Herema,* waarbij alleen valt op te merken, dat. de leeuw van Herema niet gekroond is.

Op een oud zilveren theebusje van Hans Willem's-dochter *Juliana Agatha van Aylva* (geb. 1665, st. 1700), echtgenoote van *Tjalling Homme van Camstra,* zag ik haar gegraveerd wapen; gedeeld *a.* van Camstra, de kam, de ster en het rad, *b.* van Aylva, het gevierendeeld wapen (het derde kwartier heeft duidelijk een valk en geen gans ; de leeuw in het hartschild is ongekroond).

's-Gr. B. v. B.

Aylva (van). (XLI, 204, 240). Tot een oplossing voor het merkwaardige wapen van *Hans Willem van Aylva* kan wellicht het volgende bijdragen. Ik vond een viertal afbeeldingen daarvan, die eenige afwijkingen van die in d'Ablaing's wapenboek vertoonen en ook onderling verschillen. Zoowel bij Abraham Ferwerda als in een potloodteekening van de Haan Hettema is de gans in 3 rechtsgewend, terwijl het hartschild bij beiden vertoont in rood een zilveren leeuw *(niet* aanziend), die bij Ferwerda gekroond is van goud. Een derde afbeelding op het Rijksarchief alhier heeft de gans linksgewend, het hartschild van zilver met den rooden goudgekroonden *(niet* aanzienden) leeuw. Eindelijk komt in de atlas van Friesland van Schotanus (uitg. 1698) op de kaart voor Oostdongeradeel voor het wapen van den in 1693 aldaar grietman geworden *Ulbe van Aylca,* zoon van den generaal. Hans Willem, dat, zonder aanduiding van kleuren, de zelfde figuren vertoont als laatstgenoemde afbeelding, behalve dat de leeuw niet gekroond is.

Het bovenstaande bevestigt wellicht de oplossing van

den heer Feith, wien ik intusschen zou willen doen opmerken, dat de grootmoeder van den generaal, *Luts Meckama,* niet stamde uit een huwelijk *Meckama-Houwerda:* de door hem bedoelde echtverbintenis is toch ongetwijfeld die van *Pybo Meckama* († 1606), zijnde de volle neef van Luts' vader, Hessel Meckama, met *Jets Houwerda.*

Leeuwarden. A. L. HEERMA VAN VOSS.

Aylva (van), van Camstra (XLI, 126). Het antwoord van den heer Jhr. Mr. W. G. Feith noopt mij tot een kort wederwoord. Ik meende de aandacht te moeten vestigen op diens m.i. minder juiste uitspraak dat de h. adelaar *weinig* [1]) voorkomt in de wapens der voor-*naamste* [1]) geslachten.

Wanneer de heer Feith thans spreekt van de veelheid dier wapens zonder dien adelaar, dan zal ik wel niet behoeven te betoogen dat deze twee uitspraken nu niet precies dezelfde gedachte vertolken.

Waar wijders de heer Feith de laatste bewering grondt op de kennisneming van vele en oudere') (lees: oude) zegels, hoop ik hierin te mogen zien eene bevestiging van hetgeen ik mede den geachten inzender tegenwierp, n.l. dat de h. adelaar niet is een simpele verfraaiing, doch een aan *het stamwapen toegevoegd kwartier.* Hieruit volgt dus eo ipso dat het wapen met den h. adelaar *nieuwer* is dan het stamwapen zonder dat kwartier, m.a.w. dat, hoe verder men teruggaat het aantal op deze wijze gedeelde wapens geringer wordt.

Indachtig aan het : „pour discuter il faut être d'accord" meen ik de in het geding gebrachte, ik vrees niet grondig bestudeerde, althans niet zeer juist aangeduide theorieën van Guido von Liszt (lees: *v. List)* hier beter buiten beschouwing te laten. Het sprekende voorbeeld van den eikel toont overigens wel aan dat men niet bepaald zijn toevlucht behoeft te nemen tot „kabalistische teekens van eenige duizenden jaren her" om te geraken tot eene meer dan aannemelijke wapenverklaring.

Het mij mede ter kennisneming aanbevolen werk van Dr. Reimers is sinds het verschijnen (1914) in mijn bezit en mij sedert ook grondig bekend.

Voor nieuwe litteratuuropgaven betreffende Friesche wapens beveel ik mij gaarne bij de leden aan.

Sawah Loento. G. F. E. GONGGRYP.

Wie zich de moeite getroost de wederzijds geuite meeningen aandachtig te vergelijken, zal bespeuren, dat de heer Gonggryp en ik niet ver van elkaar staan, wat betreft het wezen der zaak. Het is slechts een questie van woorden : ik sprak van een verfraaiing van het wapen, de heer Gonggryp geeft de voorkeur aan de uitdrukking toevoeging van een kwartier. Ook ik betoogde, dat bij de oudste wapens die toevoering nog niet voorkomt. Slechts meen ik den heer G. niet te mogen volgen, waar hij het terrein der feiten verlaat en dat de daaruit afgeleide theorieën betreedt. Temeer, daar ik bij het bestudeeren van zegels in de drie districten van Frieschen stam de overtuiging heb gekregen, dat, welke heraldische regels elders ook al mogen zijn gevolgd, men zich in de Friesche landen daaraan al heel weinig heeft gelegen laten liggen, allerminst in Friesland

[1]) Curs. van mij. (G.)

zelf. Deze kategorische bewering vindt bevestiging in een voor dit doel bijzonder geëigend stuk n.l. het verbond tusschen de hoofdelingen in de Friesche landen in 1422, een stuk, waaraan oorspronkelijk 93 zegels hebben gehangen, waarvan tbans nog 68 in zoodanigen staat zijn, dat het wapen — of wat er voor moet gelden — herkenbaar is. Ter zijner tijd hoop ik nog eens de aandacht te vragen voor de heraldische curiosa en vele belangrijke afwijkingen van later gevoerde wapens, waardoor dit merkwaardige stuk, dat zich in het Rijksarchief in Groningen bevindt, zich kenmerkt, thans volsta ik met erop te wijzen, dat van die 68 wapens, slechts 1 den zoogen. Frieschen adelaar vertoont n.l. in het zegel van Hebeke *Edema*. Deze voert zonder schild: gedeeld a. een tak waaraan 5 bloempjes b. een halve adelaar uitgaande van de deelingslijn. Weliswaar komt op nog een zegel de halve adelaar voor, maar het andere deel van het schild daarin is blank, zooals b.v. thans nog in het hartschild der ***Harinxma's e. a.*** Het is het zegel van Syward ***Wyarda.***

Men wachte zich wel in de aanduidingen *Edema* en *Wyarda* familienamen te zien, het zijn patronymica, zooals in dien tijd in Friesland nog zeer gebruikelijk is onder de hoofdelingen; eerst in het eind der 15de eeuw beklijven daar de patronymica in de bekende geslachten tot familienamen in tegenstelling b.v. met de Friesche Ommelanden in de provincie Groningen, waar èn naamsvorming èn wapenvorming eerder plaatsgreep.

Zooals reeds gezegd (N. L. XL, 343, noot 1), wil men de questie der Friesche wapens goed beoordeelen, dan dient men naast het boek van Reimers, mede kennis te nemen van de kundige recensie van Dr. H. Fieker in Upstalboomsblätter VI, 33.

Voorburg. W. G. **FEITH.**

Baerda. (XLI, 241). 21 Januari 1700 trouwt te Langweer ***Jan Schut,*** ruiter in de compagnie van den ritmeester Grovestins, van Langweer, met ***Reynou Jans*** van Leeuwarden. In het trouwboek aldaar wordt zij, als hebbende 15 Januari 1700 attestatie verkregen naar Langweer, genoemd ***Reynouw Baarda*** te Leeuwarden. Haar doop was daar evenwel niet te vinden, tenzij zij identiek mocht zijn met: ***Reinuke,*** gedoopt Leeuwarden 21 Augustus 1681, dochter van ***Jan Joeckes.*** Staat het inderdaad vast dat haar vader was ***Jan Hobbesz. Baerda?*** In de genealogie van het uitgebreide Friesche geslacht Baarda of ***Baard,*** waar de voornaam *Hobbe* veel voorkomt, is zij vooralsnog niet te plaatsen.

Leeuwarden. A. L. **HEERMA VAN VOSS.**

Bergsland (van). Wapen gevraagd van *Matthijs van* Bergsland, luitenant der schutterij te Rotterdam, omstreeks 1710.

D. ***w.*** P. v.

Bersselaer (van den), (XLI, *242).* Pieter Nuyts in zijn H. S. over Etten noemt ***Christoffel Laureysse van den Berselaer*** in 1667 vorster te Etten. Afstammelingen zijn in Etten blijven wonen: o. a. ***Henrica Antonii van den Berselaer,*** uit wier huwelijk met ***Bartholomeus van der Vaert*** tusschen 1617 en 1637 tal van kinderen werden gedoopt. Zij komt nog als meter voor bij een doop van 3 Juli 1673. Een ***Petronella van den Berselaer was*** gehuwd met ***Joannes van Reusel***: een kind van hen werd gedoopt in 1660. Eene ***Elisabeth van den B.*** was meter in 1634, eene Maria en een ***Christoffel van den B.*** in 1631.

Willemstad. ***G. C.*** A. **JUTEN p.**

Blok-van Beek. (XLI, 39, 88, 127, 242). Het medegedeelde in kol. 242 stemt in hoofdzaak overeen met eene door mij indertijd afgeschreven, uit de familie van Beeck afkomstige genealogie van dat geslacht.

Uit die genealogie, welke voor zoover ik haar kon controleeren vertrouwen bleek te verdienen, kan het medegedeelde nog als volgt worden aangevuld.

1. *Lenart* ***van Beeck Claesz. was*** schepen en burgemeester van Venlo (1540—1560) en de vader van:

11. ***Hendrick wan Beeck,*** geb. te Venlo 1643. [1]) Hij zou ter doop zijn gehouden door Keizer Karel V, wiens geschilderd portret steeds in de familie bewaard is gebleven. Hij tr. te Keulen 16 Juni 1667 ***Anna de Stijger,*** geb. 15 Sept. 1647, st. 1616. Hij is blijkbaar om de religie uitgeweken en overleed te Brielle in 1611. Een van hunne elf kinderen was:

III. ***Pieter van Beeck,*** geb. 1673, † 1627. Bij zijne huisvrouw ***Anna Laeckhuysen*** was hij de vader van:

IV. Lucas ***van Beeck,*** geb. te Emmerik 1602, † Amsterdam 8 Jan. 1657, tr. te Haarlem 17 Mei 1627 *Christina van Steenkiste* ***Pieter&., † 21*** Oct. 1669. Hun oudste zoon was:

V. ***Pieter van Beeck,*** geb. te Amsterdam 6 April 1630, † 8 Dec. 1689, tr. *Janneke* ***de Petain,*** † 1692.

VI. ***Lucas van Beeck, † 1706,*** tr. ***Maria Block Anthony&.*** De vader van deze Maria Block was uit Emmerik te Amsterdam gekomen en behoorde, voor zoover ik kon nagaan, niet tot dezelfde familie als Maria's schoonzoon ***Michiel Block.***

Een afdoend antwoord op de vraag naar het wapen van laatstbedoelde familie *Block,* verwant aan de geslachten van Alderwerelt, Anslo, van Erpecum, van Lennep, Schouten, enz., is nog niet ingekomen.

's-Gr. B. v. B.

Bouquet. (XLI, 206, 242). Naar aanleiding van het antwoord van den geachten inzender in kolom 242 betreffende de familie Bouquet moeten wij de opmerking maken, dat de aldaar vermelde *Willem Boucquet* en diens geslacht hier niet in aanmerking komen, hetgeen wij aan de hand van de familiewapens kunnen vaststellen. Het bekende Dordrechtsche geslacht ***Bouquet,*** dat o.a. te Hendrik Ido Ambacht een buitenplaats bezat, voerde nl. het wapen, zooals de Heer Wagner dat ter plaatse beschrijft, doch de generaal ***Bouquet*** (ook *Boucquet*) voert een geheel ander wapen, zooals ons uit de lakafdrukken op 2 zijner brieven van 24/5 1766 en 15/10 1781 is gebleken en wel „in blauw een keper, vergezeld boven van 2 rozen aan gebladerde stelen, beneden van een leeuw".

Wij kunnen hieraan nog toevoegen, dat volgens Navorscher 1876 pag. 154 ***Louis Boucquet*** Zwitser van geboorte was, van 1763 tot 1760 kolonel in Nederlandschen

[1]) Zijne zuster ***Ermgard*** was volgens de genealogie gehumd met ***Christiaen Hoefsleger.*** *Zij waren* vermoedelijk de ouders van ***Hendrick Hoefsleger,*** geb. te Dordreoht 1580, eijdelakenkooper te Amsterdam, † aldaar 12 Jan. 1625. (Vgl. Elias II, blz. 556).

dienst *en dat* diens dochter ***Sophie Julie*** met ***Anne*** baron de *Dopff* trouwde. DOC.-BUR.

Brahm. (XLI, **243).** 19 Januari 1728 leefde te 's Heerenberg ***Anna Elisabeth Brahm*** als weduwe van ***Carel Olto Meijsenius.*** De lakafdruk, die wij naast hare handteekening vonden, vertoont als wapen: „een vogel op een schuinrechts geplaatsten boomtak" en als helmteeken een vlucht.

Wij weten niet, of dit haar eigen wapen of dat van haren man is, terwijl wij evenmin kunnen vaststellen, of zij tot de door vrager bedoelde familie behoort.

DOC.-BUR.

Brahm. (XLI, 243). ***Johan Brahm,*** secretaris van *Bocholt*, voert volgens lakafdruk op een brief dd. 30 Juni 1700: doorsneden 1 3 bramen naast elkander, de stelen omhoog, II een rad (5); helmt. het rad tusschen een vlucht en de letters 1. B. en S. (Brieven v. d. Leenkamer. — Rijksarch. Arnhem).

Ginneken. STEENKAMP.

Bruynhoven. Welk was het wapen van deze familie, uit welke in de 17de en 18de eeuw leden te Brielle en te Steenbergen in de regeering zaten?

's-Gr. B. v. B.

Cuvel. (XLI, 244). Amsterdam inget. 4.9.1711. ***Philip Groen, v.*** A., o. 23, va. ***Jan,*** en *Annatje Kuvel*, ***v.*** A., o. **23,** va. ***Carel Philips Kuvel.***

Amsterdam. A. B. **VAN DER** VIES.

Dingemans-Vernède. (XLI, ***244).*** Omtrent een genealogie van deze beide families is ons niets bekend, doch wel kunnen wij eenige mededeelingen doen, die, naar wij hopen, den geachten vrager van dienst zullen zijn.

Het Alg. Nederl. Familieblad 1886 pag. 262 geeft iets over de familie *Dingemans*, terwijl in het „Guldenboek van Schiedam" op pag. 21, 107 en 257 eenige gegevens zijn te vinden betreffende de familie Vernède, waarmede tevens de Nederl. Heraut 1883 pag. 143 is te vergelijken.

Wij zelf vonden in de archieven als tot deze familie behoorende (zelfde wapen) *J. S. Vernède*, 15/3 1752 Scriba van de Waalsche Gemeente- te Maastricht en ***Anne Marie de Maucler*** veuve de ***Jacob Henry*** *Vernède*, 30/11 1791 te 's Gravenhage.

DOC. BUR.

Du(e)ren (van). Inlichtingen gevraagd omtrent de familie van *Du(e)ren*, welke lange jaren te Uden en in het land van Ravestein woonde. Hangt zij samen met de 15de en 16de eeuwsche Bossche familie van ***Dueren?***

Dordrecht. W. **DE** BRUIJN.

Faassen. Aanvulling van het onderstaande zou zeer worden op prijs gesteld:

Ds. ***Isaac*** *Faassen*, predikant te Rozandaal, zoon van ? en van ?, geb. te ?, overleden te Rozendaal 5 December 1739, gehuwd te ? 1723 met ***Clara Cornelia Nolthenius,*** dochter van Pieter Nolthenius en Marie de Carpentier, gedoopt Dordrecht 27 Juli 1693, overleden te Rozendaal 4 Augustus 1739.

Ook verdere gegevens over deze familie *Faassen* zijn welkom.

Leiden. W. J. P. SURINGAR.

Grand. (XVI, 209, 246). Het wapen, dat de Heer Steenkamp in kolom 246 vermeldt, was mij bekend. En protocol 39 van Notaris Isaack Valeton te Rotterdam vond ik hetzelfde op de akte van 3/4 1800, onderteekend door ***Jean Baptiste Grand*** en *Jacques Fransois Borrellet*, als leden der firma Grand & Co., kooplieden te Rotterdam, waarbij ik opmerk, dat het voorwerp boven de dwarsbalk aldaar een stralende zon is.

Daar hier door 2 personen als firmanten met den firmanaam onderteekend werd, was ik in twijfel, aan wien hunner dit wapen toebehoorde, vandaar mijne vraag in kolom 209.

Het wapen, door den Heer St. gevonden, komt echter eveneens voor op een stuk, onderteekend met eenen firmanaam en staat het volgens mij derhalve volstrekt niet vast, of dit wapen van den Heer Grand of van de „Co" of wellicht van geen van beiden is.

Mijn vraag blijft derhalve open en blijf ik mij voor beantwoording aanbevolen houden.

Rotterdam. R. T. **MUSCHART.**

Gunckel. (XLI, **247).** *Friederich* ***Ludwig Gunckel,*** de architect, die in 1767 bouwde het paleis Nassau-Weilburg, thans Kon. Schouwburg en 1772-96 het nieuwe Stadhouderlijke kwartier in Den Haag, is aldaar overleden 1 Juli 1836, oud bijna 93 jaar, geboren te Krotdorff, zoon van *Johannes Gunckel*, zijnde de naam der moeder niet bekend.

In 1835 was hij weduwnaar van ***Catharina Barbera*** *Hück* en woonde te 's Gravenhage wijk K. 160.

Rotterdam. ***W.*** J. L. POELMANS.

Ciutberlet. (XLI, 209, **247).** In de mededeeling van den Heer Steenkamp moet een fout zijn ingeslopen. De door ZEd. genoemde, in de volmachten der Geldersche Leenkamer veelvuldig voorkomende persoon heet niet Bernard Gutberleth *Schleger*, doch Bernard Gutberleth (ook Gutberlett) *Plegher*. Hij is 12/8 1780 als Secretaris van Zutphen vermeld.

Zijn wapen vertoont, zooals de Heer Steenkamp reeds vermeld heeft, 3 aan elkaar verbonden ringen, zooals die ook voorkomen in het wapen van het Neder-Betuwsche geslacht van Eldik (van Eldijk). Dit wapen nu is dat van de Zutphensche familie ***Plegher,*** welk wapen in diezelfde collectie volmachten eveneens veelvuldig te vinden is, als van Mr. ***Eustathius Plegher,*** 30/81 ***724*** Stadhouder van het Scholtampt Zutphen, getrouwd met ***Johanna*** *Christina* ***van*** *Langenbergh*, van Dr. Bernard ***Plegher,*** 20/1 1706 te Zutphen, getrouwd met ***Anna Geertruid*** *Steenman* en *Herman* ***Plegher,*** J. U. D. 3/9 1711 te Zutphen. In een andere bron vonden wij met hetzelfde wapen *Andries* ***Plegher,*** 31/3 1664 Opsiender van de fortificatien te Zutphen.

Uit het voorgaande blijkt dus, dat het wapen met de 3 ringen dat van de familie ***Plegher*** is, de vraag van den Heer Kekule v. Stradonitz op kolom 209 is dus met het antwoord van den Heer Steenkamp niet opgelost.

DOC. BUR.

Hart (de). Ds. ***Jacobus*** *Rolandus*, predikant te Hulst, overleden omstreeks 1734, was gehuwd met ***Johanna Jacoba de Hart,*** geb. te .... ***14*** Maart 1713. Zij was,

blijkens eene familieaanteekening, eenige dochter en groot gebracht door hare tante *Lydius* te Middelburg. Kan een onzer medewerkers mij ook op het spoor brengen van hare ouders?

's-Gr. B. v. B.

Harthals. (XLI, 247). Een familie (van den) *Harthals*, o.a. *Adriaen Cornelisz.*, † *1654*, burgemeester, was in de 1e helft van de 17e eeuw te Buren woonachtig en afkomstig uit Utrecht.

's-Gravenhage. VAN SCHILFGAARDE.

Hen (de). Aanvulling van het onderstaande zou zeer worden op prijs gesteld:

Apollonia de Hen, dochter van ? en van ?, geb. te ?, overleden te ?, gehuwd te ? met *Johan Panneboeter*, Notaris te Zwijndrecht en Heinenoord 1714-1743, zoon van ? en van ?, geb. te ?, overleden te ?

Ook verdere gegevens over de genoemde fam. de *Hen* zijn welkom.

Leiden. W. J. P. SURINGAR.

Hoevenaar. (XLI, 247). Ds. *Cornelis Groen* van *Prinsterer*, huwde als predikant van Heeze, op 16 *Februari 176'3* te Pijnakker met *Johanna Clasina Hoevenaer.* Zij was het 8e en jongste kind van Ds. *Hubertus Hoeuenaer*, predikant te *Pijnakker*, en van *Johanna van* Bueren.

Dit echtpaar liet n.l. te Pijnakker de volgende kinderen doopen:

1. Adriaan, geb. 14, ged. 16 Feb. 1728, getuigen: juffr. *Geertruijt van der Mildt*, huysvr. van den heer *Jacobus van Bueren*, peter de Hr *Thomas Hoevenaer*, representeerende sijn vader *Adriaan Hoevenaar.*

2. Jacobus, geb. *2*, ged. 9 Jan. 1729, peter: *Jacobus van Bueren* gerepresenteerd door den Hr *Thomas Hoevenaar*, en is ten doop gehouden door juffr. *Adriana* van *Bueren Jacob&.*

3. Adriaan, geb. *24*, ged. *26* Dec. 1739, get. juffr. *Dingena Hoevenaar.*

4. Pieter, geb. *2*, ged. *3* Mei 1731, get. juffr. *Adriana van Bueren.*

6. Hubertus, geb. *6*, ged. 13 Juli 1732, get. *Geertruyt van der Mildt*, wed. van *Jacobus van Bueren.*

6. Thomas, geb. 7, ged. 9 Aug. 1733, get. juffr. *Dingena Hoevenaar.*

7. Hester Maria, geb. 7, ged. 12 Juni 1736, get. juffr. *Geertruy van der Mildt* wede *Jacobus van* Bueren.

8. Johanna *Clasina*, geb. 13, ged. 16 Maart 1739, peters: de Heer *Isaac Brants*, heer en schout van Pijnakker en juffr. *Clasina* (open gelaten), huysvrouw van den heer *Isaac Brants.*

Ds. *Hubertus Hoevenaer* voornd. werd gedoopt te Raamsdonk 13 Dec. 1699, werd in 1718 ingeschreven als theol. student te Leiden en was van 1724-1766 predikant te Pijnakker ; hij overleed als emeritus te Dordrecht 9 April 1766.

Waar en wanneer hij omstreeks 1727 met *Johanna van Bueren* huwde is mij onbekend. Haar ouders waren denkelijk *Jacobus van Bueren* († 1729-32) en *Geertruid van der Mildt*, († na Juli 1732); het is mij echter onbekend, waar dit echtpaar woonde; gegevens over hen zullen zéér welkom zijn.

Genoemde Ds. Hubertus Hoevenaer behoorde tot de

6 kinderen van *Adriaan Hoecenaer* († na 1727) en van *Maria Hoevenaer*, die te *Raamsdonk* lieten doopen:

1. *Peter*, ged. 6 April 1693.

2. *Huybert*, ged. 13 Feb. 1696, overl. voor 1700.

3. *Thomas*, ged. 10 Feb. 1697, hiervoor als peter vermeld in 1728 on 1729.

4. *Huybrecht*, ged. 13 Dec. 1699, hij is de latere predikant van Pijnakker.

5. *Digna, ged.* 31 Mei 1702, hiervoor als doopget. vermeld in 1729 en 1733.

6. Nicolaas, ged. 26 Juli 1706.

De voornamen *Hubert* en Nicolaas in dit gezin maken het waarschijnlijk, dat de herkomst van Adriaan *Hoevenaer* bij de familie van dien naam te *Culemborg* gezocht moet worden. Althans een *Cornelis Hoevenaer*, die later secretaris van Culemborg was, ondertrouwde er als j. m. van Cuylenborg op 16 Mei 1653 (attestatie naar Everdingen) met *Agnes Verwoert*, geboren te Winsen, weduwe van *Hermanus Bergeus.*

Zij lieten de volgende kinderen te Culemborg doopen; daaronder is echter geen *Adriaan*, zoodat diens herkomst nog niet vaststaat:

1. *Margrita*, ged. 9 Feb. 1664; 2. *Johanna Agneta*, ged. 12 Juni 1666; 3. *Nicolaas*, ged. 28 April 1659; 4. *Elisabeth, ged.* 16 Juli 1660; 5. *Wynandt*, ged. 28 Jan. 1662; 6. *Hubertus*, ged. 29 Oct. 1663, en 7. *Johanna Agnita*, ged. Culemborg 27 Feb. 1666.

Over de zeer oude familie *Hoevenaer* te Culemborg is in de kerkelijke- en in de schepenregisters dier stad bijzonder veel te vinden; een onderzoek naar dit geslacht is echter nimmer ingesteld, zoodat de aansluiting van de Raamdonksche familie aan de Culemborgsche nog onbewezen is.

d. St. W. W. v. R.

Isebree. De eerste van dit Goesche regentengeslacht dien ik aantrof is *Johan Isebree*, die in 1673 trouwde met *Susanna Smallegange.* Wie waren hun beider ouders?

En welk was het helmteeken der familie Isebree?

's- Gr. B. v. B.

Kelsdonck (van). Wie kan mij inlichtingen verschaffen omtrent het echtpaar *Anthonius van Kelsdonck*, wonende te Vegchel, die 2 Mei 1663 te Someren huwde met *Cecilia*, natuurlijke dochter van Jonker *Johan Back* genaamd *Wijfvliet?*

Dordrecht. W. DE BRUIJN.

Korthals. (XLI, 92, 130, 211). In het geref. doopboek van Sliedrecht vond ik geb./ged. 30 Juni/8 Juli 1759 *Willem*, zn. van *Willem Korthals*, capiteyn van den stapel en *Maria Verhoek*, getuigen *Martinus Snep*, schout en secretaris te Sliedrecht en deszelfs huysvrouw *Anna Korthals*;

en ged. 2 Juni 1748 *Margrita Korthals*, dr. alsvoor;

en uit het echtpaar *Snep-Korthals* een dr. *Anna* geb./ged. 24/29 Juli 1769.

Dit is alles wat ik te Sliedrecht omtrent de fam. *Korthals* vond.

Druten. C. W. VAN DAM.

Leonhardy. Blijkens een copie van het testament van *Johan Daniel Leonhardy* (zoon van Carel Leonhardy), echtgenoot van *Anna Louise Feith* dd. Batavia 14 De-

cember 1776 heette zijn moeder Maria Magdalena *In*queaude de *Grand Maison.* In zijn doopakte dd. Haag 21 Januari 1746 heet deze *Juquaud de Grand Maison.* Hoe luidt de juiste naam? Zijn echtgenoote A. L. Feith hertrouwde in 1787 Johannes *Coert*, weduwnaar van *Maria Agatha van Haack.*

Voorburg. W. G. FEITH.

List (van der). Wapen gevraagd van een familie *van der List* te Rotterdam in de 18e eeuw.

D. *w.* P. v.

Lodisio. (XL, 163). 24-7-1776 werd bijgeset op het Holl. Kerkhof te Batavia *Jacob Lodisio,* oppercoopman en secrs. eerw. coll. H. H. Schepenen, is gedragen uit zijn woonh. staande op de Roea Malacca, bijgeset ten order van de H. H. Weesmeesteren in den kelder van Mr. *Iman Willem Valk, Z. 0. Z.* no. 15.

Welt. B. v. T. P.

Luderus. (XLI, 211). De gep. majoor kwartiermeester alhier *F. Luderus,* thans werkzaam bij de Algemeene Rekenkamer, een kleinzoon van den koopman *François L.,* toonde mij een zilveren cachet, uit den boedel van zijn grootvader afkomstig, met wapen: drie lelies, 2 en 1; boven het schild een kroon, en wist niet beter of dit was het wapen der familie *Luderus.*

Welt. B. v. T. P.

Nassau (van). (XLI, 248). De gezusters *Johanna* en *Cornelia van Nassau* zullen dochters zijn van jhr. *Pauwel van* Nassau en „jonctrou *Margriete van Lyere",* die in 1550 zijne weduwe wordt genoemd (R. A. 's Bosch: B. o. Z. Opdr. no. 221 f 122vo). Drie hunner kinderen waren non in het St. Agathaklooster te Delft: *Anna,* naar Mechelen gevlucht (Taxandria XXVIII, 283), *Cornelia* en *Charlotte* (Neder. Leeuw XXXVIII: *269)* ; twee andere dochters waren religieuse in Leeuwendaal, n.l. *Adriana* en *Joanna.* Van deze laatste schrijft het *Kabinet van Nederl. en Kleefsche Oudheden (1792)* 11, 226: „Johanna van Nassouw is in den jare 1595 door de Ridderschap tot abtdisse verheven, doch zonder myter, regeering, inkomsten of eenig recht te oefenen; bezittende niet dan den enkelen tytel van Abtdisse". Volgens een H. S. in de Leidsche Universiteitsbibliotheek overleed zij in 1610. (Bijdr. tot de gesch. van het bisdom Haarlem XXXVII: 280). De zesde dochter was dan *Barbara.*

Eene andere *Cornelia van Nassau* overleed als religieuse van Leuuwenhorst in 1616: Bijdr. tot de gesch. van het bisdom Haarlem X, 243.

Willemstad. G. C. A. JUTEN p.

Sleght-Bonte-Visscher. (XLI, 250). Feiten tot staving van de vermeende relatie tusschen de geslachten *Bonte* (Bontius) en *Sleght* kan ik niet aanvoeren. Maar wel zou ik er aandacht op willen vestigen, dat er blijkens XL, 260, eene alliantie *Sleght X Hollaer* is geweest, uit welk echtpaar als achterkleindochter de in 1738 geboren Joanna des Amorie stamde. En de familie *Hollaer was* verwant aan *Bontius*, blijkens het navolgende:

I. DE. *Jan Bontius*, die van 1610—'31 deel uitmaakte van de vroedschap te Rotterdam, was gehuwd met ....., bij wie eene dochter:

II. *Anna Bontius,* gehuwd met *Adriaen Hollaer*, zoon van *Louis Hollaer* en *Soetgen Coenraets.* Hunne dochter:

111. *Adriana Hollaer was* gehuwd met *Andries de Visscher, zoon* van *Crijn de Visscher* en *Adriaentje Volkers.* Mogelijk heeft zij eene zuster gehad, die met een *Sleght* gehuwd was.

Kan een onzer lezers wellioht deze zeer onvolledige gegevens aanvullen en inlichtingen verschaffen, omtrent de ouders en de plaats van herkomst van bovengenoemden Dr. Jan Bontius ?

's-Gr. B. v. B.

Telghorst-Umbgrove. *Johan Telghorst,* wonende te Amsterdam op het Cingel over de Appelmarkt, zoon van ? en van ?, geb. te Amsterdam 22 Februari 1688, overleden te Amsterdam 16 Februari 1776, geh. 1° te ? met ?.... *Vmbgrove,* dochter van ? en van ?, geb. te ?, overleden te ?, gehuwd 2° te Amsterdam 24 September 1742 met *Helena van Dijk,* geb. te Amsterdam 12 September 1699, overleden te Amsterdam Mei 1773 begraven 7 Mei 1773 in de Luthersche Nieuwe Kerk.

Aanvulling van het bovenstaande en verdere gegevens over deze geslachten *Telghorst* en *Umbgrove* zouden zeer worden op prijs gesteld.

Leiden. W. J. P. SURINGAR.

Wachmans. (XLI, 213, 263). Ds. *Hubertus Wachmans,* pred. te Buren, huwde te Buren 11 October 1626 *Geertruyt Wijnen*, dochter van *Evert Willemsz. Wijnen,* burgemeester van Buren († 18 Febr. 160.) en *Geertruid van Asperen* († 3 Mei 1699). Zij stierf blijkens grafzerk in de kerk te Buren 7 November 1627, na 't leven geschonken te hebben aan een zoon *Hubrecht,* gedpt te Buren 4 November 1627.

Blijkens verzoekschrift no. 17 van 't Weeshuisarchief vragen *Peeter Wachmans,* boekhouder O.I. C. te Amsterdam, en *Martin Wijnen,* ook aldaar, eenige ooms en bloedvoogden van 't nagelaten en onterfde weeskind van Ds. *Huybert Wachtmans* pred. te Buren bij Geer*truid Wijnen* verwekt, op 8 April 1634 opname in 't Weeshuis.

's-Gravenhage. VAN SCHILFGAARDE.

Wachmans. (XLT, 213, 264). *Maria Wachman* is volgens het trouwboek der Luth. Ref. Gemeinde (p. 64a) in Köln (Hist. Arch. Köln) geh. met *Thomas Gemaer. Zij* zijn de ouders van Sara *Qemaer,* die te Keulen den 27-1-1663 huwt met *Johan Moreau*, zn. v. David en Maria le Brun. Zij behoorden tot de Belgische kolonie aldaar en kwamen vermoedelijk uit Antwerpen, evenals:

Hubrecht Wachtmann, die vermeld wordt bij Dr. A. Dietz, Frankfurter Handelsgesch. 11 34. Wanneer ik mij niet bedrieg zijn er bij Dietz nog meer *Wachtman's* afkomstig uit Antwerpen te vinden.

Harmelen. J. A. B. DE MAUREGNAULT.

Wachmans. (XLI, 213, 263). Amsterdam inget. 15.8. 1641 *Pieter Wachmans, v.* Antwerpen, o. 60, geen ouders, boekhouder, en

Susanna Terinx, v. A'dam, o. 30, geen ouders, b. Johannes Terinx.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Waey (van)-Vreempt. Gegevens omtrent afstamming

en wapen gevraagd van *Cornelis van Waey, die* als j.m. van Juttaas 1° te St. Maartensdijk 1 Juni 1668 huwde met *Neeltje Splint en* 2° te Schalkwijk 12 April 1680 met *Jannegien Vreempt* j.d. *van* Schalkwijk. Tevens gegevens gevraagd omtrent deze laatste, wier moeder heette *Baatje Hendricks.*

's-Gravenhage. VAN SCHILFGAARDE.

Wanra(e)y (van). (XLI, 264). Ofschoon wij volstrekt niet weten, of zij tot de door vrager bedoelde familie behooren, willen wij toch mededeelen, dat *Willem Jansz. van Wanraij,* 23/6 1620 provoost te Nijmegen; *Hendrik van Wanraeij,* 1219 1714 te Nijmegen; *Henr. van Wanraij,* 27/1 1740 te Arnhem ; *Hendrik van Wanraaij,* wiens vrouw *Clara Maria Pieck,* 26/3 *1711* te Buren testeert; *Wilhelm* van *Wanrooij,* 26/6 1616 te Nijmegen en Mr. *J. J. van Wanroij,* 29/5 1781 te Arnhem, allen 3 leeuwenkoppen als wapen voeren, die bij sommigen gekroond, bij anderen niet gekroond zijn.

Navorscher 1910 pag. 52 vermeldt nog eene *Belit van Wanraij,* in 1568 getrouwd met *Willem Stenderingh (van* Doesburg).

DOC. BUR.

Westrik. (XLI, 136, 213, 256). Volgens lak-afdruk — naar den stijl van ± 1776 — is het wapen *Westrik* zeer duidelijk: go. m. e. *zwarte* keper vergezeld van 3 lelies van .... Helmt. een lelie. Er onder staat: *Westrick.* Ook bezit ik een alliantie-wapen *Westrik-Swaving* waarop de keper ook duidelijk als *zwart* is aangegeven.

Ginneken. STEENKAMP.

Woensel (van)-Hofftnans-Zandwijk. Aanvulling van het onderstaande zou zeer worden op prijs gesteld:

Boudewijn. van Woensel, zoon van ? en van ?, geb. te ? November 1636, overleden te ? 12 October 1676, gehuwd te ? 20 Maart 1661. met *Catharina Hoffmans,* dochter van ? en van ?, geb. te ?, overleden te ?

Waar zijn hun elf kinderen geboren? Namen en data zijn mij bekend, de geboorteplaats niet.

Joan van Woensei, kleinzoon van bovenstaanden Boudewijn, geb. te ? 28 Juni 1705, overleden te ?, gehuwd te ? met *Susanna Margaretha Zandwijk,* dochter van ? en van ?, geb. te ?, overleden te ?

Ook verdere gegevens van genoemde families *Hoffmans* en *Zandwijk* zijn welkom.

Leiden. W. J. P. SURINGAR.

Onbekend wapen. A. Op een cachet uit de vorige eeuw komt voor het volgende wapen met ruitvormig schild en gedekt door bladerkroon:

Gevierendeeld : 1 en IV : in goud 3 ronde kogels ; 11: 3 naast elkaar geplaatste driehoekig gekruinde boomen op terras; 111: in azuur 3 lelies.

Wiens wapen is dit (van. *Sante?)* en hoe zijn de ontbrekende kleuren ?

's-Gravenhage. A. MERENS.

Onbekend wapen. B. In de Groote Kerk te Zalt-Bommel komt het volgende wapen voor (nr. 132 in W. H. XXII bl. 489): gevierendeeld: 1 geschaakt (*Maschereel?*), 11 een leeuw; 111 drie kepers, IV een rechtop geplaatst zwaard. Over de kwartieren heen een hartschild, zijnde een zon vergezeld boven van 2 zespuntige sterren en beneden van een halve maan (liggende). Ik meen het hartschild ook eens alleen te hebben gezien.

B. *v.* D. v. H.

Onbekend wapen (XLI, 266, A). Hoewel de wapenbeschrijving ietwat afwijkt, is toch duidelijk, dat het beschreven portret voorstelt: kardinaal *Johan Heinrich von Frankenberg,* die in 1759 aartsbisschop van Mechelen werd, in 1804 in ons land overleed en wiens stoffelijk overschot onlangs naar België is overgebracht. Het wapen behoort beschreven te worden: Gevierendeeld : 1 en 4 spits-geruit van zilver en blauw, waaroverheen een dwarsbalk van rood, 2 en 3 in zwart een gekroonde dubbelstaartige gouden leeuw (= bar. v. *Schellendorff*); hierop een gevierendeeld middenschild : *a.* en d. : in rood ter linkerzijde 3 groene bergen (ontleend aan de gr. v. *Hochberg) b.* in zwart een gekroonde, dubbelstaartige gouden leeuw (ontl. aan de bar. v. *Schellendorff*) *c.* in zwart een klimmende zilveren vos (ontl. aan het helmteeken der gr. v. *Frankenberg*); hierop een hartschild: in goud 3 roode baksteenen (= gr. v. *Frankenberg).* De tak van dit Silezische geslacht, waarvan een zijtak tot den Nederlandschen adel, behoort, voert: in zilver 3 roode baksteenen.

DOC. BTJR.

Onbekend wapen (XLI, 256, C). Het bedoelde wapen is dat van het echtpaar Duurt *Elema* op Allersma en zijn derde vrouw Abeltje *Mellema. Zij* huwden 30 Maart 1660; zij overleed 1679. Hetzelfde wapen komt voor op avondmaalszilver van de Ned. Herv. Gem. te Ezinge (Gr.) nl. op een beker en twee bekerbakjes van 1664 en een schotel van 1671. Waarschijnlijk heeft dus deze kom ook daartoe behoord.

DOC. BUR.

Onbekend wapen. (XLI, 266, D). In een MS. wapenboek vonden wij dit wapen voor eene familie *Castelijn,* geallieerd met de *Grande.* De daarbij aangegeven kleuren zijn: veld goud, dwarsbalk rood, klaverblad zilver, morenkoppen van natuurlijke kleur.

DOC. BUR.

INHOUD 1023, N°. 10.

Bestuursberichten. — De oorsprong van het huis Nassau, door Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop. — Wapens van Nassausche bastaarden, door J. D. Wagner. — Het geslacht Ketel, door W. Wijnaendts van Resandt. — De Duvenvoirde's als ambachtsheeren van Noordwijkerhout, door Jhr. Mr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius. — Genealogische fragmenten. (Van der Marck, Ribbius, Verspyok, van der Horst, van Blankesteyn e.a.), medegedeeld door A. J. Domis. (Vervolg). — Korte mededeelingen: Huyssen van Kattendijke; Het wapen der van Balveren's; Ketel van Hacfort; Gemeentewapens. — Vragen en antwoorden: Aylva (van); Aylva (van), van Camstra; Baerda; Bergslancl (van); Bersselaer (van den); Blok-van Beek ; Bouquet; Brahm; Bruynhoven ; Cuvel; Dingemans-Vernede ; Du(e)ren (van); Faassen; Grand; Gunckel; Gutberlet; Hart (de); Harthals; Hen (de) ; Hoevenaar; Isebree ; Kelsdonck (van); Korthals; Leonhardy; List (van der); Lodisio; Luderus; Nassau (van); Sleght-Bonte-Visscher ; Telghorst-Umbgrove ; Wachmans ; Waey (van)-Vreempt; Wanra(e)y (van); Westrik; Woensel (van)-Hoffmans Zandwijk. — Onbekende wapens.

DE NED. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, V/H H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN EET

Genealogisch- heraldisch Genootschap :„ De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan de leden van het Genootschap gratis toegezonden.
Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad en opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den re d acteur Mr. Ta. B. VALCK LUCASSEN, *huize „Sparrenheide", Driebergen.*
De jaarlijksche oontributie voor het lidmaatschap bedraagt *f* 10.— en voor de leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, *f* 15.—. Voor niet-leden is het Maandblad verkrijgbaar tegeneen abonnementsprijs van *f* 10.— per jaargang.

Correspondentie betreffende het Genootschap gelieve men te richten tot den s e c r e t a r is Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Zijdeweg 9, 's-Gravenhage,* en die betreffende de Bibliotheek en de wekelijksche portefeuille, zoomede aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen, tot den bibliothecaris Jhr. Mr. W. G. FEITH, *Prinses Mariannelaan 44, Voorburg.*
De Bibliothesk van het Qenootsohap, gevestigd *Juffrouw Idastraat 3, 's-Gravenhage,* is voor de leden geopend iederen Maandag van *3-6* uur *en* op nader met den bibliotheoarie overeen te komen uren.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N". 11/12. XLI[e] Jaargang. November/December 1923.

BESTUURSBERICHTEN.

L. Calkoen. †

Op 57-jarigen leeftijd overleed te Amsterdam de Heer L. Calkoen, sedert 1900 gewoonlidvanhet Genootschap.

Met hem is een genealoog heengegaan, die niet alleen in de kringen van het Genootschap zeer zal worden gemist, maar die ook daarbuiten om zijn onkreukbare eerlijkheid en de groote bekwaamheid, waarvan zijn werk getuigde, veel waardeering vond. Met een scherp-critischen geest begaafd, wist Calkoen steeds rechtstreeks tot de kern eener questie door te dringen. Aan eigen werk stelde hij hooge eischen, maar hieraan ontleende hij dan ook het recht om steeds met kracht en scherpte op te treden, zoodra naar zijn meening de waarheid bij anderen in het gedrang kwam. Hierdoor heeft hij den dank verdiend van allen, aan wie een wetenschappelijke beoefening der geslacht- en wapenkunde ter harte gaat.

De overledene heeft ten allen tijde van zijn belangstelling in het Genootschap doen blijken, niet alleen door de vele bijdragen, die van zijn hand in het Maandblad verschenen, maar ook door zijn trouwe opkomst op de Algemeene Vergaderingen. Zijn laatste daad tegenover het Genootschap was de toezending van een der weinige exemplaren van zijn zoo juist verschenen genealogie Calkoen, het resultaat van jarenlange studie, een belangrijk werk, dat een schat van gegevens bevat zoowel over de familie Calkoen als over tal van aanverwante geslachten en dat door de degelijkheid en nauwgezetheid, waarmede het werd samengesteld, den schrijver een blijvend monument zal wezen.

R. 1. P.

Het Bestuur is tevens tot zijn leedwezen genoodzaakt kennis te geven van het overlijden van de gewone leden Mr. C. J. A. Bichon van Ysselmonde, oud-lid van de 2e Kamer der Staten-Generaal, te 's-Gravenhage, C.A. A. W. baron van Lynden, te Wassenaar, en A. W. J. van L an sc ho t , burgemeester, te Vught.

Iconographisch Bureau.

(Afd. Portretten van het Documentatie-Bureau).

De Commissie, aan wie het Bestuur de leiding van het Iconographisch Bureau heeft opgedragen, heeft zich als volgt geconstitueerd :

Voorzitter: Dr. C. HOFSTEDE DE G ROOT.
Secretaris: Mr. A. STARING, Singel 62, Dordrecht..
Leden : Jhr. Mr. Dr. E. A. VAN BERESTEYN.
Mr. E. J. TE. à TE. VAN DER HOOP.
Prof. Dr. W. VOGBLSANG.

Correspondentie betreffende de iconographische werkzaamheden van het Bureau moet gericht worden aan het adres: van Stolkweg 31, 's-Gravenhage.

Nieuwe ledenlijst.

Ten behoeve van de nieuwe ledenlijst, die in het begin van het volgend jaar het licht zal zien, verzoekt het Bestuur aan allen, die in d e a d r e s s eer in g hunner stukken onjuistheden hebben aangetroffen, hiervan t e n spoedigs te kennis te willen geven aan den secretaris Mr. E. J. Th. à. Th. van der Hoop, Zijdeweg 9, den Haag.

Adreswijzigingen.

M. R. H. C ALMEYER . . . . . *Koeta Radja* (Atjeh).
Nesoeh E 5.

Dr. J. A. B IERENS DE H AAN . . . . *Amsterdam.*
Prins Hendriklaan 39.

Mr. P. C. BLOYS VAN TRESLONG PRINS *'s-Gravenhage.*
Van Imhoffstraat 17.

Dr. A. L. VAN SCHERPENBERG .. *Stampersgat* (N.-Br.).
Mr. H. J. SJOLLEMA ..... *Rotterdam.*
Eendrachtsweg 39 a.
Mr. W. LUNSINGH TONCKENS .... *'s-Gravenhage.*
Sweelinckstraat 33.
Prof. Dr. H. DE VRIES VAN HEEKELINGEN *Nijmegen.*
Huize Sterreschans.

Aanwinsten der Bibliotheek.

L. Calkoen. *Calkoen.* (1923). [1]) *(Gesch. v. d. Schr.)*

(L. Calkoen). De familie *Calcoen* in West-Vlaanderen. (1923). *(Gesch. v. d. Schr.)*

Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop. Stamboom van het huis *Nassau* (Nederlandsche tak). (Ov. dr. 1923.) *(Gesch. v. d. Or.-Nass. tentoonst)*

Robert Schedler. Die Freiherren *von Sax zu Hohensax.* 1919. *(Gesch. v. h. lid Jhr. Mr. W. G. Feith.)*

W. Wijnaendts van Resandt. Genealogie van het geslacht *Sels-van Löben Sels* te Gladbach, Zutphen enz. 1923. *(Gesch. v. Mr. P. J. van* Löben *Sels.)*

W. Wijnaendts van Resandt. Das Geslecht *Wentges aus* Dülken (Rh.). 1923.
(Gesch. v. d. heer R. Wentges te Rotterdam.)

Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. Oorkondencritiek en zegelkunde. (Ov. dr. 1923.)
(Gesch. v. d. Schr.)

Dr. A. Benthem Ge. Geschiedenis van *Enschede* en zijne naaste omgeving. 1920.
(Uesch. v. d. heer J. H. v. Heek te Lonneker.)

Dr. J. E. Kroon. Catalogus van werken en artikelen van *Nederlanders* op historisch genees-, schei-, wis-, natuurkundig en natuurwetenschappelijk gebied, 1 Jan. 1900—30 Sept. 1923. *(Gesch. v. d. Schr.)*

Fr. Cast. Historisches und genealogisches Adelsbuch des Grossherzogthums *Baden. 1846.*
(Gesch. v. h. lid W. J. J. C. Bijleveld.)

F. R. Elema Gz, Genealogie *Elema* 1 (1923).
(Gesch. v. d. Schr.)

Reglement v. geldel. steun bed. in art. 38 v. d. stat. der fam.ver. *van Hasselt.* 1923.
(Gesch. v. h. lid Mr. N. v. Hasselt).

Bruno Becker. Iets over Jan van *Zuren*, zijn drukkerij en zijn „medeghesellen" (Ov.dr. 1923).
(Gesch. v. h. lid Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn.)

J. T. H. C. van Ebbenhorst Tengbergen. De familie *Tengbergen* (1906).
(Gesch. v. d. heer H. de Bruyn Tengbergen).

Door schenking van het lid Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins is de bibliotheek verrijkt met een verzameling tijdschriften, brochures, couranten en uitknipsels uit Nederlandsch-Indië, waarin onderwerpen van genealogisch of heraldisch belang behandeld worden.

[1]) Mag niet worden uitgeleend.

Het Bestuur maakt bekend, dat het Genootschap in relatie is getreden met de Familievereeniging van Oordt (opgericht 1886).

Het Bestuur maakt bekend, dat het h. s. Doy s, dat in 1919 (zie N. L. XXXVII, 49) ten behoeve van de leden van het Genootschap gedeponeerd was op het Algemeen Rijksarchief, is teruggekeerd naar Leeuwarden, alwaar het ter inzage zal zijn op het Rijksarchief in Friesland.

Over de graven van Zutphen vóór 1190.

door Prof. Mr. R. FRUIN.

Het belangrijke opstel van den heer Thomassen à Thuessink van der Hoop in No. 10 van dit maandblad, handelende over den oorsprong van het huis Nassau, waarin ook de mogelijke verwantschap van dat huis met de oude graven van Zutphen ter sprake wordt gebracht, heeft mij aanleiding gegeven de aanteekeningen over dat Zutphensche gravengeslacht, die ik indertijd voor mij zelf gemaakt had, voor den dag te halen. Die aanteekeningen hebben geenszins de bedoeling te treden in de plaats van het opstel „over de oude graven van Zutfen en de vereeniging van dat graafschap met Gelre", dat Pijnacker Hordijk indertijd beloofd had te schrijven [1]), maar dat nooit verschenen is. Mijn doel was bescheidener. Ik heb er mij toe beperkt de berichten, die ik in hoofdzaak bij Van Spaen [2]) en bij Sloet [3]) vond bijeengebracht, nogmaals te toetsen, daarbij rekening houdende met het resultaat van de onderzoekingen van Tenhaeff [4]), die de onechtheid van een aantal oorkonden, waaruit de geschiedenis der Zutphensche graven tot dusverre werd opgebouwd, bewezen heeft. Hoewel ik dus gaarne erken, dat mijne aanteekeningen wellicht met andere gegevens kunnen worden aangevuld en er uit kunnen worden verbeterd, heb ik gemeend, dat het door mij samengestelde overzicht toch wellicht als leidraad bij verder onderzoek zijn nut hebben zou.

Uit gelijktijdige oorkonden zijn ons eigenlijk slechts twee graven van Zutphen bekend, nl. Otto, voor het eerst vermeld in 1101 [5]), en daarna tot het jaar 1107 [6]), blijkens de Annales Colonienses maximi in 1113 overleden [7]), en diens zoon [8]) Hendrik, van wien de Annalista Saxo bericht, dat hij gehuwd was met eene dochter van Cuno, zoon van Otto graaf van Nordheim [9]); reeds in 1105, bij het leven van zijn vader voert hij den graventitel [10]), in 1107 ontvangt hij van Hendrik V een graafschap in Friesland [11]), in 1114 neemt hij volgens de boven aangehaalde Keulsche kroniek [12]) als bondgenoot

[1]) Nijhoffs Bijdragen, 4e reeks dl. II blz. *347.*
[2]) Oordeelkundige inleiding tot de historie van Gelderland dl. 1 blz. 165-256.
[3]) Oorkondenboek der graafschappen Gelre en Zutfen. Eerste ged.
[4]) De Zutfensohe falsa (Diplomatische studiën over Utrechtsche oorkonden der Xe tot XIIe eeuw, blz. 249-332).
[5]) Sloet I no. 202.
[6]) A. w. nos. 203, 207, 210 en 215.
[7]) A. w. no. 223.
[8]) A. w. *nos.* 207 en 215.
[9]) A. w. no. 20ö.
[10]) A. w. no. 207.
[11]) A. w. no. 215.
[12]) A. w. no. 224.

van aartsbisschop Frederik deel aan het verzet tegen den keizer, in 1117 [13]) en in 1138 [14]) komt hij als getuige voor. Sedert wordt hij niet meer genoemd.

Wat men verder omtrent het Zutphensche gravengeslacht weet, berust op eene minder betrouwbare overlevering. In de eerste plaats wijs ik dan op het grafschrift in de abdij Brauweiler van Ludolf, zoon van den paltsgraaf Ezo of Ehrenfried en van Mathilde, eene dochter van keizer Otto 11, en dat van zijn zoon Hendrik [15]). Het grafschrift noemt nl. als de echtgenoot van Ludolf, als wiens sterfdag 11 April 1031 wordt opgegeven, en als moeder van diens zoons Hendrik en Cuno Mathilde, dochter van graaf Otto van Zutphen. Het grafschrift is zeker veel later gesteld, dan de gebeurtenissen, die het memoreert, plaats hadden, maar schijnt op oude overlevering terug te gaan. Althans de Brunwilarensis monasterii fundatio bericht van Ludolf: „Hic filiam Ottonis comitis de Sudveno, nomine Mathildem, in conjugem accipiens, duos .... ex ea generavit filios Heinricum videlicet et Cunonem". „In latere schriften te Brauweiler berustende", zegt Van Spaen [16]), „wordt hij Graaf van Zutphen, Ludolphus Comes Zutphaniae, genoemd, en als dusdanige onder de Weldoeners van die Abdye gemeld." Dat Ludolf graaf van Zutphen geweest zou zijn, komt mij niet aannemelijk voor, daar de op oudere overlevering teruggaande bronnen (de fundatio en het grafschrift) daarvan niet weten. Maar dat er een graaf Otto van Zutphen geweest is, wiens schoonzoon in 1031 stierf, schijnt aangenomen te moeten worden. De vader van Ludolf, Ezo, stierf nog na zijn zoon 20 of 2 1 Nei 1034 [17]). Hij was toen bijkans 80 jaren oud. Zoo men daaruit eenigszins gevolgtrekkingen maken mag voor den leeftijd van zijn consocer graaf Otto van Zutphen, kan deze de overgrootvader van dien graaf Otto, die in 1113 overleed, geweest zijn.

In het Necrologium abbatum monasterii S. Pantaleonis Colonie wordt abt Herman 1, die zoowel blijkens het Necrologium als volgens de Annales Colonienses maximi in 1082 tot abt gekozen werd en in 1121 stierf, graaf van Zutphen genoemd [18]). Herman had eene zuster Irmgarda (Ermgard), die tijdens het abtschap van haar broeder aan het klooster van S. Pantaleon een wijngaard schonk [19]). Uit het stuk blijkt, dat zij een neef had, Rupert geheeten, zoon van een gelijknamigen broeder. In het uit later tijd dateerende opschrift boven den brief wordt de schenkster Irmgardis Zutphaniensis genoemd. Ermgerd schonk aan de kerk te Rees aanzienlijke goederen [20]) en ook in een in het archief dier kerk berustend handschrift [21]) heet zij filia comitis Zutphaniensis. In de bevestiging van hare schenking aan de kerk te Rees door den Keulschen aartsbisschop Sigewin (1079-1089) [20]) heet zij comitissa. Zij was dus met een graaf gehuwd; met wien, weet men niet. Hare ouders waren te Rees begraven, hoe zij heetten, wordt niet gezegd. Lettende

[13]) A. w. no. 227.
[14]) A. w. no. 272. Zie ook Tenhaeff blz. 307.
[15]) Sloet 1 no. 156.
[16]) 1. blz. 178.
[17]) Bresslau. Jahrbiicher des deutschen Reichs unter Konrad II, 11 blz. 127; Van Spaen 1 blz. 177.
[18]) Sloet 1 no. 187.
[19]) Van Spaen II no. 16; Sloet 1 no. 188.
[20]) Sloet I no. 186.
[21]) Aangehaald in de noot van Sloet op 1 no. 307.

op den tijd, waarin Herman, Rupert en Ermgard leefden, moet men tot de conclusie komen, dat zij broeders en zuster zijn geweest van dien graaf Otto, die in 1113 stierf. De grafelijke titel, later aan Herman gegeven, bewijst natuurlijk niet, dat hij regeerend graaf van Zutphen was, maar alleen, dat hij tot de grafelijke familie behoorde. Was hij een broeder van graat Otto, dan verklaart zulks ook, hoe het komt, dat de dood van dien Zutphenschen graaf in de Keulsche kroniek wordt vermeld: die belangstelling in den broeder van den Keulschen abt is volkomen begrijpelijk.

Verdere berichten omtrent de oude Zutphensche graven kunnen nu nog — met groot voorbehoud natuurlijk — geput worden uit eene reeks valsche oorkonden, die in het archief der gemeente Zutphen, gedeeltelijk in originali, gedeeltelijk in copie bewaard zijn en door Tenhaeff uitvoerig zijn besproken. Hij is tot de conclusie gekomen, dat de valsohe stukken tusschen 1180 en 1190 zijn vervaardigd [22]). Daar het oudste heet te dateeren uit 1069, kunnen de namen en de familiebetrekkingen der Zutphensche graven, die in de falsa vermeld worden, den vervalscher zeer goed bekend geweest zijn, en hij had allen grond om bij zijne vervalschingen niet meer van de waarheid af te wijken, dan voor het doel van zijne falsificaties noodig was. Als dat laatste dus niet in het spel komt, mag hetgeen hij bericht, geloofd worden. Die oorkonden nu geven het volgende overzicht omtrent het Zutphensche gravengeslacht. In 1069 [23]) komt voor als bezitter van Zutphen zekere graaf Godschalk. Uit den inhoud van het stuk blijkt, dat de bezitters van Zutphen den graventitel als zoodanig niet voerden. De Utrechtsche bisschop, van wien het uitgaat, spreekt van de domini Zutphaniensis oppidi. Blijkbaar was Zutphen eene immuniteit in het graafschap Hamaland, en wel in dat gedeelte van dat graafsohap, dat in 1046 door koning Hendrik III aan de Utrechtsche kerk geschonken werd [24]); dit verklaart althans, dat de bisschop van Utrecht over de grenzen van zijne rechten met den heer van Zutphen geschil had. Godschalk, die in 1069 als heer van Zutphen voorkomt, was graaf van Twente [25]) en in de Hettergouw [26]). In de akte van 1069 worden ook de echtgenoot van Godschalk: Adelheid, en hunne zoons Gebhard en Otto genoemd. In 1064 [27]) is graaf Otto, blijkbaar Godschalks zoon, de bezitter van de heerlijkheid; bij het bedoelde stuk behoudt hij zekere rechten over de curtis en de cereales der kerk van Zutphen voor aan zich zelf en aan den „heres legitimus oppidi Zutphaniensis per successionem in perpetuum". Ook in 1106 [28]) is een Otto graaf, vermoedelijk een ander als die van 1064; in het stuk toch wordt gesproken van eene schenking, die graaf

[22]) Blz. 332. Sedert ik dit sohreef, heeft Oppermann (Untersuchungen zur Nord-Niederländisohen Gesohiohte des 10. bis 13. Jahrhunderts, II blz. 110-137) de eohtheid van nog een paar andere oorkonden betwist en de vervalsohing van na 1227 gedateerd, en Tenhaeff (Oorkondenkritiek en Vaderlandsche geschiedenis in Nederlandsch Arohievenblad XXX, 1922/3 blz. 149, 150) heeft dat voorloopig toegegeven. Voor mijn betoog doet dit intussohen weinig af, al wordt de afstand tussohen de dateeringen der vervalsohte akten en den tijd der vervalsching iets grooter.
[23]) Van Spaen 11 no. 29; Sloet 1 no. 173.
[24]) Sloet I no. 161.
[25]) S. Muller Fz. Het oudste oartularium van het stioht Utrecht blz. 92 no. 56.
[26]) A. w. blz. 99 no. 62.
[27]) Sloet I no. 174.
[28]) A. w. no. 203.

Godschalk „ob romedium et salutem animi filii sui Gebhardi" gedaan heeft aan de St.- Walburgiskerk te Zutphen, zonder dat de in de oorkonde optredende graaf Otto Godschalks zoon en Gebhards broeder wordt genoemd. Ik houd daarom dezen graaf Otto niet voor deozelfden als dien van 1069 en 1064, die wel een zoon van Godschalk heet. Dat men tot dusverre niet tusschen beiden onderscheiden heeft, ligt hoofdzakelijk aan Van Spaen [29]), die meende de akte van 1064 uit 1094 te moeten dateeren. Dat graaf Godschalk gezegd wordt eene schenking te hebben gedaan voor het zieleheil van zijn zoon Gebhard, verklaart, waarom Godschalk (vermeld 1059) is opgevolgd door zijn tweeden zoon Otto (vermeld 1064) ; de oudste, Gebhard, was vóór zijn vader gestorven. De in 1106 genoemde graaf Otto komt ook voor in 1107 [30]); daarbij wordt tevens van zijn zoon Hendrik melding gemaakt. Beiden zijn, gelijk hiervoor is opgemerkt, uit echte oorkonden wel bekend. In al het bovenstaande is niets wat met berichten van elders in strijd is, en er is ook geene reden te bedenken, waarom de vervalscher hier van de waarheid zou zijn afgeweken.

Iets anders is het met de twee volgende stukken. Het eerste [31]) is ongedateerd, het gaat echter uit van Dirk, bisschop van Munster, die dat ambt van 1118 tot 1127 bekleedde. Hij geeft zich in dien brief behalve den titel van bisschop van Munster ook dien van „oppidi Zutphaniensis heres legitimus", dien graaf Otto hem blijkens het stuk van 1064 al had voorbestemd. Waarop zijn erfrecht steunde, blijkt uit de laatste valsche oorkonde van 1034 [32]). Dat stuk bericht van eene schenking van gravin Ermengardis „heres legitima oppidi Sutphaniensis", haar man Koenraad graaf van Luxemburg en haar zoon Hendrik voor het zieleheil van haar (eersten) man Gerhard, van haar vader graaf Otto, van hare moeder Judith en van hare broeders bisschop Dirk, graaf Hendrik en Gerhard. Gravin Ermgard is ook van elders bekend. In een stuk, dateerende uit het episcopaat van bisschop Andries van Utrecht (1129-1138) [33]) wordt bericht van de schenking van de kapel te Ellekom aan de kerk te Zutphen door graaf Gerhard met de medewerking van zijn zoon Hendrik en zijne vrouw Ermgard. Dit stuk, waarvan Tenhaeff [34]) de echtheid uitvoerig heeft betoogd [35]), bevestigt dus, dat Ermgard in eerste huwelijk aan een graaf Gerhard verbonden was, bij wien zij een zoon Hendrik had. Haar tweede man was blijkens het falsum graaf Koenraad van Luxemburg, die in 1136 overleed zonder kinderen na te laten [36]).

Dat de in de beide valsche stukken voorkomende gegevens omtrent de opvolging in Zutphen niet juist kunnen zijn, is duidelijk. Immers volgens die akten zou graaf Otto zijn opgevolgd eerst door zijn zoon Dirk bisschop van Munster, die in 1127 stierf, daarna door zijne dochter Ermgard, die vóór 1134 al in het bezit van het oppidum geweest zou zijn, terwijl uit

[29]) Van Spaen 1 blz. 211-222.
[30]) Sloet 1 no. 214.
[31]) A. w. no. 229.
[32]) Van Spaen 11 no. 21; Sloet 1 no. 268.
[33]) Van Spaen 11 no. 20; Sloet 1 no. 246.
[34]) Blz. 291-294.
[35]) Sedert heeft Oppermann (Untersuchungen 11 blz. 123, 124) ook de eohtheid van dit stuk betwist.
[36]) Van der Kindere. La formation territoriale des principautés belges 11 blz. 320, 358.

echte oorkonden vaststaat, dat graaf Otto bij zijn dood in 1113 werd opgevolgd door zijn zoon Hendrik, die nog in 1138 als graaf van Zutphen voorkomt. Bovendien is bewezen, dat bisschop Dirk van Munster geen zoon van den graaf van Zutphen was [37]). Blijkbaar heeft na den dood van graaf Hendrik de bisschop van Munster zich van de graafschap, althans van het oppidum meester gemaakt, en is het eerst later in het bezit van Ermgard of hare erven gekomen. De valsche genealogie heeft nu ten doel vast te stellen, dat de bisschop van Munster niet als zoodanig, maar als heres legitimus oppidi Zutphaniensis het gezag had uitgeoefend, en dat het dus weder aan het grafelijke geslacht moest terugkeeren en niet met het bisdom vereenigd blijven. Ongetwijfeld ware het rationeeler geweest niet bisschop Dirk maar een der latere kerkvoogden van Munster tot lid van het grafelijk geslacht van Zutphen te bevorderen ; maar vermoedelijk was hunne werkelijke afkomst te goed bekend, dan dat men hen voor Zutphenaars kon laten doorgaan.

In 1190 is de graafschap Zutphen in het bezit van graaf Otto van Gelder [38]). Otto comes Gelrie et Sutphanie geett dan aan Zutphen stadsrecht, en sedert is de graafschap met de Geldersche bezittingen vereenigd gebleven. Hoe is Zutphen in het bezit der Geldersche graven gekomen? Zoolang men de echtheid van de oorkonde van 1134 niet in twijfel trok, was de zaak eenvoudig genoeg. Graaf Otto's zoon Hendrik kwam in de oorkonden voor tot 1117; in de akte van 1138 was niet hij bedoeld. Hij was, nam men aan, kort na 1117 gestorven. Zijn broeder de Munstersche bisschop was hem opgevolgd als erfheer van Zutphen en had die bezitting bij zijn dood in 1127 nagelaten aan zijne zuster Ermgard. Haar eerste man Gerhard was de gelijknamige graaf van Gelder, die voor het laatst in eene akte van 1129 voorkwam en in 1131 gestorven was. Haar zoon Hendrik was haar vóór 1138 opgevolgd; want in dat jaar voerde hij — en niet zijn gelijknamige oom — den titel van graaf van Zutphen. Overigens is hij sinds 1141 [39]) als graaf van Gelder bekend. Hij komt herhaaldelijk in de oorkonden voor en heet daarin altijd graaf van Gelder, maar in een stuk van 1179 [40]) noemt hij zich „divina gratia legitimus heres Sutphaniensis oppidi". Hij stierf in 1182 [41]). Daar zijn oudste zoon Gerhard in 1181 gestorven was [42]), volgde zijn tweede zoon Otto hem op; deze gaf in 1190 zijn beroemden stadbrief aan Zutphen.

De onechtheid der oorkonde van 1134 maakt echter een nieuw onderzoek noodzakelijk. Vooreerst is er, nu vaststaat, dat bisschop Dirk van Munster geen lid van het Zutphensche gravenhuis was, en nu het bewijs ontbreekt, dat Ermgard in 1134 in het bezit van Zutphen was, geene reden meer om den in 1138 voorkomenden graaf Hendrik van Zutphen niet te houden voor denzelfden, die van 1106 tot 1117 in de stukken genoemd

[37]) Tenhaeff blz. 302 en 309.
[38]) Sloet 1 no. 376. Ook dit stuk wordt door Oppermann (II blz. 115—120) onecht verklaard.
[39]) Sloet 1 no. 276.
[40]) A. w. no. 352.
[41]) A. w. no. 360, noot.
[42]) A. w. no. 357.

wordt. Bovendien heeft Pijnacker Hordijk[43])de opvolging der oudste graven van Gelre onderzocht; hij is tot de conclusie gekomen, dat de tot dusverre gangbare voorstelling, waarnaar de oudere graaf Gerhard — dien hij Gerhard 111 noemt — in 1118 is gestorven en vervangen door zijn zoon Gerhard IV, die in 1131 stierf, onaannemelijk is [44]). De oude graaf was althans in 1126 nog in leven, want hij alleen, niet zijne opvolgers in Gelre, had recht op den titel graat van Wassenberg, die in eene oorkonde van dat jaar aan comes Gerardus gegeven wordt [45]). Wassenberg ging nl. bij den dood van Gerhard 111 op zijne dochter Jutte of Judith over. Tenhaeff[46]) is nog verder gegaan. De graaf, die de stichter van de kerk te Wassenberg was, dat is dus Gerhard 111, wordt in het necrologium der kerk Gerardus Longus genoemd [47]), en dienzelfden naam voert de graaf van Gelder, die in 1129 [48]) als getuige voorkomt. Dat is het laatste stuk, waarin graaf Gerhard 111 vermeld wordt. [49]) Kort daarna moet hij gestorven zijn [50]). Sinds 1141 [51]) komt graaf Hendrik van Gelder in de stukken voor Het staat echter vast, dat graaf Gerhard 111 een zoon Gerhard had [52]). Die Gerhard IV, zegt nu Tenhaeff [53]), komt na den dood van zijn vader alleen voor in de boven geciteerde oorkonde uit den tijd van den Utrechtschen bisschop Andries (1127-1138) [54]), waarin gesproken wordt van graaf Gerhard, zijne vrouw Ermgard en hun zoon Hendrik. Na den dood van graaf Hendrik van Zutphen, voor het laatst in 1138 vermeld, zou dus hetzij zijne zuster Ermgard, vrouw of weduwe van Gerhard IV graaf van Gelder, hetzij haar zoon graaf Hendrik van Gelder in het bezit van Zutphen zijn gekomen. Graaf Hendrik van Gelder is dus ook volgens Tenhaeff de „ Henricus divina gratia legitimus heres Sutphaniensis oppidi", die voor het zieleheil zijner overleden gemalin Agnes op verzoek van zijn zoon Gerhard in 1179 aan het klooster van St. Laurentius te Oostbroek goederen op de Veluwe schonk [55]).

Het komt mij echter voor, dat men tegen de gelijkstelling van den ertheer Hendrik van Zutphen aan graaf Hendrik van Gelder precies dezelfde argumenten kan aanvoeren, als Tenhaeff [56]) met goed recht gebruikt om te betoogen, dat de graaf Hendrik van Zutphen van de oorkonde van 1138 niet dezelfde kan zijn als die Hendrik, die zich van 1141 tot 1179 steeds comes de Gelre noemt. De Hendrik, zeg ik op mijne beurt, die zich van 1141 tot zijn dood in 1182 steeds comes de Gelre noemt, kon onmogelijk de Hendrik erfheer van Zutphen van 1179 zijn, die niet alleen geen titel voert. die hem in betrekking tot Gelder brengt, maar die zich zelfs niet graaf noemt [57]). Mij dunkt, men moet de beide Hendrikken onderscheiden. Die opvatting wordt nog versterkt, wanneer men ziet, dat in het Vita Lodewici comitis de Arnstein aan dien in 1185 overleden graaf eene zuster gegeven wordt, die, „in Sutphaniensem transiit comitiam [58]). Die zuster is blijkbaar Agnes, de vrouw van den ertheer Hendrik. Als zij met den Gelderschen graaf Hendrik was gehuwd, waarom zou in de levensbeschrijving van haar broeder dan niet gezegd zijn, dat zij in Gelrensem comitiam transiit ? Gelder was toch het hoofdland.

Mijne oplossing der moeilijkheid is nu deze. Graef Gerhard III van Gelder, die kort na 1129 stierf, had twee zoons: Gerhard en Hendrik. Gerhard de oudste, komt tot 1122[59]) eenige malen naast zijn vader voor. Hij is echter vóór zijn vader gestorven, uit zijn huwelijk met Ermgard van Zutphen een zoon Hendrik nalatende. Niet deze kleinzoon Hendrik, maar de gelijknamige tweede zoon van Gerhard III volgde echter deze in Gelder op en regeerde over dat graafschap tot 1182. De zoon van den voor zijn vader gestorven Gerhard en van Ermgard erfde de aanspraken van zijn oom graaf Hendrik van Zutphen en van zijne moeder Ermgard op Zutphen. Hij schijnt ten slotte in het bezit van het oppidum, dat door de Munsterschen bezet was, gekomen te zijn: hij is de in 1179 vermelde ertheer [60]), die elders graaf van Zutphen heet en gehuwd was met Agnes van Arnstein. Zijn zoon Gerhard schijnt kort vóór of na zijn vader gestorven te zijn, en na den dood van Hendrik en zijn zoon ging de regeering over Zutphen over op zijn oom Hendrik of zijn vollen neef Otto, graven van Gelder, die zijn naaste verwanten waren, hoewel zij niet van de oude Zutphensche graven afstamden.

Zoo schreef ik eenige jaren geleden. Men vergunne mij thans in verband met het opstel van den heer Van der Hoop, dat ik in den aanvang citeerde, nog iets nader in te gaan op de stukken, die handelen over Herman, abt van St. Pantaleon, zijn broeder en zijn neef, beiden Rupert geheeten, en zijne zuster Irmgard. Boven heb ik aangenomen, dat wel is waar geen hunner regeerend graaf van Zutphen is geweest, maar dat zij toch tot het Zutphensche gravengeslacht behoorden. Nu komt echter de heer Van der Hoop met een ander vermoeden, nl. dat Herman, Irmgard en Rupert kinderen waren van een ouderen graaf Rupertus, die in de akte van 1069 [61]) onder de getuigen wordt genoemd. Deze graaf Rupertus kan echter onmogelijk bezitter van Zutphen zijn geweest, als hoedanig in die akte onbetwistbaar graaf Godschalk wordt aangewezen. Anderzijds moet ik erkennen, dat de namen Herman en Rupert in het geslacht der graven van Zutphen, gelijk ik het boven beschreef, volkomen onbekend zijn; daar heeten de zoons Otto, Godschalk, Gebhard, Hendrik, namen die weder in de familie en de

43) De oudste graven van Wassenberg—Gelre in Nijhoff's Bijdragen 4e reeke dl. II blz. 325-349.
44) A. w. blz. 345-347.
45) Sloet I no. 245.
46) Blz. 306, 307.
47) Sloet 1 no. 261.
48) A. w. no. 253.
49) Sloet 1 no. 260 (voluit bij Stumpf Brentano, Acta imperii inde ab Heinrioo 1 ad Heinricum VI usque adhuc inedita no 96) schijnt onecht te zijn. Stumpf, Die Kaiserurkunden des X, XI und XII Jahrhunderts (blz. 278) noemt het „in dieser Fassung jedenfalls verdächtig".
50) Dat zulks in het jaar 1131 zou zijn gebeurd, steunt niet op eene oude overlevering (Pijnacker Hordijk blz. 348, noot 3).
51) Sloet I no. 276.
52) A. w. nos. 226, 228, 230.
53) Blz. 306.
54) Sloet 1 no. 246.
55) A. w. no. 352.
56) Blz. 308.
57) Op de rugzijde van het vidimus van 1262, waarin het stuk van 1179 alleen bewaard is, heet Hendrik: graaf van Zutphen.
58) Van Spaen 11 blz. 165, 166; Sloet 1 no. 352 noot.
59) Sloet I no. 239.
60) Aan den in het charter van 1179 gebruikten titel van legitimns heres Sutphaniensis oppidi zijn de gelijksoortige in de falsa (Sloet 1 noa. 174, 229, 268) voorkomende zeker ontleend,
61) Sloet I no. 173,

Stamboom der erfheeren van Zutphen. [62])

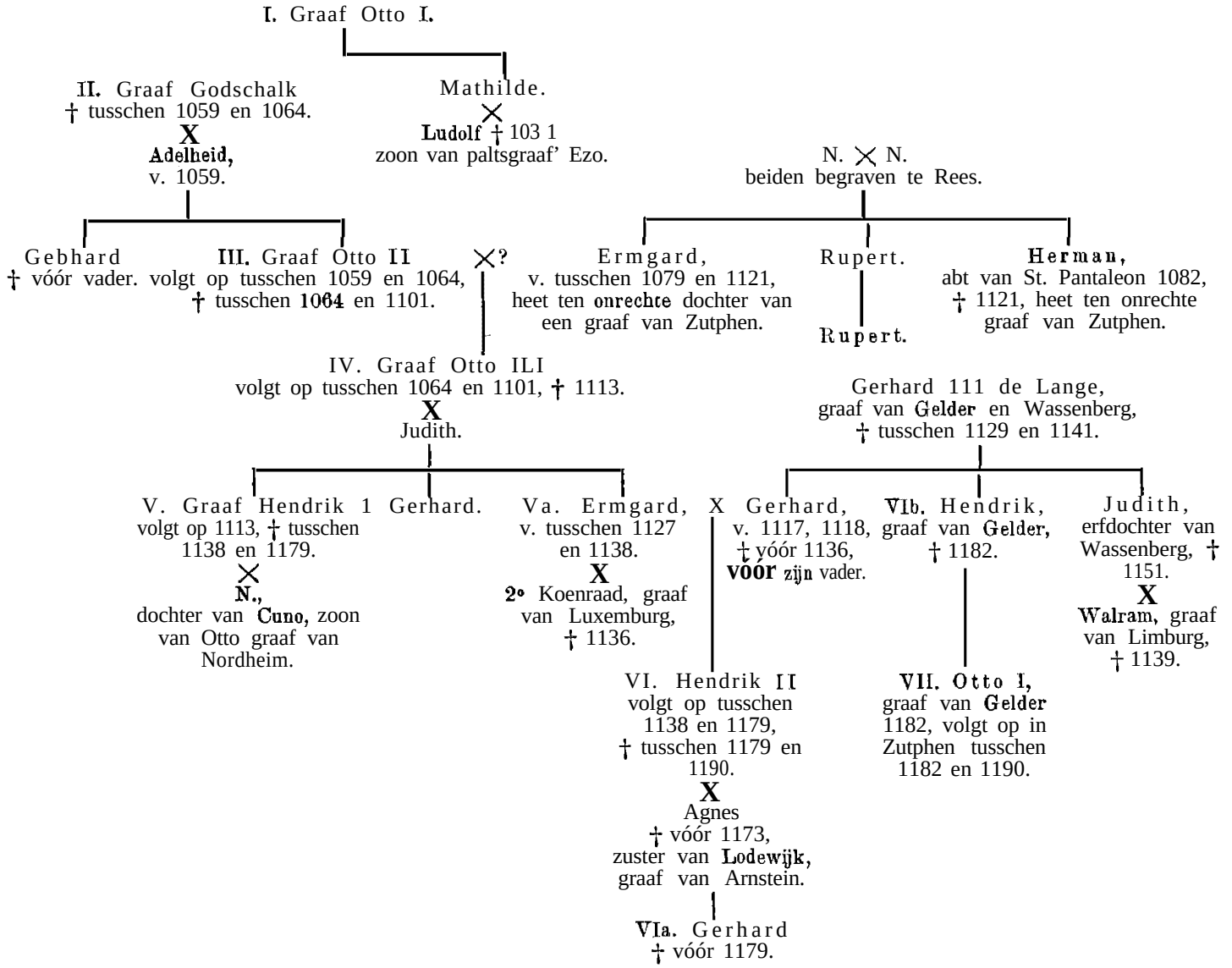

vermoedelijke familie van abt Herman niet bekend zijn. Inderdaad vraag ik mij af, of de vermelding van Herman en Irmgard als graaf, resp. gravin van Zutphen hier niet op misverstand berust. De tijdgenooten gaven abt Herman in elk geval den grafelijken titel niet. In de Annales Colonienses maximi [63]) heet hij alleen „Dominus Herimanus bonae memoriaeabbas", en in de oorkonde, waarbij Irmgard zekere goederen aan het klooster, waarvan haar broeder abt was, schenkt [64]), noemt zij zich zelve Irmgarda, haar broeder dominus Hermanus, haar neef Rupertus zonder eenige aanduiding van hun wereldlijken rang en hun geslacht. Eerst in veel latere stukken is het anders. Want hoewel ik niet weet, in welken tijd het necrologium der abdij van St. Pantaleon geschreven is, waaruit Sloet [65]) citeert hetgeen betrekking heeft op abt Herman, zal het toch ieder, die het citaat leest, duidelijk zijn, dat het vrij jong moet zijn, al ware het alleen maar, omdat hier aan abt Herman, die toch in geen geval in Zutphen kan hebben geregeerd, de grafelijke titel gegeven wordt. Eerst in lateren tijd is het gebruik opgekomen om ook aan de jongere zonen van grafelijke geslachten den grafelijken titel te geven. Uit later tijd is ook zeker het handschrift uit het archief der kerk te Rees, dat door Sloet [65]) geciteerd wordt, en waarin van „Irmgardis filia comitis Zutphaniensis" gesproken wordt. In een boekje van 1623 heet zij „eine Gräfin von Zutphen in dem Gellerschen Lande". Sic crescit fama eundo.

Het oudste bericht, waarin Ermgard in verbinding met Zutphen gebracht wordt, is het opschrift boven de schenkingsakte ten voordeele van St. Pantaleon, die haar „b. Irmgardis Zutphaniensis" noemt, en welk opschrift dus na hare heiligverklaring geschreven is. Gravin van Zutphen heet zij daar niet, maar in eene akte van den

[62]) De cijfers I, II ene. wijzen de opvolging der Zutphensohe erfheeren aan. De cijfers Va, VIa en VIb wijzen de personen aan, die wellioht in Zutphen hebben geregeerd, maar omtrent welker opvolging geene zekerheid bestaat, daar zij overleden kunnen zijn, voordat het hunne beurt was om in het bezit van Zutphen te komen.

[63]) A. w. no. 18'7.

[64]) Van Spaen 11 no. 16; Sloet 1 no. 183.

[65]) 1 blz. 302.

Keulschen aartsbisschop Sigewin [66]) heet zij comitissa. Dit beduidt echter niet, dat zij geboren gravin was, dien titel kende men in de elfde eeuw nog niet, maar dat zij gehuwd was met een graaf [67]). Combineert men dat met hare aanduiding als Zutphaniensis, dan ligt de conclusie voor de hand, in haar de vrouw van een graaf van Zutphen te zien. Was zij eens bekend als comitissa Zutphaniensis, dan laat het zich verklaren, dat men in lateren tijd, toen de horror vacui vorderde, dat ook de abt Herman, die haar broeder was, een geslachtsnaam voerde, hem graaf van Zutphen noemde en Irmgard zelve tot dochter van een Zutphenschen graaf maakte, hoewel zij niet door geboorte tot dat geslacht behoorde. In het onderstaande overzicht heb ik Irmgard dus aarzelend tot de echtgenoote gemaakt van dien graaf Otto, die in 1064 vermeld wordt, en tot de moeder van dien graaf Otte, die in 1113 stierf en wiens dood in de Keulsohe annales maximi wordt aangegeven [68]). De in 1134 [69]) voorkomende Ermgard, die eerst met een zoon van den graaf van Gelder en later met graaf Conrad van Luxemburg gehuwd was, voerde dan denzelfden naam als hare grootmoeder. Het spreekt van zelf, dat dit echter niet meer dan eene gissing is.

Jongere takken van het geslacht van Wassenaer, vóór 1300 daaruit voortgesproten,

door Jhr. Dr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

III.

Rosenburch.

Zooals ik vroeger heb uiteengezet zijn vóór 1300 uit den hoofdstam- ***Wassenaer*** achtereenvolgens voortgekomen de takken ***Duvenvoorda*** (waaruit Polanen en v.d. Lecke, en de thans levende Wassenaer's) en ***Santhorst*** [1]). Behalve die zouden ook nog ***Rosenburch, Cranenburch*** en *Groenevelt* uit Wassenaer zijn gesproten, uit broeders van ***heer Philips van Wassenaer*** en ***heer Dirk van Santhorst*** in de tweede helft der dertiende eeuw. De reeds vroeger door mij aangehaalde onbekende genealoog van omstreeks 1380 schreef te dier zake volgens Bockenberg [2]): „Den derden [sc. zoon van Dirk van Wassenaer, „vermeld 1205—1243] die hiet *Jacob*, daer af zijn ghe„comen die van Rosenburch; De vierde was Heer *Bartho„lomeus* den Domproost, daer af zijn ghecomen die van „Cranenburch; De vijfde hiet Heer *Arent* van Wassenaer, „daer af zijn ghecomen die van Groenevelt".

Wij hebben ons dus thans in de eerste plaats met de ***Rosenburch's*** bezig te houden. Gaan wij na, wat omtrent hen bekend is, dan lezen wij in Obreen's Geschiedenis van het geslacht van Wassenaer (1903) op blz. 13:

„*Jacob van Wassenaer.* In 1264 bij den verkoop „van tienden door zijn neef Dirk van Wassenaer „aan Willem van Brederode is hij getuige (v. d. „B. 11, N°. 119). Hij sneuvelde in 1272 als ridder „tegen de Westfriezen bij Vronen (Gouth. pag. „327, en Necrologium Egmondanum in van Wijns „tHuiszittend leeven" 11 p. 123), een dochter Jacoba „nalatend, die met Simon van Benthem huwde".

Voorts deelt Mr. S. Muller Hzn. ons op blz. 313 van het XXII^ste^ deel der Bijdr. en meded. van het Hist. Gen. te Utrecht mede:

„*Rosenberch.* De stichter, heer Jacop van Wasse„naer, 20 Augustus 1272 ten Vriesen gesneuveld „(Necr. Egm.), liet twee kinderen na, Jacob van „Wassenaer, vermeld in 1290 en 92 (v. M. 1626, „549), en een dochter, de in het manuscript ver„melde vrow Jacop, gehuwd met heer Symon „heren Willems s. van Benthem, wien zij o. a. „Rosenberch ten huwelijk bracht, waarnaar hun „kinderen zich ten deele noemden." [3])

Allereerst moet het ons treffen, dat deze gegevens vrij luttel zijn. Van den stamvader (heer) ***Jacob van Wassenaer,*** weet de heer Obreen ons niets anders te zeggen, dan dat hij in 1264 leefde en in 1272 sneuvelde, welk laatste feit het eenige schijnt, wat Mr. Muller aangaande hem bekend was.

De door den heer Obreen aangehaalde oorkonde d.d. 28 October 1264, noemt ***dominum Jacobum de Wassenare*** onder de *milites* [4]) die bo r g bleven voor den als verkooper optredenden ***Th. de Wassenair*** en met dezen zegelden. Het origineel is helaas niet meer aanwezig, zoodat ***heer Jacob's*** zegel voor ons verloren is gegaan. De oorkonde werd door Mr. van den Bergh afgedrukt naar een vidimus opgenomen in een van de registers der Hollandsche leenkamer.

Het is alzoo buiten twijfel, dat ***heer Jacob van Wassenaer, ridder,*** heeft bestaan. Ook is het zeker, dat hij 20 Augustus 1272 bij Vronen is gesneuveld tegen de Friezen, want op dien datum staat in het necrologinum der Abdij van Egmond geboekt: „.... *Jacobus de Wassenaer* .... et multi alii nobiles oocisi a Frisionibus anno M°CC°LXXII°". Evenzoo wordt hij in Beka's kroniek met name onder de gesneuvelden genoemd.

Deze beide gegevens kunnen ons echter, hoe dankbaar wij daarvoor ook moeten zijn, niet voldoen ten aanzien van de vraag, of ***heer Jacob van Wassenaer*** nu inderdaad een broed er is geweest van den ten jare 1262 vermelden ***heer Philips van Wassenaer.*** Volle bevrediging op dit punt vermag ook ik tot mijn leedwezen niet te schenken; ik kan er alleen op wijzen, dat aan ***heer Jacob*** bezwaarlijk eene andere plaats in de genealogie der Wassenaer's is te geven.

Aangaande de vrouw van ***heer Jacob van Wassenaer*** wordt ons nergens iets vermeld. Wij weten alleen, dat de onbekende genealoog van omstreeks 1380 en de heer Obreen hem eene erfdochter ***Jacoba,*** gehuwd met ***heer Simon van Benthem*** toekennen, en dat Mr Muller zegt, dat ***heer Jacob*** bovendien eenen zoon ***Jacob van Wassenaer*** heeft nagelaten, vermeld in 1290 en 1292. Voor dezen laatste verwijst Mr. Muller naar van Mieris' Charterboek 1 blz. 626 en 649. T. a.p. vinden wij vermeld:

1°. ***Jacobus, Dominus de Wassenaer,*** met andere edelen door Graaf Floris V in 1290 tot Ridder van St. Jacob benoemd;

[66]) Sloet 1 no. 186.
[67]) In de heiligenlijst bij Grotefend (Zeitrechnung des deutschen Mittelalters und der Neueeit II 2^e^ Abt. blz. 123) heet zij: beata Irmgardis vidua: zij overleefde dus haar man.
[68]) Sloet 1 no. 223.
[69]) A. w. no. 268.

[1]) Zie jaargang 1922, kol. 300 en 355.
[2]) Zie jaargang 1922, kol. 299.

[3]) Met dit manusoript bedoelde M^r^. Muller de door Bookeuberg gepubliceerde fragment-genealogie; zie ons Maandblad, 1922 kol. 299.
[4]) Aan ***heer Jacob*** gaat onmiddellijk vooraf ***heer Arnold van Duvenvoorde, ridder, en na*** hem komt ***Dirk van Santhorst, knape.***

2° *Jacobus de Wassenaers* met vele andere ridders tegenwoordig bij den blijden intocht van Willem van Avesnes als Bisschop van Kamerijk in September 1292.

Ten aanzien van deze beide gegevens kan ik zeer kort zijn : het eene zoowel als het andere stuk is val s ch, en ik begrijp niet, hoe Mr Muller, die toch niet geheel van critischen aanleg ontbloot was, die heeft kunnen aanvaarden zonder zelfs van eenigen twijfel te doen blijken. Over de ridderorde van St. Jacob, die door Graaf Floris V zoude zijn ingesteld, is reeds veel geschreven en reeds vroeg is twijfel dienaangaande geopperd, waarvan ook van Mieris melding maakt. Te dezer plaatse behoef ik op een en ander niet in te gaan, daar ik kan volstaan met de opmerking, dat in 1290 ***heer Dirk heer van Wassenaer was*** [5]) ***en*** er voor ***Jacobus dominus de Wassenaer*** — of beter *Jackes* ***heer van Wassenaer, eooals*** de juiste tekst zoude hebben geluid volgens Butkens' Annales de la maison de Lynden, Preuves blz. 18 — bijgevolg geen plaats is. Dat de lange lijst der ridders, die in September 1292 den intooht van Willem van Avesnes als Bisschop van Kamerijk luister zouden hebben bijgezet, even valsch moet zijn, blijkt reeds aanstonds bij eene vluchtige beschouwing van de namen der deelnemers. Opmerkelijk acht ik, dat *Huyge*, ***heer van Vyanen***, ridder, die in 1290 met *Jackes*, ***heer van Wassenaer*** zoude zijn begiftigd met de ridderorde van St. Jacob, eveneens in 1292 te Kamerijk zoude zijn geweest, terwijl vaststaat dat zoodanige persoon ook niet kan hebben bestaan. Ik vraag mij daarom ernstig af, of niet van beide stukken het fabrieksgeheim aan Butkens bekend moet zijn geweest.

Onopgehelderd blijft intusschen, waarom Mr. S. Muller Hz. dezen ***heer Jacob*** van 1290 en 1292 tot zoon van den in 1272 gesneuvelden ***heer Jacob van Wassenaer*** heeft gepromoveerd. Daarvoor is niets aan te voeren en veeleer ware hij vanwege zijne aanduiding als heer van Wassenaer voor eenen zoon van ***heer Philips van Wassenaer,*** vermeld in 1362, te houden zijn geweest.

Genoeg intusschen over dezen ***heer Jacob,*** die nimmer heeft bestaan, en stellen wij ons liever de vraag, of ook diens zuster ***Jacoba,*** gehuwd met ***heer Symon van Benthem***, -moet worden geschrapt.

Dit laatste geloof ik niet, al heb ik haar in geen enkel authentiek stuk vermeld gevonden. Een feit is echter, dat ***heer Simon***'s kinderen en kindskinderen, die veelal onder den naam van ***Rosenburch*** bekend zijn geweest, Rosenburch c.a., welke bezitting grensde aan het door den hoofdstam der Wassenaer's bewoonde huis ter Horst, van dezen ter leen hebben gehouden, en dat ***Dirk van Wassenaer 22*** November 1306 heer Simon's ***zoon Jan van Rosenburch mine*** neve noemde, toen hij de vererving van diens leen te zijnen behoeve wijzigde. Aangezien al hetgeen de onbekende genealoog van omstreeks 1380 mededeelt omtrent de Rosenburch's, juist is, heb ik geen bezwaar hem te gelooven, waar hij zegt, dat ***Jacoba, de*** erfdochter van ***heer Jacob van Wassenaer***, is getrouwd met ***heer Simon van Benthem***, ***en*** dit te minder, daar ***heer Simon***'s tweede vrouw nog leefde in 1340, zoodat zij in 1380 nog niet geheel uit de herinnering zullen zijn geweest.

De afstammelingen van ***Jacoba van*** Wassenaer en ***heer Simon van Benthem*** doen hier verder niet ter zake, daar zij niet in den mannelijkelijn tot de ***Wassenaer's*** behoorden.

Ten slotte veroorloof ik mij echter de opmerking, dat wij beter doen in het vervolg niet meer van een tak-Rosen*burch* der Wassenaer's te spreken. Zoodanige tak toch heeft nimmer bestaan. De stamvader en eenige mannelijke vertegenwoordiger van dien dusgenaamden tak is onder den naam van Wassenaer in 1272 op het veld van eer gesneuveld en wanneer de onbekende genealoog van omstreeks 1380 zegt: daer af zijn ghecomen die van Rosenburch", dan bedoelt hij daarmede — zooals duidelijk blijkt — de kinderen en kindskinderen van heer *Jacob*'s ***dochter,*** die behoorden tot het geslacht ***van*** *Benthem.*

Cranenburch.

De stamvader van dezen tak der *Wassenaer*'s ***zou*** zijn geweest ***heer*** *Bartholomeus*, de Domproost, vierde zoon van ***Dirk wan Wassenaer,*** vermeld 1206-1243.

Ten aanzien van dezen tak maant ons de heer Obreen reeds aanstonds tot voorzichtigheid [6]). In eene noot op blz. 67 van zijn meergenoemd werk zegt hij: „De genealogie „zal hoofdzakelijk, bij gebrek aan oude stukken, moeten „ berusten op die, welke Van Leeuwen in zijne Batavia il„lustrata op pag. 1294 geeft." Bij van Leeuwen lezen wij t. a. p., dat Dirk van Wassenaer, burggraaf van Leiden — dit laatste is bewijsbaar onjuist, zie 1922 kol. 103 — het slot Cranenburch onder Bleiswijk met 200 morgen land daaromtrent gaf „aan sijn soon ***Barthoiomeus van Wasse„naar,*** Ridder, vermelt in den jare 1268.. .. Desen „Bartholomeus hadde getrout *N. van Bleyswijk*, na wel„kers dood hij wierde Domproost van Utrecht, nalatende „bij sijn Vrouwe voornoemt ***Engelbert,*** Heere van Cra„nenburg, Ridder, vermeld in den jare 1305 en 1308. ..." De heer Obreen schreef echter:

„In 1276 beleende Dirk 11 van Wassenaer *zijn* oom „Bartholomeus met Cranenburch (Leenregister Was„senaer); hierna namen de bezitters van dit goed den „naam er van aan.. ..

„Als zijne vrouw meldt van Leeuwen eene dochter „uit het geslacht van Bleiswijk ons geheel onbekend.

„Na haren dood zou hij domproost of domdeken „geweest zijn (zie : Drakenborch. Aanhangsel op de „kerkelijke oudheden, pag. 19).

„Zijn zoon zou geweest zijn: ***Engelbert*** van *Cra„nenburch*, ridder, vermeld 1306 en 1308, volgens „van Leeuwen, doch waar is ons onbekend. Wel „wordt Everard de Cranenburch in 1303 gevonden „(v. Mieris 11, pag. 38) ...."

Voor den door v. Leeuwen genoemden ***Bartholomeus van*** Wassenaer, ***ridder,*** *vermeld* ***in 1268,*** stelde de heer Obreen dus in de plaats: ***Bartholomeus, oom van Dirk II van Wassenaer,*** door ***dezen in 1276 beleend met Cranenburch.***

Van Leeuwen's ***Bartholomeus van Wassenaer, ridder,*** heb ik in 1268 nergens vermeld gevonden, zoodat ik moet beginnen met daarbij een vraagteeken te stellen. De heer Obreen gaf echter ons de bron aan voor zijne mededeeling, t.w. Leenregister Wassenaer, zoodat wij de juistheid daarvan kunnen contrôleeren. Het resultaat van mijn onderzoek is evenwel van dien aard, dat ik

[5]) Zie jaargang 1922, kol. 101.

[6]) Wat Mr. S. Muller Hen. ter zake van den tak Cranenburch heeft geschreven (zie t. a. p. blz. 313), kan ik hier buiten beschouwing laten, daar hij er zich toe bepaalde van Spaen na te schrijven, die zelf weder van Leeuwen oopieërde.

betwijfel, of de heer Obreen ooit zelf de beleening van 1276 in het Wassenaersche leenregister heeft nageslagen. Naar ik vermoed, is hij op eene elders gevonden aanteekening of eene tweedehandsche mededeeling afgegaan, want heer ***Dirk van Wassenaer*** beleende zij neen oom ***Bartholomeus*** 30 Augustus 1276 volstrekt niet niet met Cranenburch, doch met 2½ pond 's jaars uit zijnen tiend te Zoetermeer [7]). Wij mogen intusschen dankbaar zijn hier althans vasten grond onder den voet te hebben gekregen. ***Bartholomeus*** heeft dus werkelijk bestaan en is een oom van *heer* ***Dick van Wassenaer*** geweest. Naar het door van Leeuwen bedoelde stuk van 1268 behoeven wij nu ook niet langer te zoeken, want in dat jaar kan ***Bartholomeus*** niet ridder zijn geweest, bijaldien hij in 1276 die waardigheid nog niet bekleedde.

Onze blijdschap over het vinden der oorkonde van 1276 wordt evenwel aanmerkelijk bekoeld, wanneer wij de daarin gedane gift wat nader beschouwen. Deze tegemoetkoming herinnert meer aan die, welke men oudtijds aan bastaard en placht te geven [8]), dan aan eene afgoeding van eenen jongeren zoon. Maande de heer Obreen ons reeds in den aanvang tot voorzichtigheid, dit gegeven moet ons m. i. dubbel op onze hoede doen zijn.

De eerste vraag, welke thans natuurlijk rijst, is: wie was ***Bartholomeus***' leenvolger ? Hierop moet ik tot mijn leedwezen het antwoord schuldig blijven, daar ik in het leenregister geene verdere beleeningen met deze 2½ pond 's jaars heb kunnen vinden.

Wij hebben dus vervolgens na te gaan, of deze ***Bartholomeus*** later — in 1276 behoorde hij nog niet tot den geestelijken stand, tot priester was hij althans niet gewijd — inderdaad Domproost te Utrecht is geweest. In het door den heer Obreen aangehaalde Aanhangsel op de Kerkelijke Oudheden wordt ***Bartholomeus van Wassenaar*** als Domproost gesteld vóór Adolf van Waldeck, die 1 September 1301 bisschop van Luik werd. T.a.p. staat echter te lezen: „Hij wordt in alle Lijsten der Dom„Proosten, die mij ter hand gekomen zijn, overgeslagen. „Dog, zoo hij Dom-Proost geweest is [sc. zooals Bocken„berg en van Leeuwen opgeven], schijnt hij hier geplaatst „ te moeten worden". Wij worden hier derhalve nogmaals met twijfel vervuld ten opzichte van den persoon van bedoelden ***Bartholomeus*** en die twijfel vermindert niet bij raadpleging der door Mr C. Pijnacker Hordijk samengestelde Lijsten der Utrechtsche Prelaten vóór 1300 (uitgegeven in 1912). Op die lijsten is voor een Domproost of Domdeken ***Bartholomeus (van Wassenaer)*** eenvoudig geene plaats, zoodat ons hier blijkbaar een fabel is opgedischt.

Den door van Leeuwen aan ***Bartholomeus*** toegekenden zoon ***Engelbert van Cranenburch, ridder,*** vermeld 1306 en 1308, heeft de heer Obreen niet terug kunnen vinden en ik ben tot mijn leedwezen niet gelukkiger geweest en waag het thans zelfs hem naar het rijk der fabelen te verwijzen, waartoe ook zijn vader de Domproost moet hebben behoord. Wel heeft de heer Obreen ten jare 1303 een ***Everard van Cranenburch*** vermeld gevonden, t.w. op

[7]) Zie Bijlage 1. De tekst van deze oorkonde is corrupt.

[8]) Op gelijksoortige wijze heeft heer Dirk van Wassenaer's kleinzoon in 1306 en 1310 twee bastaardooms begiftigd. De desbetreffende, nog onuitgegeven acten laat ik ter vergelijking hierachter volgen als Bijlagen II en III.

blz. 38 van het tweede deel van v. Mieris' Charterboek.

Aldaar wordt ***Everardus de Cranenburgh*** genoemd onder een groot aantal ***milites et vasalli Episcopi,*** n.l. van den Bisschop van Utrecht, Guido van Henegouwen, die getuigen waren van eene schenking van dezen Bisschop aan de Kerk van Kamerijk, gedaan te Dordrecht in 1303. Dit stuk en niet het minst het geheele getuigenlijstje ziet er dermate verdacht uit, dat ik niet aarzel het dadelijk voor valsch te houden en wanneer ik dan naga, waaraan het is ontleend, kom ik tot eene eigenaardige ontdekking. Van Mieris gaf n.l. als bron op: „Uit een oud Handschrift van den Heer Mr. C. „Backer. Ex Archiv. St. Auberti Hanoniao. Et Carpentier „Hist. de Cambresis, dans les preuves, pag. 90", hetgeen ons herinnert aan het hierboven door mij evenzeens als valsch gebrandmerkte stuk betreffende den intocht van Willem van Avesnes als Bisschop van Kamerijk in September 1292, onder welk stuk van Mieris als bron opgaf: Ex Archivis St. Auberti Camerac. M. „S. van den Heere C. Backer Oud Schepen van Am„sterdam. Et Preuves de l'Hist. de Cambray par J. le „Carpentier pag. 36 et seq."

Voor en na ontzinkt ons ten aanzien van de *Cranenburch*'s derhalve alle grond. Zelfs met de volgende generatie is het niet beter gesteld, want de door van Leeuwen en op diens voetspoor door den heer Obreen aan ***heer Engelbert van Cranenburch*** gegeven twee zonen *Dirk* en *Willem* ***van*** *Cranenburch*, beide r id d er en te zamen vermeld in 1330, zijn eenvoudig niet terug te vinden en ik weiger te gelooven, dat die ooit hebben bestaan. Vermoedelijk is het Delftsche regeeringsgeslacbt van der Meer, hetwelk zichzelf van de Graven van l'ecklenburg liet afstammen en dat in de vrouwelijke lijn uit de ***Cranenburch's is*** voortgekomen, schuldig aan dezen verdichten stamboom van laatstgenoemd geslacht

Wat is dan echter waarheid, zal mij ongetwijfeld worden gevraagd. Na zooveel ter zijde te hebben gesteld, acht ik mij inderdaad verplicht aangaande de ware afstamming der Cranenburch's nog een en ander in het midden te brengen. Vooraf echter moet ik ook nog het stamhuis met de 200 morgen land onder Bleiswijk uit de gedachten bannen en daarvoor eene vrij wat eenvoudigere hofstede met zeven morgen land in Haagambacht (onder Eikenduinen) in de plaats stellen. Met deze woning en eenen halven tiend daertoe beleende heer Dirk van Wassenaer, burggraaf van Leiden, zijnen neef ***Enghebrecht van Cranenburch*** *29* Juni 1367 [9]). Hoogstwaarschijnlijk was deze ***Engelbert*** van ***Cranenburch*** reeds vroeger met ditzelfde leen beleend en bedoelde deze acte alleen hem toe te staan, dat hem bij kinderloos overlijden zijne zuster zou opvolgen. Doch hoe dit ook zij, deze oorkonde leert ons duidelijk, dat *Engelbert*'s ouders dit leen ook reeds hadden bezeten. Al vermocht ik in het Wassenaersche leenregister geene vroegere beleeningen met dit goed te vinden, het feit, dat ***Engelbert*** eenen halven tiend bezat. waarvanjoncfrou *Baertraet uut* ***den Were*** het wederdeel in leen hield, wees mij verder den weg. Genoemde Bertraad toch was eene dochter van Philips Hugenzoon, en diens beleening met den halven tiend in Haagambacht — meer bepaaldelijk te Scheveningen — op 29 April 1324 [10]) wijst

[9]) Zie Bijlage V.

[10]) Zie Bijlage IV.

uit, dat *Jan Enghebrechts soen* destijds het wederdeel daarvan hield, zoodat wij in hem ongetwijfeld den vader van *Engelbert van Cranenburch* hebben te zien. Dat dit inderdaad het geval moet zijn, blijkt uit verschillende andere gegevens, want deze *Jan Engelbertsxoon* — met den naam van *Cranenburch* vond ik hem bij zijn leven nimmer aangeduid — is volstrekt geen onbekende. Hij werd reeds door Mr. S. Muller Hzn. vermeld als echtgenoot van *Badeloge Pietersdochter van Minnichem,* ambachtsvrouwe van Ravensberg, Gravekoop enz. (zie t.a.p. blz. 208—noot). In eene oorkonde van 26 Juli 1326, afgedrukt in v. Mieris' Charterboek 11 blz. 366, komt *Jan Engelbertsz.* met zijne vrouw voor. De Graaf deed toen uitspraak in een geschil, hetwelk zij met hunne onderzaten in Gravekoop hadden. Ook wil ik hier nog wijzen op eene andere merkwaardige oorkonde, die bij van Mieris is te vinden (t.a.p. blz. 266) en eveneens eene grafelijke uitspraak bevat, en wel in een twist tusschen *Jan Egghebrechts soen* en de abdis en het convent te Loosduinen [11]).

Mr. S. Muller Hzn. gaf dezen *Jan Engelbertsz.* tot vader den door v. Leeuwen genoemden *heer Engelbert van Cranenburch, ridder,* vermeld in 1306 en 1308. Niet alleen hebben wij dezen, zooals boven is uiteengezet, nergens terug kunnen vinden, maar zoo *Jan Engelbertsz.* inderdaad eenen ridder tot vader had gehad, zoude hij zijn aangeduid als *Jan heer* en *Engelbertsz. Wij* hebben dus niet naar eenen ridder te zoeken maar naar eenen meer eenvoudigen *Engelbert,* die omstreeks 1300 moeten hebben geleefd. Zoolang deze niet is gevonden en van hem ontwijfelbaar kan worden getuigd, dat hij wettig uit de Wassenaer's is gesproten, meen ik de *Cranenburch's* niet als een tak der Wassenaer's te mogen beschouwen. Hunne maatschappelijke stelling pleit er m.i. veeleer voor, dat zij door b as t a ar d ij uit de Wassenaer's zijn voortgekomen, evenals b.v. *Engelbert van Voorschoten,* de bekende rentmeester van Noord-Holland van 1316-1333.

Voor de beantwoording der vraag, of de *Cranenburch's* inderdaad van eenen basta ar d uit het geslacht *van Wassenaer* afstammen, zou het van groot belang zijn te weten, welk wapen *Jan Engelbertsz.* heeft gevoerd. Tot mijn leedwezen ben ik er tot heden echter niet in geslaagd een zegel van hem te vinden.

Groenevelt.

De laatste tak der Wassenaer's die mij te behandelen rest, is de tak-*Groenevelt.* Deze is niet de minst belangrijke geweest en twijfel over zijne aanhechting aan den hoofdstam behoeft niet te bestaan.

Volgens den reeds zoo vaak aangehaalden onbekenden genealoog van omstreeks 1380 was de vijfde zoon van *Dirk van Wassenaer,* vermeld 1206-1243, *heer Arend van Wassenaer* en stammen van hem de *Qroenevelt's* af [12]). Gouthoeven zegt [13]), dat genoemde heer *Arend* in 1228 werd beleend met Groenevelt. De door hem bedoelde leenacte is echter niet te vinden. Naar het mij voorkomt, zal die van jongeren datum zijn geweest, maar dat *heer Arnold van Wassenaer, ridder,* door het toenmalig hoofd van zijn geslacht is beleend met Groenevelt, staat vast, want na zijnen dood werd daarmede 29 Augustus 1262 zijn oudste zoon *Dirk* als zijn leenvolger beleend. Mr. van den Bergh signaleerde de desbetreffende oorkonde in zijn Oorkondenboek (zie dl. II nº. 91), maar vermocht den tekst daarvan niet weêr te geven, daar hij dien verloren waande. Ik ben echter zoo gelukkig geweest deze oorkonde, zoowel in het Latijn als in het Nederlandsch, terug te vinden in het oudste leenregister van Wassenaer. Eerstgenoemden tekst laat ik hierachter volgen (zie Bijlage II), al is die niet geheel feilloos, daar er taalfouten bij het copieeren in moeten zijn geslopen. Voor ons doel is het stuk echter ruimschoots voldoende. Duidelijk blijkt daaruit, dat *heer* Arnold *van* Wassenaer, ridder, destijds overleden, een oom is geweest van *Dirk van Wassenaer,* die nu diens oudsten zoon *Dirk* — uit den verderen tekst der oorkonde blijkt, dat deze zoowel broeders als zusters moet hebben gehad — als zijnen leenvolger beleent. Het leen wordt niet met name genoemd, maar onder de acte staat in het leenregister met eene gelijktijdige (14de eeuwsche) hand geschreven: „Item 80 morghen lants mitter woninghe tot Groenevelt". Aan deze woning, gelegen in de huidige gemeente Schipluiden, ontleende *'Dirk* en de andere leden van dezen tak der *Wassenaer's* hunnen naam *van Groenevelt. Dirk* zelf komt daaronder reeds voor in het leenregister van Graaf Floris V van omstreeks 1282 [14]).

Hier verder alle *Groenevelt's* te behandelen ligt buiten mijn bestek. Ik wil alleen even aanstippen, dat niet een ieder, die in den loop der 14de eeuw voorkomt onder den naam *van Groenevelt,* inderdaad in de mannelijke lijn tot dit geslacht en bijgevolg tot de *Wassenaer's* behoort.

Er doet zich bij de *Groenevelt's* echter eene quaestie voor, waarop ik heb beloofd [15]) te zullen terugkomen bij de behandeling van dezen tak van het geslacht *van Wassenaer.* De vraag namelijk, wanneer de hoofdtak van dezen staak is uitgestorven.

Voor de behandeling van dit punt moet ik beginnen bij *Dirk van Qroeneveltà* achterkleinzoon *heer Jan van Groenevelt, ridder,* als zoodanig vermeld 1366-1396 en dood in 1404. Deze *heer Jan* moet twee malen getrouwd zijn geweest. Wie zijne eerste vrouw is geweest, heb ik nog niet kunnen uitmaken, doch zeker is, dat uit dien echt alleen dochters zijn geboren (zie Bijlage 1). In of kort na 1394 is *heer Jan* hertrouwd met *Hillegond van den Camp, Bartholomeus'* dochter, zooals blijkt uit de bijlagen VIII, IX en X. Deze vrouw schonk hem o.a. twee zonen, *Jan* en *Philips van Qroenevelt.* Toen *heer Jan* overleed — waarschijnlijk kort *vóór* 30 Juni 1404 — waren de kinderen uit zijn tweede huwelijk nog minderjarig en stelde de Graaf aanvankelijk als hunnen voogd aan hunnen zwager Hendrik van der Woert. *Heer Jan's* tweede vrouw overleed kort vóór 9 Maart 1408 (zie Bijlage X), toen haar zoon *Jan,* onder hulderschap van zijnen voogd Willem van Vleuten, als haar leenvolger door den Bisschop van Utrecht werd beleend. Met Groenevelt c.a. werd deze *Jan 31* October 1409 door den heer van Wassenaer beleend (zie Bijlage XI). Hij

[11]) Deze uitspraak is bij v. Mieris gesteld op 29 November 1339, waarvoor men echter leze: 22 November 1339.

[12]) Zie jaargang 1922, kol. 299.

[13]) D'oude chronijcke ende historien van Holland (1620), blz. 174.

[14]) Zie Bijdr. en Meded. van het Hist. Gen. te Utrecht, dl. XXII blz. 213 en 224.

[15]) Zie jaargang 1922, kol. 306.

trouwde met ***Aleid van der Toll, Folkier's*** dochter [16]), die hem verscheidene kinderen schonk, onder wie **eenen** zoon ***Jan,*** die in 1447 zijn leenvolger werd [17]), en **eene** dochter ***Beerte.*** Deze ***Beerte van Groenevelt*** erfde in 1460 **Groenevelt** van haren broeder ***Jan*** [18]). ***Zij*** was toen weduwe van ***Jacob Tymansz.,*** met wien zij in of vóór 1440 was getrouwd [19]), en de leeneed werd voor haar afgelegd door haren zoon Gelmer ***Jacobs zoon.*** Behalve ***Gelmer*** [20]) had ***Beerte van Groenevelt*** nog twee zonen, ***Jan*** en ***Barend,*** die nog in 1468 werden aangeduid als ***Jan Jacob Thymanszoon*** en ***Baernt Jacob Thymansz.*** [21]), maar in 1479 komen zij beiden, bij het

leven hunner moeder, reeds voor onder den naam ***van Groenevelt*** [22]). Gelmer erfde in 1483 van zijne moeder haar land onder **Vreeland** [23]) en **evenzoo** de hofstede **Groenevelt** c.a., waarmede hij in April 1484 werd beleend [24]). Hij en zijne nazaten hebben behalve den naam ***van Groenevelt*** ook het wapen van dezen tak der ***Wassenaer's*** — in sinopel drie wassende manen van zilver — aangenomen, hetgeen beide aanleiding zal hebben gegeven tot de onjuiste meening, dat zij in de mannelijke lijn daaruit waren voortgekomen. De ware **tak-Groenevelt** is echter in den **manstam** n. f. reeds uitgestorven in de **15de** eeuw.

Bijlage 1.

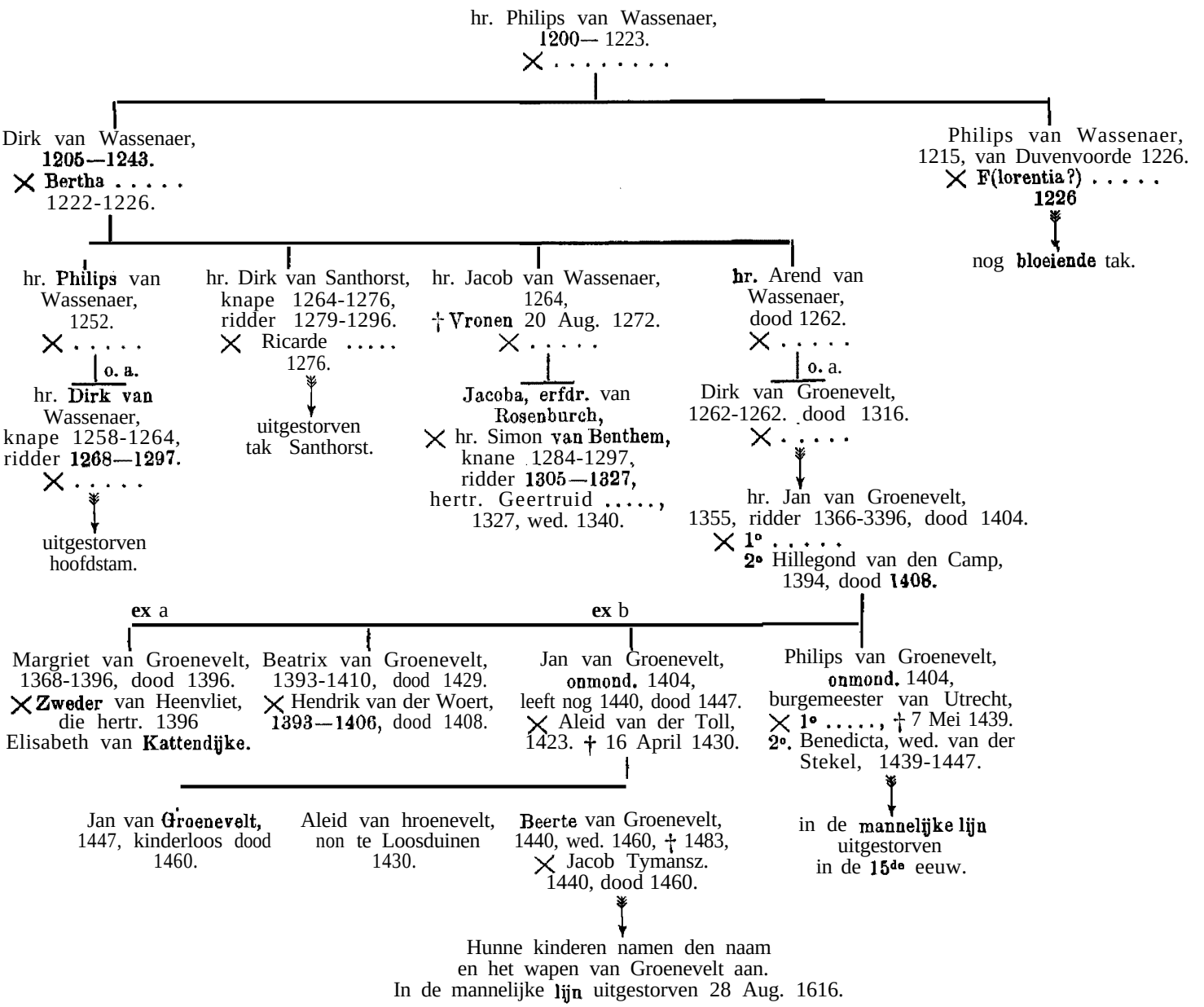

[16]) **Deze Folkier** dankte zijnen toenaam aan het feit, dat hij tollenaar van **Stavoren** was. Met het **bekende** geslacht *van Toll* had hij niets te maken; **hij** voerde een St. Andrieskruis belden met rijf zespuntige sterren.

[17]) Zie **Bijlage** XV.

[18]) Zie Bijlage XVII.

[19]) Zie Bijlage XIV.

[20]) Ongetwijfeld was hij een petekind van zijnen oom van **moederszijde** *Gelmer van* der *Toll.*

[21]) Zie Bijlage XVIII.

[22]) Zie Bijlage **XIX** en **XX.**

[23]) Zie Bijlage XXI.

[24]) Zie Bijlage XXII.

BIJLAGE II.

29 Augustus 1262.

Ego *Theodericus de Wassenare* notum facio universis, quod ego feudum quod *dominus Arnoldus de Wassenair,* pat r uus m eu s bone memorie, a me tenuit, *Theodrico s u o* p ri m o gen i t o contuli a me feudali nomine obtinendum tali eciam condicione adjecta: si dictus Theodricus decesserit sine prole legitima senior frater eius legitimus, si eciam fratres non habuerit antiquior soror eiusdem ipsi succedet in eodem feudo obtinendo. Item si dictus Theodricus post mortem eius reliquerit heredes liberos utrlusque sexus senior filius eius a me seu meis successoribus dicta bona feudalia obtinebit. Si eciam filios non haberet sed tantummodo filiam vel filias, ad antiquiorem filiam dictum feudum divolvetur. De speciali eciam dilectione pariter et favore praedictas condiciones et lege filiis ac filiabus liberorum dicti Theodrici seu frabribus suis ac sororibus ac liberis eorundem utriusque sexus quamdiu proles supradictorum legitima superstes fuerit super eodem feudo quod dictus dominus Arnoldus patruus meus pie memorie a me tenuit a me et meis successoribus volo inviolabiliter observari. In cuius rei testimonio presentem litteram dicto Theodrico contuli sigillo meo munitam. Datum anno Domini M°CC° sexagesimo secundo in decollacione sancti Johannis Baptiste.

Twickel: leenregister van Wassenaer AA, fol. 33.

BIJLAGE 111.

30 Augustus 1276.

Ego *Theodricus miles de Wassenare* presencium tenore protestor, quod dedi *Bartholomeo a v u n* c ulo me o 2½ ℔ tsjaers Hollandeosis ex decima mea apud Zoetermeer a me vel a filio meo vel quocunque legitimo herede meo in feodum obtinendo sub tali forma, quod cum Bertholomeo viam universe carnis ingredi cootigerit, filius eius primogenitus si fuerit a me vel *Ph[ilippo] vel* a legitimo herede meo in jure recipiet feodali, et si non fuerit filius filia eius senior dicta bona recipiet sub eadem forma. Insuper promisi sibi fide data quitquid ego sive Ph. vel legitimus heres meus senior cum dicta deuima fecerimus semper Bertholomeus avvonculus meus vel legitimus heres eius senior dictum feodum sive dictam peuuuiam ad forum Delf dimidietatem et aliam dimidietatem ad forum Voirscoten integraliter acceptabit et hec recipiet annuatim. Et antequam dicta decima moneatur sepediotus Bartholomeus vel legitimus heres eius senior certus erit de dicto feodo sive de pecunia sepedicta ut hic scripta perpetue firmitatis robur obtineatur secundum quod dictat feodale jus dictam paeinam sihi sub sigillo meo proprio sipillavi. Datum anno Domini M°CC°LXXVI° in dominica die post decollacionem Johannis Baptiste.

Twickel: leenregister van Wassenaer AA, fol. 30vso.

BIJLAGE IV.

22 November 1306.

IC *Dirc van Wassenair* doe cond allen denghenen, die desen brief sullen zien of haren lesen, dat ic *Dirc van Delf,* min en oem, hebbe ghegheven van mi te houden te liene ses morghen lants, die legphen an die westside van der Horstlane ende twie pont tsjaers uut den tiende van Zoetermeer, inter manieren wair dat sake, dat dese voirseide Dirc storve sonder wittachtighen sone, so soudet comen op sijnre outster dochter, die hi bi sinen trouweden wive hadde. Opdat dit vaste ende stade zi, so hebbe ic dit beseghelt mit minen zeghel. Ghegheven in den jare ons Heren MCCC ende sesse op sente Clementsavont.

Twickel: Leenregister van Wassenaer AA, fol. 22vso.

BIJLAGE V.

J Juni 1310.

Ic *Diederic van Wassenair* make cond alle denghenen, die desen brief sullen sien of horen lesen, dat ic hebbe ghegheven *Wouter,* m in e n o e m, van mi te houden ten rechten lene vier pont tsjaers uut den tiende voir die Horstlane. Wair dat sake, dat Wouter

voirghenoemt storve sonder wittachtighen zone, so soude dit voirnoemde goet comen op sijn outste dochter wittachtich. Omdat ic wille, dat dit stade ende vaste bliven moghe, so heb ic desen brief bezeghelt mit minen zeghele. Ghegheven in den jare ons Heren MCCC ende tien, des Manendaghes na ons Heren opvairt.

Twickel: leenregister van Wassenaer AA, fol. 32vso.

BIJLAGE VI.

29 April 1324.

IC *Philips van Wassenair* make cond ende kenliken allen denghenen, die desen brief sullen sien of horen lesen, dat ic *Philips Hughen soen,* m in en n e v e, om menighen trouwen dienst, die hi dicke minen ouders ende mi ghedaen heeft ende noch doen sel, ende om bede mijns heren ts Graven bi rade miere vrienden ghegheven hebbe ende gheve die woninghe te Weer mit sestiendalf morghen lants; ende den tiende te Sceveninghe, dair *Jan Enghebrechts soen* dat wederdeel of heett; ende den tiende te Slobosch, daer Ghisebrecht haren Enghebrechts soen dat wederdeel of te hebben plach; ende twie morghen veens, die legghen an Symon Galen kinder veen; ende drie paer zwane die voeden in den broec bi den Were; van mi te houdene te liene in deser manieren als hierna ghescreven staet: waert dat Philips voirseit storre sonder wittachtichen zone, so soudet comen op sijn outste wittachtighe dochter, ende hadde hi enighen zone dair dit goet op quame ende die storve sonder boerte, so soudet comen op den oudsten zone dairnae ende alsoe ymmer van sone te sone voirt, die een broeder op den anderen te erven also langhe alser enich te live bleve, die witteliken van Philips ghecomen ware, ende alser gheen sone langher te live en bleve, die wittachtighe boirte after hem liete, so soudet comen op die outste dochter ende also die dochteren te erven die een suster op der ander ghelijc alst van den broederen voirs is. Ende als Philips kinderen ghebreect, so selt op die nacomelinghe gaen ten rechten lieue. In oirkonden desen brieve bezeghelt mit minen zeghele. Ghegheven int jair ons Heren MCCC vier ende twintich des Sonnendaghes voir Meyendach.

Twickel: leenregister van Wassenaer AA, fol. 28.

BIJLAGE VII.

29 Juni 1367.

10 *Dirc van Wassenair, borchgrave* van *Leiden, ridder,* doe cond allen luden, dat ic verliet hebbe ende verlie *Enghebrecht van Cranenburch,* min e n ne v e, ende sinen nacomelinghen van mi ende van minen nacomelinghen te houden tot enen erfliene op aftersusterkint niet te versterven die woninghe tot Cranenburch mit seven morghen lants, luttel meer of min, ende den tiende mit zinen toebehoren gheleghen in den ambocht van der Haghe, also groet als *Joncfrou Baertraet uut den Were* dat wederdeel van mij hout, ende Enghebrecht voirseyt op den dach van huden van mi houdende es ende sijn ouders van mi ende van minen ouders te hiertoe ghehouden hebben, mit een paer zwane te houden in Winnnendaelre meer, in deser manieren: wair dat Enghebrechts voirscreven ghebrake sonder wittachtighe gheboerte, so soude dit voirnoemde goet comen of [1]) *Jonfrou Aechten* Joenys *wijf van Ocshoirn* [2]) *was,* Enghe br echts sust er voirscreven, ende na hare doet op haren kinderen van wittachtigher gheboerte, ende wairt dat deser voirnoemder ghebrake sonder wittachtighe gheboerte, so soude dit voirseide goet comen op den outsten ende op den naasten, die van Enghebrechts rechte zwaertsside ware in wittachtigher gheboerte, twair man ofte wijf, mer altoes die jongher man die voirhand te hebben voirt ouder wijf, dair si beide even nae sijn. Ende wairt dat dese hantveste verduusterde, veroude, verloren worde of zeghel an ghebrake, so ghelove ic Enghebrecht voirscreven ende sinen nacomeliughen een ander hantveste te gheven ende te vernuwen bezeghelt buten sinen cost, in allen maniere als dese hantveste inhout, so wanneer ics of mijn nacomelinghen vermaent worden. Ende omdat ic wille, dat alle dese voirscreven ponten ende voirwairden wel ende qhetrouwelic ghehouden worden van mi

ende van minen nacomelinghen Enghebrecht voirscreven ende sinen nacomelinghen, so hebbe ic dese hantveste in kennesse der wairheit open bezeghelt mit minen zeghel. Ghegheven op sinte Pieters ende sinte Pouwels dach apostolen int jair ons Heren duysent driehondert seven ende tsestich.

Twickel: leenregister van Wassenaer AA, fol. 29.

[1]) Lees: op.
[2]) Lees: Otshoirn (zie leenregister van Wassenaer A, fol. 16vso) = Outshoorn.

Bijlage VIII.

9 Februari 1394.

Item des selven dages[1]) Jonfro u[2]) *Aleyt*[3]), *Johans wij* ff van der *Haer*[4]), *Bertholomeus* do c h t e r *van den Camp,* ontfinc ende versocht een halve hoeve lants, die gelegen is tot Vrelant upter westzide van der Vechte, dair baven naest gelant is Johan Henric Winterssoen mit laude, dat hij hout van den Hertoge van Hollant ende beneden Aelbert Hubrechtssoen mit sinen stiefkynderen. Item een hoeve lants, die gelegen is op die oosterzide van der Vechte bi den huze tot Vredelant, bij der Veenbruggen, streckende allanges bij der Vechte.

Ende voir hoer heeft gehuldet *Johan van der Haer,* ha er man[5]).

R. A. Utrecht: Bisschoppel. arch. n° 27 1, fol. 5.

[1]) T. w. 9 Februari 1394.
[2]) De laatste vier woorden zijn doorgehaald en daarboven gesohrevon: „beleent *Johan van Gronenvelt* nae doide".
[3]) Deze naam is later (in 1421) gewijzigd in *Aleyde.*
[4]) Hier is later (in 1421) ingevoegd: „sijnre moyen".
[5]) De laatste tien woorden zijn doorgehaald en toegevoegd is: „presentibus Gelmer vau der Toll ende Gijsbert die Ridder. Datum Trajeoti anno Domini MCCCCXXI feria quarta post festum beate Marie Magdalene".

Bijlage IX.

9 Februari 1394.

Item desselven dages[1]) Jo n f r o u[2]) *Hildegonde, Bertholomeus* docht er van den *Camp,* ontfinc vijff mergen lants in eenre halver hoeven, die gelegen is tot Vredelant, aen die westside van der Vecht, dair Johan Henric Winterssoen boven naest gelant is mit lande, dat hij hout van den Hertoge van Hollant, ende Aelbert Hubertssoen beneden mit sinen stiefkynderen. Ende voir hoer hulden *Johan van der Haer.*

R. A. Utrecht: Bisschoppel. arch. n° 271, fol 5.

[1]) T.w. 9 Februari 1394.
[2]) Deze betiteling — er stond Jonfr. — is door eene gelijktijdige hand doorgehaald.

Bijlage X.

9 Maart 1408.

Item beleent *Johan van Gronenvelt* nae doide y jj n r e m oi d er vijff mergen lants van der halve hoeve gelegen tot Vredelant, dair s ij n mo y e *Johans wij* ft *van der Haer* dat tweedeel aft hout.

Actum Trajecti nona die Martii (1408).

Presentibus her Johan van Rgnesse, ridder, Jacob van Zulen. Ende voir hem heeft gehult *Willem van Vloeten.*

R. A. Utrecht: Bisschoppel. arch. n° 271, fol. 48.

Bijlage XI.

31 October 1409.

Philps heer van Wassenair, burchgrave van Leyden, doen cont allen luyden, want *heer* Jan van *Groenenvelde, o* n sen n e v e, ende sijn ouders dien God genedich zij van ons ende van onsen ouders te leen gehouden hebben die hofstede tot Groenenvelde ende zijn vive ende tseventich morgen lants luttel min off meer mitten ambochtsheren recht dair toe behoerende ende oyc zeventien morgen lants in der selver heerlichede gelegen, soe hebben wij Overmits oetmoedicbs versuects ende beede willen van zunderlingen vrinden diere ons om gebeden hebben *Jan van Groenenvelde, heren Jans z. van Groenenvelde* voirscreven, ende sinen nacomelingen, die selve goede voirscr. verlyet ende verlyen mit desen brieve te houden van ons ende van onsen nacomelingen tot, enen rechten erfleen niet te versterven up een afterzusterkint van wittachtiger geboorte geboren ende ummer die zoon die voirhant te hebben voir die dochter dair sij beyde even na sijn, van wittachtiger geboorten ende oyc den zoinskint voir der dochter kint als voirscr. is, welke goede voirs. gelegen sijn binnen der bailiuscap van Delflant in der prochyen van den Woude, dats te weten die hofstede van Groenenvelde hebben belegen an die oestzijde die Monster wateringe, an die zuytzijde heren Airnt van Leyenberch ende Heinric Doede an die zuytwestzijde heer Jan van den Woude ende die Westvlietsloot, an die westzijde Airnt Touwe Jansz., an die noortzijde Jan Roelenz. mitten goeden die hij nam mit heren Zweders dochter van Heenvliet, Airnt Touwe Claesz. ende Jan van Gronenvelde voirscr. ende Claes Adamsz. Ende die zeventien morgen lants voirscr. hebben belegen an die oestzijde Zuete Jannes mit goede die zij hout van heren Heinric van Naeldwijck an die zuytzijde die Westvlietzloot an die westzijde jonfr. Alyt Florys Lambr. zoins wedue ende an dat noortende die Zwetwech, welke alinge goede voirscr. men verheergewaden zall alst gevalt mit enen sparwer of mit een pont goets gels dair voir. Ende om dat wij willen dat Jan voirscr. ende sine nacomelingen dese voirscr. goeden zullen houden van ons ende van onsen nacomelinpen als voirwcr. is sonder enigen hinder off moeynesse him dair in te bewijsen, soe hebben wij dese hantveste him open besegelt mit onsen zegele hieran gehangen, behouden enen ygelike sijns rechts. Gegeven up alre Goids heyligen avont int jair ons Heren duysent vierhondert ende negen.

Anno M° CCCC° ende XXIII XII dagen in Aprille versochte *Jan van Groenenvelde,* min e n e v e, dese voirscr. goede an mij welke goede voirs. ic hem rechtevoirt verliede te houden van mij ende van mine nacomelingen tot sulken recht ende leen als die principael hantvest voirs. uutwijst ende begrijpt. Hier waren aen ende over als mine manne Airnt van Alcmaed ende Vranc van der Boechurst.

Twickel : leenregister van Wassenaer A, fol. 36vso.

Bijlage XII.

26 April 1423.

Heynric heer van Wassenaer, ridder, etc. doe cont allen luyden, dat ic om oetmoedichs vervolchs ende vriendelicx begerens wille *Jans van Groenenvels,* mijns neven, denselven minen neve voirnoemt gegeven hebbe ende geve mit desen brief enen vryen eygendom van die gerechte helfte van negentien morgen lants gelegen up die Harnassce in der proohyen van den Woude, dair lende of sijn Jan van Groenenveld voirs. selve mit een deel lants, dat hij van der hofstat van Wassenaer te lene hout an die oestzijde, Jacob van den Woude an die zuytzijde. Jacob Aerntsz. an die westzijde, enen wech ende Jan Airntsz. an die noordzijde, die hij van mij ende van minen voirvaderen tnt enen erfleen the houden plach, van welken negenthien morgen lants voirs. *Philps van Groenenveld, Jans* b r o e d er *van Groenenveld,* mijn n eve, dat wedsrdeel off heeft ende van sinen broeder voirnoemt te lene houdende is als mansman; beloept die grootheyt van den landen voirs, dair ic Jan van Groenenveld, mijn neve voirs., den vrien eygendom van gegeven hebbe omtrent tiendalf morgen bij den hoop sonder maet, so alst gelegen is ende voirscreven staet, te houden, te versetten, te vercnpen ende anders sinen vrien wille dairmede te doen, geliken mit allen anderen sinen vri eygenen goeden, ende scelde him ende sine nacomelingen voir mij ende voir mine nacomelingen quite ende verdrage alle manscap, heergewade, hant ende mont, ende alle dat ic minen leenmanne in enigerwijs mit richte verdragen ende quijtscelden mach. roerende als van den tiendalf morgen lants voirscreven. Ende want die selve Jan van Groeneveld, mijn neve voirs., dese voirs. tiendalf morgen lants wail ende wairlic vercoft beeft Jan Airnt Touwen zoon, soe gelove

ic voir mij ende voir mine nacomelingen denselven Jan Airnt Touwe z. ende sine nacomelingen den vryen eygendom van desen tiendalf morgen lants, die the hebben ende tho houden vrij tot ewigen dagen, sonder mij of mine erven ende nacomelingen ons tot enigen dagen enige manscap of heerscappie dairin te bewinden in enigerwijs. In kennesse der wairheyt zoe hebbe ic minen zegel hieran gehangen xxv dage in April1 int jair ons Heren M°.CCCC°. drie ende twintich.

Twickel: leenregister van Wassenaer A, fol. 7.

BIJLAGE X111.

26 April 1423.

Item XXVI dagen in April1 anno XIIIc ende XXIII maicte *Jan van Groenenvele* (sic), min e n ev e, van dese voirscreven goede, die hij vau mij te lene hout, bij mijnre hant *jonfr. Alyden Volkiers* dochter van den *Toll*, sinen wittachtigen wive, in rechter duwaryen ende lijftochte tien gouden Engelscen noblen tsairs, des hij mijn brieve dair off heeft.

Item noch zoe heeft Jan voirscreven sinen wive voirnoemt gemaect bij mijnre hant up die selve goede voirscreven tot haren live zesse gouden Engelscen noblen tsairs, des hij oyc mijn brieve dair off heeft.

Twickel: leenregister van Wassenaer A, fol. 37vso.

BIJLAGE XIV.

24 Februari 1440.

Item beleent *Beerte Johans* docht er van *Gronenvelt, Jacob Tymans zoens* wij ff, ene hoeve lants op die oesterzijde van der Vechte bij den huyse tot Vredelant bij der Veenbrugge, zoe *Johan*, ho er v ad er voers., der uutgegaen is. Ende voer hoer heeft gehuldet *Jacob*, ho er man voers.

Presentibus Evert Freyse van Dolre ende Johan Aelbertszoen.

Datum Trajecti anno Domini MCCCCXL op sant Matheusdach.

R. A. Utrecht: Bisschoppel. arch. n° 273, fol. 48vso.

BIJLAGE XV.

12 April 1447.

Jacob heer tot Wassenair, burchgrave van Leyden, doen te weten mit desen onsen brieve, dat wij behoudelike ons ende eenen ygeliken sijns rechts verlijt ende verleent hebben, verlyen ende verleenen *Jan* van *Groenevelt, on* s e n e v e, *Jans* z o i n, die hofstede van Groenevelt mit den ambochtshereu recht e n d e acht e n d e veertich morgen lands, als sijn vader eude vorvaders die van ons ende onsen ouders gehouden hebben van onsen heerlicheit van Wassenair, die te houden van ons eude onse nacomeliugen Jan vau Groenevelt, onse neve voirs., tot sulken recht ende leen als die oude hantvesten ende verlien ende onse register dat inhouden ende begrijpen. Hier waren over ende an onse mannen van leen Dirck Boudwijnsz. van Zweten, Franck vau der Boichorst, onse neve, ende Mathijs die Buzer. In kenuisse der wnirheit so hebben wij onse segel hieran gehangen den XII^sten dach in Aprille int jair ons Heren dusent vierhondert ende veertich.

Twickel: leenregister van Wassenaer B, fol. 66vso.

BIJLAGE XVI.

12 April 1447.

Jacob heer van Wassenair, burchgrave van Leyden, doen te weten mit desen onsen brieve, dat voir ons gecomeu is *Jan van Groenevelt Jans z o i n*, ons e n e v e ende leenmanne, ende heett bij onser hant ende consente gemaict *Philips van Gooenevelt*, sinen oem, ende *Benedicta*, sine g e e c h t e wive, tot haire beider live ende lijftochte ende den lancglivichste van hem beiden ende niet langer sestien Wilhelmsche Hollantsche scilde, gemunt voir datum des briefs, of payment dier wairde, uut alle sine leengoede, die hij van ons houdende is ende van onser hofstede van Wassenair, twelck onse mannen van leen, onse neve Vranck van der Boichorst ende Mathijs die Buzer, dat wijsden

recht te wesen; mit welker lijftochte te niet ende doot sall eene brief, die *Philips* voirs. verlijt was van *Jan van Groenevelt* up sine goede. In welker lijftochte voirs. wij gelovet hebben ende geloven voir ons ende onse nacomelingen *Philips*, ons e n ev e, ende *Benedicta, si* n e w i v e, hair leven lancg ende niet langer te houden ende te starcken tegen eenen ygeliken na custume van leen des rechts van Noorthollaut. In kennisse der wairheit so hebben wij ons segel hieran gehangen den XII^sten dach in Aprille int jair ons Heren MCCCC seven ende veertich.

Twickel : leenregister van Wassenaer B, fol. 66vso.

BIJLAGE XVII.

6 Maart 1460.

Johan heer van Wassenair, van Catwijck ende Voirscoten etc., ende burchgrave van Leyden, doen te weten mit desen onsen brieve, dat wij behoudelic ons eude eeneu ygeliken sijns rechts verlijt ende verleent hebben, verlyen ende verleenen Juf frou *Baerte Jans* docht er van *Groenevelt*, onse nicht e, *Jacob Tymansxoins weduwe* mit *Gelmer Jacobszoin*, haren zoin ende voicht, dier ons hulde, eedt ende manscap of gedaen heeft van zijnre moeder wegen voirs., die hofstede van Groenevelt mit des ambochtsheren recht e n d e acht en veertichstalf morgen lands, die hair aengecomen ende bestorven sijn van *Jan van Groenevelt*, h air brueder saliger gedachten, te houden van ons ende onse nacomelingen van onser heerlicheit van Wassenair Juffrou Baerte, onse nichte, ende hair nacomelingen tot sulken recht ende leen als die oude hantvesten, verlyen ende onse register inhouden ende begrijpen. Hier waren over ende an onse getruwe mannen van leen Witte van Walicxdorp, onse neve, ende Philips van Waitzelair. In kennisse van desen hebben wij onse segel hieran doen hangen VI dage in Merte int jair ons Heren MCCCC negen ende vijftich na de loop shoefs van Hollant.

Twickel: leenregister van Wassenaer B. fol. 105.

BIJLAGE XVIII.

30 September 1468.

Item int voors. jair [1]) den lesten dach van September quam voir mijnen heer van Wassenaer ende voir zijn leenmannen *Joffrou Barte Jans* docht er *Groenevelt* eude maicte bij mijns heren handt *Jan Jacob Thymanszoon*, haren middelsten zo on, XIII morgens landts uuyt den lande, die zij van mijnen voors. heer te leen houdende was gelegen opt Wout.

Int zelve jair ende opten zelven dach zoe verlijftochte die voors. *joffrou Barte* bij mijns heren handt van Wassenaer *Baernt Jacob Thymansz.*, haren jonxsten zoon, aen XVI gouden Wilhelmus scilden tsjaers te boeren uyten hofstede van Groenevelt mit des ambochtsheren recht ende uuyt XXXV margen lands toter voors. hofstede behoorende gelijck ende in alre manieren als die brieve dat uuytwijsen ende begrijpen.

Twickel: leenregister van Wassenaer C, fol. 1.

[1]) T. w. 1468.

BIJLAGE XIX.

12 Mei 1479.

Johan, heer van Wussenaer etc. doen condt allen luyden, dat voer ons ende onse leenmannen hier nagenoemt gecomen is *jonffrouwe Baerte van Groenevelt, Jans* d o c h t e r, ende heeft ons mit horen gecoren voochts handt mit halm ende mit monde opgedragen, overgegeven ende quijtgescolden, gelijck onse leenmannen wijsden, dat recht was, die hofstede van Groenevelt mit dertioh margen lauds dairtoe behorende, luttel min of meer, ende mitter ambochsheerlicheit dair of, tot behouf *Baernt van Groenevelt*, haren zoon, die zij heeft bij *Jacob Tymanszoon*, gelijck onse mannen wijsden dat recht was. Dit gedaen wezende, zoe hebben wij rechtevoort wederomme behouden ons ende eenen ygelicken zijns rechts verlijdt ende verleent, verlijen ende verleenen mit dezen onzen tegenwoirdigen brieve Baernt van Groenevelt voornoemt die voornoemde hofstede van Groe-

nevelt mit XXX margen lands, luttel min of meer, ende mitter ambochsheerlicheit gelijck hier boven verclairt staet, mit sulcken condicien ende voirwairden, wairt dat Baernt, haer zoon voors., oflivich worde ende geen wittachtige geboorte van zijnen lijve gecommen achter en liete, dat dan die voors. goeden wedercommen ende erven zoude op jonffrou Baerte, zijn moeder voors., of op horen rechter leenvolger, indien zij oflivich waer, die alsdan in den tijdt levende waer, nair uuytwijsinge der ouder handvesten, die dair of zijn ; te houden van ons ende onsen nacomelingen, heren of vrouwen van der hofstede van Wassenaer, gelijk zijn moeder voornoemt ende hair voirsaten die te houden plagen, dat is te weten tot eenen rechten erfleen niet te versterven binnen achtersusterkynt, gelijck die oude handvesten ende brieven, die dairof zijn, dat inhouden ende begrijpen; ende te verheergewaden alst verschijnt mit een pondt goets gelts. Hier waren bij ende over Jan Oom van Wingerden ende Ghijsbrecht van der Burch. In oorconde van desen soe hebben wij onze zegel secreet hieran gehangen upten XII[en] dach van Meye int jair ons Heren MCCCCLXXIX.

Twickel: leenregister van Wassenaer C, fol. 14.

Bijlage XX.

12 Mei 1479.

Johan heer ***van Wassenaer etc.*** doen condt allen luyden, dat wij behouden ons ende eenen ygelicken zijns rechts verlijdt ende verleent hebben, verlijen ende verleenen mit desen onsen brieve *Baernt van Groenevelt* tot behouf *Gelmer van Groenevelt, zijn* broed er, derthien morgen lands gelegen op Woudt bij Delf, die den voors. Gelmer aengecomen ende bestorven zijn bij doede *Jans van Groenevelt, zij* ns broed er s die se van ons te houden plach; te houden van ons ende van onsen nacommelingen, heren of vrouwen van Wassenaer, Gelmer voors. ende zijnen nacommelingen tot eenen erfleen binnen achtersusterkyndt niet te versterven; te verheergewaden mit eenen rooden sparwaer of mit een pondt goets gelts dairvoren, gelijck die oude handvesten ende brieven, die dairof zijn, dat inhouden ende begrijpen. Ende voor Gelmer voors. heeft ons hulde, eede ende manscap gedaen, als dairtoe behoorde, Jan van Groenevelt, zijn broeder voornoemt, behoudelick mede jonffr. Baerte van Groenevelt, zijne moeder, hair, lijftocht ende douarie an die voors. derthien margen lands na uuytwijsinge der brieve, die zij dairof heeft. Hier waren bij, aen ende over onse leenmannen Jan Oom van Wijngairden ende Ghijsbrecht van der Burch. Anno ut supra [1]).

Twickel: leenregister van Wassenaer C, fol. 14[vso].

[1]) T. w. 12 Mei 1479.

Bijlage XXI.

4 November 1483.

Ik beleent *Gelmer* van *Gronevelt* nae dode *Beerten van Gronevelt,* sijnr e moeder, ene hove lants gelegen op die oestsijde van der Vechte bij den huyse tot Vreelant bij der Veenhrneqe.

Presentibus Deric van Voirst, Beernt uuten Enge ende Beernt Proys.

Actum tUtrecht int jair ons Heren dusent IIII[c] LXXXIII op ten IIII[en] dach in Novembri.

Item heeft Gelmer terstont *Aernt Johan Aerntszoons* dochter, sijn w ijff, dit ter lijftucht gemact.

Presentibus ut supra.

R. A. Utrecht: Bisschoppel. arch. n° 275, fol. 117[vso].

Bijlage XXII.

April 1484.

Tnt selve jaer [1]) int leste van April doe verlijde mijn heer van Wassenaer *Gelmer* van *Groenevelt,* die hofstede v an Groenevelt, hem angecoemen als ouste zoen van *joffrou Baerte* van *Groenevelt,* zijnre moeder, tot alsulcken recht end e leen, als zijn oude hantvesten dat uytwijssen ende verclaeren.

Twickel: leenregister van Wassenaer C, fol. 21.

[1]) T. w. 1484,

Het „constrijcke" geslacht Vennekool, door A. Hoynck van Papendrecht.

Van de architecten *Steven* en *Jacob Vennekool* vindt men bij Houbraken, Van Eijnden, Immerzeel, Kramm en Obreen eenige **levensbixonderheden medegedeeld, terwijl zij tevens iets vermelden over de door hen uitgevoerde werken; zoo spreekt Immerzeel over „vele voorname prachtige bouwwerken" door *Jacob* te Amsterdam „ontworpen en bestuurd" en van de bouwkunstige teekeningen van het stadhuis, door hem in 1661—1664 vervaardigd en in groot folio uitgegeven.**

Door iets omtrent hunne afkomst mede te deelen kan ik hunne levensberichten eenigszins aanvullen, terwijl verder hunne relatie tot eenen anderen *Vennekool* kan worden aangetoond, wiens portret voorkomt, althans voorkwam, op **een schilderij van Nicolaas Eliasz. alias *Pickenoy*, in het Rijksmuseum te Amsterdam, voorstellende „De anatomische les van D[r]. Johan Fonteijn". Ik zeg : althans voorkwam, want dit schilderij is voorheen van grooter afmeting geweest, dan wij het nu kennen; en het is niet zeker, wie van de elf of twaalf personen, die er oorspronkelijk op voorkwamen, thans nog op het doek afgebeeld staan. De hoofddirecteur van het museum, de heer F. Schmidt Degener verwees mij in deze naar het werkje van D[r]. J. W. R. Tilanus, getiteld „Beschrijving der schilderijen, afkomstig van het Chirurgijnsgilde te Amsterdam meteenigehistorische aanteekeningenomtrent het gild en eene nadere beschouwing der kunstwaarde der verzamelingen", Amsterdam, Fred. Muller, 1865, in 8°.**

Daar vond ik de namen van elf afgebeeldenen vermeld en dat lijstje komt overeen met eene aanteekening, door een der *Vennekool*'s, die te **Amsterdam chirurgijn waren, aan het gildeboek der chirurgijns ontleend, en welke door mij aangetroffen zijn in een pak genealogieën en andere familiepapieren, waarin zich talrijke stukken over de geslachten *Tetrode, Prauwels de Couvin, Corenkint van der Roef, Van Eeckhout, De Roy* en anderen bevonden en dat op de navolgende wijze in 1893 in het bezit van wijlen mijnen vader is gekomen.**

Eene dochter van *Jacob Stevenszn. Vennekool* en *Elisabeth Marchant* huwde met Jan *Baptist Prauwels de Couvin*, wiens dochter *Elisabeth* met Simon van ***Eeckhout* trouwde. Dit laatste echtpaar** had een zoon **M[r]. *Jan Baptist Theodoor van Eeckhout*, gehuwd met *Johanna Francisca de Roy*. Deze waren de ouders van *Johanna Elisabeth van Eeckhout*,** echtgenoote van ***Johan Cornelis Hoynck van Papendrecht*, geb. 15.8.1761, † 29.3.1840, luitenant-kolonel in het regiment van Grenier-Wallons en kommandant van de vesting Geertruidenberg.**

Hun zoon was M[r]. *Cornelis Paulus Hoynck van. Papendrecht*, advocaat te Amsterdam, wiens huwelijk met Paulina *Petronelia Barbara ten Sande* kinderloos bleef, zoodat deze tak der *Hoyncks* in 1892 met hem uitstierf. Hij was een afstammeling in rechte lijn van M[r]. *Reynier Bernard Roynck van Papendrecht*, advocaat te **'s-Gravenhage, geb. 1687, † 1769, die een broeder was van mijn vaders betovergrootvader *Tieleman Franciscus Xaverius Hoynck van Papendrecht*,** officier in het regiment voetknechten van den kolonel graaf van ***St. Amand*, in dienst der Staten van Holland. Bij den dood van Mr. C. *P. H. v. P.* in 1892 kwamen nu de portretten en bescheiden van zijn tak aan mijnen vader.**

Uit de bovengenoemde genealogische en heraldische gegevens stel ik mij voor eerlang in dit maandblad een en ander te publiceeren ; voor heden bepaal ik mij tot de stukken over het geslacht ***Vennekool.*** Daarbij is in de eerste plaats eene genealogie, welke op één blad papier gesteld is, waarbij nog eene dergelijke opstelling, geschreven op francijn, gevoegd is. Ook bevindt zich in den omslag een folioblad met aanteekeningen uit het gildeboek der Amsterdamsche chirurgijns.

Uit den stamboom blijkt, dat de zwager van den bouwmeester ***Steven Jacobszn. Vennekool,*** die ***Martin Reijerszn.*** heette, de bouwmeester is geweest van het Delftsche stadhuis. Aangezien nu evenwel, zooals Mr. Bouricius, gemeentearchivaris te Delft mij schreef, de groote Hendriok de Keijser als bouwmeester van dat stadhuis bekend staat, zal men de aanteekening in het manuscript zoodanig moeten opvatten, dat Martin Reijerszn. het bouwwerk heeft uitgevoerd naar de door De Keijser gemaakte ontwerpen. Zoo vindt men immers in Rotterdamsohe kronieken verhaald dat Jacob Loys de bouwmeester van het in 1665 voltooide gemeenlandshuis van Schieland (thans museum) is geweest, terwijl wij uit andere bronnen de zekerheid hebben, dat dit verdienstelijke bouwwerk door Pieter Post is ontworpen. Vermoedelijkis Martin Reijerszn. stadstimmerbaas van Delft geweest, zooals Loys het in Rotterdam was.

De relatie van den schilder Johan *Glauber* (1646-1727) met de ***Vennekools*** wordt door het handschrift bevestigd.

Zijn de aanteekeningen uit het chirurgijnsgildeboek juist, dan zal men het jaar, waarin Nicolaes Eliaszn. doctor Jan Fonteijn en de overlieden en collegemeesters van het chirurgijnsgild vereeuwigde en dat nu op 1625 staat (catalogus Rijksmuseum), op 1626 moeten stellen.

Hieronder volgt nu de stamboom; alles wat tusschen aanhalingsteekens geplaatst is, werd letterlijk uit het manuscript overgenomen.

Stamboom Vennekool.

I. „*Cornelis* ***Vennekool,*** Staeten Drucker. Deezen *Cornelis* ***Vennekool*** in zijn sestighste jaar getrout en heeft geproqriyeert tien kinderen, waaronder ***Jacob Vennekool,*** hier volgende. In het tweede houwelijck, zijnde ontrent in den ouderdom van hondert jaar" (sic!), „doenmaals geteelt een zoon genaemt ***Jan Vennekool,*** en twaelf jaaren daarnaar geleeft".

In het Ned. Fam. Blad, 1884, staat een grafzerk vermeld van ***Cornelis Corneliszn. Vennekool en Magdalena Stevens*** in de Nieuwe Kerk te Delft, zonder jaartal.

Uit het „Eerste houwelijck" van I is geboren:

II A. „*Jacob* ***Vennekool,*** sollisiteur der Schotse en Engelse Regimenten, getrout met ***Maghdalena van Cuypers***, brouwersdochter van Delft. Uyt deese linie comt de verwantschap met den advocaet ***Van der Werven".***

Het Ned. Fam. Blad, 1884, vermeldt een tweede huwelijk; 21.12.1624 trouwden te Delft *Jacob Vennekool,* weduwnaer, solliciteur, gewoond hebbende tot Delft en jegenswoordich in den Haech, en Josina ***Soeters,*** jongedogter in 's-Gravenhage.

Kinderen uit het eerste huwelijk zijn:

a. Steven Vennekool volgt: 111.

b. „*Alida* ***Vennekool,*** getrout met ***Jan Gerritszn.*** *Ramp*. Uyt deese staeck: *Maghdalena de Wael*".

o. *Elisabet* ***Vennekool,*** getrout met ***Martin Rijyerszn,*** arscitect vant Stadhuys tot Delft, gestorvensonder kinderen".

III. „*Steven* ***Vennekool,*** getrout met ***Elisabet Dircks Koorenkint van der Hoeff".***

Mr. *Steven* ***Jacobszn. Vennekool*** was chirurgijn te Amsterdam, is in 1626, met Dr. Jan Fontijn en de overlieden en collegemeesters van het chirurgijnsgilde en met nog een twaalfden persoon, vermoedelijk den gildeknecht, door Nicolaes Eliasz. geportretteerd ; van dit schilderij bevindt zich een fragment, bekend als De anatomische les van Dr. Johan Fonteijn, als eigendom van de stad Amsterdam in het Rijksmuseum (Catalogus N°. 888). Hij was overman van 't gild in 1628—1630, 1632 --1634, 1636-1637. Hij † 1637. Uit hun echt zijn „5 Sooaen jongh gestorven" ; de overige kinderen zijn :

a. ***Maghdalena*** *Vennekool*, volgt: IV A.

0. „*Dirck* ***Pennekool,*** getrout met *Clementsia Seghers*, zonder kinderen".

c. „*Adrijaen* ***Vennekool,*** getrout met ***Margareta Verhoeven,*** zonder kinderen".

d. ***Jacob Vennekool,*** volgt: IV B.

IV A. „*Maghdalena* ***Vennekool,*** gekout met ***Adam van Garmees, 2*** soons jongh gestorven". De 6 overige kinderen zijn:

a. „*Carel* ***van*** Garmees".

b. „*Elisabet* ***van Garmees,*** weduwe *Bijlevelt,* getrout met Mr. ***Albert*** *Goris*, advocaet, en naer met *Hoflan t*, advocaet."

c. „*Steven* ***van Garmees,*** fabricuer".

d. „*Dirck* ***van*** *Garmees*, luijtenant onder de Garde van de prins van Vrieslant, gebleeven in de batalye van Steenkercken".

e. „*Clemensia van* Garmees, getrout met *Rijnier* ***van den Eitxerda,*** brouwer tot Leijden; zonder kinderen gestorven".

IV B. „*Jacob* ***Vennekool,*** arcitect, getrout met ***Elisabet Marchant,*** wedu ***F. Scaede***" (kind van: ***Willem Marchant*** en ***Sara Thomas*** *Smijers*", die tevens de ouders waren van: „*Wilhem* ***Marchant,*** scheepen en raet der stad Amersfoort anno 1673, ***Christoffel*** *Marchant* en *Susanna* ***Marchant,*** getrout met ***Johannis van Hassel***").

Deze ***Jacob Vennekool*** is de vermaarde bouwmeester en teekenaar, vermeld bij Immerzeel, 111 165, en Kramm, VI 1699, uit de laatste helft van de XVII eeuw. Obreen's Archief voor Ned. Kunstgeschiedenis, V (1882—1883) 260 v.v. : ***Jacob Vennekool,*** schilder wonende op de Lucyenbrugh en ***Elisabeth*** *Marchand* wed. van wijlen ***Jacob Schade*** wonende te Amersfoort. — 6 Oct. 1673 ***Jacob Vennekool*** begraven in de Nieuwe kerk te Amsterdam ; Nieuwe Prinsegracht over de Turffmarkt, met achterlating van 6 minderjarige kinderen — Mr. ***Jacob Vennekool,*** kunstschilder en bouwmeester, out 38 jaer, wonende Achterburgwal, compareert 17.7.1670 voor notaris Pelgrom Blok te Amsterdam. — Achterburgwal, Lucyenbrug, zouden wij thans aanduiden : Spuistraat bij de St. Luciënsteeg.

Uit hun huwelijk zijn „Drie kinderen jongh gestorven"; de overige **zijn:**

a. „*Susanna* ***Vennekool,*** getrout met *Johannis Glober,* constschilder".

Volgens Immerzeel was ***J. Glauber*** een schilder van Duitsche afkomst, geb. ***1646*** Utrecht, † 1727. Jac. Kok, Vaderl. Woordenboek, vermeldt ook zijn huwelijk met eene zuster van Steven *V.*

b. „*Steven* ***Vennekool,*** arcitect, getrout met ***Margareta*** van ***Borgonyen,*** weduwe van *Jannis* ***Olie".***

Volgens Obreen is ***Steven*** Pennekool 16.3.1688 poorter van Amsterdam geworden.

c. „***Elisabet Vennekool".***

d. Jacob Vennnekool volgt: V.

e. „*Anganis* ***Vennekool,*** aen ***Jan Batist*** *Prouwels*" (getrouwd). Hieruit: „***Elisabet Prouwels,*** getrout met Simon ***van Eeckhout".***

f. „*Dirk* ***Vennekool,*** schilder, is gestorven in den ouderdom van 23".

V. „*Jacob* ***Vennekool,*** getrout met *Geertruyt* ***van Test,*** weduwe ***Boone".***

Volgens Obreen werd *Jabob* ***Vennekool 1707*** lid van 't S. Lucas-gilde te Alkmaar, † aldaar 1711. Hun zoon:

VI. „*Jacob* ***Vennekool,*** getrout met *Jacoba Barbara* ***van Daelen.*** Een zoon jongh gestorven".

Volgens een ander handschrift in mijn bezit was hij regent van 't Maagdenhuis te Amsterdam.

Uit het "Tweede houwelijck" van ***Cornelis*** *Vennekool* (Zie: I) is geboren:

II B. „*Jan* ***Vennekooi.*** Deeze zoon, geteelt van ***Cornelis*** *Vennekool,* ontrent de hondert jaar out zijnde" (sic!), „en heeft de vaeder noch ***12*** jaeren daarnaer geleeft".

Hij was chirurgijn en werd in hetzelfde jaar, 1637, waarin zijn oomzegger ***Steven Jacobszn. Vennekool,*** overman van het Amsterdamsche chirurgijnsgilde, stierf, tot overman verkozen, bleef zulks tot 1639 en bekleedde dien post ook 1642-1644, 1656-1657. Zijn wapen werd in het middelste glasraam van het gildentorentje geplaatst. Volgens een stamboom-Van ***Eeckkout,*** in mijn bezit, was het wapen ***Vennekool*** aldus: Doorsneden ; in 1: van sabel met 3 zwaanskoppen (met de hals) van natuurlijke kleur, naast elkander; in 2: van goud, beladen met een boom van natuurl. kleur, vergezeld van 4 bollen van?.

Hij was „getrout met ***Anna*** *Backers*" en heeft bij haar „7 kinderen geteelt, waarvan 5 jong gestorven"; de twee overigen zijn:

a. „***Anna Vennekoof,*** getrout met N. ***Prins,*** schuresijn; en 2 kinderen geteelt".

b. „*Alida* ***Vennekooi,*** getrout met *N.* ***Rentmester,*** geteelt: ***Roelof en Judick".***

Tot zoover het manuscript.

Ook te Rotterdam komen in de XVI en in 't begin van de XVII eeuw *Vennekools* voor, die vermoedelijk tot hetzelfde geslacht behooren, doch wellicht niet van *Cornelis* (zie: 1) afstammen, doch reeds van een ouderen Cornelis en een ***Adriaen.*** Den 10.6.1589 komt *Cornelis Adriaenszn. Vennecool* in het Schuldboek voor. Bij gift van 18.9.1599 krijgt ***Adriaen*** *Corneliszn. Vennecoel* eigendom van een huis aan 't Delfsche vaart te Rotterdam; ook in giften van 13.7.1588 en 6.3.1589 vindt men den naam. Deze ***Adriaen*** zal wel dezelfde zijn als ***Adriaen Cornelis Vennecoel,*** schuijtvoerder, gehuwd met ***Machtelt Willems,*** die voor 9.2.1623 stierf en twee minderjarige kinderen naliet, over wie ***Michiel Pieterszn.*** *Dullaert* en ***Evert Adriaenszn. Vennecoel,*** arbeijder op straet, tot voogden werden aangesteld. In de week 25.12.1605 tot 1.1.1606 stierf te Rotterdam „de huijsvrouwe van *Vennecoel* in de Raemstraet".

In Rotterdamsche bescheiden komt ten slotte voorin 1620 : ***Jacob Corneliszn. Vennecoel*** te Delft, en nog eens ***Jacob*** *Corneliszn.* ***Vennecoel,*** die in 1605 wegens door hem gekochte boeken aan den boedel van den Rotterdamschen boekverkooper Adriaen de Voege1 de som van 8 gulden 8 stuiver schuldig is. Zonder twijfel is hier 11 A bedoeld.

Aanteekeningen uit het gildeboek der chirurgijns te Amsterdam.

Deze aanteekeningen zijn geschreven op een folioblad papier en bevatten woordelijk het volgende:

„Ter eeuwiger Memorie van ons Gildeboek
vernieuwd in het jaar 1630
door
Steven Jacobz. Venekool.

„Alzoo het Gildeboek, van al die ooit ervaaren
Geweest zijn in ons konst, de tijd niet kost bewaaren
Voor brand en ander sleet, zoo zal ons weezen best
Te voegen hier bijeen de jammerlijken rest
Dergeenen die den brand [1]) beleefden hier ter steeden,
En die in Amsterdam het eedle handwerk deden,
Met noch haar grooten sleep tot huijden op den dag
En laaten plaats den rij, die hierna volgen mag.
God geeve het gansche Gild, die nu zijn ingeschreeven
En na in onze konst als Meesters zullen leeven,
Een yder dienen mag met zorg, met vlijt, met hand,
Tot God en Steedes eer en nut van 't Vaderland".

„Mr. ***Steven*** *Jacobz.* ***Venekool*** is in 't jaar 1626 gepotretteert door den konstschilder Nicolaas Eliasz. benevens de toenmalige Professor Anatomia et Chirurgia, alsook Overliden en Colegiemeesters, in ordere als volgd : Dr. Jan Fontijn, Mr. Cornelis Kerkhem, Anthony Testament, Barend Trist, Jan Scherm, Jan Hartman, *Steven* ***Venekool,*** David van Meurtel, Arend Allertsz., Jacob van Leeuwen, Gerrit Hartman."

"Mr. ***Steven*** *Jacobz.* ***Venekool was*** overman in de jaare 1628 tot 1630, 1632 tot 1634, 1636 en 1637. Hij overleed in het jaar 1637 en wierd als overman opgevolgd van Mr. Hendrik Klaasz. Coolvelt."

„Mr. ***Jan Venekool*** was overman in den jaaren 1637 tot 1639, 1642 tot 1644 en laastelijk, in de plaats van Mr. Lourens de Lange, in de jaare 1656 en 1667. Zijn wapen is in den jaare 1652 in het middenste glasraam van het Chirurgijnsgildetoorntje geschilderd met die der nagenoemde perzoonen in ondre als volgd: Dr. Nicolaas Tulp, Mr. Izaac de Min, Hartman Hartmansz., Jacob Cruijs, Jacob Blok, Cornelis Kerchem, Dirk Rijsingh, Izaac Barreveld, Matthijs Kalckoen, *Jan Venekool,* ..., ..., ..., zijnde het wapen van den Burgemeester Tulp boven, en die der overlieden weer-zijde een afbeelding,

[1]) Brand van het stadhuis, A°. 1597.

vertoonende de aftapping van een waterbuijck gevoegd, waaronder het volgende vers staat:

De Heelkunst heeld ons vleesch en been
Door handgreep, band en artsenij;
Zij diend natuur in 's menschen leen
En drijfd de kwaalen weg; het zij
De Kunst herstelle of snoeje of sterk,
Men kroond dit nut en hijlzaam werk".

Bijdrage tot de geschiedenis van het geslacht van Mervelt en van het goed de Ehze te Almen,

door Dr. J. S. VAN VEEN.

In zijn in 1908 verschenen werk „Het kasteel de Ehze" zegt de schrijver, A. A. Vorsterman van Oyen, op blz. 17 :

„*Reinolt van Coeverden* tot Goor en de Ehse huwde in 1518 met ***Anna van Merveld,*** op 1 October 1667 overleden, dochter van ***Henrick*** van ***Merveld*** en van ***Catharina van Langen.***

Anna van Merveld vermaakt het goed de Ehse aan hare zuster ***Agnes van Merveld,*** die gehuwd was met ***Herman van, Lintelo,*** luitenant. Hij werd beleend in 1667, doch stierf zonder oir (Keppelsch leenregister)."

In verband hiermede laat ik hieronder volgen het deel van van Rhemens genealogie-van ***Mervelt,*** dat op deze personen betrekking heeft, om vervolgens uit authentieke bronnen aan te toonen, dat Vorsterman van Oyen de plank misslaat:

Henrick van Mervelt.
X
Catharina van Langen.
Kinderen:
Niesken.
Adolf') X Johanna van Dorth.
Uit dit huwelijk o.a. een zoon Adolf.
Ida.
Nella.
Henrick.
Hermen.
Adelgundis [2].
Johan.
Anna X Reint van Coeverden [3].

Wat leeren ons aangaande dit alles de authentieke bronnen ?

Op 13. Juli 1668 schreef [4] ***Johanna van Dorth,*** weduwe van ***Adolf van Mervelt,*** aan den Gelderschen stadhouder, dat wijlen ***Anna van Mervelt,*** weduwe van ***Reiner van Coeverden***, „e tzleic ke jarenn vor irem doidtleichenn abfall" de Ehzer goederen had opgedragen aan ***Henrick,*** oudsten zoon haars broeders ***Henrick,*** op deze voorwaarde evenwel, dat in geval van diens kinderloos overlijden de genoemde goederen op haar „negste bluet" zouden komen. Nadat Henrick, die de Ehze te leen had ontvangen, inderdaad kinderloos was komen te sterven [5],

had ***Adolf van Mervelt,*** Johanna's echtgenoot, als oudste „im geblote" beleening verzocht. Hiervan was echter niets gekomen, „auss furnembleichen ursachenn, alss solte sein, ***Heinrich von Merveldt*** des jungerenn, broder, ***Rodolff*** genendt, so im frembdenn landenn vertzogenn unnd von jedermenlichen doidt gesacht, villicht noch furhandten unnd im leben sein". Inmiddels stierf ***Adolf Sr.,*** waarop zijn gelijknamige zoon op beleening aandrong en deze op 10. October 1667 verkreeg na het overlijden zijner tante *Anna*, die de goederen „utpote usufructuaria unnd nidt manzeughtes wise" [6]) bezeten had. De inleiding in het leen had vervolgens op 13. October plaats.

Met dit alles kon ***Aldegundis van Mervelt***, zuster van ***Anna,*** zich niet vereenigen. Zij beweerde als zuster de naaste erfgenaam te zijn en dat ***Anna*** de goederen niet als erfgenaam, maar in lijftocht had bezeten. Haar verzet had sequestratie van de goederen ten gevolge. ***Johanna van Dorth*** drong nu op opheffing daarvan aan, opdat haar zoon niet in zijn recht zoude worden verkort.

De zaak bleef slepen, totdat eindelijk partijen tegen 2. Juni 1670 voor het Hof werden verschreven ten behoeve van eene poging om de zaak in der minne te schikken. Dit gelukte op de volgende wijze?) :

„Alsoe sich langhwilige twist ende geschil voir den Cantzler ende Raeden des conincks tho Hispanien etc., onses allergenedichsten heren, in Z. M. furstendomb Gelre ende graefschap Zutphen verordent, enthalden hebben tusschen jonfrou ***Aldegunda van Mervelt,*** clagersse ende gerequireerde in materie possessoir, ter eenre und ***Adolph van Mervelt***, oires broeders zone, beclaechden ende requirant, ter andere zyden der Eezerscher leengoederen halve mit oiren alingen in- und toegehoiren, gelegen in den kerspelen van Almen ende Lochum, den huyse van Keppell ten Zutphenschen rechten lheenruerich, und opte afdoeninge der sequestratie derselver goederen, hangende den processe gedaen, nadyen opgemelte partyen voir waelgedechten heren Cantzler und Raeden bescheiden waren om to hooren uuytspreken wess recht, doch voireerst, in aenschouw der naerder bloetzbewantschap, om in der frundtlioheyt vergeleken und verdragen to worden, indyen dointlick; siin op huyden date van desen durch tusschenspreken heren Godert Pannekouck und Amelis van Ampstell van Mynden, raeden, daertoe verordenter commissarissen, mit toedoen oick van beydessiidts vrunden und dachalderen, to weten van wegen jonfrou ***Aldegunda van Mervelt*** die erentfeste, frome und erbare Johan van Retraedt, drost aengen Tolhuys, Henrick Bentinck, richter to Arnhem und in Veluwenzoem, und Reyner Kempinck, burgermeister to Arnhem, und van wegen ***Adolphs van Mervelt*** Arnt van Bonenborch genant van Honsteyn, heer to Ubbergen, burgermeister der stadt Nymmegen, und Zeino van Dort to Dort mit Derrick van Dort, ziin broeder, und Mr. Johan Bouwmeister, vergeleken, vereenicht und verdragen deser navolgender gestalt, namentlick dat ***Adolph van Mervelt*** alle syne gepretendeerde recht ende gerechticheyt totten voirs. Ezerschen guederen mit allen oiren in- ende toebehoiren, gelegen als boven, hoe dat die oick genoempt moegen wesen luydt der lehenbrieven, daervan ziinde, overgegeven

---

[1]) Drost van Ulft en richter van Gendringen en Etten.

[2]) „Heeft die Eschensche goederen op *Hermen van Lintelo* opgedragen, overgegeven en verkoft" (v. Rh.).

[3]) Onder de kinderen is doorgeslagen: „*Anna* . . . . van *Lintelo* end.. . soon".

[4]) Br. v. h. Hof m. uitheemsahen No. 3111.

[5]) Van Rhemen verhaalt van hem: „*Henrick v. M.* was jonck van sijn olderen verlaevet aen *Agnes,* dochter van *Alert* van Ëaeften en *Cunigunda* van *Keppel.* Averst tot *sijn* jaeren gekomen sijnde hy de. selve niet wolde nemen, is buiten landes reysende doot gebleven"

[6]) d.i. in lijftooht.

[7]) Reoessenboek van het Hof 1568—1571.

heeft ende overgeeft in cracht deses syner voirs. moeyen, jonfrou *Aldegunda van Mervelt,* hebbende beloeft ende belovende daervan vertychenisse, renunciatie, transport ende opdracht te doene voir den lehenheeren off lehenvrouwe daer ende soe sullicx behooren sal; belovende voirts uuyt cracht zekerer volmacht, die hy hadde ende overlachte, van die erenthafte ende deuchdsame jonfrau Agnesa *van Mervelt,* oick syne moeye ende der voirs. jontrou *Aldegunde* aldtste suster, in date opten avondt Martini episcopi XV^{c} zoeven und zestich gepasseert voir Herman Besselinck, gogreve des ampts Dulman in den stifte van Munster, dat dieselve *Agnesa,* syne moeye, om dese voirs. lehenguederen tot egheenen tyde mit recht spreken noch vorderen, dan die vurs. oire volmacht in weerden ende kraft halden sal ten eeuwige daegen, sonder yetwess daertegen to doen off voir tho nemen noch doen doen off voirnhemen in eeniger manieren; ende sall jonfrou Aldegunda die vurs. lehenguederen, in questie geweest ziinde, van stonden aen aenfangen, hebben ende euwelick ende erfelick voir haer ende oiren erven halden ende gebruycken to oiren schoonsten ende oiren vryen wille daermede doen sonder bekroen off bespieringe van yemandt. Und sal und wordt by desen die vurs. sequestratie tot behoeff derselver jonfrou *Aldegunda* opgeheven und gelicht.

Dess sall sy, jonfrou *Aldegunda,* dickgemelten oiren neve *Adolphen van Mervclt* tusschen dit ende Jacobi naestkhomende eens uuytrichten und betalen die somme van honderb golden croonen off die rechte weerde van dyen ende daerenboven viifduysent ende viifhondert dalers, dertich guede stuvers voir ellicken daler gerekent, in dryen termynen, nementlick id eene derdendeel den tweeden Junii XV^{c} een und tzoeventich, id ander derdendeel den tweeden Junii anno twee ende tzoeventioh ende id derde derdendeel den tweeden Junii anno drye ende tzoeventich, allet by gelycke portien ende buyten kost ende schaden *Adolphs* voirs.; waervoir dieselve jonfrou *Aldegunda* tusschen dit ende Laurentii naestkhomende guede ende gewisse burgen sall stellen, daer *Adolph van Mervelt* aen gehalden sal ziin, off sal leveren guedt, duechdelick bescheidt ende bewiis van verwilligungh der lehenheeren off lehenvrouwen, dairmit hy, *Adolph,* opten grondt der vurs. guederen sal moigen verhalen die vurs. penningen mitsampt alle hinder und schaden, dair hy by gebreke van queder betalinge in khomen off vallen muchte.

Ende sullen voirts partycn vurs. d'een den anderen bewaeren ten gebuerlicken lehen- ende landtrecht dair ende so sullicx behoiren sall, allet achtervolgende desen verdraege ende accorde ; welverstaende dat, indyen desselfs deses verdraechs ende accordts halven tusschen denselven partyen noch eenich onverstandt off geschil voir to vallen off eenige executie to doen quame, dalt dieselve staen ende gehooren sullen tot walgemelten heeren Cantzler und Raeden.

Ende to meherder vestenisse hebben beyde opgenante partyen hinc inde by den voirn. heeren commissarissen versocht] gecondempneert to worden in den alingen inhalde van desen; wellicke begerte by denselven heeren commissarissen gehoirt, van wegen hoichstberumpter Con. Maj. hebben sy dieselve partyen ende yedere derselver gecondempneert ende condempneren by desen in den alingen inhalde desselfs tot executie der vurs. heeren Cantzlers und Raeden als boven; hebbende voirts beyde partyen hinc inde van alle 'tghoene wes boven verhaelt sich betuycht ende inbewillicht voir mannen van lehen, nementlick heer Godert Pannekouck vurs. ende Arendt Borrekens, Con. Maj. als hertoigen tho Gelre eInde graven tho Zutphen lehenmannen, by gebreke van IZeppelschen, die dit accordt beneffens den griffier der Cantzelrye van Gelderlant mede beteyckent hebben.

Actum tho Arnhem den tweeden dach Junii XV^{c} tzoeventich".

Voorts blijkt uit eenen brief van 1. Juli 1670 aan cle vrouw van Keppel als leenvrouw [8]), dat *Aldegunda van Mervelt* voornemens was de Ehze aanstonds na hare beleening op te dragen aan *Herman van Lintelo* en diens vrouw *Anna van Mervelt,* dochter haars broeders *Henrick.* Hiermede is dus onbetwistbaar vastgesteld, hoe de *Lintelo's* aan de Ehze zijn gekomen. Bij vergelijking met het verhaal van Vorsterman van Oyen zal men dezen op tal van vergissingen betrappen.

Adelgundis van Mervelt moet kort daarna overleden zijn. Haar erfgenaam, *Herman* van *Lintelo, was* in 1673 lDuiten staat om het laatste $\frac{1}{5}$ te betalen. Op zijn aandringen verzocht het Hof op 18. Mei 1673 *Adolf* van *Mervelt* hem uitstel tot 1674 toe te staan [9]).

Bergen op Zoom,

door G. C. A. Juten.

Dezer dagen verscheen bij M. Nijhoff te 's Gravenhage een boekje getiteld: ***Vit de geschiedenis van Bergen op Zoom in. de 15e eeuw,*** door Dr. J. Cornelissen.

Het is een goed bedoelde schets van de 15e eeuwsche geschiedenis dezer belangrijke Scheldestad in het westen van Noordbrabant. Uit den inhoud echter is het duidelijk, dat de schrijver zich niet voldoende in zijn stof heeft ingewerkt. Tot zijne verontschuldiging moet echter gezegd worden, dat dit ook zeer moeilijk te doen was, daar de bronnen voor de geschiedenis dezer heerlijkheid zoo goed als onbewerkt zijn gebleven, nog veel minder door den druk zijn openbaar gemaakt. Om te voorkomen, dat andere schrijvers zouden gaan steunen op deze nieuwe uitgave, wil ik op enkele fouten de aandacht vestigen en deze tevens verbeteren.

In het hoofdstuk: Heerlijkheid en stad, laat de schrijver het voorkomen, of in 1287 *Gerrit van Wesemaal* reeds heer van Bergen op Zoom was. Reeds vroeger heb ik aangetoond, dat dit steunt op verkeerd gedagteekende oorkonden. Met enkele woorden wil ik de ware toedracht der zaak nog eens verklaren.

Na den dood van *Elisabeth van Breda,* welke de laatste afstammelinge was uit het geslacht der heeren van Schoten, verdeelde de hertog van Brabant bij besluit van 22 Juni 1287 de geheele heerlijkheid Breda tusscben twee van Elisabetbs erfgenamen. Aan *Raso van Gaveren* schonk bij de heerlijkheid Breda en liet *Gerard van Wesemaal* een even groot aandeel van de erfenis uitkiezen. Deze nam voor zijn aandeel de heerlijkheid Bergen op Zoom. De grenzen tusschen beide heerlijkheden werden vastgesteld in 1290, waarbij het overige van de voormalige heerlijkheid Breda gemeenschappelijk bezit bleef tot 1468.

[8]) Br. v. h. Hof m. h. kwartier van Zutphen N°. 3866*.
[9]) Br. v. h. Hof m. h, kw, v. Zutphen No. 4466,

Uitvoerig is deze verdeeling van 1287 besproken in Taxandria XXVIII : 102-116.

Uit het geslaoht Wesemaal bezaten de volgenden de heerlijkheid Bergen op Zoom:

1°. *Gerard van Wesemaal* 1288—1308 (?). Als zijn echtgenoote wordt genoemd *Mathilde*, volgens sommigen uit de Zeeuwsche van Borselens.

2°. *Arnoud*, zijn oudste zoon, volgden hem op : 1308(?)—1312. Hij huwde, einde 1310 of begin 1311, met *Johanna van Loon*, waardoor hij m.i. in het bezit kwam van de heerlijkheid Quabeke. Na zijn dood hertrouwde de weduwe *Willem van Oreye*.

De dochter uit het eerste huwelijk:

3°. *Mechtelt van Wesemaal* werd in 1313 ten huwelijk beloofd aan den oudsten zoon van *Gerard van Voorne*. Voordat de bruid tot huwbaren leeftijd was gekomen, stierf deze oudste zoon. Vier jaren later werd Mechteld ten huwelijk genomen door diens broeder, *Albrecht van Voorne*. Eerst na het voltrokken huwelijk werd aan den H. Stoel dispensatie gevraagd in het huwelijksbeletsel, publica honestas; deze dispensatie werd verleend 24 November 1326. Albrecht van Voorne overleed in September 1331 te Londen, slechts één kind nalatende. Zijne weduwe hertrouwde *Reynout van Kleef*; beiden bleven tijdens de minderjarigheid dier dochter in het bezit der heerlijkheid. Mechteld overleefde haren tweeden echtgenoot.

In 1340 dragen Mechteld en Reynout de heerlijkheid Bergen op Zoom over aan het kind uit het eerste huwelijk :

4". *Joanna*, wellicht bij gelegenheid van haar huwelijk met *Jan van Valkenberg*. Zie over hem mijn artikel in De Maasgouw 1921. Joanna overleed kinderloos, volgens Butkens in 1349, en wel naar van Leeuwen mededeelt, te Antwerpen. Na haar dood ontstond een heele strijd om het bezit der heerlijkheid Bergen op Zoom, daar zij met haar echtgenoot de inkomsten van dat leen aan meerdere personen had verkocht of verpand. *Hendrik van Boutershem*, die tot echtgenoote genomen had *Maria van Merxhem*, eene afstammelinge van den tweeden zoon van Gerard, eersten heer van Bergen op Zoom, ia de oorkonden aangeduid als: *Gerard van Wesemaal*, heer van Merxhem, wist die schuldbrieven op te koopen. Waarschijnlijk was zijn doel hiermede, zich een voorrang te verzekeren boven andere erfgenamen. Ook Gerard *van Merxhem*, vermoedelijk de oom van de juist genoemde Maria, maakte aanspraak op het opengevallen leen Bergen op Zoom, maar had zijn rechten overgedragen aan *Mechteld van Wesemaal*, welke tot 1340 vrouwe van Bergen op Zoom was geweest. Doch in den hertogelijken raad bewees Hendrik van Boutershem, dat deze overdracht in strijd was met 's lands wetten. Meohteld gaf dan ook in October 1363 voor goed hare aanspraken op.

De gelegenheid ontbreekt mij, om thans reeds meer uitvoerig den strijd over de nalatenschap van Joanna te bespreken. Maar met enkele woorden wilde ik toch den loop van het rechtsgeding aanduiden, daar Dr. Cornelissen schrijft, dat Mechteld hare rechten verkocht aan Boutershem. Wél heeft dezo moeten afkoopen de aanspraken van *Katharina van Wyneghem*, weduwe van *Hendrik van Walem*, en de vorderingen van den hertog zelf op de inkomsten der heerlijkheid.

Drie Boutershems, vader, zoon en kleinzoon, allen

luisterend naar den naam *Hendrik*, voerden tot 1419 de heerschappij over Bergen op Zoom.

De laatste had zijn eenig kind, *Joanna*, zeer tegen zijn zin, in het huwelijk zien treden met *Jan van Glimes*, niet lang voor zijn dood.

Dit huwelijk moet gesloten zijn op het einde van 1416 of 1417. Het eerste kind toch, de bekende *Jan metfe Lippen*, stierf in September 1494, en wel zooals Cuypers van Velthoven vond in de „Eerste generaele Index op de registers der resolutien van de heeren staten van Hollandt en Westvrieslandt 1524—1579", *oud seven en seventig jaren*. Zijn geboortejaar is dus 1417, en zijn geboortedag 9 October, zooals blijkt uit de stichtingsakte van zijn jaargetijde in het klooster Bethanie, dat gedaan moest worden „omtrent sinte Dyonysdaoh, dat hy gheboren was". De Latijnsche aanhaling, welke Dr. Cornelissen vond in de collectie Cuypers, over een doop van een zoon in Juni 1422, slaat dan nietopdezenJanII, maar meer waarschijnlijk op *Antonius*. Dit bericht staat gedrukt in De Dynter-de Ram.

Behalve Jan en Antonius waren er nog twee zonen: *Hendrik* en *Philips*. In de rekeningen vond ik uitdrukkelijk vermeld: *Jacoba* gehuwd met *Hendrik van Withem; Elisabeth*, de echtgenoote van *Adriaan van Kruiningen*. De derde dochter *Gertrudis*, welke in navolging van Goethals, door onzen schrijver vermeld wordt, vond ik in het archief nergens met naam genoemd.

Dr. Cornelissen laat Jan mette Lippen huwen „tegen 1460". Uit den doop van het eerste kind, 6 Maart 1446, had de schrijver een betere conclusie kunnen maken. [1]) En met even veel zekerheid had hij kunnen raadplegen de rekening 1443-44 in n°. 333, Commissie van Breda.

Tal van voorname feiten missen wij in de levenschets van dezen beroemden heer van Bergen op Zoom. Ik wil slechts wijzen op het regentschap, dat na den dood zijner moeder de heerlijkheid bestuurde; de vriendschap met Karel den Stoute tijdens diens ballingschap te Gorinchem, het groote aandeel in den eindstrijd van de Hoekschen en Kabeljauwschen rondom Sluis.

Erger nog zijn verschillende fouten. Het is beslist onjuist, dat Jan 11 de heerlijkheid in 1481 overdroeg aan zijn zoon Jan, of dat hij reeds in 1472 Wouw aan dezen had afgestaan. Beide mededeelingen zijn geheel en al in strijd met de waarheid. Wel heeft bij gelegenheid van het huwelijk van dien zoon met *Adriana van Brimeu* (huwelijksvoorwaarden 12 Dec. 1487) „mijn lieve heere van Bergen gegeven ende gemaict mijnen heere van Walhain, mijns liefs heeren zoone, tgeheel dorp van Wouwe met alle synen toebehoerten ende oick met alle synen heerlicheyden ende erffachtigheyden."

Ook de mededeelingen over de andere kinderen zijn niet alle juist.

De oudste zoon sneuvelt niet voor Nancy in 1474. Uit de stadsrekening 1474-76 weten wij, dat hij „den XIII° dach van Julio" te Bergen op Zoom verwelkomd werd „uten reyse van Nuyssche". Bij het opmaken dier rekening was hij overleden, zooals het grafschrift zegt: 26 November 1476.

Drie van zijne vier dochters traden in het klooster, ook *Maria*, die te Gent in het klooster der H. Clara religieuse werd.

En wat al te gemakkelijk is de schrijver met de ver-

[1]) Taxandria XXIX : 174.

klaring van den bijnaam: mette Lippen. Het komt mij vreemd voor, dat ik in geen enkel geschrift van tijdgenooten dezen bijnaam heb gelezen. Alleen het onderschrift van zijn geschilderd portret vermeldt dien. Het zou dus van belang zijn het tijdstip te kennen, waarin deze schilderij werd vervaardigd. Immers uit derekeningen van de rentmeesters der heerlijkheid blijkt, dat Jan II de een of andere kwaal had aan zijne lippen: in de rekening 1491-92 worden twee posten geboekt, welke hierop betrekking hebben: ***Jan Douwes, die mijns heeren lippe genesen heeft, den welcken mijn lief heere gegeven heeft, alsoe*** *langhe* ***als hij leven sal : XII R.g.*** En een weinig verder: *denselven* mynen ***lieven heere noch, dat de stadt van Berghen mynen heere gheleent heeft int jaer voerleden om den meester te betalen, die myns heeren lippe*** ghesneden ***heeft : XXV L. gr.***

Tot slot nog eene bemerking over de wijze, waarop de schrijver het wapen der stad Bergen op Zoom beschrijft. Hij schijnt daarin de meening van den tegenwoordigen gemeente-archivaris, Levelt, te willen volgen, die hemel en aarde beweegt om te bewijzen, dat het huidige wapen geheel en al in strijd is met de historie. Maar wat Dr. Cornelissen hierover schrijft, raakt kant noch wal. Bij een latere gelegenheid hoop ik uitvoeriger over dit wapen te handelen.

Genealogische fragmenten.

(Van der Marck, Ribbius, Verspyck, van der Horst, van Blankesteyn e. a.),

medegedeeld door A. J. Domis.

(Vervolg van XLI, 290.)

van der Horst.

1. ***Anthony van der Horst***, burgem. Wageningen, rentm. des convents van Mariendaal, overl. 7 Jan. 1713, begr. Wageningen, tr. *Naleken* de *Ruijter*, hun boedel verdeeld Wageningen 6 Aug. 1721; hun 3 kinderen II. 1-3:

II. 1. Mr. ***Johan van der Horst***, burgem. Wageningen, raad hof van Gelderland, stadhouder vorstelijke leenen, geb. 1660, overl. Arnhem 7 Oct. 1734, begr. gr. kerk, tr. ***Johanna Elisabeth Grameij;*** hun 6 kinderen a-e:

a. ***Amilia van der Horst,*** geb. Wageningen 4 Oct., ged. aldaar 8 Oct. 1699 door Ds. Mollerus, overl. Wageningen 7 Oct., begr. aldaar 13 Oct. 1711 naast haar grootvaders graf.

b. ***Albert Jan van der Horst,*** geb. Wageningen 4 Aug., ged. naar zijn grootvader 7 Aug. 1701 door Ds. Mollerus, overl. 26 Dec. 1701.

c. Mr. ***Anthony van*** der ***Borst,*** geb. 16 Dec., ged. naar zijn grootvader 18 Dec. 1704 door Ds. Cruijthoff, overl. Milligen 10 Oct. 1766, student Harderwijk 1726 als Arenaco-Gelrus, advocaat hof van Gelderland, richter, dijkgraaf en amptman van Pannerden, Milligen en Homoet, tr. 1° 1728 ***Barta Nobel,*** geb. 25 Juni 1712, overl. Arnhem 2 Mei 1731, dochter van *Theodorus* en *Agnieta* ***Schrevelius,*** tr. 2° huw. voorw. 14 Jan. 1735 *Conradina* van ***Loon,*** dochter van *Willem*, raadsheer ; uit het eerste huwelijk 1 dochter:

Agnetha van der Horst, geb. Arnhem 25 Nov. 1730, ged. Arnhem gr. kerk 29 Nov., overl. Groningen 21 Oct. 1798, tr. Milligen 27 Juni 1762 Mr. ***Friderich Adolph van der Marck,*** prof. rechten Groningen ; uit het tweede huwelijk 3 dochters: ***Johanna Amelia Elisabeth*** van ***der Horst,*** overl. Nijmegen 7 April 1806, tr. ***Willem*** de *Villeneuve*, capt. nat. mil., overl. Nijmegen 16 Dec. 1822 na te Alkmaar Dec. 1817 hertr. te zijn met ***Elisabeth Petronella Terwiel; Anna Wilhelmina Elisabeth van der Horst,*** geb. 1739, ongeh. overl. Nijmegen 13 Sept. 1797 ; ***Alberdina Barta van der Horst,*** geb. 1740, ongeh. overl. Nijmegen 14 Nov. 1806.

d. ***Jan van der Horst,*** geb. 10 April 1706, ged. 11 April door Ds. Mollerus naar ***Johanna van Ommeren*** vrouw van ***Jan Ingenool*** en nicht der moeder.

e. ***Johanna van der Horst,*** geb. 26 Mei 1708, ged. 27 Mei door Ds. Mollerus, overl. 11 Mrt. 1709.

II. 2. ***Johanna Wilhelmina van der Horst,*** tr. Mr. *Cornelis van Haastenburg,* woonde Twello, hun 4 kinderen a-d:

a. ***Lamberta van H aastenburg,*** overl. Wageningen 18 Dec. 1766, tr. 1° Jan. 1762 ***Gerard Derk Suermond,*** scholtus des ambts Ede, overl. 3 Juli 1769, van wien 2 kinderen: Jan ***Hendrik,*** geb. 1763, overl. 19 Juni 1759 en een dochter; tr. 2° Nov. 1761 ***D. J. van Winsheim,*** van wien 1 dochter : ***Johanna Theodora*** tr. ***Rudolph Hendrik Johan Veeren***, vrederechter canton Twello.

b. ***Henrik van Haastenburg,*** Med. Doct. prof. Harderwijk, overl. 24 Nov. 1769.

c. ***Carel Colterman van Haastenburg,*** overl. 18 Juli 1793.

d. ***Johanna Willemina van Haastenburg,*** geb. 1729, overl. 26 Oct. 1802.

II. 3. Mr. ***Rudolphus van der Horst,*** overl. vóór 1722, tr. ***Cunera de Raeij***, van wie een zoon en drie dochters : Mr. ***Johan*** van der ***Horst,*** burgem. Wageningen, geb. Feb. 1701, overl. 22 Juni 1796 ; ***Elisabeth,*** *Naleken* en ***Anna,*** van wie er een tr. met ***Elsnerus,*** van wien twee zoons: ***N. Elsnerus,*** burgem. Wageningen, *Victor Jan Elsnerus,* Med. Doct. te Wageningen, overl. 3 Feb. 1794, tr. ***Adriana de Koning***, overl. Utrecht 24 Oct. 1816, van wie 6 kinderen.

van Blankesteyn.

Justus van Blankesteyn (ex matre *Gijsbertha van Lockerhorst)* tr. Utrecht Anthonij gasthuis 1 Mei 1708 ***Christina van de Weteringh***, dochter van ***Cornelius,*** hun kinderen :

1. ***Cornelia v. Blankesteyn,*** geb. 16 Dec. 1709, overl. 21 Juni 1768, tr. 22 Mrt. 1736 ***Bartholomeus van Beest,*** geb. 24 Juli 1709, van wie:

a. doodgeb. dochter van 7 maanden 30 Mei 1736.

b. ***Hendrik Justus van Beest,*** kanunnik in den kapittele van St. Marie te Utrecht, woont bij huw. te Rotterdam, geb. 9 Sept. 1741, tr. 27 Juni 1768 ***Christina Adriana Visch,*** geb. 1 Dec. 1741 (zie onder).

c. doodgeb. dochter 24 Aug. 1743.

Bartholomeus van Beest, hertr. 31 Oct. 1773 ***Johanna Salwegter.***

2. Adriana v. Blankesteyn, geb. 24 Aug. 1714, overl. 1 Febr. 1769, tr. 10 Aug. 1738 ***Mattheus Visch, geb. 18*** Mrt. 1706, overl. 8 Apr. 1767, van wie:

a. ***Johanna Cornelia Visch, geb. 6*** Juli 1739, tr. 10 Nov. 1766 *Nicolaes Uijt den Bongaardt,* koopman te Utrecht, van wie 3 kinderen: ***Adriana Johanna U. ct. B.,*** geb. 10 Jan. 1768, overl. 9 Mrt. 1768; ***Stephanus Johannes U. ct. B.,*** geb. Juni 1769; ***Mattheus Adrianus V. d. B.,*** geb. 10 Nov. 1773.

b. Christina Adriana Visch, tr. ***Hendrik Justus van Beest*** (zie boven).

c. ***Maria Robarta Visch,*** geb. 22 Febr. 1744, overl. 28 Febr. 1744.

d. ***Maria Robarta Visch,*** geb. 3 Mrt 1746.

e. ***Adam Visch,*** geb. 24 Sept. 1747, overl. 28 Sept. 1761.

f. Justus Visch, geb. 18 Mrt. 1750.

g. *Antonia Elisabeth Visch,* geb. 17 Aug. 1762.

h. **Adriana** ***Johanna Visch,*** geb. 19 Oct. 1755.

i. Gijsbartha Visch, geb. 6 Jan. 1759.

3. *Gijsbartha v. Blankesteyn,* geb. 3 Mrt. 1718, ged. door Ds. de Moor, Janskerk Utrecht 6 Mrt. 1718, overl. Amsterdam 19 Sept. 1792, lijk uitgevoerd naar Utrecht, begr. Jacobikerk, tr. Utrecht door Ds. T. F. de Beveren Janskerk 17 Mei 1739 ***Dirk van Weede,*** ged. Utrecht Jacobikerk 2 Aug. 1711, overleden 4 Oct. 1784, begr. Buurkerk, zoon van ***Jacobus*** (getr. Utrecht Anthonijgasthuis 17 Mrt. 1696 met ***Deliana van Beest,*** dochter van *Gerrit* en *Neeltje Duijfhuijs*) van wie:

a. Jacob Justus van Weede, geb. 22 Febr. 1740, tr. 16 April 1766 *Petronella van Megchelen,* dochter van Nicolaes, fabricqueur en koopman te Gouda, van wie *Nicolaes van Weede* geb. 31 Jan. 1766.

b. Justus van Weede, geb. 11 Apr. 1742, overl. 14 Juni 1742.

c. ***Christina Dilliana van Weede,*** geb. 7 Oct. 1743, tr. 2 Sept. 1763 ***Jacob Cornelis ten Bosch,*** boekhandelaar te Utrecht, van wie:

a.a. Jacobus t. B., geb. 7 Juni 1764, overl. Apr. 1771.

b.b. Gijsbarta Christina t. B., geb. 12 Nov. 1767.

c.c. Justus Christiaan t. B., geb. 1 Sept. 1769.

d.d. ***Jacobus t. B.,*** geb. ***7 Nov. 1771.***

e.e. Jacob Justus t. B., geb. Aug. 1772.

f.f. Abraham t. B., geb. 1773.

g.g. dochter, geb. 1776, jong overl.

d. ***Justina Cornelia van Weede,*** geb. Utrecht 27 Mei, ged. Utrecht Jacobikerk 3 Juni 1746, tr. Utrecht Jacobikerk 22 Feb. 1770 ***Abraham Reeringh,*** cassier te Amsterdam, geb. 1728/9, overl. Amsterdam 26 Dec. 1800, begr. Amsterdam Oude Kerk 30 Dec. 1800, wedr. van ***Alida Courier*** (van haar ***Maria Reeringh*** tr. ***Willem Strickling) en zoon*** van ***Gerrit Gerritse Reeringh*** en ***Lubbarta Margreta Schulten***; van wie :

a.a. Gijsbarta Justina Reeringh, geb. Amsterdam 2 Aug., ged. Amsterdam Nieuwe kerk 8 Aug. 1771, overl. 6 Mei 1832, tr. Amsterdam Oude kerk 27 Nov. 1792 ***Jan Willem Domis, geb.*** Soemanap Madoera 1769, overl. Cheribon 7 Juni 1807, zoon van ***Isaac Cornelis en Johanna Amelina van der Burgh.***

b.b. Abraham Pieter Reeringh, geb. 10 Aug. 1772, overl. 27 Aug. 1772.

c.c. dochter, geb. 3 Juni 1773, overl. 6 Juni 1773.

d.d. ***Pieter Reeringh,*** geb. 15 Mrt 1776, ged. Amsterdam Westerkerk door Ds. van Muijden, getuigen waren ***Pieter Bernnrdt*** en **Deliana** ***Cornelia van Weede,*** overl. 28 Mrt 1776, begr. 1 Apr. 1776 Nieuwe zijdskapel, overgebracht in de Oude kerk.

e.e. dochter geb. 24 Jan. 1777, overl. 26 Jan., begr. Oude kerk 28 Jan. 1777.

f.f. Abraham Reeringh, geb. Amsterdam 31 Dec. 1777, ged. door Ds. Claver, Nieuwe kerk 11 Jan. 1778, getuigen als bij ***d.d.,*** tr. Amsterdam 23 Aug. 1799 ***Elorentia M aria Ver ster,*** geb. den Bosch 13 Juni 1779, overl. Veere 10 Dec. 1863, dochter van ***Abraham Gijsbertus*** en Maria ***Hester Blissett.***

g.g. Pieter Bernard Reeringh, geb. Amsterdam 28 Aug. 1779, ged. door Ds. Dan. Serrurier, Nieuwe kerk 1 Sept. 1779, getuigen als bij d.d., overl. 26 Nov. 1807, begr. Oude kerk 1 Dec. 1807.

h.h. Anna Maria Reeringh, geb. 22 Sept., ged. door Ds. Clarisse, Noorderkerk 26Sept. 1781, getuigen waren *Cornelis van Weede* **en** ***Anna Maria Dangirard,*** overl. 19 Oct., begr. 22 Oct. 1781 Oude kerk.

e. ***Dilliana Cornelia van Weede,*** geb. 19 Nov. 1748, tr. ***Pieter Bernardt,*** wonende Amsterdam.

f. Cornelis van Weede, geb. 30 Mrt 1761, overl. 6 Apr. 1762.

g. ***Cornelis wan IC eede,*** geb. 16 Oct. 1763, tr. N.N. van wie ***Petronella Jacoba Justina v. W.*** tr. ***Franciscus Henricus Johannes van der Hoop.***

h. Cornelia van Weede, geb. 16 Dec. 1766, tr. ***Pieter Elias Batailhez,*** van wie *Gijsberta B.* tr. ***Hendrik*** Leenderts.

4. Cornelis v. ***Blankesteyn,*** geb. 9 Mrt. 1720.

BOEKAANKONDIGING.

W. Wijnaendts van Resandt. Genealogie van het geslacht *Sels-van Löben Sels* te Gladbach, Zutphen en andere plaatsen met stamtafels van de in Rijnland gebleven liniën 1626-1922. Arnhem 1923.

W. Wijnaendts van Resandt. Das Geslecht *Wentges* aus Dülken (Rh.). Sammlung von Urkunden, Akten usw. bis zu der VIII Generation (1686)-1619-1866. Vorwort mit Stammbaum bis 1922 und Quellenangabe. Görlitz 1923.

Ons correspondeerend lid, de heer W. Wijnaendts van Resandt, behoort zonder twijfel tot de hedendaagsche genealogen, wier arbeid het meest productief is. Nauwelijks heeft zijn „Inventaris der huisarchieven op Oolde" het licht gezien [1]), of wederom verrijkt tij onze vakliteratuur met twee nieuwe werken, die — zooals wij van dezen schrijver gewoon zijn — getuigenis afleggen van groote nauwgezetheid en fijnen speurzin, welke eigenschappen wel de voornaamste attributen zijn van een goed genealoog.

[1]) Zie dezen jaarg., k. 235.

De „Genealogie van het geslacht Sols-van L ö ben Se 1 s" geeft de geschiedenis van dit patricisch Geldersch geslacht vanaf 1525 — tijdstip waarop de oudst bekende stamvader verondersteld wordt te zijn geboren — tot 1922 en vestigt den indruk, dat schier geen bron, die over deze familie gegevens kon bevatten, onaangeboord is gebleven. Van daar dat de schrijver er volkomen in geslaagd is een zeer volledig beeld te scheppen van hetgeen het geslacht Sels in den loop der eeuwen op maatschappelijk gebied heeft bereikt. Een familieboek, waarin ons een meer intiemeren kijk gegund wordt op denken en voelen der voorbijgegane generaties, is dit werk niet; het geeft slechts een belangrijk aantal nuchtere feiten. Het is de verdienste van den heer Wijnaendts van Resandt deze op bekwame wijze te hebben verzameld en geordend.

Met de afstamming der familie Sels uit St. Aldegonde-Noircarmes, welke reeds vroeger in dit blad door ons eerelid kolonel Wagner werd gewraakt [1]), is voor goed afgerekend. Het onderzoek van den heer W. v. R. heeft aangetoond, dat Peter Sols, secretaris van gedeputeerden der Graafschap- en generaal-rentmeester der geestelijke goederen in stad en schependom Zutphen († 1634), met wien de stamreeks voor dien aanving, uit (München-)Gladbach kwam en de oudste zoon was van den chirurgijn Mr. Paulus Sels en zijn vrouw Catharina van Hamot (Hamont?). De omstandigheid, dat de naam Sels vóór 1559 te Gladbach niet schijnt voor te komen, maar daarentegen in de Brabantsche Kempen ten allen tijde veel werd aangetroffen, doet den heer W. v. R. niet zonder reden veronderstellen, dat laatstgenoemde landstreek de eigenlijke bakermat der familie is en wel meer speciaal het plaatsje Baelen, alwaar reeds vroeg een uitgebreide familie Sels gevestigd was met vaak gelijkluidende voornamen als door de Gladbachsche Sels'en werden gevoerd. Alleen zal het feit, dat Sels een pationymicum is van Sel (Anselmus) o. i. bij het concludeeren vau verwantschap tusschen personen van dezen naam tot voorzichtigheid moeten nopen.

Van te Gladbach gebleven broeders van genoemden Peter Sels, die zich omstreeks 1580 om den geloofs wille te Zutphen vestigde, stammen — naar wij lezen — thans nog bloeiende Roomsoh-Katholieke takken te Beeck, Brachelen, Corschenbroich, Uerdingen, Neuss (museum Clemens Sels), Wesel en elders af, van welke voorheen onbekende takken uitgebreide stamtafels aan het werk zijn toegevoegd, terwijl ook nog een zeer talrijke tak Sels te Meschede schijnt te bestaan, die weder Hervormd werd doch op een lagere trede van den maatschappelijken ladder dan de vorige is geplaatst. Ons is het niet mogen gelukken onder de vele gegevens, die over deze Rijnlandsche takken worden medegedeeld, het bewijs hunner afstamming uit Paulus Sels, den Gladbachschen chirurg, aan te treffen. Wel is deze afstamming om meer dan een reden waarschijnlijk en vermoedelijk slechts door het ontbreken van de noodige bronnen niet meer te bewijzen, vast staat zij op grond van het gepubliceerde allerminst en het is daarom jammer, dat in de genealogie de indruk van het tegendeel wordt gewekt.

Overigens schijnt — zooals gezegd — geen moeite te

[1]) Zie jaarg. 1915, k. 86.

zijn gepaard om tot volledigheid te geraken. Wij zien hoe het geslacht Sels reeds kort na zijn aankomst te Zutphen zich in deze aristocratisch geregeerde stad een vooraanstaande plaats wist te verzekeren en zich in deze positie ook ondanks tegenslagen handhaafde. Het leverde een rij op van bekwame mannen op verschillend gebied, die den Regentenstand, waarvan zij deel uitmaakten, tot eer strekten. Hetgeen de schrijver echter in zijne „Inleiding" over de Regentenfamilies in het algemeen mededeelt, kunnen wij niet geheel onderschrijven. 0. i. geeft hij aan den Regententijd een uitbreiding, die historisch minder juist is, door den bloei van onzen gouden eeuw op alle gebied als het werk der Regenten te beschrijven en wij vermoeden dat deze laatsten zelf wel eenigszins verlegen zouden zijn geweest met een hulde, die ook de heldendaden oneer groote admiraals en de troonsbestijging in Engeland van Stadhouder Prins Willem 111 op hun creditzijde plaatst.

Voorzoover bekend, is de tak van Löben Sels de eenige nog bloeiende linie der Zutphensche Sels'en. Hij stamt af van Mr. Ernst van Löben Sels, schepen en burgemeester van Zutphen (1709—1777), zoon van den kapitein ter zee Maurits Sels en zijne 2e echtgenoote Everdina Maria van Löben. Toch is het o.i. gewaagd om de andere takken voor uitgestorven te verklaren, aangezien van verschillende in de genealogie vermelde personen het spoor is bijster geraakt. Dit is o.a. het geval met de zoons van den kapitein Hendrik Sels († 1653), van den kapitein Gerrit Sels († 1674), van den luitenant Peter Sels († vóór 13-3-1668), die op de overzichtstabel voor het meerendeel als „jong gestorven" te boek staan, zonder dat hieromtrent iets met zekerheid valt te zeggen. Zelfs van de zoog. Bredevoort-Barneveldsche linie, die langen tijd naast den tak van Löben Sels hier te lande heeft voortgebloeid en waartoe o.a. behoorde de dichter en schrijver Mr. W. H. Sels, kan o.i. niet verklaard worden dat zij is uitgestorven — zooals in de „Inleiding" geschiedt — zoolang wij o.a. aangaande het levenslot van de zoons van Justinus Hermanus Sels, oudsten zoon van den generaal-majoor Arie Sels († 1841), behalve het jaar hunner geboorte niets meer weten dan dat de oudste van hen in Dantzig gewoond heeft.

Ook uiterlijk is het werk zeer goed verzorgd. Niet minder dan een zestigtal platen — voor het meerendeel goed geslaagde reproducties van familieportretten [1]), oude huizen en landgoederen, oude stadsgezichten te Gladbach en Zutphen, wapenafbeeldingen, facsimile's van handteekeningen enz. — versieren den tekst. Het minst geslaagd is de reproductie van het zegel van Paulus Sels als secretaris van gedeputeerden in 1643. Dit vertoont niets meer dan een zwarte vlek, wat bij het verder geheel ontbreken van zegelafbeeldingen in dit werk dubbel moet worden betreurd.

Als bijlage zijn aan de genealogie eenige mededeelingen toegevoegd over het geslacht von Löben, dat in den persoon van Valentijn von Löben, kapitein in dienst van graaf Ernst Casimir van Nassau en grootvader van

[1]) Wij begrijpen niet waarom een groot deel der portretten, die blijkbaar op een bank werden geplaatst om te kunnen worden gephotografeerd, niet zonder deze tijdelijke omgeving in het werk is gereproduceerd. Ook misten wij bij de portretten inliohtingen van tecbnisohen aard, alsmede de namen der schilders (voor zoover bekend) en die hunner tegenwoordige bezittere.

Everdina Maria Sels-van Löben, omstreeks 1630 hier te lande verscheen om er in de derde generatie reeds uit te sterven. Over zijn voorgeslacht is slechts weinig met zekerheid bekend. De heer Wijnaendts van Resandt trof echter in het Staatsarchief te Dusseldorf een bundel stukken aan betreffende deze familie, onder welke eene verklaring van 13 Mei 1654 van den Johanniter-ridder Georg Abraham von Grünberg, waaruit zou blijken, dat Valentijn een zoon was van Valentin von Löben aus dem Hause Boraw (ex matre von Pohlentz a.d. H. Thirnitz) en van Catharina von Kolwitz aus dem Hause Sergen. Door zijn huwelijk met Helena Cloeck, van Spaensweerd, kwam dit onder Bronkhorst gelegen goed aan zijn familie en daarna aan het geslacht van Löben Sels, dat er thans nog $\frac{1}{3}$ van bezit.

Aan het slot vindt men behalve eene verklaring van speciaal Zutphensche zaken en een alphabetisch register op de persoonsnamen de bovenvermelde overzichtstabel, waarop bij ieder lid der familie eene verwijzing voorkomt naar de hem betreffende bladzijde in den tekst. Deze tabel zal een onmisbare wegwijzer blijken te zijn voor allen, die het werk raadplegen en het ongerief zullen ondervinden van het feit, dat de personen in den tekst niet genummerd zijn en evenmin bij hen staat aangegeven op welke pagina hunne respectieve ouders te vinden zijn, waardoor het onderling verband der familieleden niet gemakkelijk is na te zoeken.

Aan alle belangstellenden in de genealogie wordt de lezing van deze doorwrochte studie ten zeerste aanbevolen.

Veel bescheidener van opzet, maar daarom niet minder nauwkeurig bewerkt is de tweede pennevrucht van den heer Wijnaendtsvan Resandt: „Das Geslecht Wentges aus Dülken (Rh.)“. Het is den schrijver gelukt den stamboom dezer familie, die zich vanuit Dülken naar Viersen, Waldniel, Dusseldorf, Oberhausen, Neuss en Rotterdam verplaatste, bewijsbaar op te voeren tot Johann Wentges (ook Wendtgens, Wentkes, Winntges = diminutief van den ouden voornaam Win, Wen, Wyn of Weyn), sedert 1664 te Dülken vermeld, alwaar hij eenig onroerend goed bezat, en gehuwd met Gertrud N. Reeds eerder, nl. in 1619, wordt echter te Dülken een Theiszgen Wensgens vermeld als provisor der armen. De omstandighetd, dat Johann Wentges zijn oudsten zoon Matthias noemde, wettigt het vermoeden, dat voornoemde Theiszgen (Mattheis) de grootvader van het kind geweest zal zijn, al kan dit door het ontbreken van de noodige bronnen niet met zekerheid worden vastgesteld. De stamboom doet ons de geschiedenis kennen van eene familie van eenvoudige handwerkslieden en kleinhandelaren, die echter in den beperkten kring, waarin zij leefden, een eervolle plaats innamen, hetgeen o. a. blijkt uit het feit, dat tusschen de jaren 1686-1729 Melchior Wentges (zoon van voornoemden Johann) vele malen schepen en burgemeester van Dülken was. Diens achterkleinzoon Melchior Valentin Wentges (1753—1803) was plaatsvervangend burgemeester (adjoint de la mairie) te Viersen en vader van Johann Wilhelm Wentges (1793—1861), „Riethmacher” en tevens burgemeester van Amern St. Anton, St. Georg en Dilkrath. Van diens zoons, van wie er een in dezelfde plaatsen als zijn vader gedurende 30 jaren het burgemeestersambt bekleedde, een tweede de stamvader werd van den Rotterdamschen tak en een derde het eereburgerschap van Viersen verwierf, stamt het geheele huidige geslacht af.

Het werk, dat hoofdzakelijk als oorkondenboek is ingericht, maakt door zijn soberheid een degelijken indruk. Zonder eenige franje worden de resultaten gepubliceerd van het door den heer W. v. R. ingestelde onderzoek. Een familiewapen werd nimmer gevoerd, maar evenmin heeft men getracht door het samenstellen van een nieuw blazoen in dit gemis te voorzien. Alle acten, waarop de afstamming is gebaseerd, vindt men, op systematische wijze geordend, bijeen. Eene genealogie wordt echter niet gegeven; het feitenmateriaal is in een tabel verwerkt. Wij kunnen dit laatste niet zonder meer toejuichen. Een tabel moge haar nut hebben om het overzicht te vergemakkelijken — zooals bij die in de genealogie Sels het geval is — ter vervanging van de genealogie zelve is zij reeds uit hoofde van haar gedwongen beknoptheid minder geschikt. Hieraan schrijven wij het toe, dat ons juist aangaande leven en werkkring van de familieleden, die in de 2e helft van de 19e eeuw aan de opkomst van het geslacht gearbeid hebben, meer uitvoerige bijzonderheden worden onthouden.

Als bijlagen vindt men o.a. den laatsten wil van voornoemden burgemeester Johann Wilhelm Wentges en eenige aanteekeningen van diens zoon, den Viersenschen koopman August Wentges, welke niet alleen een aardigen kijk geven op de levensomstandigheden van verschillende leden der familie omtrent het midden van de vorige eeuw, maar ook in het algemeen op het eenvoudige en goedkoope leven op het platteland in Duitsohland in „den goeden ouden tijd”. In een tijdsgewricht, waarin men in dit ongelukkige land nog slechts met milliarden rekent, lijkt het haast onwaarschijnlijk, dat er eenmaal een tijd was, waarin een plattelandsburgemeester in de Rijnprovincie met zijn gezin behoorlijk kon rondkomen van een salaris van 500 Taler (waarvan nog het loon van zijn secretaris moest worden afgetrokken) en dat een gemeenteveldwachter met een loon van niet meer dan 96 Taler in het jaar genoegen nam!

Een veertiental portretten verluchten den tekst. Een register op de namen, dat in geen enkel genealogisch werk mag worden gemist, ontbreekt.

VALCK LUCASSEN.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Buys.

In de genealogie Van Alphen, opgenomen in Nederland's Patriciaat 1921/'22, wordt vermeld, dat *Jan Symons wan Alphen* op 23 Jan. 1608 te Leiden in het huwelijk trad met *Geertruyd Buys*, geb. te Leiden, † na 2 Febr. 1624, dochter van *Paulus Buys* en weduwe van *Willem van Hoogeveen*.

Wie de moeder was van Geertruyd Buys vermeldt de genealogie niet. Uit eene acte van 1630 in het archief der vierschaar van Gorinchem (deel 28) blijkt evenwel, dat Geertruyt Buys, weduwe van Jan Symonsz. van Alphen, en hare zuster *Judith* dochters waren van wijlen *Joostgen van Hoey*.

Deze Joostgen, de omstreeks 1646 geboren dochter van *Aert Jansz. van Hoey en Geertgen Hubertsdr.* (vgl. Mbl. XLI, 124), vind ik terug in een Gorinchemsche schepenacte van 13 Jan. 1681 als vrouw van *Bartholomeus Buys*. Twijfel is nauwelijks mogelijk of hare zoo evengenoemde dochter Judith was identiek met *Judith*, dochter van Mr. *Barthobonteus Buys* van *Woelingen*, die gehuwd was met den vermaarden Leidschen hoogleeraar *Paulus Merula*.

Is de opgaaf dat de vrouw van Jan van Alphen eene dochter was van Paulus Buys, juist, dan moet Joostgen van Hoey tweemaal gehuwd zijn geweest en waren Geertruyd en Judith halve zusters.

De Leidsche pensionaris, later Landsadvocaat, *Paulus Buys*, de bekende medestander van Oranje, kan hier bezwaarlijk in aanmerking komen. Hij overleed in 1694 en *Bnrtholomeus Buys* (*van Woeringen*) leefde nog in 1590, toen Geertruid stellig reeds geboren was. Heette haar vader inderdaad Paulus, dan zou dus Joostge van Hoey vóór haar huwelijk met Bartholomeus Buys, dat in geen geval later dan 1680 is te stellen, met een mij overigens onbekenden Paulus Buys te Leiden moeten zijn gehuwd.

Waarop steunt echter de mededeeling dat Geertruyd een dochter was vau Paulus Buys? Tenzij het bewijs daarvan geleverd wordt, zoude ik veeleer geneigd zijn ook haar te houden voor eene dochter van Batholomeus.

Of zij uit haar huwelijk met *Willem van Hoogeveen* kinderen had, is mij niet bekend. Van de zoons, die zij aan *Jan van Alphen* schonk, heette er een *Bartholomeus* en een jongere *Paulus*.

Wat *Bartholomeus Buys van Woeringen* betreft, hij was, hoewel van Someren hem niet vermeldt, pensionaris van Gorinchem. Vermoedelijk is hij in 1580 Mr. Sebastiaen van Loosen in die betrekking opgevolgd, toen deze raadsheer in het Hof van Holland was geworden. In 1686 kreeg hij opdracht, namens de stad Heusden, waar zijne familie in de regeering zat, Leicester te gaan begroeten. Hij komt ook voor onder den naam van *Bartholomeus Gryphius*.

BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Ketell.

Nu de heer Wijnaendts van Resandt in kol. 274 en 276 vele personen van den naam *Ketel* opsomt, die waarschijnlijk allen behoord hebben tot het behandelde geslacht *Ketell van Hackfort*, kan het voor dengeen, die te zijner tijd de complete genealogie behandelt, van nut zijn ook onderstaande Ketell's te kennen:

Gerardus Ketel1 de Zutphania is pastoor geweest te Etten; in 1613 wordt zijn opvolger benoemd.

Jurgen Ketel, echtgenoot van Ludgera, bastaarddochter van Herman *van Keppel*, wordt in 1644 te Deventer onthoofd.

Antonia Ketel in 1578 en 1680 priores van Klaaswater bij Hattem.

Behoorden dezen mogelijk tot den Achterhoekschen tak, tot den Drentschen zal gerekend moeten worden:

Barend Ketel, mr chirurgijn te Wolvega, die 7 Juni 1670 te Leeuwarden huwde met Tryntje Pietersdochter *van Selbach* van Sneek, tenzij hij behoort tot een Friesche familie Ketel. Dr B. A. van *Ketel* te Amsterdam verklaarde mij af te stammen van Jan *Ketel*, mr goudsmid, die 15 Februari 1686 te Leeuwarden huwde met Janke van *Aglum*.

Dionisius Ketel, procureur postulant, staat 18 Dec. 1662 in het burgerboek van Leeuwarden.

Frans Dionisii Ketelszoon wordt 26 Nov. 1597 geproclameerd te Leeuwarden met Lypcke Tjaartsdochter uit Goingarijp.

Tot den Duursteedschen tak behooren:

Barent Ketel, maarschalk van de Eem, getrouwd met Catharina *van Holland*, dr v. Jorephaes van Holland, sohout van Wijk bij Duurstede (1544) en Anna *Vermuer*.

Anna Ketell, eerste echtgenoote van Jorephaes van *Holland*, rentmeester van het klooster te Wijk bij Duurstede, zn van Dirk *van Holland* (broer van bovengenoemde Catharina) en Maria van *Hattem van Rinesteyn* (Zie N. L. XXVI k. 89). W. G. FEITH.

De volgende aanteekening kwam mij in handen.

Mathias Ketel, schout van Meppel, Colderveen en Nijeveen, geb. ong. 1575, huwt *Anna ter Stege*, dochter van *Seijger* en *Ida Wolfs*. Zij waren ouders van:

1. *Seijger Ketel*, schout van Meppel, Colderveen en Nijeveen, huwt *Roelofje ter Berchhorst*.

(Van Doorninck: Gesl. Aant. bl. 429 vermeldt, dat *Zeger Hendrik Ketel* huwde met *Lubbeken ter Berchhorst*, geb. vóór 1618, dochter van *Caspar* en diens eerste vrouw *Rudolphina ten Oever*).

2. *Mathias Ketel*, solliciteur, huwt *Christine Kiers*, geb. te Wanneperveen.

3. *Hendrik Ketel*, burgemeester van Meppel, geb. omtrent 1618, huwt *Amalia Ravensberg*, geb. omtrent 1618, dochter van *Herman*, hoogleeraar te Groningen (1614), geb. Siegen 1686, ov. 1625, zuster van *Jacobus*, eveneens hoogleeraar te Groningen, geb. aldaar 1616, ov. 1660.

4. *Rijkman Ketel*, huwt Amsterdam *Geertruida Delmans*.

6. *Ida Ketel*, huwt *Lambert Wolters*, van Rossum, burgemeester van Meppel.

C. J. POLVLIET.

d'Ablaing.

In Nederland's Sdelsboek wordt vermeld, dat *Daniel d'Ablaing* in 1604 in Keulen geboren zou zijn uit *Peter d'Ablaing* en *Anna Heldewier*.

Deze doop heb ik in Keulen *niet* kunnen vinden.

Wel vond ik in de doopen der Nederl. Gereformeerde Gemeente aldaar de volgende kinderen uit dit huwelijk:

1. *Marie Dablijn 14* Juni 1602, getuigen Jan Fontaine en Maria Resteau.

2. *Pieter Dablain* 11 Nov. 1600, get. *Jan Fonteyne* i/d naam van *Elias van Ghele* en *Catharina Eldewyer* (*Heldewier*), *Anna Behan* weduwe *Pieter Binoz* (Benoit) per *Hubert Eller*.

3. *Constantia Dableyn 6* Sept. 1608, getuige *Daniel Resfeau* en *Janneken Heldewier*.

Het huwelijk van *Peter Dablijn* en *Anna Heldewier* werd te Elberfeld gesloten, de ondertrouw wordt in het trouwboek der Holl. Ger. Gem. te Keulen vermeld 1 Mei 1693. Nog vond ik vermeld in the „denisations of London" 1st July 1544 : *John Abeleyn* born in Andwerpe under the Dominion of the Emperor dwelling at St. Katherin's att the Towre, in England 10 years and now of late is assured to an English woman.

In een genealogie Malapert vind ik de 8 kwartieren van *Eleanora d'Ablaing*, geboren 17 Nov. 1683, gehuwd

met *Louis* de *Malapert Louiszoon,* Heer van Jutphaas en Plettenburgh, als volgt vermeld :

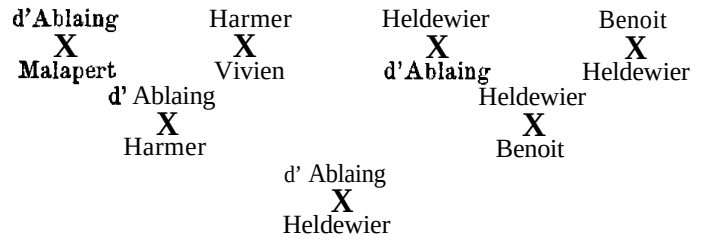

Of dit juist is kan ik niet beoordeelen.

H. H. VAN DAM.

Heraldiek in de Martinikerk te Groningen.

Mist men helaas in officieele kringen veelal gevoel voor het toepassen van heraldiek, de kerkvoogdij van de Ned. Herv. Gem. te Groningen heeft getoond anders hiertegenover te staan. Bij de restauratie van het koor van de Martinikerk heeft men, daartoe in staat gesteld door een speciaal legaat, de gelukkige gedachte gehad in de ramen, waaruit vrijwel alle vroegere glas-inlood verdwenen was, maar waarvan men wist, dat ze vroeger met de wapens der regentengeslachten hadden geprijkt, thans weer gekleurde wapens aan te brengen. Aangezien niet meer uit te maken viel welke wapens het raam had bevat, werd besloten de wapens van die notabele families te nemen, van wie nog rechtstreeksohe nakomelingen bestaan. Deze werden alle bereid gevonden hun medewerking hiertoe te verleenen, zoodat thans 41 wapens zijn aangebracht in een volgorde, die historisch is met betrekking tot Stad en Provincie Groningen. De heer J. W. Gips in den Haag voerde de opdracht uit, terwijl het heraldisch en historisch gedeelte behartigd werd door Mr. C. A. Star Numan, secretaris van de kerkvoogdij en voorzitter der bouwcommissie, die hierbij o. m. het advies inriep van het Documentatiebureau van ons genootschap. Er zijn 4 ramen mede versierd; van N.O. naar Z.O. is het eerste eigenlijk slechts een half raam, waarin zijn aangebracht de wapens der oud-adellijke geslachten: *Lewe, Sickinghe, Rengers, Alberda* en *Tjarda van Starkenborgh.* De andere ramen bevatten ieder 12 wapens nl. 2. ***Gockinga, v. Julsingha, v. Iddekinge,*** *Gruys, Tjassens, Wichers,* ***v. Swinderen,*** *Wychgel, Barlinckhoff,* ***de Savornin Lohman, Wolthers*** en *Wildervanck. 3.* **Beertsema, *Sypkens, Hoeth, Piccardt, Beckeringh, Sichterman, Lyphart, Keiser, Mees, Trip, Koning*** en ***Quintus. 4. de Sitter,*** *Offerhaus, Hora Siccama,* ***de Marees*** *v.* Swinderen, *Numan,* v. *Imhoff, Tresling,* ***de Ranitz, Busmann, Feith, v. Panhuys*** en *v. d. Hoop.*

W. G. FEITH.

Gemeentewapens.

Bij Koninklijk besluit van 17 October 1923, nº. 84, is de gemeente ***Eindhoven*** (provincie Noordbrabant) bevestigd in het gebruik van het door de voormalige gemeente van dien naam gevoerd wapen, zijnde : Gedeeld : 1 in zilver een leeuw van keel, II in keel drie paalsgewijze gerangschikte posthoorns van zilver, beslagen, geopend en gemond van hetzelfde; het schild gedekt met eene vijfbladerige kroon van goud,

Bij Koninklijk besluit van 17 October 1923, nº. 87, is de gemeente ***Renkum,*** provincie Gelderland, bevestigd in het gebruik van het door de voormalige gemeente van dien naam gevoerd wapen, zijnde : Doorsneden : 1 in zilver een springend paard van sabel, II gedeeld: 1 in keel een springend paard van zilver, 2. in goud een rechterschuinbalk van keel. Het schild gedekt met eene kroon van 17 paarlen.

Van Cleef. Ons medelid, de heer J. J. Bastert, is in het bezit van een 17de eeuwsoh cachet met als wapen : een klaverblad vergezeld van 3 vliegende vogeltjes; helmteeken : een vliegend vogeltje tusschen een vlucht. Volgens gegevens van het Documentatiebureau is dit niet onwaarschijnlijk het wapen van *Cleef* (cf. var. Arm. Gén. i.v.). Hij verzocht mededeeling, dat hij dit cachet wenscht af te staan aan dengene, die uit genealogisch oogpunt hierop de meeste aanspraken zal kunnen maken.

Viruly. In Dr. Jur. Alexander Dietz, Handelsgeschichte der Stadt Frankfurt, dl. 2 blz. 226, worden vermeld de diamant- en robijnsnijders ***Paul*** en ***Peter*** *Viruli* uit Antwerpen, te Frankfort sinds 1693; na 1600 worden zij genoemd met hun zwagers de gebroeders *Wilhelm* en ***Jacob de Collesis*** (*Collesi*).

H. H. VAN DAM.

Vurmester. (XLI, *37).* In het cartularium[1]) van de Benedictijner abdij Selwerd bij Groningen staan een paar akten (f. CXLV en CXX 3) vermeld betreffende dit geslacht. In 1468 ***Gijsbert Vurmester*** verkoopt aan ***Sybrant Vurmester*** en in 1466 ***Herman Potter***, voogd van de weeskinderen van ***Sybrant Vrmeister.*** Blijkens het vroeger meegedeelde stierf een ***Sybrant*** *Vurmester* in 1463 en bevond zich in genoemd klooster een non *Jutteld* van dezen naam.

W. G. FEITH.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Aylva (van). (XLI, *204, 241, 293). Nu* de heer B. v. B. meegaat met mijn veronderstelling (k. 240), dat het gevraagde wapen *van Aylva* is gekwartileerd met ***Meckema*** en de respectieve helmteekens dier geslachten (zie een dergelijk voorbeeld, eveneens uit de keizerlijke kanselarij, vermeld in k. 304), kan de questie voldoende opgelost worden geacht, al blijf ik bij de opvatting, dat het hartschild, n'en déplaise de keizerlijke wapenbeschrijving, eerder ***Houwerda*** dan ***Herema*** zal zijn. Niet alleen, dat zooals de heer Heerma van Voss aantoont, de leeuw uit dit hartschild met verschillende kleuren en al of niet met kroon wordt weergegeven, maar de familie Herema voert altijd gedeeld met een leeuw. De heer Heerma van Voss wil mij doen opmerken, dat Luts Meckema niet stamde uit een huwelijk Meckema-Houwerda, maar uit een ander. Ook ik beweerde, dat zij er niet uit stamde, hoewel, gezien het wapen, men het zou verwacht hebben. De strekking van mijn betoog maakte m.i. maar één oplossing mogelijk van de overigens voor tweeërlei uitlegging vatbare woorden.

Voorburg. W. G. FEITH.

[1]) Rijksarchiefdepot in Groningen.

Bernaige (de). Op een schilderij van het eind der 15de of begin der 16de eeuw is geknield een jonge man in harnas met een overkleed, waarop het wapen de *Bernaige*; achter hem staat Johannes de evangelist. Op den achtergrond links het wapen de ***Bernaige*** met helm, helmteeken en -kleed, rechts door een engel gehouden een gedeeld wapen: 1 de ***Bernaige*** 11 in groen een gouden leeuw. Men vraagt ons wie dit portret voorstelt.

Doc. BUR.

Blok-van Beek. (XLI, 39, 88, 127, 242, 296). Op de vraag naar het wapen *Block* kan misschien het navolgende een aanwijzing geven.

Op een merklap gemaakt door Maria *Block* in 1666 komt bovenaan in het midden in een zeskant het volgende wapentje voor: „op een blauw veld een rood gebekte witte zwaan waarboven twee liggende gouden kruisjes, helm teeken: de zwaan uit het schild en links en rechts van het helmteeken de lettertjes A. B. (*Anthony Block*)."

Deze ***Maria*** *Block* was de dochter van ***Anthony Block en Barbara*** *Leeuw* en inget. Amsterdam 11 Oct. 1674, oud 21 jaar, met ***Lucas van Beek*** (D.T.B. 6'78, 118v).

Deze merklap bevind zich in het bezit van mijn moeder Maria *Kruseman*, die haar naam indirect van ***Maria*** *Block* ontving n.l. van haar grootmoeder ***Maria van Heukelom*** (1801—1862), kleindochter van ***Maria Bosch*** (1752—1820), kleindochter van ***Maria van Beek*** (*1678* of 79—1761), dochter van bovengenoemde ***Maria*** *Block.*

Helmond. J. G. **KAM.**

Boonebakker-de Merré. Wie kan mij inlichtingen verschaffen omtrent het echtpaar ***Johannes Boonebakker*** en ***Josina de Merré?***

Johannes Boonebakker was de zoon van Seger ***Bonebakker*** en ***Helena*** Notemans. Hij werd geboren te Utrecht 7 Augustus 1696 en huwde 22 Januari 1727 met ***Josina de Merré,*** weduwe van ***Johannes van Doren.*** Noch haar geboorte-datum noch de namen harer ouders zijn mij bekend. Van Seger ***Bonebakker*** en ***Helena*** *Notemans* zijn alleen de overlijdensdata bekend. Eerstgenoemde is 12 Mei 1724, laatstgenoemde 20 Maart 1746 overleden, te Utrecht.

's-Gr. G. v. B. v. H.

Breugel (van). Behoort ***Hendrik vun Breugel,*** † vóór 1764, gehuwd met *Margaretha* ***van Broekhuysen,*** † na 1754, ouders van ***Anna van Breugel,*** die omstreeks 1760 huwde met Ds. ***Gerard*** van ***Bronckhorst,*** predikant te den Dungen, en van Ds. *Herman* ***Gerard*** *van* ***Breugel,*** die huwde met ***Maria Adriana Luycx Massis,*** tot het thans adellijke geslacht ***van Breugel?*** Zoo ja, op welke wijze sluit hij daarbij aan? Bijzonderheden gevraagd omtrent hem, zijne kinderen en voorouders.

Hoorn. W. VAN **MAANEN.**

Bringenberg. (XXXVII, 192). In een kohier van de grondbelasting te Gendringen van c. 1580 staat in de rubriek van de buurtschap Wieken:

„den helven *Bringenberch* thobehoerende erffgen. Johan van *Swerden* ... X daler.

die ander helfft tobehoeren dem richter *Fonck* van Anholt... X daler" (Archief v. h. huis Bergh).

Voorburg. W. G. FEITH.

Bronckhorst (van). Aanvulling en opvoering van onderstaande stamreeks gevraagd :

1. ***Jacob van Bronckhorst,*** Dijkgraaf, Officier en Secretaris van de vrije heerlijkheid Oyen.

11. Ds. ***Gerard van Bronckhorst,*** Predikant te Dinther, ✕ ca. 1760 ***Anna van Breugel.***

111. Mr. ***Jacob Hendrik van Breugel van Bronckhorst,*** ***† 8 Nov. 1837, X*** Dordrecht 7 Mei 1786 ***Margaretha van Breugel,*** d.v. Ds. *Herman* ***Gerard*** en ***Maria Adriana Luycx Massis.***

IV. Ds. Gerard van ***Bronckhorst,*** geb. Hees 10 Maart 1787.

Tot welk geslacht ***van Bronckhorst*** behooren bovenstaande personen?

Hoorn. W. VAN **MAANEN.**

Cornelii-van den Heuvel. (XLI, 41, 89). In de huw. registers van Nijmegen vond ik een dezer dagen nog het volgende :

19 Maart/2 April 1693 huwden te Nijmegen ***Dirck Cornelii*** en *Belia* ***Spronkers;*** ondertr. Nijmegen 24 Nov. 1717/ gehuwd Neerbosch 6 Dec. 1717 ***Dirck Cornelii,*** weduwnaar, en ***Amelia*** *Brandes* wede; test. spons. ***Johannes Cornelii*** V. D. M. te Heusden. — Ondertr. Nijmegen 18 Oct. 1722/ get. Angeren 1 Nov. 1722 ***Gerardus*** *Cornelii* en ***Lidya Palm.*** Naar den doopdatum zoekende van *Gerardus* ***Cornelii*** vond ik Gerardus ***Cornelis*** zn van ***Dirk Cornelis*** en *Belia* ***Spronkers,*** ged. Nijmegen 1 Aug. 1696, get. *Cornelis* ***Cornelis*** en ***Margaretha Evers.***

Uit het huw. Cornelii-Palm werd te Nijmegen ged. 16 Sept. 1723 eene dochter *Belia,* get. ***Dirk Cornely*** en ***Amelia*** *Brandes.*

Een ***Dirck Cornelii*** vond ik niet wel een ***Dierick Cornelis,*** ged. in 1667 als zoon van ***Gherit*** en *Aeltge* ***Jans.*** Gezien nu dat zijn oudste zoon ***Gerardus*** heet, maak ik de veronderstelling dat *Gerhard,* ged. 17 Jan. 1637, zijn vader was en bijgevolg 2 X huwde: 1°. met ***Aeltje Jans*** en 2°. met ***Catharina*** *Tyssen,* te meer daar ***Jacomina Cornelii,*** dr. van Dirk en Belia Spronkers, als doopgetuigen had *Herman* ***Tyssen,*** Lyntje Jans en ***Catarina Tyssen.*** Ook bij de andere kinderen komen familieleden ***Tyssen*** voor, terwijl ook bovengemelde huwelijksaanteekening van 1717 en de doopgetuigen op 1 Aug. 1696 er op wijzen, dat we met dezelfde familie te doen hebben.

De verschillende schrijfwijzen van den naam bemoeilijken het onderzoek zeer. Binnenkort ga ik de huw.registers van 1630-1680 grondig door, misschien brengen deze definitief licht; zoo ja, dan stel ik een volledig schema op.

Bij de kinderen van ***Gerhard C.*** en ***Cath.*** *Tyssen* wordt als getuige genoemd D. ***Cornelis Cornelii.*** Vermoedelijk was dus ***Cornelis Cornelii,*** ged. 28 Juni 1633, predikant.

Druten. ***C.*** W. VAN DAM.

Cruidenier. In XXXVII, 38 geeft Doc. Bur. iets over dit geslacht, naar aanleiding van een vraag over het huwelijk : ***Hagen-Cruidenier.*** (Zie XXXVII, 83).

De indruk wordt hier gewekt alsof in de huwelijken ***van der Hagen—Cruidenier*** en ***Hagen-Cruidenier,*** de beide Cruidenier's tot dezelfde familie behooren, nam. de Dordtsche familie — eerst *Nicolaes* of ***Nicolai.*** Ik heb nu het volgende gevonden:

Hester Emerentia Cruidenier was de dochter van ***Jan Cruidenier*** en ***Cornelia Benier,***

Evengenoemde Jan C. was gedoopt Amsterdam Noorderkerk 16.7.1681 als zoon van ***Christoffel C. en Emerentia Sterck.***

Evengenoemde Christoffel C. was gedoopt Amsterdam N. Z. kapel 23.7.1646 als zoon van Gideon C. en *Hendrina Raphoen.*

Evengeneemde Gideon C. was gedoopt Amsterdam Walekerk 157.1616 als zoon van *Gideon* C. en ***Judith de la Fontaine.***

Volgens de publications of the Huguenot Society of London, Vol. IX 1896, is te Londen gehuwd 12.6.1603 Crudener Gedeon natif de Cambray et ***Jucdicth Des Fontaines,*** vefve de feu ***Jan*** *Harsin* native de Londres.

Het laatste echtpaar heeft na Londen in Haarlem gewoond en daarna in Amsterdam. Gedeon C. was poorter van Amsterdam, boratwerker en kocht in 1615 een huis op de Prinsegracht. Op 17 Mei 1609 werd hij — komende van Haarlem — met zijn vrouw lid van de Walekerk te Amsterdam. Hij is begraven in de Walekerk te Amsterdam 17.7.1655, zijn vrouw 23.2.1657.

Amsterdam. A. B. **VAN DER VIES.**

Faassen. (XLI, 297). In de protocollen nos 923, 924 en 928 van Notaris Gerardus Verveer te Dordrecht vonden wij het navolgende:

Isabella Wilhelmina Faassen, j. d. sloot 10/6 1765 te Dordrecht voor dezen Notaris huwelijksche voorwaarden met ***Jan van der Star,*** Notaris aldaar, weduwnaar van ***Catharina van Well. Zij*** overlijdt te Dordrecht 18/3 1772. Haar broer is Mr. *Roeland Isaac Faassen Nolthenius Isaacsz.,* heer van Rijsoort, 11/1 1765 als advocaat te 's-Gravenhage, 19/3 1772 als schepen van Dordrecht vermeld.

Nog ongetrouwd zijnde, is zij 25/10 1764 tezamen met haren broer *Roeland* boveng. en met ***Johannes Panneboeter,*** predikant te Streefkerk als weduwnaar van *Josijna Maria Faassen*, erfgename van de kort voor dien datum overleden ***Isabella Maria Nolthenius,*** de vrouw van Mr. ***Jan de Back,*** vroedschap van Dordrecht. ***Johannes Panneboeter*** boveng. sluit 21/8 1765 te Dordrecht huwelijksche voorwaarden met *Clara van IJsendoorn*, weduwe van *Daniel Rolandus*, wonende te Brielle.

DOG. BUR.

Franken-de Gijselaar. ***Peter Johannes*** *Franken*, schepen van 's-Hertogenbosch tot 1751, huwde ***Agatha Geertruida de Gijselaar.*** Kan iemand mij hunne resp. doop-, sterf- en trouwdata opgeven? Ook zoek ik de ouders van dit echtpaar met hun resp. data, wapens enz.

R. A. R. V.

Groskamp. Hoe is het wapen van dit Amsterdamsche geslacht ?

Zeist. H. L. **KRUIMEL.**

Heerdt (van). ***Hendrik van Heerdt*** is volgens van Meurs, Ridderschap van Nijmegen, pag. 332 gehuwd met N. van ***Dolphus*** genaamd ***Bockum.*** Volgens een M. S. genealogie van Heerdt door van Spaen komt deze Hendrik voor in de jaren 1611, 1622 en 1623 en is hij gehuwd met *N.* van Boeckum ***genaamd Dolphus*** te Soest, N.N. en N. van Esbeck dr. Welke is de juiste naam van de echtgenoote van dezen Hendrik en kan iemand mij iets over dit geslacht mededeelen ?

A. B. F. v. V.

Hen (de). (XLI, 299). Het eenige, wat wij omtrent personen met den naam de ***Hen*** hebben gevonden, is het navolgende :

Jacob de Hen, o.a. in 1801, 1803 en 1810 Scholtus van Oldebroek. Hij voert als wapen, „doorsneden: A een kip zonder pooten rustende op de snijlijn; B een winkelhaak, die over een passer heen gaat". Een ***D. A. de Hen*** is 24/4 1810 gerichtsman van Oldebroek.

Volgens Navorscher 1863 pag. 284 is ***Jacob de Hen,*** de Scholtus boveng., in 1783 te Oldebroek getrouwd met ***Hendrikje Berghuis, j.*** d. van Oldebroek, die volgens Wapenheraut 1918 pag. 194 3 Juni 1809 te Oldebroek overlijdt.

Uit notarieele protocollen en andere stukken noteerden wij ***Johan Panneboeter,*** 30/12 ***1724*** Secretaris van Heinenoord, getrouwd met *Catharina* ***Outraat.*** Elders blijkt! dat hij tevens Notaris en Procureur aldaar is, dus dezelfde is als de door vrager genoemde ***Johan Panneboeter*** en blijkt dus, dat hij tenminste 2 maal getrouwd geweest is.

En ten slotte vermelden wij *Arij* ***Panneboeter,*** wiens weduwe *Neeltje Beijkerken* 25/5 ***1726*** te Zwijndrecht woont.

DOG. Bun.

Hoevenaar. (XLI, 247, 299). Omtrent ***Adriaan*** *Hoevenaar* en zijn gezin zijn mij nog de volgende gegevens bekend.

Adriaan Hoevenaar was notaris te Raamsdonk van 1691-1746. Zijne vrouw heette niet *Maria* ***Hoecenaar*** maar ***Maria*** *vander* ***Werff.*** Vaak vindt men in de oude doopboeken dat de vrouw denzelfden familienaam krijgt als de man. Ik leid dit af uit de volgende gegevens :

a. *Digna* ***H.,*** ged. 31 Mei 1702, huwde met Gerardus van ***Velsen,*** pred. te Raamsdonk, zn. van ***Nicolaas*** en ***Apolonia*** *Pipardus*; hieruit werden te Raamsdonk ged. 26 Mei 1737 ***Apollonia*** en ***Maria,*** get. ***Anna*** van Velsen, Adriaan ***Hoevenaar*** en ***Maria van der Werf.***

6. Schepenacten Raamsdonk, 2 Dec. 1738, testament van voornoemd echtpaar, voogd ***Thomas Hoevenaar,*** toez. voogd ***Jacob van der Werff.***

c. id 17 Jan. 1748, testament als voor, voogden ***Hubertus H.,*** pred. te Pijnacker en ***Jacobus van der Werff,*** koopman te Dordrecht.

Gerard van Velsen en *Digna* ***Hoevenaar*** passeerden huw. voorw. t/o notaris J Beudt te Dordt 20 Juni 1736. Vermoedelijk is het huwelijk ***Adriaan Roevenaar*** en ***Maria*** van *der Werff* te Dordt gesloten en wijst een onderzoek aldaar uit waar Adriaan H. werd geboren.

Blijkens schepenacte Raamsdonk 20 Aug. 1748 draagt *Cornelia* ***Vink*** wed. *Nicolaas* ***Hoevenaar*** te Gorinchem aan ***Gerard*** van ***Velsen.,*** pred. te Raamsdonk, over $^1/_3$ in een huis c.a. te Raamsdonk voor f 700.— waaruit is af te leiden dat Adriaan ***Hoevenaar*** toen reeds was overleden.

Druten. *C.* W. **VAN DAM.**

Hoevenaar. (XLI, 247,299). Zonder de bron te kunnen nagaan, kreeg ik een fragment gen" in handen, waaruit het volgende (maar ook niet meer) ter aanvulling kan strekken :

1. ***Nicolaas H.*** (onbekende herkomst).

II. ***Pieter H.***

111. ***Adrianus H.*** natus 1666,

IV. *Huibert H.* n. 1700 (sic) — ob. 1766, tr. 1727 ***Joh". van Bueren, n. 1704*** — ob. 1788.

V 1. [zie k. 299] ob. 1728; 2. ob. 1785; 3. ob. 1763; 4. ob. 1731; 5. ***Hubertus,*** n. ***1732,*** tr. ***Hendrica Theodora van Brantwijck*** (kinderen volgen VI); 6. ob. 1733; 7. ob. 1800; 8. tr. Groen van *Prinsterer.*

VI. 1. *Hubert(a?) Johan(na?) H.*, n. ***1760,*** ob. 1760.

2. ***Cornelis Theodorus H.***, n. ***1761,*** ob. 1827 tr.:

1°. ***Wilhelmina Eckringa van Sprang***, ob. 1782.

2°. ***Elis. Jos. Schouw, n.*** 1763, ob. 1791.

3°. ***Aletta Kuyper,*** ob. 1819.

Hunne kk. volgen:

VII (ex. 1ª) 1. *Paulus* ***Hubertus H.***, n. 1784, ob. 1844, tr. ***Arnoudina Ringeling*** [kinderen: zie Maandbl. N. L. 1914, k. 233].

2. ***Hubertus Paulus H.***, n. 1786, tr. ***Arnoudina Ringeling*** [kind: zie Maandbl. N. L. l.c.].

3. ***Sara H.,*** n. 1788, ob. 1843, ongetr.

(ex. 2ª) 4. *Elisabeth* ***Josina H.,*** n. 1791, ob. 1814, tr. Mr. ***R. P. Vermeulen.***

(ex. 3ª) 6. Willem H., n. 1819, ob. 1890, tr. *Apª Baartz*, ob. 1916, waaruit: Cornelis *Theodª*, n. 1853, ob. 1885; *Cornª Christª* ***Joh",*** n. 1854, tr. ***H. A. van Trigt***; *Willem* en ***Sara Maria*** n. 1860.

Zie nog A. N. F. XIII (1900) 22ᵇ: Aanteekeningen Geslacht van Diemen [Culemborg], waarbij o.a. genoemd wordt: 8 Dec. 1708. Zalige *Johª* ***vnn Diemen*** wed. wijlen *Nicolaas Hoevenaer.* [1])

B. ***v.*** D. v. H.

Naar aanleiding van het bovenstaande kan ik uit familieaanteekeningen nog mededeelen, dat de eerste echtgenoote van ***Cornelis Theodorus Hoevenaar*** (VI, ***2)*** — met wie hij 23 Oct. 1783 gehuwd was -: ***Amelia Wilhelmina Henrietfe hckringa van Sprangh,*** ***9*** Dec. 1768 geboren was (en door Ds. Vogel van Mierlo in de kapel te Heeze gedoopt) als dochter van *Paulus* ***Eckringa*** (1697—1793), uit Koudum (Fr.), secretaris te St. Anna-Parochie en vanaf 1750 stadhouder van de leenen van Peelland en secretaris te Heeze, en diens 2e echtgenoote ***Catharina Petronella*** *Nobel*, vrouwe voor Geldrop († 1791). Laatstgenoemde was eene dochter van ***Jan*** *Casper* ***Nobel,*** secretaris van Heeze en Leende en van *Johanna* ***de Jongh*** (dr. van Herman, drost van Heeze) en had de heerlijkheid Geldrop, Groot en Klein Braakhuizen geërfd van haren oom ***Adriaan van Sprangh,*** „ontvanger der grafelijke en Wassenaarsche tollen te Leiden", die haar weder gekocht had van ***John*** *O'Donnoghue*, lid van den Grooten Raad van Mechelen († 1742) en diens echtgenoote ***Marie*** *Jeanne Constance* ***de Hornes***, laatste vrouwe van Geldrop uit dezen bastaardtak van het geslacht de Hornes. Na het overlijden van het echtpaar Eckringa-Nobel kwam Geldrop aan de oudste dochter: *Wilhelmina* ***Johanna Eckringa van Sprangh,*** in 1801 gehuwd met Mr. ***Pieter Losecaat,*** schepen en advocaat te 's-Hertogenbosch. Zij overleed kinderloos en liet deze heerlijkheid na aan hare ongehuwde nicht ***Sara Hoevenaar*** (dochter van hare voornoemde jongere zuster Amelia Wilhelmina Henriette), die Geldrop weder vermaakte aan haren neef ***Hubertus Paulus Hoevenaar***, den eenigen zoon van haren broeder ***Hubertus*** *Paulus* en ***Arnoudina Ringeling*** en gehuwd met Jonkvr. ***Anna Marciane*** Catharina ***Holmberg de Beckfelt.*** Thans behoort deze heerlijkheid aan de jongste dochter van laatstgenoemden: ***Arnoudina Hoevenaar,*** echtgenoote van Mr. ***Hendrik*** Nicolaas ***Cornelis*** baron van *Tuyll* ***van Serooskerken,*** oud-burgemeester van Voorburg, welk echtpaar het kasteel Geldrop bewoont.

VALCK LUCASSEN.

[1]) Ook de moeder van den bekenden gouverneur-generaal van N.I. *Antonio van Diemen* heette Elisabeth *Hoevenaer.* Red.

Jongknecht. Welk wapen voerde de familie ***Jongknecht*** die in de tweede helft der zeventiende en de eerste helft der achttiende eeuw te Vlaardingen gevestigd was en waartoe o.a. behoorde Cornelis *IJsbrandsz.* ***Jongknecht,*** die in 1726 overleed?

's-Gr. B. v. B.

Junius-Wilsoet. (XXXIX, 28). Doopboeken N. H. Veere: Jan. 1614 komt als getuige voor ***Cornelis Wilsoet.***

Oct. 1612 kind gedoopt van ***Jooris Wildeman*** en ***Janneken Wilsoet,*** getuigen ***Jaecqmyne Wilsoet, Lowyse Wilsoet.***

Transportboeken Veere : 1603 en 1604 koopt huizen ***Cornelis*** *Wilsoet*, brouwer. In het jaar 1617 koopt hij een huis en brouwerij. In 1622 komt 'voor als wedᵉ van Cornelis Wilsoet ***Lowyse*** *Legge.*

Oct. 1642 erven ***Cornelis*** *Wilsoet*, in huw. hebbende ***Anna Cuningham,*** dr. v. ***Fransje,*** welke weder een dr. was van ***Willem Claessen*** en *Leentgen Thijssen.*

Breda. P. BINKHORST VAN OIJDCARSPEL.

Kettingh-Speyart. Blijkens kwartierborden der familie Van Hogendorp, welke zich eertijds in de Groote Kerk te 's-Gravenhage bevonden, zou de moeder van ***Willem Kettingh,*** thesaurier en rentmeester-generaal der Prinsen Frederik Hendrik en Willem 11, (die gehuwd was met ***Maria Hartman de Cusfer)*** uit de familie ***Speyart*** zijn geweest. Wie Willem's vader was, is mij niet bekend, evenmin als de familieverwantschap waarin hij mag hebben gestaan tot den Haagschen notaris (sedert 1692) er vroedschap ***Lenaert Kettingh,*** naar wien thans nog de Kettingstraat heet.

Wie kan omtrent deze juffrouw *Speyart* iets meer mededeelen?

's-Gr. B. v. B.

Leeuwen (van)-van Dieden. 16 Sept. 1765 werd te Nederhemert gedoopt ***Gerrit,*** zoon van *Gijsbert van* ***Leeuwen*** en ***Adriaanfje van Dieden.***

Alle gegevens betreffende deze echtelieden en hun voorgeslacht zijn welkom.

Driebergen. VALCK LUCASSEN.

Man (de)-Backer. In het begin van de 18e eeuw trouwde ***Jan Willem de Man*** (geb. 1688, overl. 1741) met ***Hendrina*** *Backer*, dochter van ***Thomas*** *Backer* en *Jacoba* ***Verhagen.*** Waar kan ik iets vinden omtrent de voorgeslachten van dit echtpaar ?

's-Gravenhage. Dr. C. J. DE BRUYN KOPS.

Meurs, Polack en De Valck. Op een gevelsteen met het jaartal 169. zijn nog leesbaar de namen De *Valck*, Arent *Meurs* en Cornelis *Polack.* Wordt gevraagd door

een museumdirectie, waarvan deze steen afkomstig kan zijn.

Doc. Bur.

Neomagus. Bestaat er een volledige genealogie van dit geslacht ?

Zeist. H. L. Kruimel.

Noordhoorn-Temminck. *Cornelis Noordhoorn* tr. *Adriana Sebilla Temminck,* begr. Oude Kerk Amsterdam 29 Mei 1773. Wie waren hunne voorouders? Zij hadden 3 zoons:

1. *Joannis Noordhoorn,* geb. .. Mei 1738, † Amsterdam 24 September 1799, tr. 1774 *Adriana Temminck.* Wie waren hare ouders? Had dit echtpaar nakomelingen?

2. *Jacob Noordhoorn,* tr. 1°. *Hillegonda Bouman,* 2°. *Johanna Elisabeth Beatrix Haesebroeck.* Afstammelingen bekend. Hoe was het w a p en *Bouman* (Amsterdam)?

3. *Arnoldus Noordhoorn,* † na 12 Juni 1779 en voor 12 Juli 1782, verm. ongeh.

Hoe was het w a p en der familie *Noordhoorn?*

Alle aanvullingen op het bovenstaande zijn welkom.

Zeist. H. L. Kruimel.

Oortman-Bosch. Ouders en grootouders met bijzonderheden gevraagd omtrent *Christiaan Oortman* en zijne vrouw *Elisabeth Brouwer Bosch,* gehuwd omstreeks 1800.

Hoorn. W. van Maanen.

Oterlijk. Hoe is het wapen van dit Amsterdamsche geslacht?

Zeist. H. L. Kruimel.

Santvoort-van Blootenburg. Ds. *Nicolaas Santvoort,* pred. te Leerdam, geb.. .., † ..., tr.. .. met *Adriana van Blootenburg,* geb.. .., † .... Wie vult het ontbrekende aan ?

R. A. R. V.

Sax de Monsax. Gevraagd bijzonderheden (herkomst, wapen etc.) van deze familie, waarvan in de 17de eeuw eenige leden in Venlo en omstreken [1]) voorkomen b.v. Adrianus baron *Sax de Monsax,* kapitein, † 28 April 1698, huwt 1° Maria van *Beringen,* ged. 18 Mei 1622, dr. v. Joannes en Antonia Winandi; 2° Anna Catharina *van Balderich gen. Barich, † 30* October 1702, dr. v. Jan Adolf Degenhard en Anna Salome *van Speyck.*

Kinderen uit het eerste huwelijk:

1. Anna Magdalena, ged. 23 October 1646 (peter Ignatius *Sax de* Monsax), trad 2 Maart 1689 in het klooster Frans Cedron te Venlo.

2. Joannes, ged. 29 Augustus 1649.

3. Maria Catharina, ged. 7 November 1660.

4. Maria Clara, ged. 9 November 1661 (peter Joannes Jacobus *Sax de* Monsax), huwt Joannes Dominicus graaf d'Insaghi. (Een dochter en een zoon werden gedoopt 1687 en 1689).

5. Hercules Joannes, ged. 9 December 1663 (meter Elisabeth *Sax de Monsax).*

Uit het tweede huwelijk:

6. Maria Salome Antoinette, ged. Swolgen 16 December 1662, huwt luitenant Nicolaas Carolus *Benoit* al. *l'Armée* (hun 9 kinderen werden gedoopt 1683-1701).

[1]) Zie De Maasgouw II 393, XLI 7.

De bovengenoemde Joannes Jacobus baron *Sax de Monsax*, Spaansch kapitein, werd 31 Januari 1702 te Venlo begraven. In het laatst der 18de eeuw en begin der 19de eeuw komt in het Noorden en Midden van Limburg in den eenvoudigen stand de naam *Sax* voor, echter met andere voornamens). Bestaat hier verband?

Voorburg. W. G. Feith.

Omtrent het adellijke Katholieke geslacht Sax de *Monsax* in de 17de en 18de eeuw schijnt niets bekend te zijn. De naam doet denken aan de Graubundsche dynasten Sax von *Hohensax,* van wie ook enkele in Nederland een rol hebben gespeeld. Dit geslacht, dat reeds in het begin der 12de eeuw voorkomt, noemde zich deels naar de burcht Sax, later Hohensax, deels naar de burcht Misox, thans Mesocio. Dit Misox wordt door Stokvis in zijn Manuel III 693 verklaard als Mosax of Monsax. Wat hiervan zij, de tak der Freiherren *Sax* von *Misox* verkocht in 1481 deze heerlijkheid aan het geslacht *Trivulzio*, terwijl de tak Sax *won Hohensax* in 1633 uitstierf. Als de gezochte familie toch iets te maken heeft met dit Oost-Zwitsersch geslacht, waarvan de genealogie vrij uitvoerig bekend is, zou het moeten afstammen van een der buiten Graubunden geleefd hebbende personen. En dan valt het op, dat van Johann Albrecht II, zn van Ulrich Philipp Sax von *Hohensax* en Anna von *Zollern*, gedurende de periode 1680-1696 niets anders bekend is dan dat hij in het buitenland was en in Spaanschen dienst. Het blijft slechts een veronderstelling, waaraan overeenstemming van het wapen met dat der Oost-Zwitsersche familie steun zou kunnen verleenen. Deze voeren gedeeld van goud en rood met een zwarten berenkop als helmteeken. De zoon van bovengenoemden Johann Albrecht II nl. Johann Ludwig was getrouwd met Elisabeth *van Pallandt*, dr van Floris 1, graaf van. *Culenborg* en Elisabeth *van Manderscheid-Schleiden*, en weduwe van Jacob, markgraaf *van Baden-Hochberg* en Karel, graaf van *Hohenzollern-Sigmaringen*; gestorven 1620. Hun eenigst kind Christoph Ludwig stierf op 15-jarigen leeftijd.

Meer bekend is echter Johann Philip, de halfbroeder van zijn vader Johann Albrecht II. Deze studeerde te Genève, Heidelberg en Parijs en behaalde te Oxford den titel van magister artium. Met zijn jongeren broeder Johann Ulrich streed hij in den tachtigjarigen oorlog aan Staatsche zijde. Deze laatste sneuvelde in het buitenland ongehuwd. Hijzelf werd in 1696 in Zwitserland in een twist gedood door zijn neef, den bovengenoemden Johann Ludwig, nalatende als weduwe Francisca Adriana van *Brederode,* dr van Reinoud, heer *van Brederode,* en Helena *van Manderscheid-Blankenheim,* met wie hij in Sept. 1687 te Utrecht getrouwd was. Na zijn dood woonde zij lang in den Haag, doch stierf in het buitenland.

Doc. Bur.

Schallig-Willink. Ouders en grootouders met bijzonderheden gevraagd omtrent *Jan Hendrik Schallig* en zijne vrouw Cornelia *Bartha Willink*, gehuwd omstreeks 1810.

Hoorn. W. van Maanen.

Scheene. Te Deventer huwden (ondertr. 23 Jan. 1717

[2]) Zie Limburg XXIII 73.

met attestatie op Amsterdam 8 Febr. 1717) *Daniel Scheene,* ged. Deventer 14 Dec. 1690, met *Geertruyd Arentsen. Kan* iemand mij nadere gegevens verschaffen omtrent dit gezin en hunne nakomelingen?

Elias Scheene, vaandrig, ged. Deventer 2 Oct. 1692, begr. id. 11 Febr. 1745, tr. N. N., begr. id. 14 Sept. 1762. Gaarne ontving ik van dit gezin nadere gegevens.

Druten. C. W. VAN DAM.

Sleght-Bonte-Visscher. (XLI, 260, 301). *Johannes Bontius*, med. doctor, overleden te Rotterdam, begraven in de week van 18-25 April 1632, huwde aldaar 20 Juni 1699 als jongman van *Leiden* met *Lidewij van Goedereede Willemsdochter*, jongedochter van Rotterdam (zie Genealogie Wittert pg. 1639).

Bij testament van 27 Maart 1632 voor notaris W. Jacobsz. te Rotterdam vermaakt hij een lijfrente aan zijn moeder, wonende te *Leiden.*

Uit dit huwelijk o. a.:

Anna Bontius, huwde te Rotterdam 12 April 1632 met *Adriaen Hollaer,* wijnkooper, zoon van *Leunis Adriaensz. Hollaer*, lakenkooper, geboren te Goedereede, en *Soetje Coenraedsdr. van der Muijl* (huwel. voorw. voor notarissen J. van der Swan en W. Jacobsz. te Rotterdam resp. 21 en 26 Maart 1632).

Hieruit:

a. Meijntge Hollaer.

b. Adriana Hollaer, huwde 6 Nov. 1660 *Andries Crynen de Visscher.*

c. Lidewij Hollaer, geb. Dec. 1627 huwde *Jan Slegt*, wijnkooper.

De vader van Dr. *Jan Bontius was* Prof. *Geraert Bontius* te *Leiden* (zie v. d. Aa, Biogr. woordenboek op *Bondt).*

Rotterdam. W. J. L. POELMANS.

Tecko-Schellingwou. *Carel Tecko*, ged. Breda 13 Febr. 1769, huwde *Sjoukje Schellingwou,* waaruit geb. *Anna Jacoba Elisabeth Tecko,* ged. Sas van Gent 22 Jan. 1784. Zij is daar echter niet te vinden. Kan iemand mij helpen aan gegevens dezer familie *Tecko?*

Druten. C. W. VAN DAM.

Telghorst-Umbgrove (lees : -Stuart). (XLI, 302).

Amsterdam inget. 12.2.1728 :

Jan Telghorst, van Broekhagen, o. 38, ouders dood, en *Margreta Stuwart,* van Hamelswaart, o. 25, ouders dood.

Amsterdam inget. 13.9.1737 :

Jan Telghorst, van Broekhagen, w. *Margrita Stuwert*, en *Helena van Dijk,* van A'dam, o. 36, ouders dood.

Amsterdam inget. 13.4.1741:

Pieter Telghorst, van Broekhagen, o. 21, ouders dood, oom *Jan.*

Jacomina van Dijk, van A'dam, o. 21, ouders dood.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Verschuer. Weet iemand wellicht nadere gegevens te verstrekken omtrent deze familie?

Volgens opgave van den heer *J. Verschuer* te Bunbury in West Australië was hij de zoon van Dr. *John James Peter Zacharias V.,* geb. te Haarlem in 1839. Deze vader kwam na aan de universiteit te 's Gravenhage (sic) zijn graad te hebben gehaald, als arts, officier van gezondheid, naar Indië en ging vandaar in 1860 naar Australië (vrij onwaarschijnlijk omdat hij toen eerst 21 jaar oud was, P.) waar hij met een Schotsche vrouw huwde en † in 1879.

Zijn oudere broer was *William Dietrich V.,* zijn jongere broer *Arnout Jan V.,* ingenieur op Java. Verder had de vader 3 à 4 zusters.

Het wapen is : gevierendeeld: 1 en IV op zilver een springend zwart paard; 11 en 111 op blauw een gouden gekanteelde toren, waaruit boven een gouden arend komt; over alles heen een hartschild: op goud 3 zwarte hoefijzers, 2 en 1; gekroonde helm, dekkleeden goud en blauw; helmt. een uitk. zwart paard met rooden mond en neusgat.

Onder het wapen, waarvan mij een afdruk in kleuren werd vertoond, stond : *Armoiries famille Verschuer.*

's-Gr. B. v. T. P.

Toevallig hadden wij in portefeuille eene stamreeks van bovenbedoelde familie van de hand van ons medelid P. Binkhorst van Oudcarspel, welke wij hier gaarne afdrukken. RED.

1. *Jan Verschuer* [1]), geb. te Hoorn omstreeks 1626, begr. te Hoorn' 1687, tr. 12 Januari 1663 *Aafje Aarts Salm*, dr. van *Aart* Simonsz. en *Reynouw Jacobs Woerden.*

   Uit dit huwelijk:

   1. *Arnouf,* volgt 11.
   2. *Bonchardus,* ongehuwd overleden.
   3. *Joan*, volgt 11 bis.

II. Mr. *Arnout Verschuer,* geb. te Hoorn Januari 1664, † aldaar 23 October 1693, schepen te Hoorn, tr. Harderwijk 28 Nov. 1683 *Jacoba Catharinn Trigland*, geb. 22 Januari 1663, † 3 Juni 1729, dr. van Professor *Theodorus* en *Cornelia Stalpart van der Wiele. Zij* hertrouwt als wede in 1702 met Mr. *Nicolaas van Suchtelen.*

11 bis. *Joan Verschuer,* geb. en † te Hoorn, raad en burgemeester der stad Hoorn, tr. 12 Februari 1690 *Adriana van Bredehoff.*

Uit dit huwelijk:

Mr. *François Adriaan Verschuer,* geb. te Hoorn 14 November 1700, † te Hoorn 4 Juli 1771, tr. *Joanna Magtild van Bredehoff;* zonder nazaat.

111. Mr. *Pieter Bruno Verschuer,* geb. te Hoorn 10 December 1691, † aldaar 30 October 1763, schepen te Hoorn, ontvanger van 's lands gemeene middelen, tr. te Hoorn *Hillegonda Jongemaats,* geb. 13 September 1694, † 20 Augustus 1769, dr. van *Simon* en *Anna Opperdoes.*

IV. Mr. *Arnout Simon Perschuer,* geb. te Hoorn 19 Mei 1723, † aldaar, schepen en raad in de vroedschap

---

[1]) Reeds eerder worden te Hoorn vermeld:

Jan Verschuer, huwde te Hoorn 5 December 1599 met *Haasje Jan8 Bonk. Jacob Jansz. Verschuer*, † 19 April 1613.

Bonck Frederiksz. en Jacob Verschuer, apparent broeders. Zij koopen in de Groote kerk te Hoorn een graf N°. 19 in de Middelkerk op den 21 Januari 1623.

Jacob Verschuer en Haas *Jans,* sijn suster, koopen op dien datum graf No. 101.

Beide graven worden in Februari 1707 overgeschreven op naam ven Mr. *Joan Verschuer,* Raad en burgemeester der stad Hoorn.

te Enkhuizen, gecommitteerde raad ter Admiraliteit in Westvriesland, ontvanger van 's lands gemeene middelen, tr. te Enkhuizen 2 September 1765 *Maria l'Epie*, geb. te Enkhuizen 16 April 1727, gest. aldaar, dr. van *Willem* en Grietje *Rooleeuw*.

V. Mr. ***Willem Diderik Yerschuer,*** geb. te Enkhuizen 4 April 1759, † te Edam 24 Februari 1837, lid van de Staten van Holland, kantonrechter en wethouder te Edam, tr. te Enkhuizen *Eva Appelman*, geb. te Enkhuizen 9 Februari 1769, † te Edam 25 Februari 1837, dr. van ***Jan Lambertus*** en *Veerdu* ***Agnes Pan.***

VI. ***Arnout*** *Joan Verschuer*, geb. *27* December ***1782,*** griffier van het kantongerecht te Hoorn, tr. *Petronella Stuten*.

Uit dit huwelijk:

1. *Willem* ***Diderik,*** volgt VII.
2. ***Jan Jacob Pieter,*** volgt VII bis.

VII. ***Willem Diderik Perschuer,*** geb. te Hoorn 7 October 1816, † aldaar 22 Juli 1893, griffier van het kantongerecht te Hoorn, tr. 9 Augustus 1862 ***Maria Laurentia Muller,*** geb. te Amsterdam 2 Juli 1826, † te Princenhage 8 Nov. 1897, dr. van ***Jan Daniël*** en ***Anna Cornelia ten Routen.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Petronella Jacoba Yerschuer,*** geb. te Hoorn 1 Juli 1864.
2. ***Anna Cornelia Yerschuer,*** geb. te Hoorn 22 October 1868.

VII bis. ***Jan Jacob Pieter Perschuer,*** vertrokken naar Australië, aldaar gehuwd met ***Annie Wallacie.*** Kinderen: Jan ***Jacob, Arnout Joan, Isabella,*** *Clara* en *Eva*.

P. BINKHORST VAN OUDCARSPEL.

Vries (de). Inlichtingen worden gevraagd omtrent de genealogie van het geslacht, waartoe behoorde de Luiteriant--Admiraal van Friesland *Tjerk* ***Hiddes de Vries.***

's-Gravenhage. IDEMA GREIDANUS.

Wageningen (van)-Mosselmans. Helena van *Wageningen*, geb. wschl. Almkerk 1724, wschl. dr. van ***Willem van Wageningen*** en *Geertruy* ***'t Hooft,*** † Zierikzee 26 Jan. 1798, tr.. ... ***N. N. van Meerten***, geb. wschl. Werkendam, waaruit 1 zoon, ***Lambertus van M.,*** poorter van Zierikzee 16 Oct. 1768 oud 22 jaren (dus geb. 1745 of 1746) van Werkendam.

Zij hertr. te Werkendam?. ..... (vóór 2 Jan. 1769) ***Willem Mosselmans,*** geboren Woudrichem, Werkendam of Gorinchem ..... 1725, zoon v. ***Jan M.*** en *Odilia Kistemaker*, geneesheer (in de naamlijsten der Universiteiten niet te vinden dus misschien plattelandsheelmeester) te Werkendam, † Werkendam 15 Jan. 1786, oud 609 jaar.

Het bovenstaande is ontleend aan het Ned. Patriciaat (genealogie Mosselmans) en aan in mijn bezit zijnde papieren, afkomstig van mijn overgrootmoeder *Adriana* ***Cornelia Mosselmans,*** kleindr. van genoemden ***Willem M.*** Aangezien in deze papieren alle broers en zusters van ***Helena van*** *Wageningen* genoemd worden, benevens een oom Simon ***'t Rooft*** te Almkerk, kon ik op het Rotterdamsche gemeentearchief vaststellen dat deze broers uit ***Almkerk*** afkomstig waren, terwijl uit de voornamen hunner kinderen en de respectieve doopgetuigen als vermoedelijke grootouders ***Willem van Wageningen*** en ***Geertruy 't Hooft*** werden vastgesteld.

Wie kan deze gegevens aanvullen, bevestigen, resp. hooger opvoeren? De Burgemeesters van Werkendam en Almkerk gaven op desbetreffende vragen geen antwoord.

Helmond. J. G. KAM.

Witte (de)-Oem van Wijngaarden. Omstreeks het midden der 16e eeuw trouwde *Cornelis de Witte,* zoon van Gerrit de Witte, baljuw van Noordwijk, en van Cornelia Stalpaert van der Wiele, met ***Maria Oem van*** *Wijngaarden.* Hoe hangt deze laatste samen met 't bekende geslacht 0. v. W.?

's-Gravenhage. Dr. C. J. DE BRUYN KOPS.

Onbekende wapens. Op een ijzeren haardplaat komt de volgende halfvergane afbeelding van een dubbel wapen voor:

Rechts : Gevierendeeld: 1 een klimmende leeuw; 11 doorsneden, het bovenste deel beladen met een 6-puntige ster, waarvan twee punten naar boven ; III? doorsneden, het bovenste deel beladen met 2 sterren?; IV 2 boven elkaar geplaatste gaande leeuwen. Over het geheel een hartschild met klimmenden leeuw. Schild gedekt door 3 helmen, met de helmteekens: rechts een vlucht met medaillon beladen, waarin een klimmende leeuw; midden twee olifantstrompen ; links een vlucht beladen met medaillon waarin de ster van II. Boven het geheele wapen de letters C. E. V.

Links: Als dat van Willem den Rijken, graaf van Nassau, gevierendeeld met de kwartieren Nassau, Katzenelnbogen, Vianden, Dietz. Gedekt door 3 helmen, allen met vlucht als helmteeken, waarvan de rechtsche onduidelijk, de beide andere beladen met medaillons, waarin onduidelijke figuren. Boven het geheele wapen de letters H. N. D. W.

Boven de beide wapens het jaartal 1628.

Welk huwelijk is bedoeld?

's-Gravenhage. A. MERENS.

INHOUD 1023, **N°. 11/12.**

Bestuursberichten. — Over de graven van Zutphen vóór 1190, door Prof. Mr. R. Fruin. — Jongere takken van het geslacht van Wassenaer, vóór 1300 daaruit voortgesproten, 111, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Het „constrijcke" geslacht Vennekool, door A. Hoynck van Papendrecht. — Bijdrage tot de geschiedenis van het geslacht van Mervelt en van het goed de Ehee te Almen, door Dr. J. S. van Veen. — Bergen op Zoom, door G. C. A. Juten. — Genealogische fragmenten. (Van der Marck, Ribbius, Verspgok, van der Horst, van Blsnkesteyn e. a.), medegedeeld door A. J. Domis. (Slot). — Boekaankondiging, door Mr. Th. R. Valck Lucassen. — Korte mededeelingen: Buys; Ketell; d'Ablaing; Heraldiek in de Martinikerk te Groningen; Gemeentewapens; Van Cleef; Viruly; Vurmester. — Vragen en antwoorden: Aylva (van); Bernaige (de); Blokvan Beek; Boonebnkker-de Merré; Breugel (van); Bringenberg; Bronckhorst (van); Cornelii-van den Heuvel; Cruidenier; Faassen; Frankende Gijselaar; Groskamp; Heerdt (van); Hen (de); Hoevenaar; Jongknecht; Junius-Wilsoet; Kettingh-Speyart; Leeuwen (van)-van Dieden; Man (de)-Backer; Meurs, Polack en De Valck; Neomagus; Noordhoorn-Temminck; Oortman-Bosoh; Oterlijk; Santvoort-van Blootenburg; Sax de Monsax ; Schallig-Willink; Scheene; Slegt-Bonte-Vissoher; Tecko-Schellingwou; Telghorst-Umbgrove (lees: -Stuart); Verschuer; Vries (de) ; Wageningen (van)-Moseelmans; Witte (de)-Oem van Wijngaarden. — Onbekende wapens.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

LEXICOGRAPHISCH NAAMREGISTER.

Jaargang 1923.

A.

Aelst (van) 43.
Aardewyn 289.
Aersen (van) 27, 91, 270, 272.
Aevinck 28.
Abbinck 111,112.
Abeels 114.
Ablaing (d') 354, 355.
Abraham 246.
Achenbach 54.
Acke (van der) 113.
Acker (van) 245.
Ackeren (van) 23—25, 27, 119.
Acronius (van) 16.
Addyncks 81,121.
Aglum (van) 353.
Agtersoon (van) 87.
Aken (van) 117; 210.
Alberda 188-194, 355.
Alblas 210.
Aldenburg (van) 5.
Aldewerelt (van) 242.
Alençon de Mirville (d') 4.
Alendorp (van) 159, 275.
Alkemade (van) 330.
Aller (van) 115.
Alphen (van) 17, 153, 252, 352, 353.
Altena (van) 18, 288.
Altius 125, 159, 287, 288.
Amerongen (van) 87.
Amorie (des) 240, 301.
Amsinck 81.
Amstel (van) 59, 61, 235.
Amstel van Mvnden (van) 340.
Andel (van den) 112.
Andla (van) 248.
Andreas 39.
Andres 240.
Andries 251.
Anssem 26, 79.
Anslo 127, 128.
Ansynck 23, 24, 122.
Apelthorn 235.
Appelman 367.
Arentsen 365.
Arkel (van) 220.
Arnem (van) 120.
Arnstein (van) 263, 314, 316.
Arondeaux 270.
Arrewyne (van) 289.
Arsen (van) 121.
Asewyn (van) 243.
Asperen (van) 36, 220, 302.
Assema 9.
Assen (van) 79.
Assuede (van) 85.
Attendorn 202.
Auwema 84, 281.
Avaux (d') 146.
Averdinck (tho) 79.
Avesnes (van) 322.
Avynck 23.
Aylva (van) 15, 125, 126, 130, 173, 204, 240, 241, 293, 294, 356.

B.

Baeck 168, 253.
Baan (van der) 233.
Baer (van) 178, 179.
Baercken 22, 24, 81, 120.
Baarda 295.
Baerdt (van) 10, 15, 79.
Baerle (van) 24, 27, 254.
Baars 253.
Baas 114.
Baex 79.
Back (de) 64, 66, 300, 359.
Backer íl, 197, 337, 362.
Backhuis 33.
Baden-Hochberg (van) 364.
Badenius 75.
Baggcn (van) 156.
Bake (van) 201.
Bakker 74, 130.
Balderich gen. Barich (van) 363.
Balen 41.
Balterman 28.
Balveren (van) 129, 160, 172, 207, 243, 292.
Banier 34.
Banningh 153.
Bar (van) 219.
Baren (van) 241.
Barg (then) 78.
Barlinckhoff 355.
Barreveld 338.
Barst 78.
Bartram 85, 282.
Barvelts 119.
Batailhez 348.
Bautersem 20, 219, 343.
Bavinge 160.
Bay (du) 147.
Bech 112.
Beck (ter) 81, 283.
Becker 81, 119, 158.
Beckeringh 355.
Becking 111.
Bedber 24.
Bedmar 146, 149.
Beeck 88, 89, 171, 241.
Beeck (ten) 121.
Beeck (van) 39, 127, 128, 242, 296, 357.
Beeck (van der) 120, 245.
Beeke (van der) 49.
Beekman 41, 288, 289.
Beeldemaker 65.
Beeldsnyder 50.
Beels 154, 204.
Beens 124, 125.
Beeren, 105.
Beernink 165.
Beest (te) 81.
Beest (van) 34, 289, 347.
Behan 354.
Beieren (van) 220, 257, 286.
Bekius 241.
Belheem (van) 122.
Bellersheim (van) 167.
Bello 73.
Belloni 284.
Benier 132, 210, 358.
Bennynck 23.
Benoit 251, 354, 355.
Benoit al. l'Armee 363.
Benscoop 61.
Benthem (van) 94, 318, 319, 320, 326.
Bentheim (van) 94, 273.
Bentinck 186, 207, 243, 276, 340.
Berch (then) 120.
Berchhorst (ter) 354.
Berckem (van) 80, 122.
Berdt (de) 205.
Berffelt (van) 24, 78, 80.
Berg 155.
Berg (van) 167, 219, 229.
Berg (van der) 62, 116, 210.
Berge (ten) 25.
Berge (van den) 177.
Bergen (van) 157.
Bergervis 246.
Bergeus 300.
Bergh (de) 289.
Bergh (ten) 24, 80.
Berghes (de) 21.
Berghuis 360.
Bergier 206.
Bergsland (van) 295.
Beringen (van) 363.
Berkelor (the) 23.
Berkum (van) 73.
Bernaige 357.
Bernardt 348.
Bernouilli 2.
Bernstorff (von) 7, 137.
Bersselaer (van den) 241, 295.
Bertram 93.
Besemer 64, 92, 130.
Besselinck 341.
Besten (van) 235.
Beusechem (van) 290.
Beusekom (van) 53.
Bettinx 79.
Beverden (van) 156.
Beveren (de) 49, 347.
Bevervoorden (van) 38.
Bex 118.
Beykerken 360.
Beynhem (van) 207.
Biberstein (von) 2.
Bichon 53, 96.
Bicker Caarten 65.
Biecht 272.
Biel 81.
Bierman 70.
Bisdom 288, 289.
Bladwail (van) 150, 196.
Blanken 289.
Blanken (van) 51.
Blanckenbijls 27.
Blanckenborch 120.
Blankendael 165.
Blankerts 118.
Blankesteyn (van) 74-78, 290, 346348.
Bleem (van) 119.
Bleikvelt 210.
Bleyker (die) 120.
Bleyswyk (van) 320.
Blieffer 23, 26, 81.
Bliescastel (van) 220.
Blisset 348.
Bloecx 119.
Bloemendael (van) 160, 207.
Bloemendal 202, 283.
Bloemissen 25.
Block 39, 127, 128, 241, 291, 296, 338, 357.
Blocq (de) 9, 10, 14, 18, 113, 114, 134.
Blommaart 240.
Blommert 44.
Blondel 198.
Blootenburg (van) 363.
Bloys van Treslong 270.
Bochoven (van) 52, 246.
Bodigom 203.
Boecholth (van) 121.
Boeckum gen. Dolphus (van) 359.

Boecop (van) 27, 191, 193.
Boeff 80.
Boelens (van) 9. ll.
Boellaard 86,' 90.
Boem (then) 24, 81.
Boemelt (van) 81.
Boemers 119.
Boene 25, 27.
Boenynck 80, 81.
Boeshoffs 120.
Boesten 23.
Bois (de) 198.
Bok (de **j 89.**
Bokkel (ten) 13.
Bolanden (van) 220, 222, 223 225.
Bollant 128.
Bols 23.
Botyncx 121.
Bomerth 122.
Bonenborch gen. v. Honstcyn (van) 340.
Bongers 79.
Bonk 366.
Bonnecroy 117, 118.
Bonnenniet 152.
Bonnet 39, 205, 242.
Bonninckhausen (van) 288.
Bont 39, 89, 250, 301.
Bontius 301, 365.
Bonzer 64, 65.
Boogaert (van den) 165.
Boom 185.
Boon 118.
Boone 337.
Boonebakker 357.
Boot 39. 40.
Bopp 289.
Boraw 351.
Boreel 12, 290.
Borch (van der) 27, 160, 205, 206.
Borcharen (van) 44.
Borck 188—194.
Borckem (toe), 252.
Borgonyen 337.
Born 98.
Borns 79.
Borre (van) 272.
Borrekens 342.
Borretlet 298.
Borselen (van) 40, 343.
Bosc (du) 6.
Bosch 252. 357. 363.
Bosch (in'denj 107.
Bosch (ten) 347.
Bosch (van den) 197, 207.
Bosman (van) 11, 14, 15, 19, 213.
Bossinx 27.
Both 54.
Botternesse (van) 60, 61.
Bouchattiou 114.
Bouchorst (van der) 286, 330, 331.
Boucquet 206, 242, 243, 296.
Boudt 89.
Bouflers (de) 146, 147, 195.
Bouge (de) 77.
Bouman 81, 120, 363.
Bourgogne (de) 272.
Bouricius (van) 10, 15, 16, 18.
Boutkan 5 4 .
Bouwens 77, 96, 136.
Bouwer 153.
Bouwmeister 119, 340.
Bowier 124, 125, 211, 289.
Braeckmans 25.
Braemett 8 t .
Braems 40, 206, 207.
Brabant 20.
Brahm 243, 297.
Brakett (van) 160, 207, 243.
Brand 105, 134.
Brande 75.
Brande (van den) 182.
Brandes 358.
Brants 184, 299.
Brandwyck 152, 361.
Brantzen 24.
Brass 111.
Braunius 14.
Brecht (van) 146, 147.
Breda (van) 342,
Bredehoff (van) 366.
Brederode (van) 160, 220, 229, 317, 364.
Bree (van) 46.
Breevoort 73.
Bremer 150, 151.
Bremt (van) 28.
Breuget (van) 357, 358.
Brevetd 165.
Brienen (van) 235.
Brimeu (van) 344.
Brinket 45, 93.
Broeck (ten) 26, 120.
Broeck (van Alphen van den) 17.
Broek d'Obrenan (van den) 98.
Broecketer 80.
Broekhuysen (van) 357.
Broekmans 62, 117.
Broers 128.
Broersema 191, 194.
Broeytt (ten) 24.
Broncken 37.
Bronckhorst (van) 129, 236, 237. 273. 357, 358.
Bronsvelt (te) 121.
Brousson 40.
Brouwer 278.
Brouwer (de Vos) 68.
Bruggink 107,109, 1 t 0.
Brugman 39, 41.
Bruine (de) 128, 160.
Bruins 283.
Brummen (van) 104
Brun (te) 302.
Brunings 160. 207.
Brunnier 66—74.
Brunsvett (tho) 120.
Brusz 89.
Bruyn (de) 116, 165, 244, 245.
Bruyn (Feuilleteau de) 41.
Bruynhoven 297.
Bruyning 72.
Buckerst 119.
Budding 89, 163.
Bueckeforts 27, 119.
Bueren (van) 103, 158, 172, 247, 299, 361.
Buerstede (van) 242.
Buma 17.
Burgh (van der) 40, 89, 207, 333, 347.
Burgsdorff (von) 5.
Burmania (van) 12, 13, 241.
Busch 27.
Busch (von dem) 77.
Busmann 355.
Bussinck 70.
Busz 258.
Buyck 195.
Buvninck 28.
Bujong 122.
Buijs 65, 155, 352, 353.
Buzer (die) 331.
Bye (de) 272.
Byl 183.
Bylandt (von) 76, 179.
Bylen 120.
Bijtevelt 336.
Byner (the) 79.
Bystervetd (van) 252.
Bytter 120.

C.

Celosse 85. 125
Ceva (de) '34.
Chalon (de) 6, 271.
Chambrier (de) 132.
Chandieu (de) 4.
Chatvelt 41.
Chigi della Rovere 136.
Chignin (de) 2.
Citters 40.

D.

Daelen (van) 337
Dablyn 354.
Dam (then) 25.
Dam (van) 69, 79, 128, 252.
Dam van Isselt (van) 102, 145.
Dam (van den) 26.
Damme 118.
Dammen (van) 244.
Dangirard' 348.
Dappers 120.
Daun 28.
Dedeine 128.
Detden (van) 68.
Delers 181.
Delf (van) 327.
Detmans 354.
Detprat 171.
Demmers 75.
Devynck 121.
Deyeman 63.
Deynoot 62-66, 113-118, 125, 204.
Dhona (van) 159.
Dieden (van) 47, 93, 130, 131, 180, 362.
Diemen (van) 361.
Diemers 80.
Diemont 110.
Diepenbeeck 288.
Diepenbrugge (van) 41, 160.
Dierhout 43.
Diert 50.
Diest (van) 102.
Dietz (van) 262, 271.
Dillachte (de) 237.
Dillen 27.
Dimmendael 122.
Dingemans 244, 297.
Ditten (van) 73.
Docher 132, 165.
Doede 330.
Doerne (van) 161.
Does (van der) 94.
Doesburg 198.
Doitsma 73.
Dokkum (van) 290.
Dole 195, 196.
Dolphus gen. Bockum (van) 359.
Doma 190, 192, 193.
Domis 74, 78, 89, 347.
Dompierre de Joncquières 6.
Dompsetaar (van) 119, 153.
Donia (van) 56, 168.
Donnoghue (0') 361.
Doorn (van) 35, 36, 81—83, 88, 90, 129.
Doornik 240.
Dopff (de) 297.
Dopper (den) 87.
Doren (van) 357.
Dorsman 59.
Dorth (van) 339, 340.
Doudem 185, 186.
Douglas 45, 46.
Douma (van) 8, 9, 11, 12.
Douwema 2.
Doys 11, 79.
Drenkers 161.
Drester 54, 135.
Dreyer 120.
Droesbeke (van) 114.
Drooge 270.
Drost 185.
Droste 174. 175.
Drunen (van) 43, 91,135.
Dubbels 210.
Duden 185.
Dudenberg 205.
Duffetuycx 119.
Duyfhuys 347.
Duyn (van der) 129.
Duisterbeke 191.
Duyswolt 237.
Duivenvoirde (de) 284—286, 318, 326.
Dultaert 338.
Duncker 122.
Dunsbers 119.
Duren (van) 162, 297.
Dusauzet 165.
Dijck (ten) 23.
Dijk (van) 53, 66—74, 302, 365.

E.

Echalon (d') 6.
Echten (van) 162, 209.
Eck (van) 120, 133.
Eckringa van Sprang 361.
Edema 295.
Edinks 162.
Eeckhout 162, 209, 334, 337.
Eelde (van) 69, 125, 131, 134.
Eetts 192, 194.
Eggynck 121.
Egmont 86, 87, 209.
Egmond van der Nyenburch (van) 129.
Citzerda (van den) 336.
Ekkelboom 73.
Eldik (van) 106, 298.

Elema 304, 307.
Elgers 81.
Elias 13.
Ellersiek 75.
Elsevier 2.
Elsnerus 346.
Elst (van) 79..
Eminck 122.
Emmerik (van) 162.
Engbers 38.
Enge (uuten) 333.
Engelenburg 68.
Engelstede 56.
Engerman 119.
Epen (vanj 135, 213.
Epie (1') 367.
Eppynck 120.
Erckels 75.
Ermel (van) 162, 209.
Ernst 277.
Es (van) 133.
Esbeck (van) 359.
Eshaven (van) 27.
Essem (van) 119.
Est (van der) 197.
Estveldt (van) 275.
Eudes 4.
Everaud 117.
Evers 211.
Everstein (van) 222, 223.
Everwyn 122.
Exalto 91.
Exalto d'Almares 72.
Eybarch (van) 121.
Eybergen 288.
Eyck (van) 117.
Eyckelbergh 90.
Eyll (van) 106.
Eynden (van) 210.
Eys (van) 288.

F.

Faassen 297, 359.
Faatsma 10.
Faber 12, 162.
Fabius 74.
Fabricius 283.
Fackert 202.
Fagel 149.
Falck 74, 166, 167.
Falien 102.
Falkenstein 28, 220.
Famers (de) 160, 206.
Feger 133.
Feith 300, 355.
Fellekes 214.
Feltcamp (te) 120.
Ferwer 24.
Feuten 181.
Fewen (van) 10.
Fildar 107.
Flines (de) 248.
Flodorp 114, 272.
Floo (du) 197.
Florio 55.
Fluyss 120.
Folkertsen 164.
Fonck 108, 357.
Fontaine 354.
Fontaine (de la) 359.
Fonteyn 334, 335, 338.
Fopma 288.
Fornerod 5.
Fossema 84, 281.
Francken 119, 121, 122. 359.
Frankenberg '(van] 304.
Freyse van Dolre 331.
Fritsius 162, 210.
Frix 84, 282.
Fryburch (van) 121.

G.

Gaesbeek 270.
Galama 8.
Gale 328.
Gamelke (van) 174, 175.
Gansneb gen. Tengnagel 235.
Ciardingen (van) 41.
Gardyn (du) 125, 152.
Garme 113.
Garmees (van) 336.
Gaveren (van) 342.
Geenland (van) 240.
Geer (van der) 244.
Geertsema 355.
Gelder (van) 246.
Geleen (von) 91.
Gelein (van) 41, 42, 90, 91, 96, 130, 244-246.
Gellinckhuysen 63.
Gelre (van) 28, 168, 178, 215, 219, 222, 228, 229, 236, 259, 261, 266, 313-317.
Gemaer 302.
Gemen (van) 25, 119, 120.
Gendre (le) 6.
Gen(d)t (van) 2, 26, 42, 126, 173.
Gerlings 116.
Geusau (von) 12.
Gevaerts 205, 206.
Geveke 209.
Gevers 64, 65.
Ghele (van) 354.
Gier (de) 22.
Giessen (van) 246.
Gigynck 25, 80, 121
Gillieron 134.
Gladbach (van) 262.
Glasemakers 26.
Glauber 335, 337.
Gleiberg (van) 262.
Glimes (de) 19—21, 123. 344
Glinstra (van) 10—12, 16, 17
Glocester (van) 220.
Goch (van) 24.
Ciockinga 355.
Goedeman 210.
Goedereede (van) 365.
Goens (van)' 287.
Goeree 291.
Goes (van der) 68, 291.
Goetinckx 81.
Goeyck (die) 120.
Goll 203:
Goltsmyt 24.
Goltz (de) 5.
Gool (van) 206.
Goor (van) 156, 160, 206.
Goossens 70.
Goris 336.
Goslinga -(van) 56.
Goude (van der) 59, 102.
Gouwen 131.
Govyn 152.
Graaff (de) 50, 92, 114, 246.
Graaf (van der) 110, 116.
Graafland 197.
Graeft (van der) 70.
Graafweg ('s-) '53.
Graewert 111.
Gramey 77, 288, 345.
Grand 209, 246, 298.
Grande (de) 304.
Grandson (de) 2.
Graswinckel 52, 211.
Grave (de) 240.
Gravenbroek 273.
Greefraats 240.
Greflichem (van) 200.
Groen 244. 246, 247, 290.
Groen van' Prinsterer 247, 299 361.
Groenendyk 64, 65, 88, 165.
Groenenvele 331.
Groenenvelt 89, 317, 323-326 329—333.
Groeneweg 130.
Gronden (van der) 69.
Groot (de) 42, 43, 91, 209, 246
Grosett (de) 45.
Groskamp 359.
Grote 72.
Grotenhorst (then) 79.
Grotenhuyss (ten) 24, 120.
Grünberg (von) 351.
Grutters 81.
Gruys 355.
Gruyter 24.
Gruythuys (van) 207.
Gryphius 353.
Grijs 200.
Gulik (van) 28, 230.
Gumster (die) 122.
Gunckel 247, 298.
Gundling (de) 5.
Gutberlet 209, 247, 298.
Gijselaar (de) 359.
Gysen 95.
Gysens 190.

H.

Haack (van) 26.52.79, 81,107, 120, 197, 301.
Haeff (ten) 23, 26.
Haeften (van) 21, 69, 173, 276, 339.
Haamer 132.
Haemerstein 71.
Haamstede (van) 169.
Haan (de) 125.
Haen (the) 23, 27. 78, 80.
Haer (terj 121, 190.
Haersma (van) 7-19.
Haersolte (van) 2, 84, 235, 276.
Haarst (van) 73, 275.
Haes (de) 104.
Haesebroeck 110, 363.
Haastenburg (van) 346.
Haexbargen (van) 121.
Habsburg 58.
Hacken 24, 122.
Hacfort (van) 29, 237.
Hackfort gen. Ketel 274-284
Hagaerts 254.
Hage 66.
Hage (ten) 167.
Hagen 358.
Hagen (van) 24, 79, 81, 120, 121.
Hagen (van der) 62, 165, 358.
Hagenbec 119.
Hagendyk 251.
Haighton 58.
Haitshoevel (van) 25.
Halbertsma 56.
Hamal (van) 20.
Hammerstein (van) 262, 264-270.
Hammius 247.
Hamot (van) 349.
Hanegraaff 247.
Hania (van) 84, 278.
Hannersmakers 81.
Hansen 185.
Hanzouwe (ter) 237.
Hardenberg 77.
Harderwyk (van) 207.
Haren (van) 10, 44.
Haringh 165.
Harinckhouck (van) 40, 206.
Harinxma (van) 56, 295.
Harckema (van) 9.
Harkinge 190, 193.
Harmer 355.
Harmsen 111.
Harnen 205.
Harscamp (van) 52.
Harst 27.
Hart 75-77.
Hart (de) 298.
Hart (van der) 75, 209.
Hartevelt 66.
Harthals 247, 299.
Hartman 168, 213, 338.
Harukes 81.
Harwood 272.
Hassel (van) 336.
Hasselo 164.
Hasselt (van) 51, 62, 63, 95, 250, 307.
Hattem van Rinesteyn (van) 354.
Haubach 136.
Hauschild 43, 92.
Have (uit den) 84, 276.
Havelaar 43, 92.
Haverkorn 112.
Haytink 110.
Hebbyncks 120.
Heckers 109.
Hecking 108.
Heecke (van) 275.
Heeckeren (van) 108, 235.
Heelu (van) 230.
Heemesaat '(d) 135.
Heemskerck (van) 31.
Heenvliet (van) 323, 339.
Heerd (van) 27, 124, 125, 359.
Heerenst 159.
Hees (van) 134, 247, 248.
Heethuyzen (van) 24, 78.
Hegge (ter) 25, 27.
Heickynck (te) 25, 81.
Heiden (van) 77, 215, 256.
Heim (van der) 160, 205, 206, 240.
Heimbach 222, 262.
Heinsberg (van) 28, 220—232.

Heinsius 11, 40, 70.
Heinynck 81.
Heker (the) 24.
Heldewier 354, 355.
Hellu 153.
Helmont (van) 115.
Hemert (van) 102, 103, 159, 210, 275.
Hemert (Dubbels van) 162.
Hemert (de Regtere van) 159
Heminck 122.
Hen (de) 299, 360.
Henegouwen (van) 322.
Hengebach (van) 222, 262.
Hengefels 23.
Herbert 272.
Herder (den) 118.
Herema 293, 356.
Herenhaeff (then) 78, 79.
Hermana 248.
Hcrnen (van) 23, 25.
Hertogs 134.
Herwaerden (van) 22, 44.
Herwerden (van) 156.
Herweyer 162, 211.
Herwig 107.
Hesse 36.
Hessels 212.
Hettinga 8.
Heukelom (van) 357.
Heul (van der) 115.
Heuvel (van den) 41, 44, 89 90, 129, 247.
Hey (van der) 23, 65, 96.
Heyden (van der) 25, 27, 79, 80, 91.
Heydanus 154.
Heyendael 27, 79, 81, 119, 121.
Heykoop 86.
Heynen 184.
Heynfers 121.
Heythuesen (van) 81.
Hiddema 8.
Hiddink 50, 79.
Hillama (van) 8, 9.
Hinckaert 192, 194.
Hinojosa (d') 150.
Hioolen 170.
Hirschel (van) 289.
Hochberg' (van) 304.
Hoeclum (van) 56.
Hoedemaeker 81.
Hoefsleger 296.
Hoeffsmit 25. 26, 80
Hoeke (van)' 114, 116.
Hoen 273.
Hoeth 355.
Hoeve (van der) 183.
Hoeven (van der) 41, 92, 96, 130, 240. 253.
Hoevénaar '247, 299, 300, 360-362.
Hoey (van) 13, 124, 352, 353,
Hoff (op ten) 119.
Hoff (van) 59.
Hofland 117, 118, 336.
Hoffman 94, 202, 203, 303.
Hoffmann (von) 171, 238.
Hofstede 45, 50, 52, 160.
Hogendorp (van) 37, 38, 42, 91.
Hogesteyn (van) 164.
Hohenfels (van) 223,
Hohenzollern-Sigmaringen (van) 364.
Hollaer 240. 301, 302, 365.
Hollandt (van) 29, 354.
Hollans 25.
Holmberg de Beckfelt 362.
Holsappel 70.
Holte (ten) 23-25, 27, 190, 193.
Holtendorp (then) 26, 80.
Holthe (van) 189, 190, 193.
Holthuysden (van) 120.
Holtman 24, 94, 163.
Homoet 155.
Honcoop 43, 44.
Hondenberch 237.
Hondius 153, 154.
Honselaar 215.
Hooft 245.
Hooft ('t) 240, 367, 368.
Hooge (van der) 40.
Hoogenhuyzen (van) 289.
Hoogeveen (van) 153, 352, 353.
Hooglant 63.
Hoop (van der) 93, 130, 348, 355.
Hoorn (van) 155.
Hoove (van den) 287.
Höpinck 279.
Hoppesack 287.
Horenken 190.
Horleman 163.
Hornes 270, 272, 273, 361.
Horst (van der) 49, 74-78, 112, 164, 253, 287-290, 345, 346.
Horstman 26.
Hosson (de) 44, 163.
Hostaden (van) 219.
Houten (ten) 367.
Houwerda 241, 294, 356.
Hoven (van) 90, 211.
Hovius 50.
Hoy (de) 44.
Hoynck van Papendrecht 134, 334.
Hück 298.
Huefken 24, 161.
Huenen (van) 26.
Huenenbarts 81.
Huermans 27.
Huesem (van) 81.
Huest (ter) 24.
Huet (van) 25.
Huffel (van) 162.
Huigens 90.
Huininga (van) 35, 36.
Hulsbusz 25.
Hulshoff 30, 278.
Hulst (van der) 247, 251.
Hulze (ter) 107.
Humalda (Aebinga van) 13, 16.
Hume 10, 182.
Hunnius 32.
Hussen 81.
Huybert (de) 2.
Huysken 80, 149.
Huyssen 24, 291, 292.
Hynsberch 182.

I.

Iddekinge (van) 355.
Idsinga (van) 8.
Idstein (van) 262.
Imhoff (van) 98, 355.
Inden (van den) 161.
Ingen (van) 77.
Ingenheim (d') 4.
Ingenhoven (d') 130.
Ingenool 287, 288, 346.
Ingenulant (van) 207.
Inqueaude de Grand Maison 301.
Insaghi (d') 363.
Isebree 300.
Iserraem 120.
Ittersum 276.

J.

Jalink 110.
Janbroers 25, 26, 79, 81, 120, 121.
Janningh 151.
Janson 121.
Jelgerhuis 93.
Jentink 45, 92.
Joachimi 291.
Jobsen 234.
Jolink 107.
Jong (de) 68, 182, 361.
Jongbloet 290.
Jonge (de) 64.
Jongemaats 366.
Jongknecht 362.
Jonkers 115.
Joosten 111.
Jorissen 290.
Jorns 78.
Joyncks 25.
Julsingha (van) 355.
Junius 362.
Juquaud de Grand Maison 301.

K.

Caen 31-33, 51, 65, 66, 193, 195, 196.
Cailla (du) 243.
Calcoen 307.
Caldenbach 289.
Kalen 121, 122.
Calkoen 212, 307.
Kalma 248.
Cameryck 121.
Camn (van den) 323, 326.
Campbell 57.
Campoen (van) 254.
Camperman 76.
Camphuysen (van) 236.
Campo gen. Camp (del) 77.
Camstra (van) 15, 125, 126, 241, 294.
Camyn 290.
Canits 184.
Canitz (de) 5.
Cannegieter 41.
Cant 160, 207, 208.
Canter 8.
Kantzow (van) 45.
Cappele 155,
Capelle (van de) 242.
Capellen (van der) 40, 108, 122.
Capoen 155.
Karman 102, 145.
Carmen (del) 112.
Karnebeek (van) 38.
Carpentier (de) 297.
Carton 2.
Karwey 44.
Kasteele (van de) 210.
Castelyn 304.
Kasten 197.
Cate (ten)171, 245.
Cats (van) 272, 273.
Kattendyke (van) 323.
Katzenelnbogen (van) 261, 271.
Cau 149.
Keetlaar 149.
Keiser 238, 355.
Keken (van) 25, 26, 122.
Kelsdonck (van) 300.
Kempen (van) 163.
Kempinck 340.
Keppel (van) 25, 27, 108, 161, 177, 235, 339, 353.
Keppelman 24, 26, 119.
Keppelmans 26.
Kerf 115.
Kerkhem 338.
Kerckhof 80.
Kerckhoff (van den) 184.
Kerkhove (van den) 116.
Kerckwyck 25, 27, 121.
Kervenheim (van) 274, 292.
Kessel (van) 27, 83.
Kessler 39.
Ketel 29, 30, 83—85, 158, 159, 201, 202, 238, 239, 273—284, 353, 354.
Ketel van Hacfort 28—30, 159, 274—284, 292.
Keth (de) 111.
Kettelbueters 80, 119, 121.
Kettingh 362.
Keulen (van) 81, 155.
Keun 30.
Keyts 197.
Kiebes 71.
Kievit 64.
Chigi della Rovere 136.
Kick 165.
Kinnema (van) 10, 11, 14.
Kistemaker 26, 119, 120, 367.
Klandermans 25.
Clant 189, 190, 192, 194.
Claver 348.
Kleef (van) 28, 220, 225, 226, 270, 343, 356.
Clement 67, 68.
Klencke 174.
Cleyenburg 154.
Cleyn 86, 162.
Cleynenberg 114.
Kleynhoff 290.
Kleyntyens 120.
Clinge 37.
Klocken (ter) 24, 27, 81, 119.
Kloeck 23, 25, 27, 79, 119, 121, 122, 351.
Cloevinck 79.
Cloit 27.

Cloribus 128, 245.
Knieriem 46.
Knock 19.
Knoeps 120.
Knol 159.
Knollys 271.
Knueff (ten) 119.
Kodde 197.
Coenders 192, 194.
Koendrink 211.
Koenen 54, 157.
Koenyncks 119.
Coert 301.
Coesvelt 94.
Coevorden (van) 128, 208, 244, 339.
Cock 121.
Cock (de) 2.
Cocq van Weerdenburg (de) 173.
Koken (uter) 103.
Colenbrander 128.
Kolff 43.
Kolk (van der) 45, 91.
Collesi 356.
Kolwitz (von) 351.
Comans 26, 119, 121.
Commelin 152-157, 196198, 208, 244.
Konen 25.
Coning 113, 114, 346, 355.
Coninxvry (van) 238.
Convents 23.
Cools 150.
Coolvelt 338.
Cooy 156.
Koppen 47, 93.
Koppenaal 31.
Coppit 152.
Copstein (de) 150.
Corenkint van der Hoef 334, 335.
Korenkopers 86.
Korlaer 47.
Cornelii 41, 89, 90, 129, 358.
Cornwallis (van) 220.
Kortbeck 79.
Cortenbach (van) 272.
Korthals 92, 93, 130, 211, 300.
cos 113.
Costanzo 55.
Costenobel 32.
Coster 201, 218.
Kotting 45, 93.
Couper 105.
Courier 347.
Cours 210.
Court (de la) 136.
cox 34.
Koyman 90.
Coymans 213.
Coyters 9.
Craanen 196.
Cramer 88.
Cranenburch 320—323, 329.
Krebbers 25.
Kreivengers 78, 79, 121.
Kremer (die) 24-27.
Kremers 80, 121.
Crena 125.
Kreutz 112.
Kreynck 119, 235.
Kreyssig 240, 250.
Crob 12,
Kroess 23, 135, 213.
Croiset 78.
Crombruggen (van) 198.
Kromhout 246.
Kronenburgh 73, 286.
Crucebrynckx 121.
Cruchten (van) 183.
Cruidenier 358, 359.
Kruiningen (van) 344.
Kruize 191, 193.
Kruseman 357.
Kruyss 338.
Cruysen 27, 80, 121, 122.
Cruythof 287, 345.
Krygsman 118.
Kuen 279.
Kues (ther) 26, 120.
Cuck (van) 119.
Culenborg (van) 364.
Cuningham 362.
Cupfsteyn 147, 148.
Cupus 64.
Kussenmackers 119.
Custer (de) 362.
Cuvel 244, 247, 297.
Kuyk (van) 220.
Cuylemans 90.
Cuyper 41, 361.
Cuypers 25, 335.
Kuyscher (de) 245.

L.

Laeckhuysen 296.
Laen (van der) 129.
Laer (van) 22, 75.
Laet (de) 243.
Lagendaal 63, 66.
Laick (ther) 27.
Lajaille 44.
Lam 90.
Lamme 133.
Lange (de) 64, 66, 117, 118, 203, 338.
Langedael 128.
Langen (van) 339.
Langenbergh (van) 298.
Langh (de) 67, 70.
Lankheet 111.
Lansinck 27, 237.
Lansmans 181.
Larrey (de) 3—7, 54, 88, 130.
Larwood 95.
Lathum (van) 108.
Laurenburg (van) 261, 263, 265.
Lebbincks 201.
Lechleitner 289.
Lecke (van der) 317.
Leenderts 348.
Leers 88.
Leeuw 39, 242, 357.
Leeuw (de) 30.
Leeuwen (van) 71, 83, 155, 210, 338, 362.
Legendre 34.
Legge 362.
Lehnhoff (von) 75.
Leiningen '(van) 262.
Lely (de) 165.
Lelyveld (van) 51.
Lemp 245.
Lengel (van) 24.
Lennep (van) 23, 24, 78—81, 119.
Lense 46.
Lensincks 25, 122.
Leonhardy 300.
Leoninus 39.
Lerinck 27, 80, 122.
Lestevenon 109.
Lettynck 23.
Leveston 212.
Lew (van der) 26.
Lewe 355.
Lewen 38.
Ley (van der) 67, 71.
Leyenberch (van) 330.
Leyendecker 26, 119.
Leyens 121.
Leykes 26.
Lichtenhorst (then) 119.
Lieflender 122.
Lier (van) 45, 46, 301.
Limburg (van) 219—232, 261
Limburg Stirum (van) 159.
Linde (van) 182.
Lindeboom '252.
Linden (van der) 89. 158. 198.
Linden van den Heuvell (van) 69.
Lindenbergh 95, 249.
Lindius 92, 130.
Lintelo (van) 339, 342.
Lintlau 75.
Lintse 277.
Lip (van der) 27.
Liphorst (van) 63.
Lippe (van der) 175, 273.
Lippe gen. Hoen (von der) 272.
Lippers 80, 121.
List (van der) 301.
Lith (van) 252.
Livolen 81.
Lobberig (van) 27.
Löben (van) 350, 351.
Locama 111.
Lochum (van) 80, 121.
Lockerhorst (van) 346.
Lodders 153.
Lodisio 301.
Loeff (van der) 197.
Loeffsen 23.
Loenderzeel 19.
Lohman 64.
Lohman (de Savornin) 355.
Lommen (van) 52.
Loncke 130.
Loo (van) 8, 10, 203.
Loon (van) 174, 176, 220, 343, 345.
Looy (van) 242.
Losecaet 121, 361.
Loun (van) 246.
Loyen 36, 124.
Loymayers 204.
Lubbering 122.
Luderus 211, 301.
Ludinckhausen (von) 174.
Luerman, 25.
Lueard 109.
Luik (van) 107.
Lussanet (de) 66-74, 162.
Lutsenburg (van) 31.
Luxemburg (van) 220, 222, 229, 311, 316, 317,
Luyckhuysen 175.
Luyken 45117, 93, 187.
Lycklama à Nyeholt 14. 16.
Lydius 299.
Lynden (van) 235.
Lijphart 355.

M.

Maanen (van) 164.
Maas 209.
Maese (van der) 33.
Mackay' 173.
Magnus 287.
Mahieu 248.
Maire (le) 40.
Malapert 355.
Mallen (van) 25, 80, 121.
Malsen (van) 42.
Man (de) 362.
Manderscheid-Blankenheim (van) 364.
Manderscheid-Schleiden (van) 364.
Mannees 288.
Manninga 192, 194.
Manschot 203.
Mansvelt (van) 105.
Marcelis 40.
Marchant 334, 336.
Marckelhoff 238.
Marconnay (de) 6.
Marin 111, 112.
Marinus 113.
Marjolin 133.
Marck (van der) 74-78, 115, 219, 287-290, 346.
Marle (van) 212.
Marsen 152.
Marwick (van) 80, 120.
Maschereel 303.
Masclary (de) 6.
Massinck 24, 79.
Massis 357, 358.
Massop 79.
Maten (ter) 110.
Matenesse (van) 48.
Matsma 9.
Mattys 192.
Maucler (de) 297.
Mauriels 163.
Maurik (van) 35, 36, 85, 86.
Meckema 204, 241, 294, 356.
Meckinck 78.
Mecklenburg (van) 2, 238.
Meer (van der) 130, 211, 322.
Meerten (van) 207, 367.
Mees 51, 355.
Meesters 24, 26, 45, 118, 121.
Megchelen (van) 347.
Megen (vanj 110.
Meinertzhagen 165, 167.
Melisdyck (van) 53.
Mellema 304.
Mellynck 23.
Melsert 280, 281.
Menne 112.
Mentynck 121.
Mepsche (de) 189, 191, 192, 194.
Mercier 40.
Mergelcamp 154.
Merckenhove (van) 195.
Merkes 288,

Merode (de). -35, 270, 271.
Merré (de), 357.
Mersch (van der) 114.
Merula 353.
Mervelt (van) 339-342.
Merxhem (van) 343.
Mesch 196.
Mesmaecker 104.
Mettingh 47.
Meulen (ter) 106.
Meulen (van der) 47, 149.
Meurs 28, 281, 362.
Meurtel (van) 338.
Mey (de) 37, 53, 66, 96, 88.
Meyden (van der) 254.
Meyer 85, 196, 211, 282.
Meyerinck 24, 78, 120, 191, 201, 280.
Meyneken 47, 93. 130-131
Meyners 250.
Meynsma 156.
Meysenius 297.
Michiels 203.
Middellum (van) 114, 115.
Middendorp 131, 163.
Mierop (van) 65, 70.
Mildt (van der) 299.
Millinck 122, 160, 207, 243.
Min (de) 338.
Minnema 17.
Minnichem (van) 323.
Moeller 24, 25, 27.
Moelraet 23, 24.
Moermans 181.
Moesell 119.
Mollerus 345, 346.
Molts 119.
Mom 81.
Momma 54.
Monjoie (van) 219--232.
Montenack 185.
Montens 254,
Montfoirde (van) 60.
Moor (de) 347.
Moordrecht (van) 49,
Moreau 302.
Morgan 271.
Mosselmans 367.
Mostman 42.
Motman 180-188.
Mourick (van) 42, 43, 91, 253.
Mout 115.
Moutschop 45, 46.
Mulder (de) 71, 73.
Mulert 84, 190, 276.
Mulck (van der) 134.
Muller 367.
Mullyncks 122.
Munster (van) 120-122.
Munter 149.
Muret 152.
Mürrman 74.
Mustelius 117.
Muyden (van) 348.
Muyl (van der) 365.
Muysken 157.
Muyt 117.
Mye (van der) 47.

N.

Naeldwyck (van) 330.
Nagel (van der) 14.
Nagge 191, 297.
Nagtglas 170.
Nahuys 26, 134.
Nas (op ten) 104.
Nassau 228, 229, 248, 259-271, 301, 307, 308, 368.
Nassau Saarbrücken (van) 273.
Nauta Beuckens 78.
Neck (van), 210.
Neckevelde (van) 104.
Néel 6.
Neer, (van) 120.
Nelis 154.
Nemius 182-184.
Neomagus 363.
Ncringh 163.
Nes (van) 245.
Ness (van der) 80.
Neshoven (van) 26.
Neufville (de) 130, 245.
Nevelaar 248.
Nielen 32.
Nienoord 154.
Nieuwaart 117.
Nieuwenkamp 49, 135.
Nilant 164.
Nilenius 32.
Nimphius 184.
Ninove (van) 219.
Nisbeth 248.
Nispen (van) 78, 87, 88.
Nobel 74, 77, 78, 288, 345, 361.
Noël 198.
Noircarmes 349.
Noiroth 129.
Noirt (op ten) 23, 25, 79.
Nolst 134.
Nolthenius 297, 359.
Noltinck 27.
Noltmans 181.
Noordbeek 154.
Noorden (van) 117.
Noordinck 24. 26. 27, 78. 79, 81, 84, 119, 120, 121, 276
Noorle (van) 50.
Noorthoorn 86, 363.
Noot 205.
Nooten (van) 49.
Noozeman 65.
Nordheim (van) 308, 315.
Nortike (van) 284-286.
Nosse 204.
Notaal 42.
Notemans 357.
Nottelen (van) 119.
Noyden 25, 81.
Nuff (de) 87.
Nuffelen (van) 63.
Nullen 78.
Numan 355.
Nutt (van) 136.
Nutzeler 120.
Nuys (van) 93.
Nyenborch (van der) 86, 87
Nyenhuyss (ten) 23, 25.
Nyenrode 93.
Nykercken (van der) 202.
Nijs 64. 66.
Nyter 26.

O.

O'Donnoghue 361.
Oechhorst (in die) 122.
Ocm van Wyngaarden 333,368.
Oert (then) 78.
Oerdt (up ten) 23, 25, 79, 121.
Oeshoirn (van) 328.
Oever (ten) 354.
Offerhaus 355.
Offeryncks 23.
Olde (de) 135, 211.
Oldenhave (van) 122.
Olie 337.
Olthof 30.
Ommeren (van) 89, 128, '287, 288, 345.
Ompteda (van) 190.
Ongeren (van) 72.
Ooievaar 233.
Oort (van) 193, 195, 308.
Oorthoorn 197.
Oortman 363.
Oostenderreo (then) 78.
Oosterland '156.
Oostrum (van) 34, 238, 253, 273. 284.
Oppennoirth 121.
Cpperdoes 366.
Oranje 270, 272.
Oreye (van) 343.
Orsoy (van) 128.
Ossman 78.
Ossewaarde 92.
Otto 203.
Oudhoff 280.
Outshoorn (van) 60, 329.
Outhuysen 53.
Outraat 360.
Ou wersloot 157.
Oveljonck 23, 26.
Oyee 232-234.
Oyen (van) 155, 287.
Oyens 131, 165.

P.

Pac (du) 55.
Paddenburg 93, 155.
Pallant (van) 95, 170, 171, 173, 271, 364.
Palm 358.
Palsma 248.
Pan 367.
Pancras 53.
Panhuys (van) 355.
Panneboeter 186, 299, 359, 360.
Pannekouck 340, 342.
Pannenbecker 81.
Pardoen 116.
Pas (then) 24.
Paschen 52, 112.
Pater 154. 241.
Pateyn (de) 242.
Patijn 47.
Paul 132.
Pauw 170.
Pauwenberchs 79.
Peenen (van) 165.
Pelgrim 135, 213, 214.
Pelser 23, 120, 122.
Penning 114.
Perceval 162, 209.
Persoons 64.
Persijn 93.
Petain (de) 296.
Petershem (van) 20,
Péval 49.
Peys 66.
Phitzinger 163.
Piccardt 355.
Pickenoy 334.
Pieffer 70.
Piek 52, 88, 105, 129, 303.
Pijll 24, 27, 79.
Pik 73, 128, 243, 244.
Pilletier 204.
Pipardus 360.
Pithan 159.
Pittes 113, 114.
Plaat 247, 248, 250.
Planten 30, 201, 280.
Plas (van der) 53, 96.
Plegher 298.
Plettenberg (van) 11.
Pleyster 201, 280.
Poelemans 52.
Poelwick (van) 26, 119, 122.
Poess 121.
Pohlentz (von) 351.
Poitier 152.
Pol (van de) 163, 164.
Polack 362.
Polanen 317.
Polem 24.
Polman 121.
Pols 160.
Popta 239.
Porssenbroecks 28.
Post 80, 115, 121, 335.
Pot 168.
Pothofs 27.
Pous 49, 121.
Poutsma 8.
Prauwels de Couvin 334.
Prevenier 110.
Prick 26.
Priem 46, 65, 337.
Prins 72.
Printers 159.
Promenen (van) 181.
Pronck 164.
Prouwels 334, 337.
Provence (van) 220.
Proys 333.
Pruiss 121, 122.
Psichari 133.
Putt (ten) 24, 26.
Puth (van) 181.
Putman 110.
Putte (van der) 116.
Putten (van) 177.
Putter (de) 63.
Putzeler 120.

Q.

Quaay (de) 287, 288.
Quack 211.
Querfort (van) 262.
Quernheym 30, 279, 280.
Quint 111.
Quintingh 52, 53.
Quintus 355.
Quiros 147.
Quist 95, 134.

R.

Raa (van) 162.
Raemaker 24. 27, 81.
Raesvelt 106,' 256.
Raey (de) 346.
Rabint (the) 25.
Rabus 117.
Rademakers 26.
Ragay 289.
Raidt (de) 26.
Rambonnet (de) 137.
Ramdohr 164.
Randwyck (van) 41, 93.
Ranitz (de) 355.
Raphoen 359.
Rappard 290.
Rasch 162.
Raugraaf 216.
Rauwers 107.
Ravensberg 354.
Raye 37.
Rechteren (van) 235.
Redding 18.
Reede (van) 173—180.
Reenen (van) 284.
Reeringh 348.
Reerink 112.
Rees 30, 66, 279. 280.
Regoot 113, 114.
Regout 62.
Reifferscheid 227.
Reimers 93.
Reinhart 196.
Reinoert (van) 78.
Reiss 249.
Reitsma van Hoitsma 8.
Rekkers 106.
Retninck 72.
Remmerswaal (van) 43.
Remunde (van) 24.
Renan 133.
Renckema 8.
Renesse (van) 27, 120, 129, 214, 228.
Rcngers 2, 12, 188, 190. 193, 293, 355.
Renkink 93.
Rens 214.
Rensen 80. 120, 121
Rensinck 120.
Rentmeester 337.
Resant (van) 253.
Resteau 354.
Retraedt (van) 340.
Reuchlin 172.
Reus 135.
Reusel (van) 296.
Reverhorst (van) 165, 211
Reyers 40, 284.
Rhala (van) 10, 15.
Rheden (van) 179.
Rhemen (van) 175.
Rheineck (van) 262, 267.
Ribbius 74-78, 287—290.
Ridder (de) 289, 329.
Riess 248.
Riesen (van) 49.
Rietbergh 50.
Ringeling 361, 362.
Ringenberch 79, 121, 122.
Rinia 56.
Rippen (van) 4'.
Ripperda 188.
Ripping 89.
Rode van Hekeren (de) 235.
Rodelande (ten) 200.
Roe (van) 24.
Roeck '20.
Roelans '31.
Roeringh 347.
Roest 187.
Roesyncks 120, 121.
Roeters 94.
Roevers 78.
Rolandus 298, 359.
Roltman 192, 194.
Romberch (van) 174, 176, 177.
Rooleeuw 367.
Roon (van) 210.
Roovere (de) 254.
Ross 79.
Rosegardt 119.
Rosema 10.
Rosenboom 149.
Rosenburch 317, 320.
Kossem (van) 117, 121, '73, 274.
Rothe l 12.
Roubergen (van) 136.
Rouillart (de) 5.
Roukens 290.
Rouse 70, 170.
Rovere (della) 136.
Rovers 242.
Roy (de) 124. 334.
Royen (van) 155, 165, 203, 204.
Ruen (van) 248.
Ruischerss '122.
Ruitenburg (van) 193, 194.
Runck 118.
Ruuck (de) 92, 130.
Ruykhaver 153.
Ruysch 209.
Ruyter (de) 115, 158, 204, 345.
Ryn (van) 165.
Ryn (van den) 103.
Rynesse 329.
Rynesteyn 273.
Ryngraaf 216.
Rynswalde 273.
Rijpe (van de) 130.
Rysen 155.
Ryser 198.
Rijsingh 338.
Rijswyck (van) 42, 108, 112.

S.

Saeckma 12, 15, 18, 19.
Saarwerden 28.
Saesfeld (van) 174, 175.
Sablonière (de la) 67, 70, 163.
Saghman 288.
Saint-Amand (de) 334.
Saint-Gilles (de) 165.
Salinières 131, 132, 165.
Salis (de) 290.
Salm (van) 220, 366.
Sande (ten) 334.
Sande (van der) 184.
Sander 279.
Sanders 154.
Sanderson 212, 251, 252.
Sanderus 186.
Sandt (ten) 24, 80.
Sanen 253.
Sanger (de) 115, 116.
Sante (van) 303.
Santen (van) 27, 116.
Santhorst (van) 317. 318, 325.
Santvoort 246.
Sas 21., 22., 119. 121.
Sasma 279.
Sasse (van) 145.
Sasse van Ysselt (van) 102.
Saunderson 212, 251, 252.
Sautyn 213, 254.
Sauzet (du) 165.
Sas zu Hohensax (von) 307, 364.
Sax de Monsax 363, 364.
Sayer 132, 166, 167.
Schaaff 53.
Schaep 23, 26, 79, 94, 95, 119 -122, 191, 249.
Schaeps 79, 119, 121, 122.
Schaepshooft 191.
Schaerenburg (van) 245.
Schade 336.
Schagen 93, 94.
Schalbruch 58.
Schalen 111.
Schallig 364.
Schaly 253.
Schans (van der) 115.
Scharffert 80.
Schatter 191, 192, 194.
Schaverbeecke (van) 152.
Schayk (van) 86.
Scheene 364, 365.
Scheffer 133.
Schellendorff (van) 304.
Schellingwou 365.
Schelluyne (van) 162, 163.
Scheltema 68, 84, 157, 244, 249.
Scheltinga (van) 9, 19.
Scheltinga (Boreel van) 17.
Scheltinga (Kinnema van) 16.
Schenck van Nydeggen 273.
Schenkenberg 65.
Schenynck 23.
Schepers 181.
Schepper (de) 9.
Scheppers 81.
Scherers 25.
Scherm 338.
Schiefbaan 50. 51. 95.
Schienen 81.
Schilt 153.
Schimmelpenninck 33, 34, 202, 283.
Schimmelpenninck van der Oye 45.
Schleger 247, 298.
Schmasen 95.
Schoenecken (van) 220.
Schoenmaecker 83, 279.
Schollevanger 128, 160.
Scholten 119. 157.
Schomaker 30.
Schoock 45—47.
Schoten (van) 342.
Schouw 68, 36'. '
Schouwen (van) 2.
Schowenburg (de) 262.
Schraafwig 96.
Schrama 117.
Schrassert 51.
Schraven 24.
Schrcvelius '65, 212, 288, 345.
Schrick (van) 153.
Schrieck 78, 120.
Schul 26.
Schalius 249.
Schulten 347.
Schultz 66-74., '33.
Schurer 72.
Schurman 44.
Schut 79, 121, 241, 249, 295.
Schuyll 133, 249, 2.50.
Schuylenburg (van) 287.
Schwerin (von) 7.
Schijne (van) 45.
Scorey 113.
Scriverius 167, 212.
Seebeck (van) 95.
Seell (van) 81.
Seelen 25. 184.
Seist 27, 125.
Selbach (van) 353.
Sels (van Löben) 307, 348—351.
Senn van Basel 54.
Sergen 351.
Serre 205.
Serrurier 348.
Sessinck 80.
Setten (van) 115, 116.
Setters 25.
Sewinck 27, 80, 81, 121, 122.
Siccama 9. 355.
Sichterman 355.
Sickinghe 355.
Siebold (von) 98.
Siegen (van) 70.
Sierck 28.
Sigers (de) 190, 193.
Sille (de) 47, '33.
Silva (von) 2.
Simelyncks 120.
Sint-Aldegonde (van) 349.
Sitter (de) 355.
Slaniet 24. 25.
Sleght 240, 250, 301.
Slicher 78. 149.
Slikker 244.
Slingelandt (van) 242.
Slingsbie 134, 167.
Slotemaker 112.
Sloterdyck 8, 134.
Sluymer 213.
Sluyter 23, 24, 201, 202, 280.
Smaasen 134.
Smalevelt 27, 28, 80.
Smallegange 233, 350.
Smaut 70.
Smelinck 24. 27. 79. 81.121.
Smeynck 26, 79, 80.
Sminia (van) 12. 14. 15. 17. 18.
Sminia (Baerdt van) 10.
Smissaert 38.
Smit 23, 25, 27, 52, 78, 80, 81, 119, 240.
Smits 26, 27, '20, 122, 133, 289, 290.
Smyers 336.
Snep 300.
Snethlage 51.
Snoeck 43, 252.
Soelen (van) 274, 275, 292.
Sohier 152.
Solingen (van) 165.
Solms 228, 271.
Solner 104—112.

Somer 25.
Someren (van) 36.
Someren Brand (van) 96.
Sonoy 271.
Sonsfeldt (von) 77.
Soute 291.
Spaens 26.
Specht (van) 85, 164.
Speyart 362.
Spiegel 153, 208.
Spiegel (van de) 92.
Spyerinc 161.
Splint 303.
Splinter 55.
Soonheim (van) 220, 223, 227, ‘ 2 3 0 .
Sprangh (van) 361.
Spreekens 134, 167.
Sprenger 92.
Springer 47, 117.
Sproncken 90.
Spronkers 358.
Staats 113, 114.
Stall (the) 79, 81, 120.
Stalpart van der Wiele 366, 368.
Stapellfelt 81.
Staphorst (van) 51, 95, 250.
Star (van der) 211. 359.
Staveren (van) 203.’
Steeg (ter) 25, 27, 55, 119, 354.
Steegman 26, 79.
Steelant (van) 273.
Steenbergen 50.
Steenhardt 289.
Steenhoecker (van) 87.
Steenkist (van) 87, 128, 242. 296.
Steenman 298.
Steenre (van) 237.
Steentgens 26.
Steenvoorden (van) 248, 250.
Steerling (van) 34.
Steger 251.
Steinbach 68.
Stekel (van der) 326.
Steling 243.
Stembroek 251.
Stenderingh 22, 24, 26, 27, 81 120, 303.
Sterke (de) 210.
Stercke 73, 106, 359.
Steur 211.
Steyn (van) 244, 246—251.
Stinstra 56.
Slochofs 24.
Stockraen (van) 78.
Stoeldreyer 23, 25.
Stolte 73.
Stoppelaar 212.
Straet (op ter) 24, 26, 119.
Straetman 80.
Stralen (van) 25, 122, 212, 251, 252.
Straten (van) 25.
Streibwitz (von) 12.
Strenger 79.
Stridelant (van) 102.
Strik 154.
Strickling 347.
Stronck 105.
Struuck 41.
Stuten 367.
Stuwaert 118.
Stuwart 365.
Styger (de) 296.
styp 94.
Styrum (van) 51, 95.
Suchtelen (van) 366.
Suerhuys (van) 27.
Suermond 346.
Summern (van) 74.
Swaefken 27.
Swaenhill 116, 117.
Swan (van der) 365.
Swart (de) 83.
Swaving 303.
Sweeckers 27, 79.
Sweerts de Landas 132.
Swemer 197.
Swerden (van) 357.
Swinderen (van) 13, 288, 355.
Swinderen (de Marees van) 355.
Symyss 23, 25, 80.
Sijpkens 355.
Sythoff 170.

T.

Taerlincx 254.
Tabingh 52.
Talma 245, 246.
Tatum 52.
Tecklenburg (van) 322.
Tecko 365.
Teelbarch 81.
Teger 111.
Telghorst 302, 365.
Tellichuysen (van) 125.
Temminck 363.
T empier 207.
T engbergen 307.
Tengnagel 21, 152.
Terinx 302.
‘Jerpstra 72, 133.
Terre 34.
Terswaeke 51.
Terwen 54.
Terwiel 346.
Tessemaker 130, 211.
Test (van) 337.
Testament 338.
Tett (van) 119, 120.
Tetrode 334.
Teyler 245.
Thesing 156.
Theuning 243.
Thiant (van) 270.
Thibaud 73.
J‘hirnitz 351.
Thomasson 111.
Tiel (van) 122.
Tieloos 114.
Till (van) 24, 275.
Timans 84.
Timmer 134.
Timmerman 104, 120, 121, 289.
Timmermans 165.
Tinge (van) 52.
Tinne (van) 162.
Tjarda van Starkenborgh 355.
Tjassens 355.
T oebosch 110.
Toeloop 116.
Toever (van) 72.
Tol (van) 31.
Toll (van der) 325, 326, 329, 331.
Toornenburg (van) 247, 251.
Torck 52.
Touwe 330, 331.
Trans (van der) 111.
Trappet 152.
Tresling 355.
Trier (van) 27, 109.
Trig (van) 361.
Trigland 366.
Trip 13, 355.
Trist 338.
Tromer 210.
Trouessart 290.
Troveis 48, 49.
Tulp 338.
Tuttenborch 120.
Tuyll (van) 40, 79, 119.
Tuyll van Serooskerken (van) 289, 362.
Tyben 106.
Tychelers 121.
Tydeman 172, 258.
Tijssen 358.

U.

Ubbekynck 80.
Ubbena 188, 192, 194.
Uiterwyck 84.
Ulfft (van) 23, 25, 26.
Ulger 188, 190, 193.
Umbgrove 302.
Ungers 181.
Unia (van) 12. 13.
Utenhove ‘(van) 29, 84, 125, 202.
Uterkocken 102.
Uurmester 37, 356.
Uuthoven (van) 242.
Uyt den Bongaardt 347.
Uyterweer 116, 117.

V.

Vaeck 24, 25, 120, 207, 243.
Vaelwinck 122.
Vaert (van der) 295.
Valeton 206, 250, 298.
Valck 30, 51, 72, 278-280, 301.
Valck (de) 362.
Valk (van der) 49, 51.
Valcke (de) 18.
Valkenberg (van) 26, 218-232, 343.
Valckenier 152, 153, 198, 208.
Vallensis 149.
Varick 243.
Varrier 30.
Varwers 26. 27, 119.
Vatebender ‘81, 122.
Vechoven (van) 238.
Vedderinck 201’.
Veer (de) 52, 53.
Veeren 346.
Velde (then) 24.
Velde (van de) 132.
Velde tot Honselaer (van den) 109.
Velsen (van) 61, 134, 263, 285, 360.
V eaenaer 186.
Velynck 121.
Vene (van den) 191, 193.
Venhuysen (the) 25.
Vennekool 88, 334-339.
Vennis (the) 78.
Verbeek 165.
Verbeeth 185, 186.
Verdiick 121.
Verdun (van) 262.
Vereyck 165.
Verhagen 362.
Verheyden 275.
Verhoek 300.
Verhoeven 336.
Verkouteren 161, 162.
Verlaen 130.
Verlou 62.
Vermande 89.
Ver-meer 55, 63, 201.
Vermeulen 47, 53, 1 14, 253, 361.
Vermuer 354.
Vernède 244, 297.
Verness 80.
Vernhout 167.
Verrier 280.
Verschuer 365-367.
Verschuyl 113.
Versluys 63.
Verspyck 34, 74-78, 287—290.
Verssen (van) 23.
Versteeg 39, 53, 80, 120, 205.
Verster 348.
Verstolk 203, 204.
Verstraten 80.
Verveer 359.
Verwoert 300.
Vestrinck 202, 283.
Vettekeuken 64.
Vianden (van) 220.
Vianen (van) 102, 145, 271, 319.
Vierackeren (van) 81.
Vierssen (van) 10, 13, 18, 25.
Villates (des) 30, 31.
Villeneuve (de) 346.
Vilsteren (van) 274.
Vincent 154.
Vingerhoedt 53, 96.
Vink 153, 360.
Vinkenra 168.
Vinckensteyn 240.
Vinstingen (van) 220.
Virieu (de) 251, 252.
Virneburg 28, 262.
Viruly 356.
Viry (de) 212.
Vis(ch) 208, 347.
Viss(ch)er 118, 131, 157, 250, 302, 365.
Vitringa 246.
Vyvyan 212, 251, 252.
divien 355.
Vlaanderen (van) 219.
Vlaar 243, 244.
Vlaming 59-61, 102, 212.
Vlaming van Boternesse 103.
Vlamingh van Outshoorn (de) 128.
Vlashecge 200.
Vlessen 78.
Vleuten (van) 246.
Vlieger (de) 165.

Vlieroey (de) 195.
Voegel (de) 338.
Voeren (van der) 92.
Voet 33.
Vogel 197, 361.
Vogelsangh 187.
Voget 46.
Voird (then) 79.
Voirthusen (tho) 27.
Volboet 240.
Volens 189, 193.
Völcker 202, 203.
Vollenhoven (van Beeck) 1217.
Vonck 108, 357.
Voogd (de) 43.
Voombergh 112.
Voorn 188, 191, 193.
Voorne (van) 219, 220, 343.
Voorschoten (van) 323.
Voorst (van) 71, 79, 118, 235, 245, 333.
Voorthuysen (van) 24, 27, 80, 84.
Voss 79, 134, 161, 238.
Voyer 90.
Vree (de) 290.
Vreede le Gou 47.
Vreempt 302, 303.
Vries (de) 251, 367.
Vriese (de) 129.
Vriese van der Mye 49.
Vriesen 206.
Vriesendorp 170.
Vrijthof 27, 79, 119.
Vroede (de) 165.
Vroese 210.
Vrolick 24-27, 120, 121.
Vry (de) 68.
Vuyren (van) 238.
Vijgh 172.

W.

Waal (de) 135, 168, 212, 213, 252, 253.
Wael van Moersbergen (de) 273.
Waeler (de) 120.
Waanders 45, 47.
Waardenburg 111, 112.
Waay (van) 93, 238, 302, 303.
Waeyer 190, 193.
Wachmans 253, 254, 302.
Wageningen (van) 367, 368.
Wagtmans 253.
Waitzelnir (van) 332.
Wall (van de) 243.
Walbeeck 279.
Waldeck (van) 259, 321.
Waldenbarch (van) 121.
Walem (van) 343.
Walen (Jannette) 68.
Walenburg (van) 64.
Walicxdorp (van) 332.
Walkart 54.
Walkier 165.
Wallacie 367.
Wallycks 120.
Walraet (de) 119.
Wnmsteckers 25.
Wannynck 120.
Wanraey (van) 25, 27, 254, 303.
Wansinck 80.
Warfuzé (van) 146, 150.
Warnars 202. 283.
Warntzinck 27, 119.
Warnynck 81.
Warren 124, 125.
Warsinck 122.
Wassenaer (van) 160, 172, 205, 284, 3 17-333.
Wassenberg (van) 222, 313, 316.
Wassyngs 24.
Water (toe) 201.
Waterfuerers 8 1.
Waterlandt (van) 285.
Wedding 168, 212, 252, 253.
Weede (van) 347. 348.
Wees (van) 207, '215.
Well (van) 359.
Welderen (van) 172.
Welsenes (van) 117, 118.
Welt 218.
Wendt (de) 18.
Wenckebach 185.
Wentges 307, 351, 352.
Wentholt 289.
Wentinx 26.
Werdmuller 289.
Were (uut den) 322.
Were (van der) 328.
Werff (van de) 54, 360.
Werkhoven (van) 165.
Werve (van den) 102.
Werven (van der) 335.
Weseker (de) 121.
Wesemaal (van) 219, 342, 343.
Wesick (van) 79.
Wesselinck 167.
Westenberg 51.
Wester10 68.
Westerouen van Meteren 90, 96.
Westhof 76.
Westrik 135, 213, 255, 303.
Weteringh (van de) 253, 346.
Wetterau (van) 262.
Wetteren (van) 245.
Wetters 24, 78. 79. 120.
Wey (van der)' 122.
Weybnom (van) 271
Weyde (van der) 30, 31.
Weyenborch (ter) 121.
Weyerman 106.
Weys (de) 117.
Wyarda 295.
Wybrandi 16.
Wicherinck 25, 80, 122.
Wicheringe 188—194.
Wichers 355.
Wickenburg (van) 1110.
Wiegel 135, 213.
Wiens 125.
Wiere 124.
Wiets 44.
Wildeman 362.
Wildervanck 355.
Wildgraaf 216, 220, 222, 225.
Willinck 25, 27, 79, 121, 254, 364.
Wilsoet 362.
Wylthuesen 23.
Wiltingh 287.
Wingen (van) 123.
Winkelman 80, 184, 185.
Winkler 134, 136, 167.
Winsheym (van) 162, 346.
Winter 135, 136, 165, 290, 329.
Wisch (van) 179.
Wissel (van) 153.
Wit(h) (de) 19, 114, 124, 207, 208.
With (van Haersma de) 17.
With (Minnema de) 17.
Withem (van) 344.'
Witsen 13.
Witte 53, 165, 368.
Witten 235.
Wittinck 25.
Witz 206.
Wocht (ter) 80.
Woensel (van) ,303.
Woerden (van) 62, 366.
Woerm 27.
Wuert (van) 248.
Woert (van der) 323.
Woesthoff 76, 214.
Woldringh 35, 36.
Wolff (de) 89, 110, 113, 128.
Wolff van Westerode (de) 84.
Wolfs 354.
Wolsinckx 24.
Wolterinckx 122.
Wolthers 355.
Woude (van den) 330.
Writzers 85, 282.
Wullen (van) 84, 276.
Wuller (van) 245.
Wychgel 355.
Wijck (van) 42.
Wyckel (van) 11, 12, 15, 18, 19.
Wyckel (Lycklama van) 19.
Wyel (van den) 161.
Wyffring 190.
Wyfvliet 300.
Wyhe (van) 21, 22, 121, 124, 125, 172.
Wijnbergen (van) 78, 200, 201, 235, 239, 290.
Wyneghem (van) 343.
Wijnen 302.
Wijngaard 39.
Wijs (de) 23, 52.
Wyse (de) 79.
Wij ts 40.

Y.

Yperen (van) 24.
IJsendoorn (van) 359.
Ysselsteyne (van) 102.
Ysselt (van) 59-62, 101-104, 145-152, 193-196.

Z.

Zandwyk 303.
Zarynck 81.
Zaunslifer 52.
Zee (de) 244.
Zeebus 287.
Zeekamo 244.
Zegers i55.
Zeyst (van) 119, 124.
Zeystynck 24.
Zoer 26, 79.
Zoest 80.
Zoisfelt (van) 128.
Zollern (von) 364.
Zuidland (van) 136.
Zülpich (van) 262.
Zuren 214. 307.
Zutphen (van) 81 261, 264—270. 308-3 17.
Zuylekom (van) 31.
Zuylen (van) 93, 94, 329.
Zuylen van Natewisch (van) 29.
Zwaerdekroon 66.
Zweten (van) 120, 331.
Zyl (van) 117.